

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS
Institutet för hälsa och välfärd
National Institute for Health and Welfare

SVT Sosiaalityrva 2014
Socialskydd
Social Protection

SVT

Sosiaali- ja terveystilastollinen vuosikirja 2014

Statistisk årsbok om
social- och hälsovården 2014

Statistical yearbook on
social welfare and health care 2014

Sosiaali- ja terveysalan tilastollinen vuosikirja 2014

Statistisk årsbok om social- och hälsovården 2014

Statistical yearbook on social welfare and health care 2014

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

Tiedustelut – Förfrågningar – For further information

Outi Räikkönen 029 524 7272

Salla Säkkinen 029 524 7064

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Tilastotuotteiden julkaisutoimikunta –

Publikationskommittén för statistikprodukter –

Publications committee for statistical products

Päivi Hämäläinen, puheenjohtaja – ordförande – Chair

Anna Heino

Pirjo Häkkinen

Nina Knape

Tuula Nurmi

Outi Räikkönen

Salla Säkkinen

Ari Virtanen

Arto Vuori

Aleksi Yrttiaho

©THL

Svensk översättning: Semantix Finland Oy

English translation: Henna Eronen

Taitto – Layout: Sirpa Virtanen

Kansi – Pärm – Cover: Tiina Kuoppala

ISSN-L1795-6430

ISBN 978-952-302-258-4 (painettu)

ISSN 1795-5165 (Suomen virallinen tilasto)

ISSN 1799-6430 (Sosiaali- ja terveysalan tilastollinen vuosikirja)

ISBN 978-952-302-286-7 (verkkojulkaisu)

ISSN 1796-0479 (Suomen virallinen tilasto, verkko)

ISSN 1799-6449 (Sosiaali- ja terveysalan tilastollinen vuosikirja, verkkojulkaisu)

<http://urn.fi/> URN:ISBN:978-952-302-286-7

Juvenes Print - Suomen Yliopistopaino Oy

Tampere 2014

Lukijalle

Sosiaali- ja terveysalan tilastollinen vuosikirja on käsikirja sosiaali- ja terveysalan asiantuntijoille, päättäjille ja kaikille väestön hyvinvoinnista, terveydestä ja sosiaali- ja terveyspalveluista kiinnostuneille

Tilastotietoja esitetään vuosikirjassa aikasarjoina ja alueittain. Tiedot perustuvat pääasiassa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tilastoihin, rekistereihin ja väestökyselyihin. Vuosikirjaan koottujen tietojen laatua ja luotettavuutta seurataan osana tilastotuotannon laadun seurantaa.

Vuosikirjan alussa on katsaus sosiaali- ja terveysalan kehityksestä viime vuosi-na. Kirjan lopussa on kooste indikaattoreista, jotka soveltuvat sosiaali- ja terveysalan keskeisten valtakunnallisten hankkeiden ja ohjelmien seurantaan. Mukana ovat muun muassa KASTE 2012–2015 -ohjelman ja Terveys 2015 -kansanterveysohjelman indikaattorit sekä indikaattorikooste ”Hyvinvointia kuvaavat THL:n avainindikaattorit”. Lisäksi esitellään eri aihealueiden keskeisiä kansainvälisiä indikaattoreita.

Väli vuosien jälkeen julkaisussa on taas mukana Suomalaisten hyvinvointi ja palvelut (HYPA) -kyselyssä kerättyjä tietoja. Perusterveydenhuollon avohoidosta vuosikirjassa julkaistaan uutuutena terveyskeskuskäyntien käyntisyöttötietoja. Myös kausi-influenssan rokotuskattavuustilastot perustuvat avohoidon tiedonkeruuseen (AvoHilmo). THL:n sairastavuusindeksien tilastoista julkaisussa on mukana ensimmäistä kertaa aikasarjatiedot vuosilta 2000–2011.

THL vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteisestä tilastoviranomaistyöstä, kuten tilasto- ja rekisterivarantojen ylläpidosta ja kehittämisestä sekä tiedon jalostamisesta ja julkaisemisesta käyttäjien tarpeisiin. THL:n verkkotuotteet ovat maksuttomia. Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANetistä (www.sotkanet.fi) ja tietokantaraporteista (thl.fi/tietokantaraportit) on mahdollista poimia sosiaali- ja terveysalan tilastotietoja aikasarjoina ja alueittain. Tilastot ovat saatavissa laitoksen verkkosivuilta (www.thl.fi/tilastot), josta on pääsy myös Suomen noin 300 virallisen tilaston (SVT) tietoihin (www.virallinentilasto.fi). Sosiaali- ja terveysalan tilastollisen vuosikirjan rinnalla THL julkaisee Päihdetilastollisen vuosikirjan 2014.

Vuosikirjan valmistelusta on vastannut THL:n Tieto-osasto yhteistyössä laitoksen eri toimialojen asiantuntijoiden kanssa. Vuosikirjan toimitustyöstä ovat vastanneet erikoissuunnittelijat Outi Räikkönen ja Riitta Koskinen sekä suunnittelija Sirpa Virtanen.

Helsingissä, joulukuussa 2014

Juhani Eskola
Pääjohtaja

Päivi Hämäläinen
Osastojohtaja

Till läsaren

Statistisk årsbok för social- och hälsovården är en handbok för experter och beslutsfattare inom social- och hälsovården samt för alla som är intresserade av befolkningens välfärd och hälsa och av social- och hälsovårdstjänsterna.

I årsboken presenteras statistik som tidsserier och områdesvis. Uppgifterna har huvudsakligen sammanställts på basis av den statistik och de register som förs och befolkningsenkäter som gjorts av Institutet för välfärd och hälsa THL. Kvaliteten på och tillförlitligheten av de uppgifter som sammanställts i årsboken följs upp som en del av uppföljningen av kvaliteten på statistikproduktionen.

Översikten i början av årsboken beskriver hur socialvården och hälso- och sjukvården har utvecklats under de senaste åren. I slutet av boken finns en sammanställning av indikatorer som lämpar sig för uppföljning av de centrala riksomfattande projekten och programmen inom social- och hälsovårdsbranschen. I boken finns bland annat indikatorer för det nationella utvecklingsprogrammet för social- och hälsovården KASTE 2012–2015 och folkhälsoprogrammet Hälsa 2015 samt sammanställningen av indikatorer ”THL:s nyckelindikatorer som beskriver välfärd”. Därtill presenteras också viktiga internationella indikatorer inom olika områden.

Efter mellanåren innehåller publikationen igen data som samlats in med enkäten Finländarnas välfärd och tjänster (HYPA). Som en nyhet ingår i årsboken också uppgifter om orsakerna till besök på hälsovårdscentralen inom primärvårdens öppenvård. Även statistiken över säsongsinfluensans vaccinationstäckning grundar sig på datainsamling inom öppenvården (AvoHilmo). Publikationen innehåller för första gången tidsserieuppgifter för åren 2000–2011 ur statistiken över THL:s sjuklighetsindex.

THL ansvarar för det lagstadgade statistikmyndighetsarbetet inom social- och hälsovården, såsom för upprätthållandet och utvecklandet av statistik- och registerlagren samt för förädlingen och publiceringen av information för användarnas behov. THL:s produkter på webben är avgiftsfria. I statistik- och indikatorbanken SOTKANet (www.sotkanet.fi) och i databasrapporterna (thl.fi/tietokantaraportit) kan statistikuppgifter om social- och hälsovården plockas som tidsserier och områdesvis. Statistiken finns att få på THL:s webbplats (www.thl.fi/tilastot), därifrån man också kan gå vidare till uppgifterna om Finlands cirka 300 officiella statistikgrenar (FOS) (www.virallinentilasto.fi). Utöver Statistisk årsbok om social- och hälsovård ger THL ut Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2014.

För utarbetandet av årsboken svarar Avdelningen för information vid THL i samarbete med institutets experter inom olika områden. För redigeringen av årsboken svarar specialplanerare Outi Räikkönen och Riitta Koskinen samt planerare Sirpa Virtanen.

Helsingfors, december 2014

Juhani Eskola
Generaldirektör

Päivi Hämäläinen
Avdelningsdirektör

To the reader

The statistical yearbook on social welfare and health care is a reference work both for experts and policy-makers in the area of social welfare and health care as well as for everyone interested in statistics on people's welfare and health and social and health services.

Statistical data are presented in this yearbook both as time series and by region. The data are mainly derived from the statistics and registers maintained by the National Institute for Health and Welfare (THL) and from surveys conducted by THL. The quality and reliability of the data included in the yearbook are monitored as part of the quality monitoring of the statistics production.

The yearbook begins with an outline of social welfare and health care trends in Finland in the past few years. At the end of the yearbook, there is a section on indicators that facilitate the monitoring of key national programmes in the social welfare and health care sector. The indicators include the indicators for monitoring the KASTE 2012–2015 programme and the Health 2015 public health programme as well as the indicator collection “THL's key indicators for welfare”. Besides these, the indicator section also discusses key international indicators under a variety of themes.

After a gap of some years, the yearbook also contains data collected in the survey on Welfare and Services in Finland. New data in the yearbook regarding outpatient primary health care are the data on the reasons for health centre visits. In addition, the seasonal influenza vaccination coverage data are retrieved from the AvoHILMO Register. The data on THL's morbidity index include, for the first time, time series data for 2000–2011.

THL is responsible for statutory statistical authority tasks in social welfare and health care, and among other tasks, THL maintains and develops national statistical and register resources, and processes and passes on related information to a wide range of users. All THL online publications are available free of charge. SOTKANet Statistics and Indicator Bank (www.sotkanet.fi) and THL's database reports (thl.fi/tietokantaraportit) allow users to select statistical data on social welfare and health care both as time series and by regions. The statistics are published on THL's website (www.thl.fi/en/statistics), which gives access to about 300 sets of statistics publishes as part of the Official Statistics of Finland (OSF) (www.virallinentilasto.fi). In addition to the statistical yearbook on social welfare and health care, THL also publishes the yearbook of alcohol and drug statistics 2014.

The statistical yearbook on social welfare and health care has been compiled by the Information Department at THL, together with experts from THL's four divisions. The yearbook has been edited by Outi Räikkönen, Senior Planning Officer, Riitta Koskinen, Senior Planning Officer, and Sirpa Virtanen, Planning Officer.

Helsinki, December 2014

Juhani Eskola
Director General

Päivi Hämäläinen
Director of Department

Sisällys

Lukijalle	3
-----------------	---

SOSIAALI- JA TERVEYSALA VUONNA 2014 – KATSAUS

Väestö	21
Lisääntymisterveys	23
Synnytykset	23
Hedelmöityshoidot	24
Raskaudenkeskeytykset	25
Steriloinnit	26
Lasten ja perheiden palvelut	28
Päivähoito	28
Lastensuojelu	30
Elatustuki	32
Ikääntyneiden palvelut	33
Vammaispalvelut	36
Mielenterveyspalvelut	37
Päihteet ja riippuvuudet	39
Alkoholi ja huumeet	39
Tupakka	43
Perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito	45
Perusterveydenhuolto	45
Erikoissairaanhoito	48
Sairaaloiden tuottavuus	51
Erikoissairaanhoidon hoitoonpääsy	53
Sairastavuus	54
Alueelliset sairastavuuserot	54
Tartuntataudit	57
Toimeentulotuki	60
Henkilöstö	62
Kustannukset	65
Sosiaalimenot	65
Terveydenhuoltomenot	68
Väestön terveys ja terveyskäyttäytyminen	70
Väestön mielipiteet sosiaaliturvasta ja sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmästä	75

KUVIOT

Väestö ikäryhmittäin 1990–2060	21
Synnytysten ja laillisten raskaudenkeskeytysten määrä 1950–2013	23
Lasten päivähoito 1997–2013	28
Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset ja nuoret vuosina 1991–2013	30
Ikääntyneiden (75+) palvelujen peittävyys 2000–2013	33
Mielenterveyden häiriöiden laitoshoidon ja avohoidon 1996–2013	37
Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 1965–2013	39
Päihdehuollon palvelut 1996–2013	40

Terveystieteiden tutkimuskeskus 1988–2013	45
THL:n sairastavuusindeksi, ikävakioitu 2000–2011	54
Toimeentulotuki 1990–2013: kustannukset (2013 hinnoin), kotitaloudet ja asiakkaat	60
Julkisten ja yksityisten palveluntuottajien osuudet henkilöstöstä 1990–2011	62
Sosiaalimenot kohderyhmittäin 1980–2012 vuoden 2012 hinnoin	65
Sosiaalimenot suhteessa bruttokansantuotteeseen Suomessa 2000–2011 ja EU28-maissa 2008–2011	66
Terveystieteiden tutkimuskeskus 1995–2012, vuoden 2012 hinnoin	68
Terveystieteiden tutkimuskeskus tai huonoksi kokevien osuus 2000–2013	70
Väestön mielipiteet sosiaaliturvan tasosta 1993–2013	75
Symbolit	78

TAULUKOT

Väestö

1. Väestö ikäryhmittäin vuosien 1995–2013 lopussa	79
2. Väestö ikäryhmittäin vuosien 1995–2013 lopussa, %	79
3. Keskiväkiluku ikäryhmittäin 1995–2013	80
4. Väestöennuste ikäryhmittäin 2020–2060	80
5. Väestöennuste ikäryhmittäin 2020–2060, %	80
6. Väestö maakunnittain vuoden 2013 lopussa ja väestöennuste 2020	81

Lisäätymisterveys

7. Syntyneet lapset, perinataali- ja imeväiskuolleet 1990–2013	82
8. Synnyttäjät 1990–2013	83
9. Synnytykset ja eräät synnytystoimenpiteet 1990–2013	84
10. Synnyttäjät, syntyneet lapset ja perinataalikuolleet sairaanhoitopiireittäin 2013	85
11. Hedelmöityshoidot 1992–2013	86
12. Hedelmöityshoidot tyypeittäin 1992–2013	87
13. Hedelmöityshoitotulokset 1992–2012	88
14. Epämuodostumatapaukset 2005–2011	89
15. Kansainvälisesti seurattavat epämuodostumat 2005–2011	90
16. Lailliset raskaudenkeskeytykset ikäryhmittäin 1969–2013	91
17. Lailliset raskaudenkeskeytykset keskeytysperusteen mukaan 2013	92
18. Lailliset raskaudenkeskeytykset sairaanhoitopiireittäin ja ikäryhmittäin 2013	94
19. Steriloinnit 1950–2013	95
20. Steriloinnit perusteen mukaan 2013	96

Lasten ja perheiden palvelut

21. Lasten päivähoito 1985–2013	98
22. Lasten päivähoito maakunnittain 2013	99
23. Lastensuojelu 1970–2013	100
24. Lastensuojelu maakunnittain 2013	101
25. Asiakkaita lastensuojelun piirissä 2013	102
26. Lapsen elatus ja huolto 1985–2013	103
27. Lapsen elatus ja huolto maakunnittain 2013	104
28. Perittävänä olevat elatusavut ja vanhentuneet elatusvelkasaatavat 1993–2013	106
29. Kasvatus- ja perheneuvonta ja ensi- ja turvakodit 1997–2013	107

Ikääntyneiden palvelut

30. Ikääntyneiden palvelujen rakenne ja peittävyys 1990–2013	108
31. Ikääntyneiden palvelujen rakenne ja peittävyys maakunnittain 2013	110
32. Ikä- ja sukupuolirakenne ikääntyneiden palveluissa 2013	112

33.	Peittävyys ikääntyneiden palveluissa iän ja sukupuolen mukaan 2013	113
34.	Ikääntyneiden laitoshoido ja asumispalvelut 1997–2013	114
35.	Ikääntyneiden kotipalvelut 1990–2013	115
36.	Muistisairaiden asiakkaiden käyttämät sosiaali- ja terveyspalvelut 2003–2013	116

Vammaispalvelut

37.	Vammaispalvelulain mukaiset palvelut 1990–2013	118
38.	Vammaisten työllistämistoiminta ja omaishoidon tuki 1990–2013	118
39.	Vammaisten laitos- ja asumispalvelut 1995–2013	119
40.	Vammaisten osallistumista, toimintaa ja työntekoa tukevat palvelut maakunnittain 2013	120
41.	Vammaisten laitos- ja asumispalvelut maakunnittain 2013	122
42.	Kehitysvammaisten laitos- ja asumispalvelujen asiakkaat 2013	124
43.	Kehitysvammaisten laitos- ja asumispalvelujen asiakkaat maakunnittain 2013	125

Mielenterveyspalvelut

44.	Mielenterveyshuollon avohoitokäynnit 1997–2013	126
45.	Mielenterveyden häiriöiden laitoshoido erikoisaloittain 1997–2013	127
46.	Mielenterveyden häiriöiden laitoshoido ikäryhmittäin 1997–2013	128
47.	Mielenterveyden häiriöiden laitoshoido maakunnittain 2013	129
48.	Psykiatrian asumispalvelut 1995–2013	130

Päihteet ja riippuvuudet

49.	Alkoholijuomien tilastoitu kulutus asukasta kohti 1960–2013	131
50.	Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina 15 vuotta täyttänytä asukasta kohti 1960–2013	132
51.	Alkoholijuomien myynti 100 %:n alkoholina maakunnittain 2013	133
52.	Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 1990–2013	134
53.	Alkoholijuomien vähittäismyyntiverkosto 1990–2013	135
54.	Alkoholijuomien anniskeluverkosto 1990–2013	135
55.	Alkoholijuomien myynnin reaalihintaindeksejä 2001–2013	136
56.	Päihdepalvelut 1990–2013	137
57.	Päihdesairauksien sairaalahoito 1996–2013	137
58.	Päihdepalvelut maakunnittain 2013	138
59.	Päihdesairauksien sairaalahoito maakunnittain 2013	139
60.	Päihdehoidon palvelujen asiakkaat 2013	140
61.	Päihdehuollon huumeasiakkaat 2013	141
62.	Päihdehaittakustannukset 2012	142
63.	Valtion alkoholitulot (käyvin hinnoin) 1960–2013	142
64.	Tupakkatuotteiden kulutus 1980–2013 (joulu-marraskuu)	143
65.	Tupakkatuotteiden kulutus 15 vuotta täyttäneitä kohti 1980–2013 (joulu-marraskuu)	144
66.	Kodin ulkopuolella työskentelevien tupakoimattomien työntekijöiden altistuminen tupakansavulle työpaikalla päivittäin sukupuolen ja iän mukaan (%) 1985–2013	145

Perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoido

67.	Lääkäri- ja hammaslääkärikäynnit 1997–2013	146
68.	Terveyskeskuskäynnit palvelumuodoittain 2003–2013	147
69.	Terveyskeskusten kirjatut käyntisyyt avosairaanhoidon vastaanotoilla vuonna 2013	148
70.	65 vuotta täyttäneiden kausi-influenssarokotuskattavuus sairaanhoitopiireittäin kaudesta 2004–2005 kauteen 2013–2014	152
71.	Lasten (6–35 kk) kausi-influenssarokotuskattavuus sairaanhoitopiireittäin kaudesta 2007–2008 kauteen 2013–2014	153
72.	Terveyskeskusten suun terveydenhuolto ikäryhmittäin 2003–2013	154
73.	Terveyskeskusten laitoshoido ikäryhmittäin 1997–2013	155
74.	Terveyskeskusten laitoshoido maakunnittain 2013	156
75.	Terveyskeskusten laitoshoido päädiagnoosin mukaan 1997–2013	157

76.	Erikoissairaanhoidon toiminta 1997–2013	161
77.	Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit suurimmilla erikoisaloilla 1997–2013	161
78.	Erikoissairaanhoidon laitoshoidon maakunnittain 2013	162
79.	Erikoissairaanhoidon laitoshoidon ikäryhmittäin 1997–2013	163
80.	Erikoissairaanhoidon laitoshoidon erikoisaloittain 1997–2013	164
81.	Erikoissairaanhoidon laitoshoidon päädiagnoosin mukaan 1997–2013	167
82.	Tapaturmat ja väkivalta ulkoisen syyn mukaan, vuodeosastohoito 2002–2013	171
83.	Tapaturmat ja väkivalta, vuodeosastohoito ikäryhmittäin 2013	173
84.	Tapaturman paikka tai olosuhteet, vuodeosastohoito ikäryhmittäin ja sukupuolittain 2013	175
85.	Hoitojaksot toimenpideryhmittäin 2000–2013	177
86.	Toimenpiteet ja toimenpiteelliset hoitojaksot 2000–2013	180
87.	Eräät kirurgiset toimenpiteet 2000–2013	180
88.	Terveystenhuollon avo- ja laitoshoidon maakunnittain 2013	181
89.	Yliopistosairaaloiden tuottavuuden kehitys, indeksi, 2009–2013	182
90.	Yliopistosairaaloiden suoritteiden kehitys, indeksi, 2009–2013	183
91.	Somaattisen erikoissairaanhoidon ikä- ja sukupuolivakioituneet episodit ja laskennalliset kustannukset asukasta kohti sekä kustannusten poikkeama maan keskiarvoon sairaanhoitopiireittäin 2013	184
92.	Erikoissairaanhoidon yli 6 kk jonottaneet 31.12. sairaanhoitopiireittäin vuosina 2009–2013	186

Sairastavuus

93.	THL:n sairastavuusindeksi, ikävakioitu, sairaanhoitopiireittäin 2000–2011	188
94.	THL:n sairausryhmäkohtaiset sairastavuusindeksit koko maassa, ikävakioituneet ja ikävakioimattomat, 2003–2011	190
95.	Syöpäsairauksien ikävakioitu ilmaantuvuus 1976–2012	191
96.	Eräiden tartuntatauti-ilmaantuvuus sairaanhoitopiireittäin 2013	193
97.	Tärkeimpien tartuntatauti-ilmaantuvuus tapaustilasto 2001–2013	194
98.	Rekisteröidyt näkövammaiset 2013	196

Toimeentulotuki

99.	Toimeentulotuki 1970–2012	198
100.	Toimeentulotuki maakunnittain 2012	199
101.	Toimeentulotuki iän mukaan 1991–2012	200
102.	Toimeentulotuki kotitaloustyyppien mukaan 1992–2012	201
103.	Toimeentulotuen kustannukset 1985–2013	202

Henkilöstö

104.	Terveys- ja sosiaalipalvelujen henkilöstö 2005–2011	203
105.	Terveys- ja sosiaalipalvelujen henkilöstö maakunnittain 2011	204
106.	Kuntien terveys- ja sosiaalipalvelujen henkilöstö toimialoittain 2013	208
107.	Terveys- ja sosiaalipalvelujen henkilöstö ammattiryhmittäin 2011	210
108.	Suomessa laillistetut työkäiset suomalaiset terveydenhuollon ammattilaiset ulkomailla 2003–2013	214
109.	Ulkomaan kansalaisten tai syntyperältään muiden kuin suomalaisten osuuksia erässä terveys- ja sosiaalipalvelujen ammattilaisten 2006–2011	215

Kustannukset

110.	Sosiaalimenot kohderyhmittäin ja asukasta kohti 1980–2012	216
111.	Toimeentuloturvan ja palveluiden osuus sosiaalimenoista pääryhmittäin 1985–2012	217
112.	Sosiaalimenojen rahoitus 1980–2012	218
113.	Terveystenhuollon menot toiminnoittain 1995–2012	219
114.	Terveystenhuollon menot rahoittajittain 1995–2012	220
115.	Sosiaalimenot asukasta kohti ostovoimapariteetin mukaan EU- ja ETA-maissa 2005–2011	221
116.	Sosiaalimenojen BKT-suhte EU- ja ETA-maissa 2005–2011	222
117.	Terveystenhuollon BKT-suhte OECD-maissa 1995–2013	223

Väestön terveys ja terveystähtäytyminen

118.	Kaikki aterianosat kouluruoalla syövien 14–20-vuotiaiden osuus 2002–2013	224
119.	Tuoreita kasviksia päivittäin syövien 15–64-vuotiaiden osuus 2002–2013	224
120.	Tuoreita kasviksia päivittäin syövien 65–84-vuotiaiden osuus 2003–2013	225
121.	Ylipainoisten (BMI ≥ 25 kg/m ²) 14–20-vuotiaiden osuus 2002–2013	226
122.	Ylipainoisten (BMI ≥ 25 kg/m ²) 15–64-vuotiaiden osuus 2002–2013	226
123.	Ylipainoisten (BMI ≥ 25 kg/m ²) 65–84-vuotiaiden osuus 2003–2013	227
124.	Vähän tai ei lainkaan hengästyttävää liikuntaa harrastavien 14–20-vuotiaiden osuus 2002–2013	228
125.	Vähän tai ei lainkaan vapaa-ajan liikuntaa harrastavien 15–64-vuotiaiden osuus 2002–2013	228
126.	Vähän tai ei lainkaan liikuntaa harrastavien 65–84-vuotiaiden osuus 2003–2013	229
127.	Päivittäin tupakoivien 14–20-vuotiaiden osuus 2002–2013	230
128.	Päivittäin tupakoivien 15–64-vuotiaiden osuus 2002–2013	230
129.	Päivittäin tupakoivien 65–84-vuotiaiden osuus 2003–2013	231
130.	Humalahakuisesti alkoholia kuukausittain juovien 14–20-vuotiaiden osuus 2002–2013	232
131.	Humalahakuisesti alkoholia viikoittain käyttävien 15–64-vuotiaiden osuus 2002–2013	233
132.	Terveystilansa huonoksi tai keskinkertaiseksi kokevien 14–20-vuotiaiden osuus 2002–2013	234
133.	Terveytensä huonoksi tai keskitasoiseksi kokevien 15–64-vuotiaiden osuus 2002–2013	234
134.	Terveytensä huonoksi tai keskitasoiseksi kokevien 65–84-vuotiaiden osuus 2003–2013	235
135.	Vaikeuksia opiskelussa kokevien 14–20-vuotiaiden osuus 2002–2013	236
136.	Toimintakykyä haittaavasta sairaudesta ilmoittavien 15–64-vuotiaiden osuus 2002–2013	236
137.	Ulkona liikkumisessa vaikeuksia kokevien 65–84-vuotiaiden osuus 2003–2013	237
138.	Masentuneisuutta kokevien 14–20-vuotiaiden osuus 2000–2011	238
139.	Masennusoireita kokeneiden 15–64-vuotiaiden osuus 2002–2013	238
140.	Masennusoireita kokeneiden 65–84-vuotiaiden osuus 2003–2013	239

Väestön mielipiteet sosiaaliturvasta Suomessa

141.	Väestön mielipide sosiaaliturvan tasosta 2004–2013	240
142.	Väestön mielipide yksityisten sosiaalipalvelujen lisäämisestä 2004–2013	240
143.	Väestön mielipide yksityisen terveyden- ja sairaanhoidon lisäämisestä 2004–2013	241
144.	Väestön mielipide sosiaalipalvelujen toimivuudesta 2006–2013	241
145.	Väestön mielipide terveystalvelujen toimivuudesta 2013	242
146.	Väestön mielipide verovarojen kohdentamisesta terveyden- ja sairaanhoitoon 2013	242
147.	Väestön mielipide verovarojen kohdentamisesta sosiaalipalveluihin 2013	243
148.	Väestön mielipide verovarojen kohdentamisesta tulonsiirtoihin 2013	243

Sosiaali- ja terveysalan seurantaindikaattorit	244
149. KASTE 2012–2015 -ohjelman seurantaindikaattorit	252
150. PARAS-hankkeen indikaattorit	256
151. Terveys 2015 -indikaattorit	259
152. Hyvinvointia kuvaavat THL:n avainindikaattorit	264
153. Eurooppa-indikaattorit	274

Määritelmät	277
Luokitukset	318
Lähteet	324

Kartta. 75 vuotta täyttäneet, % väestöstä kunnittain 2013	356
Alueluokitukset 2013 ja 2014	357

Innehåll

Till läsaren	4
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDEN 2014 – ÖVERSIKT	
Befolkning	22
Reproduktiv hälsa	23
Förlossningar	23
Assisterad befruktning	24
Aborter	25
Steriliseringar	26
Tjänster för barn och familjer	28
Dagvård	28
Barnskydd	31
Underhållsstöd	32
Äldreomsorg	34
Handikappservice	36
Mentalvårdstjänster	38
Alkohol, droger och beroende	39
Alkohol och narkotika	41
Tobak	43
Primärvård och specialiserad sjukvård	45
Primärvård	46
Specialiserad sjukvård	49
Sjukhusens produktivitet	52
Tillgången till vård inom den specialiserade sjukvården	53
Sjukfrekvens	54
Regionala skillnader i sjukligheten	55
Smittsamma sjukdomar	58
Utkomststöd	60
Personal	63
Kostnader	65
Sociala utgifter	66
Hälsö- och sjukvårdsutgifter	69
Befolkningens hälsa och hälsobeteende	71
Befolkningens åsikter om socialskyddet samt om social- och hälsovårdssystemet	76

FIGURER

Befolkningen efter åldersgrupp 1990–2060	21
Antal förlossningar och legala aborter 1950–2013	23
Barndagvård 1997–2013	28
Barn och unga som placerats utom hemmet 1991–2013	30
Äldreomsorgens (75+) täckningsgrad 2000–2013	33
Psykiatrisk institutionsvård och öppenvård 1996–2013	37
Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 15 år och över 1965–2013	39
Missbrukarvårdens tjänster 1996–2013	40
Slutenvård inom hälso- och sjukvården 1988–2013	45

THL:s sjuklighetsindex, åldersspecifik 2000–2011	54
Utkomststødet 1990–2013: kostnader (enligt prisnivån år 2013) hushåll och personer	60
Offentliga och privata serviceproducenters andelar av personalen 1990–2011	62
Sociala utgifter efter funktion 1980–2012 i 2012 års priser	65
Sociala utgifter i förhållande till bruttonationalprodukten i Finland 2000–2011 och EU28-länderna 2008–2011	66
Hälsö- och sjukvårdsutgifter efter funktion 1995–2011 i 2011 års priser	68
Andelen personer som upplever sin hälsa medelmåttlig eller dålig 2000–2013	70
Befolkningens åsikter om nivån på socialskyddet 1993–2013	75
Teckenförklaring	78

TABELLER

Befolkning

1. Befolkningen efter åldersgrupp vid utgången av åren 1995–2013	79
2. Befolkningen efter åldersgrupp vid utgången av åren 1995–2013, %	79
3. Medelbefolkningen efter åldersgrupp 1995–2013	80
4. Befolkningsprognos efter åldersgrupp 2020–2060	80
5. Befolkningsprognos efter åldersgrupp 2020–2060, %	80
6. Befolkningen efter landskap vid utgången av 2013 och befolkningsprognos för 2020	81

Reproduktiv hälsa

7. Födda barn, perinatalt döda barn och döda spädbarn 1990–2013	82
8. Föderskor 1990–2013	83
9. Förlossningar och några förlossningsåtgärder 1990–2013	84
10. Föderskor, födda barn och perinatalt döda efter sjukvårdsdistrikt 2013	85
11. Assisterad befruktning 1992–2013	86
12. Assisterad befruktning efter typ 1992–2013	87
13. Resultat av assisterad befruktning 1992–2013	88
14. Missbildningsfall 2005–2011	89
15. Missbildningar som övervakas internationellt 2005–2011	90
16. Legala aborter efter åldersgrupp 1969–2013	91
17. Legala aborter efter indikation 2013	92
18. Legala aborter efter sjukvårdsdistrikt och ålder 2013	94
19. Steriliseringar 1950–2013	95
20. Steriliseringar 2013	96

Tjänster för barn och familjer

21. Barndagvård 1985–2013	98
22. Barndagvård efter landskap 2013	99
23. Barnskydd 1970–2013	100
24. Barnskydd efter landskap 2013	101
25. Klienter inom barnskyddet 2013	102
26. Underhåll och vårdnad av barn 1985–2013	103
27. Underhåll och vårdnad av barn efter landskap 2013	104
28. Oindrivna underhållsbidrag och preskriberade fordringar av underhåll 1993–2013	106
29. Mödra- och skyddshem samt rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor 1997–2013	107

Äldreomsorg

30. Äldreomsorgens servicestruktur och täckningsgrad 1990–2013	108
31. Äldreomsorgens servicestruktur och täckningsgrad efter landskap 2013	110
32. Ålders- och könsstruktur inom äldreomsorgen 2013	112

33.	Täckningsgrad inom äldreomsorgen efter ålder och kön 2013	113
34.	Institutionsvård och boendeservice för äldre 1997–2013	114
35.	Hemservice för äldre 1990–2013	115
36.	Social- och hälsovård som mottagits av klienter med minnessjukdomar 2003–2013	116

Handikappservice

37.	Tjänster enligt handikappservicelagen 1990–2013	118
38.	Sysselsättningsverksamhet för funktionshindrade och stöd för närståendevård 1990–2013	118
39.	Institutionsvård och boendeservice för funktionshindrade 1995–2013	119
40.	Tjänster som stödjer funktionshindrades delaktighet, verksamhet och arbete efter landskap 2013	120
41.	Institutionsvård och boendeservice för funktionshindrade efter landskap 2013	122
42.	Klienter inom institutionsvård och boendeservice för personer med utvecklingsstörning 2013	124
43.	Klienter inom institutionsvård och boendeservice för personer med utvecklingsstörning efter landskap 2013	125

Mentalvårdstjänster

44.	Öppenvårdsbesök inom mentalvården 1997–2013	126
45.	Psykiatrisk institutionsvård efter specialitet 1997–2013	127
46.	Psykiatrisk institutionsvård efter åldersgrupp 1997–2013	128
47.	Psykiatrisk institutionsvård efter landskap 2013	129
48.	Boendeservice inom psykiatri 1995–2013	130

Alkohol, droger och beroende

49.	Registrerad alkoholkonsumtion per invånare 1960–2013	131
50.	Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 15 år och över 1960–2013	132
51.	Försäljning av alkoholdrycker i 100 % alkohol efter landskap 2013	133
52.	Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp 1990–2013	134
53.	Distributionsnät för detaljhandel med alkoholdrycker 1990–2013	135
54.	Nät för servering av alkoholdrycker 1990–2013	135
55.	Realprisindex för försäljning av alkoholdrycker 2001–2013	136
56.	Missbrukarvård 1990–2013	137
57.	Alkohol- och narkotikarelaterad sjukhusvård 1996–2013	137
58.	Missbrukarvård efter landskap 2013	138
59.	Alkohol- och narkotikarelaterad sjukhusvård efter landskap 2013	139
60.	Klienter inom missbruksrelaterad vård 2013	140
61.	Narkotikaberoende klienter inom missbrukarvården 2013	141
62.	Skadekostnader för alkohol och narkotika 2012	142
63.	Statens alkoholinkomster (till löpande priser) 1960–2013	142
64.	Konsumtion av tobaksprodukter 1980–2013 (december-november)	143
65.	Konsumtion av tobaksprodukter per 15 år fylld invånare 1980–2013 (december-november)	144
66.	Icke-rökande anställda som arbetar utanför hemmet som exponeras dagligen för tobaksrök på arbetsplatsen efter kön och ålder (%) 1985–2013	145

Primärvård och specialiserad sjukvård

67.	Läkar- och tandläkarbesök 1997–2013	146
68.	Hälsovårdscentralbesök efter serviceform 2003–2013	147
69.	Besöksorsaker registrerade på hälsocentralernas öppenvårdsmottagningar 2013	148
70.	Säsongsinfluensavaccinationstäckning för personer över 65 år per sjukvårdsdistrikt från perioden 2004–2005 till perioden 2013–2014	152
71.	Säsongsinfluensavaccinationstäckning för barn (6–35 mån) per sjukvårdsdistrikt från perioden 2007–2008 till perioden 2013–2014	153
72.	Hälsovårdscentralernas munhälsovård efter åldersgrupp 2003–2013	154

73.	Hälsovårdscentralernas slutenvård efter åldersgrupp 1997–2013	155
74.	Hälsovårdscentralernas slutenvård efter landskap 2013	156
75.	Hälsovårdscentralernas slutenvård efter huvuddiagnos 1997–2013	157
76.	Specialiserad sjukvård 1997–2013	161
77.	Öppenvårdsbesök inom den specialiserade sjukvården efter de största specialiteterna 1997–2013	161
78.	Slutenvård inom den specialiserade sjukvården efter landskap 2013	162
79.	Slutenvård inom den specialiserade sjukvården efter åldersgrupp 1997–2013	163
80.	Slutenvård inom den specialiserade sjukvården efter specialitet 1997–2013	164
81.	Slutenvård inom den specialiserade sjukvården efter huvuddiagnos 1997–2013	167
82.	Olycksfall och våld efter yttre orsak, vård på vårdavdelning 2002–2013	171
83.	Olycksfall och våld, slutenvård efter åldersgrupp 2013	173
84.	Olycksplats eller -förhållanden, slutenvård efter åldersgrupp och kön 2013	175
85.	Vårdperioder med åtgärder efter åtgärdsgrupp 2000–2013	177
86.	Åtgärder och vårdperioder med åtgärder 2000–2013	180
87.	Vissa kirurgiska åtgärder 2000–2013	180
88.	Öppen- och slutenvård inom hälsovården efter landskap 2013	181
89.	Utvecklingen av universitetssjukhusens produktivitet, index, 2009–2013	182
90.	Utvecklingen av universitetssjukhusens prestationer, index, 2009–2013	183
91.	De ålders- och könsstandardiserade episoderna och kalkylmässiga kostnaderna för den specialiserade somatiska sjukvården per invånare och kostnadsavvikelsen från medelvärdet för hela landet per sjukvårdsdistrikt 2013	184
92.	Antalet personer som 31.12 stått i kö till specialiserad sjukvård i mer än 6 månader 2009–2013	186

Sjukfrekvens

93.	THL:s sjuklighetsindex, åldersstandardiserat, per sjukvårdsdistrikt 2000–2011	188
94.	THL:s sjuklighetsindex för sjukdomsgrupper i hela landet, åldersstandardiserat och icke-åldersstandardiserat, 2003–2011	190
95.	Ålderstandardiserad incidens av olika cancersjukdomar 1976–2012	191
96.	Incidensen av vissa smittsamma sjukdomar efter sjukvårdsdistrikt 2013	193
97.	Antalet sjukdomsfall av de viktigaste smittsamma sjukdomarna 2001–2013	194
98.	Registrerade synskadade 2013	196

Utkomststöd

99.	Utkomststöd 1970–2012	198
100.	Utkomststöd efter landskap 2012	199
101.	Utkomststöd efter ålder 1991–2012	200
102.	Utkomststöd efter hushållstyp 1992–2012	201
103.	Utkomststödet kostnader 1985–2013	202

Personal

104.	Personalen inom hälso- och socialvårdstjänster 2005–2011	203
105.	Personalen inom hälso- och socialvårdstjänster efter landskap 2011	204
106.	Personalen inom kommunernas hälso- och socialvårdstjänster efter näringsgrenar 2013	208
107.	Personalen inom hälso- och socialvårdstjänster efter yrkeskategorier 2011	210
108.	I Finland legitimerade yrkesutbildade ¹⁾ personer inom hälso- och sjukvården, 2003–2013	214
109.	Andelar utländska medborgare eller av annan härkomst än finsk i vissa yrken inom hälso- och socialvårdstjänster 2006–2011	215

Kostnader

110.	Sociala utgifter efter funktion och per invånare 1980–2012	216
111.	Utkomstskyddets och tjänsternas andel av de sociala utgifterna efter funktion, 1985–2012	217
112.	Finansiering av de sociala utgifterna 1980–2012	218
113.	Hälso- och sjukvårdsutgifter efter funktion 1995–2012	219
114.	Hälso- och sjukvårdsutgifter efter finansiering 1995–2012	220

115. Sociala utgifter per invånare enligt köpkraftsparitet i EU- och EES-länder 2005–2011	221
116. Sociala utgifternas andel av BNP i EU- och EES-länder 2005–2011	222
117. Hälso- och sjukvårdsutgifternas andel av BNP i OECD-länder 1995–2013	223

Befolkningens hälsa och hälsobeteende

118. Andelen 14–20-åriga som äter alla delar av måltiden vid skollunchen 2002–2013	224
119. Andelen 15–64-åriga som äter färska grönsaker dagligt 2002–2013	224
120. Andelen 65–84-åriga som äter färska grönsaker dagligt 2003–2013	225
121. Övervikt (BMI ≥ 25 kg/m ²) 14–20-åriga 2002–2013	226
122. Övervikt (BMI ≥ 25 kg/m ²) 15–64-åriga 2002–2013	226
123. Övervikt (BMI ≥ 25 kg/m ²) 65–84-åriga 2003–2013	227
124. Andelen 14–20-åriga som utövar lite eller ingen tröttande motion alls 2002–2013	228
125. Andelen 15–64-åriga som på sin fritid utövar lite eller ingen motion alls 2002–2013	228
126. Andelen 65–84-åriga som utövar lite eller ingen motion alls 2003–2013	229
127. Andelen 14–20-åriga som röker dagligen 2002–2013	230
128. Andelen 15–64-åriga som röker dagligen 2002–2013	230
129. Andelen 65–84-åriga som röker dagligen 2003–2013	231
130. Andelen 14–20-åriga som månatligen dricker alkohol i berusningssyfte 2002–2013	232
131. Andelen 15–64-åriga som varje vecka dricker alkohol i berusningssyfte 2002–2013	233
132. Andelen 14–20-åriga som upplever sitt hälsotillstånd dåligt eller medelmåttigt 2002–2013	234
133. Andelen 15–64-åriga som upplever sitt hälsotillstånd dåligt eller medelmåttigt 2002–2013	234
134. Andelen 65–84-åriga som upplever sitt hälsotillstånd vara dåligt eller medelmåttigt 2003–2013	235
135. Andelen 14–20-åriga som upplever svårigheter i studierna 2002–2013	236
136. Andelen 15–64-åriga som rapporterar att ha sjukdom som påverkar funktionsförmåga 2002–2013	236
137. Andelen 65–84-åriga som har svårt att klara av att röra sig utomhus 2003–2013	237
138. Andelen 14–20-åriga som upplever depressiva symptom 2000–2011	238
139. Andelen 15–64-åriga som upplever symptom av depression 2002–2013	238
140. Andelen 65–84-åriga som upplever depression 2003–2013	239

Befolkningens åsikter om socialskyddet i Finland

141. Befolkningens åsikt om nivå på socialskyddet 2004–2013	240
142. Befolkningens åsikt om en ökning av den privata sociala servicen 2004–2013	240
143. Befolkningens åsikt om en ökning av den privata hälso- och sjukvården 2004–2013	241
144. Befolkningens åsikt om sociala servicens funktion 2006–2013	241
145. Befolkningens åsikt om hur hälsovårdsservicen fungerade 2013	242
146. Befolkningens åsikt om att allokera skattemedel till hälso- och sjukvården 2013	242
147. Befolkningens åsikt om att allokera skattemedel till den sociala servicen 2013	243
148. Befolkningens åsikt om att allokera skattemedel till inkomstöverföringen 2013	243

Uppföljningsindikatorer inom socialvården och hälso- och sjukvården .....

149. Uppföljningsindikatorer för programmet KASTE 2012–2015	252
150. Indikatorer för kommun- och servicestrukturreformen PARAS	256
151. Hälsa 2015 -indikatorerna	259
152. THL:s nyckelindikatorer som beskriver välfärd	264
153. Europeiska indikatorer	274

Definitioner .....

Klassifikationer .....

Källor .....

Karta. 75 år och över, % av befolkningen kommunvis 2013 .....

Områdesindelning 2013 och 2014 .....

Contents

To the reader	5
---------------------	---

SOCIAL WELFARE AND HEALTH CARE 2014– OVERVIEW

Population	22
Reproductive health	23
Deliveries	24
Assisted fertility treatments	25
Induced abortions	26
Sterilisations	27
Services for children and families	28
Child day care	29
Child welfare	31
Maintenance allowance	32
Care and services for older people	35
Services for people with disabilities	36
Mental health services	38
Alcohol, drugs and addiction	39
Alcohol and drugs	42
Tobacco	43
Primary health care and specialised health care	45
Primary health care	47
Specialised health care	50
Hospital benchmarking	52
Access to services in specialised health care	53
Regional differences in morbidity	55
Infectious diseases	59
Social assistance	61
Personnel	64
Expenditure	65
Social protection expenditure	67
Health Expenditure	69
Population health and health behaviour	73
Public opinion on social protection and on the system of social and health services	76

FIGURES

Population by age group 1990–2060	21
Number of deliveries and legal induced abortions, 1950–2013	23
Child day care, 1997–2013	28
Children and young persons placed outside the home, 1991–2013	30
Coverage in care and services for older (75+) people, 2000–2013	33
Inpatient and outpatient mental care, 1996–2013	37
Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita aged 15 and over, 1965–2013	39
Treatment services for substance abusers 1996–2013	40
Inpatient health care, 1988–2013	45

THL's morbidity index, age standardised 2000–2011	54
Social assistance 1990–2013: expenditure (at 2013 prices), households and recipients	60
Personnel shares accounted for by public and private providers, 1990–2011	62
Social expenditure by function, 1980–2012, 2012 prices	65
Social protection expenditure as a share of GDP in Finland 2000–2011 and EU28-countries, 2008–2011	66
Health care expenditure by function 1995–2012, 2012 prices	68
Percentage of people who rated their own health as average or poor 2000–2013	70
Public opinion on the level of social protection, 1993–2013	75
Explanations of symbols	78

TABLES

Population

1. Population by age group at year-end, 1995–2013	79
2. Population by age group at year-end, 1995–2013, %	79
3. Mean population by age group, 1995–2013	80
4. Population projection by age group for 2020–2060	80
5. Population projection by age group for 2020–2060, %	80
6. Population by region at the end of 2013 and population projection for 2020	81

Reproductive health

7. Births and perinatal and infant deaths, 1990–2013	82
8. Parturients, 1990–2013	83
9. Deliveries and some interventions, 1990–2013	84
10. Parturients, births and perinatal deaths by hospital district, 2013	85
11. Assisted fertility treatments, 1992–2013	86
12. Assisted fertility treatments by type, 1992–2013	87
13. Results of assisted fertility treatments, 1992–2012	88
14. Births with congenital anomalies, 2005–2011	89
15. Congenital anomalies monitored internationally, 2005–2011	90
16. Legal induced abortions by age group, 1969–2013	91
17. Legal induced abortions by indication, 2013	92
18. Legal induced abortions by hospital district and age group, 2013	94
19. Sterilisations, 1950–2013	95
20. Sterilisations by indication, 2013	96

Services for children and families

21. Child day care, 1985–2013	98
22. Child day care by region, 2013	99
23. Child welfare, 1970–2013	100
24. Child welfare by region, 2013	101
25. Clients in child welfare interventions 2013	102
26. Child maintenance and custody, 1985–2013	103
27. Child maintenance and custody by region, 2013	104
28. Maintenance payments to be recovered and time-barred maintenance debt, 1993–2013	106
29. Child guidance and family counselling, mother-and-baby-homes and shelters for battered family members, 1997–2013	107

Care and services for older people

30. Service structure and coverage in care and services for older people, 1990–2013	108
31. Service structure and coverage in care and services for older people by region, 2013	110
32. Age and sex structure in care and services for older people, 2013	112
33. Coverage in care and services for older people by age and sex, 2013	113

34.	Institutional care and housing services for older people, 1997–2013	114
35.	Home-help services for older people, 1990–2013	115
36.	Social welfare and health services used by clients with memory disorders, 2003–2013	116

Services for people with disabilities

37.	Services under the Services and Assistance for the Disabled Act, 1990–2013	118
38.	Support to employment of disabled people and support for informal care, 1990–2013	118
39.	Institutional care and housing services for disabled people, 1995–2013	119
40.	Services supporting disabled people's participation, activities and employment by region, 2013	120
41.	Institutional care and housing services for disabled people by region, 2013	122
42.	Clients in institutional care and housing services for people with intellectual disabilities, 2013	124
43.	Clients in institutional care and housing services for people with intellectual disabilities by region, 2013	125

Mental health services

44.	Outpatient visits in mental health services, 1997–2013	126
45.	Inpatient mental health care by speciality, 1997–2013	127
46.	Inpatient mental health care by age group, 1997–2013	128
47.	Inpatient mental health care by region, 2013	129
48.	Housing services for people with mental disorders, 1995–2013	130

Alcohol, drugs and addiction

49.	Recorded consumption of alcoholic beverages, per capita, 1960–2013	131
50.	Recorded consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, per capita aged 15 and over, 1960–2013	132
51.	Sales of alcoholic beverages by region, 100% alcohol, 2013	133
52.	Sales of alcoholic beverages by type of beverage, 1990–2013	134
53.	Network for the retail sales of alcoholic beverages, 1990–2013	135
54.	Network for the licensed serving of alcoholic beverages, 1990–2013	135
55.	Real price indices for the sales of alcoholic beverages, 2001–2013	136
56.	Services for substance abusers, 1990–2013	137
57.	Alcohol- and drug-related hospital care, 1996–2013	137
58.	Services for substance abusers by region, 2013	138
59.	Alcohol- and drug-related hospital care by region, 2013	139
60.	Clients in treatment services for substance abusers, 2013	140
61.	Drug clients in services for substance abusers, 2013	141
62.	Cost of detrimental effects of alcohol and drugs, 2012	142
63.	State revenues from alcohol (at current prices), 1960–2013	142
64.	Consumption of tobacco products, 1980–2013 (December–November)	143
65.	Consumption of tobacco products per persons aged 15 or over, 1980–2013 (December–November)	144
66.	Non-smokers working outside the home exposed daily to tobacco smoke at workplace by gender and age (%) 1985–2013	145

Primary health care and specialised health care

67.	Appointments with physicians and dentists, 1997–2013	146
68.	Health-centre visits by type of activity 2003–2013	147
69.	Recorded reasons for outpatient visits in health centres, 2013	148
70.	Seasonal influenza vaccination coverage for people aged 65 and over by hospital district, from season 2004–2005 to season 2013–2014	152
71.	Seasonal influenza vaccination coverage for children (6–35 months) by hospital district, from season 2007–2008 to season 2013–2014	153
72.	Oral health care in health-centres by age group, 2003–2013	154

73.	Health-centre inpatient care by age group, 1997–2013	155
74.	Health-centre inpatient care by region, 2013	156
75.	Health-centre inpatient care by primary diagnosis, 1997–2013	157
76.	Activities in specialised health care, 1997–2013	161
77.	Outpatient visits in specialised health care by major specialities, 1997–2013	161
78.	Inpatient care in specialised health care by region, 2013	162
79.	Inpatient care in specialised health care by age group, 1997–2013	163
80.	Inpatient care in specialised health care by specialty, 1997–2013	164
81.	Inpatient care in specialised health care by primary diagnosis, 1997–2013	167
82.	Accidental injuries and violence by external cause, inpatient care, 2002–2013	171
83.	Accidental injuries and violence, inpatient care by age group, 2013	173
84.	Location or circumstances of accidental injury, inpatient care by age group and sex 2013	175
85.	Periods of care with procedures by category, 2000–2013	177
86.	Procedures and periods of care with procedures, 2000–2013	180
87.	Certain surgical procedures, 2000–2013	180
88.	Inpatient and outpatient care by region, 2013	181
89.	University hospital productivity trends, index, 2009–2013	182
90.	Development of university hospital outputs, index, 2009–2013	183
91.	Age- and gender-standardised episodes in somatic specialised health care as well as calculated per capita expenditure and hospital-district-specific cost deviations from the national average 2013	184
92.	Patients waiting over 6 months for access to specialised health care on 31 Dec, 2009–2013	186

Morbidity

93.	THL's morbidity index, age-standardised, by hospital district 2000–2011	188
94.	THL's disease-group-specific morbidity indexes in whole country, age-standardised and non-standardised, 2003–2011	190
95.	Age-adjusted incidence of cancer diseases, 1976–2012	191
96.	Incidence of certain infectious diseases by hospital district, 2013	193
97.	Incidence of the main infectious diseases 2001–2013	194
98.	Registered visually impaired persons, 2013	196

Social assistance

99.	Social assistance, 1970–2012	198
100.	Social assistance by region, 2012	199
101.	Social assistance by age, 1991–2012	200
102.	Social assistance by type of household, 1992–2012	201
103.	Expenditure on social assistance, 1985–2013	202

Personnel

104.	Personnel in the health care and social welfare, 2005–2011	203
105.	Personnel in the health care services and social welfare by region, 2011	204
106.	Municipal personnel in the health care services and social welfare by type of service, 2013	208
107.	Personnel in the health care services and social welfare by occupational group, 2011	210
108.	Health care professionals licensed in Finland who practice abroad, 2003–2013	214
109.	Percentage of foreign nationals or persons originally from outside Finland in certain occupations in the health care services and social welfare, 2006–2011	215

Expenditure

110.	Social expenditure by function and per capita, 1980–2012	216
111.	Cash benefits and benefits in kind as a share of social protection expenditure by function, 1985–2012	217
112.	Social protection expenditure by source of finance, 1980–2012	218
113.	Health expenditure by function, 1995–2012	219
114.	Health expenditure by source of funding, 1995–2012	220

115.	Social protection expenditure per capita by purchasing power parity in EU and EEA countries, 2005–2011	221
116.	Social protection expenditure as a share of GDP in EU and EEA countries, 2005–2011	222
117.	Health expenditure as a share of GDP in OECD countries, 1995–2013	223

Population health and health behaviour

118.	Percentage of 14–20-year-olds who eat all the components of their school meals, 2002–2013	224
119.	Percentage of 15–64-year-olds who eat fresh vegetables daily, 2002–2013	224
120.	Percentage of 65–84-year-olds who eat fresh vegetables daily, 2003–2013	225
121.	Overweight (BMI ≥ 25 kg/m ²) 14–20-year-olds, 2002–2013	226
122.	Overweight (BMI ≥ 25 kg/m ²) 15–64-year-olds, 2002–2013	226
123.	Overweight (BMI ≥ 25 kg/m ²) 65–84-year-olds, 2003–2013	227
124.	Percentage of 14–20-year-olds who did little or no exercise that left them out of breath, 2002–2013	228
125.	Percentage of 15–64-year-olds who did little or no exercise, 2002–2013	228
126.	Percentage of 65–84-year-olds who did little or no exercise, 2003–2013	229
127.	Percentage of 14–20-year-olds who smoke daily, 2002–2013	230
128.	Percentage of 15–64-year-olds who smoke daily, 2002–2013	230
129.	Percentage of 65–84-year-olds who smoke daily, 2003–2013	231
130.	Percentage of 14–20-year-olds who engage in binge drinking at least once a month, 2002–2013.....	232
131.	Percentage of 15–64-year-olds who engaged in binge drinking at least once a week, 2002–2013	233
132.	Percentage of 14–20-year-olds who assess their health 'poor' or 'average', 2002–2013	234
133.	Percentage of 15–64-year-olds who assess their health 'poor' or 'average', 2002–2013	234
134.	Percentage of 65–84-year-olds who assess their health 'poor' or 'average', 2003–2013	235
135.	Percentage of 14–20-year-olds who experience difficulties with school work or studies, 2002–2013	236
136.	Percentage of 15–64-year-olds who report having an illness that hampers ability to function 2002–2013	236
137.	Percentage of 65–84-year-olds who have difficulties to move about outdoors, 2003–2013	237
138.	Percentage of 14–20-year-olds who experience depression, 2000–2011	238
139.	Percentage of 15–64-year-olds who experienced symptoms of depression, 2002–2013	238
140.	Percentage of 65–84-year-olds who experienced symptoms of depression, 2003–2013	239

Public opinion on social protection in Finland

141.	Public opinion on the level of social protection, 2004–2013.....	240
142.	Public opinion concerning increased private social welfare services, 2004–2013.....	240
143.	Public opinion on increased private provision of health care services, 2004–2013.....	241
144.	Public opinion on the functioning of social welfare services, 2006–2013.....	241
145.	Public opinion on the functioning of health care services , 2013.....	242
146.	Public opinion on the targeting of public funds to preventive care and health services, 2013	242
147.	Public opinion on the targeting of public funds to social services, 2013	243
148.	Public opinion on the targeting of public funds to income transfers, 2013.	243

Indicators for monitoring the field of social welfare and health	249
149. Target indicators for the KASTE 2012–2015 programme	252
150. Indicators for the PARAS project	256
151. Indicators for the Health 2015 public health programme	259
152. THL's key indicators for welfare	264
153. European Indicators	274

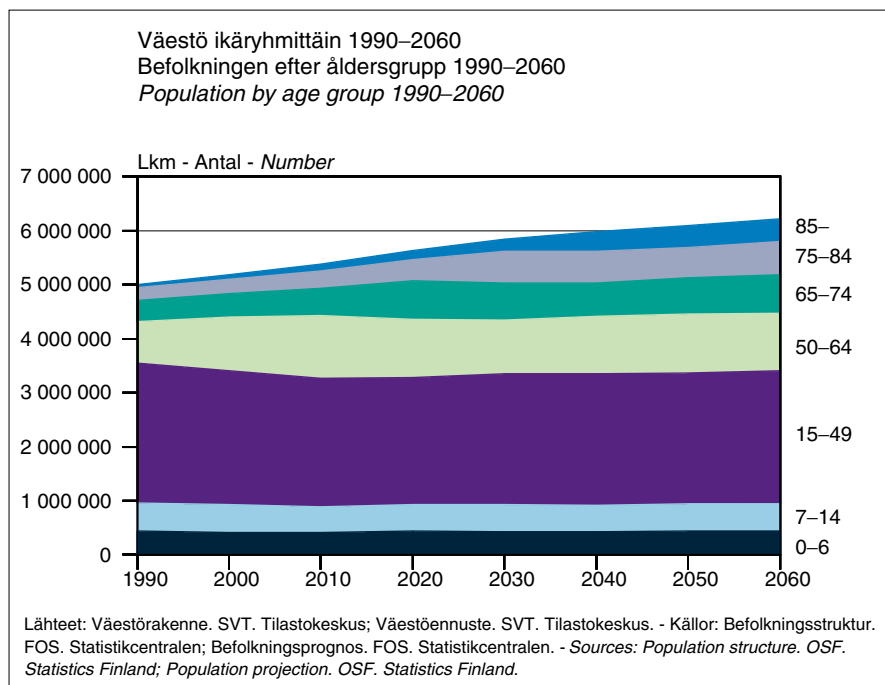
Definitions	304
Classifications	322
Sources	345

Map. 75 year and over, % of population by municipality, 2013	356
Regional classifications 2013 and 2014	357

Sosiaali- ja terveysala vuonna 2013 – Katsaus

Social- och hälsovården 2013 – Översikt

Social welfare and health care 2013 – Overview

Väestö

Suomen väkiluku oli vuoden 2013 lopussa 5 451 270. Vuoteen 2020 mennessä väestömäärän ennustetaan kasvavan nykyisestä noin 180 000:lla. Suomessa syntyvän tyttölapsen elinajanodote on 83,4 vuotta ja poikalapsen 77,5 vuotta. Tyttöjen ja poikien elinajanodotteen ero on supistunut viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana kahdella vuodella.

Väestöllinen huoltosuhde, jolla ilmaistaan, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65 vuotta täyttänyttä on sataa 15–64-vuotiasta kohti, on noussut viimeisen kymmenen vuoden aikana 49,7:stä 55,8:aan. Vuonna 2020 huoltosuhteen arvioidaan olevan 62,8 ja vuonna 2030 hieman yli 70.

Vuonna 2013 oli 65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä 19,4 prosenttia. Ennusteen mukaan vuonna 2020 on 65 vuotta täyttäneiden osuus 22,6 prosenttia ja 25,6 prosenttia vuonna 2030.

Befolkning

I slutet av år 2013 var folkmängden i Finland 5 451 270 personer. Fram till år 2020 förutspås folkmängden öka med cirka 180 000 personer. Den statistiska livslängden för flickor som föds i Finland är 83,4 år och för pojkar 77,5 år. Skillnaden mellan flickor och pojkar i fråga om den statistiska livslängden har minskat med två år under de senaste 20 åren.

Den demografiska försörjningskvoten, som anger hur många personer under 15 år samt 65 år och över som det finns mot hundra personer i åldern 15–64 år, har stigit under de senaste åren från 49,7 till 55,8. År 2020 uppskattas försörjningskvoten vara 62,8 år och år 2030 drygt 70 år.

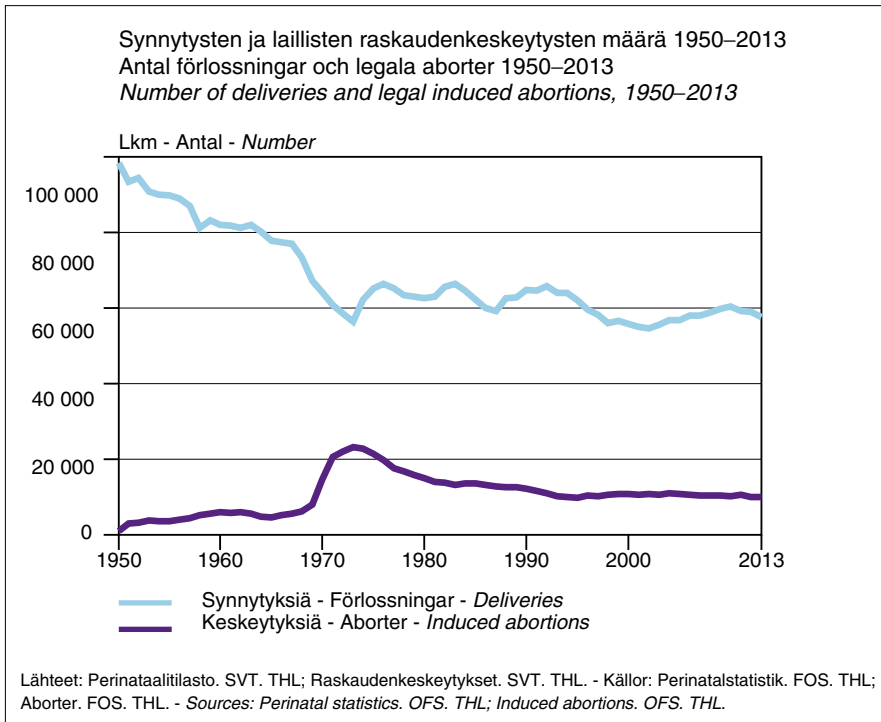
År 2013 var andelen personer som fyllt 65 år 19,4 procent av befolkningen. Enligt prognoserna kommer andelen personer som fyllt 65 år vara 22,6 procent år 2020 och 25,6 procent år 2030.

Population

At the end of 2013, the population of Finland was 5 451 270. By 2020, the population is estimated to grow by approximately 180 000. Life expectancy at birth for a child born in Finland was 83.4 years for girls and 77.5 years for boys. The gender difference in life expectancy has decreased by two years in the past two decades.

The dependency ratio, that is, the number of people aged 0–14 and 65 and over against 100 people aged 15–64, has risen from 49.7 to 55.8 over the past decade. It is estimated that the dependency ratio will be 62.8 by 2020 and a little over 70 by 2030.

In 2013, people aged 65 and over accounted for 19.4 per cent of the total population. The estimate is that people aged 65 and over will account for 22.6 per cent of the population by 2020 and 25.6 per cent for 2030.

Synnytykset

Synnytyksiä oli 57 728 vuonna 2013. Tämä oli kaksi prosenttia vähemmän kuin vuonna 2012. Vuoden aikana syntyneiden lasten määrä on kuitenkin lisääntynyt noin kolme prosenttia 2000-luvun alusta vuoteen 2013. Suomen kokonaishedelmällisyysluku (1,75 lasta hedelmällisyysikäistä naista kohti) oli vuonna 2013 EU:n korkeimpia. 1990-luvun alusta 35 vuotta täyttäneiden osuus synnyttäneistä lisääntyi tasaisesti noin viisi prosenttiyksikköä vuoteen 2004 (19,4 %), jonka jälkeen määrät vähenivät vuoteen 2011 asti. Sen jälkeen osuus on kasvanut, ja vuonna 2013 kaikista synnyttäjästä yli 35 vuotta täyttäneitä synnyttäjiä oli ensimmäistä kertaa 20 prosenttia. Alle 20-vuotiaiden osuus kaikista synnyttäjästä on sen sijaan vähentynyt ja oli kaksi prosenttia vuonna 2013, mikä oli sama kuin vuonna 2012 ja pienin sitten vuoden 1987.

Förlösningar

År 2013 föddes 57 728 barn. Detta var två procent färre än 2012. Antalet barn som fötts under året har emellertid ökat med cirka tre procent från början av 2000-talet till 2013. Finlands totala fruktsamhetstal (1,75 barn per kvinna i fertil ålder) var bland de högsta inom EU 2013. Från början av 1990-talet ökade andelen 35 år fyllda föderskor jämnt med cirka fem procentenheter fram till 2004 (19,4 procent), varefter mängderna minskade till 2011. Därefter har andelen ökat och år 2013 var andelen 35 år fyllda föderskor för första gången 20 procent av alla föderskor. Andelen föderskor under 20 år av alla föderskor har däremot minskat och låg på två procent år 2013, vilket ligger i linje med år 2012 och är det lägsta talet sedan år 1987.

Deliveries

Deliveries totalled 57 728 in 2013, a decrease of two per cent on 2012. However, the number of births has increased by around three per cent between the early 2000s and 2013. Nevertheless, Finland's total fertility rate (1.75 children/woman of childbearing age) was one of the highest in the EU in 2013. Since the early 1990s, the proportion of parturients aged 35 and over has increased steadily by about 5 percentage points in total, reaching 19.4 per cent in 2004. After that a declining trend started and continued until 2011. Since then the proportion of parturients aged 35 and over started to increase again and reached, for the first time, 20 per cent in 2013. The proportion of under-20s of all parturients has, however, decreased: it was two per cent in 2013, the same as in 2012, and the lowest it has been since 1987.

Hedelmöityshoidot

Aloitettujen hedelmöityshoitojen määrä kääntyi vuonna 2012 laskuun. Ennakkotietojen mukaan lasku jatkui myös vuonna 2013. Kaikkiaan vuonna 2012 aloitettiin 13 900 hedelmöityshoitoa, mikä on 3,8 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2011.

Hedelmöityshoitojen määrän laskua selittää omilla sukusoluilla tehtyjen hoitojen väheneminen. Sen sijaan luovutetuilla sukusoluilla tehtyjen hoitojen määrä on kasvanut edelleen.

Luovutetuilla sukusoluilla tehtyjen hoitojen osuus kaikista hedelmöityshoidoista pysyi pitkään vakaana, mutta on viime vuosina noussut hoitojen kokonaismäärän vähentyessä. Vuonna 2012 luovutushoitojen osuus kaikista hedelmöityshoidoista oli 16,8 prosenttia.

Vuoden 2012 kaikista hedelmöityshoidoista alkoi yhteensä 2 976 raskautta, joista syntyi 2 446 lasta. Tämä oli 4,1 prosenttia kaikista syntyneistä lapsista.

Assisterad befruktning

Antalet påbörjade assisterade befruktningar började minska 2012. Enligt de preliminära uppgifterna fortsatte minskningen också 2013. Totalt påbörjades 13 900 assisterade befruktningar 2012, vilket är 3,8 procent mindre än 2011.

Minskningen av antalet assisterade befruktningar orsakades av minskade behandlingar med egna könsceller. Däremot har antalet behandlingar med donerade könsceller fortfarande ökat.

Andelen behandlingar som genomförts med donerade könsceller av samtliga assisterade befruktningar höll sig länge på samma nivå, men har under de senaste åren ökat medan det totala antalet behandlingar har minskat. År 2012 var andelen donationsbehandlingar av samtliga assisterade befruktningar 16,8 procent.

Samtliga befruktningsbehandlingar år 2012 resulterade i totalt 2 976 graviditeter och 2 446 barns födelse. Detta var 4,1 procent av alla födda barn.

Assisted fertility treatments

The number of started assisted fertility treatment cycles started to decline in 2012. Preliminary data indicate that the decrease continued in 2013. A total of 13 900 treatment cycles were started in 2012, a decrease of 3.8 per cent on 2011.

One explanation for the decrease in the number of treatment cycles is the drop in the number of treatments using non-donor gametes. The number of treatment cycles using donor gametes has continued to grow, however.

The proportion of donor-gamete treatments of all assisted fertility treatments was stable for a long time, but it has increased in recent years with the decrease in the total number of treatment cycles. In 2012, treatments using donor gametes accounted for 16.8 per cent of all assisted fertility treatments.

Assisted fertility treatments performed in 2012 resulted in a total of 2976 pregnancies, and 2446 infants were born as a result. This was 4.1 per cent of all the children born in Finland that year.

Raskaudenkeskeytykset

Vuonna 2013 tehtiin 10 120 raskaudenkeskeytystä eli 8,7 keskeytystä tuhatta hedelmällisyysikäistä (15–49-vuotiasta) naista kohti. Keskeytysten määrä pysyi melko vakaana verrattuna vuoteen 2012, jolloin keskeytyksiä tehtiin vähemmän kuin kertaakaan 2000-luvun aikana.

Erityisesti alle 20-vuotiaiden keskeytysten määrä on vähentynyt merkittävästi. Myös vuonna 2013 tämän ikäryhmän keskeytykset vähenivät ja määrä oli 10,5 keskeytystä tuhatta vastaavanikäistä naista kohden. Tämä oli vähemmän kuin kertaakaan sitten vuoden 1970 raskaudenkeskeyttämistä koskevan lainsäädännön voimaantulon.

Eniten keskeytyksiä tehtiin yhä 20–24-vuotiaille (17,5/1 000 vastaavanikäistä naista), mutta keskeytysten määrä laski hieman vuonna 2013 myös tässä ikäryhmässä.

Sairaanhoitopiireittäin 15–49-vuotiaiden naisten lukumääriin suhteutettuna keskeytyksiä tehtiin vuonna 2013 eniten Lapin (12,0/1 000) ja Länsi-Pohjan (11,9/1 000) sairaanhoitopiireissä. Pienimmät keskeytysluvut olivat Itä-Savon (6,6/1 000) ja Etelä-Pohjanmaan (6,8/1 000) sairaanhoitopiireissä.

Aborter

År 2013 utfördes 10 120 aborter, dvs. 8,7 aborter per 1 000 kvinnor i fertil ålder (15–49 år). Antalet aborter låg på ungefär samma nivå som år 2012, då antalet aborter var det lägsta under hela 2000-talet.

I synnerhet bland kvinnor under 20 år har antalet aborter minskat avsevärt. Också år 2013 minskade antalet aborter i denna åldersgrupp och låg på 10,5 aborter per 1 000 kvinnor i motsvarande ålder. Detta är mindre än någonsin sedan abortlagstiftningen trädde i kraft år 1970.

Flest aborter gjordes fortsättningsvis bland kvinnor i åldern 20–24-år (17,5/1 000 kvinnor i motsvarande ålder), men antalet aborter sjönk något också i denna åldersgrupp år 2013.

Enligt sjukvårdsdistrikt utfördes flest aborter i förhållande till antalet kvinnor i åldern 15–49 år i Lapplands (12,0/1 000) och Länsi-Pohja (11,9/1 000) sjukvårdsdistrikt år 2013. Östra Savolax (6,6/1 000) och Södra Österbottens (6,8/1 000) sjukvårdsdistrikt hade de lägsta abortsiffrorna.

Induced abortions

In 2013, the total number of induced abortions was 10 120, amounting to 8.7 abortions per 1000 women of childbearing age (aged 15–49). The number of induced abortions remained relatively stable compared to 2012, when the number of abortions was the lowest in the 2000s.

The number of abortions among women under 20, especially, has decreased significantly. The decreasing trend for this age group continued in 2013 when there were 10.5 abortions per thousand women of the same age. This is the lowest rate since the entry into force of the 1970 Act on Induced Abortion.

The age group with the highest rate of abortions was still the 20–24 year-olds (17.5 per 1000 women of the same age), although the rate fell a little in 2013 also for this age group.

In proportion to the number of women aged 15–49 in the hospital districts, most abortions were performed in the hospital districts of Lapland (12.0/1000) and Länsi-Pohja (11.9/1000) in 2013. The lowest figures were found in the hospital districts of Itä-Savo (6.6/1000) and South Ostrobothnia (6.8/1000).

Steriloinnit

Sterilointien kokonaismäärä väheni neljä prosenttia vuonna 2013 edelliseen vuoteen verrattuna. Naisten sterilointeja tehtiin vuonna 2013 noin 2 300 ja miesten sterilointeja hieman yli 2 000. Vuonna 2013 steriloinneista 54 prosenttia tehtiin naisille, kun vastaava osuus oli vielä vuonna 2000 selkeästi yli 80 prosenttia.

Sterilointien määrä on vähentynyt voimakkaasti viimeisten 15 vuoden aikana. Sterilointien määrän vähenemistä selittävät muun muassa ehkäisymenetelmien valikoiman laajeneminen ja lasten hankkimisiin nousu.

Steriliseringar

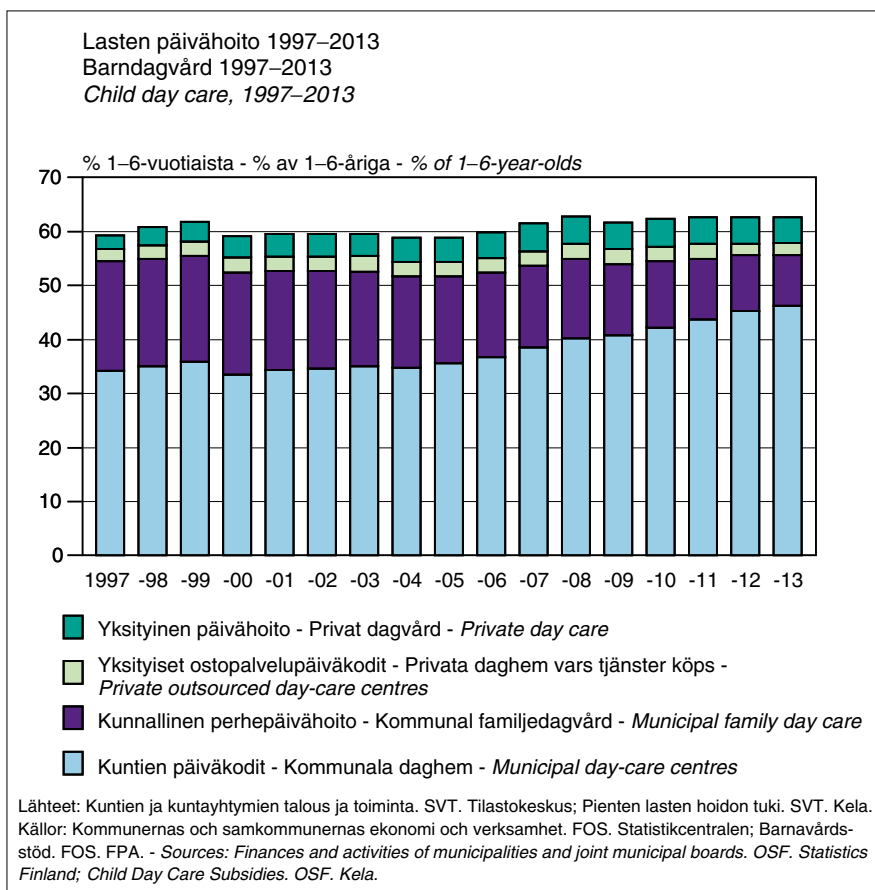
Det totala antalet steriliseringar minskade med fyra procent år 2013 jämfört med året innan. Totalt steriliserades 2 300 kvinnor och något över 2 000 män. År 2013 gjordes 54 procent av steriliseringarna på kvinnor, medan motsvarande andel ännu år 2000 var klart över 80 procent.

Antalet steriliseringar har minskat kraftigt under de senaste 15 åren. Det minskade antalet steriliseringar förklaras bland annat av det ökade urvalet av preventivmetoder och den höjda åldern för barnanskaffande.

Sterilisations

The total number of sterilisations decreased in 2013 by four per cent on the previous year. 2 300 women and slightly over 2 000 men were sterilised. Female sterilisations accounted for 54 per cent of all sterilisations in 2013, while in 2000 the figure was over 80 per cent.

The number of sterilisations has fallen sharply over the past 15 years. The decrease in the number of sterilisations can be attributed to, for example, an expanding range of contraceptives and a shift to a later age of first parenthood.

Päivähoito

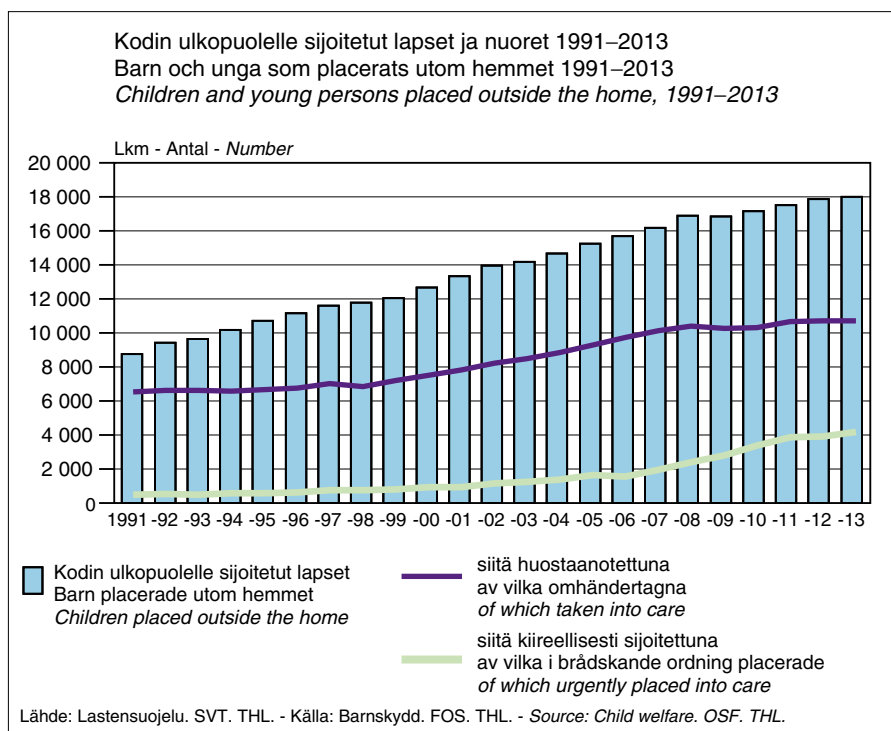
Kuntien järjestämässä päivähoidossa oli vuoden 2013 lopussa noin 211 700 lasta, mikä on runsas puolet 1–6-vuotiaista. Lapsista 177 700 oli hoidossa päiväkodeissa ja 34 000 perhepäivähoidossa. Kunnallisessa päivähoidossa olleiden lasten määrä lisääntyi 600 lapsella edellisestä vuodesta. Päiväkodeissa hoidettavien lasten osuus on kasvanut ja perhepäivähoidossa hoidettavien osuus vähentynyt 2000-luvulla. Kunnallisessa päivähoidossa olleista lapsista 84 prosenttia oli hoidossa päiväkodeissa. Yksityisessä päivähoidossa (yksityisen hoidon tuen piirissä) oli lapsia 17 400.

Dagvård

Den kommunala dagvården omfattade cirka 211 700 barn i slutet av år 2013, dvs. drygt hälften av alla barn i åldern 1–6 år. Av barnen vårdades 177 700 på daghem och 34 000 i familjedagvård. Antalet barn i kommunal dagvård ökade med 600 barn från året innan. Andelen barn som vårdas på daghem har ökat och andelen barn i familjedagvård minskat under 2000-talet. Av de barn som var i kommunal dagvård vårdades 84 procent på daghem. Totalt 17 400 barn vårdades i privat dagvård (inom ramen för stöd för privat vård).

Child day care

At the end of 2013, altogether 211 700 children were in municipal day care, representing more than half of all children aged 1–6. The children cared for at child day-care centres totalled 177 700 and children in family care 34 000. The number of children in municipal day care increased by 600 compared to the previous year. The percentage of children attending day-care centres has increased, while the percentage of children attending family day care has decreased in the 2000s. In municipal day care, 84 per cent of the children were cared for at day-care centres. Some 17 400 children were in private day care (received private day care allowance).

Lastensuojelu

Kodin ulkopuolelle oli vuoden 2013 aikana sijoitettuna 18 000 lasta ja nuorta. Sijoitettuihin olleiden määrä kasvoi edellisvuodesta 0,9 prosenttia. Vuoden 2013 aikana oli huostassa 10 700 lasta ja kiireellisesti sijoitettiin 4 200 lasta. Huostassa olleiden lasten määrä pysyi edellisen vuoden tasolla, mutta kiireellisesti sijoitettuja oli 6,6 prosenttia enemmän kuin vuonna 2012.

Kaikista sijoitetuista lapsista ja nuorista 37 prosenttia oli perhehoidossa, 13 prosenttia ammatillisessa perhekotihoidossa, 39 prosenttia laitoshuollossa ja 11 prosenttia muussa huollossa. Viimeisten vuosien aikana perheisiin sijoitettujen osuus on pysynyt lähes samana. Laitoshuollon osuus korostuu, kun mukaan otetaan myös avo- huollon tukitoimin tehdyt lyhyemmät sijoitusjaksot. Pitämissä sijoitusjaksoissa noin puolet huostassa olleista lapsista oli sijoitettuna toimeksiantosopimuksella perheisiin tai sukulais-/läheisperheisiin.

Lastensuojelun avo- huollon asiakkaana oli yhteensä 88 800 lasta ja nuorta. Tämä on kaksi prosenttia enemmän kuin vuonna 2012. Asiakasmäärien tuntuvaa kasvua selittää osaltaan vuoden 2008 uudessa lastensuojelulaissa madallettu ilmoittamiskyn- nys. Asiakasmäärien lisääntymiseen vaikuttaa myös se, että lastensuojelussa tukea pyritään tarjoamaan entistä varhaisemmassa vaiheessa.

Barnskydd

År 2013 var totalt cirka 18 000 barn och unga placerade utom hemmet. Antalet barn placerade utom hemmet ökade med 0,9 procent jämfört med året innan. År 2013 var 10 700 barn placerade utom hemmet och 4 200 barn var brådskande placerade. Antalet brådskande placerade barn var 6,6 procent större än 2012.

Av alla utom hemmet placerade barn och unga var 37 procent i familjevård, 13 procent i professionellt bedrivna familjehem, 39 procent i institutionsvård och 11 procent i annan vård. Under de senaste åren har andelen barn som placerats i familjer varit så gott som oförändrad. Andelen institutionsvård blir större när inventeringen även omfattar kortvariga placeringar som utförts som stödåtgärder inom den öppna vården. När det gäller långvariga placeringar var cirka hälften av de omhändertagna barnen placerade genom uppdragsavtal i familjer eller hos släkt eller annan närstående familj.

Totalt 88 800 barn och unga var klienter inom barnskyddets öppenvård. Detta är två procent fler än 2012. Den avsevärda ökningen av klientmängderna förklaras delvis av att tröskeln för anmälan sänktes i den nya barnskyddslagen av 2008. Det ökade klientantalet beror också på att stödåtgärder inom barnskyddet i mån av möjlighet sätts in i ett tidigare stadium än förut.

Child welfare

In 2013, 18 000 children and young people were placed outside the home. The number of children placed outside the home increased by 0.9 per cent. A total of 10 700 children were taken into care and 4200 children were the subject of emergency placement in 2013. The total number of children in care remained at the level of the previous year, but there were 6.6 per cent more emergency placements than in 2012.

Of all children and young people placed outside the home, 37 per cent were in foster care, 13 per cent in professional family homes, 39 per cent in residential care, and the remaining 11 per cent in other care. In recent years, the percentage of children placed in foster care has remained nearly unchanged. The percentage of children placed in residential care is higher when shorter placements relating to community-based child welfare interventions are taken into account. Around half of the children placed in care for longer periods of time were placed with families or relatives/friends on the basis of foster care contracts.

There were around 88 800 children and young people who had been the subject of community-based child welfare interventions. This was two per cent more than in 2012. The considerable increase in numbers is partly explained by the new Child Welfare Act of 2008, which lowered the threshold for child welfare notifications. The increase also reflects the aim to offer child welfare support at an earlier stage.

Elatustuki

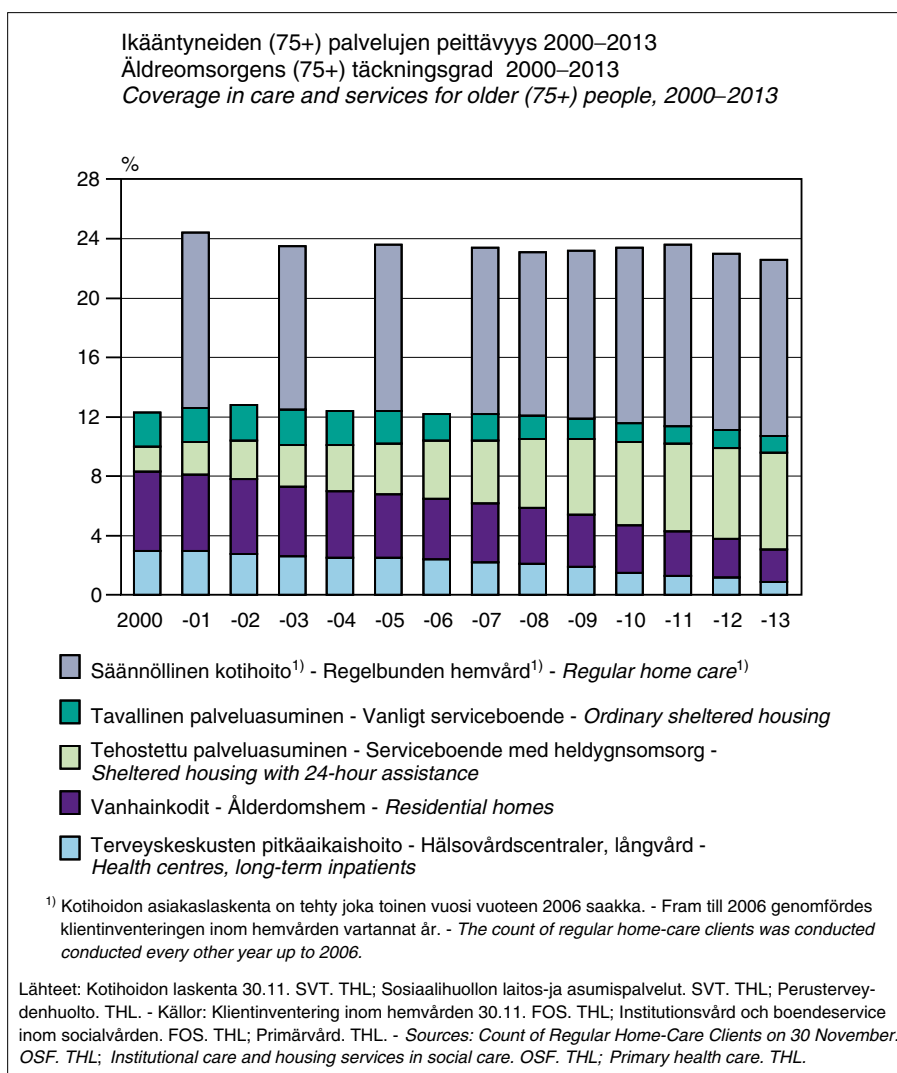
Kelan maksamaa elatustukea sai vuoden 2013 lopussa 101 400 lasta, mikä on 9 prosenttia alle 18-vuotiaista. Edelliseen vuoteen verrattuna määrä kasvoi 1 900:lla. Elatustukea saavien lasten määrä väheni koko 2000-luvun alun, mutta kääntyi vuonna 2009 kasvuun. Alle 18-vuotiaiden määrään suhteutettuna elatustukea saaneiden määrä on viime vuodet pysynyt lähes samantasoisena. Vuonna 2012 elatustukea maksettiin yhteensä 185 miljoonaa euroa.

Underhållsstöd

Vid utgången av 2013 fick ungefär 101 400 barn underhållsstöd som betalas ut av FPA, vilket är nio procent av alla barn och unga under 18 år. Antalet ökade med cirka 1 900 jämfört med året innan. Antalet barn som fick underhållsstöd har minskat i början av 2000-talet, men började åter öka år 2009. I förhållande till antalet personer under 18 år har antalet barn som får underhållsstöd emellertid varit så gott som oförändrat under de senaste åren. År 2012 utbetalades totalt 185 miljoner euro i underhållsstöd.

Maintenance allowance

At the end of 2013, maintenance allowance was paid by the Social Insurance Institution of Finland for some 101 400 children, which was just under 9 per cent of all under-18s. This was an increase of 1900 children on the previous year. The number of children receiving maintenance allowance was in decline throughout the early 2000s, but began to rise in 2009. In relation to the total number of under-18s, the number of children receiving maintenance allowance has remained roughly unchanged for the past few years. In 2012, maintenance allowance payments totalled EUR 185 million.

Ikääntyneiden palvelut

Ikääntyneiden laitos- ja asumispalveluissa oli vuoden 2013 lopussa 10,7 prosenttia 75 vuotta täyttäneistä. Säännöllistä kotihoitoa sai 11,9 prosenttia 75 vuotta täyttäneistä. Tavallisen palveluasumisen sekä vanhainkotien ja terveyskeskuksen pitkäaikaishoidon kattavuus on laskenut 2000-luvulla. Tehostetun palveluasumisen kattavuus on noussut. Vuonna 2001 kotihoidon kattavuus oli 11,8 prosenttia, mutta sitä seuraavina vuosina aina vuoteen 2009 saakka kattavuus vaihteli 11,0 prosentista 11,3 prosenttiin. Tämän vuosikymmenen alussa kattavuus palasi vuoden 2001 tasolle ja oli vuonna 2011 suurin, 12,2 prosenttia. Vuosina 2012 ja 2013 kattavuus oli hieman vuoden 2011 arvoa pienempi, 11,9 prosenttia.

Omaishoidon tuki on lisääntynyt 2000-luvulla selvästi: asiakasmäärät ovat kasvaneet yli 90 prosenttia. Omaishoidon tuella hoidettujen osuus 75 vuotta täyttäneistä on noussut 3,0 prosentista 4,6 prosenttiin.

Vanhainkodeissa oli vuoden 2013 lopussa noin 11 590 asiakasta. Asiakasmäärä on vähentynyt 2000-luvun alusta lähtien. Asiakkaita on nyt noin 9 000 vähemmän kuin vuonna 2000. Vanhainkotien lisäksi ikääntyneiden laitoshoidtoa järjestetään myös terveydenhuollossa. Vuoden 2012 lopussa oli terveyskeskusten vuodeosastoilla 65 vuotta täyttäneitä pitkäaikaisasiakkaita noin 4 740.

Ikääntyneiden palveluasumisen (tavallinen ja tehostettu) asiakkaina oli vuoden 2013 lopussa noin 39 675 henkilöä. Määrä on kasvanut jatkuvasti 2000-luvun alusta lähtien, jolloin ikääntyneiden palveluasumisen asiakkaita oli noin 17 300. Ympäri vuorokautinen eli tehostettu palveluasuminen on lisääntynyt 2000-luvulla selvästi. Vuonna 2013 ikääntyneiden palveluasumisen asiakkaista reilu neljä viidesosaa eli 33 929 oli tehostetun palveluasumisen asukkaita.

Säännöllisen kotihoidon eli kotipalvelun tai kotisairaanhoidon 65 vuotta täyttäneitä asiakkaita oli 65 300 vuoden 2013 marraskuun lopussa.

Äldreomsorg

I slutet av år 2013 omfattades 10,7 procent av alla personer som fyllt 75 år av institutionsvård och boendeservice för äldre. Regelbunden hemservice eller hemsjukvård fick 11,9 procent av dem som fyllt 75 år. Täckningsgraden för vanligt serviceboende samt för långvården på ålderdomshem och hälsovårdscentraler har minskat under 2000-talet. Täckningsgraden för serviceboende med heldygnsomsorg har däremot stigit under de senaste åren. År 2001 var täckningsgraden för hemvården 11,8 procent, men de därpå följande åren ända fram till år 2009 varierade täckningsgraden mellan 11,0 och 11,3 procent. I början av innevarande decennium återgick täckningsgraden till nivån 2011 och år 2011 var den som högst, 12,2 procent. År 2012 och 2013 var täckningsgraden 11,9 procent, alltså något mindre än år 2011.

Stödet för närståendevård har ökat betydligt under 2000-talet: antalet klienter har ökat med över 90 procent. Andelen personer som fyllt 75 år och som vårdas med hjälp av stöd för närståendevård har ökat från 3,0 procent till 4,6 procent.

I slutet av år 2013 hade ålderdomshemmen cirka 11 590 klienter. Antalet klienter har minskat sedan början av 2000-talet. Nu är antalet klienter cirka 9 000 färre än år 2000. Institutionsvård för äldre tillhandahålls inte bara på ålderdomshem utan också inom hälso- och sjukvården. I slutet av år 2012 fanns det cirka 4 740 långvårdsklienter över 65 år på hälsovårdscentralernas vårdavdelningar.

I slutet av 2013 fanns det cirka 39 675 klienter inom serviceboendet för äldre (med eller utan heldygnsomsorg). Antalet har ökat kontinuerligt sedan början av 2000-talet, då det beräknas ha funnits 17 300 klienter inom serviceboendet för äldre. På 2000-talet har enheterna med serviceboende med heldygnsomsorg ökat betydligt. År 2013 fick drygt fyra femtedelar av klienterna inom serviceboendet för äldre, dvs. 33 929 personer, heldygnsomsorg.

I slutet av november i 2013 hade 65 300 klienter som fyllt 65 år regelbunden hemvård, dvs. hemservice eller hemsjukvård.

Care and services for older people

At the end of 2013, 10.7 per cent of people aged 75 and over were receiving institutional or housing services for older people, while 11.9 per cent of over 75-s received regular home-help services or home nursing. The coverage of services for people receiving regular sheltered housing services, care in residential homes, and long-term care in health centres has been deteriorating since the beginning of the 2000s, while the coverage of services for people receiving 24-hour assistance in sheltered housing has been improving. The coverage of home care was 11.8 per cent in 2001, after which it fluctuated between 11.0 and 11.3 per cent until 2009. In the early 2010s the coverage returned to the level in 2001 and peaked in 2011 reaching 12.2 per cent. In 2012 and 2013 the coverage has been slightly lower than in 2011, at 11.9 per cent.

The use of support for informal care has clearly increased in the 2000s: client numbers are up more than 90 per cent. The proportion of people aged 75 and over who are cared for with the help of this type of support has increased from 3.0 per cent to 4.6 per cent.

Residential homes for older people had some 11 590 clients at the end of 2013. The number has been declining steadily since the beginning of the 2000s, being currently some 9000 lower than in 2000. In addition to residential homes, institutional care for older people is provided by units operating in the field of health care. At the end of 2012, there were some 4740 long-term inpatients aged 65 and over in health centres.

A total of some 39 675 people were receiving sheltered housing services for older people (both regular and with 24-hour assistance) at the end of 2013. The number has been growing steadily since the beginning of the 2000s, when it was estimated at some 17 300 clients. A marked increase has taken place in the 2000s in sheltered housing with 24-hour assistance (i.e. also in the night-time). In 2013, more than four in five clients in sheltered housing units for older people (33 929) were in sheltered housing with 24-hour assistance.

At the end of November 2013, a total of 65 300 clients aged 65 and over were receiving regular home-help services or home nursing.

Vammaispalvelut

Vammaispalvelulain mukaiset palvelut ovat lisääntyneet 1990-luvun alusta lähtien. Asiaksmäärältään suurin palvelu on vaikeavammaisten kuljetuspalvelu, jota sai vuonna 2013 noin 101 800 asiakasta. Kuljetuspalvelujen asiakasmäärä on kasvanut 2000-luvulla keskimäärin 3,3 prosenttia vuodessa.

Henkilökohtaisen avustajatoiminnan asiakkaita oli vuonna 2013 noin 15 200. Henkilökohtaisen avustajatoiminnan asiakasmäärä on kasvanut 2000-luvulla keskimäärin 14,7 prosenttia. Vuodesta 2008 vuoteen 2013 henkilökohtaisen avustajatoiminnan asiakasmäärät ovat melkein kolminkertaistuneet.

Vaikeavammaisten palveluasumisen asiakkaita oli vuonna 2013 noin 5 270. Asunon muutostöitä ja asuntoon kuuluvia välineitä ja laitteita sai noin 10 300 asiakasta. Palveluasumisen asiakasmäärä on kasvanut keskimäärin 8,9 prosenttia vuodessa 2000-luvulla.

Handikappservice

Serviceen enligt lagen om handikappservice har ökat sedan början av 1990-talet. Färdtjänsten för gravt funktionshindrade är den största enskilda serviceformen i fråga om antalet klienter; år 2013 använde cirka 101 800 personer denna tjänst. Antalet klienter inom färdtjänsten har ökat under 2000-talet med i snitt 3,3 procent per år.

Den personliga hjälpservicen hade cirka 15 200 klienter år 2013. Antalet klienter inom den personliga hjälpservicen har ökat under 2000-talet med i snitt 14,7 procent per år. Antalet klienter inom den personliga hjälpservicen har nästan tredubblats från 2008 till 2013.

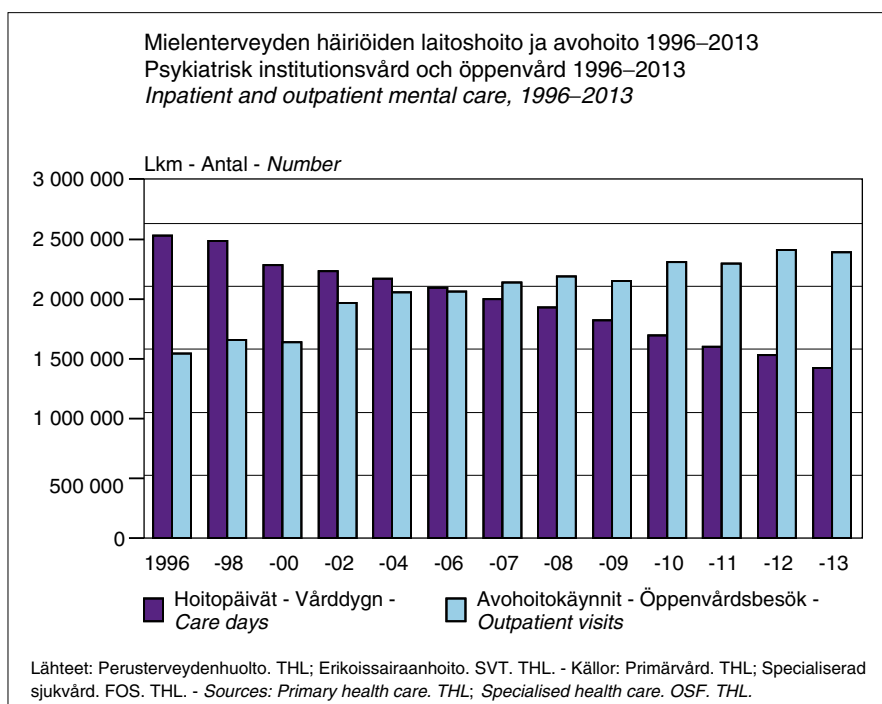
Serviceboendet för gravt funktionshindrade hade cirka 5 270 klienter år 2013. Cirka 10 300 klienter fick ändringsarbeten samt redskap och anordningar som hör till bostaden. Antalet klienter inom serviceboendet har under 2000-talet ökat med i snitt 8,9 procent per år.

Services for people with disabilities

The volume of services provided under the Services and Assistance for the Disabled Act has been increasing since the early 1990s. In terms of client numbers, the most important service category is transport services for people with serious disabilities, with some 101 800 clients in 2013. Client numbers in transport services have increased in the 2000s by an average of 3.3 per cent annually.

In 2013, there were some 15 200 clients receiving personal assistant services. The number of clients receiving personal assistant services has increased by an average of 14.7 per cent in the 2000s and nearly tripled between 2008 and 2013.

Some 5270 people with serious disabilities received sheltered housing services in 2013. Compensation for housing alterations and housing equipment and facilities was granted to some 10 300 clients. Client numbers in sheltered housing have increased in the 2000s by an average of 8.9 per cent annually.

Mielenterveyspalvelut

Mielenterveyshuollon avohoitokäyntejä oli vuonna 2013 yhteensä 2,4 miljoonaa, joista 75 prosenttia toteutui erikoissairaanhoidossa. Erikoissairaanhoidon käyntien määrä pysyi lähes ennallaan vuoteen 2012 verrattuna, mutta vuoteen 2010 verrattuna lisäystä oli vajaat 200 000 käyntiä. Perusterveydenhuollon mielenterveys- ja päihdetyön käyntien tilastointi muuttui vuoden 2011 alusta. Perusterveydenhuollossa toteutui vuonna 2013 hieman alle 600 000 tilastoitua mielenterveyskäyntiä. Päihdehuollon käynnit eivät ole mukana tässä luvussa. Perusterveydenhuollon mielenterveyskäynneistä yli 90 % toteutuu muille ammattiryhmille (sairaanhoitajat, psykologit tms.) kuin lääkäreille.

Mielenterveyden häiriöiden vuoksi terveydenhuollon laitoshoidossa kertyi noin 1,4 miljoonaa hoitopäivää vuonna 2013. Hoitopäivien määrä on edelleen laskenut. Keskimääräinen hoitoaika piteni hieman vuodesta 2012. Etenkin 25–64-vuotiaiden ikäryhmässä keskimääräinen hoitoaika piteni lähes 10 prosenttia. 65 vuotta täyttäneiden ikäryhmässä hoitajaksot lisääntyivät hieman, mutta muutoin hoitopäivien ja -jaksojen määrä laski tai pysyi lähes ennallaan kaikissa ikäryhmissä. Laitoshoidon potilaita, joiden päädiagnoosi oli mielenterveydenhäiriö, oli 37 990. Näiden potilaiden kokonaismäärä laski edellisvuodesta runsaat kaksi prosenttia. Tässä luvussa eivät ole mukana dementia, muut elimelliset aivo-oireyhtymät eikä kehitysvammaisuus.

Mentalvårdstjänster

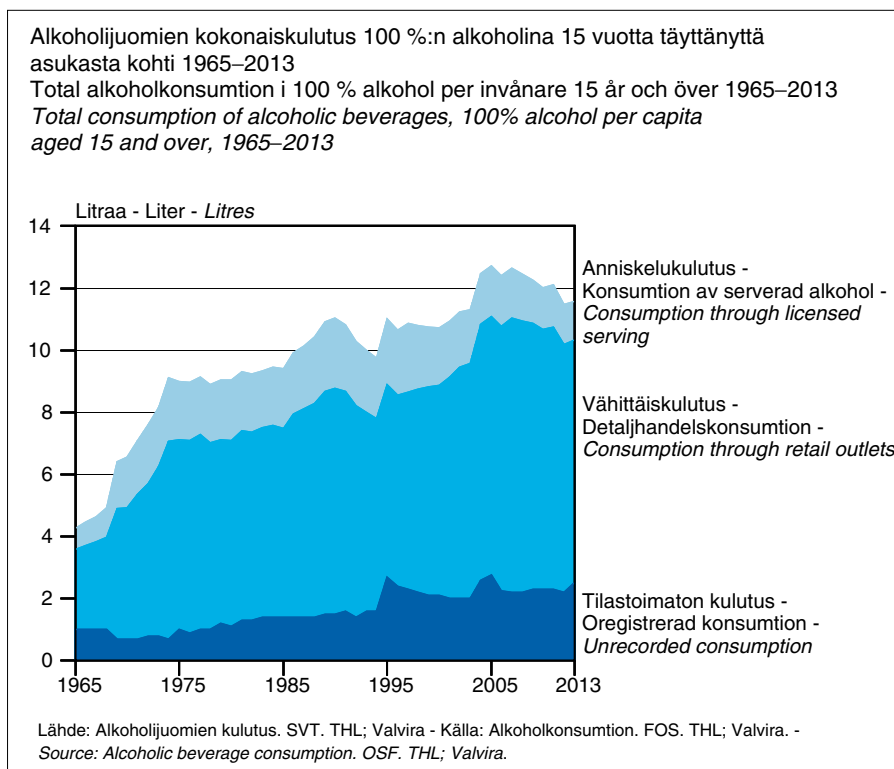
År 2013 registrerades totalt 2,4 miljoner öppenvårdsbesök inom mentalvården varav 75 procent inom den specialiserade sjukvården. Antalet besök inom den specialiserade sjukvården förblev nästan densamma jämfört med år 2012, men jämfört med år 2010 ökade antalet med knappt 200 000 besök. Statistikföringen av besöken inom mentalvårds- och missbrukarvårdstjänsterna i primärvården förändrades från början av 2011. Inom primärvården gjordes något färre än 600 000 registrerade mentalvårdsbesök år 2013. Besöken inom missbrukarvården är inte medräknade i denna siffra. Över 90 procent av mentalvårdsbesöken i primärvården gäller andra yrkesgrupper (sjukskötare, psykologer e.d.) än läkare.

År 2013 orsakade psykiska störningar cirka 1,4 miljoner vårddygn inom hälso- och sjukvårdens slutenvård. Antalet vårddygn har fortsatt att minska. Medelvårdtiden förlängdes något jämfört med år 2012. Särskilt i åldersgruppen 25–64 år förlängdes medelvårdtiden med nästa tio procent. I åldersgruppen 65 år och äldre ökade antalet vårdperioder något, men i övrigt minskade antalet vårddygn och vårdperioder eller förblev nästan oförändrat i alla åldersgrupper. Inom slutenvården fanns 37 990 patienter med huvuddiagnosen psykisk störning. Det totala antalet sådana patienter minskade med drygt två procent jämfört med året innan. Här ingår inte demens, andra organiska psykiska störningar och utvecklingsstörning.

Mental health services

Outpatient visits in mental health services totalled some 2.4 million in 2013. Specialised health care accounted for 75 per cent of this. The number of outpatient visits in specialised health care showed very little change on 2012, but the increase was nearly 200 000 on 2010. The compilation of the statistics on primary health care visits concerning mental health and substance abuse problems were revised at the beginning of 2011. In 2013, there were just under 600 000 documented mental health visits in primary health care, not including substance-abuse-related visits. More than 90 per cent of all mental health visits in primary health care concerned other health care practitioners (nurses, psychologists, etc.) than physicians.

In 2013, mental disorders accounted for some 1.4 million care days in inpatient health care. The number of care days continued to decrease. The average length of stay was slightly higher compared with 2012. There was an increase of nearly 10 per cent in the average length of stay especially among patients aged 25–64. The age group 65 years and over had a slightly higher number of periods of care, while the number of both care days and care periods decreased or remained unchanged in all the other age groups. There were 37 990 inpatients with the primary diagnosis of other mental disorder. This was just over two per cent less than in the previous year. Other mental disorders do not include dementia, other organic mental disorders or intellectual disabilities.

Alkoholi ja huumeet

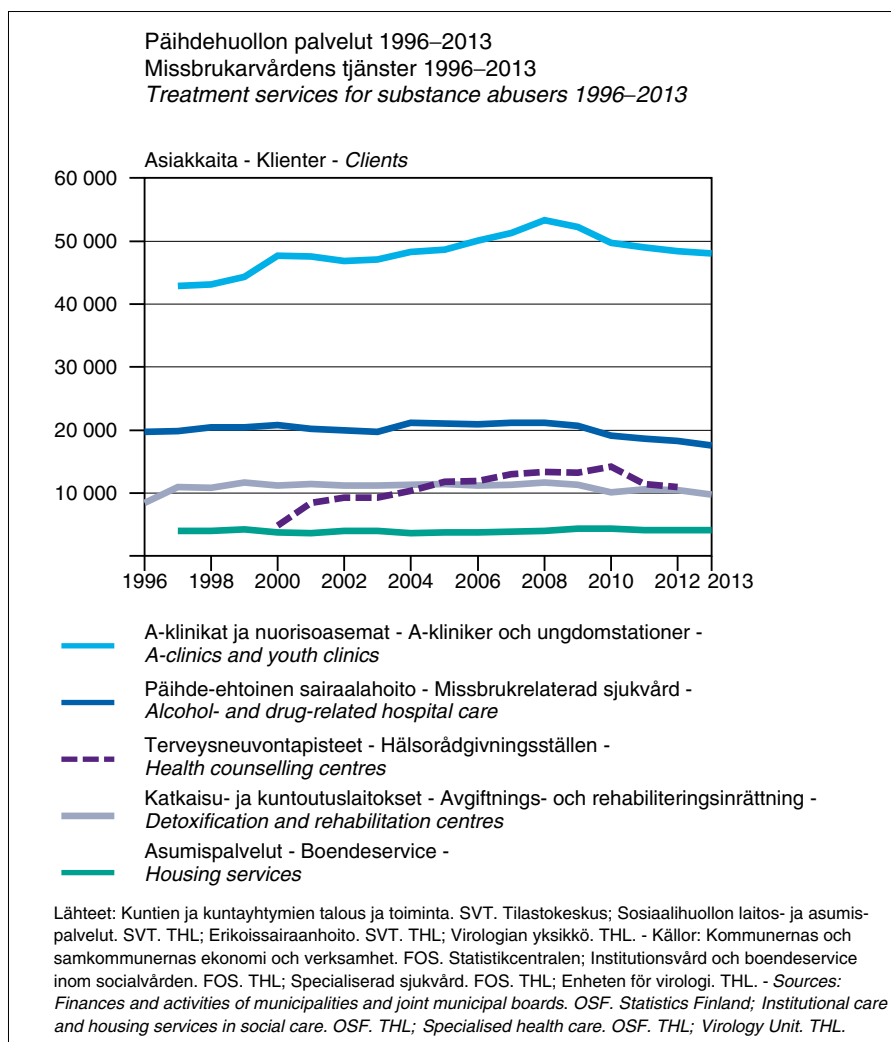
Vuonna 2013 alkoholijuomien kokonaiskulutus oli 11,6 litraa sataprosenttista alkoholia 15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti. Kokonaiskulutus on pysynyt lähes ennallaan vuoteen 2012 verrattuna. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus oli 9,1 litraa 15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti eli 0,2 litraa vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus kasvoi noin 12 prosenttia vuoteen 2012 verrattuna ja oli 2,5 litraa 15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti.

Alkoholin kokonaiskulutus on edelleen korkeammalla tasolla kuin 2000-luvun alkuvuosina. Alkoholin kulutuksen kehitykseen ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana vaikuttaneet muun muassa vuoden 2004 muutokset alkoholin hinta- ja saatavuuspolitiikassa. Vuonna 2004 poistettiin Suomeen toisista EU-maista saapuvien matkustajien alkoholituonnin määrälliset rajoitukset, ja matkustajatuonnin hillitsemiseksi alkoholijuomien valmisteveroja alennettiin keskimäärin kolmanneksella. Vuodesta 2004 lähtien alkoholinkulutussamoin kuin alkoholiin liittyvä haitallisuus lisääntyivät selkeästi, mutta viime vuosina sekä kulutetun alkoholin että alkoholihaittojen määrä on kääntynyt laskuun.

Alkoholin kulutuksen hillitsemiseksi alkoholijuomien valmisteveroja korotettiin viisi kertaa vuosina 2008–2014. Veronkorotusten myötä alkoholijuomien reaali hinnat ovat nousseet 15 prosenttia vuodesta 2007 vuoteen 2013. Vuonna 2013 reaali hinnat nousivat prosentin edelliseen vuoteen verrattuna.

Huumausaineiden, ensisijassa kannabiksen, kokeilu ja käyttö lisääntyivät 1990-luvulla koko maassa etenkin alle 25-vuotiaiden nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa.

Vuosikymmenen vaihteen jälkeen tilanne kuitenkin tasaantui. Uusimmat tiedot osoittavat kokeilujen jälleen lisääntyneen, nyt erityisesti 25–34-vuotiaiden ikäluokassa. Vuoden 2010 väestökyselyn mukaan noin 17 prosenttia 15–69-vuotiaista suomalaisista ilmoitti kokeilleensa joskus kannabista. Viimeisen vuoden aikana kokeilleita oli noin 4 prosenttia.

Päihdehuollon palvelujen käyttö on jonkin verran vähentynyt viime vuosina. Vuonna 2013 A-klinikoilla ja nuorisoasemilla kävi noin 48 000 asiakasta. Katkaisuhoidon ja kuntoutuslaitoksissa hoidettiin noin 9 700 asiakasta, mikä on seitsemän prosenttia vähemmän kuin vuonna 2012. Päihdehuollon asumispalveluissa ja ensisuojoissa oli vuonna 2013 yhteensä noin 6 500 asiakasta. Huumeiden pistoskäyttäjien terveysneuvontapalveluja käytti vuonna 2012 noin 11 000 asiakasta. A-klinikoiden asiakasmäärät ovat vähentyneet 11 prosenttia vuodesta 2008 ja katkaisuhoidon ja kuntoutuslaitosten asiakkaat 17 prosenttia vuodesta 2008.

Vuonna 2013 sairaaloiden vuodeosastoilla hoidettiin noin 12 500 henkilöä, joilla hoidon päädiagnoosiksi oli merkitty alkoholiin liittyvä sairaus ja noin 1 900 henkilöä, joilla päädiagnoosiksi oli merkitty huumeisiin liittyvä sairaus. Lisäksi noin 3 300 henkilöä sai hoitoa lääkeainemyrkytykseen. Alkoholisairauden vuoksi vuodeosastolla hoidettujen henkilöiden määrä on vähentynyt noin 20 prosenttia vuodesta 2008. Huumesairauksien vuoksi hoidettujen määrä taas on noussut kolme prosenttia vuodesta 2008.

Alkohol och narkotika

År 2013 uppgick den totala alkoholkonsumtionen till 11,6 liter hundra procentig alkohol per invånare 15 år och över. Totalkonsumtionen har förblivit nästan oförändrad jämfört med 2012. Den registrerade alkoholkonsumtionen var 9,1 liter per invånare 15 år och över, dvs. 0,2 liter mindre än året innan. Den oregistrerade konsumtionen ökade med cirka 12 procent jämfört med 2012 och var 2,5 liter per invånare 15 år och över.

Den totala konsumtionen av alkohol är fortfarande på en högre nivå än under de första åren på 2000-talet. Utvecklingen av alkoholkonsumtionen har under de senaste tio åren påverkats bland annat av 2004 års ändringar i politiken för alkoholpris och tillgång till alkohol. År 2004 slopades mängdbegränsningarna för införsel av alkohol drycker för eget bruk från andra EU-länder till Finland, och för att tygla denna resandeförsel sänktes acciserna på alkohol drycker med i snitt en tredjedel. Från och med år 2004 ökade alkoholkonsumtionen och likaså de alkoholrelaterade skadorna tydligt, men under de senaste åren har såväl mängden av konsumerad alkohol som alkoholskador börjat minska.

För att minska den registrerade konsumtionen av alkohol drycker höjde Finland accisen på alkohol drycker fem gånger åren 2008–2014. I och med skattehöjningarna har realpriserna på alkohol drycker stigit med 15 procent från år 2007 till år 2013. År 2013 steg realpriserna för alkohol drycker en procent jämfört med året innan.

Experimenterandet med narkotika och bruket av narkotika, framför allt cannabis, ökade i hela landet under 1990-talet, särskilt bland ungdomar och unga vuxna som inte fyllt 25 år. Efter millennieskiftet har situationen stabiliserats. De senaste uppgifterna visar att experimenten åter har ökat, denna gång särskilt i åldersgruppen 25–34 år. Enligt befolkningsenkäten år 2010 uppgav cirka 17 procent av finländarna i åldern 15–69 år att de någon gång hade provat på cannabis – under det senaste året cirka fyra procent.

Användningen av tjänsterna för missbruksvård har minskat något under de senaste åren. År 2013 besöktes A-klinikerna och ungdomsstationerna av cirka 48 000 klienter. Avgiftnings- och rehabiliteringsinrättningarna hade cirka 9 700 klienter, vilket är sju procent mindre än 2012. Totalt 6 500 klienter utnyttjade serviceboendet och skyddshärbärgena inom missbrukarvården år 2013. Hälsorådgivningstjänsterna för personer som brukar narkotika intravenöst utnyttjades år 2012 av cirka 11 000 klienter. A-klinikernas klientmängder har minskat med 11 procent och avgiftnings- och rehabiliteringsinrättningarnas med 17 procent från 2008.

År 2013 vårdades på sjukhusens vårdavdelningar cirka 12 500 personer med en alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos och cirka 1 900 klienter med en

narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos. Dessutom fick 3 300 personer vård för läkemedelsförgiftning. Antalet personer som vårdades på vårdavdelning på grund av en alkoholrelaterad sjukdom har minskat med cirka 20 procent från 2008. Antalet personer som vårdats på grund av narkotikarelaterade sjukdomar har däremot ökat med tre procent från 2008.

Alcohol and drugs

In 2013, the total consumption of alcoholic beverages amounted to 11.6 litres of pure alcohol per capita aged 15 and over. Total consumption showed no significant change on 2012. Recorded consumption of alcoholic beverages decreased by 0.2 litres per capita aged 15 and over to 9.1 litres. Unrecorded consumption of alcoholic beverages grew by around 12 per cent on 2012, amounting to 2.5 litres per capita aged 15 and over.

However, the total consumption of alcohol is still at a higher level than in the early 2000s. Among other things, this has been due to the policy changes that took place in the availability and prices of alcohol in 2004 and later. In 2004, the restrictions on alcohol imports by passengers arriving in Finland from other EU countries were abolished and excise taxes on alcoholic beverages were cut by an average of 33 per cent in order to curb the growth of passenger imports. Alcohol consumption has been on the rise and alcohol-related harms have increased markedly since 2004, but a downward trend has been observed in both consumption and alcohol-related harms in recent years.

To curb the growth of alcohol consumption, excise taxes on alcoholic beverages were raised five times in 2008–2014. As a result of the tax increase, the real prices of alcoholic beverages have increased by 15 per cent between 2007 and 2013. In 2013, the real prices rose by one per cent on the previous year.

Drug experimentation and use increased in the 1990s throughout the country, primarily as regards cannabis and especially among under-25s and young adults. After the turn of the decade, the situation nevertheless stabilised. The latest data indicate that drug experimentation has once again increased, this time especially among people aged 25–34. According to the 2010 census, approximately 17 per cent of Finns aged 15–69 reported having occasionally experimented with cannabis, and some 4 per cent had experimented with it in the last year.

The use of specialised services for substance abusers has somewhat decreased in recent years. In 2013, there were some 48 000 clients at A-clinics and youth clinics and some 9700 clients at detoxification and rehabilitation centres, which was 7 per cent less than in 2012. In 2013, housing services and overnight shelters for substance abusers had around 6 500 clients. In 2012, health counselling services for injecting drug users had about 11 000 clients. Client numbers at A-clinics have dropped by 11 per cent and at detoxification and rehabilitation centres by 17 per cent on 2008.

In 2013, hospital wards treated some 12 500 persons whose primary diagnosis was an alcohol-related disease and some 1900 persons whose primary diagnosis was a drug-related disease. In addition, some 3 300 persons were treated for pharmaceutical poisoning. The number of patients treated for alcohol-related disease in hospital wards has decreased by some 20 per cent, while the number of patients treated for drug-related diseases has increased by three per cent since 2008.

Tupakka

Työikäisten miesten tupakointi on vähentynyt 1980-luvulta lähtien. Työikäisten naisten tupakointi pysyi 1980-luvun alusta alkaen pitkään samalla tasolla, mutta on vähentynyt viime vuosina. Noin kuudennes (16 %) työikäisistä suomalaisista tupakoi päivittäin vuonna 2013. Miehistä (15–64-vuotiaat) päivittäin vuonna 2013 tupakoi 19 prosenttia ja naisista 13 prosenttia. Eläkeikäisistä (65–84-vuotiaat) miehistä tupakoi päivittäin kahdeksan prosenttia ja naisista seitsemän prosenttia vuonna 2013. Alle 18-vuotiaista tytöistä ja pojista tupakoi päivittäin 12 prosenttia vuonna 2013.

Tullin veronkantotilaston mukaan vuonna 2013 (joulukuu 2012 – marraskuu 2013) Suomessa kulutettiin hieman enemmän verollisia tupakkatuotteita kuin edellisenä vuotena. Suomalaiset toivat ulkomaanmatkoilta 583 miljoonaa verovapaata savuketta vuonna 2013 (joulukuu 2012 – marraskuu 2013). Verottomien savukkeiden kulutus väheni noin neljä prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Tupakoimattomista miestyöntekijöistä työpaikan tupakansavulle altistui päivittäin viisi prosenttia ja naisista kolme prosenttia vuonna 2013. Altistuminen työpaikan tupakansavulle on vähentynyt huomattavasti viimeisten 25 vuoden aikana.

Tobak

Tobaksrökning bland män i arbetsför ålder har minskat sedan 1980-talet. Tobaksrökning bland kvinnor i arbetsför ålder låg från början av 1980-talet länge på samma nivå, men har minskat under de senaste åren. Cirka en sjättedel (16 procent) av alla finländare i arbetsför ålder rökte dagligen år 2013. Sammanlagt 19 procent av männen (15–64 år) och 13 procent av kvinnorna rökte dagligen år 2013. Sammanlagt åtta procent av männen i pensionsåldern (65–84 år) och sju procent av kvinnorna rökte dagligen år 2013. År 2013 rökte 12 procent av flickorna och pojkarna under 18 år dagligen.

Enligt tullens skatteuppbörsregister konsumerades i Finland år 2013 (december 2012–november 2013) något mera skattebelagda tobaksprodukter än året innan. År 2013 (december 2012–november 2013) förde finländarna in 583 miljoner skattefria cigaretter från utlandet. Konsumtionen av skattefria cigaretter minskade med cirka fyra procent jämfört med föregående år.

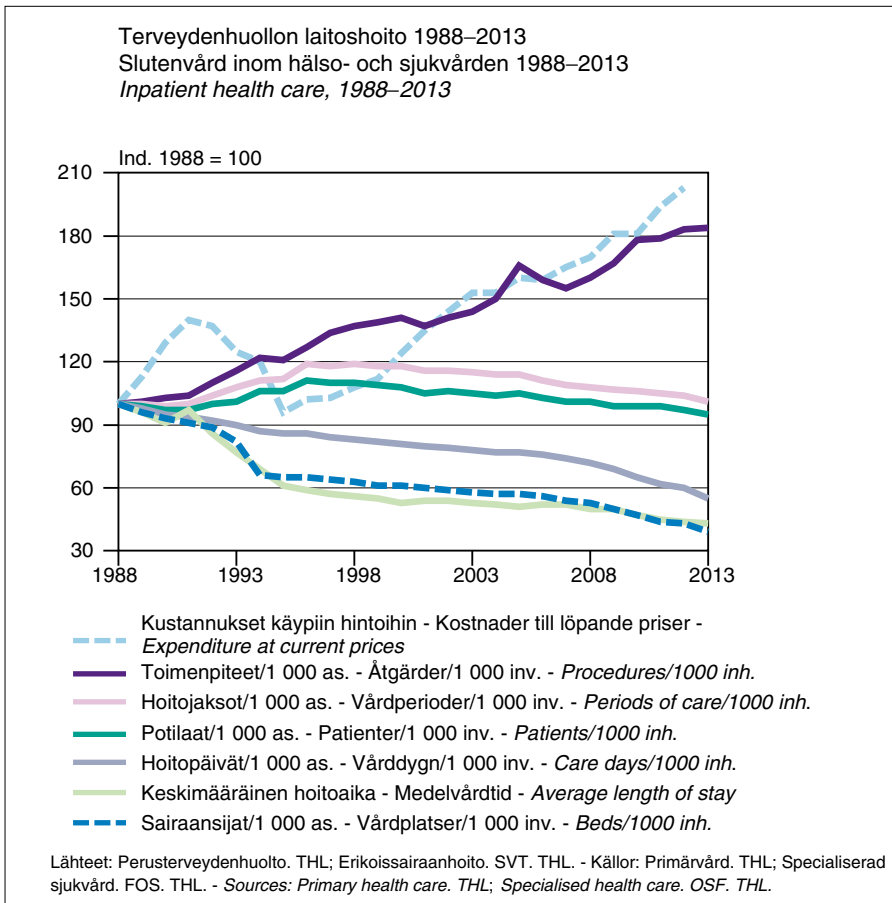
Totalt fem procent av alla icke-rökande manliga anställda och tre procent av kvinnorna exponerades dagligen för tobaksrök på arbetsplatsen år 2013. Exponeringen för tobaksrök på arbetsplatsen har minskat avsevärt under de senaste 25 åren.

Tobacco

The prevalence of smoking among men of working age has been declining since the 1980s. Among women of working age, the prevalence of smoking remained for a long time at the level of the early 1980s, but has been declining in recent years. About one in six (16%) Finns of working age smoked daily in 2013. In 2013, 19 per cent of men and 13 per cent of women aged 15–64 smoked daily. In the retirement-age population (people aged 65–84), 8 per cent of men and 7 per cent of women smoked daily in 2013. In 2013, 12 per cent of boys and girls under 18 smoked daily.

In 2013 (i.e. December 2012–November 2013), a slightly smaller number of taxable tobacco products were consumed in Finland than in 2012, according to the Excise Duty Statistics of the Finnish Customs. Passenger imports of tax free cigarettes totalled 583 million cigarettes in 2013 (i.e. December 2012–November 2013). The consumption of tax free cigarettes fell by some 4 per cent on the previous year.

In 2013, 5 per cent of men and 3 per cent of women who do not smoke were exposed to tobacco smoke at work. Exposure to tobacco smoke at work has decreased considerably in the past 25 years.

Perusterveydenhuolto

Terveyskeskusten avohoitokäyntejä tilastoitiin vuonna 2013 noin 23,6 miljoonaa. Luku ei sisällä suun terveydenhuollon käyntejä. Käyntien kokonaismäärästä noin 45 prosenttia (10,7 miljoonaa käyntiä) oli avosairaanhoidon käyntejä. Avohoitokäyntien kokonaismäärässä oli vähennystä edellisvuodesta noin 3,6 prosenttia, mutta avosairaanhoidon käyntien määrä oli lähes vuoden 2012 tasolla. Avohoitokäynneistä lääkärikäyntejä oli noin 29 prosenttia (6,8 miljoonaa). Muiden ammattiryhmien osalta käyntejä ei ole eritelty tarkemmin. Perusterveydenhuollon avohoitotiedonkeruu on muuttunut vuodesta 2011 alkaen AvoHILMO-tiedonkeruuseen perustuvaksi, joten pidemmät aikasarjatarkastelut ovat siten suuntaa antavia.

Vuonna 2009 Euroopan unionin neuvoston julkaiseman suosituksen mukaan 65 vuotta täyttäneiden kausi-influenssarokotuskattavuuden tulisi kauteen 2014–2015 mennessä olla 75 prosenttia. Suomessa 65 vuotta täyttäneiden kausi-influenssarokotuskattavuus on ollut korkein kausina 2005–2006 (52 %) ja 2008–2009 (51 %). Kauden 2013–2014 kattavuus (37 %) kasvoi hivenen edellisestä kaudesta (32 %). Myös pienten lasten kauden 2013–2014 influenssarokotuskattavuus (16 %) oli jonkin verran edeltä-

vän kauden kattavuutta (13 %) suurempi. Sairaanhoitopiiritasolla kattavuuden vaihtelu on ollut melko suurta. Puutteellisten tietojen takia kaikista sairaanhoitopiireistä ei voida laskea kattavuuksia.

Suun terveydenhuollon käyntejä vuonna 2013 oli hieman alle 5 miljoonaa. Suun terveydenhuollon asiakkaita reilu kolmasosa oli 0–17-vuotiaita.

Vuonna 2013 terveystieteiden laitoshoidossa kirjattiin 4,97 miljoonaa hoitopäivää. Tässä on vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna 10 prosenttia. Hoitojaksojen määrä oli 252 046, missä on vähennystä edellisvuoteen 1,7 prosenttia. Keskimääräinen hoitoaika oli 21,6 vuorokautta eli lähes 6 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2012. Vuodesta 1997 keskimääräinen hoitoaika on lyhentynyt yli 10 vuorokaudella. Vuonna 2013 laitoshoidon potilaita oli 148 655, joka on noin 2 prosenttia edellisvuotta vähemmän.

Perusterveydenhuollon laitoshoidon hoitopäivistä noin 76 prosenttia kohdistui yli 75-vuotiaisiin ja noin 40 prosenttia yli 85-vuotiaisiin. Laitoshoidon potilaita 64 prosenttia oli yli 75-vuotiaita ja 30 prosenttia yli 85-vuotiaita.

Päädiagnoosiryhmittäin tautiryhmässä verenkiertoelinten sairaudet oli eniten hoitopäiviä (noin 1,1 miljoonaa), hoitojaksoja (42 527) ja potilaita (lähes 33 000). Tässä ryhmässä keskimääräinen hoitoaika oli 28,3 vuorokautta. Pisimmät hoitoajat olivat tautiryhmässä hermoston sairaudet (53,1 vuorokautta) ja mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt (43,2 vuorokautta).

Primärvård

År 2013 registrerades cirka 23,6 miljoner öppenvårdsbesök på hälsovårdscentralerna. Besök för mun- och tandvård ingår inte statistikuppgiften. Cirka 45 procent (10,7 miljoner besök) av det totala antalet var besök inom den öppna sjukvården. Det totala antalet öppenvårdsbesök minskade med cirka 3,6 procent jämfört med året innan, men antalet besök inom den öppna sjukvården var nästan på samma nivå som år 2012. Av öppenvårdsbesöken var cirka 29 procent (6,8 miljoner) läkarbesök. För övriga yrkesgruppers del har besöken inte specificerats i detalj. Insamlingen av data om öppenvården inom primärvården har förändrats, och den bygger från och med 2011 på datainsamling från AvoHILMO. Därför är de längre tidsserierna approximativa.

Enligt Europarådets rekommendation från år 2009 ska vaccinationstäckningen för säsongsinfluenza bland personer som fyllt 65 år vara 75 procent senast inför säsongen 2014–2015. I Finland har vaccinationstäckningen för säsongsinfluenza bland personer som fyllt 65 varit som högst säsongerna 2005–2006 (52 procent) och 2008–2009 (51 procent). Täckningen säsongen 2013–2014 (37 procent) var något högre än säsongen innan (32 procent). Även influensavaccinationstäckningen bland små barn säsongen 2013–2014 (16 procent) var något högre än säsongen innan (13 procent). Täckningen har varierat relativt mycket mellan olika sjukvårdsdistrikt. På grund av bristfälliga uppgifter kan täckningen inte beräknas för alla sjukvårdsdistrikt.

År 2013 uppgick antalet besök för mun- och tandvård till knappt fem miljoner. En dryg tredjedel av klienterna inom mun- och tandvården var 0–17-åringar.

År 2013 registrerades 4,97 miljoner vårdtygn inom hälsovårdscentralernas slutenvård. Det innebär en minskning på tio procent jämfört med året innan. Antalet

vårdperioder var 252 046, vilket innebär en minskning på 1,7 procent jämfört med året innan. Medelvårdtiden var 21,6 dygn, dvs. nästan sex procent mindre än år 2012. Sedan år 1997 har medelvårdtiden minskat med mer än tio dygn. År 2013 fanns 148 655 patienter inom slutenvården, vilket är cirka två procent färre än året innan.

Av vårddygnen inom primärvårdens slutenvård gällde cirka 76 procent personer över 75 år och cirka 40 procent personer över 85 år. Av patienterna inom slutenvården var 64 procent över 75 år och 30 procent över 85 år.

Mätt enligt huvuddiagnosgruppen hade sjukdomsgruppen cirkulationsorganens sjukdomar flest vård dagar (cirka 1,1 miljoner), vårdperioder (42 527) och patienter (nästan 33 000). Medelvårdtiden inom den här gruppen var 28,3 dygn. De längsta vårdtiderna hade sjukdomsgruppen sjukdomar i nervsystemet (53,1 dygn) samt psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar (43,2 dygn).

Primary health care

Outpatient visits in health centres totalled some 23.6 million in 2013, not including oral health care visits. Some 45 per cent of the total number of visits were outpatient treatment visits (10.7 million visits). The total number of outpatient visits decreased by about 3.6 per cent on the previous year, while the number of outpatient treatment visits remained nearly unchanged. Some 29 per cent of all outpatient visits were physician visits (6.8 million visits). Data on outpatient visits have not been broken down by other occupational groups. As of 2011 the data collection on primary health care is based on the AvoHILMO Register, and therefore examinations of longer time series are only approximate.

A recommendation published in 2009 by the Council of the European Union sets the target at a 75-per cent take-up of seasonal influenza vaccination for people aged 65 and over by the 2014–2015 season. In Finland, the seasonal influenza vaccination coverage for people aged 65 and over was at the highest in the 2005–2006 season (52%) and the 2008–2009 season (51%). The coverage in the season 2013–2014 (37%) rose a little on the previous season (32%). Even the seasonal influenza coverage for small children was slightly higher in the season 2013–2014 (16%) than in the previous season (13%). There has been considerable variations in coverage rates between hospital districts. Coverage rates are not available for all hospital districts due to incomplete data.

Oral health care visits totalled just under 5 million in 2013. More than one in three oral health care clients was aged 0–17 years.

In 2013, inpatient care in health centres accounted for 4.97 million care days. This represented a 10 per cent decrease on the previous year. The number of periods of care was 252 046, showing a decrease of 1.7 per cent on the previous year. The average length of stay was 21.6 days, which is nearly 6 per cent down on 2012. Since 1997 the average length of stay has decreased by more than 10 days. In 2013, the total number of inpatients was 148 655, showing a decrease of some two per cent on the previous year.

Patients aged 75 and over accounted for some 76 per cent of all inpatient care days in primary health care and patients aged 85 and over for some 40 per cent. Some 64 per cent of inpatients were aged 75 and over and 30 per cent aged 85 and over.

Based on primary diagnosis, the diagnostic group for diseases of the circulatory system had the greatest number of care days (around 1.1 million), care periods (42 527) and patients (nearly 33 000). In this diagnostic group the average length of stay was 28.3 days. The diagnostic groups with the longest length of stay were diseases of the nervous system (53.1 days) and mental and behavioural disorders (43.2 days).

Erikoissairaanhoido

Erikoissairaanhoidossa oli vuonna 2013 noin 8,5 miljoonaa avohoitokäyntiä. Tämä on noin 160 000 avohoitokäyntiä enemmän kuin vuonna 2012 ja noin 2,8 miljoonaa käyntiä enemmän kuin vuonna 2000. Avohoitokäyntien osuus on lisääntynyt kaikilla suurimmilla erikoisaloilla. Eniten 2000-luvulla ovat lisääntyneet psykiatrian (48 %) sekä syöpätautien ja sädehoidon (43 %) erikoisalojen avohoitokäynnit. Pienin lisäys on tapahtunut iho- ja sukupuolitautilien (8 %), lastentautien (11 %) sekä korva-, nenä- ja kurkkutautien (12 %) erikoisaloilla, joilla avohoitokäyntien osuus on ollut merkittävä jo aiemminkin.

Vuonna 2013 erikoissairaanhoidossa tuotettiin noin 985 000 hoitojaksoa ja 4,4 miljoonaa hoitopäivää. Hoitojaksojen määrässä oli vähennystä edellisvuoteen verrattuna 1,7 prosenttia, mutta hoitopäivissä 4,5 prosenttia. Vastaavaa hoitojaksojen lyhentymistä on ollut havaittavissa 2000-luvulla vuoteen 2011 saakka, minkä jälkeen keskimääräinen hoitoaika on pysynyt lähes muuttumattomana.

Keskimääräinen hoitoaika erikoissairaanhoidossa vuonna 2013 oli 4,6 vuorokautta. Pisin keskimääräinen hoitoaika (35,5 vuorokautta) oli psykiatrian erikoisalalla. Somaattisilla erikoisaloilla keskimääräinen hoitoaika vaihteli silmätautien 1,1 vuorokaudesta iho- ja sukupuolitautilien 5,7 vuorokauteen.

Erikoissairaanhoidossa vuodeosastolla hoidettujen potilaiden määrä vuonna 2013 oli runsaat 660 000, mikä merkitsee noin 1 prosentin vähennystä edellisvuoteen verrattuna. Potilaista noin 53 prosenttia kuului ikäryhmään 18–64-vuotiaat ja tähän ikäryhmään hoitopäivistä kohdentui noin 52 prosenttia. Alle 18-vuotiaita kaikista erikoissairaanhoidon potilaista oli noin 11 prosenttia ja tähän ikäryhmään kohdentui noin 9 prosenttia hoitopäivistä. Vastaavat luvut 75 vuotta täyttäneiden ryhmässä olivat 19 prosenttia ja 22 prosenttia.

Suurimmat erikoissairaanhoidon laitoshoidon potilasmäärät olivat vammojen, myrkytysten ja muiden ulkoisten syiden ryhmässä (lähes 87 000 henkilöä) sekä verenkiertoelinten sairauksien (lähes 84 000 henkilöä), tuki- ja liikuntaelinten sairauksien (runsaat 79 000) ja ruoansulatuselinten sairauksien (runsaat 69 000) ryhmissä. Mielenterveyden ja käyttäytymisen päädiagnoosiryhmän potilasmäärä vuonna 2013 oli lähes 33 000.

Hoitopäiviä kirjattiin eniten diagnoosiryhmässä mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt (runsaat 1,2 miljoonaa) sekä ryhmässä verenkiertoelinten sairaudet (runsaat 555 000). Vammojen, myrkytysten ja muiden ulkoisten syiden ryhmässä hoitopäivien määrä oli runsaat 337 000.

Diagnoosipääryhmittäisessä vertailussa hoitojaksoja oli eniten ryhmässä verenkiertoelinten sairaudet (runsaat 120 000). Toiseksi suurin diagnoosiryhmä on vammat, myrkytykset ja muut ulkoisten syiden seuraukset (lähes 104 000 hoitojaksoa).

Kasvainten ryhmässä sekä tuki- ja liikuntaelinten sairauksien ryhmässä hoitojaksoja oli kummassakin runsaat 90 000.

Vuonna 2013 vammojen, myrkytysten ja muiden ulkoisten syiden päädiagnoosiryhmässä hoitojaksojen määrä kasvoi edellisestä vuodesta 1,3 prosenttia, ja vuoteen 2002 verrattuna vuonna 2013 hoitojaksoja oli lähes 12 000 enemmän (lähes 11 prosenttia). Diagnoosiryhmän hoitojaksoista kaatumisten ja putoamisten osuus vuonna 2013 oli 54,5 prosenttia ja liikennetapaturmien osuus noin 7,5 prosenttia. Esimerkiksi itsemurhayritysten johdosta toteutettuja hoitojaksoja oli kolme prosenttia tämän diagnoosiryhmän hoitojaksoista. On kuitenkin huomattava, että tässä diagnoosipääryhmässä tieto ulkoisesta syystä puuttuu lähes 9 prosentissa.

Specialiserad sjukvård

År 2013 registrerades cirka 8,5 miljoner öppenvårdsbesök inom den specialiserade sjukvården. Det är cirka 160 000 fler öppenvårdsbesök än år 2012 och cirka 2,8 miljoner fler besök än år 2000. Andelen öppenvårdsbesök har ökat inom alla de största specialiteterna. Under 2000-talet har öppenvårdsbesöken inom specialiteterna psykiatri (48 procent) samt cancersjukdomar och strålbehandling (43 procent) ökat mest. Den minsta ökningen har skett inom specialiteterna hud- och könssjukdomar (8 procent), barnsjukdomar (11 procent) samt öron-, näs- och halssjukdomar (12 procent), där andelen öppenvårdsbesök har varit avsevärd redan tidigare.

År 2013 producerades cirka 985 000 vårdperioder och 4,4 miljoner vårddygn inom den specialiserade sjukvården. Antalet vårdperioder minskade jämfört med året innan med 1,7 procent, medan vårddygnen minskade med 4,5 procent. Motsvarande minskning i vårdperiodernas längd har kunnat observeras på 2000-talet fram till år 2011, varefter medelvårdtiden har förblivit nästan oförändrad.

Medelvårdtiden inom den specialiserade sjukvården år 2013 var 4,6 dygn. Den längsta medelvårdtiden (35,5 dygn) hade specialiteten psykiatri. Medelvårdtiden inom de somatiska specialiteterna varierade mellan 1,1 dygn för ögonsjukdomar till 5,7 dygn för hud- och könssjukdomar.

Inom den specialiserade sjukvården var antalet patienter som vårdades på vårdavdelning år 2013 drygt 660 000, vilket innebär en minskning på cirka en procent jämfört med året innan. Cirka 53 procent av patienterna hörde till åldersgruppen 18–64 år och cirka 52 procent av vårddygnen gällde den här åldersgruppen. Cirka 11 procent av alla patienter inom den specialiserade sjukvården var under 18 år och cirka nio procent av vårddygnen gällde den här åldersgruppen. Motsvarande siffror för gruppen 75 år och över var 19 procent och 22 procent.

De största patientantalen i slutenvården inom specialiserad sjukvård hade grupperna skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker (nästan 87 000 patienter), cirkulationsorganens sjukdomar (nästan 84 000 patienter), sjukdomar i det muskuloskeletala systemet (drygt 79 000) och matsmältningsorganens sjukdomar (drygt 69 000). Antalet patienter i huvuddiagnosgruppen psykiska sjukdomar och beteendestörningar år 2013 var nästan 33 000.

Flest vårddygn registrerades i diagnosgruppen psykiska sjukdomar och beteendestörningar (drygt 1,2 miljoner) samt i gruppen cirkulationsorganens sjukdomar

(drygt 555 000). För gruppen skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker registrerades drygt 337 000 vårddygn.

I en jämförelse enligt huvuddiagnosgrupp hade gruppen cirkulationsorganens sjukdomar flest vårdperioder (drygt 120 000). Den näst största diagnosgruppen är skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker (nästan 104 000 vårdperioder). Både gruppen tumörer och gruppen sjukdomar i det muskuloskeletala systemet hade drygt 90 000 vårdperioder.

År 2013 ökade antalet vårdperioder i huvuddiagnosgruppen skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker med 1,3 procent från året innan och jämfört med år 2002 registrerades år 2013 nästan 12 000 fler vårdperioder (nästan 11 procent). Av diagnosgruppens vårdperioder var andelen fall år 2013 54,5 procent och andelen transportolyckor var cirka 7,5 procent. Vårdperioder på grund av exempelvis självmordsförsök utgjorde tre procent av den här diagnosgruppens vårdperioder. Det bör ändå observeras att det i den här huvuddiagnosgruppen saknas information om yttre orsaker för nästan nio procent av gruppen.

Specialised health care

Specialised health care had around 8.5 million outpatient visits in 2013. This was about 160 000 outpatient visits more than in 2012 and about 2.8 million visits more than in 2000. The percentage of outpatient visits has increased in all the major specialties. In the 2000s the increase has been the greatest in the specialties of psychiatry (48%) and oncology and radiotherapy (43%). The increase has been the lowest in the specialties of dermatology and venereology (8%), paediatrics (11%) and otorhinolaryngology (12%) where the percentage of outpatient visits has been significant already earlier.

There were some 985 000 periods of care and 4.4 million care days in specialised health care in 2013. Periods of care decreased by 1.7 per cent on the previous year and care days by 4.5 per cent. In the 2000s, a similar decrease in periods of care was observed until 2011, after which the average length of stay has remained roughly unchanged.

In 2013, the average length of stay in specialised health care was 4.6 days. Psychiatry had the longest average length of stay at 35.5 days. In somatic specialties the average length of stay varied between 1.1 days in ophthalmology and 5.7 days in dermatology and venereology.

There were more than 660 000 inpatients in specialised health care in 2013, which was about one per cent down on the previous year. The age group 18–64 accounted for about 53 per cent of all inpatients and for about 52 per cent of all care days. The under-18s accounted for about 11 per cent of all inpatients in specialised health care and for about 9 per cent of all care days. The corresponding figures per person aged 75 years or older were 19 per cent and 22 per cent, respectively.

The greatest number of inpatients in specialised health care was in the diagnostic group of injury, poisoning and certain other consequences of external causes (nearly 87 000), followed by diseases of the circulatory system (nearly 84 000), musculoskeletal disorders (over 79 000) and diseases of the digestive system (over 69 000). There were nearly 33 000 patients with the primary diagnosis of mental and behavioural disorders in 2013.

The greatest number of care days was in the diagnostic group of mental and behavioural disorders (over 1.2 million), followed by diseases of the circulatory system (over 555 000). The group of injury, poisoning and certain other consequences of external causes had over 337 000 care days.

The greatest number of periods of care was in the diagnostic group of diseases of the circulatory system (over 120 000), followed by injury, poisoning and certain other consequences of external causes (nearly 104 000) and neoplasms and musculoskeletal disorders with over 90 000 periods of care for each.

In 2013 the number of periods of care in the diagnostic group of injury, poisoning and certain other consequences of external causes increased by 1.3 per cent on 2012 and by nearly 11 per cent (nearly 12 000 periods of care) on 2002. Accidental falls accounted for 54.5 per cent and transport accidents for 7.5 per cent of all periods of care in this diagnostic group, while suicide attempts, for example, accounted for three per cent. It should be noted, however, that data is missing for nearly 9 per cent of periods of care in this diagnostic group.

Sairaaloiden tuottavuus

Yliopistosairaaloiden tuottavuus on noussut ennakkotietojen mukaan kolme prosenttia vuosien 2009–2013 välillä. Keskimäärin yliopistollisissa sairaaloissa reaalikustannukset ovat nousseet seitsemän prosenttia ja palvelutuotanto episodeilla mitattuna 11 prosenttia vuosien 2009–2013 välillä. Keskussairaaloiden tuottavuus laski tuona aikana prosentin ja muiden sairaaloiden (lähinnä entiset aluesairaalat) tuottavuus laski kolme prosenttia.

Tuottavuus on noussut yliopistosairaaloista eniten Tampereen yliopistollisessa sairaalassa (10 %). Tuottavuuden kasvuun on vaikuttanut palvelutuotannon voimakas kasvu vuosina 2009–2013, episodeilla mitattuna 28 prosenttia. Vastaavana aikana kustannukset nousivat 16 prosenttia. Palvelutuotannon (painotettujen suoritteiden) muutokseen on vaikuttanut palvelutuotannon kasvun ohella erityisesti aineiston laadun parantuminen kirjaamiskäytäntöjen ja tietojen poimintojen tehostumisen vuoksi. TAYS:n aineistosta on aikaisemmin puuttunut muita yliopistosairaaloita huomattavasti enemmän päädiagnoosi-, sivudiagnoosi- ja toimenpidetietoja. Vuodesta 2012 lähtien aineiston laatu on näiltä osin korjaantunut.

Alueellisesti tarkasteltuna suurimmat kustannuspoikkeamat maan keskitasoon somaattisessa erikoissairaanhoidossa on Itä-Savossa. Itä-Savon alueella oli laskennalliset kustannukset vuonna 2013 noin kolme milj. € /10 000 asukasta korkeammat kuin maassa keskimäärin. Puolet tästä summasta koostui siitä, että alueen väestö käytti muuta maata enemmän palveluja ja puolet koostui siitä, että palvelut oli tuotettu muuta maata kalliimmin.

Sjukhusens produktivitet

Enligt de preliminära uppgifterna har universitetssjukhusens produktivitet ökat med tre procent åren 2009–2013. I genomsnitt har de reella kostnaderna vid universitetssjukhusen ökat med sju procent och serviceproduktionen mätt i episoder med 11 procent åren 2009–2013. Centralsjukhusens produktivitet minskade med en procent under perioden, medan de övriga sjukhusens (främst de tidigare kretssjukhusen) produktivitet minskade med tre procent.

Bland universitetssjukhusen har produktiviteten ökat mest vid Tammerfors universitetssjukhus (10 procent). Till produktivitetsökningen har bidragit den starka tillväxten av serviceproduktionen under 2009–2013, som mätt i episoder ökat med 28 procent. Kostnaderna steg med 16 procent under samma period. Till förändringen av serviceproduktionen (de viktade prestationerna) har utöver serviceproduktionens tillväxt även bidragit att kvaliteten på materialet förbättrats tack vare effektiviserade förfaranden för registrering och urval av data. I TAYS material har tidigare funnits betydligt större brister i huvuddiagnos-, bidiagnos- och ingreppsregistreringarna. Sedan år 2012 har kvaliteten på materialet åtgärdats till denna del.

Regionalt sett fanns de största kostnadsavvikelserna i förhållande till landets genomsnitt inom den specialiserade somatiska vården i Östra Savolax. De kalkylmässiga kostnaderna i Östra Savolax år 2013 var cirka tre miljoner euro per 10 000 invånare högre än i landet i genomsnitt. Hälften av summan utgjordes av att regionens befolkning använde fler tjänster än befolkningen i resten av landet och hälften av att tjänsterna som producerats var dyrare än på andra håll i landet.

Hospital benchmarking

Preliminary data indicate that the productivity of university hospitals has increased by three per cent between 2009 and 2013. On average, real costs in university hospitals have increased by seven per cent and service provision, measured by episodes, by 11 per cent between 2009 and 2013. During the same period, productivity dropped by one per cent in central hospitals and by three per cent in other hospitals (chiefly former regional hospitals).

Productivity has improved the most, by 10 per cent, in the Tampere University Central Hospital (TAYS). A strong increase in service provision between 2009 and 2013 explains the growth in productivity. In terms of episodes, service provision grew by 28 per cent. At the same time, costs increased by 16 per cent. The growth in service provision is not the only factor explaining changes in service provision (weighted outputs): also quality of the data has improved through more efficient data recording and data sampling. Previously, the emergency room visit records at TAYS included far less entries for primary diagnoses, secondary diagnoses and procedures than at the other university hospitals. Quality of the data has, therefore, improved in this respect since 2012.

A regional analysis shows that in specialised somatic health care the greatest deviation from the national average cost was in Itä-Savo. In 2013 the imputed cost rate in the Itä-Savo region was about EUR 3 million per 10 000 inhabitants higher than the national average. Half of the amount was due to above-average service use and the other half due to above-average service production costs.

Erikoissairaanhoidon hoitoonpääsy

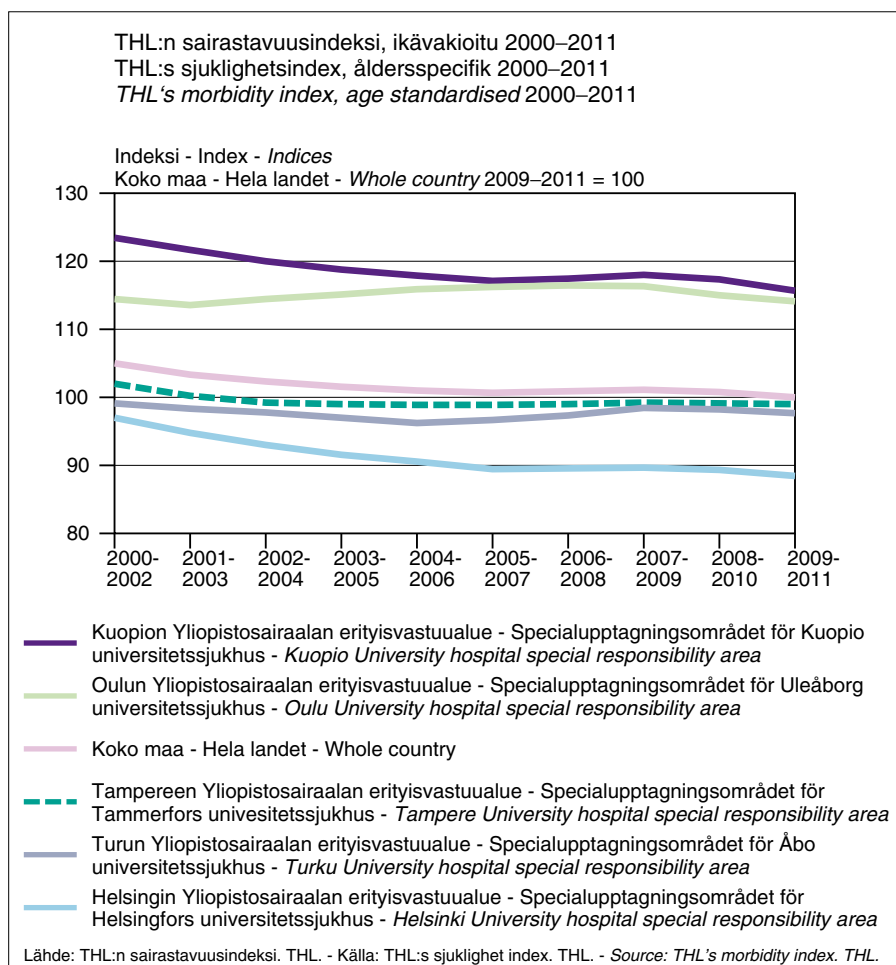
Hoitoa yli puoli vuotta odottaneiden lukumäärä sairaanhoitopiirien sairaaloissa oli vuoden 2013 lopussa 2,4 henkilöä 10 000 asukasta kohti. Yli puoli vuotta hoitoa odottaneiden määrä oli noussut edellisiin vuosiin verrattuna. Vuonna 2012 vastaava luku oli 1,6 ja vuonna 2011 se oli 1,3. Hoitoa odottaneiden määrä 10 000 asukasta kohti oli vuoden 2009 lopussa selvästi näitä vuosia suurempi, 6,6 henkilöä. Vuoden 2013 aikana tilastointitapa muuttui niin, että hoitoa odottaviin otettiin mukaan myös poliklinikalle hoitoon odottavat. Tilastointimuutos saattaa näkyä vuoden 2013 luvussa sitä suurentavasti. Hoitoa odottavien lukumäärissä on aluekohtaisia eroja.

Tillgången till vård inom den specialiserade sjukvården

I slutet av år 2013 var antalet personer som väntat på vård över ett halvt år vid sjukvårdsdistriktens sjukhus 2,4 personer per 10 000 invånare. Antalet personer som väntat på vård över ett halvt år hade ökat jämfört med tidigare år. År 2012 var motsvarande siffra 1,6 och år 2011 var den 1,3. I slutet av år 2009 var antalet personer som väntat på vård per 10 000 invånare 6,6 personer, dvs. betydligt högre än dessa år. Under år 2013 ändrades statistikföringssättet så att antalet personer som väntar på vård även inkluderar personer som väntar på vård vid poliklinik. Förändringen kan leda till att siffran för år 2013 blir större. Det finns regionala skillnader i antalet personer som väntar på vård.

Access to services in specialised health care

In 2013, 2.4 persons per 10 000 inhabitants were waiting more than six months for treatment in hospital-district hospitals. This rate was higher than in the previous years. It was 1.6 in 2012 and 1.3 in 2011. The rate was significantly higher at the end of 2009 when 6.6 persons per 10 000 inhabitants had waited more than six months for treatment. The statistics compilation was revised in 2013 so that the number of patients on waiting lists also includes patients waiting for treatment in outpatient clinics. This revision may appear as higher waiting-list figures in 2013. There are also regional differences in the number of patients on waiting lists.

Alueelliset sairastavuuserot

THL julkisti vuonna 2012 sairastavuusindeksin, jonka avulla on mahdollista tarkastella vakavan sairastavuuden muutosta kunnittain ja alueittain sekä vertailla alueiden välisiä sairastavuuseroja. Indeksi on muodostettu seitsemästä sairausryhmästä ja neljästä sairauksien merkitystä kuvaavasta näkökulmasta. Indeksikokonaisuudesta julkaistaan yleisindeksi sekä seitsemän sairausryhmäkohtaista osaindeksiä ikävakioituna ja vakioimattomana. Yleisindeksi ja sairausryhmittäiset indeksit saavat koko maassa tuoreimpana kolmen vuoden tarkasteluajanjaksona arvon 100 ja alueiden luvut kuvaavat sairastavuutta suhteessa koko maan tasoon. Indeksi on tuotettu rekisteriaineistoista ajanjaksolle 2000–2011 ja sitä päivitetään vuosittain.

Ikävakioitu sairastavuusindeksi osoittaa, että suomalaisten sairastavuus on laskenut tasaisesti 2000-luvun alusta alkaen. Erityisesti sydän- ja verisuonisairaudet sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksien määrä on laskenut. Toisaalta esimerkiksi mielenterveysindeksin kehityksessä on huolestuttavia piirteitä.

Alue-erot sairaamman Itä-Suomen ja terveemmän Länsi-Suomen välillä ovat edelleen huomattavat. Vuosina 2009–2011 sairastavuus vaihteli yliopistosairaaloiden erityisvastuualueiden välillä ollen Helsingin yliopistollisen sairaalan alueella alle 90, kun taas Kuopiossa vastaava indeksiarvo oli noin 115. THL:n sairastavuusindeksi on tuotettu myös kunnittain. Kunnittaisia lukuja tarkasteltaessa alue-eroja koskeva yleinen kuva ei juuri muutu, mutta indeksiarvojen vaihteluväli on huomattavasti laajempi kuin erityisvastuualueiden ja sairaanhoitopiirien osalta.

Regionala skillnader i sjukligheten

År 2012 offentliggjorde THL ett sjuklighetsindex som gör det möjligt att granska förändringen i förekomsten av allvarlig sjuklighet enligt kommun och region samt jämföra variationer i sjukligheten i olika regioner. Indexet har bildats utifrån sju olika sjukdomsgrupper och fyra olika synvinklar ur vilka sjukdomarnas betydelse uppskattas. Ett generalindex samt sju delindex för de olika sjukdomsgrupperna med och utan åldersstandardisering ingår i sjuklighetsindexet. Indexvärdet för generalindexet och indexen för de olika sjukdomsgrupperna i hela landet under den senaste granskningsperioden på tre år är 100 och siffrorna för regionerna beskriver sjukligheten i relation till nivån i hela landet. Indexet bygger på registermaterial från perioden 2000–2011 och det uppdateras årligen.

Det åldersstandardiserade sjuklighetsindexet visar att sjukligheten bland finländarna har minskat konstant sedan början av 2000-talet. Särskilt kranskärllssjukdomarna samt sjukdomarna i det muskuloskeletala systemet har minskat. Däremot uppvisar exempelvis utvecklingen av indexet för mental hälsa oroväckande drag.

De regionala skillnaderna mellan sjukligheten i Östra Finland (sjukast) och Västra Finland (friskast) är fortfarande avsevärda. Åren 2009–2011 varierade sjukligheten mellan universitetssjukhusens specialupptagningsområden så att indexvärdet för Helsingfors universitetssjukhus område var under 90, medan motsvarande värde i Kuopio var cirka 115. THL:s sjuklighetsindex har också producerats kommunvis. Vid en kommunspecifik granskning ändras inte den allmänna bilden av de regionala skillnaderna i någon större grad, men indexvärdenas variationsintervaller är betydligt större än för specialupptagningsområdenas och sjukvårdsdistriktens del.

Regional differences in morbidity

In 2012, THL published a morbidity index that allows examinations of morbidity trends in municipalities and in regions as well as comparisons between regions. The index consists of seven disease groups and of four perspectives highlighting the significance of diseases. The index collection consists of a main index and seven disease-group-specific indexes with and without age standardisation. At the national level, the main index and the disease-group-specific indexes are given the value 100 for the most recent three-year period, and the regional figures describe morbidity in relation to the national level. The index is based on register data for 2000–2011 and it is updated annually.

The age-standardised morbidity index shows that morbidity in Finland has decreased steadily since the early 2000s. The fall has been the greatest in diseases of the circulatory system and in musculoskeletal disorders. At the same time, however, the mental health index shows some alarming trends.

Regional differences are still significant between the high-morbidity Eastern Finland and the low-morbidity Western Finland. Regarding catchment areas for highly specialised health care, morbidity rates varied in 2009–2011 from less than 90 in the Helsinki University Hospital to about 115 in the Kuopio University Hospital. THL's morbidity index data are also available by municipality. While the index values by municipality have a considerably broader range compared with the figures by catchment area for highly specialised health care and hospital district, both figures give a fairly similar idea of the prevailing regional differences.

Tartuntataudit

Hengitystieinfektioista *Mycoplasma pneumoniae* -tautitapausten määrä (3 026) oli kahden edeltävän vuoden määriä pienempi. Vuoden 2011 syyskuussa alkanut epidemia jatkui vuoden 2012 huhtikuuhun. Vuonna 2011 *Mykoplasma pneumoniae*-tapauksia oli 7 800 ja vuonna 2012 (4 600). Vuonna 2013 tartuntatautirekisteriin ilmoitettiin 6 061 Influenssa A -löydöstä, joka on lähes saman verran kuin edellisenä vuonna. Influenssa B -epidemia (1 692 tapausta) ajoittui samaan ajankohtaan, joulou-toukokuu, kuin influenssa A -epidemia. RSV epidemia (1997) oli odotetusti pienempi kuin edellisvuoden talviepidemia (2 346). Hinkuyskää (192) havaittiin selvästi vähemmän kuin vuonna 2012 (536).

Suolistoinfektioista kampylobakteerilöydöksiä ilmoitettiin tartuntatautirekisteriin hiukan vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kampylobakteeri on kuitenkin edelleen yleisin suolistotulehduksia aiheuttava bakteeri Suomessa (4 064 tapausta). Tartuntatautirekisteriin ilmoitettiin 98 EHEC-bakteerin aiheuttamaa tapausta. Tartuntojen määrä kolminkertaistui vuoteen 2012 verrattuna. EHEC aiheutti kaksi pientä epidemiaa. Toisessa epidemiassa tartunnanlähteeksi epäiltiin laajalevikkistä ruokaa ja toisessa tapauksia yhdisti päiväkotiruokailu. Norovirustapausten määrä (2 296) nousi 30 % edellisvuoteen verrattuna. *Clostridium difficile* -tapausten määrä (4 855) on jatkanut laskuaan. Ilmaantuvuudessa on edelleen huomattavia alueellisia eroja.

Hepatiiteista A-hepatiittien määrä (41 tapausta) viisinkertaistui edellisvuoteen verrattuna. Poikkeuksellisen suuri tapausmäärä johtui pakastemarjojen välityksellä levinneestä epidemiasta. Tartuntojen torjumiseksi annettiin ulkomaisten pakastettujen marjojen kuumennuskehoitus. Akuutteja hepatiitti B -infektioita raportoitiin hyvin vähän (20). Eniten C-hepatiitti -tartuntoja todettiin 20–29-vuotiailla. Puolet kaikenikäisistä tartunnan saaneista oli käyttänyt ruiskuhuumeita.

Sukupuolitaudeista tippuritartunnoista (268 tapausta) lähes puolet on saatu ulkomailta. Tartuntoja tuotiin eniten Thaimaasta. Hiv-tartunnoissa (157) ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia viime vuosina.

Mykobakteeri-infektioista tuberkuloositapauksia (269) oli 6 vähemmän kuin edellisenä vuotena. Tuberkuloosiin sairastuneista kolmannes oli ulkomaalaisia, joista suurin osa 15–44-vuotiaita.

Resistentit bakteerit: MRSA-tapausten (1 289) määrä pysyi ennallaan edellisvuosiin verrattuna.

Muista bakteereista listeriaa todettiin saman verran (61 tapausta) kuin edellisenä vuonna. Sairastuneista yli puolet oli yli 75-vuotiaita. Meningokokki-infektiot (20) vähenivät kolmanneksella kolmeen edellisvuoteen verrattuna. Borrelia (1 707) ei ole lisääntynyt edellisvuosiin verrattuna. Tularemiaa (jänisruttoa) ilmoitettiin ennätysellisen vähän, vain 15 tapausta.

Muista viruksista tuhkarokkoa ilmoitettiin vain kaksi tapausta. Puumalavirusta (1 685) raportoitiin noin puolet enemmän kuin vuonna 2012. Sairastuneista suurin osa oli työikäisiä. Puutiaisaivotulehduksen (TBE) tapausmäärä pysyi ennallaan (38) aiempiin vuosiin verrattuna. Eniten puutiaisaivotulehdusta todettiin syyskuussa. Parasiiteista malaria-tartuntoja todettiin 40 tapausta ja niistä suurin osa oli peräisin Afrikasta. Noin puolet malariaan sairastuneista oli maahanmuuttajia, jotka olivat kyläilleet entisellä kotiseudullaan.

Smittsamma sjukdomar

Bland luftvägsinfektionerna var antalet fall av *Mycoplasma pneumoniae* (3 026 fall) lägre än de två föregående åren. Epidemin som börjat i september 2011 fortsatte fram till april 2012. År 2011 förekom 7 800 fall av *Mycoplasma pneumoniae* och år 2012 var antalet 4 600. År 2013 rapporterades 6 061 influensa A-fall till registret över smittsamma sjukdomar, vilket är nästan samma antal fall som året innan. Influensa B-epidemin (1 692 fall) inföll vid samma tidpunkt som influensa A-epidemin, dvs. under perioden december–maj. RSV-epidemin (1 997 fall) var som väntat lindrigare än vinterepidemin året innan (2 346 fall). Det förekom klar färre fall av kikhosta (192 fall) än år 2012 (536 fall).

Bland tarminfektionerna rapporterades något färre fynd av kampylobakter till registret över smittsamma sjukdomar än året innan. Trots det är kampylobakter fortfarande den vanligaste orsaken till tarminfektioner i Finland (4 064 fall). Till registret över smittsamma sjukdomar rapporterades 98 fall av EHEC-bakteriesmitta. Antalet fall tredubblades jämfört med år 2012. EHEC förorsakade två mindre epidemier. Den ena epidemin misstänktes vara orsakad av ett livsmedel med stor spridning och fallen i den andra förenades av serveringen vid daghem. Antalet fall av norovirusssmitta (2 296 fall) ökade med 30 procent jämfört med året innan. Antalet fall av *Clostridium difficile* (4 855 fall) har fortsatt att minska. De regionala skillnaderna är fortfarande avsevärda.

Antalet fall av hepatit A (41 fall) femdubblades jämfört med året innan. Den exceptionella mängden fall orsakades av en epidemi som spritt sig på grund av frusna bär. För att motverka smitta rekommenderades att utländska frusna bär upphettas. Mycket få fall av akuta hepatit B-infektioner rapporterades (20 fall). Flest smittor av hepatit C påträffades i åldersklassen 20–29 år. Hälften av alla smittade i alla åldrar hade använt injicerade droger.

Bland könssjukdomarna hade nästan hälften av dem som smittats av gonorré (268 fall) fått smittan utomlands. Flest fall av smitta kom från Thailand. Inga betydande förändringar har skett i antalet fall av HIV-smitta (157) under de senaste åren.

Bland mycobakterieinfektionerna var tuberkulosfallen (296 fall) sex fall färre än året innan. En tredjedel av de personer som insjuknade i tuberkulos var utlänningar och största delen av dem 15–44-åringar.

Resistenta bakterier: Antalet MRSA-fall (1 289 fall) förblev oförändrat jämfört med tidigare år.

Bland de övriga bakterierna konstaterades lika många fall av listeria (61 fall) som året innan. Mer än hälften av de insjuknade var personer över 75 år. Meningokockinfektionerna (20 fall) minskade med en tredjedel jämfört med de tre föregående åren. Antalet fall av borrelios (1 707 fall) har inte ökat jämfört med tidigare år. Antalet fall av tularemi (harpest) var rekordlångt, endast 15 fall.

Bland de övriga virusen rapporterades endast två fall av mässling. Cirka hälften fler fall av Puumalaviruset (1 685 fall) rapporterades jämfört med år 2012. Största delen av de insjuknade var personer i arbetsför ålder. Antalet fall av fästingburen encefalit (TBE) förblev oförändrat (38 fall) jämfört med tidigare år. Flest fall av fästingburen encefalit konstaterades i september. Bland parasiterna konstaterades 40 fall av malariasmitta och största delen av dessa härstammade från Afrika. Cirka hälften av de insjuknade var invandrare som hade besökt sin tidigare hemtrakt.

Infectious diseases

The number of respiratory infections caused by *Mycoplasma pneumoniae* was, at 3026 cases, lower than in the two preceding years. The epidemic that started in September 2011 continued until April 2012. There were 7800 cases of *Mycoplasma pneumoniae* infections in 2011 and 4600 in 2012. A total of 6061 Influenza A findings were reported to the Infectious Diseases Register in 2013, showing hardly any change on the previous year. The Influenza B epidemic, with 1692 reported infections, took place at the same time, from December to May, as the Influenza A epidemic. As expected, the RSV epidemic (1997) was smaller than the previous winter season epidemic (2346). Pertussis (192) was clearly less common compared to 2012 (536).

The number of campylobacter-induced gastrointestinal infections reported to the Infectious Diseases Register was slightly smaller than in the previous year. However, Campylobacter continues to be the most common cause of gastrointestinal infections in Finland (4064 cases). A total of 98 EHEC infections were reported to the Infectious Diseases Register. The number of infections was three times higher than in 2012. EHEC caused two small-scale epidemics. Widely-sold food item was suspected to be the origin of the first epidemic, while the second epidemic was traced back to a day-care centre. The number of norovirus cases (2296) increased by 30 per cent on the previous year. The number of infections caused by *Clostridium difficile* (4855) continued to decrease, while the incidence stills shows significant regional differences.

There was a five-fold increase in the number of Hepatitis A infections (41) on the previous year. The exceptionally great number of infections was due to an epidemic traced back to frozen berries. To prevent further infections people were advised to boil imported frozen berries. Only a few (20) cases of acute Hepatitis B were reported. Hepatitis C infections were most common in the age group 20–29. Half of the infected in all age groups had injected drugs.

Nearly half of all gonorrhoea infections (268) had been contracted abroad, in Thailand especially. There have been no significant changes in the number of HIV infections (157) in recent years.

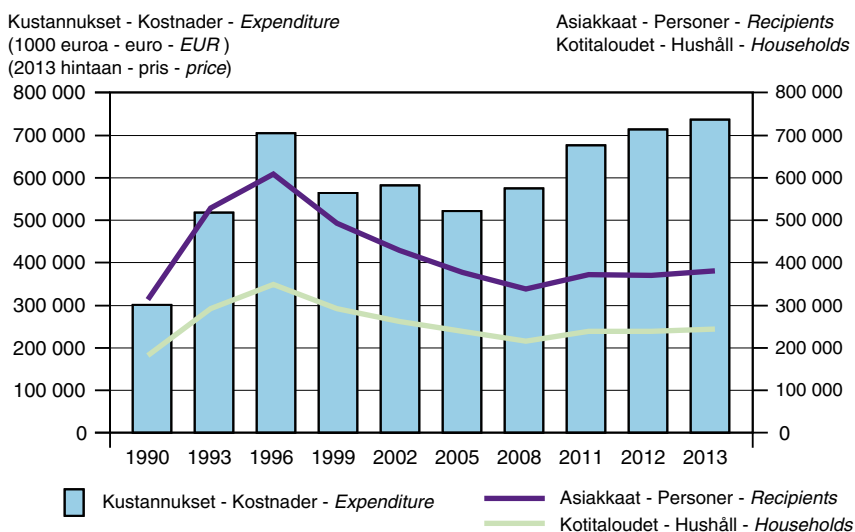
Of mycobacterial infections, the number of tuberculosis cases (269) dropped by 6 cases on the previous year. A third of all tuberculosis patients were of foreign origin, and most of them were aged 15–44 years.

Resistant bacteria: The number of MRSA cases (1289) has remained unchanged compared to previous years.

There number of listeria cases (61) was the same as in the previous year. Half of the infected patients were aged 75 and over. The number of meningococcal infections (20) dropped by a third compared to the three preceding years. There has been no increase in Borrelia cases (1707) compared to previous years. The number of reported cases of tularemia was record low, at 15 cases.

Two cases of measles were reported. About half as many Puumala virus cases (1685) were reported in 2013 as in 2012. Most of the infected were of working age. There was no change in the number of tick-borne encephalitis (TBE) cases (38) on previous years. Most of the TBE cases were reported in September. In the group of parasitic infections there were 40 cases of malaria infections, and most of these originated from Africa. About half of the infected were immigrants who had visited their countries of origin.

Toimeentulotuki 1990–2013: kustannukset (2013 hinnoin), kotitaloudet ja asiakkaat
 Utkomststödet 1990–2013: kostnader (enligt prisnivån år 2013) hushåll och personer
 Social assistance 1990–2013: expenditure (at 2013 prices), households and recipients

Lähteet: Toimeentulotuen menot. SVT. THL; Toimeentulotuki. SVT. THL; Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus. - Källor: Utgifter för utkomststöd. FOS. THL; Utkomststöd. FOS. THL; Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen. - Sources: Expenditure on Social Assistance. OSF. THL; Social Assistance. OSF. THL; Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland.

Toimeentulotuki

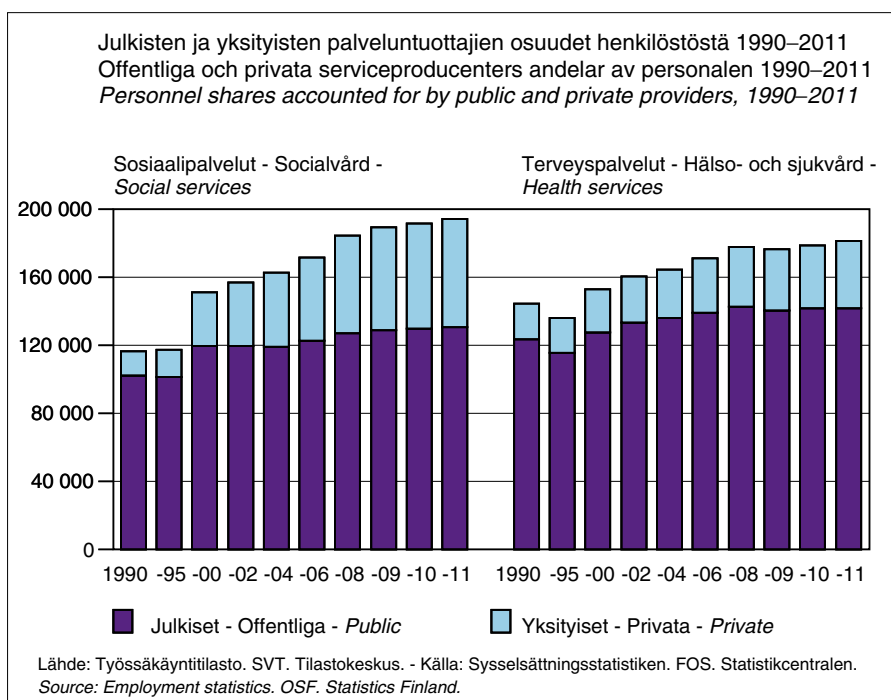
Vuonna 2013 toimeentulotuen bruttomenot olivat 736,3 miljoonaa euroa. Ennakkoarvioiden mukaan toimeentulotukea sai vuonna 2013 yhteensä noin 245 000 kotitaloutta ja 381 000 henkilöä. Menot lisääntyivät edellisestä vuodesta reaalisesti 3,2 prosenttia. Vuonna 2013 tukea saavien kotitalouksien määrä lisääntyi ennakkoarvioiden mukaan edellisvuodesta noin 2,9 %. Keskimäärin toimeentulotuen menot olivat vuodessa 135 € asukasta kohden. Toimeentulotukea saavien väestöosuus oli ennakkoarvioiden mukaan 7 prosenttia vuonna 2013.

Utkomststöd

År 2013 var bruttokostnaderna för utkomststöd 736,3 miljoner euro. Enligt förhandsberäkningarna fick totalt cirka 245 000 hushåll och 381 000 personer utkomststöd år 2013. Realt ökade utgifterna med 3,2 procent från året innan. Enligt förhandsberäkningarna ökade antalet hushåll som fick utkomststöd år 2013 med cirka 2,9 procent från året innan. De årliga utgifterna för utkomststödet var i genomsnitt 135 € per invånare. Enligt förhandsberäkningarna var befolkningsandelen som fick utkomststöd 7 procent år 2013.

Social assistance

In 2013, gross expenditure on social assistance amounted EUR 736.3 million. Altogether some 245 000 households and 381 000 individuals received social assistance in 2013, according to preliminary assessments. The increase on the previous year was 3.2 per cent in real terms. According to preliminary assessments, the number of households receiving social assistance increased in 2013 by around 2.9 per cent on the previous year. On average, annual expenditure on social assistance amounted to EUR 135 per capita. Preliminary assessments indicate that social assistance recipients accounted for 7 per cent of the total population in 2013.

Henkilöstö

Sosiaali- ja terveyspalveluiden henkilöstön määrä oli vuonna 2011 yhteensä 376 180. Henkilöstömäärä kasvoi suhteellisen tasaisesti 2000-luvulla. Vuosina 2000–2011 henkilöstömäärän kasvu oli yhteensä 66 700 henkilöä (21,6 prosenttia). Terveyspalveluissa kasvu oli 25 500 henkilöä (16,3 prosenttia) ja sosiaalipalveluissa 41 100 (26,8 prosenttia). Sosiaalipalvelut ovat henkilöstömääriltään suurempia kuin terveyspalvelut.

Useampi kuin joka neljäs Suomen työllisistä naisista (28,2 prosenttia) oli vuonna 2011 sosiaali- ja terveyspalveluissa. Miesten osuus oli selvästi alempi, hieman alle 4 prosenttia. Yhteensä kaikista työllisistä lähes joka kuudes työllinen oli sosiaali- ja terveyspalvelujen toimialalla (16 prosenttia).

Terveyspalveluissa suurin toimiala oli ”sairaalapalvelut”, jossa oli yli puolet koko terveyspalvelujen henkilöstöstä. Sosiaalipalveluissa kaksi suurinta ryhmää olivat vanhusten palvelut (vanhainkodit, palvelutalot ja ryhmäkodit sekä kotipalvelut) ja lasten päivähoito. Niissä oli noin 70 prosenttia sosiaalipalvelujen henkilöstöstä.

Viime vuosina yksityisten sosiaali- ja terveyspalvelujen henkilöstömäärä on noussut nopeammin kuin julkisten palvelujen henkilöstö, mutta vuonna 2011 edelleen noin kolme neljäsosaa oli julkisten palvelujen henkilöstöä. Yritysten palveluksessa oli yli 17 prosenttia ja järjestöjen noin 10 prosenttia työntekijöistä. Yritysten ja järjestöjen osuus oli vuonna 2011 henkilöstömäärillä mitaten merkittävä sosiaalipalveluissa (33 prosenttia). Vanhusten palveluissa osuus oli tätä vielä suurempi (35 prosenttia). Kuntien terveys- ja sosiaalipalveluissa työskenteli 257 500 henkilöä vuonna 2013.

Suomessa laillistettuja terveydenhuollon ammattilaisia on ulkomailla muutama prosentti koulutetuista. Suurin ryhmä on sairaanhoitajat tai vastaavan koulutuksen saaneet, joita oli ulkomailla noin 3 500 vuoden 2013 lopussa. Määrä on laskenut vuoden 2000 tasosta noin 800 henkilöllä.

Kansalaisuudeltaan muita kuin suomalaisia tai syntyperältään muita kuin suomalaisia oli vuonna 2011 sosiaali- ja terveydenhuollon ammattiteissa suhteellisen vähän. Muita kuin Suomen kansalaisia sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöstä oli 1,8 prosenttia. Lääkäreistä, heitä oli 4,8 prosenttia. Syntyperältään muita kuin suomalaisia henkilöstöstä oli 3,9 prosenttia. Lääkäreistä 8,4 prosenttia oli muita kuin syntyperäisiä suomalaisia.

Personal

Antalet anställda inom social- och hälsovårdstjänsterna uppgick totalt till totalt 376 180 personer år 2011. Antalet anställda ökade relativt jämnt under 2000-talet. Åren 2000-2011 ökade antalet anställda med totalt 66 700 personer (21,6 procent). Inom hälso- och sjukvårdstjänsterna var ökningen 25 500 personer (16,3 procent) och inom socialtjänsterna 41 100 personer (26,8 procent). Socialtjänsterna har en större personal än hälso- och sjukvårdstjänsterna.

År 2011 var fler än var fjärde förvärvsarbetande kvinna i Finland (28,2 procent) anställda inom social- och hälsovårdstjänsterna. Männens andel var betydligt mindre, något under fyra procent. Av alla förvärvsarbetande var nästan var sjätte anställd inom social- och hälsovårdstjänsterna (16 procent).

Det största verksamhetsområdet inom hälso- och sjukvården är sjukhusvården, som har över hälften av personalen inom hälso- och sjukvården. De två största grupperna inom den sociala servicen är äldreomsorg (ålderdomshem, servicehus och gruppboende samt hemservice) samt barndagvård. I dessa fanns cirka 70 procent av hela personalen inom den sociala servicen.

Under de senaste åren har antalet anställda inom privat social- och hälsovård ökat snabbare än antalet anställda inom de offentliga tjänsterna, men år 2011 arbetade fortfarande cirka tre fjärdedelar inom tjänster som produceras av den offentliga sektorn. Över 17 procent av arbetstagarna var anställda av företag och cirka 10 procent av organisationer. Utgående från antalet anställda svarade företag och organisationer år 2011 för en betydande andel av i synnerhet den sociala servicen (33 procent). Inom äldreomsorgen var andelen ännu större (35 procent). År 2013 arbetade 257 500 personer inom den kommunala hälso- och socialvården.

Några procent av de i Finland legitimerade yrkesutbildade personerna inom hälso- och sjukvården arbetar utomlands. Den största gruppen utgörs av sjukskötare och andra motsvarande yrkesutbildade personer, vilkas antal utomlands vid utgången av år 2013 var cirka 3 500. Antalet har minskat från år 2000 med cirka 800 personer.

Det fanns relativt få utländska medborgare eller personer med annat än finskt medborgarskap i social- och hälsovårdens yrken år 2011. Av social- och hälsovårdspersonalen har 1,8 procent annat än finskt medborgarskap. Av läkarna utgjorde de 4,8 procent. Sammanlagt 3,9 procent av personalen är av annat ursprung än finländskt. Av läkarna var 8,4 av annat ursprung än finländskt.

Personnel

The total number of personnel in health and social services came to 376 180 in 2011. Personnel numbers grew at a relatively steady rate throughout the 2000s. Between 2000 and 2011, personnel numbers increased by a total of 66 700 persons (21.6%). The increase in health services amounted to 25 500 persons (16.3%), while the increase in social services was 41 100 (26.8%). The total number of personnel is slightly higher in social services than in health services.

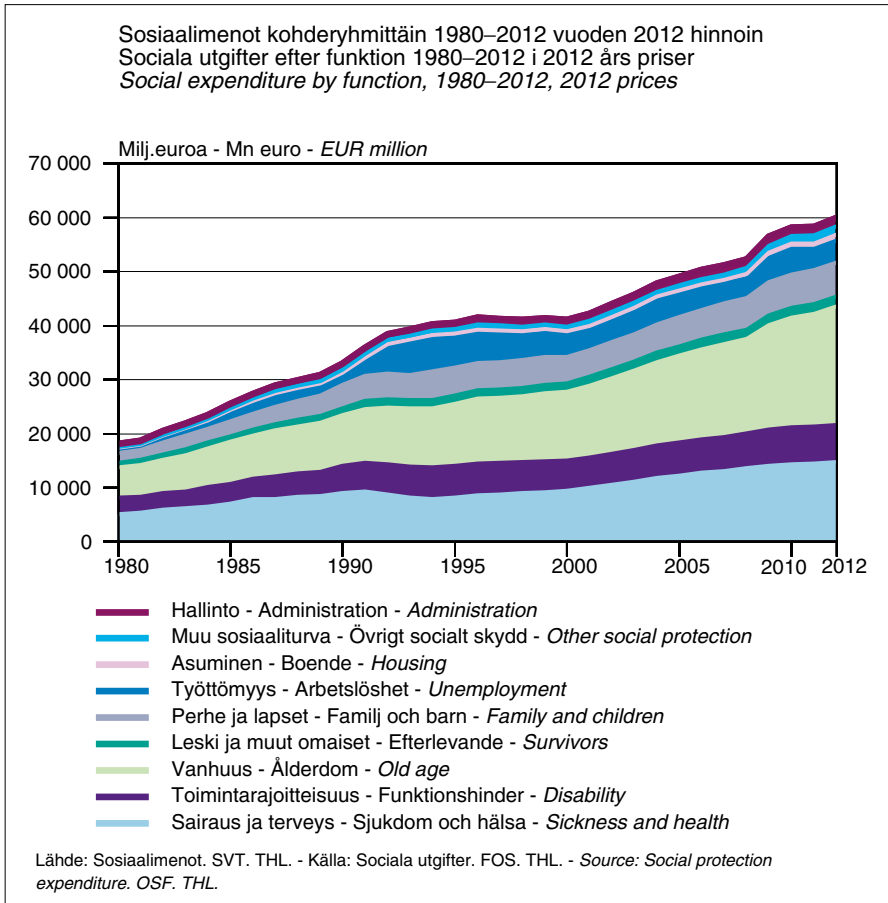
More than one in four Finnish women in the labour force (28.2%) worked in health and social services in 2011, while only less than 4 per cent of men worked in the field. In total, nearly one in six persons in the labour force (16%) worked in the health and social service sector.

The main activity within health services was hospital activities, which accounted for more than half of the personnel of the entire health services sector. The two most important activities in the social services sector were services for older people (residential homes, sheltered housing and group homes, and home-help services) and child day care. Around 70 per cent of all social services personnel were employed in these roles.

In the past few years, personnel numbers in private health and social services have risen more rapidly than personnel numbers in the corresponding public services, but three quarters of personnel still worked in public services in 2011. Some 17 per cent work for business enterprises in the sector while 10 per cent work for NGOs. Measured in personnel numbers, business enterprises and NGOs accounted for a sizeable portion, especially of social services (33%) in 2011. The percentage was even higher in services for older people (35%). A total of 257 500 people worked in municipal health and social services in 2013.

A few per cent of health professionals licensed in Finland practise abroad. The largest group are nurses and other similarly trained professionals, of whom there were some 3500 abroad at the end of 2013. The figure has fallen by some 800 since 2000.

There were relatively few people of foreign nationality or origin working in health and social services in 2011. Foreign nationals accounted for 1.8 per cent of all health and social personnel and for 4.8 per cent of all physicians. People of foreign origin accounted for 3.9 per cent of all personnel and for 8.4 of all physicians.

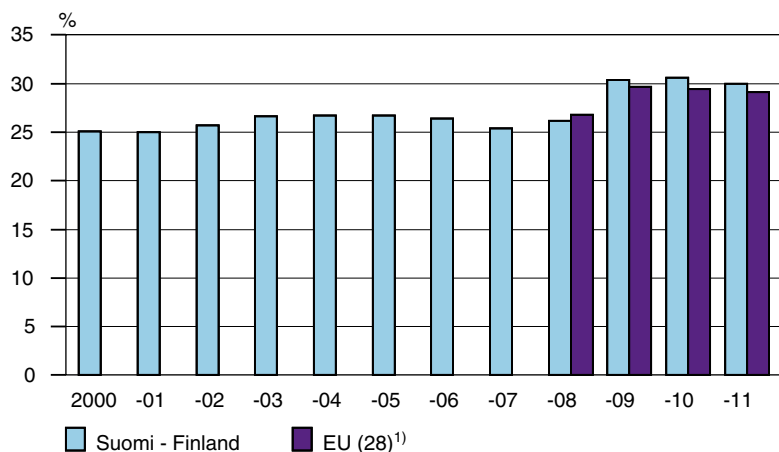
Sosiaalimenot

Vuonna 2012 Suomen sosiaaliturvan menot olivat 60,0 miljardia euroa, mikä on reaalisesti 3,0 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Asukasta kohden menot olivat 11 086 euroa. Suurin kohderyhmä on vanhuus ja siihen liittyvät palvelut ja erityisesti eläkkeet (36,7 prosenttia). Vuonna 2012 vanhuusryhmän menot olivat 22,1 miljardia euroa, mistä valtaosa oli vanhuuseläkkeitä. Toiseksi suurin ryhmä oli sairaus ja terveys (24,7 prosenttia), johon käytettiin yhteensä 14,8 miljardia euroa.

Toimeentuloturvan osuus sosiaalimenoista oli 61,2 prosenttia ja palveluiden 38,8 prosenttia. Palvelujen ja toimeentuloturvan osuudet vaihtelevat kuitenkin suuresti pääryhmittäin. Sairaus- ja terveysryhmässä palveluiden osuus oli 83,5 prosenttia, vanhuus -ryhmässä 10,6 prosenttia ja perhe ja lapset -ryhmässä 52,1 prosenttia.

Sosiaalimenojen suhde bruttokansantuotteeseen on vaihdellut 2000-luvulla 25,0–31,2 prosentin välillä. Vuonna 2012 suhde bruttokansantuotteeseen oli 31,2 % ja nousi 1,2 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta. Suomen sosiaalimenojen keskimääräinen bruttokansantuotesuhde on ollut viimeiset vuodet hieman korkeampi kuin EU28-maiden keskiarvo.

Sosiaalimenot suhteessa bruttokansantuotteeseen Suomessa 2000–2011
ja EU28-maissa 2008–2011
Sociala utgifter i förhållande till bruttonationalprodukten i Finland 2000–2011
och EU28-länderna 2008–2011
Social protection expenditure as a share of GDP in Finland 2000–2011
and EU28-countries, 2008–2011

1) EU28-maiden tiedot saatavissa vuodesta 2008 lähtien. - Uppgifterna från EU28-länderna finns från och med 2008. - Data from EU28-countries are available since 2008.

Lähde: Eurostat, Sosiaalisen suojelun tietokanta. - Källa: Eurostat, Socialt skydd -databas. - Source: Eurostat, Database on social protection.

Sociale utgifter

År 2012 uppgick de sociala utgifterna i Finland till 60,0 miljarder euro, vilket reellt sett är 3,0 procent mer än året innan. Räknat per invånare var utgifterna 11 086 euro. Den största målgruppen är tjänster i anslutning till ålderdom och i synnerhet pensioner (36,7 procent). År 2012 utgjorde dessa utgifter totalt 22,1 miljarder euro, varav största delen gick till ålderspension. Den näst största gruppen var sjukdom/hälso- och sjukvård (24,7 procent), där utgifterna var totalt 14,8 miljarder euro.

Utkomstskyddets andel av de sociala utgifterna var 61,2 procent och servicens andel 38,8 procent. Servicens och utkomstskyddets andelar varierar dock i hög grad beroende på huvudgrupp. I gruppen sjukdom/hälso- och sjukvård utgjorde servicen 83,5 procent, i gruppen ålderdom 10,6 procent och i gruppen familj och barn 52,1 procent av utgifterna.

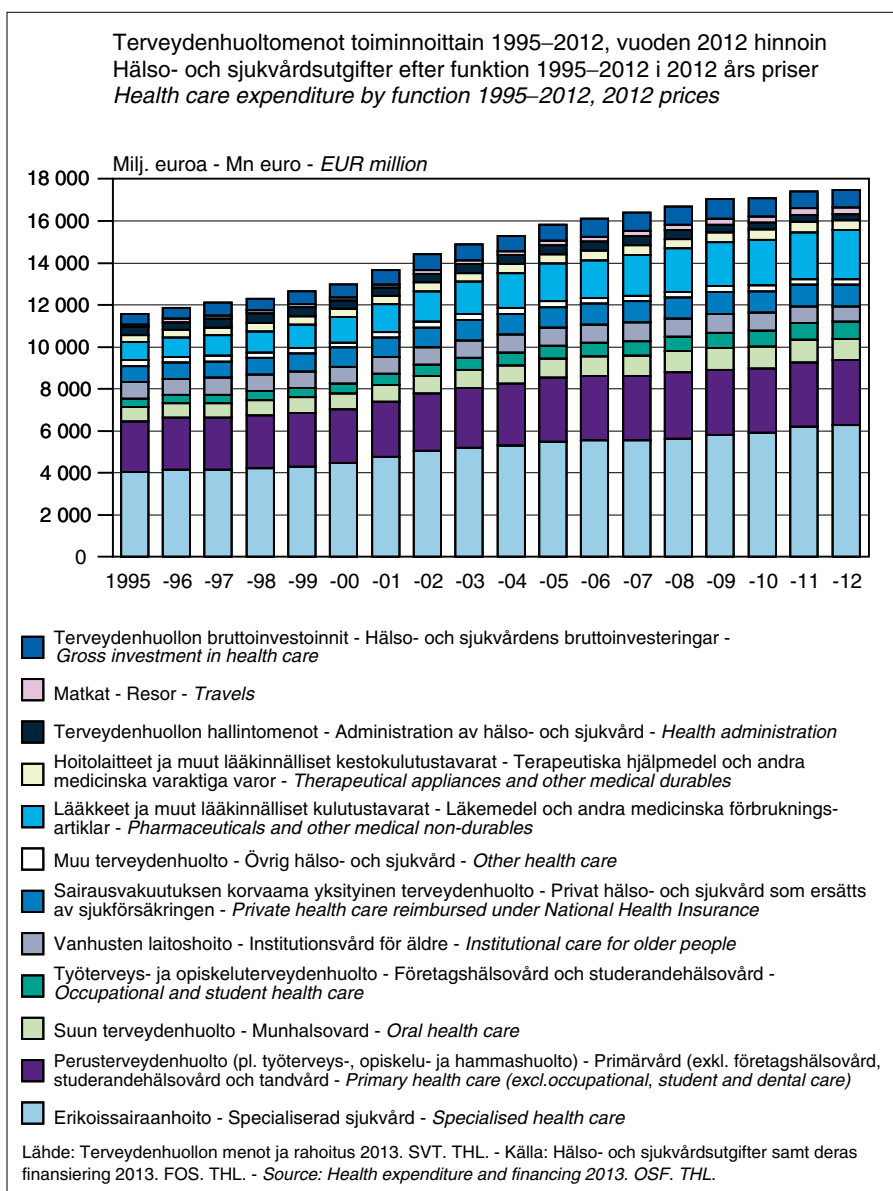
De sociala utgifternas andel av bruttonationalprodukten har under hela 2000-talet varierat mellan 25,0 och 31,2 procent. År 2012 var de sociala utgifternas andel av bruttonationalprodukten 31,2 procent, dvs. 1,2 procentenheter högre än föregående år. De sociala utgifternas genomsnittliga andel av bruttonationalprodukten i Finland har under de senaste åren varit något högre än genomsnittet för EU28-länderna.

Social protection expenditure

In 2012, social expenditure in Finland totalled EUR 60.0 billion. In real terms, this was 3.0 per cent more than in the previous year. Per-capita expenditure amounted to EUR 11 086. Expenditure related to old age, including services and pensions, accounted for the greatest share of the total expenditure (36.7%), amounting to EUR 22.1 billion in 2012, with old-age pensions being the greatest expenditure item. The second greatest function was sickness and health (24.7%), representing EUR 14.8 billion.

Cash benefits accounted for 61.2 per cent and benefits in kind (services) for 38.8 per cent of total social expenditure. However, the proportions of benefits in kind and cash benefits vary greatly between the different functions of social protection. Benefits in kind accounted for 83.5 per cent in the sickness and health function, for 10.6 per cent in the old-age function, and for 52.1 per cent in the family and children function.

The level of social expenditure in relation to GDP has fluctuated between 25.0 and 31.2 per cent in the 2000s. In 2012, social expenditure in relation to GDP was 31.2 per cent, showing an increase of 1.2 percentage points on the previous year. For some years now, the average level of social expenditure in relation to GDP has been slightly higher in Finland compared with the EU28 average.

Terveydenhuoltomenot

Vuonna 2012 Suomen terveydenhuoltomenot olivat 17,5 miljardia euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna terveydenhuollon menot kasvoivat reaalisesti 0,4 prosenttia. Asukasta kohden menot olivat 3 229 euroa.

Terveydenhuoltomenojen suhde bruttokansantuotteeseen nousi 0,1 prosenttiyksikköä vuodesta 2011 ja oli 9,1 prosenttia vuonna 2012.

Erikoissairaanhoidon (6,3 miljardia euroa) ja perusterveydenhuollon (3,6 miljardia euroa) menot muodostivat hieman yli puolet vuoden 2012 terveydenhuoltomenoista. Erikoissairaanhoidon menot kasvoivat reaalisesti 1,6 prosenttia. Lääkkeiden ja muiden lääkinnällisten kulutustavaroiden menot kasvoivat reaalisesti 4,0 prosenttia.

Vuonna 2012 terveydenhuoltomenojen julkisen rahoituksen osuus oli 75,2 prosenttia ja yksityisen rahoituksen osuus 24,8 prosenttia. Julkisen rahoituksen osuus kasvoi 0,4 prosenttiyksikköä vuodesta 2011.

Hälso- och sjukvårdsutgifter

År 2012 var Finlands hälso- och sjukvårdsutgifter 17,5 miljarder euro. Jämfört med året innan ökade utgifterna för hälso- och sjukvården realt med 0,4 procent. Räknat per invånare var utgifterna 3 229 euro.

Hälso- och sjukvårdsutgifterna i förhållande till bruttonationalprodukten steg med 0,1 procentenheter från 2011 och var 9,1 procent 2012.

Den specialiserade sjukvårdens (6,3 miljarder euro) och primärvårdens (3,6 miljarder euro) utgifter utgjorde drygt hälften av hälso- och sjukvårdsutgifterna 2012. Realt ökade utgifterna för den specialiserade sjukvården med 1,6 procent. Realt ökade utgifterna för läkemedel och andra medicinska förbrukningsartiklar med 4,0 procent.

År 2012 utgjorde den offentliga finansieringens andel av hälso- och sjukvårdsutgifterna 75,2 procent och den privata finansieringens andel 24,8 procent. Den offentliga finansieringens andel ökade med 0,4 procentenheter från 2011.

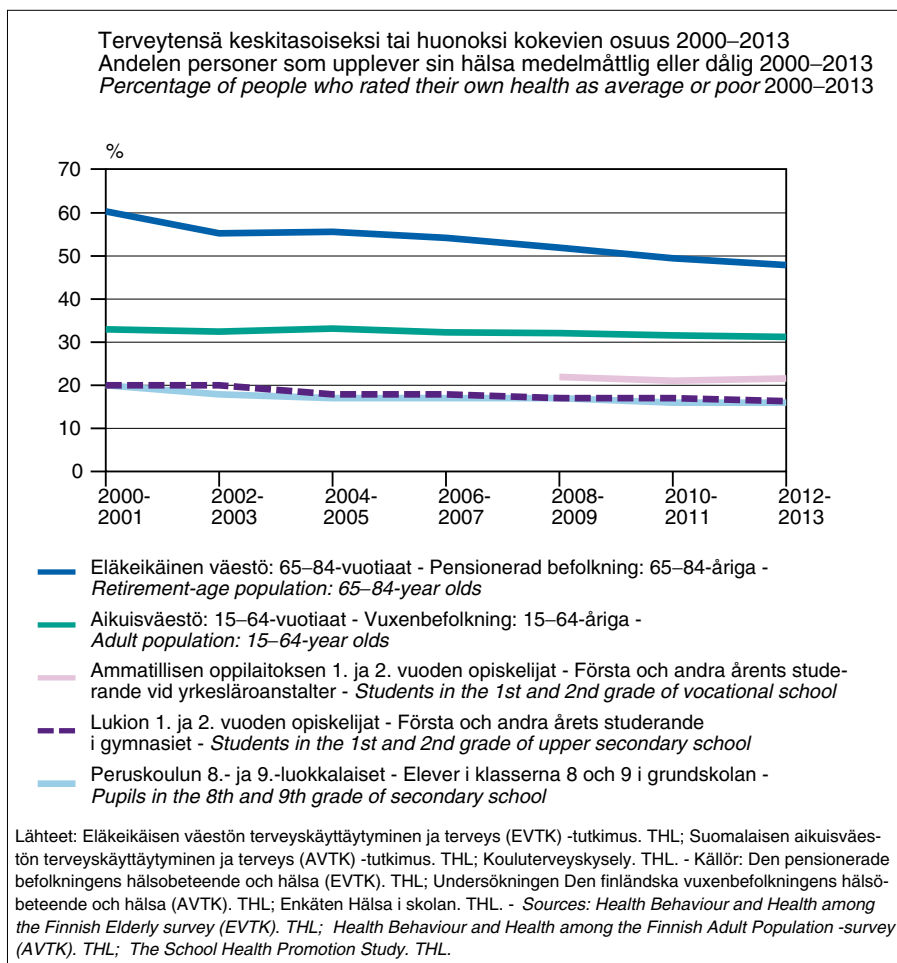
Health Expenditure

Health expenditure in Finland amounted to EUR 17.5 billion in 2012. Health expenditure increased in real terms by 0.4 per cent on the previous year. Per capita expenditure amounted to EUR 3 229.

Health care expenditure in relation to GDP increased by 0.1 percentage points on 2011 and was 9.1 per cent in 2012.

Expenditure on specialised health care (EUR 6.3 billion) and primary health care (EUR 3.6 billion) together accounted for slightly over half of the total in 2012. Specialised health care expenditure increased by 1.6 per cent in real terms. Expenditure pharmaceuticals and other medical non-durables increased in real terms by 4.0 per cent.

In 2012, public financing of health expenditure accounted for 75.2 per cent and private financing for 24.8 per cent. The proportion of public financing increased by 0.4 percentage points on 2011.

Väestön terveys ja terveystäyttyminen

Peruskoululaisista (8.- ja 9.-luokkalaiset) ja lukiolaisista (1. ja 2. vuoden opiskelijat) vajaa viidesosa ja ammattiin opiskelevista (1. ja 2. vuoden opiskelijat) runsas viidesosa kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Nuorten kokemus omasta terveydentilastaan on pysynyt samalla tasolla viime vuosina. Noin kolmannes aikuisväestöstä (15–64-v.) kokee terveytensä korkeintaan keskitasoiseksi. Osuus on pysynyt lähes samana viime vuosina. Eläkeikäisestä väestöstä (65–84-v.) noin puolet piti vuonna 2013 terveydentilaansa korkeintaan keskitasoisena. Heidän kokemuksensa terveydestään on parantunut 2000-luvun alusta.

Kaksi kolmesta peruskoululaisesta ja hieman pienempi osa toisen asteen opiskelijoista jätti syömättä kouluateriaalla yhden tai useamman aterianosista. Ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelijat söivät aiempaa yleisemmin kaikki aterianosat kouluruoalla, kun taas peruskoulussa ja lukiossa kaikkien aterianosien syöminen vähentyi. Aikuisikäryhmissä tuoreita kasviksia päivittäin syövien osuus on kasvanut vuosikymmenen (2002–2013) aikana. Vuosikymmenen vaihteessa alle 65-vuotiaista noin kaksi viides-

tä ja 65 vuotta täyttäneistä reilu kolmannes söi tuoreita kasviksia joka päivä. Liikuntaa harrastamattomien osuus on pienentynyt kaikissa väestöryhmissä viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Ylipainoisten nuorten osuus kasvoi 2000-luvun puoliväliin saakka, minkä jälkeen osuus on pysynyt lähes samana. Ylipainoisten osuus on kuitenkin lisääntynyt vuosikymmenen alusta alle 65-vuotiaiden aikuisten joukossa. Eläkeikäinen väestö poikkeaa muusta väestöstä: ylipainoisten osuus on pysynyt miltei samana koko tarkastelujakson ajan.

Päivittäin tupakoi reilu kymmenesosa peruskoululaisista ja vajaa kymmenesosa lukiolaisista. Ammattiin opiskelevista päivittäin tupakoivia on reilu kolmasosa. Nuorten tupakointi on selvästi harvinaisempaa kuin 2000-luvun alkupuolella. Tupakointi on vähentynyt aikuisväestön keskuudessa.

Humalahakuinen alkoholin käyttö on vähentynyt 2000-luvulla peruskoululaisilla sekä lukiolaispojilla. Lukiolaistyttöjen humalajuominen on samalla tasolla kuin 2000-luvun alkupuolella. Humalahakuinen juominen on yleisintä ammattiin opiskelevilla. 15–64-vuotiaiden humalahakuinen alkoholin käyttö lisääntyi hiukan vuosikymmenen puolivälissä, mutta laski sitten 2000-luvun alun tasolle. Humalajuominen oli vuosina 2012–2013 yleisintä 45–54-vuotiaiden miesten ja harvinaisinta 25–34-vuotiaiden naisten ikäryhmässä.

Opiskeluun liittyvät vaikeudet olivat yleisimpiä lukiolaisilla ja harvinaisimpia ammattiin opiskelevilla. Ne ovat vähentyneet lukion pojilla ja lisääntyneet ammattiin opiskelevilla tytöillä 2010-luvun puolella. Työ- ja toimintakykyä haittaavasta sairaudesta tai vammasta ilmoittaneiden 15–64-vuotiaiden osuus on pysynyt lähes samalla tasolla vuosina 2002–2013. Vuonna 2013 eläkeikäisestä väestöstä noin joka kymmenes koki vaikeuksia ulkona liikkumisessa.

Väestön terveyskäyttäytymisen ja terveyden kuvaukset perustuvat THL:n vuosittain tai muutaman vuoden välein toteuttamiin väestökyselyihin: Kouluterveyskyselyyn, Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK)-tutkimukseen sekä Eläkeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (EVTK)-tutkimukseen. Kouluterveyskyselyn aineisto kerätään koululaisilta ja opiskelijoilta luokkakyselynä koko maassa. Kyselyllä pyritään tavoittamaan kaikki koulutuksen piirissä olevat 14–20-vuotiaat. AVTK-tutkimusta varten poimitaan väestörekisteristä vuosittain 5 000 henkilön satunnaisotos 15–64-vuotiaista Suomen kansalaisista. EVTK-tutkimusta varten poimitaan väestörekisteristä kahden vuoden välein sukupuolen ja 5-vuotiskäryhmän mukaan ositettu 2 400 henkilön otos 65–84-vuotiaista Suomen kansalaisista. Väestökyselyin saatu tieto on vastaajien antamaa tietoa omasta terveyskäyttäytymisestään ja terveydestään. Näin se poikkeaa luonteeltaan rekistereistä ja tilastoista saatavasta tiedosta.

Befolkningens hälsa och hälsobeteende

En knapp femtedel av grundskoleleverna (elever i klass 8 och 9) och gymnasisterna (studerande i åk 1 och 2) och en dryg femtedel av yrkesstuderande (studerande i åk 1 och 2) upplever att deras hälsotillstånd är medelmåttigt eller dåligt. De ungas upplevelse av sitt eget hälsotillstånd har hållits på samma nivå under de senaste åren.

Cirka en tredjedel av den vuxna befolkningen (15–64 år) upplever sin hälsa vara högst medelmåttig. Andelen har varit nästan oförändrad de senaste åren. Av den pensionerade befolkningen (65–84 år) ansåg cirka hälften år 2013 sitt hälsotillstånd vara högst medelmåttigt. Deras självupplevda hälsa har förbättrats från början av 2000-talet.

Två av tre grundskolelever och en något mindre andel av studerandena på andra stadiet lät bli att äta en eller flera delar av måltiden vid skolmåltiderna. Studerande vid yrkesläroanstalterna åt oftare än tidigare alla delar av skolmåltiden, medan ätandet av alla måltidsdelar minskade i grundskolan och gymnasiet. I de vuxna åldersgrupperna har andelen personer med dagligt intag av färska grönsaker ökat under de senaste tio åren (2002–2013). I skiftet av decenniet åt cirka två femtedelar av personer under 65 år och drygt en tredjedel av dem som fyllt 65 år färska grönsaker varje dag. Andelen av dem som inte motionerade har minskat i alla befolkningsgrupper under de senaste tio åren.

Andelen överviktiga unga ökade fram till mitten av 2000-talet, varefter andelen har varit så gott som oförändrad. Andelen överviktiga har emellertid ökat från början av decenniet bland vuxna under 65 år. Den pensionerade befolkningen avviker från den övriga befolkningen: andelen överviktiga har varit så gott som oförändrad under hela granskningsperioden.

En dryg tiondel av grundskoleleverna och en knapp tiondel av gymnasisterna röker dagligen. En tredjedel av de yrkesstuderande röker dagligen. Rökning är klart sällsyntare bland unga än under första hälften av 2000-talet. Bland den vuxna befolkningen har rökning minskat.

Alkoholföräringen i berusningssyfte har minskat på 2000-talet bland grundskolelever och pojkar i gymnasiet. Bland flickorna i gymnasiet har alkoholföräringen i berusningssyfte hållits på samma nivå som under 2000-talets första hälft. Alkoholföräring i berusningssyfte är vanligast bland yrkesstuderande. Alkoholföräring i berusningssyfte bland 15–64-åringar ökade något i mitten av decenniet, men minskade sedan till samma nivå som i början av 2000-talet. Under åren 2012–2013 var berusningsdrickandet vanligast bland 45–54-åriga män och mest sällsynt bland 25–34-åriga kvinnor.

Svårigheter i samband med studier är vanligast bland gymnasieelever och mer sällsynta bland yrkesstuderande. De har minskat bland pojkar i gymnasiet och ökat bland yrkesstuderande flickor på 2010-talet. Andelen 15–64-åringar som uppgav en sjukdom eller en skada som förorsakar en nedsättning av arbets- och funktionsförmågan har varit så gott som på samma nivå åren 2002–2013. Av den pensionerade befolkningen upplevde år 2013 cirka var tionde svårigheter med att röra sig utomhus.

Beskrivningarna av befolkningens hälsobeteende och hälsa baserar sig på befolkningsenkäter som THL genomför årligen eller med några års mellanrum: Enkäten Hälsa i skolan, undersökningen om den vuxna befolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK) samt undersökningen om den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (EVTK). Materialet för enkäten Hälsa i skolan samlas in av elever och studerande som en klassenkät i hela landet. Målet är att nå alla 14–20-åringar som är under utbildning med enkäten. För AVTK-undersökningen väljs ur befolkningsregistret årligen ett randomiserat urval av 5 000 personer som representerar befolkningen i åldern 15–64 år. För EVTK-undersökningen väljs ur befolkningsregistret med två års mellanrum ett

urval av 2 400 finska medborgare i åldern 65–84 år, stratifierat efter kön och 5-årsåldersgrupp. Data som insamlats genom befolkningsenkäter består av respondenternas egna uppgifter om sitt eget hälsobeteende och sin hälsa. På det sättet avviker materialet från de uppgifter som fås av register och statistik.

Population health and health behaviour

Just under one in five comprehensive school pupils (year 8 and 9) and upper secondary school students (year 1 and 2) and just over one in five vocational school students (year 1 and 2) rated their health as average or poor. Young people's perception of their own health has remained at the same level in recent years. About one third of adults (aged 15–64) rate their own health as average at best. This percentage has remained unchanged over the past few years. In 2013, about half of retirement-age people (age 65–84) rated their own health as average at best. Their perceived state of health has improved since the early 2000s.

Two in three comprehensive school pupils and a slightly lower share of upper secondary and vocational school students left one or more of the components of their school meals uneaten. Eating all the components of their school meals was more common among vocational school students than previously, while the trend was the opposite in comprehensive schools and upper secondary schools. Among adults, the percentage of those who eat fresh vegetables every day has increased during this decade (2002–2013). At the turn of the decade, around two out of five people under 65 and almost more than one in three people aged 65 and over had fresh vegetables every day. During the past ten years, the percentage of people who do not exercise at all has fallen in all population groups.

The proportion of overweight young people increased until the mid-2000s and has since then remained roughly the same. However, the proportion of overweight people has increased among adults under 65 since the beginning of the decade. People of retirement age are an exception in this respect: the proportion of overweight people has remained almost unchanged throughout the period under review.

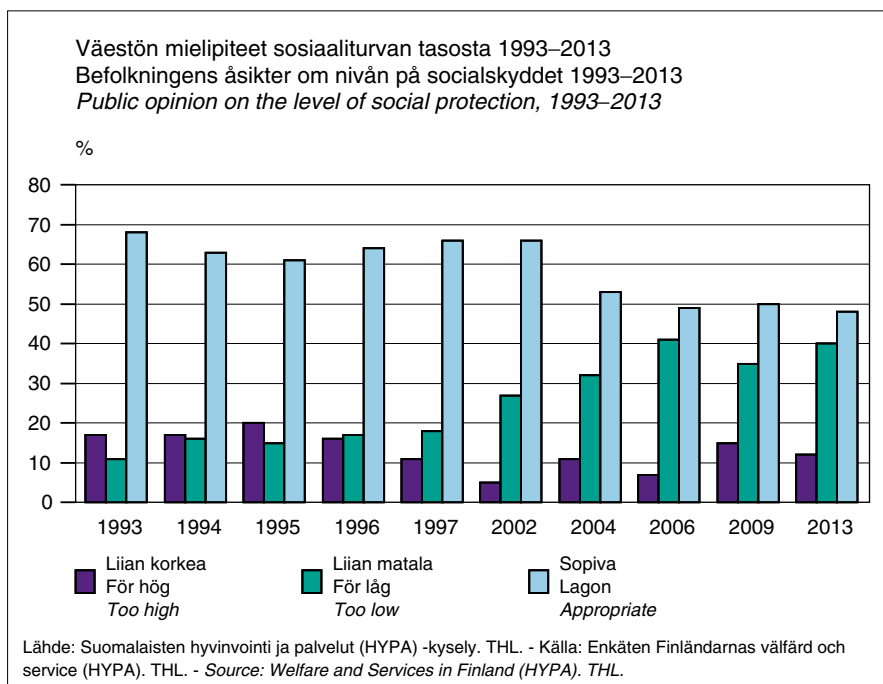
Just over one in ten comprehensive school pupils and just under one in ten upper secondary school students smoked daily. Just over one in three vocational school students smoked daily. Smoking among young people is clearly less common than in the early 2000s. Smoking has decreased among adults.

In the 2000s, binge drinking has become less common in comprehensive school and among boys in upper secondary school. Binge drinking among girls in upper secondary school has remained at the level of the early 2000s. Binge drinking is the most common among vocational school students. Binge drinking among adults aged 15–64 increased slightly halfway through the decade, but subsequently fell again to the level of the start of the decade. In 2012–2013, binge drinking was most common among men aged 45–54 and rarest among women aged 25–34.

Upper secondary school students were the most likely and vocational school students the least likely to experience problems with their school work. Problems with school work have decreased among boys in upper secondary school and increased among girls in vocational school in the 2010s. The proportion of people aged 15–64

who reported having an illness or disability which reduced their work ability or functional capacity has remained unchanged between 2002 and 2013. In 2013, around one in ten persons in the retirement-age population experienced difficulties with mobility outside the home.

Data on population health and health behaviour derive from surveys carried out by THL every year or every few years: the School Health Promotion Study, Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population, and Health Behaviour and Health among the Finnish Retirement-Age Population. Data for the School Health Promotion Study are collected from pupils and students across the country. The aim is to reach all pupils and students aged 14–20. For the study on Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population, a random sample of 5 000 Finnish citizens aged 15–64 is drawn from the Population Register each year. For the study on Health Behaviour and Health among the Finnish Retirement-Age Population, a sample of 2 400 Finnish citizens aged 65–84 is drawn from the Population Register every two years. The sample is stratified for gender and age according to five-year age groups. The data in the surveys consist of information provided by the respondents on their own health and health behaviour. It is consequently different in nature from data that derive from registers and statistics.

Väestön mielipiteet sosiaaliturvasta ja sosiaali- ja terveystalvaelu-järjestelmästä

Väestön mielipiteet sosiaaliturvasta sekä sosiaali- ja terveystalvaelu-järjestelmästä perustuvat THL:n toteuttamaan Suomalaisen hyvinvointi ja palvelut (HYPA) -kyselyyn, jossa yhdistetään puhelin- ja käyntihaastatteluita, postikyselyä ja rekisteriaineistoja. HYPA-kysely toteutetaan noin joka kolmas vuosi, ja vuoden 2013 kysely oli järjestysk-seltään neljäs. Kyselyllä kerätään tietoa väestöltä muun muassa sosiaaliturvaan sekä sosiaali- ja terveystalvaelu-järjestelmään liittyvistä mielipiteistä. Vuosikirjan vuoden 2004 tiedot perustuvat puhelinhaastattelun ja postikyselyn tietoihin, vuoden 2006 tiedot puhelinhaastattelun tietoihin, vuoden 2009 tiedot postikyselyn tietoihin sekä vuoden 2013 tiedot puhelinhaastatteluihin. (Ks. vuosikirjan Lähteet-osa.)

Sosiaaliturvan tasoa sopivana pitävien osuus oli 1990-luvulla ja vielä 2000-luvun alussa yli 60 prosenttia. Vuodesta 2004 alkaen tämä osuus on pysynyt alle 50 prosentissa. Sosiaaliturvan tasoa liian matalana pitävien osuus on puolestaan kohonnut runsaasta 25 prosentista 40 prosenttiin.

Vuoden 2013 aineiston mukaan valtaosa vastaajista luotti sosiaalipalvelujen toimivuuteen. Runsas kaksi kolmasosaa vastaajista sanoi olevansa täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että palvelut toimivat yleisesti ottaen hyvin. Verrattaessa vuotta 2013 vuosiin 2006 ja 2009 asenteet ovat muuttuneet kuitenkin hienoisesti kriittisem-pään suuntaan. Terveystalvaeluihin oltiin tyytyväisiä, sillä runsas 70 prosenttia väes-töstä oli vuonna 2013 täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että terveystalvaelut toimivat hyvin.

Väestön mielipiteet yksityisistä palveluista pysyivät vakaina vuosien 2004 ja 2013 välillä. Vuonna 2009 yksityisten palvelujen lisäämisen kannatus oli sekä miehillä että naisilla matalimmillaan, tällöin vain noin kolmannes väestöstä kannatti yksityisten sosiaali- ja terveystalvelujen lisäämistä. Yksityisten palvelujen lisäämisen kannatus kasvoi kuitenkin uudelleen vuonna 2013 molemmilla sukupuolilla. Vuosina 2009 ja 2013 yksityisten terveystalvelujen ja vuonna 2009 myös yksityisten sosiaaltalvelujen lisäämistä kannatti ja vastusti yhtä suuri osa väestöstä.

Befolkningens åsikter om socialskyddet samt om social- och hälsovårdssystemet

Befolkningens åsikter om socialskyddet baserar sig på enkäten om finländarnas välfärd och tillgång till service (HYPA) som genomförts av Institutet för hälsa och välfärd och som består av telefon- och besöksintervjuer, postenkäter och registermaterial. HYPA-enkäten genomförs cirka vart tredje år, och 2013 års enkät var den fjärde i ordningen. Genom enkäten insamlas information från befolkningen, bland annat åsikter som gäller socialskyddet samt social- och hälsovårdssystemet. Årsboken 2004 baserar sig på uppgifter som insamlats genom en telefonintervju och en postenkät, årsboken 2006 på uppgifter som insamlats genom en telefonintervju, årsboken 2009 på uppgifter som insamlats genom en postenkät samt årsboken 2013 på telefonintervjuer. (Se avsnittet Källor i årsboken).

På 1990-talet och i början av 2000-talet ansåg mer än 60 procent av dem som svarade på enkäten att socialskyddet var på en lämplig nivå. Sedan år 2004 har denna andel varit under 50 procent. Andelen respondenter som anser att socialskyddet är på för låg nivå har å sin sida ökat från drygt 25 procent till 40 procent.

Enligt materialet för år 2013 litade de flesta av respondenterna på att den sociala servicen fungerar. Drygt två tredjedelar av respondenterna uppgav sig vara helt eller någorlunda av samma åsikt om att servicen allmänt taget fungerar bra. En jämförelse av år 2013 med åren 2006 och 2009 ger vid handen att åsikterna blivit en aning mer kritiska. Respondenterna var nöjda med hälso- och sjukvårdstjänsterna, eftersom drygt 70 procent av befolkningen var helt eller någorlunda av samma åsikt om att hälso- och sjukvårdstjänsterna fungerar bra.

Befolkningens åsikter om de privata tjänsterna har inte förändrats mellan åren 2004 och 2013. År 2009 var understödet för en ökning av de privata tjänsterna som lägst bland både män och kvinnor. Då understödde endast cirka en tredjedel av befolkningen en ökning av de privata social- och hälsovårdstjänsterna. Understödet för en ökning av de privata tjänsterna ökade dock på nytt år 2013 bland respondenter av båda könen. En lika stor del av befolkningen stödde och motsatte sig en ökning av de privata hälso- och sjukvårdstjänsterna åren 2009 och 2013, och detsamma gällde också den privata sociala servicen år 2009.

Public opinion on social protection and on the system of social and health services

Information on public opinion about social protection and social and health service delivery system derives from a THL survey entitled Welfare and Services in Finland, which comprises data from interviews (telephone and first-hand), postal questionnaires and register data. The survey is carried out once every three years or so. The 2013 survey was the fourth of its kind. The survey gathers information on public opinion on matters such as social security and the system of social and health services. The data for 2004 in the yearbook derive from information collected through telephone interviews and a postal questionnaire, the data for 2006 from information collected through telephone interviews, the data for 2009 on information collected through a postal questionnaire, and the data for 2013 on information collected through telephone interviews (cf. the section 'Sources' in this yearbook).

In the 1990s and even in the early 2000s, more than 60 per cent of respondents considered the level of social protection appropriate. Since 2004 this proportion has remained below 50 per cent. The proportion of respondents who said social protection was too low has, in its turn, increased from 25 per cent to 40 per cent.

According to the data from 2013, a majority of respondents had confidence in the functioning of social services. Just over two thirds of respondents agreed fully or to some extent with the statement that services work well on the whole. A comparison between the year 2013 and the years 2006 and 2009 shows, however, that attitudes have become slightly more critical. People were satisfied with health services, and just over 70 per cent of the population agreed fully or to some extent with the statement that health services work well.

The public opinion on private services showed little change between 2004 and 2013. In 2009, the support for more private services was at its lowest among both men and women with only about a third of the population supporting an increase in the provision of private social and health services. The support for more private services increased, however, again in 2013 among both men and women. In 2009 and 2013 more private health services and in 2009 more private social services were supported and opposed by an equal proportion of the population.

Symbolit

0,0	Suure pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä
-	Ei yhtään havaintoa
.	Tieto on epälooginen esitettäväksi
..	Tietoa ei ole saatu, se on liian epävarma esitettäväksi tai se on salassapitosäännön alainen
*	Ennakkotieto
e	Ennuste
b	Aikasarjakatkos
d	Eroja laskentatavassa

Teckenförklaring

0,0	Mindre än hälften av den använda enheten
-	Värdet noll
.	Uppgift kan inte förekomma
..	Uppgift inte tillgänglig, alltför osäker för att anges eller sekretessbelagd
*	Preliminär uppgift
e	Estimat
b	Avbrott i tidsserier
d	Skillnader i metodik

Explanation of symbols

0.0	Magnitude less than half of unit employed
-	Nil observations
.	Category not applicable
..	Data not available or too uncertain for presentation, or subject to secrecy
*	Preliminary data
e	Estimate
b	Break in series
d	Differences in methodology

1. Väestö ikäryhmittäin vuosien 1995–2013 lopussa
Befolkningen efter åldersgrupp vid utgången av åren 1995–2013
Population by age group at year-end, 1995–2013

Vuosi År Year	Ikäryhmä • Åldersgrupp • Age group								Yhteensä Totalt Total
	0–6	7–14	15–24	25–49	50–64	65–74	75–84	85+	
1995	454 940	516 830	632 169	1 952 541	827 929	432 277	233 122	67 018	5 116 826
1996	451 979	516 588	635 973	1 924 196	860 429	435 613	237 675	69 867	5 132 320
1997	445 328	516 022	644 802	1 892 869	895 840	438 068	241 706	72 714	5 147 349
1998	436 772	514 373	656 317	1 859 721	933 643	435 402	248 496	74 922	5 159 646
1999	427 688	515 313	660 272	1 833 883	966 978	435 783	254 329	77 056	5 171 302
2000	419 710	516 623	659 008	1 813 430	995 146	436 789	262 014	78 395	5 181 115
2001	411 026	520 561	654 819	1 800 447	1 020 677	437 697	270 014	79 660	5 194 901
2002	403 648	523 361	650 392	1 784 231	1 046 099	440 655	276 964	80 945	5 206 295
2003	399 889	520 208	650 625	1 770 767	1 065 048	444 997	285 539	82 659	5 219 732
2004	398 826	515 734	651 469	1 756 713	1 082 929	450 525	297 340	83 075	5 236 611
2005	400 107	506 797	654 878	1 744 795	1 107 838	448 198	304 378	88 589	5 255 580
2006	401 941	499 240	657 351	1 734 315	1 115 391	465 025	309 948	93 744	5 276 955
2007	404 650	489 940	659 186	1 730 678	1 140 799	462 640	314 299	98 292	5 300 484
2008	408 927	482 235	658 617	1 732 525	1 151 942	472 847	315 424	103 797	5 326 314
2009	414 405	473 918	659 108	1 730 467	1 163 088	483 362	318 388	108 691	5 351 427
2010	419 160	468 517	659 864	1 726 017	1 160 677	505 492	321 389	114 160	5 375 276
2011	422 063	466 919	660 647	1 721 353	1 150 645	535 907	324 630	119 103	5 401 267
2012	424 552	466 840	660 471	1 716 664	1 139 954	565 327	329 282	123 584	5 426 674
2013	424 402	470 619	654 417	1 714 946	1 130 339	592 151	335 321	129 075	5 451 270

Lähde: Väestörakenne. SVT. Tilastokeskus. • Källa: Befolkningsstruktur. FOS. Statistikcentralen. • Source: Population Structure. OSF. Statistics Finland.

2. Väestö ikäryhmittäin vuosien 1995–2013 lopussa, %
Befolkningen efter åldersgrupp vid utgången av åren 1995–2013, %
Population by age group at year-end, 1995–2013, %

Vuosi År Year	Ikäryhmä • Åldersgrupp • Age group								Yhteensä Totalt Total	
	0–6	7–14	15–24	25–49	50–64	65–74	75–84	85+	65+	75+
	%									
1995	8,9	10,1	12,4	38,2	16,2	8,4	4,6	1,3	100	14,3
1996	8,8	10,1	12,4	37,5	16,8	8,5	4,6	1,4	100	14,5
1997	8,7	10,0	12,5	36,8	17,4	8,5	4,7	1,4	100	14,6
1998	8,5	10,0	12,7	36,0	18,1	8,4	4,8	1,5	100	14,7
1999	8,3	10,0	12,8	35,5	18,7	8,4	4,9	1,5	100	14,8
2000	8,1	10,0	12,7	35,0	19,2	8,4	5,1	1,5	100	15,0
2001	7,9	10,0	12,6	34,7	19,6	8,4	5,2	1,5	100	15,2
2002	7,8	10,1	12,5	34,3	20,1	8,5	5,3	1,6	100	15,3
2003	7,7	10,0	12,5	33,9	20,4	8,5	5,5	1,6	100	15,6
2004	7,6	9,8	12,4	33,5	20,7	8,6	5,7	1,6	100	15,9
2005	7,6	9,6	12,5	33,2	21,1	8,5	5,8	1,7	100	16,0
2006	7,6	9,5	12,5	32,9	21,1	8,8	5,9	1,8	100	16,5
2007	7,6	9,2	12,4	32,7	21,5	8,7	5,9	1,9	100	16,5
2008	7,7	9,1	12,4	32,5	21,6	8,9	5,9	1,9	100	16,7
2009	7,7	8,9	12,3	32,3	21,7	9,0	5,9	2,0	100	17,0
2010	7,8	8,7	12,3	32,1	21,6	9,4	6,0	2,1	100	17,5
2011	7,8	8,6	12,2	31,9	21,3	9,9	6,0	2,2	100	18,1
2012	7,8	8,6	12,2	31,6	21,0	10,4	6,1	2,3	100	18,8
2013	7,8	8,6	12,0	31,5	20,7	10,9	6,2	2,4	100	19,4

Lähde: Väestörakenne. SVT. Tilastokeskus. • Källa: Befolkningsstruktur. FOS. Statistikcentralen. • Source: Population Structure. OSF. Statistics Finland.

3. Keskiväkiluku ikäryhmittäin 1995–2013
Medelbefolkningen efter åldersgrupp 1995–2013
Mean population by age group, 1995–2013

Vuosi År Year	Ikäryhmä • Åldersgrupp • Age group								Yhteensä Totalt Total
	0–6	7–14	15–24	25–49	50–64	65–74	75–84	85+	
1995	455 308	516 699	631 629	1 961 029	817 058	429 987	230 593	65 489	5 107 790
2000	423 699	515 968	659 640	1 823 657	981 062	436 286	258 172	77 726	5 176 209
2001	415 368	518 592	656 914	1 806 939	1 007 912	437 243	266 014	79 028	5 188 008
2002	407 338	521 961	652 606	1 792 339	1 033 388	439 176	273 489	80 303	5 200 599
2003	401 770	521 785	650 509	1 777 499	1 055 574	442 826	281 252	81 802	5 213 015
2004	399 358	517 971	651 047	1 763 740	1 073 989	447 761	291 440	82 867	5 228 172
2005	399 467	511 266	653 174	1 750 754	1 095 384	449 362	300 859	85 832	5 246 096
2006	401 024	503 019	656 115	1 739 555	1 111 615	456 612	307 163	91 167	5 266 268
2007	403 296	494 590	658 269	1 732 497	1 128 095	463 833	312 124	96 018	5 288 720
2008	406 789	486 088	658 902	1 731 602	1 146 371	467 744	314 862	101 045	5 313 399
2009	411 666	478 077	658 863	1 731 496	1 157 515	478 105	316 906	106 244	5 338 871
2010	416 783	471 218	659 486	1 728 242	1 161 883	494 427	319 889	111 426	5 363 352
2011	420 612	467 718	660 256	1 723 685	1 155 661	520 700	323 010	116 632	5 388 272
2012	423 308	466 880	660 559	1 719 009	1 145 300	550 617	326 956	121 344	5 413 971
2013	424 477	468 730	657 444	1 715 805	1 135 147	578 739	332 302	126 330	5 438 972

Lähde: Väestörakenne. SVT. Tilastokeskus. • Källa: Befolkningsstruktur. FOS. Statistikcentralen. • Source: Population Structure. OSF. Statistics Finland.

4. Väestöennuste ikäryhmittäin 2020–2060
Befolkningsprognos efter åldersgrupp 2020–2060
Population projection by age group for 2020–2060

Vuosi År Year	Ikäryhmä • Åldersgrupp • Age group							Yhteensä Totalt Total		
	0–6	7–14	15–49	50–64	65–74	75–84	85+	Total	65+	75+
2020	434 583	498 013	2 351 278	1 074 325	714 898	400 825	157 095	5 631 017	1 272 818	557 920
2025	434 453	504 881	2 395 513	1 021 986	681 660	528 078	181 977	5 748 548	1 391 715	710 055
2030	427 394	509 318	2 413 201	1 002 141	675 865	593 758	226 001	5 847 678	1 495 624	819 759
2035	422 546	504 711	2 419 176	1 023 005	660 723	580 202	314 788	5 925 151	1 555 713	894 990
2040	426 134	496 893	2 426 192	1 069 168	618 594	587 551	360 366	5 984 898	1 566 511	947 917
2050	437 593	503 207	2 429 940	1 085 678	675 711	555 029	408 700	6 095 858	1 639 440	963 729
2060	435 914	512 717	2 459 287	1 064 488	710 365	622 861	422 003	6 227 635	1 755 229	1 044 864

Lähde: Väestöennuste. SVT. Tilastokeskus. • Källa: Befolkningsprognos. FOS. Statistikcentralen. • Source: Population Projection. OSF. Statistics Finland.

5. Väestöennuste ikäryhmittäin 2020–2060, %
Befolkningsprognos efter åldersgrupp 2020–2060, %
Population projection by age group for 2020–2060, %

Vuosi År Year	Ikäryhmä • Åldersgrupp • Age group							Yhteensä Totalt Total		
	0–6	7–14	15–49	50–64	65–74	75–84	85+	Total	65+	75+
‰										
2020	7,7	8,8	41,8	19,1	12,7	7,1	2,8	100	22,6	9,9
2025	7,6	8,8	41,7	17,8	11,9	9,2	3,2	100	24,2	12,4
2030	7,3	8,7	41,3	17,1	11,6	10,2	3,9	100	25,6	14,0
2035	7,1	8,5	40,8	17,3	11,2	9,8	5,3	100	26,3	15,1
2040	7,1	8,3	40,5	17,9	10,3	9,8	6,0	100	26,2	15,8
2050	7,2	8,3	39,9	17,8	11,1	9,1	6,7	100	26,9	15,8
2060	7,0	8,2	39,5	17,1	11,4	10,0	6,8	100	28,2	16,8

Lähde: Väestöennuste. SVT. Tilastokeskus. • Källa: Befolkningsprognos. FOS. Statistikcentralen. • Source: Population Projection. OSF. Statistics Finland.

6. Väestö maakunnittain vuoden 2013 lopussa ja väestöennuste 2020
Befolkningen efter landskap vid utgången av 2013 och befolkningsprognos för 2020
Population by region at the end of 2013 and population projection for 2020

Maakunta Landskap Region	Vuosi • År • Year 2013				Ennuste • Prognos • Projection					
	Yhteensä Totalt Total	Ikäryhmä • Åldersgrupp • Age group			Yhteensä Totalt Total	Ikäryhmä • Åldersgrupp • Age group				
			0–6	75+			75+	0–6	75+	75+
				%			%			
Koko maa • Hela landet • Whole country	5 451 270	424 402	464 396	8,5	5 631 017	434 583	557 920	9,9		
Uusimaa • Nyland	1 585 473	130 108	98 852	6,2	1 690 499	135 127	131 787	7,8		
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	470 880	34 349	43 265	9,2	484 209	34 638	51 392	10,6		
Satakunta • Satakunta	224 556	15 611	23 911	10,6	223 393	15 633	27 671	12,4		
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	175 481	13 076	16 623	9,5	184 522	13 771	19 723	10,7		
Pirkanmaa • Birkaland	500 166	40 004	42 977	8,6	525 201	41 154	50 948	9,7		
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	202 424	14 050	19 112	9,4	208 729	14 466	24 059	11,5		
Kymenlaakso • Kymmenedalen	180 845	11 647	19 107	10,6	177 991	11 519	22 087	12,4		
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	132 252	8 487	14 483	11,0	131 079	8 378	16 626	12,7		
Etelä-Savo • Södra Savolax	152 518	8 930	18 381	12,1	146 042	8 752	20 654	14,1		
Pohjois-Savo • Norra Savolax	248 430	17 348	24 850	10,0	246 869	17 501	27 853	11,3		
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	165 445	11 236	16 695	10,1	164 318	11 478	19 182	11,7		
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	275 320	21 732	24 833	9,0	282 644	22 419	29 119	10,3		
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	193 977	15 538	19 868	10,2	195 844	15 908	21 739	11,1		
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	180 384	15 095	17 484	9,7	188 253	15 843	20 058	10,7		
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	68 677	6 262	6 071	8,8	70 122	6 360	7 141	10,2		
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	403 287	40 212	29 053	7,2	421 125	40 659	35 061	8,3		
Kainuu • Kajanaland	79 975	5 275	8 793	11,0	77 147	5 254	9 726	12,6		
Lappi • Lappland • Lapland	182 514	13 306	17 603	9,6	181 786	13 457	19 970	11,0		
Åhvenanmaa • Åland • Åland Islands	28 666	2 136	2 435	8,5	31 244	2 266	3 124	10,0		

Lähde: Väestörakenne. SVT. Tilastokeskus; Väestöennuste. SVT. Tilastokeskus. • Källa: Befolkningsstruktur. FOS. Statistikcentralen; Befolkningsprognos. FOS. Statistikcentralen. • Source: Population Structure. OSF. Statistics Finland; Population Projection. OSF. Statistics Finland.

7. Syntyneet lapset, perinataali- ja imeväiskuolleet 1990–2013 Födda barn, perinataalt döda barn och döda spädbarn 1990–2013 Births and perinatal and infant deaths, 1990–2013

Vuosi År Year	Syntyneet lapset ¹⁾ • Födda barn ¹⁾ • Births ¹⁾				Lapsi kotona Barnet hemma Child at home 7 vrk/dygn/ days	Perinataali- kuolleet Perinataalt döda Perinatal deaths	Imeväiskuolleet Döda spädbarn Infant deaths	
	Yhteensä Total Total	Elävänä syntyneet Levande födda Live births	Kuolleena syntyneet Dödfödda Stillbirths	Pienipainoiset Låg födelsevikt Low birth weight < 2 500 g/gr				
				%	%	/1 000 ²⁾	/1 000 ³⁾	
1990	65 770	65 455	315	3,9	83,2	517	7,9	371
1991	65 627	65 305	322	4,0	86,4	549	8,4	369
1992	66 918	66 642	276	4,1	89,9	474	7,1	329
1993	65 015	64 739	276	4,1	91,3	438	6,7	281
1994	65 138	64 884	254	4,2	92,0	438	6,7	306
1995	63 120	62 818	302	4,3	91,8	435	6,9	245
1996	60 715	60 471	244	4,4	91,4	379	6,2	226
1997	59 294	59 052	242	4,2	92,2	371	6,3	241
1998	57 034	56 796	238	4,4	92,2	375	6,6	227
1999	57 650	57 440	210	4,6	91,8	329	5,7	218
2000	56 768	56 538	230	4,6	92,3	328	5,8	205
2001	55 996	55 785	211	4,5	92,2	308	5,5	171
2002	55 547	55 333	214	4,5	92,5	309	5,6	166
2003	56 632	56 449	183	4,3	92,3	280	4,9	182
2004	57 759	57 569	190	4,4	92,2	303	5,2	195
2005	57 820	57 635	185	4,3	92,2	288	5,0	175
2006	59 051	58 859	192	4,5	93,0	286	4,8	170
2007	58 933	58 727	206	4,5	92,8	303	5,1	163
2008	59 801	59 607	194	4,3	93,5	290	4,8	161
2009	60 790	60 583	207	4,5	92,4	301	5,0	163
2010	61 372	61 192	180	4,5	92,8	248	4,0	135
2011	60 258	60 094	164	4,3	92,5	242	4,0	140
2012	59 857	59 693	164	4,2	93,0	235	3,9	134
2013	58 525	58 372	153	4,2	94,2	203	3,5	..

1) THL:n syntyneiden lasten rekisterissä on tiedot kaikista Suomessa syntyneistä lapsista, kun taas Tilastokeskuksen virallisissa väestötilastoissa on tiedot niistä syntyneistä lapsista, joiden äidin vakituinen asuinpaikka on lapsen syntymähetkellä Suomessa synnytyspaikasta riippumatta • I THL register över födda barn finns uppgifter om alla barn som fötts i Finland, medan Statistikcentralens offentliga befolkningsstatistik innehåller uppgifter om de barn vars mamma stadigvarande bor i Finland vid barnets födelse oberoende av var förlossningen sker. • In THL's Medical birth register THL includes data on all children born in Finland, while Statistics Finland's official population statistics contain data on all children born whose mother has a permanent domicile in Finland at the time of the child's birth whatever the place of delivery.

2) Kuolleena syntyneet ja alle 7 vrk:n iässä kuolleet 1 000 syntynyttä kohti. • Dödfödda och döda före 7 dagars ålder per 1 000 födda. • Stillbirths and deaths before 7 days per 1000 births.

3) Alle vuoden iässä kuolleet (pl. kuolleena syntyneet) 1 000 elävänä syntynyttä kohti syntymävuoden mukaan. Lähde: Tilastokeskus. • Döda före ett års ålder (exkl. dödfödda) per 1 000 levande födda efter födelseår. Källa: Statistikcentralen. • Deaths before the age of one year (stillbirths excluded) per 1000 live births by year of birth. Source: Statistics Finland.

Lähde: Perinataalitilasto. SVT. THL. • Källa: Perinatalstatistik. FOS. THL. • Source: Perinatal statistics. OFS. THL.

8. Synnyttäjät 1990–2013
Föderskor 1990–2013
Parturients, 1990–2013

Vuosi År Year	Synnyttäjät Föderskor Parturients	Ikäryhmä • Åldersgrupp • Age group						Keski-ikä • Medelålder • Mean age	
		-19	35+	15–19	20–34	35–49	15–49	Kaikki Alla All	Esisynnyttäjät Förstföderskor Primiparas
		%	%	/1 000 ¹⁾	/1 000 ¹⁾	/1 000 ¹⁾	/1 000 ¹⁾		
1990	64 960	2,8	13,9	12,4	99,5	16,0	51,6	29,1	26,8
1995	62 193	2,5	15,1	9,8	100,9	15,6	49,0	29,7	27,5
2000	55 851	2,9	18,4	10,1	91,2	17,9	45,8	29,9	27,6
2001	55 135	3,1	18,9	10,6	90,1	18,2	45,6	29,9	27,6
2002	54 698	3,3	19,2	11,2	89,4	18,6	45,6	29,9	27,6
2003	55 788	2,9	19,4	10,4	91,6	19,3	46,8	30,0	27,8
2004	56 878	2,9	19,4	10,6	93,3	19,9	48,0	30,0	27,8
2005	56 961	2,8	19,0	10,3	93,8	19,7	48,3	30,0	27,9
2006	58 158	2,6	18,7	9,5	96,1	20,1	49,5	30,0	27,9
2007	58 025	2,5	18,5	9,2	95,6	20,2	49,5	30,0	28,0
2008	58 925	2,4	18,1	8,7	96,8	20,3	50,3	30,1	28,1
2009	59 918	2,4	17,8	8,6	97,9	20,6	51,2	30,1	28,1
2010	60 422	2,3	18,0	8,5	97,9	21,2	51,7	30,1	28,2
2011	59 385	2,1	18,7	7,8	95,0	21,8	50,9	30,2	28,4
2012	59 039	2,0	19,5	7,6	93,1	22,7	50,7	30,3	28,4
2013	57 728	2,0	20,0	7,4	89,9	23,0	49,8	30,4	28,5

Vuosi År Year	Siviilisääty • Civilstånd • <i>Marital status</i>			Aiemmat raskaudet Tidigare graviditeter <i>Previous pregnancies</i>				Aiemmat synnytykset Tidigare förlossningar <i>Previous deliveries</i>			
	Naimisissa	Avoliitossa	Muut								
	Gift	Samboende	Övriga								
	<i>Married</i>	<i>Cohabiting</i>	<i>Others</i>								
				0	1	2	3-	0	1	2	3-
	% ₀										
1990	74,2	17,6	6,8	30,1	30,4	20,3	18,3	39,0	33,6	17,4	8,5
1995	66,8	22,3	11,0	30,2	30,8	19,3	19,5	38,7	34,5	16,9	9,6
2000	58,2	28,3	12,7	31,2	30,0	18,6	20,1	40,4	33,5	16,0	9,9
2001	57,2	30,0	13,4	31,5	29,8	18,7	19,9	40,7	33,2	16,0	10,0
2002	60,6	32,0	13,5	31,8	29,7	18,6	19,8	41,3	33,1	15,5	10,0
2003	60,9	32,8	12,7	32,4	29,7	18,3	19,5	42,1	32,9	15,3	9,7
2004	59,7	34,0	8,5	32,5	29,3	18,2	19,9	42,1	32,6	15,1	10,0
2005	59,9	33,4	8,8	32,6	29,8	18,1	19,5	42,4	33,0	14,7	9,8
2006	59,9	30,3	9,6	32,4	30,3	17,8	19,3	42,2	33,3	14,5	9,7
2007	59,3	32,8	7,8	32,1	30,3	18,0	19,3	42,0	33,4	14,5	9,8
2008	58,6	33,6	7,6	32,1	30,2	17,9	19,8	42,0	33,6	14,6	9,8
2009	57,8	32,4	9,5	32,4	30,0	17,7	19,8	42,3	33,4	14,6	9,7
2010	57,8	32,5	9,5	32,2	30,2	17,8	19,8	42,2	33,7	14,5	9,7
2011	57,8	32,0	9,9	31,5	30,2	18,1	20,1	41,2	34,1	14,7	10,0
2012	57,5	31,9	10,3	31,6	29,9	18,1	20,4	41,3	34,0	14,7	10,0
2013	56,9	33,3	9,3	31,5	29,7	18,3	20,5	40,7	34,1	15,1	10,1

1) Synnyttäjiä tuhatta vastaavanikäistä naista kohti. • Föderskor per 1 000 kvinnor i samma ålder. • Parturients per 1000 women of the same age.

Lähde: Perinataaltilasto. SVT. THL. • Källa: Perinatalstatistik. FOS. THL. • Source: Perinatal statistics. OFS. THL.

9. Synnytykset ja eräät synnytystoimenpiteet 1990–2013
Förlossningar och några förlossningsåtgärder 1990–2013
Deliveries and some interventions, 1990–2013

Vuosi År Year	Synnytyssairaalat Förlossningssjukhus Delivery hospitals	Synnytyksiä/sairaala Förlossningar/sjukhus Deliveries/hospital	Monisikiöinen Flerbörd Multiple	Ennenaikainen ²⁾ Prematur ²⁾ Premature ²⁾
			/100 000 ¹⁾	%
1990	49	1 326	1 208	5,4
1995	45	1 382	1 447	5,7
1996	44	1 357	1 617	6,1
1997	44	1 326	1 603	5,7
1998	44	1 274	1 734	5,9
1999	43	1 319	1 649	6,2
2000	40	1 396	1 626	6,3
2001	40	1 378	1 545	6,0
2002	37	1 478	1 532	6,0
2003	36	1 550	1 500	5,7
2004	34	1 673	1 521	5,8
2005	34	1 675	1 496	5,7
2006	34	1 711	1 513	5,9
2007	34	1 707	1 548	5,7
2008	34	1 733	1 471	5,8
2009	32	1 872	1 437	5,7
2010	32	1 888	1 551	5,8
2011	31	1 916	1 446	5,6
2012	31	1 904	1 365	5,7
2013	30	1 924	1 368	5,7

Vuosi År Year	Toimenpiteet • Åtgärder • Interventions			
	Jokin kivunlievitys ³⁾ Någon smärtlindring ³⁾ Any pain relief ³⁾	Epiduraali ³⁾ Epidural ³⁾ Epidural ³⁾	Keisarileikkaus Kejsarsnitt Caesarean section	Imukuppi-/pihtisynnytys Vakuumextraktor/tång Vacuum extraction/forceps
	%			
1990	..	11,3	13,7	3,4
1995	78,0	22,0	15,8	5,1
1996	79,3	28,5	15,9	5,5
1997	79,2	26,5	15,8	5,4
1998	82,2	31,7	15,6	5,2
1999	83,7	35,5	16,0	5,8
2000	84,9	39,0	16,0	6,1
2001	84,8	40,2	16,7	6,0
2002	86,5	42,3	16,6	6,2
2003	87,1	45,2	16,4	6,5
2004	88,4	45,5	16,6	7,0
2005	87,6	41,8	16,5	7,5
2006	89,8	40,8	16,3	8,2
2007	89,2	44,2	16,5	8,2
2008	89,6	44,9	16,7	8,5
2009	89,8	45,1	15,9	8,5
2010	90,7	46,1	16,3	8,7
2011	91,6	47,3	16,3	8,6
2012	91,7	48,2	16,3	8,8
2013	91,9	48,3	16,3	8,7

1) 100 000 synnytystä kohti. • Per 100 000 förlossningar. • Per 100 000 deliveries.

2) Ennen täyttä 37 raskausviikkoa. • Före 37 graviditetsveckor. • Before 37 gestational weeks.

3) Alatiesynnytyksen yhteydessä. • Vid vaginal förlossning. • In vaginal delivery.

Lähde: Perinataalitalasto. SVT. THL. • Källa: Perinatalstatistik. FOS. THL. • Source: Perinatal statistics. OFS. THL.

10. Synnyttäjät, syntyneet lapset ja perinataalikuolleet sairaanhoitopiireittäin 2013
Föderskor, födda barn och perinatalt döda efter sjukvårdsdistrikt 2013
Parturients, births and perinatal deaths by hospital district, 2013

Sairaanhoitopiiri Sjukvårdsdistrikt Hospital district	Synnyttäjät • Föderskor • Parturients				Syntyneet lapset • Födda barn • Births			
	Yhteensä Totalt Total	Keski-ikä Medelålder Mean age			Elävänä syntyneet Levande födda Live births	Kuol- leena synty- neet Död födda Still- births	Perinataali- kuolleet Perinatalt döda Perinatal deaths	
		Kaikki Alla All	Ensisynnyt- täjät Först föderskor Primiparas					
	/1 000 ¹⁾	vuosia • år • years				/1 000 ²⁾		
Koko maa • Hela landet • Whole country	57 728	49,8	30,4	28,5	58 372	153	203	3,5
Helsinki ja Uusimaa • Helsingfors och Nyland • Helsinki and Uusimaa	17 858	47,0	31,3	29,7	18 035	57	72	4,0
-Helsinki • Helsingfors	7 330	45,6	31,7	30,5	7 408	20	24	3,2
-Uusimaa • Nyland	10 528	48,0	31,0	29,0	10 627	37	48	4,5
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	4 698	46,0	30,4	28,5	4 762	14	17	3,6
Satakunta	2 138	49,9	29,8	27,8	2 160	6	11	5,1
Kanta-Häme • Centrala Tavastland	1 694	48,3	30,2	28,2	1 718	5	8	4,6
Pirkanmaa • Birkaland	5 604	49,8	30,4	28,6	5 673	12	14	2,5
Päijät-Häme	1 923	45,3	29,9	27,7	1 942	4	6	3,1
Kymenlaakso • Kymmenedalen	1 491	45,5	30,0	27,6	1 508	6	8	5,3
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	1 100	44,3	30,1	28,0	1 115	1	1	0,9
Etelä-Savo • Södra Savolax	845	45,3	30,2	28,2	856	2	4	4,7
Itä-Savo • Östra Savolax	327	42,4	29,9	28,0	330	-	-	-
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	1 568	49,1	29,6	27,4	1 583	5	7	4,4
Pohjois-Savo • Norra Savolax	2 363	48,2	29,6	27,6	2 387	9	13	5,4
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	2 726	51,6	30,1	27,9	2 761	3	5	1,8
Etelä-Pohjanmaa • Syd-Österbot- ten • South Ostrobothnia	2 052	54,1	29,6	27,3	2 072	5	6	2,9
Vaasa • Vasa	1 905	55,1	29,9	28,0	1 919	4	6	3,1
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	976	63,1	29,5	26,7	995	1	2	2,0
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	5 425	64,0	30,0	27,4	5 486	12	16	2,9
Kainuu • Kajanaland	713	52,3	29,6	26,8	715	2	2	2,8
Länsi-Pohja	646	54,8	29,2	26,6	652	2	2	3,1
Lappi • Lappland • Lapland	1 165	50,7	30,0	27,7	1 186	1	1	0,8
Ahvenanmaa • Åland	280	46,5	30,9	29,2	283	-	-	-

1) Synnyttäjiä tuhatta hedelmällisyysikäistä (15–49 v.) naista kohti. • Föderskor per 1 000 kvinnor i fertil ålder (15–49 år). • Parturients per 1000 women of childbearing age (15–49 years).

2) Kuolleena syntyneet ja alle 7 vrk:n iässä kuolleet 1 000 syntynyttä kohti. • Dödfödda och döda före 7 dagars ålder per 1 000 födda. • Stillbirths and deaths before the age of 7 days per 1000 births

Lähde: Perinataaltilasto. SVT. THL. • Källa: Perinatalstatistik. FOS. THL. • Source: Perinatal statistics. OFS. THL.

11. Hedelmöityshoidot 1992–2013

Assisterad befruktning 1992–2013

Assisted fertility treatments, 1992–2013

Vuosi År Year	Klinikoita Kliniker Clinics	Hoitoja • Behandlingar • Treatments			Synnytyksiä ³⁾ Förlösnin- gar ³⁾ Deliveries ³⁾	Kaikista synnytyk- sistä ⁵⁾ Av alla för- lossningar ⁵⁾ Of all deliveries ⁵⁾	Syntyneitä lapsia ³⁾ Födda barn ³⁾ Births ³⁾	Kaikista synty- neistä ⁵⁾ Av alla födda barn ⁵⁾ Of all births ⁵⁾
		omilla suku- soluilla egna könsceller own gametes	luovutetuilla suku- soluilla ³⁾ donerade könsceller ³⁾ donor gametes ³⁾	julkisella sektorilla ⁴⁾ inom offentliga sektorn ⁴⁾ public sector ⁴⁾				
				%		%		%
IVF+ICSI+FET ¹⁾								
1992	13	2 331	58	47,7	366	0,6	479	0,7
1995	15	5 043	188	41,5	761	1,3	958	1,6
1996	16	6 417	220	44,7	1 177	2,0	1 374	2,3
1997	18	7 336	264	39,9	1 270	2,3	1 473	2,6
1998	18	7 159	340	40,6	1 309	2,3	1 484	2,6
1999	18	6 968	403	33,8	1 276	2,3	1 451	2,6
2000	18	6 811	425	36,1	1 266	2,3	1 388	2,5
2001	17	6 766	916	30,0	1 329	2,4	1 561	2,8
2002	17	7 114	1 003	30,5	1 494	2,7	1 721	3,1
2003	17	6 990	1 080	30,2	1 561	2,9	1 810	3,3
2004	18	7 798	1 114	28,6	1 611	2,8	1 839	3,2
2005	18	7 691	1 122	31,6	1 634	2,8	1 844	3,2
2006	18	7 839	1 075	31,0	1 763	3,1	1 985	3,4
2007	18	7 792	1 085	31,1	1 786	3,1	1 994	3,4
2008	19	8 226	1 026	31,1	1 724	2,9	1 898	3,1
2009	19	7 836	1 176	33,5	1 870	3,1	2 052	3,4
2010	18	8 141	1 190	35,3	1 950	3,3	2 164	3,6
2011	18	8 302	1 229	38,7	1 918	3,3	2 045	3,4
2012	18	8 104	1 284	40,1	1 867	3,2	1 997	3,3
2013*	19	7 880	1 279	42,8	..	..	..	..
IUI ²⁾								
2006	27	3 652	758	44,1	358	0,6	393	0,7
2007	27	3 782	822	39,1	430	0,7	458	0,8
2008	26	3 753	629	40,8	432	0,7	467	0,8
2009	25	3 730	803	39,4	457	0,8	496	0,8
2010	24	4 061	956	38,1	496	0,8	525	0,9
2011	23	3 903	1 029	41,8	473	0,8	493	0,8
2012	23	3 479	1 049	42,4	424	0,7	449	0,8
2013*	25	3 200	1 107	40,8	..	..	..	..

1) Sisältää aloitetut IVF-kierrat (koeputkihedelmöitys), ICSI-kierrat (mikrohedelmöitys) ja pakastetun alkion siirrot (FET). • Behandlingar inbegriper påbörjade IVF-cykler (provörsbefruktning), ICSI-cykler (mikroinjektion) och återföringar av frysta embryon (FET). • Treatments include started in vitro fertilisation (IVF) cycles, microinjection (ICSI) cycles, and transfers of frozen embryos (FET).

2) Sisältää keinosiemennykset (IUI). • Inbegriper inseminationer (IUI). • Includes inseminations (IUI).

3) Munasoluluovutukset on tilastoitu vuodesta 1996, siittiö- ja alkio luovutukset 2001. • Äggdonationer är statistikfört sedan 1996, sperm- och embryodonationer sedan 2001. • Oocyte donations have been recorded since 1996, sperm and embryo donations since 2001.

4) Sisältää julkisessa terveydenhuollossa aloitettujen hoitojen osuuden kaikista hoidoista. Yliopisto- ja keskussairaaloiden hoitojen lisäksi lukuun sisältyy Väestöliiton Oulun klinikan tiedot v. 1994–1998. • Inbegriper andelen behandlingar som inletts inom den offentliga hälso- och sjukvården. Utöver behandlingarna vid universitets- och centralsjukhusen inbegriper siffran också uppgifter för Finska Befolkningsförbundets klinik i Uleåborg år 1994–1998. • Refers to treatments in public health-care services as a percentage of all treatments and comprises data from university and central hospitals as well as data from the Family Federation of Finland in Oulu 1994–1998.

5) Vuosi viittaa hedelmöitysvuoteen. Luku perustuu syntyneiden lasten rekisterin tietoihin. • Året hänvisar till befruktningsåret. Talet grundar sig på data från registret över födda barn. • The year refers to the year of fertilization. The figure is based on data in the Medical birth register.

Lähde: Hedelmöityshoidot. SVT. THL. • Källa: Assisterad befruktning. FOS. THL. • Source: Assisted fertility treatments. OSF. THL.

12. Hedelmöityshoidot¹⁾ tyypeittäin 1992–2013
Assisterad befruktning¹⁾ efter typ 1992–2013
Assisted fertility treatments¹⁾ by type, 1992–2013

Vuosi År Year	Kiertoja/Hoitoja Cykler/Behandlingar Cycles/Treatments	Siirtoja Återföringar Transfers	Raskauksia Graviditeter Pregnancies	Synnytyksiä ²⁾ Förlossningar ²⁾ Deliveries ²⁾	Lapsia Barn Births
IVF					
1992	2 155	1 709	461	356	432
1995	2 568	2 019	510	385	490
2000	2 651	2 242	671	528	630
2005	2 810	2 433	678	517	584
2007	2 931	2 538	774	583	648
2008	2 925	2 561	767	568	622
2009	2 621	2 267	728	543	584
2010	2 632	2 202	781	630	693
2011	2 552	2 180	702	542	582
2012	2 584	2 208	708	545	588
2013*	2 506	2 122	..	..	..
ICSI					
1992	-	-	-	-	-
1995	1 233	1 092	330	243	316
2000	1 672	1 514	417	321	390
2005	1 921	1 361	487	368	409
2007	1 793	1 593	490	394	447
2008	2 027	1 831	553	412	452
2009	1 970	1 714	575	451	498
2010	2 229	1 921	597	475	541
2011	2 347	1 961	593	452	480
2012	2 201	1 885	551	444	479
2013*	2 076	1 745	..	..	..
FET					
1992	..	176	41	36	47
1995	..	1 242	200	135	152
2000	..	2 488	448	330	368
2005	..	2 960	671	491	544
2007	..	3 068	736	556	616
2008	..	3 274	766	528	586
2009	..	3 245	795	586	640
2010	..	3 280	815	588	636
2011	..	3 403	875	656	693
2012	..	3 319	805	596	628
2013*	..	3 298	..	..	..
IUI					
2007	3 782	..	450	318	339
2008	3 753	..	436	336	367
2009	3 730	..	464	350	384
2010	4 061	..	469	371	396
2011	3 903	..	439	340	357
2012	3 479	..	385	305	325
2013*	3 201	..	..	..	..

1) Ilman luovutetuilla sulusoluilla tehtyjä hedelmöityshoitoja • Behandlingar med donerade könsceller ingår inte. • Treatments with donor gametes not included.

2) Synnytyksiä, joissa vähintään yksi elävänä syntynyt. • Förlossningar med minst ett levande fött barn. • Deliveries with at least one live birth.

Lähde: Hedelmöityshoidot. SVT. THL. • Källa: Assisterad befruktning. FOS. THL. • Source: Assisted fertility treatments. OSF. THL.

13. Hedelmöityshoitojen¹⁾ tulokset 1992–2012
 Resultat av assisterad befruktning¹⁾ 1992–2012
 Results of assisted fertility treatments¹⁾, 1992–2012

Vuosi År Year	Raskauksia/siirto tai IUI-hoito Graviditeter/återföring eller IUI-behandling Pregnancies/transfer or IUI treatment				Synnytyksiä/siirto tai IUI-hoito ²⁾ Förlossningar/återföring eller IUI-behandling ²⁾ Deliveries/transfer or IUI treatment ²⁾			
	IVF	ICSI	FET	IUI	IVF	ICSI	FET	IUI
	%				%			
1992	27,0	-	23,3	..	20,8	-	20,5	..
1995	25,3	30,2	16,1	..	19,1	22,3	10,9	..
1996	31,9	28,2	17,0	..	23,8	21,1	11,4	..
1997	27,2	28,6	18,8	..	21,2	21,7	12,8	..
1998	31,0	28,4	17,9	..	24,1	21,1	11,8	..
1999	29,6	28,2	19,9	..	22,0	21,2	13,6	..
2000	29,9	27,5	18,0	..	23,6	21,2	13,3	..
2001	28,1	24,5	20,4	..	22,1	18,8	14,4	..
2002	28,6	28,3	20,8	..	22,8	21,2	15,0	..
2003	31,8	30,6	22,3	..	24,2	23,4	16,1	..
2004	26,7	27,8	23,5	..	20,8	21,4	17,0	..
2005	27,9	28,1	22,7	..	21,2	21,2	16,6	..
2006	29,6	28,8	23,2	9,7	23,0	23,2	17,7	7,1
2007	30,5	30,8	24,0	11,9	23,0	24,7	18,1	8,4
2008	29,9	30,2	23,4	11,6	22,2	22,5	16,1	9,0
2009	32,1	33,5	24,5	12,4	24,0	26,3	18,1	9,4
2010	35,5	31,1	24,8	11,5	28,6	24,7	17,9	9,1
2011	32,2	30,2	25,7	11,2	24,9	23,0	19,3	8,7
2012	32,1	29,2	24,3	11,1	24,7	23,6	18,0	8,8

Vuosi År Year	Monisikiöisiä synnytyksiä Flerbördsförlossningar Multiple births				Siirrettyjen alkuiden määrä Antal återförda embryon Number of embryos transferred		
	IVF	ICSI	FET	IUI	IVF	ICSI	FET
	%				Keskiarvo • Medeltal • Mean		
1992	27,9	-	22,2	..	2,4	-	2,5
1995	25,1	30,9	16,7	..	2,1	2,1	1,9
1996	24,8	24,8	18,9	..	2,0	2,0	1,9
1997	27,3	25,2	13,8	..	1,9	2,0	1,8
1998	25,2	25,4	11,8	..	1,9	2,0	1,8
1999	22,5	30,3	11,0	..	1,8	1,9	1,8
2000	18,7	22,3	12,1	..	1,8	1,8	1,7
2001	21,3	20,1	10,8	..	1,7	1,7	1,7
2002	14,6	16,8	10,7	..	1,6	1,7	1,6
2003	11,4	16,6	10,7	..	1,6	1,6	1,6
2004	12,8	14,0	10,6	..	1,5	1,6	1,5
2005	12,3	10,9	10,6	..	1,5	1,5	1,5
2006	11,7	12,2	9,2	11,2	1,4	1,5	1,5
2007	10,8	12,3	9,8	6,3	1,4	1,5	1,4
2008	8,9	9,7	10,4	9,2	1,4	1,4	1,4
2009	7,0	10,2	9,2	9,4	1,3	1,4	1,4
2010	9,4	12,8	7,3	5,9	1,3	1,4	1,4
2011	6,8	6,0	5,3	4,7	1,3	1,3	1,3
2012	7,2	8,1	6,4	6,6	1,2	1,3	1,3

1) Ilman luovutetuilla sukusoluilla tehtyjä hedelmöityshoitoja. • Behandlingar med donerade könseller ingår inte. • Treatments with donor gametes not included.

2) Synnytyksiä, joissa vähintään yksi elävänä syntynyt. • Förlossningar med minst ett levande fött barn. • Deliveries with at least one live birth.

Lähde: Hedelmöityshoidot. SVT. THL. • Källa: Assisterad befruktning. FOS. THL. • Source: Assisted fertility treatments. OSF. THL.

14. Epämuodostumatapaukset 2005–2011¹⁾
 Missbildningsfall 2005–2011¹⁾
Births with congenital anomalies, 2005–2011¹⁾

	Syntymävuosi • Födelseår • Year of birth							
	2005 ³⁾	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2005–2011
Yhteensä • Totalt • Total	2 292	2 672	2 498	2 649	2 779	2 950	2 855	18 695
Esiintyvyys (1/10 000 vastasyntyntä) ²⁾ • Prevalens (1/10 000 nyfödda) ²⁾ • <i>Birth prevalence (1/10 000 births)²⁾</i>	396	452	424	443	457	481	474	447
Elävänä syntyneitä • Levande födda • <i>Live births</i>	2 261	2 640	2 462	2 617	2 745	2 908	2 821	18 454
Osuus kaikista elävänä syntyneistä (%) ²⁾ • Andel av alla levande födda (%) ²⁾ • <i>Proportion of all live births (%)²⁾</i>	3,9	4,5	4,2	4,4	4,5	4,8	4,7	4,4
Kuolleena syntyneitä • Dödfödda • <i>Stillbirths</i>	31	32	36	32	34	42	34	241
Osuus kaikista kuolleena syntyneistä (%) ²⁾ • Andel av alla dödfödda (%) ²⁾ • <i>Proportion of all stillbirths (%)²⁾</i>	16,8	16,7	17,5	16,5	16,4	23,3	20,7	18,1
Perinataalisesti kuolleita • Perinataalt döda • <i>Perinatal deaths</i>	80	72	77	73	71	69	73	515
Osuus kaikista perinataalikaudella kuolleista (%) ²⁾ • Andel av alla perinataalt döda (%) ²⁾ • <i>Proportion of all perinatal deaths (%)²⁾</i>	27,8	25,2	25,4	25,2	23,6	27,8	30,2	26,3
Imeväisiässä kuolleita • Döda spädbarn • <i>Infant deaths</i>	81	75	66	64	67	54	60	467
Osuus kaikista imeväisiässä kuolleista (%) ²⁾ • Andel av alla döda spädbarn (%) ²⁾ • <i>Proportion of all infant deaths (%)²⁾</i>	46,3	44,1	40,5	39,8	41,1	40,0	42,9	42,2
Kuolleena syntyneitä ja imeväisiässä kuolleita • Dödfödda och döda spädbarn • <i>Stillbirths and infant deaths</i>	112	107	102	96	101	96	94	708
Osuus kaikista kuolleena syntyneistä ja imeväis- iässä kuolleista (%) ²⁾ • Andel av alla dödfödda och döda spädbarn (%) ²⁾ • <i>Proportion of all stillbirths and infant deaths (%)²⁾</i>	31,1	29,6	27,6	27,0	27,3	30,5	30,9	29,1

1) Epämuodostumarekisteriin hyväksytyt, elävänä ja kuolleena syntyneet syntymävuoden mukaan. • I missbildningsregistret inkluderade levande födda och dödfödda efter födelseår • Live births and stillbirths included in the Register of congenital malformations by year of birth.

2) Kaikkien vastasyntyneiden määrä syntyneiden lasten rekisterin (THL) mukaan. • Antalet alla nyfödda enligt födelseregistret (THL) • Number of all births according to the Medical birth register (THL)

3) Epämuodostumarekisterin tietojen keräystapaa muutettu vuodesta 2005. • Missbildningsregistrets datainsamlingsmetod ändrats från och med 2005. • The data collection practices were modified in 2005.

Lähde: Synnynnäiset epämuodostumat. SVT. THL. • Källa: Medfödda missbildningar. FOS. THL. • Source: Congenital malformations. OSF. THL.

15. Kansainvälisesti seurattavat epämuodostumat 2005–2011 Missbildningar som övervakas internationellt 2005–2011 Congenital anomalies monitored internationally, 2005–2011

Epämuodostuma ⁵⁾ Missbildning ⁵⁾ Congenital anomaly ⁵⁾	Syntymävuosi • Födelseår • Year of birth							
	2005 ⁴⁾	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2005–2011
	Lukumäärä ¹⁾ • Antal ¹⁾ • Number ¹⁾							
	Esiintyvyy ²⁽³⁾ • Prevalens ²⁽³⁾ • Prevalence ²⁽³⁾							
Anenkefalia (aivottomuus) • Anencefali • Anencephaly	0	1	1	2	3	4	2	13
Spina bifida (selkärankahalkio) • Spina bifida • Spina bifida	0,00	0,17	0,17	0,33	0,49	0,65	0,33	0,31
Suurten suonten transpositio • Transposition av de stora kärlen • Transposition of great vessels (TGA)	13	8	11	16	15	12	9	84
Fallot'n tetralogia • Fallots tetralogi • Tetralogy of Fallot (TOF)	2,25	1,35	1,87	2,68	2,47	1,96	1,49	2,01
Vajaakehittynyt sydämen vasen puolisko • Hypoplastiskt vänsterkammarsyndrom • Hypoplasia of left heart syndrome (HLHS)	19	21	15	25	20	23	22	145
Suulakihalkio • Kluven gom • Cleft palate (CP)	3,29	3,56	2,55	4,18	3,29	3,75	3,65	3,47
Huulisuulakihalkio • Kluven läpp med eller utan kluven gom • Cleft lip with or without cleft palate (CL/P)	23	25	27	17	17	21	14	144
Ruokatorven umpeuma/ahtauma • Atresi/stenos av esofagus • Oesophageal atresia/stenosis	3,98	4,23	4,58	2,84	2,80	3,42	2,32	3,44
Anorektaaliumpeuma/-ahtauma • Anorektal atresi/stenos • Anorectal atresia/stenosis	17	12	11	9	18	20	14	101
Molempien munuaisten puuttuminen • Njuragenesi, dubbelsidig • Renal agenesis, bilateral	2,94	2,03	1,87	1,50	2,96	3,26	2,32	2,42
Raajapuuttuma • Reduktionsmissbildning av extremitet • Limb reduction defect	81	80	70	80	91	77	73	552
Palleatyrä • Diafragmabräck • Diaphragmatic hernia	14,01	13,55	11,88	13,38	14,97	12,55	12,11	13,20
Napanuoratyrä (omfaloseele) • Omfalocele • Omphalocele	56	50	58	63	53	53	42	375
Gastroskiisi • Gastroschisis • Gastroschisis	9,69	8,47	9,84	10,53	8,72	8,64	6,97	8,97
Trisomia 13 • Trisomi 13 • Trisomy 13	21	24	18	19	28	18	28	156
Trisomia 18 • Trisomi 18 • Trisomy 18	3,63	4,06	3,05	3,18	4,61	2,93	4,65	3,73
Trisomia 21, yhteensä • Trisomi 21, totalt • Trisomy 21, total	26	44	23	20	19	31	26	189
Trisomia 21, äidin ikä < 35 • Trisomi 21, moderns ålder < 35 • Trisomy 21, maternal age < 35	4,50	7,45	3,90	3,34	3,13	5,05	4,31	4,52
Trisomia 21, äidin ikä ≥ 35 • Trisomi 21, moderns ålder ≥ 35 • Trisomy 21, maternal age ≥ 35	4	2	2	5	3	4	2	22
Trisomia 21, yhteensä • Trisomi 21, totalt • Trisomy 21, total	0,69	0,34	0,34	0,84	0,49	0,65	0,33	0,53
Trisomia 21, äidin ikä < 35 • Trisomi 21, moderns ålder < 35 • Trisomy 21, maternal age < 35	26	29	39	33	34	40	43	244
Trisomia 21, äidin ikä ≥ 35 • Trisomi 21, moderns ålder ≥ 35 • Trisomy 21, maternal age ≥ 35	4,50	4,91	6,62	5,52	5,59	6,52	7,14	5,84
Trisomia 21, yhteensä • Trisomi 21, totalt • Trisomy 21, total	13	14	15	11	10	9	12	84
Trisomia 21, äidin ikä < 35 • Trisomi 21, moderns ålder < 35 • Trisomy 21, maternal age < 35	2,25	2,37	2,55	1,84	1,65	1,47	1,99	2,01
Trisomia 21, äidin ikä ≥ 35 • Trisomi 21, moderns ålder ≥ 35 • Trisomy 21, maternal age ≥ 35	14	11	4	14	7	14	10	74
Trisomia 21, yhteensä • Trisomi 21, totalt • Trisomy 21, total	2,42	1,86	0,68	2,34	1,15	2,28	1,66	1,77
Trisomia 21, äidin ikä < 35 • Trisomi 21, moderns ålder < 35 • Trisomy 21, maternal age < 35	10	15	15	11	15	15	11	92
Trisomia 21, äidin ikä ≥ 35 • Trisomi 21, moderns ålder ≥ 35 • Trisomy 21, maternal age ≥ 35	1,73	2,54	2,55	1,84	2,47	2,44	1,83	2,20
Trisomia 21, yhteensä • Trisomi 21, totalt • Trisomy 21, total	3	8	3	3	5	2	2	26
Trisomia 21, äidin ikä < 35 • Trisomi 21, moderns ålder < 35 • Trisomy 21, maternal age < 35	0,52	1,35	0,51	0,50	0,82	0,33	0,33	0,62
Trisomia 21, äidin ikä ≥ 35 • Trisomi 21, moderns ålder ≥ 35 • Trisomy 21, maternal age ≥ 35	17	7	6	9	10	5	7	61
Trisomia 21, yhteensä • Trisomi 21, totalt • Trisomy 21, total	2,94	1,19	1,02	1,50	1,65	0,81	1,16	1,46
Trisomia 21, äidin ikä < 35 • Trisomi 21, moderns ålder < 35 • Trisomy 21, maternal age < 35	71	85	82	82	79	62	79	540
Trisomia 21, äidin ikä ≥ 35 • Trisomi 21, moderns ålder ≥ 35 • Trisomy 21, maternal age ≥ 35	12,28	14,39	13,91	13,71	13,00	10,10	13,11	12,92
Trisomia 21, yhteensä • Trisomi 21, totalt • Trisomy 21, total	37	52	42	50	33	36	40	290
Trisomia 21, äidin ikä < 35 • Trisomi 21, moderns ålder < 35 • Trisomy 21, maternal age < 35	7,91	10,83	8,76	10,22	6,61	7,16	8,17	8,51
Trisomia 21, äidin ikä ≥ 35 • Trisomi 21, moderns ålder ≥ 35 • Trisomy 21, maternal age ≥ 35	34	33	40	32	46	26	39	250
Trisomia 21, yhteensä • Trisomi 21, totalt • Trisomy 21, total	30,87	29,86	36,48	29,40	42,35	23,40	34,46	32,38

1) Epämuodostumarekisteriin hyväksytty, elävänä ja kuolleena syntyneet syntymävuoden mukaan. • I missbildningsregistret inkluderade levande födda och dödfödda efter födelseår. • Live births and stillbirths included in the Register of congenital malformations, by year of birth.

2) 1/10 000 vastasyntyntä. • 1/10 000 nyfödda. • 1/10 000 births.

3) Kaikkien vastasyntyneiden määrä syntyneiden lasten rekisterin (THL) mukaan. • Antalet alla nyfödda enligt födelseregistret (THL). • Number of all births according to the Medical birth register (THL).

4) Epämuodostumarekisterin tietojen keräystapaa muutettu vuodesta 2005. • Missbildningsregistrets datainsamlingsmetod ändrats från och med 2005. • The data collection practices were modified in 2005.

5) Määritely International Clearinghouse for Birth Defects Surveillance and Research (ICBDSR) mukaan. • Definitionen efter ICBDSR. • Definitions according to ICBDSR.

Lähde: Synnynnäiset epämuodostumat. SVT. THL. • Källa: Medfödda missbildningar. FOS. THL. • Source: Congenital malformations. OSF. THL.

16. Lailliset raskaudenkeskeytykset ikäryhmittäin 1969–2013

Legala aborter efter åldersgrupp 1969–2013

Legal induced abortions by age group, 1969–2013

Vuosi År Year	Keskey- tyksiä Aborter Induced abortions	/1 000 elävänä syntynyt levande födda live births	Ikäryhmittäin tuhatta vastaavan ikäistä naista kohti ¹⁾ Efter åldersgrupp per 1 000 kvinnor i samma ålder ¹⁾ By age group per 1000 women of the same age ¹⁾							
			15–19 ²⁾	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49 ³⁾	15–49
1969	8 175	121,2	3,6	8,1	10,2	10,8	9,9	6,9	1,0	7,0
1970	14 757	225,8	8,3	15,4	17,8	18,0	16,6	11,8	1,6	12,7
1975	21 547	327,9	21,2	26,0	22,0	17,6	17,1	13,2	1,7	17,9
1980	15 037	238,4	19,4	19,7	12,2	11,0	10,3	8,2	1,7	12,3
1981	14 120	222,5	17,9	18,3	11,5	10,2	9,9	7,9	1,4	11,5
1982	13 861	209,7	17,9	18,7	11,0	9,8	9,5	6,9	1,3	11,2
1983	13 323	199,7	21,2	16,4	10,3	9,3	8,2	5,4	0,8	10,7
1984	13 640	209,7	20,9	17,1	10,9	9,7	8,8	5,4	0,8	10,9
1985	13 787	220,3	20,7	17,6	11,3	9,8	9,1	5,1	0,8	11,0
1986	13 316	219,7	19,5	18,3	11,0	10,0	8,6	4,8	0,6	10,6
1987	12 986	217,4	17,5	18,4	11,8	9,3	8,1	5,7	0,9	10,3
1988	12 738	201,6	16,7	19,4	12,1	9,1	7,9	5,1	0,8	10,1
1989	12 646	199,7	16,7	18,7	12,9	9,4	7,8	5,0	0,8	10,1
1990	12 217	186,6	15,6	18,3	12,5	9,8	7,4	4,7	0,9	9,7
1991	11 737	179,7	13,5	17,5	13,1	9,7	7,6	4,4	0,8	9,3
1992	11 069	166,0	12,4	16,5	12,8	9,8	7,2	3,9	0,7	8,7
1993	10 375	160,2	10,9	15,5	12,8	9,7	6,9	3,4	0,5	8,2
1994	10 013	154,3	10,7	14,5	13,0	10,0	6,4	3,2	0,5	7,9
1995	9 872	157,1	11,0	14,5	12,9	9,6	6,6	3,0	0,4	7,8
1996	10 423	172,3	11,4	15,1	13,8	11,0	7,1	2,9	0,4	8,3
1997	10 251	173,6	12,0	14,6	13,3	10,9	7,1	2,9	0,3	8,2
1998	10 751	189,3	13,0	15,1	13,6	11,7	7,7	3,0	0,2	8,7
1999	10 837	188,7	14,1	15,7	13,7	10,9	7,7	2,9	0,3	8,8
2000	10 933	193,3	14,8	16,0	13,0	11,2	7,9	3,0	0,2	9,0
2001	10 740	192,5	15,4	15,0	13,2	10,8	7,6	3,3	0,2	8,9
2002	10 977	198,4	16,3	16,6	12,6	10,7	7,7	3,3	0,2	9,1
2003	10 768	190,8	15,3	17,0	12,3	10,7	8,0	2,9	0,3	9,0
2004	11 166	194,0	15,7	18,5	12,7	10,7	7,9	3,2	0,2	9,4
2005	10 972	190,4	15,0	18,2	12,8	10,4	7,9	3,4	0,2	9,3
2006	10 691	181,6	14,2	18,2	12,3	10,0	7,9	3,3	0,2	9,1
2007	10 580	180,2	13,5	18,1	12,8	10,3	7,6	3,0	0,2	9,0
2008	10 482	175,9	12,8	18,1	12,8	9,9	7,5	3,2	0,4	8,9
2009	10 504	173,4	12,9	17,9	12,7	10,6	7,3	3,0	0,3	9,0
2010	10 302	168,4	12,2	17,1	13,1	9,9	7,8	3,1	0,2	8,8
2011	10 695	178,0	12,7	18,5	13,0	10,5	7,6	3,1	0,2	9,2
2012	10 178	170,5	10,9	17,7	13,1	9,8	7,3	3,1	0,3	8,7
2013	10 120	173,4	10,5	17,5	12,7	9,9	7,7	3,0	0,3	8,7

1) Vuosina 1969–1985: ikä = raskaudenkeskeytysvuosi miinus syntymävuosi, vuodesta 1986 ikä toimenpidepäivänä. • År 1969–1985: ålder = abortår minus födelseår, från år 1986 ålder på ingreppsdagen. • Years 1969–1985: age = year of procedure minus year of birth, from 1986 age on the day of procedure.

2) Alle 20-vuotiaiden keskeytykset tuhatta 15–19-vuotiaista naista kohden. • Antal aborter bland kvinnor under 20 år per 1 000 kvinnor i åldern 15–19 år. • Number of induced abortions among women under 20 per thousand women aged 15–19.

3) Yli 45-vuotiaiden raskaudenkeskeytykset tuhatta 45–49-vuotiaista naista kohden. • Antal aborter bland kvinnor 45 år eller mera per 1 000 kvinnor i åldern 45–49 år. • Number of abortions among women aged 45 or more per 1000 women aged 45–49.

Lähde: Raskaudenkeskeytykset. SVT. THL. • Källa: Aborter. FOS. THL. • Source: Induced abortions. OSF. THL.

17. Lailliset raskaudenkeskeytykset keskeytysperusteen mukaan 2013
Legala aborter efter indikation 2013
Legal induced abortions by indication, 2013

	Peruste • Indikation • <i>Indication</i>			
	Lääketieteellinen Medicinsk <i>Medical</i>	Sosiaalinen Social <i>Social</i>	Eettinen Etisk <i>Ethical</i>	Alle 17 vuotta Under 17 år <i>Age under 17</i>
Siviilisääty • <i>Marital status</i>				
Naimisissa • <i>Married</i>	23	1 504	1	-
Avoliitossa • <i>In domestic partnership</i>	19	2 649	2	12
Naimaton • <i>Single</i>	17	4 511	9	234
Leski • <i>Widowed</i>	-	17	-	-
Eronnut • <i>Divorced</i>	3	606	-	-
Tuntematon • <i>Unknown</i>	-	7	-	-
Yhteensä • <i>Total</i>	62	9 294	12	246
Ikä²⁾ • <i>Age²⁾</i>				
-13	-	-	-	2
14	-	11	-	29
15	-	38	1	65
16	-	83	1	136
17	1	290	-	14
18	3	446	1	-
19	1	600	-	-
20-24	14	2 871	5	-
25-29	10	2 017	1	-
30-34	18	1 534	-	-
35-39	14	1 103	3	-
40-44	1	275	-	-
45-49	-	24	-	-
50-	-	2	-	-
Yhteensä • <i>Total</i>	62	9 294	12	246
Synnytykset • <i>Deliveries</i>				
0	15	4 898	6	245
1	15	1 740	2	1
2	19	1 613	2	-
3	10	763	2	-
4	2	206	-	-
5	-	53	-	-
6	-	15	-	-
7	-	2	-	-
8	1	2	-	-
9-	-	2	-	-
Tuntematon • <i>Unknown</i>	-	-	-	-
Yhteensä • <i>Total</i>	62	9 294	12	246

1) Useampi peruste mahdollinen. • Mera än en indikation möjligt. • *More than one indication possible.*

2) Ikä toimenpidepäivänä. • Ålder på ingreppsdagen. • *Age on the day of procedur.*

Lähde: Raskaudenkeskeytykset. SVT. THL. • Källa: Aborter. FOS. THL. • *Source: Induced abortions. OSF. THL.*

40 vuotta täyttänyt Fyllt 40 år Age 40 and over	4 lasta 4 barn 4 children	Sikiövaurio Fosterskada Fetal detect	Rajoittunut kyky huolehtia lapsista Begränsad förmåga att ta hand om barn Limited ability to take care of children	Yhteensä ¹⁾ Totalt ¹⁾ Total ¹⁾	
					Civilstånd
141	133	203	1	2 006	Gift
86	60	72	4	2 904	Samboende
44	16	58	5	4 894	Ogift
-	3	-	-	20	Änka
38	35	6	-	688	Franskild
-	-	2	-	9	Okänd
309	247	341	10	10 521	Totalt
					Ålder ²⁾
-	-	-	-	2	-13
-	-	-	-	40	14
-	-	-	-	104	15
-	-	-	-	220	16
-	-	3	-	308	17
-	-	-	-	450	18
-	-	5	-	606	19
-	3	36	4	2 933	20-24
-	32	65	-	2 125	25-29
-	68	95	4	1 719	30-34
-	91	103	2	1 316	35-39
271	48	28	-	623	40-44
37	5	6	-	72	45-49
1	-	-	-	3	50-
309	247	341	10	10 521	Totalt
					Förlossningar
33	-	124	7	5 328	0
45	-	130	1	1 934	1
103	-	52	1	1 790	2
73	4	20	-	872	3
32	162	5	1	408	4
10	49	4	-	116	5
7	18	3	-	43	6
3	10	1	-	16	7
1	2	1	-	7	8
2	2	1	-	7	9-
-	-	-	-	-	Okänd
309	247	341	10	10 521	Totalt

18. Lailliset raskaudenkeskeytykset sairaanhoitopiireittäin ja ikäryhmittäin 2013
Legala aborter efter sjukvårdsdistrikt och ålder 2013
Legal induced abortions by hospital district and age group, 2013

Sairaanhoitopiiri Sjukvårdsdistrikt Hospital district	Ikäryhmittäin tuhatta vastaavanikäistä naista kohti Efter åldersgrupp per 1 000 kvinnor i samma ålder By age group per 1000 women of the same age							15–49
	15–19 ¹⁾	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49 ²⁾	
Koko maa • Hela landet • <i>Whole country</i>	10,5	17,5	12,7	9,9	7,7	3,0	0,3	8,7
Helsinki ja Uusimaa • Helsingfors och Nyland • <i>Helsinki and Uusimaa</i>	11,1	18,0	13,0	9,9	8,1	3,8	0,3	9,1
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	11,6	16,2	12,7	9,6	7,8	2,5	0,3	8,6
Satakunta	10,6	20,3	10,4	12,8	7,2	2,8	0,1	8,8
Kanta-Häme • Centrala Tavastland	9,8	22,6	12,6	9,6	8,4	2,3	0,3	8,8
Pirkanmaa • Birkaland	10,4	16,4	12,0	10,5	7,0	3,3	0,6	8,6
Päijät-Häme	10,8	15,6	11,9	9,5	7,2	2,9	0,0	8,0
Kymenlaakso • Kymmenedalen	10,4	26,7	19,8	12,3	8,3	3,3	0,5	10,7
Etelä-Karjala • Södra Karelen • <i>South Karelia</i>	7,8	16,2	11,4	11,4	7,0	2,7	0,9	7,8
Etelä-Savo • Södra Savolax	7,4	15,3	8,0	9,7	7,6	2,6	0,6	6,9
Itä-Savo • Östra Savolax	11,7	13,3	9,6	4,3	6,3	1,8	0,7	6,6
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • <i>North Karelia</i>	13,1	15,6	10,5	11,5	9,4	2,9	0,4	9,1
Pohjois-Savo • Norra Savolax	8,7	16,7	11,6	6,8	6,6	1,8	0,1	7,5
Keski-Suomi • Mellersta Finland • <i>Central Finland</i>	10,3	14,4	12,3	8,8	6,9	2,0	0,5	8,2
Etelä-Pohjanmaa • Syd-Österbotten • <i>South Ostrobothnia</i>	9,5	11,9	11,8	8,0	5,2	2,3	0,0	6,8
Vaasa • Vasa	8,7	13,1	12,2	7,4	8,8	2,5	0,4	7,7
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • <i>Central Ostrobothnia</i>	5,9	17,0	9,7	11,9	4,8	3,0	0,4	7,4
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • <i>North Ostrobothnia</i>	9,7	16,3	12,6	9,2	7,0	2,7	0,0	8,4
Kainuu • Kajanaland	12,0	23,0	15,5	7,9	9,3	2,6	0,4	9,6
Länsi-Pohja	11,6	29,0	15,0	13,2	12,5	3,1	0,5	11,9
Lappi • Lappland • <i>Lapland</i>	11,9	26,5	16,1	14,8	10,6	3,1	0,8	12,0
Ahvenanmaa • Åland	19,0	35,6	18,9	9,8	6,9	1,1	0,0	11,6

1) Alle 20-vuotiaiden raskaudenkeskeytykset tuhatta 15–19-vuotiaista naista kohden. • Antal aborter bland kvinnor under 20 år per 1 000 kvinnor i åldern 15–19 år. • *Number of abortions among under-20s per 1000 women aged 15–19.*

2) Yli 45-vuotiaiden raskaudenkeskeytykset tuhatta 45–49-vuotiaista naista kohden. • Antal aborter bland kvinnor 45 år eller mera per 1 000 kvinnor i åldern 45–49 år. • *Number of abortions among women aged 45 or more per 1000 women aged 45–49.*

Lähde: Raskaudenkeskeytykset. SVT. THL. • Källa: Aborter. FOS.THL. • *Source: Induced abortions. OSF. THL.*

19. Steriloinnit 1950–2013
Steriliseringar 1950–2013
Sterilisations, 1950–2013

Vuosi År Year	Naiset Kvinnor Women	Miehet Män Men	Yhteensä Totalt Total
1950	108	12	120
1955	1 227	9	1 236
1960	3 154	46	3 200
1965	3 183	23	3 206
1970	5 677	50	5 727
1971	3 990	270	4 260
1972	3 330	377	3 707
1973	2 746	279	3 025
1974	2 214	209	2 423
1975	2 221	154	2 375
1976	1 970	188	2 158
1977	1 942	209	2 151
1978	2 085	225	2 310
1979	2 172	226	2 398
1980	2 747	188	2 935
1981	3 422	205	3 627
1982	4 493	214	4 707
1983	4 867	224	5 091
1984	5 585	225	5 810
1985	8 675	558	9 233
1986	11 753	853	12 606
1987	12 083	695	12 778
1988	11 954	589	12 543
1989	12 392	611	13 003
1990	12 864	593	13 457
1991	12 782	512	13 294
1992	12 234	505	12 739
1993	11 074	480	11 554
1994	10 926	598	11 524
1995	10 521	792	11 313
1996	12 561	1 810	14 371
1997	10 992	2 202	13 194
1998	9 596	1 921	11 517
1999	9 041	1 798	10 839
2000	8 700	1 772	10 472
2001	7 264	1 766	9 030
2002	6 726	1 596	8 322
2003	5 907	1 644	7 551
2004	5 657	1 617	7 274
2005	5 108	1 822	6 930
2006	3 830	1 475	5 305
2007	3 328	1 405	4 733
2008	2 988	1 457	4 445
2009	2 579	1 311	3 890
2010	2 482	1 477	3 959
2011	2 563	1 898	4 461
2012	2 479	2 069	4 548
2013	2 341	2 013	4 354

Lähde: Steriloinnit. SVT. THL. • Källa: Steriliseringar. FOS. THL. • Source: Sterilisations. OSF. THL.

20. Steriloinnit perusteen mukaan 2013

Steriliseringar 2013

Sterilisations by indication, 2013

	Peruste • Indikation • Indication				
	Synnyttänyt 3 lasta Fött 3 barn Given birth to 3 children	3 alaikäistä lasta 3 minderåriga barn 3 children under 18	Täyttänyt 30 vuotta Fyllt 30 år Age 30 and over	Lääketie- teellinen Medicinsk Medical	Ehkäisy- vaikeudet Svårigheter att förhindra en graviditet Contraception difficult
Naiset • Women					
Siviilisäätö • Marital status					
Naimisissa • Married	758	204	1312	12	137
Avoliitossa • In domestic partnership	206	46	457	8	45
Naimaton • Single	35	6	153	2	13
Leski • Widow	6	-	6	-	-
Eronnut • Divorced	81	7	178	4	27
Tuntematon • Unknown	1	1	5	-	1
Yhteensä • Total	1 087	264	2 111	26	223
Ikäryhmä²⁾ • Age group²⁾					
-19	-	-	-	-	-
20-24	3	-	-	1	-
25-29	83	21	-	4	21
30-34	276	71	493	8	52
35-39	423	112	853	8	73
40-44	251	49	643	4	67
45-49	48	10	116	1	9
50-	1	-	4	-	1
Tuntematon • Unknown	2	1	2	-	-
Yhteensä • Total	1 087	264	2 111	26	223
Synnytykset • Deliveries					
0	-	2	168	1	23
1	-	4	198	2	25
2	20	18	739	10	86
3	625	125	627	6	59
4	291	62	249	3	22
5	83	31	72	2	7
6	39	14	35	1	1
7	15	5	14	1	-
8	7	1	5	-	-
9-	7	2	4	-	-
Yhteensä • Total	1 087	264	2 111	26	223
Miehet • Men					
Siviilisäätö • Marital status					
Naimisissa • Married	-	566	1385	-	114
Avoliitossa • In domestic partnership	-	111	345	-	29
Naimaton • Single	-	6	71	-	4
Leski • Widow	-	1	4	-	-
Eronnut • Divorced	-	19	122	-	2
Tuntematon • Unknown	-	-	5	-	-
Yhteensä • Total	-	703	1 932	-	149
Ikäryhmä²⁾ • Age group²⁾					
-19	-	-	-	-	-
20-24	-	1	-	-	1
25-29	-	25	-	-	5
30-34	-	143	365	-	31
35-39	-	236	623	-	45
40-44	-	169	508	-	39
45-49	-	93	296	-	22
50-	-	36	140	-	6
Yhteensä • Total	-	703	1 932	-	149

1) Useampi peruste mahdollinen. • Mera än en indikation möjligt. • More than one indication possible.

2) Ikä toimenpidepäivänä • Ålder på ingreppsdag • Age on the day of procedure.

Lähde: Steriloinnit. SVT. THL. • Källa: Steriliseringar. FOS. THL. • Source: Sterilisations. OSF. THL.

Jätkeläisten vaikea sairaus tai ruumiinvika Risk för sjukdom eller kropps- lyte hos avkomlingarna <i>Offspring at risk fo serious defect or diseaser</i>	Rajoittunut kyky huolehtia lapsista Begränsad förmåga att ta hand om barn <i>Limited ability to take care of children</i>	Tuntematon Okänd <i>Unknown</i>	Yhteensä ¹⁾ Totalt ¹⁾ <i>Total¹⁾</i>	
-	-	1	2 424	Kvinnor
-	1	-	763	Civilstånd
-	-	-	209	Gift
-	-	-	12	Samboende
-	-	1	298	Ogift
-	-	-	8	Änka
-	-	-	8	Fränskild
-	1	2	3 714	Okänd
				Totalt
				Äldersgrupp ²⁾
-	-	-	-	-19
-	-	-	4	20-24
-	-	-	129	25-29
-	-	-	900	30-34
-	1	2	1472	35-39
-	-	-	1014	40-44
-	-	-	184	45-49
-	-	-	6	50-
-	-	-	5	Okänd
-	1	2	3 714	Totalt
				Förlossningar
-	-	-	194	0
-	1	-	230	1
-	-	1	874	2
-	-	1	1443	3
-	-	-	627	4
-	-	-	195	5
-	-	-	90	6
-	-	-	35	7
-	-	-	13	8
-	-	-	13	9-
-	1	2	3 714	Totalt
				Män
-	-	-	2 065	Civilstånd
-	-	-	485	Gift
-	-	-	81	Samboende
-	-	-	5	Ogift
-	-	-	143	Änkling
-	-	-	5	Fränskild
-	-	-	5	Okänd
-	-	-	2 784	Totalt
				Äldersgrupp ²⁾
-	-	-	-	-19
-	-	-	2	20-24
-	-	-	30	25-29
-	-	-	539	30-34
-	-	-	904	35-39
-	-	-	716	40-44
-	-	-	411	45-49
-	-	-	182	50-
-	-	-	2 784	Totalt

21. Lasten päivähoito 1985–2013
Barndagvård 1985–2013
Child day care, 1985–2013

Vuosi År Year	Kunnallinen päivähoito ¹⁾ Kommunal dagvård ¹⁾ Municipal day care ¹⁾				Yksityinen päivähoito Privat dagvård Private day care	Lapsia hoidossa yhteensä Barn i dag- vård, totalt Children in day care, total	1–6- vuotiaista av 1–6- åringarna of 1–6- year-olds	Esiopetus ²⁾ Förskoleundervisning ²⁾ Pre-primary education ²⁾
	Päiväkodit Daghem Day-care centres	Perhepäi- vähoito Familje- dagvård Family day care	Lapsia hoidossa yhteensä Barn i dag- vård totalt Children in day care, total	1–6- vuotiaista Av 1–6- åringarna Of 1–6- year-olds				Esiopetuksen piirissä lapsia yhteensä Barn i förskole- undervisning, totalt Children in pre-primary education, total
	31.12.		%		31.12.		%	20.9.
1985	96 263	76 672	172 935	44	..	..	..	..
1986	97 452	82 944	180 396	46	..	..	..	..
1987	100 935	87 137	188 072	49	..	..	..	..
1988	103 000	89 549	192 549	50	..	..	..	..
1989	106 876	91 830	198 706	52	..	..	..	..
1990	110 582	90 064	200 646	53	..	..	..	..
1991	113 512	82 864	196 376	52	..	..	..	..
1992	112 692	70 605	183 297	48	..	..	..	..
1993	112 580	61 757	174 337	45	..	..	..	..
1994	118 130	62 625	180 755	46	..	..	..	..
1995	124 437	65 481	189 918	48	..	..	..	..
1996	140 407	76 866	217 273	55	..	..	..	..
1997	140 991	78 389	219 380	57	9 710	229 090	59	..
1998	142 598	75 706	218 304	57	12 760	231 064	61	..
1999	142 538	72 429	214 967	58	13 822	228 789	62	..
2000	131 857	68 630	200 487	55	14 060	214 547	59	58 654
2001	132 011	65 125	197 136	56	14 511	211 647	60	61 374
2002	130 413	62 837	193 250	55	14 449	207 699	60	59 724
2003	130 564	60 021	190 585	55	14 114	204 699	60	58 976
2004	128 011	57 658	185 669	54	14 851	200 520	59	56 587
2005	131 078	54 975	186 053	54	15 368	201 421	59	57 580
2006	135 652	53 680	189 332	55	16 352	205 684	60	57 452
2007	142 584	52 681	195 265	56	17 480	212 745	62	56 695
2008	150 239	51 311	201 550	58	17 648	219 198	63	56 209
2009	154 090	46 637	200 727	57	17 278	218 005	62	57 279
2010	160 735	44 012	204 747	57	18 341	223 088	62	58 013
2011	168 110	40 988	209 098	58	17 860	226 958	63	57 934
2012	173 460	37 603	211 063	58	17 918	228 981	63	58 705
2013	177 657	34 030	211 687	58	17 440	229 127	63	59 670

1) Vuosina 1985–1988 tiedoissa ei ole mukana ostopalveluja. • Köpta tjänster ingår inte i uppgifterna från 1985–1988. • Purchased services are not included in the figures for 1985 to 1988.

2) Esiopetusluvuissa ei ole mukana Ahvenanmaan tietoja vuosina 2000, 2010–2013. • Åland ingår inte i sifferuppgifterna om förskole undervisningen åren 2000 och 2010–2013. • The pre-primary education figures do not include the data for Åland in 2000 and 2010–2013.

Lähteet: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus; Esiopetus: Esi- ja peruskouluopetus. SVT. Tilastokeskus; Pienten lasten hoidon tuki. SVT. Kela. • Källor: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen; Förskoleundervisning: För- och grundskoleundervisning. FOS. Statistikcentralen; Barnavårdsstöd. FOS. Fpa. • Source: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland; Pre-primary education: Pre-primary and comprehensive school education. OSF. Statistics Finland; Child Day Care Subsidies. OSF. Kela.

22. Lasten päivähoito maakunnittain 2013
Barndagvård efter landskap 2013
Child day care by region, 2013

Maakunta Landskap Region	Kunnallinen päivähoito Kommunal dagvård <i>Municipal day care</i>	Yksityinen päivähoito ¹⁾ Privat dagvård ¹⁾ <i>Private day care¹⁾</i>	Lapsia hoidossa yhteensä Barn i dag- vård, totalt <i>Children in day care, total</i>	1–6- vuotiaista av 1–6- åringarna <i>of 1–6 year-olds</i>	Esiopetus ²⁾ Förskoleunder- visning ²⁾ <i>Pre-primary education²⁾</i>
	31.12.			%	20.9.
Koko maa • Hela landet • Whole country	211 687	17 440	229 127	63	59 670
Uusimaa • Nyland	69 708	8 550	78 258	70	17 340
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	17 581	1 249	18 830	64	4 966
Satakunta • Satakunta	7 543	578	8 121	60	2 265
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	6 346	924	7 270	64	1 927
Pirkanmaa • Birkaland	20 660	1 830	22 490	65	5 554
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	6 872	876	7 748	64	2 077
Kymenlaakso • Kymmenedalen	5 857	104	5 961	59	1 717
Etelä-Karjala • Södra Karelen • <i>South Karelia</i>	4 498	202	4 700	64	1 291
Etelä-Savo • Södra Savolax	4 364	313	4 677	61	1 357
Pohjois-Savo • Norra Savolax	8 330	466	8 796	59	2 489
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • <i>North Karelia</i>	5 609	137	5 746	59	1 626
Keski-Suomi • Mellersta Finland • <i>Central Finland</i>	9 247	175	9 422	50	3 143
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • <i>South Ostrobothnia</i>	7 584	145	7 729	57	2 144
Pohjanmaa • Österbotten • <i>Ostrobothnia</i>	8 430	165	8 595	66	2 199
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • <i>Central Ostrobothnia</i>	2 691	81	2 772	51	914
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • <i>North Ostrobothnia</i>	15 268	1 433	16 701	48	5 988
Kainuu • Kajanaland	2 348	49	2 397	53	798
Lappi • Lappland • <i>Lapland</i>	7 221	159	7 380	64	1 875
Ahvenanmaa • Åland • <i>Åland Islands</i>	1 530	-	1 530	83	..

1) Ml. maakunta tuntematon • Inkl. landskap okänd • *Incl. region unknown.*

2) Esiopetusluvuissa ei ole mukana Ahvenanmaan tietoja vuosina 2000, 2010–2013. • Åland ingår inte i sifferuppgifterna om förskole undervisningen åren 2000, och 2010–2013. • *The pre-primary education figures do not include the data for Åland in 2000 and 2010–2013.*

Lähteet: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus; Esiopetus: Esi- ja peruskouluopetus. SVT. Tilastokeskus; Pienten lasten hoidon tuki. SVT. Kela. • Källor: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen; Förskoleundervisning: För- och grundskoleundervisning. FOS. Statistikcentralen; Barnavårdsstöd. FOS. Fpa. • *Source: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland; Pre-primary education: Pre-primary and comprehensive school education. OSF. Statistics Finland; Child Day Care Subsidies. OSF. Kela.*

23. Lastensuojelu 1970–2013
Barnskydd 1970–2013
Child welfare, 1970–2013

Vuosi År Year	Kodin ulkopuolelle sijoitetut Placeringar utom hemmet Placements outside the home						Avohuollon piirissä lapsia ja nuoria Barn och unga i öppen vård Children and young people receiving community care	
	Perhe- hoito Familje- vård Foster care	Laitos- ja muu huolto Institutions- vård och annan vård Residential care and other care	Yhteensä Totalt Total	Sijoitetut 0–17-v. vastaavasta ikäryhmästä Andelen placerade 0–17-åringar av åldersgruppen 0–17-year-olds placed outside home, % of relevant age group	Huostaan- otetut ¹⁾ Omhänder- tagna ¹⁾ Children taken into care ¹⁾	joista tahdon- vastaiset av vilka "mot viljan" of which involuntarily	Yhteensä Totalt Total	0–20-v. lastensuojelu- asiakkaat vastaavasta ikäryhmästä Klienter inom barnskyddet, 0–20 år, från motsvarande åldersgrupp Child welfare clients aged 0–20, % of the population of the same age
	%						%	
1970	5 476	7 108	12 584	..	..	..	..	..
1975	5 378	5 548	10 926	..	..	..	..	..
1980	4 917	4 260	9 177	..	..	..	..	..
1987	4 645	3 750	8 395	..	6 428	634	..	..
1991	4 780	4 014	8 794	0,7	6 345	727	..	..
1992	4 701	4 754	9 455	0,7	6 382	812	23 456	..
1995	5 132	5 607	10 739	0,8	6 392	940	30 686	..
2000	5 588	7 087	12 675	0,9	7 337	1 222	49 351 ²⁾	3,7
2001	5 727	7 623	13 350	1,0	7 527	1 250	49 610	3,7
2002	5 728	8 268	13 996	1,0	8 000	1 338	54 326	4,1
2003	5 570	8 640	14 210	1,0	8 422	1 449	56 379	4,3
2004	5 430	9 261	14 691	1,1	8 801	1 455	59 912	4,6
2005	5 428	9 834	15 262	1,1	9 322	1 637	59 101 ³⁾	4,6
2006	5 510	10 213	15 723	1,2	9 654	1 698	59 058	4,6
2007	5 510	10 683	16 193	1,2	10 332	1 906	62 485	4,8
2008	5 582	11 322	16 904	1,3	10 822	1 882	67 347	5,2
2009	5 589	11 269	16 858	1,3	11 150	1 916	70 787	5,5
2010	5 783	11 401	17 184	1,2	11 437	2 046	78 633	6,1
2011	5 907	11 633	17 540	1,4	12 020	2 146	81 342	6,3
2012	6 317	11 552	17 869	1,4	12 121	2 188	87 030	6,8
2013	6 626	11 396	18 022	1,4	12 395	2 260	88 795	7,0

1) Huostaanoton käsite on muuttunut vuoden 1984 jälkeen. Tilastotietoa ennen vuotta 1984 ei voida esittää vertailukelpoisena aikasarjana. Luku sisältää myös kiireelliset sijoitukset. • Begreppet omhändertagande har ändrats efter 1984. Statistiska uppgifter från före 1984 inte kan redovisas som jämförbara i tidsserien. Barn som placerats i brådskande ordning ingår också i antalen. • As the concept of taking into care has changed since 1984. Statistical data collected before 1984 cannot be presented as comparable in the time series. Children in emergency placement included also.

2) Espoon mukaantulo avohuollon asiakastilastointiin vuonna 2000 nosti vuosimuutosta. • Inkludering av Esbo i statistiken för år 2000 ökade årsförändringen. • The inclusion of Espoo in the 2000 statistics increased the annual change.

3) Muutamissa suuremmissa kaupungeissa siirryttiin vuonna 2005 uuteen asiakastietojärjestelmään, jonka käyttöönoton yhteydessä tarkennettiin lastensuojelun avohuollon asiakkaiden määritelmää. • År 2005 tog man i några av de större städerna i bruk nytt klientdatasystem. I samband med inbruktagandet preciserades bland annat definitionerna av klienterna i barnskyddets öppenvård. • Some of the bigger cities took into use a new customer data system 2005. The definitions of clients in community care child welfare interventions were specified at the introductory phase of the new system.

Lähde: Lastensuojelu. SVT. THL. • Källa: Barnskydd. FOS. THL. • Source: Child welfare. OSF. THL.

24. Lastensuojelu maakunnittain 2013
Barnskydd efter landskap 2013
Child welfare by region, 2013

Maakunta Landskap Region	Kodin ulkopuolelle sijoitetut Placeringar utom hemmet Placements outside the home						Avohuollon piirissä lapsia ja nuoria Barn och unga i öppen vård Children and young people receiving community care	
	Perhe- hoito Familje- vård Foster care	Laitos- ja muu huolto Institu- tionsvård och annan vård Residential care and other care	Yhteensä Totalt Total	Sijoitetut 0–17-v. vastaavasta ikäryhmästä Andelen placerade 0–17-åringar av ålders- gruppen 0–17-year- olds placed outside home, % of relevant age group	Huostaan- otetut ¹⁾ Omhänder- tagna ¹⁾ Children taken into care ¹⁾	joista tahdon- vastaiset av vilka "mot viljan" of which involun- tarily	Yhteensä Totalt Total	0–20-v. lastensuojelu- asiakkaat vastaavasta ikäryhmästä Klienter inom barnskyddet, 0–20 år, från motsvarande åldersgrupp Child welfare clients aged 0–20, % of the popula- tion of the same age
				%				%
Koko maa • Hela landet • Whole country	6 626	11 396	18 022	1,4	12 395	2 260	88 795	7,0
Uusimaa • Nyland	1 827	3 680	5 507	1,5	4 201	360	27 804	7,4
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	466	1 023	1 489	1,4	1 077	236	6 894	6,5
Satakunta	291	430	721	1,5	508	170	3 396	6,9
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	293	389	682	1,7	453	108	3 169	7,7
Pirkanmaa • Birkaland	686	907	1 593	1,3	1 085	272	8 131	7,0
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	228	501	729	1,6	493	89	3 543	7,9
Kymenlaakso • Kymmenedalen	220	389	609	1,6	414	56	3 128	8,2
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	125	259	384	1,3	237	60	1 956	7,1
Etelä-Savo • Södra Savolax	170	311	481	1,4	252	57	1 705	5,6
Pohjois-Savo • Norra Savolax	404	537	941	1,7	635	149	4 694	8,5
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	220	448	668	1,8	426	79	1 469	4,1
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	403	630	1 033	1,6	645	191	5 303	8,2
Etelä-Pohjanmaa • Södra Öster- botten • South Ostrobothnia	162	300	462	1,0	290	88	2 965	6,3
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	104	166	270	0,6	184	33	1 625	3,7
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	48	154	202	1,0	103	6	1 072	5,9
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Ös- terbotten • North Ostrobothnia	616	702	1 318	1,2	803	197	8 144	7,1
Kainuu • Kajanaland	119	176	295	1,8	167	23	1 187	6,9
Lappi • Lappland • Lapland	224	369	593	1,5	392	81	2 392	5,8
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	20	25	45	0,7	30	5	218	3,3

1) Luku sisältää myös kiireelliset sijoitukset. • Barn som placerats i brådskande ordning ingår också i antalen. • Including children in emergency placement.

Lähde: Lastensuojelu. SVT. THL. • Källa: Barnskydd. FOS. THL. • Source: Child welfare. OSF. THL.

25. Asiakkaita lastensuojelun piirissä 2013
Klienter inom barnskyddet 2013
Clients in child welfare interventions 2013

Kodin ulkopuolelle sijoitetut • Placeringar utom hemmet • Placements outside the home				
Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Kodin ulkopuolelle sijoitetut yhteensä Placeringar utom hemmet totalt Placements outside the home, total	joista huostassa ¹⁾ av vilka omhändertagna ¹⁾ of which taken into care ¹⁾	Uudet sijoitukset Nya placeringar New placements	Uudet huostaanotetut ¹⁾ Nya omhändertagna ¹⁾ New children taken into care ¹⁾
0–2	1 301	611	876	474
3–6	1 983	1 447	747	506
7–12	4 201	3 428	1 131	827
13–15	3 931	3 151	1 452	1 192
16–17	3 756	3 758	1 068	1 002
18–20	2 850	-	219	-
Yhteensä • Totalt • <i>Total</i>	18 022	12 395	5 493	4 001

Avohuollon piirissä lapsia ja nuoria • Barn och ungdomar i öppenvård •
 Children and young people receiving community care

Vuosi År Year	0–17- vuotiaita 0–17- åringar 0–17- year-olds	uudet asiakkaat nya klienter new clients	jälki- huolto efter- vård after- care	18–20- vuotiaita 18–20- åringar 18–20- year-olds	uudet asiakkaat nya klienter new clients	jälki- huolto efter- vård after- care	Lapsia ja nuoria yhteensä Barn och ungdomar totalt Children and young people, total	uudet asiakkaat nya klienter new clients	jälki- huolto efter- vård after- care
1996	30 565	8 676	298	2 704	442	1 029	33 269	9 118	1 327
1997	32 681	8 694	300	3 128	549	1 098	35 809	9 243	1 398
1998	36 255	8 642	920	3 411	544	1 637	39 666	9 186	2 557
1999	39 883	11 245	453	3 796	542	1 721	43 679	11 787	2 174
2000	45 661	12 904	423	3 690	714	2 078	49 351	13 618	2 501
2001	45 263	12 276	388	4 347	709	2 131	49 610	12 985	2 519
2002	49 464	13 954	404	4 862	670	2 316	54 326	14 624	2 720
2003	51 785	14 637	529	4 594	648	2 360	56 379	15 285	2 889
2004	55 063	15 773	505	4 849	582	2 692	59 912	16 355	3 197
2005	54 553	16 537	454	4 548	633	2 746	59 101	17 170	3 200
2006	54 594	16 941	381	4 464	459	2 728	59 058	17 400	3 109
2007	57 622	18 817	506	4 863	530	3 339	62 485	19 347	3 845
2008	59 055	24 062	747	8 292	– ²⁾	3 529	67 347	24 062	4 276
2009	62 925	28 052	757	7 862	– ²⁾	4 125	70 787	28 052	4 882
2010	70 256	31 445	846	8 377	– ²⁾	4 217	78 633	31 445	5 063
2011	72 119	34 168	1 021	9 223	614	5 724	81 342	34 782	6 745
2012	77 479	37 267	1 072	9 551	736	5 931	87 030	38 003	7 003
2013	79 086	37 688	1 270	9 709	789	6 008	88 795	38 477	7 278

1) Ml. kiireelliset sijoitukset. • Inkl. brådskanie placeringar. • Incl. children in emergency placement.

2) Vuosina 2008–2010 ei kerätty tietoa uusista 18 vuotta täyttäneistä asiakkaista. • Åren 2008–2010 insamlades inte uppgifter om nya klienter som fyllt 18 år. • Data on new clients aged 18 and over were not collected in 2008–2010.

Lähde: Lastensuojelu. SVT. THL. • Källa: Barnskydd. FOS. THL. • Source: Child welfare. OSF. THL.

26. Lapsen elatus ja huolto 1985–2013
Underhåll och vårdnad av barn 1985–2013
Child maintenance and custody, 1985–2013

Vuosi År Year	Sosiaalitoimen vahvistamia sopimuksia Avtal som fastställts av socialväsendet <i>Agreements confirmed by municipal social services</i>		Elatustukea saaneet lapset Barn som fått underhållsstöd <i>Children in receipt of maintenance allowance</i>	0–17-vuoti- aista av 0–17- årin- garna of 0–17- year- olds	Elatusvelvollisia, joilla suoritettava erääntyvää elatusapua Underhållsskyldiga som har underhållsbidrag som förfallit till betalning <i>Liable parents with unsettled maintenance payments</i>	Maksettu lapsille Utbetalda stöd och bidrag <i>Payments to children</i>		
	lapsen huollos- ta, tapaamis- oikeudesta ja asumisesta vårdnad av barn, umgängesrätt och boende <i>on child custody, right of access and residence</i>	elatus- avusta underhålls- bidrag <i>on maintenance payment</i>				elatus tukea under- hållsstöd <i>maintenance allowance</i>	perittyjä elatusapuja indrivet under- hållsbidrag <i>maintenance payments recovered</i>	yhteensä euroa/lapsi totalt, euro/barn <i>EUR total/child (incl. both)</i>
			31.12.	%	31.12.	1 000 €	1 000 €	€
1985	6 473	7 278	70 284	6,1	46 028	50 958	11 363	887
1986	7 870	7 973	69 650	6,1	45 682	53 617	11 593	936
1987	8 922	8 750	69 200	6,1	45 192	53 434	13 669	970
1988	12 401	10 788	70 101	6,2	44 654	61 895	11 215	1 043
1989	14 074	11 229	71 333	6,3	44 842	65 929	10 947	1 078
1990	17 047	11 673	73 085	6,4	45 544	73 907	10 089	1 149
1991	20 290	14 386	78 725	6,8	48 384	81 545	12 311	1 192
1992	23 369	18 028	85 582	7,3	52 414	88 983	14 282	1 207
1993	25 683	21 312	92 593	7,9	55 979	101 300	15 705	1 264
1994	28 568	25 042	98 481	8,4	58 875	108 623	14 147	1 247
1995	30 911	26 808	103 101	8,8	61 148	119 520	15 353	1 308
1996	32 759	29 878	106 409	9,2	63 009	123 712	12 852	1 283
1997	33 780	30 968	107 902	9,3	63 850	126 411	12 992	1 292
1998	34 743	32 241	108 497	9,4	64 014	127 302	12 803	1 291
1999	36 254	34 269	108 959	9,5	63 860	133 501	10 688	1 323
2000	36 727	34 316	107 962	9,5	62 941	139 439	9 558	1 380
2001	38 048	34 808	107 154	9,5	61 991	137 842	9 407	1 374
2002	38 313	35 646	106 858	9,6	61 588	144 149	10 091	1 443
2003	39 331	36 111	105 898	9,6	60 891	143 355	9 838	1 447
2004	40 052	35 056	104 495	9,4	58 253	141 767	9 590	1 448
2005	40 124	34 559	102 743	9,3	53 585	139 281	8 486	1 438
2006	40 676	33 573	98 582	9,0	51 016	136 144	7 946	1 462
2007	41 552	35 237	96 111	8,8	48 813	144 014	6 877	1 570
2008	42 792	35 693	93 703	8,6	46 619	140 517	6 683	1 571
2009	43 711	39 643	95 899	8,8	41 751	151 357	6 174	1 643
2010	44 961	42 598	97 776	9,0	40 051	163 264	7 317	1 745
2011	44 933	44 385	98 182	9,1	31 691	167 664	7 970	1 789
2012	45 139	46 457	99 496	9,2	29 420	176 479	7 678	1 851
2013	46 060	48 607	101 409	9,4	28 435	185 007	8 380	1 907

Lähteet: Sopimukset: Lapsen elatus ja huolto. SVT. THL. Lapsen elatus: V.1985–2008: Lapsen elatus ja huolto. SVT. THL ja v. 2009–: Elatustuki. Kela. • Källor: Avtal: Underhåll och vårdnad av barn. FOS. THL. Underhåll av barn: År 1985–2008: Underhåll och vårdnad av barn. FOS. THL och år 2009–: Underhållsstödet. FPA. • Sources: Agreements: Child maintenance and custody. OSF. THL. Child maintenance: in 1985–2008: Child maintenance and custody. OSF. THL and year 2009–: Child Maintenance Allowance. Kela.

27. Lapsen elatus ja huolto maakunnittain 2013
Underhåll och vårdnad av barn efter länsskap 2013
Child maintenance and custody by region, 2013

Maakunta Region	Sosiaalitoimen vahvistamia sopimuksia Avtal som fastställts av socialväsendet Agreements confirmed by municipal social services		Elatustukea saaneet lapset Barn som fått underhållsstöd Children in receipt of maintenance allowance	0–17- vuotiaista Av 0–17- åringarna Of 0–17- year-olds
	lapsen huollosta, tapaamis- oikeudesta ja asumisesta vårdnad av barn, umgän- gesrätt och boende on child custody, right of access and residence	elatusavusta underhålls- bidrag on maintenance payment		
			31.12.	%
Koko maa • Whole country	46 060	48 607	101 409 ¹⁾	9,4 ¹⁾
Uusimaa	12 858	12 565	30 752	9,6
Varsinais-Suomi	3 776	4 016	8 848	10,0
Satakunta	1 793	1 715	4 369	10,5
Kanta-Häme	1 591	1 852	3 503	10,0
Pirkanmaa	4 241	4 381	8 931	9,1
Päijät-Häme	1 335	1 375	4 220	11,2
Kymenlaakso	1 554	2 119	3 427	10,7
Etelä-Karjala • South Karelia	1 133	1 357	2 129	9,3
Etelä-Savo	1 189	1 602	2 536	10,0
Pohjois-Savo	2 335	2 598	4 481	9,7
Pohjois-Karjala • North Karelia	1 345	1 421	3 088	10,3
Keski-Suomi • Central Finland	2 494	2 310	5 058	9,3
Etelä-Pohjanmaa • South Ostrobothnia	1 905	2 141	3 537	8,8
Pohjanmaa • Ostrobothnia	1 480	975	2 222	5,9
Keski-Pohjanmaa • Central Ostrobothnia	650	592	1 000	6,4
Pohjois-Pohjanmaa • North Ostrobothnia	3 608	4 296	8 011	8,2
Kainuu	630	764	1 390	9,7
Lappi • Lapland	1 890	2 389	3 717	10,8
Åhvenanmaa • Åland Islands	253	139	298	5,3

1) Ml. maakunta tuntematon. • Inkl. länsskap okänd. • Incl. region unknown.

Lähteet: Sopimukset: Lapsen elatus ja huolto. SVT. THL. Lapsen elatus: Elatustuki. Kela. • Källor: Avtal: Underhåll och vårdnad av barn. FOS.THL. Underhåll av barn: Underhållstödet. FPA. • Sources: Agreements: Child maintenance and custody. OSF. THL. Child Maintenance: Child maintenance allowance. Kela.

Elatusvelvollisia, joilla suoritettavana erääntyvää elatusapua Underhållsskyldiga som har underhållsbidrag som förfallit till betalning <i>Liable parents with unsettled maintenance payments</i>	Maksettu lapsille Utbetalda stöd och bidrag <i>Payments to children</i>			Landskap
	elatustukea underhållsstöd <i>maintenance allowance</i>	perittyjä elatusapuja indrivet underhållsbidrag <i>maintenance payments recovered</i>	yhteensä euroa/lapsi totalt, euro/barn <i>EUR total/child (incl. both)</i>	
31.12.	1 000 €	1 000 €	€	
28 435 ¹⁾	185 007 ¹⁾	8 380 ¹⁾	1 907 ¹⁾	Hela landet
8 552	57 216	3 014	1 959	Nyland
2 388	15 989	614	1 877	Egentliga Finland
1 237	7 918	351	1 892	Satakunta
927	6 406	312	1 918	Egentliga Tavastland
2 438	16 264	762	1 906	Birkaland
1 400	7 648	375	1 901	Päijänne-Tavastland
932	6 303	309	1 929	Kymmenedalen
440	3 847	148	1 877	Södra Karelen
681	4 564	175	1 869	Södra Savolax
1 159	8 028	282	1 855	Norra Savolax
846	5 683	147	1 888	Norra Karelen
1 364	9 108	297	1 859	Mellersta Finland
580	6 126	177	1 782	Södra Österbotten
523	3 990	98	1 840	Österbotten
224	1 807	52	1 859	Mellersta Österbotten
1 672	14 354	496	1 854	Norra Österbotten
333	2 445	75	1 813	Kajanaland
909	6 691	292	1 879	Lappland
32	501	25	1 767	Åland

28. Perittävänä olevat elatusavut ja vanhentuneet elatusvelkasaatavat 1993–2013
Oindrivna underhållsbidrag och preskriberade fordringar av underhåll 1993–2013
Maintenance payments to be recovered and time-barred maintenance debt, 1993–2013

Vuosi År Year	Kunnan perittävänä olevaa elatusapua elatusvelvollisilta jäljellä ¹⁾ Underhållsbidrag som återstår för kommunen att driva in från de underhållsskyldiga ¹⁾ <i>Remaining maintenance payment debt to be recovered by municipalities¹⁾</i>			Vanhentuneet elatusvelkasaatavat Underhållsfordringar som preskriberats <i>Time-barred maintenance debt</i>		
	Yhteensä Totalt Total	siitä • av vilket kunnalle tilitet- tävää elatustuen korvausta ¹⁾ ersättning för underhållsstöd som redovisas för kommunen ¹⁾ <i>recompense to be paid to municipality for maintenance al- lowance payments¹⁾</i>	of which lapselle tilitettävää elatusapua underhållsbidrag som redovisas för barnet <i>maintenance payments to be paid to children</i>	Yhteensä Totalt Total	siitä • av vilket kunnan saatavat ¹⁾ kommunens fordringar ¹⁾ <i>payments owed to municipality¹⁾</i>	of which lapsen saatavat barnets for- dringar <i>payments owed to child</i>
	1 000 €					
1993	318 654	263 651	55 003	..	..	..
1994	349 468	291 208	58 260	..	..	..
1995	374 020	313 852	60 169	..	..	..
1996	402 637	339 286	63 352	..	..	..
1997	420 376	355 424	64 951	..	..	..
1998	439 934	373 052	66 882	..	..	..
1999	455 920	389 602	66 318	..	..	..
2000	471 659	406 546	65 110	..	..	..
2001	482 582	418 254	64 328	..	..	..
2002	488 412	425 669	62 736	..	..	..
2003	492 787	432 061	60 730	..	..	..
2004	495 298	435 532	59 757	..	..	..
2005	267 793 ²⁾	243 428	24 364	233 395 ³⁾	197 346	36 053
2006	257 697	234 853	22 845	20 892	18 741	2 155
2007	248 010	226 922	21 084	20 249	18 144	2 101
2008	232 202	212 941	19 249	20 140	18 125	2 002
2009 ¹⁾	236 844	216 833	20 011	19 052	17 259	1 793
2010	235 045	216 288	18 757	22 032	19 681	2 351
2011	222 252	205 444	16 808	18 215	16 282	1 933
2012	217 593	201 436	16 157	17 942	16 074	1 868
2013	213 832	197 874	15 959	19 185	17 464	1 721

1) Elatustuen toimeenpanoon liittyvät tehtävät siirtyivät kunnilta Kelalle 1.4.2009. • Uppgiften att verkställa underhållsstödet överfördes från kommunerna på Folkpensionsamtalen den 1 april 2009. • *Practical arrangements surrounding maintenance allowance formerly handled by the municipalities, were transferred to KELA as of 1 April 2009.*

2) Elatusvelkasaatavia vanhentunut 233,4 milj. euroa • Preskriberade fordringar av underhåll 233,4 miljoner euro • *Time-barred maintenance debt EUR 233.4 million in total.*

3) Vuoden 1999 alusta voimaan tulleen elatusapulain muutoksen vuoksi ovat vuoden 1999 ja sitä vanhemmat elatusvelkasaatavat vanhentuneet. • I början av 1999 trädde en ändring av lagen om underhållsbidrag i kraft och till följd av den preskriberades fordringar av underhåll från 1999 och tidigare. • *Due to a legislative reform concerning maintenance payments, effective in early 1999, maintenance debt for 1999 and from before 1999 has become time-barred.*

Lähteet: V. 1993–2008: Lapsen elatus ja huolto. SVT. THL ja v. 2009–: Elatustuki. Kela. • Källor: År 1993–2008: Underhåll och vårdnad av barn. FOS. THL och år 2009–: Underhållsstödet. FPA. • *Sources: In 1993–2008: Child maintenance and custody. OSF. THL and year 2009–: Child Maintenance Allowance. Kela.*

29. Kasvatus- ja perheneuvonta ja ensi- ja turvakodit 1997–2013

Mödra- och skyddshem samt rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor 1997–2013

Child guidance and family counselling, mother-and-baby-homes and shelters for battered family members, 1997–2013

Vuosi År Year	Kasvatus- ja perheneuvonta Rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor <i>Child guidance and family counselling</i>		Enskodit Mödrahem <i>Mother-and-baby-homes</i>		Turvakodit Skyddshem <i>Shelters for battered family members</i>	
	Asiakkaita/v. Klienter/år <i>Clients/year</i>	joista lapsia av vilka barn <i>of which children</i>	Asiakkaita/v. Klienter/år <i>Clients/year</i>	joista lapsia av vilka barn <i>of which children</i>	Asiakkaita/v. Klienter/år <i>Clients/year</i>	joista lapsia av vilka barn <i>of which children</i>
		%		%		%
1997	71 885	40,6	427	60,2	3 698	48,2
1998	70 513	39,9	491	57,6	3 789	53,9
1999	71 278	39,9	429	58,0	3 496	50,9
2000	72 142	41,7	540	55,0	3 501	50,0
2001	73 400	43,4	458	56,8	3 366	54,0
2002	69 788	43,3	489	50,3	3 576	52,9
2003	69 270	43,9	582	50,3	3 625	51,1
2004	71 856	44,0	605	51,7	3 388	53,9
2005	70 627	43,8	637	52,6	3 606	53,2
2006	72 791	44,7	735	51,6	3 671	54,2
2007	74 548	44,7	720	50,4	3 740	55,1
2008	77 562	45,5	818	51,2	3 668	55,1
2009	76 760	45,7	955	46,7	3 488	54,1
2010	75 390	46,6	786	50,8	3 186	54,9
2011	77 925	45,9	896	50,9	3 067	52,6
2012	79 824	48,2	833	49,3	3 089	51,7
2013	79 828	47,7	855	50,5	2 740	49,2

Kasvatus- ja perheneuvonta • Rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor • *Child guidance and family counselling*
Lapset • Barn • *Children*

Vuosi År Year	Yhteensä Totalt Total	Ikäryhmä • Åldersgrupp • <i>Age group</i>		
		0–6	7–15	16–21
2006	32 544	9 715	19 965	2 864
2007	33 343	9 538	21 244	2 561
2008	35 294	9 763	21 961	3 570
2009	35 083	9 255	21 338	4 490
2010	35 118	9 434	21 494	4 190
2011	35 775	10 725	21 655	3 395
2012	38 458	11 099	23 795	3 564
2013	38 053	11 316	23 353	3 384

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus. • Källa: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen. • Source: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland.

30. Ikääntyneiden palvelujen rakenne ja peittävyys 1990–2013
Äldreomsorgens servicestruktur och täckningsgrad 1990–2013
Service structure and coverage in care and services for older people, 1990–2013

Vuosi År Year	Omaishoidon tuki Stöd för när- stående Support for informal care	Säännöllinen kotihoito Regelbunden hemvård Regular home care	Tavallinen palvelu- asuminen Vanligt service- boende Ordinary sheltered housing	Tehostettu palvelu- asuminen Serviceboende med heldygnsomsorg Sheltered housing with 24-hour assistance	Vanhainkodit Ålderdoms- hem Residential homes	Terveyskeskusten pitkäaikais- hoito Hälsövärd- centraler, långvård Health centres, long-term inpatients
Asiakkaita/v. Klienter/år Clients/year	30.11.	31.12.	31.12.	31.12.	31.12.	31.12.

65 vuotta täyttäneet asiakkaat, lkm ja % 65 v. täyttäneistä • Klienter i åldern 65 år och över, antal och % av 65 år över •
 Clients aged 65 and over, number and % of all aged 65 and over

1990	13 196	2,0	..	..	..	..	..	..	25 659	3,8	11 311	1,7
1995	11 294	1,5	51 788	7,1	..	..	..	..	22 546	3,1	12 255	1,7
2000	14 355	1,8	..	..	10 007	1,3	6 799	0,9	20 630	2,7	12 164	1,6
2001	15 920	2,0	50 957	6,5	9 935	1,3	9 055	1,2	20 092	2,6	12 136	1,5
2002	17 025	2,1	..	..	10 661	1,3	10 646	1,3	20 132	2,5	11 718	1,5
2003	17 868	2,2	49 603	6,1	10 586	1,3	12 091	1,5	19 395	2,4	11 194	1,4
2004	18 650	2,2	..	..	10 669	1,3	13 551	1,6	19 424	2,3	11 078	1,3
2005	19 796	2,4	53 149	6,3	10 072	1,2	15 639	1,9	18 899	2,2	11 325	1,3
2006	20 370	2,3	..	..	8 598	1,0	18 064	2,1	18 538	2,1	11 249	1,3
2007	21 765	2,5	54 770	6,3	8 419	1,0	20 026	2,3	18 515	2,1	10 607	1,2
2008	22 981	2,6	55 021	6,2	7 846	0,9	22 070	2,5	17 721	2,0	10 327	1,2
2009	23 548	2,6	56 729	6,2	6 856	0,8	24 777	2,7	16 692	1,8	9 242	1,0
2010	24 656	2,6	60 432	6,4	6 675	0,7	27 711	2,9	15 656	1,7	7 598	0,8
2011	26 055	2,7	63 826	6,5	6 147	0,6	29 771	3,0	15 104	1,5	6 786	0,7
2012	27 021	2,7	63 355	6,2	6 198	0,6	31 408	3,1	13 249	1,3	5 877	0,6
2013	28 273 ¹⁾	2,7 ¹⁾	65 297	6,2	5 746	0,5	33 929	3,2	11 586	1,1	4 742	0,4

75 vuotta täyttäneet asiakkaat, lkm ja % 75 v. täyttäneistä • Klienter i åldern 75 år och över, antal och % av 75 år och över •
 Clients aged 75 and over, number and % of all aged 75 and over

1990	9 326	3,3	..	..	..	..	..	..	22 180	7,8	9 608	3,4
1995	8 041	2,7	40 177	13,4	..	..	..	..	19 535	6,5	10 312	3,4
2000	10 300	3,0	..	..	7 900	2,3	5 857	1,7	18 093	5,3	10 360	3,0
2001	11 340	3,2	41 132	11,8	7 951	2,3	7 791	2,2	17 755	5,1	10 362	3,0
2002	12 270	3,4	..	..	8 694	2,4	9 127	2,6	17 786	5,0	10 024	2,8
2003	12 938	3,5	40 585	11,0	8 682	2,4	10 393	2,8	17 212	4,7	9 640	2,6
2004	13 531	3,6	..	..	8 882	2,3	11 760	3,1	17 246	4,5	9 584	2,5
2005	14 517	3,7	44 082	11,2	8 521	2,2	13 554	3,4	16 878	4,3	9 871	2,5
2006	14 898	3,7	..	..	7 407	1,8	15 748	3,9	16 671	4,1	9 766	2,4
2007	15 983	3,9	46 042	11,2	7 311	1,8	17 472	4,2	16 677	4,0	9 264	2,2
2008	17 006	4,1	46 303	11,0	6 875	1,6	19 231	4,6	15 923	3,8	8 994	2,1
2009	18 379	4,1	48 049	11,3	6 037	1,4	21 659	5,1	14 971	3,5	8 074	1,9
2010	18 379	4,2	51 271	11,8	5 851	1,3	24 434	5,6	14 022	3,2	6 649	1,5
2011	19 439	4,4	54 166	12,2	5 411	1,2	26 300	5,9	13 482	3,0	5 944	1,3
2012	20 205	4,5	53 703	11,9	5 474	1,2	27 769	6,1	11 878	2,6	5 109	1,1
2013	21 233 ¹⁾	4,6 ¹⁾	55 419	11,9	5 109	1,1	30 075	6,5	10 365	2,2	4 116	0,9

30. jatk. • forts. • cont.

30. jatk. • forts. • cont.

Vuosi År Year	Omaishoidon tuki Stöd för när- ståendevård Support for informal care	Säännöllinen kotihoito Regelbunden hemvård Regular home care	Tavallinen palvelu- asuminen Vanligt service- boende Ordinary shel- tered housing	Tehostettu palveluasuminen Serviceboende med heldygns- omsorg Sheltered housing with 24-hour assistance	Vanhainkodit Ålderdoms- hem Residential homes	Terveyskeskus- ten pitkäaikais- hoito Hälsövärd- centraler, långvård Health centres, long-term inpatients
Asiakkaita/v. Klienter/år Clients/year		30.11.	31.12.	31.12.	31.12.	31.12.
85 vuotta täyttäneet asiakkaat, lkm ja % 85 v. täyttäneistä • Klienter i åldern 85 år och över, antal och % av 85 år och över • Clients aged 85 and over, number and % of all aged 85 and over						
1990	3 454 6,6	.. ..	.. ..	.. ..	9 910 19,1	4 239 8,2
1995	3 369 5,0	14 618 21,8	.. ..	.. ..	10 301 15,4	5 257 7,8
2000	4 158 5,3	.. ..	3 360 4,3	2 856 3,6	9 863 12,6	5 478 7,0
2001	4 455 5,6	16 613 20,9	3 393 4,3	3 825 4,8	9 703 12,2	5 482 6,9
2002	4 653 5,7	.. ..	3 825 4,7	4 522 5,6	9 769 12,1	5 195 6,4
2003	4 845 5,9	16 698 20,2	3 853 4,7	5 094 6,2	9 451 11,4	4 954 6,0
2004	4 750 5,7	.. ..	3 956 4,8	5 703 6,9	9 305 11,2	4 855 5,8
2005	5 286 6,0	18 197 20,5	3 925 4,4	6 670 7,5	9 215 10,4	5 082 5,7
2006	5 478 5,8	.. ..	3 645 3,9	7 903 8,4	9 276 9,9	5 137 5,5
2007	5 830 5,9	19 975 20,3	3 671 3,7	9 042 9,2	9 234 9,4	4 900 5,0
2008	6 100 5,9	20 924 20,2	3 601 3,5	10 190 9,8	9 031 8,7	4 784 4,6
2009	6 394 5,9	22 434 20,6	3 218 3,0	11 779 10,8	8 613 7,9	4 333 4,0
2010	6 808 6,0	24 529 21,5	3 250 2,8	13 556 11,9	8 138 7,1	3 586 3,1
2011	7 255 6,1	26 567 22,3	3 080 2,6	14 883 12,5	7 991 6,7	3 257 2,7
2012	7 633 6,2	27 128 22,0	3 183 2,6	15 952 12,9	7 044 5,7	2 813 2,3
2013	8 362 ¹⁾ 6,5 ¹⁾	28 515 22,1	3 129 2,4	17 567 13,6	6 218 4,8	2 292 1,8

Lähteet: Omaishoidontuki: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus; Säännöllinen kotihoito: Kotihoidon las-
kenta 30.11. SVT. THL; Tavallinen ja tehostettu palveluasuminen: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. THL; Vanhain-
kodit v.1990–1999: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus ja v. 2000–: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut
SVT. THL; Terveyskeskukset: Perusterveydenhuolto. THL. • Källor: Stöd för närståendevård: Kommunernas och samkommunernas ekonomi
och verksamhet. FOS. Statistikcentralen; Regelbunden hemvård: Klientinventering inom hemvården 30.11. FOS. THL; Vanligt serviceboende
och serviceboende med heldygnsomsorg: Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL; Ålderdomshem år 1990–1999:
Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen och år 2000–: Institutionsvård och boendeservice inom
socialvården. FOS. THL; Hälsövärdcentraler: Primärvård. THL. • Sources: Support for informal care: Finances and activities of municipalities
and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland; Regular home care: Count of regular home-care clients on 30 November. OSF. THL; Ordinary
sheltered housing and sheltered housing with 24-hour assistance: Institutional care and housing services in social care. OSF. THL; Residential
homes in 1990–1999: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland and year 2000–: Institutional
care and housing services in social care. OSF. THL; Health centres: Primary health care. THL.

31. Ikääntyneiden palvelujen rakenne ja peittävyys maakunnittain 2013
 Äldreomsorgens servicestruktur och täckningsgrad efter landskap 2013
 Service structure and coverage in care and services for older people by region, 2013

Maakunta Region	Omaishoidon tuki ¹ Stöd för närstående- vård ² Support for informal care ³		Säännöllinen kotihoito Regelbunden hemvård Regular home care		Tavallinen palveluasuminen Vanligt serviceboende Ordinary sheltered housing	
	Asiakkaita/v. Klienter/år Clients/year		30.11.		31.12.	
75 vuotta täyttäneet asiakkaat, lkm ja % 75 v. täyttäneistä • Klienter i åldern 75 år och över, antal och % av 75 år och över • Clients aged 75 and over, number and % of all aged 75 and over						
Koko maa • Whole country	21 233	4,6	55 419	11,9	5 109	1,1
Uusimaa	3 549	3,6	10 553	10,7	1 232	1,2
Varsinais-Suomi	1 837	4,2	5 610	13,0	570	1,3
Satakunta	1188	5,0	2 541	10,6	109	0,5
Kanta-Häme	688	4,1	1 798	10,8	233	1,4
Pirkanmaa	1 549	3,6	4 912	11,4	446	1,0
Päijät-Häme	729	3,8	1 851	9,7	67	0,4
Kymenlaakso	944	4,9	2 179	11,4	323	1,7
Etelä-Karjala • South Karelia	762	5,3	1 948	13,5	239	1,7
Etelä-Savo	866	4,7	2 512	13,7	208	1,1
Pohjois-Savo	1 247	5,0	2 995	12,1	242	1,0
Pohjois-Karjala • North Karelia	582	3,5	2 022	12,1	181	1,1
Keski-Suomi • Central Finland	1 119	4,5	2 954	11,9	275	1,1
Etelä-Pohjanmaa • South Ostrobothnia	1 243	6,3	3 073	15,5	359	1,8
Pohjanmaa • Ostrobothnia	791	4,5	1 885	10,8	102	0,6
Keski-Pohjanmaa • Central Ostrobothnia	424	7,0	559	9,2	39	0,6
Pohjois-Pohjanmaa • North Ostrobothnia	1 888	6,5	4 543	15,6	177	0,6
Kainuu	658	7,5	1 095	12,5	120	1,4
Lappi • Lapland	1 066	6,1	2 060	11,7	187	1,1
Ahvenanmaa • Åland Islands	103	4,2	328	13,5	-	-

Lähteet: Omaishoidontuki: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus; Säännöllinen kotihoito: Kotihoidon laskenta 30.11. SVT. THL; Tavallinen ja tehostettu palveluasuminen: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. THL; Vanhainkodit v.1990–1999: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus ja v. 2000–: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut SVT. THL; Terveyskeskukset: Perusterveydenhuolto. THL • Källor: Stöd för närståendevård: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen Regelbunden hemvård: Klientinventering inom hemvården 30.11. FOS. THL; Vanligt serviceboende and serviceboende med heldygnssomsorg: Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL; Älderdoms hem: Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL. Hälsovårdscentraler: Primär vård. THL • Sources: Support for informal care: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland regular home care: Klientinventering inom hemvården 30.11. OSF. THL; Ordinary sheltered housing and sheltered housing with 24-hour assistance: Institutional care and housing services in social care. OSF. THL; Residential homes: Institutional care and housing services in social care. OSF. THL Health centres: Primary health care. THL.

Tehostettu palveluasuminen Serviceboende med heldygnsomsorg Sheltered housing with 24-hour assistance		Vanhainkodit Ålderdomshem Residential homes		Terveyskeskusten pitkäaikaishoito Hälsovårdscentraler, långvård Health centres, long-term inpatients		Landskap
31.12.		31.12.		31.12.		
30 075	6,5	10 365	2,2	4 116	0,9	Hela landet
5 882	6,0	2 621	2,7	520	0,5	Nyland
2 458	5,7	1 025	2,4	442	1,0	Egentliga Finland
1 737	7,3	630	2,6	158	0,7	Satakunta
942	5,7	478	2,9	39	0,2	Egentliga Tavastland
2 220	5,2	1 233	2,9	386	0,9	Birkaland
1087	5,7	201	1,1	466	2,4	Päijänne-Tavastland
1 705	8,9	411	2,2	74	0,4	Kymmenedalen
689	4,8	251	1,7	117	0,8	Södra Karelen
1 267	6,9	241	1,3	232	1,3	Södra Savolax
1 588	6,4	414	1,7	174	0,7	Norra Savolax
1 428	8,6	105	0,6	355	2,1	Norra Karelen
1 792	7,2	607	2,4	217	0,9	Mellersta Finland
1 370	6,9	524	2,6	217	1,1	Södra Österbotten
1 214	6,9	431	2,5	242	1,4	Österbotten
554	9,1	56	0,9	12	0,2	Mellersta Österbotten
2 011	6,9	731	2,5	136	0,5	Norra Österbotten
703	8,0	49	0,6	88	1,0	Kajanaland
1 268	7,2	230	1,3	241	1,4	Lappland
159	6,5	127	5,2	-	-	Åland

32. Ikä- ja sukupuolirakenne ikääntyneiden palveluissa 2013
 Ålders- och könsstruktur inom äldreomsorgen 2013
 Age and sex structure in care and services for older people, 2013

	Säännöllinen kotihoito Regelbunden hemvård Regular home care	Tavallinen palvelu- asuminen Vanligt service- boende Ordinary sheltered housing	Tehostettu palvelu- asuminen Serviceboende med heldygns- omsorg Sheltered housing with 24-hour assis- tance	Vanhain- kodit Ålder- domshem Residen- tial homes	Terveys- keskusten pitkäaikais- hoito Hälsovårds- centraler, långvård Health centres, long-term inpatients
	Asiakkaita • Klienter • Clients				
	30.11.	31.12.	31.12.	31.12.	31.12.
65–74					
Miehet • Män • Men	4 735	314	1 802	622	334
Naiset • Kvinnor • Women	5 143	323	2 052	599	292
Yhteensä • Totalt • Total	9 878	637	3 854	1 221	626
75–84					
Miehet • Män • Men	8 812	603	4 027	1 468	685
Naiset • Kvinnor • Women	18 092	1 377	8 481	2 679	1 139
Yhteensä • Totalt • Total	26 904	1 980	12 508	4 147	1 824
85+					
Miehet • Män • Men	6 762	732	3 409	1 373	471
Naiset • Kvinnor • Women	21 753	2 397	14 158	4 845	1 821
Yhteensä • Totalt • Total	28 515	3 129	17 567	6 218	2 292
75+					
Miehet • Män • Men	15 574	1 335	7 436	2 841	1 156
Naiset • Kvinnor • Women	39 845	3 774	22 639	7 524	2 960
Yhteensä • Totalt • Total	55 419	5 109	30 075	10 365	4 116
65+					
Miehet • Män • Men	20 309	1 649	9 238	3 463	1 490
Naiset • Kvinnor • Women	44 988	4 097	24 691	8 123	3 252
Yhteensä • Totalt • Total	65 297	5 746	33 929	11 586	4 742
65–74					
Miehet • Män • Men, %	47,9	49,3	46,8	50,9	53,4
Naiset • Kvinnor • Women, %	52,1	50,7	53,2	49,1	46,6
Yhteensä • Totalt • Total, %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
75–84					
Miehet • Män • Men, %	32,8	30,5	32,2	35,4	37,6
Naiset • Kvinnor • Women, %	67,2	69,5	67,8	64,6	62,4
Yhteensä • Totalt • Total, %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
85+					
Miehet • Män • Men, %	23,7	23,4	19,4	22,1	20,5
Naiset • Kvinnor • Women, %	76,3	76,6	80,6	77,9	79,5
Yhteensä • Totalt • Total, %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
75+					
Miehet • Män • Men, %	28,1	26,1	24,7	27,4	28,1
Naiset • Kvinnor • Women, %	71,9	73,9	75,3	72,6	71,9
Yhteensä • Totalt • Total, %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
65+					
Miehet • Män • Men, %	31,1	28,7	27,2	29,9	31,4
Naiset • Kvinnor • Women, %	68,9	71,3	72,8	70,1	68,6
Yhteensä • Totalt • Total, %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Lähteet: Säännöllinen kotihoito: Kotihoidon laskenta 30.11. SVT. THL; Sosiaalihuollon laitospalvelut. SVT. THL; Perusterveydenhuolto. THL. • Källor: Regelbunden hemvård: Klientinventering inom hemvården 30.11. FOS. THL; Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL; Primärvård. THL. • Sources: Regular home care: Count of regular home-care clients on 30 November. OSF. THL; Institutional care and housing services in social care. OSF. THL; Primary health care. THL.

33. Peittävyys ikääntyneiden palveluissa iän ja sukupuolen mukaan 2013
 Täckningsgrad inom äldreomsorgen efter ålder och kön 2013
 Coverage in care and services for older people by age and sex, 2013

	Säännöllinen kotihoito Regelbunden hemvård <i>Regular home care</i>	Tavallinen palvelu- asuminen Vanligt service- boende <i>Ordinary sheltered housing</i>	Tehostettu palvelu- asuminen Serviceboende med heldygn- omsorg <i>Sheltered housing with 24-hour assis- tance</i>	Vanhainkodit Ålderdoms- hem <i>Residential homes</i>	Terveys- keskusten pitkäaikais- hoito Hälsovårds- centraler, långvård <i>Health centres, long-term inpatients</i>
	Asiakkaita • Klienter • Clients				
	31.11.	31.12.	31.12.	31.12.	31.12.
% ikäryhmästä • av åldersgruppen • of age group					
65–74					
Miehet • Män • Men	1,7	0,1	0,6	0,2	0,1
Naiset • Kvinnor • Women	1,6	0,1	0,7	0,2	0,1
Yhteensä • Totalt • Total	1,7	0,1	0,7	0,2	0,1
75–84					
Miehet • Män • Men	6,5	0,4	3,0	1,1	0,5
Naiset • Kvinnor • Women	9,1	0,7	4,3	1,3	0,6
Yhteensä • Totalt • Total	8,0	0,6	3,7	1,2	0,5
85+					
Miehet • Män • Men	18,5	2,0	9,3	3,8	1,3
Naiset • Kvinnor • Women	23,5	2,6	15,3	5,2	2,0
Yhteensä • Totalt • Total	22,1	2,4	13,6	4,8	1,8
75+					
Miehet • Män • Men	9,0	0,8	4,3	1,6	0,7
Naiset • Kvinnor • Women	13,7	1,3	7,8	2,6	1,0
Yhteensä • Totalt • Total	11,9	1,1	6,5	2,2	0,9
65+					
Miehet • Män • Men	4,5	0,4	2,0	0,8	0,3
Naiset • Kvinnor • Women	7,4	0,7	4,1	1,3	0,5
Yhteensä • Totalt • Total	6,2	0,5	3,2	1,1	0,4

Lähteet: Säännöllinen kotihoito: Kotihoidon laskenta 30.11. SVT. THL; Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. THL; Perusterveydenhuolto. THL. • Källor: Regelbunden hemvård: Klientinventering inom hemvården 30.11. FOS. THL; Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL; Primärvård THL. • Sources: Regular home care: Count of regular home-care clients on 30 November. OSF. THL; Institutional care and housing services in social care. OSF. THL; Primary health care. THL.

34. Ikääntyneiden laitoshoido ja asumispalvelut 1997–2013 Institutionsvård och boendeservice för äldre 1997–2013 Institutional care and housing services for older people, 1997–2013

Vuosi År Year	Tavallinen palvelu- asuminen Vanligt service- boende Ordinary sheltered housing	Tehostettu palveluasuminen Serviceboende med heldygnssomsorg Sheltered housing with 24-hour assistance			Vanhainkodit Ålderdomshem Residential home		
	As. Kl. Clt 31.12.	As. ¹⁾ Kl. ¹⁾ Clt ¹⁾ 31.12.	As./v. ¹⁾ Kl./år ¹⁾ Clt ¹⁾ /year ¹⁾	Hoito- päiviä/v. ¹⁾ Vård- dygn/år ¹⁾ Care days/year ¹⁾	As. ¹⁾ Kl. ¹⁾ Clt ¹⁾ 31.12.	As. ¹⁾ Kl. ¹⁾ Clt ¹⁾	Hoito- päiviä/v. ¹⁾ Vård- dygn/år ¹⁾ Care days/year ¹⁾
1997	..	..	..	..	21 950	..	8 214 224
2000	10 007	7 302	10 777	2 560 630	21 325	40 087	7 856 748
2005	10 072	16 497	24 510	5 832 074	19 488	36 665	7 135 437
2006	8 598	18 799	28 031	6 708 776	19 082	36 592	6 969 429
2007	8 419	20 771	31 440	7 388 962	19 016	37 434	6 992 464
2008	7 846	22 890	34 967	8 177 839	18 229	35 639	6 760 901
2009	6 856	25 684	38 522	9 036 027	17 118	35 037	6 395 212
2010	6 675	28 644	43 586	9 978 186	16 082	33 429	6 198 362
2011	6 147	30 798	47 438	10 827 510	15 525	32 345	5 801 665
2012	6 198	32 257	50 617	11 468 831	13 587	29 950	5 207 346
2013	5 746	34 800	55 317	12 496 646	11 921	28 264	4 575 368

Vuosi År Year	Vanhainkodit ja tehostettu palvelu- asuminen yhteensä Ålderdomshem och serviceboende med heldygnssomsorg totalt Residential homes and sheltered housing with 24-hour assistance total			Terveyskeskusten vuodeosastot Hälsösvårdscentralernas vårdavdelningar Health centres, inpatient care			65 vuotta täyttäneet asiakkaat Klienter i åldern 65 år och över Clients aged 65 and over			75 vuotta täyttäneet asiakkaat Klienter i åldern 75 år och över Clients aged 75 and over		
	As. ¹⁾ Kl. ¹⁾ Clt ¹⁾ 31.12.	As./v. ¹⁾ Kl./år ¹⁾ Clt ¹⁾ /year ¹⁾	Hoito- päiviä/v. ¹⁾ Vård- dygn/år ¹⁾ Care days/year ¹⁾	Pitk.as. Långv.kl. Clt ¹⁾ in long- term care 31.12.	As./v. Kl./ år Clt ¹⁾ /year	Hoito- päiviä/v. Vård- dygn/år Care days/year	Pitk.as. Långv. kl. Clt ¹⁾ in long- term care 31.12.	As./v. Kl./ år Clt ¹⁾ /year	Hoito- päiviä/v. Vård- dygn/år Care days/year	Pitk.as. Långv. kl. Clt ¹⁾ in long- term care 31.12.	As./v. Kl./ år Clt ¹⁾ /year	Hoito- päiviä/v. Vård- dygn/år Care days/year
1997	25 890	45 633	9 494 588	12 290	106 011	6 690 626	10 397	77 711	5 486 094			
2000	28 627	49 813	10 417 378	12 164	116 383	6 865 167	10 360	86 935	5 677 595			
2005	35 985	59 075	12 967 511	11 325	114 877	6 626 474	9 871	89 638	5 589 466			
2006	37 881	62 023	13 678 205	11 249	115 492	6 670 911	9 766	90 719	5 664 453			
2007	39 787	65 796	14 381 426	10 607	116 066	6 462 984	9 264	91 718	5 491 894			
2008	41 119	67 395	14 938 740	10 327	120 003	6 411 474	8 994	95 058	5 439 915			
2009	42 802	69 877	15 431 239	9 242	121 027	6 123 544	8 074	95 853	5 200 521			
2010	44 726	72 921	16 176 548	7 598	121 020	5 610 641	6 649	96 215	4 777 483			
2011	46 323	75 549	16 629 175	6 786	121 984	5 195 140	5 944	96 597	4 412 263			
2012	45 844	76 060	16 676 177	5 877	123 406	4 972 325	5 109	97 484	4 184 388			
2013	46 721	78 905	17 072 014	4 742	122 002	4 482 629	4 116	95 970	3 755 234			

1) Mukana myös alle 65-vuotiaat asiakkaat. • Omfattar även klienter under 65 år. • Includes also clients aged under 65.

Lähteet: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. THL; Perusterveydenhuolto. THL. • Källor: Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL; Primärvård. THL. • Sources: Institutional care and housing services in social care. OSF. THL; Primary health care. THL.

35. Ikääntyneiden kotipalvelut 1990–2013
Hemservice för äldre 1990–2013
Home-help services for older people, 1990–2013

Ikääntyneiden kodinhoitoapu • Hemvårdshjälp för äldre • Home help for older people

Vuosi År Year	Kotitalouksia vuoden aikana • Hushåll under året • Households during year						Käynnit/vuosi Besök/år Visits/year
	65+	65 v. täyttäneistä av 65 år och över of 65 and over	75+	75 v. täyttäneistä av 75 år och över of 75 and over	85+	85 v. täyttäneistä av 85 år och över of 85 and over	
		%		%		%	
1990	125 571	18,7	89 100	31,5	22 036	42,4	..
1995	86 466	11,8	66 379	22,1	23 895	35,7	..
2000	83 148	10,7	67 210	19,7	27 280	34,8	..
2005	85 604	10,3	71 850	18,3	30 489	34,4	..
2009	103 863	11,4	87 202	20,4	40 523	37,3	22 392 938
2010	105 120	11,2	88 888	20,4	42 659	37,4	22 662 908
2011	107 599	11,0	90 800	20,5	44 718	37,5	23 467 314
2012	108 383	10,6	91 414	20,2	45 536	36,8	24 867 682
2013*	110 312	10,4	92 685	20,0	47 192	36,8	25 874 789

Tukipalvelut • Stödtjänster • Support services

Vuosi År Year	Asiakkaita/vuosi • Klienter/år • Clients/year					
	65+	65 v. täyttäneistä av 65 år och över of 65 and over	75+	75 v. täyttäneistä av 75 år och över of 75 and over	85+	85 v. täyttäneistä av 85 år och över of 85 and over
		%		%		%
1990	103 096	15,3	..	..	..	..
1995	97 967	13,4	..	..	..	..
2000	105 195	13,5	..	..	..	..
2005	108 249	12,9	..	..	..	..
2009	116 347	12,8	97 617	22,9	45 932	42,3
2010	116 202	12,3	97 942	22,5	47 759	41,8
2011	118 386	12,1	99 604	22,5	49 942	41,9
2012	115 644	11,4	98 821	21,9	51 475	41,6
2013*	120 665	11,4	103 050	22,2	53 920	41,8

Säännöllisen kotihoiton piirissä olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat • Regelbunden hemvård, klienter 75 år och över •
 Regular home care, clients aged 75 and over

30.11.	75+ Yhteensä • Totalt • Total	Kotipalvelun tai kotisairaanhoidon käynnit/kk • Besök av hemservicen eller hemsjukvården/månad • Home-help or home-nursing visits/month			
		%			
		1–8	9–16	17–40	40–
1995	40 177	47,2	16,6	19,5	16,7
1999	41 669	40,4	17,1	19,3	23,2
2003	40 585	42,3	11,7	18,8	27,2
2005	44 082	40,1	13,0	18,8	28,1
2009	48 049	38,2	10,8	20,3	30,7
2010	51 271	38,0	11,2	19,7	31,1
2011	54 166	39,8	9,2	19,5	31,5
2012	53 703	36,7	9,8	20,1	33,4
2013	55 419	37,0	8,3	19,9	34,8

Lähteet: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus; Säännöllinen kotihoito: Kotihoiton laskenta 30.11. SVT. THL. • Källor: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen; Regelbunden hemvård: Klientinventering inom hemvården 30.11. FOS. THL. • Sources: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland; Regular home care: Count of regular home-care clients on 30 November OSF. THL.

36. Muistisairaiden asiakkaiden käyttämät sosiaali- ja terveyspalvelut 2003–2013¹⁾
Social- och hälsovård som mottagits av klienter med minnessjukdomar 2003–2013¹⁾
Social welfare and health services used by clients with memory disorders, 2003–2013¹⁾

	Asiakkaita • Klienter • Clients 31.12.			
	2003	2004	2005	2006
Säännöllinen kotihoito • Regular home care	6 541	..	8 522	..
Miehet • Men	1 702	..	2 427	..
Naiset • Women	4 839	..	6 095	..
Tavallinen palveluasuminen • Ordinary sheltered housing	1 676	1 838	1 796	1 713
Miehet • Men	401	452	469	441
Naiset • Women	1 275	1 386	1 327	1 272
Tehostettu palveluasuminen • Sheltered housing, 24-hour assistance	4 769	5 720	6 682	7 761
Miehet • Men	981	1 252	1 529	1 721
Naiset • Women	3 788	4 468	5 153	6 040
Vanhainkodi • Residential homes	8 058	8 445	8 614	8 767
Miehet • Men	1 855	1 973	2 030	2 180
Naiset • Women	6 203	6 472	6 584	6 587
Terveyskeskusten pitkäaikaishoito • Health centres, long-term inpatients	6 217	6 202	6 545	6 679
Miehet • Men	1 440	1 443	1 544	1 573
Naiset • Women	4 777	4 759	5 001	5 106
Terveyskeskusten lyhytaikaishoito • Health centres, short-term inpatients	1 792	1 777	1 981	2 119
Miehet • Men	628	631	670	744
Naiset • Women	1 164	1 146	1 311	1 375
Erikoissairaanhoidon laitoshoido • Inpatient care in specialised health care	776	808	809	866
Miehet • Men	338	370	371	402
Naiset • Women	438	438	438	464

	% kaikista asiakkaita • av alla klienter • of all clients			
	2003	2004	2005	2006
Säännöllinen kotihoito • Regular home care	11,3	..	13,8	..
Miehet • Men	9,5	..	12,3	..
Naiset • Women	12,0	..	14,4	..
Tavallinen palveluasuminen • Ordinary sheltered housing	13,5	14,7	15,1	17,8
Miehet • Men	9,9	11,0	12,0	14,7
Naiset • Women	15,2	16,5	16,6	19,2
Tehostettu palveluasuminen • Sheltered housing, 24-hour assistance	36,8	40,0	40,5	41,3
Miehet • Men	29,9	34,0	35,2	35,4
Naiset • Women	39,2	42,1	42,4	43,3
Vanhainkodit • Residential homes	40,3	42,1	44,2	45,9
Miehet • Men	36,9	38,2	40,6	43,5
Naiset • Women	41,4	43,5	45,4	46,8
Terveyskeskusten pitkäaikaishoito • Health centres, long-term inpatients	51,4	51,8	53,7	55,0
Miehet • Men	43,3	43,1	45,0	45,7
Naiset • Women	54,4	55,1	57,1	58,6
Terveyskeskusten lyhytaikaishoito • Health centres, short-term inpatients	22,0	23,0	24,7	26,2
Miehet • Men	20,4	21,1	21,4	24,1
Naiset • Women	22,9	24,2	26,9	27,5
Erikoissairaanhoidon laitoshoido • Inpatient care in specialised health care	5,8	6,4	6,2	7,0
Miehet • Men	5,3	5,9	5,8	6,6
Naiset • Women	6,4	6,8	6,5	7,5

1) Aineiston poimintakriteerien muutoksesta johtuen tiedot eivät ole vertailukelpoisia aikaisempina vuosina julkaistujen tietojen kanssa. Tietojen tarkentuminen johtuu erikoissairaanhoidon avohoidon mukaan ottamisesta poimintaan • På grund av ändrade kriterier för insamling av uppgifter inte jämförbara med de uppgifter som publicerats för tidigare år. Uppgifterna har precisierats till följd av att öppenvården inom den specialiserade sjukvården har upptagits i selektionen. • As the data collection criteria have been revised, the data are not comparable with the statistical reports for previous years. The more precise data is a result of including outpatient specialised health care in the sampling.

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
9 815	10 668	11 295	12 377	13 006	13 363	14 109	Regelbunden hemvård
2857	3 125	3 266	3 698	3 993	4 150	4 349	Män
6 958	7 543	8 029	8 679	9 013	9 213	9 760	Kvinnor
1 711	1 651	1 405	1 437	1 425	1 365	1 306	Vanligt serviceboende
436	429	364	372	402	382	347	Män
1 275	1 222	1 041	1 065	1 023	983	959	Kvinnor
9 024	10 172	11 720	13 650	15 008	16 382	18 113	Serviceboende med heldygnsomsorgn
2 089	2 465	2 917	3 458	3 809	4 149	4 746	Män
6 935	7 707	8 803	10 192	11 199	12 233	13 367	Kvinnor
9 189	9 061	8 587	8 275	8 006	7 022	6 084	Ålderdomshem
2 269	2 275	2 284	2 223	2 165	1 986	1 783	Män
6 920	6 786	6 303	6 052	5 841	5 036	4 301	Kvinnor
6 526	6 417	5 824	4 707	4 182	3 622	2 838	Hälsovårdscentraler, långvård
1 655	1 664	1 474	1 276	1 144	1 051	856	Män
4 871	4 753	4 350	3 431	3 038	2 571	1 982	Kvinnor
1 993	2 189	2 265	2 197	2 244	2 318	2 220	Hälsovårdscentraler, korttidsvård
682	800	805	762	848	829	798	Män
1 311	1 389	1 460	1 435	1 396	1 489	1 422	Kvinnor
792	681	676	665	610	573	501	Slutenvård inom den specialiserade sjukvården
377	318	317	279	291	267	221	Män
415	363	359	386	319	306	280	Kvinnor

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
15,6	17,0	17,5	18,2	18,2	18,9	19,6	Regelbunden hemvård
14,3	15,4	15,7	16,7	17,1	17,9	18,2	Män
16,3	17,7	18,4	18,9	18,7	19,5	20,2	Kvinnor
18,4	19,1	18,6	19,3	20,8	19,8	20,4	Vanligt serviceboende
15,3	16,3	15,9	15,9	18,9	17,5	16,9	Män
19,7	20,4	19,7	20,8	21,7	20,8	22,1	Kvinnor
43,4	44,4	45,6	47,7	48,7	50,8	52,0	Serviceboende med heldygnsomsorgn
38,6	40,0	41,9	43,9	45,0	46,7	48,8	Män
45,2	46,1	47,0	49,1	50,2	52,4	53,3	Kvinnor
48,3	49,7	50,2	51,5	51,6	51,7	51,0	Ålderdomshem
45,3	46,6	47,8	49,5	48,6	48,8	48,7	Män
49,4	50,9	51,1	52,2	52,8	52,9	52,1	Kvinnor
57,0	57,4	58,4	57,6	57,4	57,3	56,1	Hälsovårdscentraler, långvård
49,2	49,0	49,6	49,8	48,9	49,8	51,0	Män
60,2	61,1	62,1	61,1	61,4	61,1	58,7	Kvinnor
25,0	26,0	27,5	26,1	27,1	27,7	27,8	Hälsovårdscentraler, korttidsvård
22,3	24,2	24,4	22,6	25,1	25,5	24,7	Män
26,7	27,1	29,6	28,4	28,4	29,1	30,0	Kvinnor
6,9	6,1	6,2	6,2	5,7	5,6	5,2	Slutenvård inom den specialiserade sjukvården
6,6	5,7	5,8	5,2	5,5	5,1	4,6	Män
7,2	6,5	6,6	7,3	6,0	6,2	5,9	Kvinnor

Lähteet: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. THL; Säännöllinen kotihoito: Kotihoidon laskenta 30.11. SVT. THL; Perusterveydenhuolto. THL. Erikoissairaanhoito. SVT. THL. • Källor: Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL; Regelbunden hemvård: Klientinventering inom hemvården 30.11. FOS. THL; Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Sources: Institutional care and housing services in social care. OSF. THL; Regular home care: Count of regular home-care clients on 30 November OSF. THL; Primary health care. THL; Specialised health care. OSF. THL.

37. Vammaispalvelulain mukaiset palvelut 1990–2013 Tjänster enligt handikappservicelagen 1990–2013 Services under the Services and Assistance for the Disabled Act, 1990–2013

Vuosi År Year	Vaikeavammaisten kuljetuspalvelut Färdtjänster för gravt funktions- hindrade Transport services for people with serious disabilities	Henkilökoh- tainen apu Personlig assistent Personal assistant	Tulkkaus- palvelut ¹⁾ Tolk tjänster ¹⁾ Interpreter services ¹⁾	Asunnon muutostyöt ja asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet Ändringsarbeten i bostaden samt redskap och anordnin- gar som hör till bostaden Housing alterations and housing equipment and facilities	Vaikeavammaisten palveluasuminen Serviceboende för gravt funktions- hindrade Sheltered housing for people with serious disabilities
Asiakkaita/vuosi • Klienter/år • Clients/year					
1990	35 000	1 336	2 328	..	..
1995	45 839	1 835	2 808	..	..
2000	66 568	2 817	3 137	..	1 874
2005	80 937	4 322	3 530	7 713	2 721
2010	94 828	8 985	4 591	9 580	4 310
2011	97 557	11 304	4 873	9 655	4 630
2012	101 221	13 457	5 159	9 753	4 844
2013	101 794*	15 195*	5 313	10 298*	5 274*
Ikäryhmittäin • Efter åldersgrupp • By age group					
0–17	2 591*	1 121*	541	604*	88*
18–64	31 974*	9 869*	3 194	4 247*	3 787*
65+	67 229*	4 205*	1 578	5 447*	1 399*

1) Tulkkauspalvelujen järjestämisvelvollisuus siirtyi kunnilta Kelalle 1.9.2010. Vuosien 2010, 2011 ja 2012 osalta tilastossa ovat vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annetun lain (133/2010) perusteella tulkkauspalveluihin oikeutetut 31.12. • Skyldigheten att ordna tolkningstjänster övergick från kommunerna till FPA 1.9.2010. I statistiken för åren 2010 och 2011 ingår de personer som med stöd av lagen om tolkningstjänst för handikappade personer är berättigade till tolkningstjänster 31.12. • Duty to provide interpreter services was transferred from the municipalities to KELA as of 1 September 2010. The statistics for 2010 and 2011 include those who were entitled to interpreter services on 31 December under the Act on interpreter services for persons with disabilities (133/2010).

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus; Kelan vammaisetuudet ja -palvelut. SVT. Kela • Källa: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen; Handikappförmåner och -tjänster från FPA. FOS. FPA. • Sources: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland; Disability benefits and services paid by the Social Insurance Institution (Kela). OSF. Kela.

38. Vammaisten työllistämistoiminta ja omaishoidon tuki 1990–2013 Sysselsättningsverksamhet för funktionshindrade och stöd för närståendevård 1990–2013 Support to employment of disabled people and support for informal care, 1990–2013

Vuosi År Year	Kehitysvammaisten työ- ja toimintakeskukset Arbets- och aktivitets- center för personer med utvecklingsstörning Day and sheltered work centres for people with intellectual disabilities	Vajaakuntoisten työkeskukset Arbetscenter för funktionshindrade Sheltered work centres for disabled people	Vammaisten työllistämistä tukeva toiminta Verksamhet i sys- selsättningssyfte för funktionshindrade Activities to support employment of disabled people	Vammaisten työ- ja päivätoiminta Arbets- och dag- verksamhet för funktionshindrade Day and sheltered work centres for people with various disabilities	Omaishoidon tuki, alle 65-v. Stöd för när- ståendevård, under 65 år Support for infomal care, under 65 years
Asiakkaita/vuosi • Klienter/år • Clients/year			Asiakkaita • Klienter • Clients 31.12.		As./v. • Klienter/år • Clients/year
1990	..	..	..	..	7 836
1995	9 499	3 151	..	..	6 957
2000	10 929	3 301	..	..	8 090
2005	12 005	2 993	..	..	10 427
2010	..	..	2 458	15 805	12 910
2011	..	..	2 109	15 833	13 397
2012	..	..	1 812	16 607	13 575
2013	..	..	1 825*	17 107*	14 028*

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus. • Källa: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen. • Sources: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland.

39. Vammaisten laitos- ja asumispalvelut 1995–2013
Institutionsvård och boendeservice för funktionshindrade 1995–2013
Institutional care and housing services for disabled people, 1995–2013

Vuosi År Year	Vammaisten laitokset ¹⁾ Institu- tioner för funktions- hindrade ¹⁾ <i>Institutions for people with disabilities¹⁾</i>	Kehitysvammaisten asumispalvelut Boendeservice för personer med utvecklingsstörning <i>Housing services for people with intellectual disabilities</i>		Vammaisten ryhmä- muotoiset asumispalvelut Boendeservice i grupp för funktionshindrade <i>Group housing services for people with disabilities</i>		Vammaisten palvelu- ja tukiasunnot ²⁾ Service- och stödbostäder för funktions- hindrade ²⁾ <i>Sheltered and supported housing for people with disabilities²⁾</i>	Perhehoidossa kehitys- vammaisia ³⁾ Personer med utvecklings- störning i familjevård ³⁾ <i>Family care for people with intellectual disabilities³⁾</i>
		Autettu asu- minen Assisterat boende <i>Housing with 24-hour assis- tance</i>	Ohjattu asuminen Styrt boende <i>Housing with part-time assistance</i>	Henkilökunta läsnä myös yöllä Personal närvarande också på natten <i>Staff also available at night</i>	Henkilökunta ei läsnä yöllä Ingen personal närvarande på natten <i>No staff available at night</i>		
Asiakkaita • Klienter • Clients 31.12.							
1995	3 699	..	..	..	..	2 173	1 304
2000	2 960	3 344	2 476	..	..	1 510	1 270
2001	2 865	3 617	2 502	..	..	1 520	1 200
2002	2 754	3 992	2 549	..	..	1 588	1 122
2003	2 728	4 230	2 717	..	..	1 571	1 161
2004	2 625	4 694	2 655	..	..	1 642	1 156
2005	2 515	4 874	2 649	..	..	1 861	1 095
2006	2 554	..	..	5 371	2 362	1 758	1 270
2007	2 589	..	..	5 699	2 588	1 760	1 262
2008	2 449	..	..	5 962	2 540	1 844	1 269
2009	2 252	..	..	6 298	2 441	2 113	1 284
2010	2 177	..	..	6 913	2 443	2 184	1 333
2011	1 982	..	..	7 062	2 412	2 201	1 346
2012	1 789	..	..	7 617	2 396	2 293	1 244
2013	1 524*	..	..	7 685*	2 400*	2 399*	1 269*

1) Vuodesta 2006 lähtien on kerätty tieto "Vammaisten laitokset" eli mukana on jonkin verran muitakin vammaisia kuin kehitysvammaisia. • Från och med 2006 har uppgifter om institutionsvård för funktionshindrade samlats in, dvs. uppgifterna inbegriper även andra funktionshindrade än personer med utvecklingsstörning. • From 2006 onwards the data collection has concerned institutions for people with disabilities, i.e., the data covers not only people with intellectual disabilities but also some people with other disabilities.

2) Vuoteen 2005 asti tieto kerättiin erikseen kehitysvammaisten ja muiden vammaisten osalta, ja tässä taulukossa nämä määrät on laskettu yhteen. • Fram till 2005 samlades uppgifterna in separat för personer med utvecklingsstörning och för andra funktionshindrade. I denna tabell har antalen sammanräknats. • Up to 2005 data were collected separately for people with intellectual and other disabilities. In this table these numbers have been added together.

3) Vuodesta 2006 lähtien on kerätty tieto "Vammaisten perhehoito" eli mukana on jonkin verran muitakin vammaisia kuin kehitysvammaisia. • Från och med 2006 har uppgifter om familjevård för funktionshindrade samlats in, dvs. uppgifterna inbegriper även andra funktionshindrade än personer med utvecklingsstörning. • From 2006 onwards the data collection has concerned family care for people with disabilities, i.e. the data includes not only people with intellectual disabilities but also some people with other disabilities.

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus. • Källa: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen. • Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland.

40. Vammaisten osallistumista, toimintaa ja työntetoa tukevat palvelut maakunnittain 2013
Tjänster som stödjer funktionshindrades delaktighet, verksamhet och arbete efter landskap 2013
Services supporting disabled people's participation, activities and employment by region, 2013

Maakunta <i>Region</i>	Vaikeavammaisten kuljetuspalvelut* Färdtjänster för gravt funktionshindrade* <i>Transport services for people with serious disabilities*</i>	Henkilökohtainen apu* Personlig assistans* <i>Personal assistance*</i>	Asunnon muutostyöt ja asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet* Ändringsarbeten i bostaden samt redskap och anordningar som hör till bostaden* <i>Housing alterations and housing equipment and facilities*</i>
Asiakkaita/vuosi • Klienter/år • Clients/year			
Koko maa • Whole country	101 794	15 159	10 298
Uusimaa	25 215	3 666	2 375
Varsinais-Suomi	9 226	1 348	899
Satakunta	6 645	813	690
Kanta-Häme	3 257	388	327
Pirkanmaa	10 513	927	790
Päijät-Häme	4 942	478	281
Kymenlaakso	3 344	493	365
Etelä-Karjala • <i>South Karelia</i>	2 300	432	233
Etelä-Savo	3 787	597	384
Pohjois-Savo	4 803	958	446
Pohjois-Karjala • <i>North Karelia</i>	2 484	659	319
Keski-Suomi • <i>Central Finland</i>	4 635	735	340
Etelä-Pohjanmaa • <i>South Ostrobothnia</i>	3 398	661	478
Pohjanmaa • <i>Ostrobothnia</i>	3 352	381	379
Keski-Pohjanmaa • <i>Central Ostrobothnia</i>	1 725	253	210
Pohjois-Pohjanmaa • <i>North Ostrobothnia</i>	5 469	1 225	917
Kainuu	2 037	285	355
Lappi • <i>Lapland</i>	4 239	820	466
Ahvenanmaa • <i>Åland Islands</i>	423	76	44

1) Tulkkauspalvelujen järjestämisvelvollisuus siirtyi kunnilta Kelalle 1.9.2010. Vuosien 2010 ja 2011 osalta tilastossa ovat vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annetun lain (133/2010) perusteella tulkkauspalveluihin oikeutetut 31.12. • Skyldigheten att ordna tolkningstjänster övergick från kommunerna till FPA 1.9.2010. I statistiken för åren 2010 och 2011 ingår de personer som med stöd av lagen om tolkningstjänst för handikappade personer är berättigade till tolkningstjänster 31.12. • *Duty to provide interpreter services was transferred from the municipalities to KELA as of 1 September 2010. The statistics for 2010 and 2011 include those who were entitled to interpreter services on 31 December under the Act on interpreter services for persons with disabilities (133/2010).*

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus; Kelan vammaiseturvet ja -palvelut. SVT. Kela. • Källa: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen; Handikappförmåner och -tjänster från FPA. FOS. FPA. • *Sources: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland; Disability benefits and services paid by the Social Insurance Institution (Kela). OSF. Kela.*

Tulkkauspalvelut ¹⁾ Tolktjänster ¹⁾ <i>Interpreter services¹⁾</i>	Vammaisten työ- listymistä tukeva toiminta* Verksamhet i sys- sättningsstöd för funktionshindrade* <i>Activities to support employment of disabled people*</i>	Vammaisten työ- ja päivätoiminta* Arbets- och dagverksamhet för funktionshindrade* <i>Day and sheltered work centres for people with various disabilities*</i>	Landskap
Asiakkaita/vuosi • Klienter/år • Clients/year.			
5 313	1 825	17 107	Hela landet
1 507	368	3 008	Nyland
686	181	1 347	Egentliga Finland
237	73	894	Satakunta
165	62	574	Egentliga Tavastland
476	58	1 232	Birkaland
157	40	704	Päijänne-Tavastland
128	115	537	Kymmenedalen
125	0	482	Södra Karelen
125	13	588	Södra Savolax
219	178	957	Norra Savolax
226	21	824	Norra Karelen
320	86	996	Mellersta Finland
226	122	692	Södra Österbotten
141	81	605	Österbotten
36	16	357	Mellersta Österbotten
299	247	1 977	Norra Österbotten
73	77	350	Kajanaland
160	57	893	Lappland
7	30	90	Åland

41. Vammaisten laitos- ja asumispalvelut maakunnittain 2013
Institutionsvård och boendeservice för funktionshindrade efter landskap 2013
Institutional care and housing services for disabled people by region, 2013

Maakunta Region	Vammaisten laitokset* ¹⁾ Institutioner för funktionshindrade* ¹⁾ Institutions for people with disabilities* ¹⁾	Vammaisten ryhmämuotoiset asumispalvelut* Boendeservice i grupp för handikappade* Group housing services for people with disabilities*	
		Henkilökunta läsnä myös yöllä Personal närvarande också på natten Staff also available at night	Henkilökunta ei läsnä yöllä Ingen personal närvarande på natten No staff available at night

Asiakkaita • Klienter • Clients 31.12.

Koko maa • Whole country	1 524	7 685	2 400
Uusimaa	344	1 587	451
Varsinais-Suomi	233	631	181
Satakunta	114	421	65
Kanta-Häme	2	308	73
Pirkanmaa	186	440	195
Päijät-Häme	6	428	70
Kymenlaakso	41	360	128
Etelä-Karjala • South Karelia	19	238	82
Etelä-Savo	71	215	206
Pohjois-Savo	95	540	211
Pohjois-Karjala • North Karelia	74	247	88
Keski-Suomi • Central Finland	30	449	132
Etelä-Pohjanmaa • South Ostrobothnia	75	261	107
Pohjanmaa • Ostrobothnia	31	389	27
Keski-Pohjanmaa • Central Ostrobothnia	6	119	20
Pohjois-Pohjanmaa • North Ostrobothnia	79	534	88
Kainuu	28	151	110
Lappi • Lapland	89	304	146
Ahvenanmaa • Åland Islands	1	63	20

1) Vuodesta 2006 lähtien on kerätty tieto "Vammaisten perhehoito" eli mukana on jonkin verran muitakin vammaisia kuin kehitysvammaisia. • Från och med 2006 har uppgifter om familjevård för funktionshindrade samlats in, dvs. uppgifterna inbegriper även andra funktionshindrade än personer med utvecklingsstörning. • From 2006 onwards the data collection has concerned family care for people with disabilities, i.e. the data includes not only people with intellectual disabilities but also some people with other disabilities.

2) Vuoteen 2005 asti tieto kerättiin erikseen kehitysvammaisten ja muiden vammaisten osalta, ja tässä taulukossa nämä määrät on laskettu yhteen. • Fram till 2005 samlades uppgifterna in separat för personer med utvecklingsstörning och för andra funktionshindrade. I denna tabell har antalen sammanräknats. • Up to 2005 data were collected separately for people with intellectual and other disabilities. In this table these numbers have been added together.

3) Vuodesta 2006 lähtien on kerätty tieto "Vammaisten perhehoito" eli mukana on jonkin verran muitakin vammaisia kuin kehitysvammaisia. • Från och med 2006 har uppgifter om familjevård för funktionshindrade samlats in, dvs. uppgifterna inbegriper även andra funktionshindrade än personer med utvecklingsstörning. • From 2006 onwards the data collection has concerned family care for people with disabilities, i.e. the data includes not only people with intellectual disabilities but also some people with other disabilities.

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus. • Källa: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen • Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland.

Vammaisten palvelu- ja tukiasunnot ^{*2)} Service- och stödbostäder för funktionshindrade ^{*2)} <i>Sheltered and supported housing for people with disabilities^{*2)}</i>	Perhehoidossa kehitysvammaisia ^{*3)} Personer med utvecklingsstörning i familjevård ^{*3)} <i>Family care for people with intellectual disabilities^{*3)}</i>	Vaikeavammaisten palveluasuminen [*] Serviceboende för gravt funktionshindrade [*] <i>Sheltered housing for people with serious disabilities[*]</i>	Landskap
Asiakkaita • Klienter • Clients 31.12	Asiakkaita/v. • Klienter/år • Clients/year		
2 399	1 269	5 274	Hela landet
312	302	1 147	Nyland
261	56	473	Egentliga Finland
57	77	346	Satakunta
50	110	211	Egentliga Tavastland
224	71	447	Birkaland
40	80	265	Päijänne-Tavastland
96	13	150	Kymmenedalen
63	2	89	Södra Karelen
123	29	179	Södra Savolax
107	63	189	Norra Savolax
210	137	178	Norra Karelen
140	95	256	Mellersta Finland
40	17	275	Södra Österbotten
55	25	188	Österbotten
68	8	67	Mellersta Österbotten
319	102	361	Norra Österbotten
80	57	193	Kajanaland
131	24	227	Lapland
23	1	33	Åland

42. Kehitysvammaisten laitos- ja asumispalvelujen asiakkaat 2013
Klienter inom institutionsvård och boendeservice för personer med utvecklingsstörning 2013
Clients in institutional care and housing services for people with intellectual disabilities, 2013

Ikäryhmä Ålders- grupp Age group	Kehitysvammalaitokset Institutioner för pers. med utv.störning Institutions for people with intellectual disabilities			Autettu asuminen Assisterat boende Housing with 24-hour assistance			Ohjattu asuminen Styrt boende Housing with part- time assistance
	Asiakkaita Klienter Clients 31.12.	joista pitkä- aikais- hoidossa av vilka långvårds- klienter of which in long-term care	Hoito- päiviä/v. Vård- dygn/år. Care days/year	Asiak- kaita Klienter Clients 31.12.	joista pitkä- aikais- hoidossa av vilka långvårds- klienter of which in long-term care	Hoito- päiviä/v. Vård- dygn/år. Care days/year	Asiakkaita Klienter Clients31.12.
0-5	17	9	5 760	11	8	4 717	-
6-17	177	119	68 959	188	120	65 830	1
18-49	677	625	266 918	3 914	3 710	1 401 909	1 167
50+	593	578	237 807	2 924	2 790	1 059 177	915
Yhteensä Totalt Total	1 464	1 331	579 444	7 037	6 628	2 531 633	2 083
Miehet Män Men	891	822	355 420	3 890	3 645	1 393 788	1 134
Naiset Kvinnor Women	573	509	224 024	3 147	2 983	1 137 845	949

Lähde: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. THL. • Källa: Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL. •
Source: Institutional care and housing services in social care. OSF. THL.

43. Kehitysvammaisten laitos- ja asumispalvelujen asiakkaat maakunnittain 2013

Klienter inom institutionsvård och boendeservice för personer med utvecklingsstörning efter landskap 2013

Clients in institutional care and housing services for people with intellectual disabilities by region, 2013

Maakunta Landskap Region	Kehitysvammalaitokset Institutioner för pers. med utv. störning <i>Institutions for people with intellec- tual disabilities</i>			Autettu asuminen Assisterat boende <i>Housing with 24-hour assistance</i>			Ohjattu asuminen Styrt boende <i>Housing with part-time assistance</i>
	Asiak- kaita Klien- ter <i>Clients</i> 31.12.	joista pitkä- aikais- hoidossa av vilka långvårds- klienter <i>of which in long-term care</i>	Hoito- päiviä/v. Vård- dygn/år. <i>Care days/year</i>	Asiak- kaita Klienter <i>Clients</i> 31.12.	joista pitkä- aikais- hoidossa av vilka långvårds- klienter <i>of which in long-term care</i>	Hoito- päiviä/v. Vård- dygn/år. <i>Care days/year</i>	Asiakkaita Klienter <i>Clients</i> 31.12.
Koko maa • Hela landet • Whole country	1 464	1 331	579 444	7 037	6 628	2 531 633	2 083
Uusimaa • Nyland	346	325	138 691	1 552	1 459	553 156	412
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	214	203	73 504	538	519	195 761	146
Satakunta	105	98	38 286	306	297	114 706	42
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	6	5	2 121	258	244	95 032	55
Pirkanmaa • Birkaland	188	170	77 590	391	355	131 391	147
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	4	4	1 531	391	376	140 953	53
Kymenlaakso • Kymmenedalen	33	29	17 589	280	257	96 641	114
Etelä-Karjala • Södra Karelen • <i>South Karelia</i>	10	10	4 063	193	181	71 805	75
Etelä-Savo • Södra Savolax	66	54	30 443	279	260	94 026	169
Pohjois-Savo • Norra Savolax	89	77	37 252	501	471	178 516	161
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • <i>North Karelia</i>	65	56	26 826	290	265	105 810	50
Keski-Suomi • Mellersta Finland • <i>Central Finland</i>	31	28	10 872	326	312	118 791	107
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • <i>South Ostrobothnia</i>	75	68	28 288	270	255	99 107	101
Pohjanmaa • Österbotten • <i>Ostrobothnia</i>	27	27	11 056	241	222	83 905	47
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • <i>Central Ostrobothnia</i>	10	5	3 331	96	93	37 004	33
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • <i>North Ostrobothnia</i>	89	77	37 965	669	624	245 728	158
Kainuu • Kajanaland	27	26	11 638	122	119	45 013	84
Lappi • Lappland • <i>Lapland</i>	69	69	28 326	269	255	101 453	129
Åhvenanmaa • Åland • <i>Åland Islands</i>	..	..	72	65	64	22 835	..

Lähde: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. THL. • Källa: Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL. •
Source: Institutional care and housing services in social care. OSF. THL.

44. Mielenterveyshuollon avohoitokäynnit 1997–2013
Öppenvårdsbesök inom mentalvården 1997–2013
Outpatient visits in mental health services, 1997–2013

	1997	2000	2003	2006	2010	2012	2013
Perusterveydenhuollon käynnit ¹⁾ • Besök inom primärvård ¹⁾ • Visits in primary health care ¹⁾							
Lääkäri • Läkare • Physician	28 992	58 764	99 232	92 740	98 237	53 384	53 627
Muu kuin lääkäri • Annan än läkare • Other practitioner	298 048	446 925	615 665	554 601	590 719	553 769	536 917
Yhteensä • Totalt • Total	327 040	505 689	714 897	647 341	688 956	607 153	590 544
Erikoissairaanhoidon käynnit • Besök inom specialiserad sjukvård • Visits in specialised health care							
Aikuispsykiatria • Vuxenpsykiatri • Adult psychiatry	1 131 421	959 419	1 127 158	1 158 950	1 240 224	1 375 903	1 358 625
Nuorisopsykiatria • Ungdomspsykiatri • Adolescent psychiatry	66 655	91 982	104 215	136 275	217 422	251 704	262 541
Lastenpsykiatria • Barnpsykiatri • Child psychiatry	76 326	79 241	102 827	119 122	159 983	171 899	180 431
Yhteensä • Totalt • Total	1 274 402	1 130 642	1 334 200	1 414 347	1 617 629	1 799 506	1 801 597
Mielenterveyskäynnit ¹⁾ • Besök inom mentalvård ¹⁾ • Mental health visits ¹⁾							
Yhteensä • Totalt • Total	1 601 442	1 636 331	2 049 097	2 061 688	2 306 585	2 406 659	2 392 141
Asukasta kohti • Per invånare • Per inhabitant	0,31	0,32	0,39	0,39	0,42	0,44	0,44

1) Perusterveydenhuollon avohoidon tiedonkeruu muuttui 2011. Aikaisempien vuosien tiedot eivät ole vertailukelpoisia vuosien 2011–2013 tietojen kanssa. • Insamlingen av data om öppenvården inom primärvården förändrades 2011. Uppgifterna för 2011 och senare år är inte jämförbara med uppgifterna för de tidigare åren. • Data collection for outpatient visits in primary health care has been revised in 2011. Data for previous years are not comparable with the data for 2011–2013.

Lähteet: Perusterveydenhuolto. THL; Erikoissairaanhoido. SVT. THL. • Källor: Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Sources: Primary health care. THL; Specialised health care. OSF. THL.

45. Mielenterveyden häiriöiden laitoshoido erikoisaloittain 1997–2013
Psykiatrisk institutionsvård efter specialitet 1997–2013
Inpatient mental health care by speciality, 1997–2013

	1997	2000	2003	2006	2010	2012	2013
Psykiatria ¹⁾ • Psykiatri ¹⁾ • <i>Psychiatry</i> ¹⁾							
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	43 469	48 933	47 199	44 416	39 390	37 516	36 091
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	49,2	39,7	36,3	35,8	35,1	34,3	35,5
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	1 959 645	1 827 462	1 751 156	1 659 433	1 386 750	1 279 470	1 180 739
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	28 930	30 234	29 478	29 592	27 094	25 872	24 821
Yleislääketiede • Allmänmedicin • <i>General practice</i>							
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	24 056	24 579	21 439	19 460	16 101	14 932	15 316
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	15,4	13,5	15,7	16,0	17,4	14,3	14,7
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	423 576	408 727	382 124	391 143	277 234	224 564	215 656
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	15 653	16 064	14 123	13 260	11 107	10 386	10 425
Muut • Övriga • <i>Others</i>							
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	9 678	9 452	8 169	9 086	7 757	7 322	7 599
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	6,4	4,7	4,6	4,6	4,0	4,0	3,5
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	59 862	46 497	37 075	41 859	32 487	29 080	26 869
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	8 091	7 835	6 854	7 635	6 362	6 143	6 322
Yhteensä • Totalt • <i>Total</i>							
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	77 203	82 964	76 807	72 962	63 248	59 770	59 006
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	33,3	27,9	27,2	26,6	26,8	25,6	26,0
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	2 443 083	2 282 686	2 170 355	2 092 435	1 696 471	1 533 114	1 423 264
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	47 767	49 241	46 158	46 143	40 897	38 839	37 990

1) Tähän on poimittu ne psykiatrian erikoisan potilaat/hoitojaksot/hoitopäivät, joissa potilaan päädiagnoosina on mielenterveyden häiriö (diagnoosit F00–F99 dementiaa ja muita elimellisiä aivo-oireyhtymiä sekä kehitysvammaisuutta lukuun ottamatta). Psykiatrian erikoisan kokonaismäärät löytyvät taulukosta 74. • Denna tabell visar de patienter/vårdperioder/vårddygn inom specialiteten psykiatri där huvud-diagnosen är psykiska sjukdomar och syndrom (diagnoserna F00–F99, med undantag av diagnoser som tyder på demens, andra organiska psykiska störningar samt utvecklingsstörning). Tabell 74 visar de totala antalen för specialiteten psykiatri. • The figures here include all patients/periods of care/care days in psychiatry where the patient's primary diagnosis is mental disorder (diagnoses F00–F99, except for dementia and other organic, including symptomatic, mental disorders, and mental retardation). The total numbers for psychiatry appear from Table 74.

Lähteet: Perusterveydenhuolto. THL; Erikoissairaanhoido. SVT. THL. • Källor: Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Sources: Primary health care. THL; Specialised health care. OSF. THL.

46. Mielenterveyden häiriöiden laitoshoidon ikäryhmittäin 1997–2013
Psykiatrisk institutionsvård efter åldersgrupp 1997–2013
Inpatient mental health care by age group, 1997–2013

Ikäryhmä • Åldersgrupp • Age group	1997	2000	2003	2006	2010	2012	2013
0–17							
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	6 407	8 111	7 825	7 893	7 438	6 618	6 594
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	26,2	25,2	25,1	25,4	24,0	23,4	22,6
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	173 595	202 881	202 552	209 765	178 287	157 561	143 972
Potilaat • Patienter • Patients	4 732	5 804	5 494	5 515	5 353	4 885	4 698
18–24							
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	6 224	7 310	6 642	5 388	5 263	5 607	5 624
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	23,4	21,3	25,0	30,9	28,8	27,0	25,4
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	155 322	170 824	189 793	184 739	153 184	159 395	144 281
Potilaat • Patienter • Patients	3 868	4 489	4 321	3 595	3 575	3 784	3 828
25–64							
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	53 323	56 400	52 104	48 832	40 968	37 460	36 159
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	31,2	25,8	25,2	24,7	25,2	23,3	25,7
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	1 576 811	1 434 711	1 352 994	1 265 045	1 028 713	919 352	850 503
Potilaat • Patienter • Patients	31 469	31 431	29 529	29 687	25 605	23 694	22 731
65+							
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	11 249	11 143	10 236	10 849	9 579	10 085	10 629
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	52,6	44,8	40,3	34,2	34,8	34,8	29,6
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	537 355	474 270	425 016	432 886	336 287	296 806	284 508
Potilaat • Patienter • Patients	7 842	7 704	7 025	7 549	6 527	6 687	6 949

Lähteet: Perusterveydenhuolto. THL; Erikoissairaanhoido. SVT. THL. • Källor: Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. THL. • Sources: Primary health care. OSF. THL; Specialised health care. OSF. THL.

47. Mielenterveyden häiriöiden laitoshoidon maakunnittain 2013
Psykiatrisk institutionsvård efter landskap 2013
Inpatient mental health care by region, 2013

Maakunta Landskap Region	Hoitojaksot Vårdperioder Periods of care	Keskimääräinen hoitoaika Medelvårdtid Average length of stay	Hoitopäivät Vårddygn Care days	Potilaat Patienter Patients
Koko maa • Hela landet • Whole country	59 006	26,0	1 423 264	37 990
Uusimaa • Nyland	13 921	31,4	396 128	9 366
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	3 919	23,3	94 918	2 728
Satakunta	2 762	20,7	51 911	1 806
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	1 770	17,9	35 645	1 098
Pirkanmaa • Birkaland	5 805	26,0	126 174	3 567
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	2 321	22,8	59 580	1 570
Kymenlaakso • Kymmenedalen	1 447	29,7	43 030	1 143
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	1 586	18,4	26 976	974
Etelä-Savo • Södra Savolax	1 522	37,2	43 397	1 123
Pohjois-Savo • Norra Savolax	4 098	18,5	80 309	2 529
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	2 571	25,1	55 377	1 613
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	3 066	18,8	60 510	1 945
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	2 679	22,5	56 041	1 451
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	1 542	32,1	52 286	1 045
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	834	26,4	19 878	528
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	4 819	26,2	114 005	2 970
Kainuu • Kajanaland	1 118	52,6	39 654	713
Lappi • Lappland • Lapland	2 705	22,5	58 411	1 629
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	263	16,8	5 382	162

Lähteet: Perusterveydenhuolto. THL; Erikoissairaanhoido. SVT. THL. • Källor: Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. THL. • Sources: Primary health care. OSF. THL; Specialised health care. THL.

48. Psykiatrian asumispalvelut 1995–2013

Boendeservice inom psykiatrin 1995–2013

Housing services for people with mental disorders, 1995–2013

Vuosi År Year	Palveluntuottaja • Serviceproducent • Service provider			
	Kunnallinen (sosiaalihoito)	Kunnallinen (terveydenhoito)	Yksityinen	Yhteensä
	Kommunal (socialvård)	Kommunal (hälso- och sjukvård)	Privat	Totalt
	Municipal (social care)	Municipal (health care)	Private	Total
	Asiakkaita • Klienter • Clients 31.12.			
1995	523	468	889	1 880
2000	482	41	2 572	3 095
2001	359	149	3 133	3 641
2002	454	158	3 569	4 181
2003	388	257	4 090	4 735
2004	407	181	4 465	5 053
2005	475	211	4 907	5 593
2006	521	232	5 155	5 908
2007	480	236	5 816	6 532
2008	554	186	6 323	7 063
2009	520	168	6 472	7 160
2010	509	159	6 544	7 212
2011	616	156	7 027	7 799
2012	711	157	7 141	8 009
2013	708	168	7 086	7 962

Lähteet: Vuosi 1995 Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus; Vuodesta 2000 lähtien Sosiaalihoollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. THL. • Källor: År 1995 Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen; Från och med 2000 Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL. • Sources: Year 1995 Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland; From 2000- Institutional care and housing services in social care. OSF. THL.

49. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus asukasta kohti 1960–2013

Registrerad alkoholkonsumtion per invånare 1960–2013

Recorded consumption of alcoholic beverages, per capita, 1960–2013

Vuosi År Year	Litraa 100 %:n alkoholia • Liter 100 % alkohol • 100% alcohol, litres		Euroa (käyvin hinnoin) • Euro (till löpande priser) • EUR (at current prices)	
	15 vuotta täyttäneitä kohti Per invånare 15 år och över Per capita, aged 15 and over	Asukasta kohti Per invånare Per capita	15 vuotta täyttäneitä kohti Per invånare 15 år och över Per capita, aged 15 and over	Asukasta kohti Per invånare Per capita
Kulutus yhteensä • Konsumtion totalt • Consumption, total				
1960	2,69	1,85	21	15
1970	5,84	4,30	80	59
1980	7,94	6,31	292	233
1990	9,53	7,69	783	632
2000	8,59	7,04	826	677
2005	9,95	8,23	867	718
2006	10,14	8,41	897	744
2007	10,45	8,69	930	773
2008	10,26	8,54	953	794
2009	9,96	8,31	970	809
2010	9,72	8,12	980	819
2011	9,81	8,20	1 004	839
2012	9,27	7,75	1 015	848
2013	9,08	7,59	1 000	836

Vähittäiskulutus • Detaljhandelskonsumtion • Consumption through retail outlets				
1960	2,04	1,40	14	9
1970	4,24	3,12	49	36
1980	6,00	4,77	180	143
1990	7,28	5,87	466	376
2000	6,76	5,54	509	417
2005	8,33	6,89	543	449
2006	8,51	7,05	562	466
2007	8,85	7,35	591	491
2008	8,75	7,29	613	510
2009	8,56	7,14	642	535
2010	8,38	7,00	654	546
2011	8,46	7,06	668	557
2012	7,99	6,67	676	565
2013	7,82	6,54	668	559

Anniskelukulutus • Konsumtion av serverad alkohol • Consumption through licensed serving				
1960	0,65	0,45	8	5
1970	1,61	1,18	31	23
1980	1,94	1,54	113	90
1990	2,25	1,82	318	256
2000	1,84	1,51	317	260
2005	1,62	1,34	324	268
2006	1,64	1,36	335	278
2007	1,61	1,33	340	282
2008	1,51	1,26	340	283
2009	1,40	1,17	328	274
2010	1,34	1,12	327	273
2011	1,36	1,13	337	282
2012	1,28	1,07	339	284
2013	1,25	1,05	332	277

Lähde: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira • Källa: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira • Source: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

50. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina 15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti 1960–2013
Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 15 år och över 1960–2013
Recorded consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, per capita aged 15 and over, 1960–2013

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	---	--	---	-----------------------------	---	---	--	-----------------------------

Kulutus yhteensä, litraa • Konsumtion totalt, liter • Consumption total, litres

1960	1,25	0,65	0,18	0,00	0,00	0,01	0,13	0,37	2,69
1970	1,49	0,90	0,46	0,00	0,00	0,06	0,76	1,93	5,84
1980	2,28	1,23	0,57	0,00	0,00	0,24	1,32	1,94	7,94
1990	2,34	1,13	0,30	0,70	0,02	0,25	1,90	2,88	9,53
2000	1,56	0,68	0,18	1,08	0,60	0,26	0,39	3,90	8,63
2005	1,90	0,92	0,20	1,47	0,57	0,31	0,30	4,29	9,95
2010	1,50	0,83	0,16	1,70	0,52	0,54	0,23	4,24	9,72
2011	1,44	0,81	0,15	1,74	0,50	0,56	0,24	4,37	9,81
2012	1,38	0,78	0,15	1,74	0,44	0,52	0,23	4,04	9,27
2013	1,30	0,73	0,13	1,71	0,42	0,50	0,23	4,05	9,08

Vähittäiskulutus, litraa • Detaljhandelskonsumtion, liter • Consumption through retail outlets, litres

1960	1,16	0,41	0,13	0,00	0,00	0,00	0,07	0,20	2,04
1970	1,20	0,68	0,42	0,00	0,00	0,03	0,38	1,32	4,24
1980	1,95	1,01	0,55	0,00	0,00	0,12	0,54	1,51	6,00
1990	2,03	0,96	0,29	0,61	0,01	0,17	0,78	2,42	7,28
2000	1,35	0,55	0,17	0,97	0,43	0,21	0,23	2,87	6,78
2005	1,69	0,80	0,19	1,35	0,44	0,22	0,18	3,45	8,33
2010	1,34	0,72	0,16	1,54	0,42	0,41	0,13	3,65	8,38
2011	1,28	0,70	0,15	1,58	0,40	0,43	0,13	3,79	8,46
2012	1,24	0,67	0,15	1,58	0,35	0,40	0,12	3,48	7,99
2013	1,17	0,63	0,13	1,55	0,33	0,38	0,12	3,51	7,82

Anniskelukulutus, litraa • Konsumtion av serverad alkohol, liter • Consumption through licensed serving, litres

1960	0,09	0,25	0,05	0,00	0,00	0,01	0,06	0,17	0,65
1970	0,29	0,22	0,04	0,00	0,00	0,03	0,38	0,61	1,61
1980	0,32	0,22	0,02	0,00	0,00	0,12	0,78	0,43	1,94
1990	0,32	0,16	0,01	0,09	0,01	0,08	1,12	0,46	2,25
2000	0,21	0,12	0,00	0,11	0,17	0,05	0,16	1,03	1,84
2005	0,21	0,12	0,00	0,12	0,13	0,08	0,12	0,84	1,62
2010	0,15	0,11	0,00	0,15	0,10	0,13	0,10	0,59	1,34
2011	0,15	0,11	0,00	0,17	0,10	0,13	0,11	0,59	1,36
2012	0,14	0,11	0,00	0,17	0,09	0,12	0,11	0,55	1,28
2013	0,13	0,10	0,00	0,16	0,09	0,11	0,11	0,54	1,25

Lähde: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira • Källa: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira • Source: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

51. Alkoholijuomien myynti 100 %:n alkoholina maakunnittain 2013
Försäljning av alkoholdrycker i 100 % alkohol efter län 2013
Sales of alcoholic beverages by region, 100% alcohol, 2013

Maakunta Landskap Region	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä Vin Wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers	Yhteensä Totalt Total
1 000 litraa • liter • litres						
Koko maa • Hela landet • Whole country	9 256	8 410	1 897	2 257	19 528	41 349
Uusimaa • Nyland	2 087	3 160	576	548	5 345	11 716
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	794	762	160	194	1 666	3 576
Satakunta • Satakunta	454	277	71	104	810	1 715
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	311	248	60	73	671	1 362
Pirkanmaa • Birkaland	857	712	180	209	1 704	3 662
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	345	296	72	88	867	1 669
Kymenlaakso • Kymmenedalen	306	262	64	73	732	1 437
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	247	210	54	59	620	1 191
Etelä-Savo • Södra Savolax	301	238	61	76	699	1 375
Pohjois-Savo • Norra Savolax	517	333	101	121	966	2 038
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	299	187	56	74	592	1 207
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	505	369	93	120	995	2 082
Etelä-Pohjanmaa • Södra Östergötland • South Ostrobothnia	367	175	50	85	552	1 229
Pohjanmaa • Östergötland • Ostrobothnia	223	223	41	55	471	1 012
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Östergötland • Central Ostrobothnia	132	80	19	27	208	467
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Östergötland • North Ostrobothnia	714	431	132	178	1 365	2 820
Kainuu • Kajanaland	194	100	29	42	325	690
Lappi • Lappland • Lapland	575	293	73	126	869	1 936
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	27	53	6	7	71	164

15 vuotta täyttänyt asukasta kohti, litraa • Per invånare 15 år och över, liter • Per capita aged 15 and over, litres

Koko maa • Hela landet • Whole country	2,03	1,84	0,42	0,50	4,28	9,08
Uusimaa • Nyland	1,58	2,40	0,44	0,42	4,06	8,89
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	2,00	1,92	0,40	0,49	4,19	8,99
Satakunta • Satakunta	2,38	1,46	0,37	0,54	4,25	9,01
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	2,12	1,69	0,41	0,50	4,57	9,29
Pirkanmaa • Birkaland	2,05	1,70	0,43	0,50	4,08	8,76
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	2,01	1,73	0,42	0,51	5,05	9,73
Kymenlaakso • Kymmenedalen	1,98	1,69	0,41	0,47	4,73	9,29
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	2,17	1,85	0,48	0,52	5,46	10,48
Etelä-Savo • Södra Savolax	2,28	1,80	0,46	0,58	5,30	10,42
Pohjois-Savo • Norra Savolax	2,46	1,58	0,48	0,58	4,59	9,68
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	2,12	1,32	0,40	0,52	4,20	8,56
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	2,20	1,61	0,41	0,52	4,33	9,06
Etelä-Pohjanmaa • Södra Östergötland • South Ostrobothnia	2,28	1,09	0,31	0,53	3,44	7,66
Pohjanmaa • Östergötland • Ostrobothnia	1,49	1,49	0,28	0,37	3,16	6,79
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Östergötland • Central Ostrobothnia	2,38	1,44	0,34	0,48	3,74	8,38
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Östergötland • North Ostrobothnia	2,23	1,34	0,41	0,55	4,26	8,80
Kainuu • Kajanaland	2,84	1,46	0,42	0,62	4,76	10,10
Lappi • Lappland • Lapland	3,73	1,90	0,47	0,81	5,63	12,55
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	1,12	2,22	0,24	0,30	2,94	6,81

Lähde: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira • Källa: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira • Source: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

52. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 1990–2013
Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp 1990–2013
Sales of alcoholic beverages by type of beverage, 1990–2013

Vuosi År Year	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink- juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Stark öl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä 100 %:n alkoholina Totalt 100 % alkohol Total 100% alcohol
1 000 litraa • liter • litres								
Vähittäismyynti • Detaljhandel • Retail sales								
1990	33 173	6 533	20 834	612	12 401	59 436	220 001	29 113
2000	22 239	4 265	35 618	38 715	14 364	16 968	267 408	28 680
2008	30 036	4 573	54 330	46 484	32 590	10 988	358 887	38 813
2009	27 959	4 380	55 021	41 662	37 017	10 780	359 954	38 215
2010	26 464	4 088	55 748	40 329	37 686	9 909	360 801	37 617
2011	25 602	3 744	57 938	38 402	39 712	9 586	376 779	38 154
2012	24 696	3 739	57 584	33 489	37 605	8 981	349 250	36 218
2013	23 470	3 358	56 664	32 035	35 575	8 757	354 445	35 648
Toimitukset anniskeluun • Leveranser till servering • Deliveries to licensed serving								
1990	5 002	204	3 035	973	6 051	84 054	42 069	9 054
2000	3 872	95	3 664	14 911	4 041	12 386	96 432	7 800
2008	4 120	74	5 211	10 861	9 958	9 304	67 417	6 688
2009	3 661	62	5 032	9 951	10 497	8 910	62 283	6 239
2010	3 462	63	5 381	9 348	10 541	8 603	58 767	6 008
2011	3 562	62	5 975	9 264	10 622	9 180	58 304	6 117
2012	3 296	60	5 970	8 457	9 938	9 222	55 248	5 819
2013	3 104	55	5 919	8 174	9 683	9 695	54 511	5 700
Yhteensä • Totalt • Total								
1990	38 174	6 737	23 869	1 585	18 452	143 490	262 070	38 167
2000	26 111	4 359	39 282	53 626	18 405	29 354	363 840	36 480
2008	34 156	4 647	59 541	57 345	42 548	20 292	426 304	45 501
2009	31 620	4 442	60 054	51 613	47 514	19 691	422 237	44 454
2010	29 926	4 150	61 129	49 677	48 227	18 512	419 567	43 625
2011	29 164	3 806	63 913	47 666	50 334	18 767	435 083	44 271
2012	27 992	3 799	63 554	41 946	47 543	18 203	404 498	42 037
2013	26 574	3 413	62 583	40 208	45 258	18 452	408 956	41 349

Lähde: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira • Källa: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira • Source: Alcoholic beverage consumption. OSF. THL; Valvira.

53. Alkoholijuomien vähittäismyyntiverkosto 1990–2013
Distributionsnät för detaljhandel med alkoholdrycker 1990–2013
Network for the retail sales of alcoholic beverages, 1990–2013

Vuosi År Year	Alkon myymälät Alkos butiker Alko stores	Vähittäismyyntipaikat Detaljhandelsställen Retail outlets ≤ 4.7 %	Tilaviini- ja sahtimyymlät Gårdsvins- och sahtibutiker Stores for selling fruit wine and sahti	Alkon luovutuspaikat Alkos utlämningsställen Alko delivery points
1990	240	6 706	-	-
2000	275	7 348	49	124
2005	327	6 699	49	139
2006	331	6 398	48	136
2007	338	6 229	47	130
2008	344	6 093	44	124
2009	346	5 947	40	122
2010	343	5 755	35	118
2011	348	5 586	32	110
2012	351	5 511	31	108
2013	352	5 371	31	107

Lähde: Valvira. • Källa: Valvira • Source: Valvira.

54. Alkoholijuomien anniskeluverkosto 1990–2013
Nät för servering av alkoholdrycker 1990–2013
Network for the licensed serving of alcoholic beverages, 1990–2013

Vuosi År Year	Anniskeluravintolat • Restauranger med serveringstillstånd • <i>Licensed restaurants</i>					
	Anniskeluluvat ¹⁾ • Serveringstillstånd ¹⁾ • <i>Serving licences¹⁾</i>				Asiakaspaikkoja ²⁾ • Gästplatser ²⁾ • <i>Seating for customers²⁾</i>	
	A-luvat A-tillstånd A licences	B-luvat B-tillstånd B licences	Yhteensä Totalt Total	C-luvat C-tillstånd C licences	A+B-luvat A+B-tillstånd A+B licences	C-luvat ³⁾ C-tillstånd ³⁾ C licences ³⁾ ≤ 4.7 %
1990	2 181	379	2 560	3 128	532 212	..
2000	4 640	264	4 904	4 050	1 616 404	332 974
2005	5 321	225	5 546	2 912	1 945 277	262 751
2006	5 441	247	5 688	2 706	1 971 228	243 078
2007	5 579	263	5 842	2 524	1 972 990	235 692
2008	5 694	270	5 964	2 358	2 024 869	223 992
2009	5 750	289	6 039	2 259	2 077 588	220 178
2010	5 812	312	6 124	2 178	2 091 621	215 553
2011	5 847	319	6 166	2 112	2 125 118	213 509
2012	5 916	351	6 267	2 024	2 121 319	209 026
2013	5 919	372	6 291	1 937	2 137 705	208 198

1) A-luvat: kaikki alkoholijuomat, B-luvat: miedot alkoholijuomat, C-luvat: enintään 4,7 til-% alkoholijuomat • A-tillstånd: alla alkoholdrycker, B-tillstånd: svaga alkoholdrycker, C-tillstånd: alkoholdrycker med högst 4,7 % volymprocent. • A licences: all alcoholic beverages, B licences: light alcoholic beverages, C licences: alcoholic beverages with no more than 4.7% by volume.

2) Käytössä olleet asiakaspaikat. • Gästplatser i bruk. • *Number of seats in use.*

3) Vuodesta 1999 anniskelulupien mukaiset asiakaspaikat. • Från 1999 gästplatser enligt serveringstillstånd. • *From 1999 seating for customers according to serving licences.*

Lähde: Valvira. • Källa: Valvira • Source: Valvira.

55. Alkoholijuomien myynnin reaalihintaindeksejä 2001–2013
 Realprisindex för försäljning av alkoholdrycker 2001–2013
 Real price indices for the sales of alcoholic beverages, 2001–2013

Vuosi År Year	Viinat Brännvin Vodka, gin, etc.	Muut väkevät juomat Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkevät viinit Starkvin Fortified wines	Miedot viinit Lättvin Light wines	Siiderit Cider Ciders	Long drink- juomat Long drink Long drinks	Vahva olut Starköl Strong beer	Keskiolet Mellanöl Medium beer	Kaikki juomat Alla drycker All beverages
2000=100									
Myynti yhteensä • Försäljning totalt • Sales total									
2001	98,2	97,9	96,5	96,9	100,7	100,5	99,9	101,7	99,8
2002	97,4	97,4	95,2	96,3	103,1	103,5	102,1	103,9	101,0
2003	97,2	97,5	94,9	96,9	104,3	103,8	104,7	105,8	102,0
2004	78,4	83,3	76,2	95,7	100,9	98,2	99,0	98,8	93,1
2005	74,4	81,1	71,8	95,2	100,1	97,7	98,4	95,3	90,7
2006	73,4	80,9	70,9	94,2	99,8	97,8	98,9	93,7	89,8
2007	72,3	80,6	70,0	92,8	98,4	97,1	98,7	91,5	88,7
2008	76,1	85,8	71,9	94,0	98,5	97,3	99,1	92,6	90,5
2009	82,2	91,6	77,4	98,6	102,3	101,8	103,9	99,2	96,2
2010	85,2	93,7	80,2	99,8	102,1	104,6	105,8	103,3	99,0
2011	83,2	91,8	79,5	98,0	99,7	104,1	104,8	101,0	97,4
2012	85,5	93,6	82,9	98,9	103,4	108,1	108,1	106,7	101,0
2013	85,9	95,4	83,1	99,8	103,7	109,2	110,7	107,1	102,0
Vähittäismyynti • Detaljhandel • Retail sales									
2001	97,8	97,0	96,3	95,7	101,6	101,2	99,2	102,4	99,6
2002	96,5	95,6	94,9	94,7	104,9	104,8	99,4	104,2	100,2
2003	95,3	95,2	94,4	94,7	106,2	105,2	100,2	105,9	100,7
2004	66,6	73,4	74,8	92,8	100,0	95,5	88,2	93,5	86,9
2005	60,4	69,8	70,2	91,4	98,1	94,1	85,8	88,7	83,3
2006	59,2	69,4	69,4	90,1	97,5	94,2	85,9	87,1	82,4
2007	57,9	69,2	68,4	88,5	95,8	93,7	84,9	85,4	81,5
2008	62,5	75,9	70,4	88,9	95,5	94,3	85,6	86,3	83,3
2009	68,9	82,2	75,7	93,3	99,9	100,4	91,7	92,7	89,2
2010	72,1	84,0	78,3	94,1	99,2	104,3	95,4	96,0	91,7
2011	69,9	81,7	77,2	91,6	96,2	104,2	93,9	92,6	89,1
2012	72,7	84,1	80,7	92,0	100,9	108,9	97,1	98,7	93,2
2013	72,3	85,4	80,8	92,4	100,0	108,9	98,4	97,2	92,8
Anniskelu • Servering • Licensed serving									
2001	99,6	99,4	99,8	101,2	99,5	99,5	100,4	100,6	100,2
2002	100,5	100,5	100,3	102,5	100,8	101,5	104,3	103,4	102,3
2003	102,4	101,3	103,0	106,1	102,0	101,6	108,6	105,7	104,3
2004	98,9	99,2	102,9	108,5	102,1	100,5	107,9	107,2	104,3
2005	98,9	99,4	101,6	112,2	102,4	101,2	108,7	106,0	104,0
2006	98,7	99,4	100,7	112,7	102,5	101,1	109,6	104,3	103,2
2007	98,6	99,2	100,3	112,3	101,7	100,2	109,9	101,2	101,9
2008	99,5	101,4	100,2	116,8	102,2	100,0	110,1	102,5	103,4
2009	103,7	105,9	109,0	122,4	105,1	102,2	113,7	109,2	108,5
2010	105,5	108,3	116,5	125,6	105,6	103,6	114,0	115,2	112,0
2011	104,4	107,3	123,5	126,3	104,1	102,4	113,4	115,8	112,0
2012	104,5	108,1	121,9	129,5	106,2	105,4	116,8	119,7	114,8
2013	107,5	110,5	125,6	133,1	108,4	108,2	120,3	125,3	118,9

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksi. SVT. THL • Källa: Prisindex för alkoholdrycker. FOS. THL • Source: Alcoholic beverage price index. OSF. THL.

56. Päihdepalvelut 1990–2013
Missbrukarvård 1990–2013
Services for substance abusers, 1990–2013

Vuosi År Year	A-klinikat ja nuorisoasemat ¹⁾ A-kliniker och ungdomsstationer ¹⁾ A-clinics and youth clinics ¹⁾		Asumispalvelut ja ensisuoijat Boendeservice och skyddshärbärgen Housing services and overnight shelters		Katkaisuhoito- ja kuntoutuslaitos Avgiftnings- och rehabiliteringsinrättning Detoxification and rehabilitation	
	Käynnit/vuosi Besök/år Visits/year	/1 000 asukasta invånare inhabitants	Hoitopäiviä/ vuosi Vårddygn/år Care days/year	/1 000 asukasta invånare inhabitants	Hoitopäiviä/ vuosi Vårddygn/år Care days/year	/1 000 asukasta invånare inhabitants
1990	305 349	67,1	720 671	144,2	427 286	85,5
1995	332 679	65,0	604 765	118,2	272 936	53,3
2000	385 659	74,4	575 437	111,1	278 473	53,7
2005	451 999	86,0	638 785	121,5	341 457	65,0
2011	..	..	750 039	138,9	297 134	55,0
2012	..	..	813 407	149,9	280 487	51,7
2013	..	..	848 222	155,6	256 692	47,1

1) Vuodesta 2005 lähtien myös korvaushoitopoliklinikkien käynnit • Från och med 2005 också besök på substitutionsbehandlings-
 polikliniker • Data from 2005 onwards includes visits in substitution treatment clinics.

Lähteet: A-klinikat ja nuorisoasemat: A-klinikkasäätiö; Asumispalvelut ja ensisuoijat: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilas-
 tokeskus; Katkaisuhoito- ja kuntoutuslaitos: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. THL. • Källor: A-kliniker och ungdomsstationer:
 A-klinikstiftelsen; Boendeservice och skyddshärbärgen: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcent-
 ralen; Avgiftnings- och rehabiliteringsinrättning: Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL. • Sources: A-clinics and
 youth clinics: A-Clinic Foundation; Housing services and overnight shelters: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards.
 OSF. Statistics Finland; Detoxification and rehabilitation centres: Institutional care and housing services in social care. OSF. THL.

57. Päihdesairauksien¹⁾ sairaalahoido 1996–2013
Alkohol- och narkotikarelaterad¹⁾ sjukhusvård 1996–2013
Alcohol- and drug-related¹⁾ hospital care, 1996–2013

Vuosi År Year	Asiakkaat Klienter Clients	Sairaaloiden hoitojaksot Vårdperioder på sjukhus Periods of care in hospitals	Sairaaloiden hoitopäivät • Vårddygn på sjukhus • Care days in hospitals				/1000 asukasta invånare inhabi- tants
			Yhteensä Total Totalt	niistä • av vilka • of which	alkoholi alkohol alcohol	huumausaine narkotika narcotic drug	lääkeaine- myrkytykset läkemedel förgiftningar medicine poisoning
1996	20 549	31 063	237 331	207 508	26 829	2 994	46,2
2000	21 446	32 897	231 883	192 030	30 985	8 868	44,8
2005	21 597	32 998	255 829	218 225	28 349	9 255	48,7
2011	19 182	29 261	204 539	170 551	25 675	8 313	37,9
2012	18 349	28 698	200 468	161 714	30 550	8 204	36,9
2013	17 630	28 057	179 149	146 310	25 397	7 445	32,9

1) Päihdesairaus tarkoittaa sairautta, jossa päädiagnoosina on alkoholin tai huumeiden käytöstä aiheutunut sairaus, kts. tarkempi lu-
 ettelö diagnooseista kohdasta Määritelmät. • Alkohol- och narkotikarelaterad sjukhusvård avser sådan vård där huvuddiagno-
 sen är en sjukdom som orsakats av alkohol eller narkotika, en närmare förteckning över diagnoserna finns under Definitioner. •
 Alcohol- and drug-related hospital care refers to hospital care where the primary diagnosis is a condition caused by alcohol or drug use.
 A list of specific diagnoses is available in the section 'Definitions'.

Lähde: Perusterveydenhuolto. THL; Erikoissairaanhoido. SVT. THL. • Källa: Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Source: Primary
 health care. THL; Specialised health care. OSF. THL.

58. Päihdepalvelut maakunnittain 2013
Missbrukarvård efter länskap 2013
Services for substance abusers by region, 2013

Maakunta Län Region	A-klinikat ja nuorisoasemat A-kliniker och ungdomsstationer <i>A-clinics and youth clinics</i>		Asumispalvelut ja ensisuoajat Boendeservice och skyddshärbärgen <i>Housing services and overnight shelters</i>			Katkaisuhoito- ja kuntoutuslaitokset Avgiftnings- och rehabi- literingsinrättningar <i>Detoxification and rehabilitati- on centres</i>		
	Asiak- kaita Klien- ter <i>Clients</i>	/1 000 asukasta invånare <i>inhabi- tants</i>	Asiak- kaita Klien- ter <i>Clients</i>	Hoitopäi- viä/vuosi Vård- dagn/år <i>Care days/year</i>	/1 000 asukasta invånare <i>inhabi- tants</i>	Asiak- kaita Klien- ter <i>Clients</i>	Hoitopäi- viä/vuosi Vård- dagn/år <i>Care days/year</i>	/1 000 asukasta invånare <i>inhabi- tants</i>
Koko maa • Hela landet • <i>Whole country</i>	48 052	8,8	6 512	848 222	155,6	9 737	256 692	47,1
Uusimaa • Nyland	14 068	8,9	2 623	259 383	163,6	3 874	107 531	67,8
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	3 328	7,1	623	72 919	154,9	1 066	22 775	48,4
Satakunta	2 191	9,8	225	25 546	113,8	81	2 780	12,4
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	2 033	11,6	125	23 897	136,2	271	9 056	51,6
Pirkanmaa • Birkaland	3 448	6,9	865	119 797	239,5	796	16 751	33,5
Päijät-Häme • Päijänne- Tavastland	1 684	8,3	239	21 259	105,0	446	14 816	73,2
Kymenlaakso • Kymmenedalen	2 521	13,9	153	37 382	206,7	672	13 687	75,7
Etelä-Karjala • Södra Karelen • <i>South Karelia</i>	904	6,8	122	25 358	191,7	355	7 557	57,1
Etelä-Savo • Södra Savolax	1 633	10,7	192	22 784	149,4	318	14 803	97,1
Pohjois-Savo • Norra Savolax	1 927	7,8	380	42 015	169,1	401	7 928	31,9
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • <i>North Karelia</i>	1 547	9,4	52	9 214	55,7	278	10 699	64,7
Keski-Suomi • Mellersta Finland • <i>Central Finland</i>	2 266	8,2	578	123 725	449,4	473	8 249	30,0
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • <i>South Ostrobothnia</i>	914	4,7	31	6 825	35,2	51	1 361	7,0
Pohjanmaa • Österbotten • <i>Ostrobothnia</i>	1 604	8,9	56	13 960	77,4	236	7 013	38,9
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • <i>Central Ostrobothnia</i>	662	9,6	36	8 290	120,7	11	429	6,2
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • <i>North Ostrobothnia</i>	4 616	11,4	178	27 094	67,2	149	3 380	8,4
Kainuu • Kajanaland	765	9,6	1	365	4,6	69	2 551	31,9
Lappi • Lappland • <i>Lapland</i>	1 640	9,0	33	8 409	46,1	246	5 024	27,5
Ahvenanmaa • Åland • <i>Åland Islands</i>	301	10,5	-	-	-	10	248	8,7

Lähteet: A-klinikat, nuorisoasemat, asumispalvelut ja ensisuoajat: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus; Katkaisuhoito- ja kuntoutuslaitos: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. THL. • Källor: A-kliniker, ungdomsstationer, boendeservice och skyddshärbärgen: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS.Statistikcentralen; Avgiftnings- och rehabiliteringsinrättning: Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL. • Sources: A-clinics, youth clinics, housing services and overnight shelters: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland; Detoxification and rehabilitation centres: Institutional care and housing services in social care. OSF. THL.

59. Päihdesairauksien¹⁾ sairaalahoido maakunnittain 2013
 Alkohol- och narkotikarelaterad¹⁾ sjukhusvård efter landskap 2013
 Alcohol- and drug-related¹⁾ hospital care by region, 2013

Maakunta Landskap Region	Asiak- kaat Klienter Clients	Sairaaloiden hoitojaksot Vårdperioder på sjukhus Periods of hospital care	Sairaaloiden hoitopäivät • Vårddygn på sjukhus • Care days in hospitals				/1 000 asukasta invånare inhabi- tants
			Yhteensä Totalt Total	niistä • av vilka • of which alkoholi alcohol alkohol	huumaus- aine narkotika narcotic drug	lääkeaine- myrkytykset läkemedel förgiftningar poisoning	
Koko maa • Hela landet • Whole country	17 630	28 057	179 149	146 310	25 397	7 445	32,9
Uusimaa • Nyland	3 616	5 266	40 615	32 993	6 009	1 614	25,6
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	1 342	2 037	13 296	10 123	2 381	792	28,2
Satakunta	888	1 509	7 480	6 149	923	408	33,3
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	587	868	5 547	4 087	1 284	176	31,6
Pirkanmaa • Birkaland	1 727	2 878	23 933	18 810	4 359	764	47,9
Päijät-Häme • Päijänne- Tavastland	853	1 337	8 819	7 899	559	361	43,6
Kymenlaakso • Kymmenedalen	589	904	5 015	4 139	633	243	27,7
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	479	769	6 173	5 036	1055	82	46,7
Etelä-Savo • Södra Savolax	536	815	4 997	4 145	632	220	32,8
Pohjois-Savo • Norra Savolax	1 316	2 250	11 012	7 896	2 585	532	44,3
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	937	1 626	8 342	7 258	707	377	50,4
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	1 040	1 724	8 304	7 243	606	455	30,2
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	564	1 074	6 618	6 057	530	31	34,1
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	342	525	5 164	4 456	543	165	28,6
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	226	346	1 475	1 215	160	100	21,5
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	1 312	2 149	9 686	7 955	1 185	547	24,0
Kainuu • Kajanaland	318	467	2 941	2 543	309	89	36,8
Lappi • Lappland • Lapland	825	1 358	9 177	7 870	851	456	50,3
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	53	66	259	183	60	16	9,0

1) Päihdesairaus tarkoittaa sairautta, jossa päädiagnoosina on alkoholin tai huumeiden käytöstä aiheutunut sairaus, kts. tarkempi luettelo diagnooseista kohdasta Määritelmät • Alkohol- och narkotikarelaterad sjukhusvård avser sådan vård där huvuddiagnosen är en sjukdom som orsakats av alkohol eller narkotika, en närmare förteckning över diagnoserna finns under Definitioner. • Alcohol- and drug-related hospital care refers to hospital care where the primary diagnosis is a condition caused by alcohol or drug use. A list of specific diagnoses is available in the section 'Definitions'.

Lähde: Perusterveydenhuolto. THL; Erikoissairaanhoido. SVT. THL • Källa: Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. FOS. THL • Source: Primary health care. THL; Specialised health care. OSF. THL.

60. Päihdehoidon palvelujen asiakkaat 2013
Klienter inom missbruksrelaterad vård 2013
Clients in treatment services for substance abusers, 2013

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Asiakkaita • Klienter • Clients					
	A-klinikat A-kliniker A-clinics	Nuoriso- asemat Ungdoms- stationer Youth clinics	Katkaisuhoito- ja kuntoutuslaitokset Avgiftnings- och rehabiliterings- inrättningar Detoxification and rehabilitation centres	Sairaalat • Sjukhus • Hospitals		
				Päädiagnoosina • Som huvuddiagnos • As primary diagnosis		
				Alkoholi Alkohol Alcohol	Lääkeaine- myrkytykset Läkemedel förgiftningar Medicine poisoning	Huumaus- aine Narkotika Narcotic drug
Yhteensä • Totalt • Total	..	..	9 737	12 492	3 254	1 884
	%					
-19	..	..	1,8	3,9	15,2	11,3
20-29	..	..	17,6	4,4	21,0	38,3
30-39	..	..	21,0	8,5	16,2	26,0
40-49	..	..	23,5	18,0	17,2	9,4
50-59	..	..	23,3	29,7	15,1	6,6
60+	..	..	12,8	35,4	15,3	8,3
Yhteensä • Totalt • Total	..	..	100	100	100	100
Miehet • Män • Men	..	..	73,6	77,4	42,2	65,6

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Sairaalojen asiakkaat • Klienter på sjukhus • Clients of care in hospitals			
	Päädiagnoosina • Som huvuddiagnos • As primary diagnosis			
	Alkoholi Alkohol Alcohol	Lääkeainemyrkytykset Läkemedel förgiftningar Medicine poisoning	Huumausaine Narkotika Narcotic drug	
Yhteensä • Totalt • Total	12 492	3 254	1 884	Yhteensä Totalt Total
	%			
-19	40,8	41,5	17,8	100
20-29	28,3	34,9	36,9	100
30-39	51,2	25,3	23,5	100
40-49	75,3	18,7	6,0	100
50-59	85,7	11,4	2,9	100
60+	87,1	9,8	3,1	100

Lähteet: A-klinikat ja nuorisoasemat: A-klinikkasäätiö; Katkaisuhoito- ja kuntoutuslaitos: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. THL; Sairaalojen hoitojaksot: Perusterveydenhuolto. THL; Erikoissairaanhoido. SVT. THL. • Källor: A-kliniker och ungdomsstationer: A-klinikstiftelsen; Avgiftnings- och rehabiliteringsinrättning: Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL; Vårdperiod på sjukhus: Primär vård. THL; Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Sources: A-clinics and youth clinics: A-Clinic Foundation. Detoxification and rehabilitation centres: Institutional care and housing services in social care. OSF. THL; Periods of hospital care: Primary health care. THL; Specialised health care. OSF. THL.

61. Päihdehuollon huumeasiakkaat 2013 Narkotikaberoende klienter inom missbrukarvården 2013 Drug clients in services for substance abusers, 2013

Huumeiden käytön vuoksi päihdepalveluihin hakeutuneet asiakkaat¹⁾ • Klienter som sökt tjänster inom missbrukarvården på grund av användning av droger¹⁾ • Clients visiting services for substance abusers on account of drug use¹⁾

	Kaikki asiakkaat Alla klienter All clients n=2 089	Korvaushoito- asiakkaat Substitutions- vårdsklienter Opioid substitution clients n=730	1. kertaa hoitoon hakeutuneet Sökt vård för första gången Seeking treatment for the first time n=216
Mies • Man • Man, %	68	70	62
Nainen • Kvinna • Woman, %	32	30	38
Ikäkeskiarvo, vuotta • Medelålder, år • Average age, years	31,1	34,3	26,3
Opioidit ongelmallisina päihde • Opioider det mest problematiska missbruksmedlet • Opioids as primary drug, %	59	83	30
Kannabis ongelmallisina päihde • Cannabis det mest problematiska missbruksmedlet • Cannabis as primary drug, %	11	3	26
Käyttänyt joskus huumeita pistämällä • Har ibland använt narkotika intravenöst • Have used drugs intravenously at somepoint, %	79	96	41
Aikaisempia hoitokontakteja • Tidigare vårdkontakter • Previous service contacts, %	87	98	-
Avohoidossa • Öppenvård • Outpatient care, %	63	80	65

Hoitoon hakeutumiseen johtaneet päihteet²⁾ • Missbruksmedel som lett till att klienten sökt vård²⁾ • Intoxicants that caused a client to seek treatment²⁾

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	% asiakkaita • % av klienter • % of clients						
Opioidit • Opioider • Opioids	58	61	66	74	78	65	71
Stimulantit • Stimulant • Stimulants	50	46	45	49	47	41	43
Kannabis • Cannabis • Cannabis	48	46	45	50	44	49	48
Uni- ja rauhoittavat lääkkeet • Sömnmedel och sedativa • Soporifics and sedatives	46	47	46	41	40	41	39
Alkoholi • Alkohol • Alcohol	37	36	33	31	30	32	31

1) Tiedot perustuvat vapaaehtoiseen tiedonkeruuseen terveydenhuollon ja sosiaalihuollon avo- ja laitoshuollon yksiköiltä, jotka hoitavat huumeiden tai lääkkeiden päihdekäytön vuoksi päihdepalveluihin hakeutuneita asiakkaita. 66 yksikköä toimitti tiedot yhteensä 2 089 asiakkaasta vuonna 2013 • Uppgifterna bygger på frivillig datainsamling från enheter för öppen- och slutenvård inom hälso- och sjukvården och socialvården som vårdar klienter som sökt tjänster inom missbrukarvården på grund av användning av narkotika eller läkemedel i berusningssyfte. Totalt 66 enheter inlämnade uppgifter om sammanlagt 2 089 klienter år 2013. • The data are based on voluntary data collection by outpatient and inpatient units in health care and social services that treat clients who have sought treatment in substance abuse services for drug use or for the use of medicines for intoxication purposes. In 2013, 66 units submitted the data for a total of 2089 clients.

2) Enintään 3 ongelmallisinta päihdettä. • Högst 3 av de berusningsmedel som orsakar mest problem. • Maximum 3 drugs causing most problems.

Lähde: Päihdehuollon huumeasiakkaat. THL. • Källa: Narkotikaberoende klienter inom missbrukarvården. THL. • Source: Drug clients in services for substance abusers. THL.

62. Päihdehaittakustannukset 2012

Skadestnader för alkohol och narkotika 2012

Cost of detrimental effects of alcohol and drugs, 2012

	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>	Huumausaineet ja lääkkeiden väärinkäyttö Narkotika och missbruk av läkemedel <i>Drugs and medicine abuse</i>		
	Milj. € • Mn € • EUR million			
Välittömät kustannukset • Direktna kostnader • <i>Direct costs</i>	min ¹⁾	max ¹⁾	min ¹⁾	max ¹⁾
Terveystenhuolto • Hälso- och sjukvård • <i>Health care</i>	81	142	38	61
Eläkkeet ja sairauspäivärahat • Pensioner och sjukdagpenningar • <i>Pensions and sickness allowances</i>	188	278	7	23
Sosiaalipalvelut ja -turva • Social service och socialskydd • <i>Social services and social security</i>	231	275	72	101
Järjestyksen ja turvallisuuden ylläpito • Upprätthålland av ordning och säkerhet • <i>Costs of maintaining public order and safety</i>	251	251	75	75
Oikeusjärjestelmä ja vankeinhoito • Rättssystem och kriminalvård • <i>Legal system and prison administration</i>	134	142	57	59
Onnettomuus- ja rikosvahingot • Olycks- och brottsskador • <i>Accident and crime damage</i>	358	358	111	111
Muut kustannukset • Övriga kostnader • <i>Other costs</i>	23	23	4	4
Kustannukset yhteensä • Kostnader sammanlagt • <i>Total costs</i>	1 264	1 470	364	434

Menetelmäkuvaus suomeksi • Metod beskrivning på finska • Description of the method in Finnish: Jääskeläinen, M. 2012. Päihdehaittakustannuslaskennan menetelmät - Esimerkinä vuoden 2010 päihdehaittakustannuslaskenta. THL, Luokitukset, termistöt ja tilasto-ohjeet 5/2012.

1) Haittakustannusten minimi ja maksimi ovat laskennallisia arvioita, joiden väliin todellisten kustannusten oletetaan sijoittuvan. • Skadestnadernas minimioch maximibelopp är beräknade uppskattningar och de faktiska kostnaderna antas placera sig mellan dem. • The minimum and maximum costs arising from alcohol-related harm are calculated estimates, and the real costs are assumed to be some where in between the two.

Lähde: Päihdehaittakustannukset. THL. • Källa: Skadestnader för alkohol och andra droger. THL. • Source: Costs of alcohol and drug harm. THL.

63. Valtion alkoholitulot (käyvin hinnoin) 1960–2013

Statens alkoholinkomster (till löpande priser) 1960–2013

State revenues from alcohol (at current prices), 1960–2013

Vuosi År Year	Alkoholijuomavero Skatt på alkohol- drycker Tax on alcoholic beverages	Osuus valtion vero- ja veron- luonteista tuloista Andel av statens skatter och inkomster av skattenatur As a share of taxes and other similar revenue	Valtion alkoholitulot ¹⁾ Statens alkoholinkomster ¹⁾ State revenues from alcohol ¹⁾	Osuus valtion tuloista (ilman rahoitustaloustoimia) Andel av statsinkomsterna (exkl. finanstransaktioner) As a share of state revenue (before financial transactions)
	Milj. € • Mn € • EUR million	%	Milj. € • Mn € • EUR million	%
1960	2	..	48	8,2
1970	79	..	183	10,5
1980	351	..	719	9,8
1990	814	..	1 969	8,4
2000	1 245	3,9	1 882	4,8
2005	973	3,0	1 658	4,2
2008	1 092	2,9	1 892	4,3
2009	1 207	3,8	1 991	5,3
2010	1 284	4,0	2 087	5,4
2011	1 281	3,5	2 132	4,9
2012	1 381	3,7	2 246	5,0
2013	1 336	3,4	2 221	4,8

1) Sisältää alkoholijuomaveron ja arvonlisäveron • Inbegriper alkoholskatt och mervärdesskatt • Includes tax on alcoholic beverages and value-added tax.

Lähde: Valtiovarainministeriö; THL. • Källa: Finansministeriet; THL. • Source: Ministry of Finance; THL.

64. Tupakkatuotteiden kulutus 1980–2013 (joulu-marraskuu)
Konsumtion av tobaksprodukter 1980–2013 (december-november)
Consumption of tobacco products, 1980–2013 (December-November)

Vuosi År Year	Savukkeet • Cigaretter • <i>Cigarettes</i>		Sikarit Cigarrer <i>Cigars</i>	Irtotupakka Löstobak <i>Loose tobacco</i>	Nuuska ja purutupakka Snus och tuggtobak <i>Snus and chewing tobacco</i>	Yhteensä • Totalt • <i>Total</i>		
	Verolliset Skattebe- lagda <i>Taxable</i>	Verottomat Skattefria <i>Tax-free</i>				1 000 kg ²⁾	1 000 kg ¹⁾	Milj. kpl ²⁾ Milj. st. ²⁾ <i>Mill. pcs²⁾</i>
	Milj. kpl Milj. st. <i>Mill. pcs</i>	Milj. kpl Milj. st. <i>Mill. pcs</i>	Milj. kpl Milj. st. <i>Mill. pcs</i>	1 000 kg	1 000 kg			
1980	6 886	..	64	1 013	22	5 639	.	8 508
1985	7 129	..	64	855	26	5 643	.	8 508
1990	7 465	..	88	646	89	5 763	.	8 547
1991	7 623	..	80	739	103	5 958	.	8 840
1992	6 365	..	82	810	99	5 210	.	7 693
1993	5 920	..	65	1 016	92	5 087	.	7 548
1994	5 729	..	64	1 118	93	5 063	.	7 513
1995	5 142	..	63	1 041	14	4 523	.	6 807
1996	4 876	..	63	944	.	4 239	.	6 391
1997	4 794	..	67	1 062	.	4 312	.	6 495
1998	4 850	..	67	1 045	.	4 332	.	6 525
1999	4 753	..	73	1 007	.	4 242	.	6 375
2000	4 754	..	80	1 005	.	4 255	.	6 380
2001	4 849	..	80	945	.	4 257	.	6 383
2002	4 897	..	85	940	.	4 293	.	6 428
2003 ³⁾	4 789	..	86	..	.	3 285	.	..
2004 ³⁾	4 941	..	89	..	.	3 389	.	..
2005 ³⁾	5 023	..	94	..	.	3 453	.	..
2006 ³⁾	5 050	781	98	..	.	3 478	3 986	..
2007 ³⁾	4 952	761	103	..	.	3 425	3 919	..
2008 ³⁾	4 898	764	110	..	.	3 404	3 900	..
2009 ³⁾	4 935	712	113	..	285	3 433	3 897	..
2010	4 715	616	123	657	332	3 968	4 368	5 849
2011	4 798	668	126	826	341	4 197	4 629	6 195
2012 ³⁾	4 665	610	125	..	446	3 282	3 679	..
2013 ³⁾	4 865	583	124	..	357	3 410	3 789	..

1) Pl. nuuska ja purutupakka. • Exkl. snus och tuggtobak. • *Excl. snus and chewing tobacco.*

2) Pl. verottomat savukkeet, nuuska ja purutupakka. • Exkl. skattefria cigaretter, snus och tuggtobak. • *Excl. untaxable cigarettes, snus and chewing tobacco.*

3) Irtotupakka ei sisälly vuosien 2003–2009 ja 2012–2013 osalta yhteensä-sarakkeisiin, koska tiedot ovat liikesalaisuuksia. • Löstobak ingår inte i kolumnen "Totalt" år 2003–2009 och 2012–2013, eftersom uppgifterna är affärshemligheter. • *Loose tobacco is not included in the Total columns for 2003–2009 and 2012–2013, because the data are trade secrets.*

Lähde: Tupakkatilasto. SVT. THL. • Källa: Tobaksstatistik. FOS. THL. • *Source: Tobacco statistics. OSF. THL.*

65. Tupakkatuotteiden kulutus 15 vuotta täyttäneitä kohti 1980–2013 (joulu-marraskuu)
Konsumtion av tobaksprodukter per 15 år fylld invånare 1980–2013 (december-november)
Consumption of tobacco products per persons aged 15 or over, 1980–2013 (December-November)

Vuosi År Year	Savukkeet • Cigaretter • Cigarettes		Sikarit Cigarrer Cigars	Irtotupakka Löstobak Loose tobacco	Nuuska ja purutupakka Snus och tuggtobak Snus and chewing tobacco	Yhteensä • Totalt • Total	
	Verolliset Skattebelagda Taxable	Verottomat Skattefria Tax-free				g ²⁾	g ¹⁾
	Kpl St. Pcs	Kpl St. Pcs					
1980	1 808	.	17	266	.	1 480	.
1981	1 837	.	16	248	.	1 481	.
1982	1 826	.	14	234	.	1 456	.
1983	1 860	.	15	231	.	1 477	.
1984	1 796	.	16	227	.	1 433	.
1985	1 804	.	16	216	.	1 428	.
1986	1 804	.	17	198	.	1 413	.
1987	1 857	.	19	190	.	1 441	.
1988	1 894	.	20	177	.	1 453	.
1989	1 880	.	21	168	.	1 436	.
1990	1 855	.	22	161	22	1 432	.
1991	1 883	.	20	183	25	1 472	.
1992	1 562	.	20	199	24	1 278	.
1993	1 445	.	16	248	22	1 242	.
1994	1 392	.	16	272	23	1 230	.
1995	1 243	.	15	252	.	1 094	.
1996	1 174	.	15	227	.	1 020	.
1997	1 148	.	16	254	.	1 033	.
1998	1 156	.	16	249	.	1 032	.
1999	1 127	.	17	239	.	1 006	.
2000	1 122	.	19	237	.	1 085	.
2001	1 140	.	19	222	.	1 001	.
2002	1 146	.	20	220	.	1 005	.
2003 ³⁾	1 116	.	20	..	.	765	.
2004 ³⁾	1 146	.	21	..	.	787	.
2005 ³⁾	1 159	.	22	..	.	797	.
2006 ³⁾	1 158	179	22	..	.	797	914
2007 ³⁾	1 128	173	23	..	.	780	893
2008 ³⁾	1 108	173	25	..	.	770	882
2009 ³⁾	1 109	160	25	..	64	772	876
2010	1 054	138	27	147	74	887	976
2011	1 066	148	28	183	76	933	1 029
2012 ³⁾	1 031	135	28	..	99	726	813
2013 ³⁾	1 070	128	27	..	79	750	834

1) Pl. nuuska ja purutupakka. • Exkl. snus och tuggtobak. • *Excl. snus and chewing tobacco.*

2) Pl. verottomat savukkeet, nuuska ja purutupakka. • Exkl. skattefria cigaretter, snus och tuggtobak. • *Excl. untaxable cigarettes, snus and chewing tobacco.*

3) Irtotupakka ei sisälly vuosien 2003–2009 ja 2012–2013 osalta yhteensä-sarakkeisiin, koska tiedot ovat liikesalaisuuksia. • Löstobak ingår inte i kolumnen "Totalt" år 2003–2009 och 2012–2013, eftersom uppgifterna är affärshemligheter. • *Loose tobacco is not included in the Total columns for 2003–2009 and 2012–2013, because the data are trade secrets.*

Lähde: Tupakkatilasto. SVT. THL. • Källa: Tobaksstatistik. FOS. THL. • *Source: Tobacco statistics. OSF. THL.*

66. Kodin ulkopuolella työskentelevien tupakoimattomien työntekijöiden altistuminen tupakansavulle työpaikalla¹⁾ päivittäin sukupuolen ja iän mukaan (%) 1985–2013
Icke-rökande anställda som arbetar utanför hemmet som exponeras dagligen för tobaksrök på arbetsplatsen¹⁾ efter kön och ålder (%) 1985–2013
Non-smokers working outside the home exposed daily to tobacco smoke at workplace¹⁾ by gender and age (%) 1985–2013

Vuosi År Year	Miehet • Män • Males					Naiset • Kvinnor • Females					
	Ikä • Ålder • Age					Ikä • Ålder • Age					
	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Totalt Total	N	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Totalt Total	N	Yhteensä Totalt Total
	%					%					
1985	34	58	44	48	791	18	31	32	28	997	37
1986	31	56	51	49	919	20	29	31	28	1 176	37
1987	37	57	42	48	874	20	23	29	25	1 134	35
1988	32	57	43	48	897	19	25	28	24	1 084	35
1989	22	58	41	44	899	19	25	27	24	1 078	34
1990	33	52	46	46	889	18	23	24	22	1 103	33
1991	29	44	41	40	864	17	19	21	20	1 115	28
1992	28	45	38	39	816	13	20	25	21	1 078	29
1993	25	43	41	38	783	13	22	21	20	1 016	28
1994	22	37	38	34	864	12	15	15	14	990	24
1995	18	25	22	22	801	11	9	15	12	1 023	16
1996	22	28	26	26	818	12	10	10	10	1 039	17
1997	16	24	18	20	796	11	6	13	9	1 040	14
1998	23	23	24	23	854	14	11	12	12	971	17
1999	16	23	21	21	813	8	7	8	7	1 054	13
2000	19	20	20	20	834	10	9	9	9	1 044	14
2001	14	18	19	18	835	11	10	10	10	1 052	13
2002	12	15	19	16	789	10	7	5	7	988	11
2003	13	13	15	14	831	11	7	6	7	980	10
2004	11	12	14	13	810	9	6	6	6	991	9
2005	11	16	13	14	808	9	4	5	5	971	9
2006	12	12	15	13	777	12	4	3	5	996	9
2007	17	13	11	12	754	9	7	5	6	1 038	9
2008	10	8	12	10	769	10	2	3	4	1 039	7
2009	10	6	7	7	703	10	2	4	4	993	5
2010	6	6	7	7	707	5	3	4	4	935	5
2011	11	8	6	7	669	9	2	4	4	967	5
2012	8	5	5	5	650	7	3	3	3	907	4
2013	14	5	5	5	647	4	3	2	3	869	4

1) Vuodesta 1995 lähtien tupakointi työtiloissa on ollut kiellettyä. • Rökning i arbetsutrymmen har varit förbjuden sedan 1995. • Smoking at workplaces has been prohibited from 1995.

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL. • Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL. • Source: Health behaviour and health among the Finnish adult population -survey (AVTK). THL.

67. Lääkäri- ja hammaslääkärikäynnit 1997–2013
Läkar- och tandläkarbesök 1997–2013
Appointments with physicians and dentists, 1997–2013

Vuosi År Year	Terveyskeskusten lääkärikäynnit ¹⁾ Läkarbesök på hälsovårdscentraler ¹⁾ <i>General practitioner visits in health centres¹⁾</i>	Sairausvakuutuksen korvaamat yksityis- lääkärikäynnit Privatläkarbesök som sjukförsäkringen ersätter <i>Appointments with private physicians reimbursed under National Health Insurance</i>	Sairausvakuutuksen korvaamat yksityisen työterveyshuollon lääkärikäynnit Läkarbesök inom privat företagshälsovård som sjukförsäkringen ersätter <i>Occupational health care appointments with private service providers reimbursed under National Health Insurance</i>	Käyntien lukumäärä yhteensä Antal besök totalt <i>Visits, total</i>
1997	10 722 214	3 264 168	1 844 048	15 830 430
2000	10 350 203	3 349 146	2 260 459	15 959 808
2003	9 444 262	3 575 274	2 511 846	15 531 382
2006	9 060 851	3 502 665	2 713 219	15 276 735
2007	8 775 698	3 639 664	2 769 652	15 185 014
2008	8 692 294	3 710 641	2 982 869	15 385 804
2009	8 228 390	3 757 700	2 968 133	14 954 223
2010	<u>8 395 823</u>	3 725 013	3 072 218	15 193 004
2011	7 277 347	3 752 038	3 357 656	14 387 260
2012	6 766 550	3 714 376	3 411 966	13 892 892
2013	6 781 495	3 671 525	..	..

Vuosi År Year	Terveyskeskusten hammaslääkäri- käynnit ¹⁾ Tandläkarbesök på hälsovårdscentralerna ¹⁾ <i>Appointments with health-centre dentists¹⁾</i>	Sairausvakuutuksen korvaamat yksityiset hammaslääkärikäynnit Privata tandläkarbesök som sjukförsäkringen ersätter <i>Appointments with dentists in private practice reimbursed under National Health Insurance</i>	Käyntien lukumäärä yhteensä Antal besök totalt <i>Visits, total</i>
1997	4 364 498	979 957	5 344 455
2000	4 121 788	1 199 394	5 321 182
2003	4 071 688	2 898 667	6 970 355
2006	3 906 605	2 807 746	6 714 351
2007	3 899 370	2 843 685	6 743 055
2008	3 897 444	2 863 328	6 760 772
2009	3 836 638	2 854 870	6 691 508
2010	<u>3 765 196</u>	2 531 358	<u>6 296 554</u>
2011	3 105 199	2 530 935	5 635 621
2012	3 331 440	2 536 057	5 867 497
2013	3 460 997	2 540 253	6 001 250

1) Tiedonkeruu muuttui vuonna 2011. Aikaisempien vuosien tiedot eivät ole vertailukelpoisia vuosien 2012–2013 kanssa. • Datinsamlingen förändrades 2011. Uppgifterna för 2011 och senare år är inte jämförbara med uppgifterna för de tidigare åren. • The data collection was revised in 2011. Data for previous years are not comparable with the data for 2012–2013.

Lähteet: Perusterveydenhuolto. THL; Tilasto sairaanhoitokorvauksista. SVT. Kela; Tilasto työterveyshuollosta. SVT. Kela. • Källor: Primärvård. THL; Statistik över sjukvårdersättning. FOS. FPA; Statistik över företagshälsovård. FOS. FPA. • Sources: Primary health care. THL; Statistics on reimbursements for medical expenses. OSF. Kela; Statistics on occupational health care. OSF. Kela.

68. Terveyskeskuskäynnit palvelumuodoittain 2003–2013¹⁾
Hälsövärdcentralbesök efter serviceform 2003–2013¹⁾
Health-centre visits by type of activity 2003–2013¹⁾

	2003	2006	2009	2012	2013
Lääkärikäynnit yhteensä • Läkarbesök totalt • <i>Physician visits, total</i>	9 444 262	9 060 851	8 228 390	6 884 351	6 781 495
Muut kuin lääkärikäynnit • Andra än läkarbesök • <i>Other practitioner visits, total</i>	15 424 239	15 804 191	17 897 399	17 794 943	16 797 452
Käynnit yhteensä • Besök totalt • <i>Visits, total</i>	24 868 501	24 865 042	26 125 789	24 679 294	23 578 947
Käynnit/asukas • Besök/invånare • <i>Visits per inhabitant</i>	4,8	4,7	4,9	4,5	4,3
Palvelumuoto • Serviceform • <i>Type of activity</i>					
Avosairaanhoito • Öppen sjukvård • <i>Outpatient medical visits</i>	..	..	..	10 672 024	10 654 482
Äitiysneuvola • Mödrarådgivningsbyrå • <i>Prenatal clinic</i>	998 031	1 036 483	1 031 305	957 537	935 317
Lastenneuvola • Barnarådgivningsbyrå • <i>Child-health-clinic</i>	1 263 564	1 240 475	1 493 080	1 409 429	1 446 963
Perhesuunnitteluneuvola • Familjerådgivningsbyrå • <i>Family-planning-clinic</i>	237 478	205 694	210 733	205 749	204 224
Kouluterveydenhuolto ²⁾ • Skolhälsovård ²⁾ • <i>School-health-care²⁾</i>	1 631 398	1 582 420	1 616 058	1 397 071	1 492 837
Opiskeluterveydenhuolto ²⁾ • Studerandehälsö- vård ²⁾ • <i>Student-health-care²⁾</i>	299 563	331 946	515 923	481 481	505 998
Työterveyshuollon käynnit • Företagshälsövård • <i>Occupational healthcare</i>	1 102 210	1 249 538	1 003 158	411 449	516 281
Mielentervestyö • Mentalhälsoarbete • <i>Mental health</i>	7 14 897	6 47 341	6 71 016	607 153	590 544
Fysioterapia • Fysioterapi • <i>Physiotherapy</i>	1 370 495	1 400 936	1 353 154	1 072 886	1 134 156
Muu erityisterapia ja kuntoutus ³⁾ • Annan rehabilitering och specialterapi ³⁾ • <i>Other special therapy and rehabilitation³⁾</i>	..	..	..	711 341	700 048
Muu avohoito ⁴⁾ • Andra öppenvård ⁴⁾ • <i>Other outpatient visits⁴⁾</i>	13 703 686	13 541 928	13 929 309	1 108 550	1 189 035
Kotihoito • Hemvård • <i>Home-care</i>	..	..	..	14 472 269	18 483 476
Kotisairaanhoito • Hemsjukvård • <i>Home-nursing</i>	3 547 166	3 628 281	4 302 053	5 643 667	4 208 562
Kotipalvelu • Hemtjänst • <i>Home-help</i>	..	..	..	5 433 577	4 540 972
Tieto puuttuu • Uppgifter saknas • <i>Missing</i>	..	..	..	957	545

1) Tiedonkeruu muuttui vuonna 2011. Aikaisempien vuosien tiedot eivät ole vertailukelpoisia vuosien 2012–2013 kanssa. • Datasamlingen förändrades 2011. Uppgifterna för 2011 och senare år är inte jämförbara med uppgifterna för de tidigare åren. • *The data collection was revised in 2011. Data for previous years are not comparable with the data for 2012–2013.*

2) Lukiolaisten käynnit sisältyvät 1.7.2007 lähtien opiskeluterveydenhuoltoon, aikaisemmin kouluterveydenhuollon käynneissä. • Gymnasie-elevers besök ingår från och med 1.7.2007 i studerandehälsövärd. Tidigare ingick de i skolhälsovärden. • *Since 1 July 2007, student health care includes visits by upper secondary students. These were previously included in school health-care visits.*

3) AvoHILMO -palvelumuodot. • AvoHILMO serviceform • AvoHILMO type of activity: T52 - T56, T58 - T59

4) AvoHILMO -palvelumuodot. • AvoHILMO serviceform • AvoHILMO type of activity: T24, T28, T29, T80, T81, T90

Lähde: Perusterveydenhuolto. THL. • Källa: Primärvård. THL. • *Source: Primary health care. THL.*

69. Terveyskeskusten kirjatut käyntisyöt avosairaanhoidon vastaanotoilla vuonna 2013
Besöksorsaker registrerade på hälsocentralernas öppenvårdsmottagningar 2013
Recorded reasons for outpatient visits in health centres, 2013

ICD10-käyntisyöt • CD10-Reasons for outpatient visits

A00-B99	Tartunta- ja loistauteja • <i>Certain infectious and parasitic diseases</i>
C00-D48	Kasvaimet • <i>Malignant neoplasms</i>
D50-D89	Veren ja verta muodostavien elinten sairaudet sekä eräät immuunimekanismin häiriöt • <i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
E00-E90	Umpierityssairaudet, ravitsemussairaudet ja aineenvaihduntasairaudet • <i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>
F00-F99	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt • <i>Mental and behavioural disorders</i>
G00-G99	Hermoston sairaudet • <i>Diseases of the nervous system</i>
H00-H59	Silmän ja sen apuelinten sairaudet • <i>Diseases of the eye and adnexa</i>
H60-H95	Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet • <i>Diseases of the ear and mastoid process</i>
I00-I99	Verenkiertoelinten sairaudet • <i>Diseases of the circulatory system</i>
J00-J99	Hengityselinten sairaudet • <i>Diseases of the respiratory system</i>
K00-K93	Ruunsalutaelinten sairaudet • <i>Diseases of the digestive system</i>
L00-L99	Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet • <i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>
M00-M99	Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet • <i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>
N00-N99	Virtsä- ja sukupuolielinten sairaudet • <i>Diseases of the genitourinary system</i>
O00-O99	Raskaus, synnytys ja lapsivuoteus • <i>Pregnancy, childbirth and the puerperium</i>
P00-P96	Eräät perinataaliaikana alkaneet tilat • <i>Certain conditions originating in the perinatal period</i>
Q00-Q99	Syynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomipoikkeavuudet • <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
R00-R99	Mualla luokitamattomat oireet, sairaudenmerkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset • <i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>
S00-T98	Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset • <i>Injury, poisoning and certain other consequences of external causes</i>
V01-Y98	Vammojen, sairauksien ja kuoleman ulkoiset syyt • <i>External causes of morbidity and mortality</i>
Z00-ZZB	Tekijöitä jotka vaikuttavat terveydentilaan ja yhteydenottoihin terveyspalvelujen tuottajiin • <i>Factors influencing health status and contact with health services</i>
ZZZZ	Tieto puuttuu • <i>Missing data</i>
	Yhteensä • Total

Kaikki Totalt <i>Total</i>	Miehet Män <i>Men</i>	Naiset Kvinnor <i>Women</i>	Tieto puuttuu Uppgifter saknas <i>Missing</i>	ICD10-Besöksorsaker
100 851	46 981	53 869	1	Vissa infektionssjukdomar och parasitsjukdomar
56 337	23 553	32 784	-	Tumörer
12 585	5 143	7 442	-	Sjukdomar i blod och blodbildande organ samt vissa rubbningar i immunsystemet
191 589	93 167	98 422	-	Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbningar och ämnesomsättningssjukdomar
154 498	70 523	83 975	-	Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar
74 328	26 652	47 676	-	Sjukdomar i nervsystemet
91 493	38 582	52 911	-	Sjukdomar i ögat och närliggande organ
193 345	93 673	99 672	-	Sjukdomar i örat och mastoidutsnittet
280 197	121 130	159 066	1	Cirkulationsorganens sjukdomar
505 135	203 953	301 181	1	Andningsorganens sjukdomar
88 474	37 892	50 582	-	Matsmältningsorganens sjukdomar
167 395	74 215	93 179	1	Hudens och underhudens sjukdomar
586 988	222 155	364 830	3	Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven
117 255	37 438	79 817	-	Sjukdomar i urin- och könsorganen
10 432	21	10 411	-	Graviditet, förlossning och barnsängstid
393	197	196	-	Vissa perinatala tillstånd
4 191	1 841	2 350	-	Medfödda missbildningar, deformiteter och kromosomavvikelser
380 186	148 484	231 701	1	Symtom, sjukdomstecken och onormala kliniska fynd och laboratoriefynd som ej klassificeras annorstäd
326 691	170 856	155 830	5	Skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker
18 403	8 379	10 023	1	Yttre orsaker till skador, sjukdomar och dödsfall
299 199	133 360	165 838	1	Faktorer av betydelse för hälsotillståndet och för kontakter med hälso- och sjukvården
6 932 104	3 128 035	3 804 014	55	Uppgifter saknas
10 592 073	4 686 230	5 905 773	70	Totalt

69. jatk. • forts. • cont.

ICPC2-käyntisytyt • *ICPC2-Reasons for outpatient visits*

A	Yleiset ja epämääräiset • <i>General and unspecified</i>
B	Veri ja vertamuodostavat elimet sekä immuunijärjestelmät • <i>Blood, blood forming organs and immune mechanism</i>
D	Ruoansulatuselimet • <i>Digestive</i>
F	Silmä • <i>Eye</i>
H	Korva • <i>Ear</i>
K	Verenkiertoelimet • <i>Cardiovascular</i>
L	Tuki- ja liikuntaelimet • <i>Musculoskeletal</i>
N	Hermosto • <i>Nervous system</i>
P	Mielenterveys • <i>Psychological</i>
R	Hengityselimet • <i>Respiratory</i>
S	Iho • <i>Skin</i>
T	Umpieritys, aineenvaihdunta ja ravitsemus • <i>Endocrine, metabolic and nutritional</i>
U	Virtsaelimet • <i>Urological</i>
W	Raskaus, synnytys ja perhesuunnittelu • <i>Pregnancy, childbearing and family planning</i>
X	Naisen sukuelimet sisältäen rinnan • <i>Female genital incl. breast</i>
Y	Miehen sukuelimet sisältäen rinnan • <i>Male genital incl. breast</i>
Z	Sosiaaliset ongelmat • <i>Social problems</i>
ZZ	Tieto puuttuu • <i>Missing data</i>

Lähde: Perusterveydenhuolto. THL. • Källa: Primärvård. THL. • Source: Primary health care. THL.

Kaikki Totalt <i>Total</i>	Miehet Män <i>Men</i>	Naiset Kvinnor <i>Women</i>	Tieto puuttuu Uppgifter saknas <i>Missing</i>	ICPC2-Besöksorsaker
564 215	252 310	311 904	1	Generella och ospecificerade
41 007	18 326	22 681	-	Blodbildande organ samt immunsystemet
138 396	58 016	80 380	-	Matsmältning
52 565	22 665	29 900	-	Öga
208 213	101 329	106 884	-	Öra
239 083	113 193	125 890	-	Hjärt- och kärlsystemet
280 726	115 569	165 157	-	Muskuloskeletal
45 185	15 618	29 567	-	Nervsystemet
125 078	61 869	63 209	-	Psykiska
409 103	162 928	246 174	1	Andningsorganen
535 951	266 076	269 875	-	Hud
269 012	141 814	127 198	-	Endokrin, metabolisk och nutritionell orsak
60 880	18 498	42 381	1	Urologiska
16 003	49	15 953	1	Graviditet, förlossning och familjeplanering
26 187	112	26 075	-	Kvinnliga genitalia inkl. bröst
21 429	21 355	74	-	Manliga genitalia inkl. bröst
4 314	2 005	2 309	-	Sociala problem
7 554 726	3 314 498	4 240 162	66	Uppgifter saknas

70. 65 vuotta täyttäneiden kausi-influenssarokotuskattavuus sairaanhoitopiireittäin kaudesta 2004–2005 kauteen 2013–2014
Säsongsinfluensavaccinationstäckning för personer över 65 år per sjukvårdsdistrikt från perioden 2004–2005 till perioden 2013–2014
Seasonal influenza vaccination coverage for people aged 65 and over by hospital district, from season 2004–2005 to season 2013–2014

Sairaanhoitopiiri Sjukvårdsdistrikt Hospital district	Kausi • Period • Season							
	2004– 2005	2005– 2006	2006– 2007	2007– 2008	2008– 2009	2009– 2010	2012– 2013	2013– 2014
	%							
Koko maa • Hela landet • Whole country	46	52	46	48	51	46	32	37
Helsinki ja Uusimaa • Helsingfors och Nyland • <i>Helsinki and Uusimaa</i>	47	53	49	51	53	47	34	41
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	42	52	45	47	50	44	33	37
Satakunta	38	46	39	40	45	40	29	31
Kanta-Häme • Centrala Tavastland	50	56	49	53	51	53	35	42
Pirkanmaa • Birkaland	45	53	46	51	52	44	32	32
Päijät-Häme	48	52	45	37	51	41	32	41
Kymenlaakso • Kymmenedalen	49	51	40	44	50	43	¹⁾	¹⁾
Etelä-Karjala • Södra Karelen • <i>South Karelia</i>	54	53	55	58	56	52	¹⁾	¹⁾
Etelä-Savo • Södra Savolax	55	63	30	50	54	60	42	40
Itä-Savo • Östra Savolax	53	53	49	46	55	53	40	43
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • <i>North Karelia</i>	53	58	51	52	60	50	38	40
Pohjois-Savo • Norra Savolax	49	54	52	55	56	50	36	42
Keski-Suomi • Mellersta Finland • <i>Central Finland</i>	48	55	47	48	54	47	33	33
Etelä-Pohjanmaa • Syd-Österbot- ten • <i>South Ostrobothnia</i>	36	42	38	43	43	38	26	29
Vaasa • Vasa	40	43	39	43	41	36	28	28
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • <i>Central Ostrobothnia</i>	45	49	45	47	48	45	27	29
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • <i>North Ostrobothnia</i>	46	54	45	46	54	48	30	37
Kainuu • Kajanaland	44	49	42	43	18	46	33	39
Länsi-Pohja	53	57	50	52	60	43	21	41
Lappi • Lappland • <i>Lappland</i>	51	55	51	54	56	52	38	42
Ahvenanmaa • Åland	41	46	32	41	41	35	¹⁾	¹⁾

¹⁾ Kattavuusluvun laskemiseen ei ole riittävästi tietoa • Inte tillräckligt data för att beräkna täckningen • *Not enough data to estimate coverage.*

Lähde: Rokotusrekisteri ja kausi-influenssarokotuskattavuustietokanta. THL. • Källa: Vaccinarionsregistret och databasen för säsongsinfluensa-vaccinationstäckning. THL. • *Source: National Vaccination Register and Seasonal influenza vaccination coverage database. THL.*

71. Lasten (6–35 kk) kausi-influenssarokotuskattavuus sairaanhoitopiireittäin kaudesta 2007–2008 kauteen 2013–2014
Säsongsinfluenssavaccinationstäckning för barn (6–35 mån) per sjukvårdsdistrikt från perioden 2007–2008 till perioden 2013–2014
Seasonal influenza vaccination coverage for children (6–35 months) by hospital district, from season 2007–2008 to season 2013–2014

Sairaanhoitopiiri Sjukvårdsdistrikt Hospital district	Kausi • Period • Season				
	2007–2008	2008–2009	2009–2010	2012–2013	2013–2014
	%				
Koko maa • Hela landet • <i>Whole country</i>	34	30	32	13	16
Helsinki ja Uusimaa • Helsingfors och Nyland • <i>Helsinki and Uusimaa</i>	36	30	36	15	19
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	33	29	33	15	18
Satakunta	33	29	26	11	15
Kanta-Häme • Centrala Tavastland	37	34	41	8	¹⁾
Pirkanmaa • Birkaland	30	34	26	11	13
Päijät-Häme	20	18	12	10	13
Kymenlaakso • Kymmenedalen	33	28	29	¹⁾	¹⁾
Etelä-Karjala • Södra Karelen • <i>South Karelia</i>	45	38	38	¹⁾	¹⁾
Etelä-Savo • Södra Savolax	35	40	48	9	9
Itä-Savo • Östra Savolax	61	63	62	¹⁾	31
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • <i>North Karelia</i>	36	33	45	13	15
Pohjois-Savo • Norra Savolax	44	40	43	18	20
Keski-Suomi • Mellersta Finland • <i>Central Finland</i>	27	26	34	17	7
Etelä-Pohjanmaa • Syd-Österbot- ten • <i>South Ostrobothnia</i>	31	23	18	¹⁾	¹⁾
Vaasa • Vasa	22	20	10	2	4
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • <i>Central Ostrobothnia</i>	44	37	31	¹⁾	¹⁾
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • <i>North Ostrobothnia</i>	33	28	32	3	3
Kainuu • Kajanaland	37	15	32	9	11
Länsi-Pohja	49	42	24	9	12
Lappi • Lappland • <i>Lapland</i>	52	48	47	15	16
Ahvenanmaa • Åland	28	29	12	¹⁾	¹⁾

1) Kattavuusluvun laskemiseen ei ole riittävästi tietoa • Inte tillräckligt data för att beräkna täckningen • *Not enough data to estimate coverage.*

Lähde: Rokotusrekisteri ja kausi-influenssarokotuskattavuustietokanta. THL • Källa: Vaccinationsregistret och databasen för säsongsinfluenssavaccinationstäckning. THL • *Source: National Vaccination Register and Seasonal influenza vaccination coverage database. THL.*

72. Terveyskeskusten suun terveydenhuolto ikäryhmittäin 2003–2013¹⁾
Hälsövärdscentralernas munhälsovård efter åldersgrupp 2003–2013¹⁾
Oral health care in health-centres by age group, 2003–2013¹⁾

Ikäryhmä • Åldersgrupp • Age group	2003	2006	2009	2010	2012	2013
0–17						
Hammaslääkärikäynnit • Tandläkarbesök • <i>Dentist visits</i>	1 849 805	1 587 332	1 403 869	1 352 813	1 073 570	1 103 082
Käynnit yhteensä • Besök totalt • <i>Visits, total</i>	2 363 069	2 175 623	2 029 667	1 988 817	1 901 556	1 857 822
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	856 791	817 696	797 613	773 376	687 466	670 612
18–55						
Hammaslääkärikäynnit • Tandläkarbesök • <i>Dentist visits</i>	1 666 492	1 642 703	1 661 990	1 614 168	..	..
Käynnit yhteensä • Besök totalt • <i>Visits, total</i>	1 903 983	1 939 366	1 993 044	1 944 996	..	..
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	712 547	750 081	778 052	760 929	..	..
18–64						
Hammaslääkärikäynnit • Tandläkarbesök • <i>Dentist visits</i>	..	..	..	..	1 856 709	1 852 480
Käynnit yhteensä • Besök totalt • <i>Visits, total</i>	..	..	..	..	2 502 481	2 445 968
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	..	..	..	..	867 682	857 352
56+						
Hammaslääkärikäynnit • Tandläkarbesök • <i>Dentist visits</i>	555 391	676 570	770 779	798 215	..	..
Käynnit yhteensä • Besök totalt • <i>Visits, total</i>	657 887	827 163	953 796	985 716	..	..
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	230 120	299 472	343 337	360 719	..	..
65+						
Hammaslääkärikäynnit • Tandläkarbesök • <i>Dentist visits</i>	..	..	..	..	473 066	505 420
Käynnit yhteensä • Besök totalt • <i>Visits, total</i>	..	..	..	..	651 649	686 577
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	..	..	..	..	216 417	229 449
Yhteensä • Totalt • Total						
Hammaslääkärikäynnit • Tandläkarbesök • <i>Dentist visits</i>	4 071 688	3 906 605	3 836 638	3 765 196	3 403 345	3 460 997
Käynnit yhteensä • Besök totalt • <i>Visits, total</i>	4 924 939	4 942 152	4 976 507	4 919 529	5 055 686	4 990 387
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	1 800 458	1 867 249	1 919 002	1 895 024	1 759 135	1 745 124

1) Tiedonkeruu muuttui vuonna 2011. Aikaisempien vuosien tiedot eivät ole vertailukelpoisia vuosien 2012–2013 kanssa. • Datinsamlingen förändrades 2011. Uppgifterna för 2011 och senare år är inte jämförbara med uppgifterna för de tidigare åren. • The data collection was revised in 2011. Data for previous years are not comparable with the data for 2012–2013.

Lähde: Perusterveydenhuolto. THL. • Källa: Primärvård. THL. • Source: Primary health care. THL.

73. Terveyskeskusten¹⁾ laitoshoidon ikäryhmittäin 1997–2013
Hälsövärdscentralernas¹⁾ slutenvård efter åldersgrupp 1997–2013
Health-centre¹⁾ inpatient care by age group, 1997–2013

Ikäryhmä • Åldersgrupp • Age group	1997	2003	2006	2011	2012	2013
0–64						
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	48 523	49 997	48 187	46 524	45 763	44 085
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	12,9	12,9	13,7	11,5	11,4	11,6
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	641 433	698 921	706 676	563 142	537 382	483 508
Potilaat • Patienter • Patients	31 453	31 845	31 084	30 113	29 229	27 842
65–74						
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	50 244	48 907	43 522	43 179	44 462	44 166
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	22,1	21,5	20,5	18,5	17,1	16,9
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	1 204 532	1 106 962	1 006 458	782 877	787 937	727 395
Potilaat • Patienter • Patients	29 752	28 541	26 064	26 355	26 990	27 125
75–84						
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	80 437	91 318	91 537	90 654	92 030	87 990
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	32,2	29,9	29,4	23,8	22,5	21,2
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	2 771 644	2 868 182	2 864 912	2 136 228	2 008 587	1 776 976
Potilaat • Patienter • Patients	47 697	53 329	54 260	53 208	53 145	51 329
85+						
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	44 249	54 972	56 349	70 908	74 133	75 805
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	66,2	55,2	53,9	36,2	34,2	30,8
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	2 714 450	2 712 687	2 799 541	2 276 035	2 175 801	1 978 258
Potilaat • Patienter • Patients	29 365	34 013	35 851	42 894	43 875	44 082
Yhteensä • Totalt • Total						
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	223 453	245 194	239 595	251 265	256 388	252 046
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	32,5	30,4	30,4	24,1	23,0	21,6
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	7 332 059	7 386 752	7 377 587	5 758 282	5 509 707	4 966 137
Potilaat • Patienter • Patients	136 613	145 966	145 635	150 922	151 529	148 655

1) Terveyskeskuksissa yleislääketieteen erikoisalalla annettu hoito. • Den vård som ges inom specialiteten allmänmedicin vid hälsövärdscentraler. • Care given in the speciality of general practice in health centres.

Lähde: Perusterveydenhuolto. THL. • Källa: Primärvård. THL. • Source: Primary health care. THL

74. Terveyskeskusten¹⁾ laitoshoito maakunnittain 2013
Hälsövärdscentralernas¹⁾ slutenvård efter landskap 2013
Health-centre¹⁾ inpatient care by region, 2013

Maakunta Landskap Region	Hoitojaksot Vårdperioder Periods of care	Keskimääräinen hoitoaika Medelvårdtid Average length of stay	Hoitopäivät Vårddygn Care days	Potilaat Patienter Patients
Koko maa • Hela landet • Whole country	252 046	21,6	4 966 137	148 655
Uusimaa • Nyland	45 290	21,5	928 736	28 344
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	17 756	26,5	435 594	11 406
Satakunta	11 638	23,1	229 260	7 248
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	4 926	17,7	83 228	2 999
Pirkanmaa • Birkaland	23 562	25,6	496 371	13 781
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	9 520	36,4	341 740	6 234
Kymenlaakso • Kymmenedalen	4 005	30,9	116 949	3 041
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	3 624	52,0	137 508	2 585
Etelä-Savo • Södra Savolax	8 250	29,8	216 082	5 060
Pohjois-Savo • Norra Savolax	16 353	15,6	258 695	9 436
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	13 348	21,0	271 166	7 342
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	20 752	12,6	280 438	11 437
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	17 698	15,9	267 477	8 965
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	7 893	26,8	210 200	4 540
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	4 366	14,1	55 929	2 449
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	22 216	13,7	276 460	12 050
Kainuu • Kajanaland	4 371	19,4	100 367	2 760
Lappi • Lappland • Lapland	16 232	24,9	258 485	8 877
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	1	4,0	4	1

1) Terveyskeskuksissa yleislääketieteen erikoisalalla annettu hoito. • Den vård som ges inom specialiteten allmänmedicin vid hälsövärdscentraler. • Care given in the speciality of general practice in health centres.

Lähde: Perusterveydenhuolto. THL. • Källa: Primärvård. THL. • Source: Primary health care. THL.

75. Terveyskeskusten¹⁾ laitohoito päädiagnoosin mukaan 1997–2013
Hälsövärdscentralernas¹⁾ slutenvård efter huvuddiagnos 1997–2013
Health-centre¹⁾ inpatient care by primary diagnosis, 1997–2013

	1997	2003	2006	2011	2012	2013
Tartunta- ja loistaudit • Vissa infektionssjukdomar och parasitsjukdomar • <i>Infectious and parasitic diseases</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	6 813	11 047	10 806	14 471	15 102	15 627
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	12,8	11,4	10,7	10,5	10,4	9,9
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	75 556	109 555	115 153	147 704	158 164	151 268
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	6 191	9 844	9 604	12 386	12 806	13 351
Kasvaimet • Tumörer • <i>Neoplasms</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	12 104	14 290	15 428	18 655	18 768	17 224
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	24,7	23,8	23,4	19,2	18,8	18,6
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	278 061	323 771	344 370	355 319	349 217	316 484
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	7 842	9 207	9 908	11 614	11 803	11 553
Veren ja verta muodostavien elinten sairaudet • Sjukdomar i blod och blodbildande organ • <i>Diseases of the blood and blood-forming organs</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	2 615	3 104	3 177	3 518	3 768	3 499
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	11,2	7,9	8,3	7,2	6,6	6,2
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	30 041	31 372	29 818	26 013	24 895	21 988
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	1 942	2 226	2 297	2 580	2 595	2 648
Umpierityssairaudet, ravitsemissairaudet ja aineenvaihduntasairaudet • Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbingar och ämnesomsättningsjukdomar • <i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	9 277	8 109	7 142	6 294	5 983	6 065
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	20,3	20,8	20,2	15,9	17,4	15,2
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	203 843	178 624	164 193	105 462	106 084	93 217
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	7 150	6 522	5 877	5 298	5 083	5 170
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt • Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar • <i>Mental and behavioural disorders</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	31 691	31 365	29 951	25 693	25 321	25 453
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	56,8	57,1	60,7	51,8	49,9	43,2
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	2 165 260	2 060 489	2 063 238	1 233 688	1 087 166	916 015
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	24 971	25 368	24 669	20 102	19 350	18 692
Hermoston sairaudet • Sjukdomar i nervsystemet • <i>Diseases of the nervous system</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	11 917	13 179	12 909	13 473	14 040	14 026
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	47,6	45,4	54,6	54,3	55,7	53,1
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	713 198	737 074	859 443	766 865	761 692	669 718
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	8 949	9 988	10 741	11 587	11 832	11 686

75. jatk. • forts. • cont.

75. jatk. • forts. • cont.

	1997	2003	2006	2011	2012	2013
Silmän ja sen apuelinten sairaudet • Sjukdomar i ögat och närliggande organ • <i>Diseases of the eye and adnexa</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	768	540	459	474	499	408
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	21,7	15,3	36,3	10,3	19,0	10,9
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	20 580	12 881	11 158	8 499	9 568	7 982
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	717	525	436	440	439	382
Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet • Sjukdomar i örat och mastoidutskottet • <i>Diseases of the ear and the mastoid process</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	767	636	676	921	920	930
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	6,2	6,3	5,0	6,4	4,7	4,2
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	6 021	5 470	5 282	6 264	6 544	4 548
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	675	613	627	853	867	855
Verenkiertoelinten sairaudet • Cirkulationsorganens sjukdomar • <i>Diseases of the circulatory system</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	46 812	48 164	44 558	43 520	43 020	42 527
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	41,2	39,9	41,7	32,4	30,4	28,3
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	1 864 354	1 851 452	1 802 760	1 297 309	1 212 349	1 106 382
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	35 089	36 468	34 682	34 189	33 567	32 982
Hengityselinten sairaudet • Andningsorganens sjukdomar • <i>Diseases of the respiratory system</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	20 068	24 075	21 323	28 154	29 865	28 444
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	45,8	40,3	33,2	19,9	16,5	15,3
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	419 863	454 144	390 895	375 871	373 993	334 318
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	16 152	19 515	17 146	22 434	23 376	22 355
Ruuansulatuselinten sairaudet • Matsemältningsorganens sjukdomar • <i>Diseases of the digestive system</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	10 483	10 924	10 424	11 491	11 484	11 381
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	14,7	12,1	15,3	11,0	10,8	11,9
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	121 964	133 907	138 409	128 202	119 430	119 278
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	8 591	8 908	8 482	9 308	9 307	9 211
Ihon ja ihonalaiskudosten sairaudet • Hudens och underhudens sjukdomar • <i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	1 828	2 102	1 983	2 078	2 215	2 282
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	22,5	20,0	18,9	18,6	18,8	19,9
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	36 089	40 940	40 528	41 145	40 851	42 262
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	1 571	1 656	1 577	1 694	1 774	1 838

75. jatk. • forts. • cont.

75. jatk. • forts. • cont.

	1997	2003	2006	2011	2012	2013
Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudosten sairaudet • Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven • <i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	11 804	12 259	13 589	13 625	14 688	14 449
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	19,7	19,5	18,1	14,0	14,1	13,3
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	305 414	273 401	279 610	210 630	214 140	198 811
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	9 706	10 515	11 791	11 848	12 591	12 372
Virtsä- ja sukupuolielinten sairaudet • Sjukdomar i urin- och könsorganen • <i>Diseases of the genitourinary system</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	8 776	11 668	12 208	15 897	16 241	15 871
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	18,2	15,0	15,0	12,2	12,0	11,5
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	122 312	160 920	164 717	193 349	194 091	178 636
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	7 357	9 704	10 347	13 533	13 633	13 440
Raskaus, synnytys ja lapsivuoteus • Graviditet, förlossning och barnsängstid • <i>Pregnancy, childbirth and the puerperium</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	205	62	63	85	99	44
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	2,9	2,0	1,7	1,9	3,0	1,8
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	616	125	104	165	293	80
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	177	52	52	50	81	41
Eräät perinataaliaikana alkaneet tilat • Vissa perinatala tillstånd • <i>Certain conditions originating in the perinatal period</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	20	1	2	2	1	-
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	78,4	1,0	3,0	10,0	3,0	-
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	411	673	6	20	3	-
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	20	3	2	2	1	-
Synnynnäiset epämuodostumat ja kromosomipoikkeavuudet • Medfödda missbildningar, deformiteter och kromosomavvikelser • <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	202	161	163	146	163	172
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	34,6	33,1	48,3	41,9	24,3	44,2
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	10 566	11 098	7 805	6 903	5 269	5 519
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	150	137	126	137	132	130
Muualla luokittelemattomat oireet, sairaudenmerkit sekä poikkeavat kliiniset- ja laboratoriolöydökset • Symtom, sjukdomstecken och onormala kliniska fynd och laboratoriefynd som ej klassificerats annorstädes • <i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	20 340	22 157	20 713	19 562	19 825	19 920
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	11,4	9,6	10,0	8,7	8,4	8,7
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	270 079	234 671	210 217	174 633	170 433	163 683
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	17 148	18 333	17 363	16 573	16 853	16 853

75. jatk. • forts. • cont.

75. jatk. • forts. • cont.

	1997	2003	2006	2011	2012	2013
Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset • Skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker • <i>Injury and poisoning and certain other consequences of external causes</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	17 633	19 456	20 565	23 276	24 304	24 794
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	27,6	28,6	26,7	24,3	23,4	22,8
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	579 699	606 219	597 038	586 156	582 787	563 220
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	15 937	17 316	18 569	20 597	21 343	21 556
Muut syyt • Andra orsaker • <i>Other causes</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	9 257	11 860	13 431	9 904	10 062	8 883
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	10,0	11,4	9,8	9,0	8,3	7,6
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	105 794	152 706	148 732	89 766	88 055	70 440
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	5 435	5 815	6 188	5 092	4 870	4 517

1) Terveyskeskuksissa yleislääketieteen erikoisalalla annettu hoito. • Den vård som ges inom specialiteten allmänmedicin vid hälsovårdscentraller. • *Care given in the speciality of general practice in health centres.*

Lähde: Perusterveydenhuolto. THL. • Källa: Primärvård. THL. • *Source: Primary health care. THL.*

76. Erikoissairaanhoidon toiminta 1997–2013
Specialiserad sjukvård 1997–2013
Activities in specialised health care, 1997–2013

Vuosi År Year	Avohoitokäynnit Besök inom öppenvården Outpatient visits	Päiväkirurgiset jaksot Dagkirurgiska perioder Periods of care in day surgery	Vuodeosaston hoitojaksot Vårdperioder i slutenvården Care periods in inpatient care
1997	6 281 993	82 748	1 038 514
2000	5 693 185	136 858	961 888
2003	5 971 708	156 722	929 611
2006	6 807 911	179 179	895 841
2009	7 477 719	184 085	839 417
2010	7 858 114	190 277	827 132
2011	8 217 725	199 959	816 365
2012	8 353 076	200 726	801 282
2013	8 512 434	203 494	781 861

Lähde: Erikoissairaanhoito. SVT. THL. • Källa: Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Source: Specialised health care. OSF. THL.

77. Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit suurimmilla erikoisaloilla 1997–2013
Öppenvårdsbesök inom den specialiserade sjukvården efter de största specialiteterna 1997–2013
Outpatient visits in specialised health care by major specialties, 1997–2013

Vuosi År Year	Käynnit yhteensä Besök totalt Visits, total	Sisätaudit Invärtes sjukdomar Internal medicine	Kirurgia Kirurgi Surgery	Naistentaudit ja synnytykset Kvinnosjukdomar och förlossningar Obstetrics and gynaecology	Lastentaudit Barnsjukdomar Paediatrics
1997	6 281 993	938 108	945 012	469 994	356 069
2000	5 693 185	1 027 128	956 997	458 167	335 023
2003	5 971 708	1 084 749	963 220	483 189	327 159
2006	6 807 911	1 234 204	1 102 792	490 406	340 269
2009	7 477 719	1 444 495	1 182 390	533 203	360 641
2010	7 858 114	1 500 757	1 206 625	567 655	369 342
2011	8 217 725	1 539 024	1 270 062	570 341	373 605
2012	8 353 076	1 569 275	1 261 254	562 880	373 624
2013	8 512 434	1 576 013	1 270 984	550 822	378 368

Vuosi År Year	Korva-, nenä- ja kurkkutaudit Öron-, näs- och halssjukdomar Otorhino- laryngology	Iho- ja sukupuoli- taudit Hud- och könssjuk- domar Dermatology and venereology	Syöpätaudit ja sädehoito Cancersjukdomar och strålbehandling Oncology and radiotherapy	Psykiatria Psykiatri Psychiatry	Käyntien lukumäärä yhteensä/ asukas Antal besök totalt/ invånare Visits, total per inhabitant
1997	389 260	273 055	238 863	1 274 402	1,2
2000	343 466	279 664	291 615	937 266	1,1
2003	337 031	271 321	334 529	1 068 754	1,1
2006	347 872	286 773	377 982	1 400 334	1,3
2009	369 222	291 449	437 370	1 476 792	1,4
2010	374 853	291 106	470 481	1 617 629	1,5
2011	399 736	299 058	471 664	1 775 242	1,5
2012	402 113	308 989	489 987	1 799 506	1,5
2013	391 005	303 521	514 811	1 801 597	1,6

Lähde: Erikoissairaanhoito. SVT. THL. • Källa: Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Source: Specialised health care. OSF. THL.

78. Erikoissairaanhoidon laitoshoido maakunnittain 2013
Slutenvård inom den specialiserade sjukvården efter landskap 2013
Inpatient care in specialised health care by region, 2013

Maakunta Landskap Region	Hoitojaksot Vårdperioder Periods of care	Keskimääräinen hoitoaika Medelvårdtid Average length of stay	Hoitopäivät Vårddygn Care days	Potilaat Patienter Patients
Koko maa • Hela landet • Whole country	985 355	4,6	4 417 200	660 375
Uusimaa • Nyland	214 226	5,0	1 024 729	155 152
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	85 950	4,5	393 581	58 634
Satakunta	51 167	4,2	210 743	32 975
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	34 872	4,0	143 602	23 152
Pirkanmaa • Birkaland	95 577	4,3	418 192	61 296
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	39 487	4,1	161 750	26 502
Kymenlaakso • Kymmenedalen	38 436	4,5	175 050	25 340
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	26 129	4,8	126 190	16 921
Etelä-Savo • Södra Savolax	34 797	5,0	160 995	22 243
Pohjois-Savo • Norra Savolax	59 011	4,4	254 317	35 954
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	34 561	4,7	153 784	23 130
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	47 078	3,7	176 095	31 509
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • South Ostrobothnia	32 036	4,2	137 968	22 556
Pohjanmaa • Österbotten • Ostrobothnia	34 643	4,5	153 619	21 855
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • Central Ostrobothnia	13 443	4,6	59 604	8 980
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • North Ostrobothnia	76 352	4,6	331 475	50 622
Kainuu • Kajanaland	17 853	6,6	95 599	11 675
Lappi • Lapland • Lapland	40 122	4,5	182 449	25 863
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	5 587	9,6	39 972	3 642

Lähde: Erikoissairaanhoido. SVT. THL. • Källa: Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Source: Specialised health care. OSF. THL.

79. Erikoissairaanhoidon laitoshoido ikäryhmittäin 1997–2013
Slutenvård inom den specialiserade sjukvården efter åldersgrupp 1997–2013
Inpatient care in specialised health care by age group, 1997–2013

Ikäryhmä • Åldersgrupp • Age group	1997	2003	2006	2011	2012	2013
0–17						
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	141 067	123 259	116 750	113 531	109 193	103 825
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	4,0	4,3	4,4	3,9	3,9	3,9
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	568 610	529 429	525 548	447 345	430 705	403 242
Potilaat • Patienter • Patients	97 028	86 843	84 407	84 095	80 855	76 315
18–64						
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	605 674	578 679	567 187	523 846	508 149	493 864
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	6,5	5,6	5,3	4,7	4,7	4,8
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	3 852 849	3 292 797	3 077 673	2 531 959	2 424 827	2 287 807
Potilaat • Patienter • Patients	412 461	392 338	391 876	371 897	362 052	354 929
65–74						
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	182 201	170 246	165 116	165 554	170 157	172 592
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	7,2	5,6	5,1	4,5	4,7	4,4
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	1 240 181	933 976	844 909	752 999	755 957	747 256
Potilaat • Patienter • Patients	98 613	94 586	93 595	98 623	101 493	104 918
75–84						
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	141 633	157 540	165 296	153 125	152 440	151 644
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	8,7	5,9	5,5	4,7	4,6	4,5
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	1 052 111	933 493	911 655	715 689	701 047	671 325
Potilaat • Patienter • Patients	78 067	87 273	90 819	88 672	88 308	88 784
85+						
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	42 084	48 577	53 104	60 268	62 069	63 430
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	11,7	7,0	6,4	5,2	5,4	5,0
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	370 664	333 289	338 593	311 136	313 427	307 570
Potilaat • Patienter • Patients	25 444	28 759	31 266	36 612	37 685	38 817
Yhteensä • Totalt • Total						
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	1 112 659	1 078 301	1 067 453	1 016 324	1 002 008	985 355
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	6,8	5,6	5,3	4,6	4,6	4,6
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	7 084 415	6 022 984	5 698 378	4 759 128	4 625 963	4 417 200
Potilaat • Patienter • Patients	708 117	686 398	688 389	676 526	667 201	660 375

Lähde: Erikoissairaanhoito. SVT. THL. • Källa: Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Source: Specialised health care. OSF. THL.

80. Erikoissairaanhoidon laitoshoido erikoisaloittain 1997–2013
Slutenvård inom den specialiserade sjukvården efter specialitet 1997–2013
Inpatient care in specialised health care by specialty, 1997–2013

	1997	2003	2006	2011	2012	2013
Sisätaudit • Invärtes sjukdomar • Internal medicine						
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	245 532	236 179	235 449	203 789	199 245	192 195
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	7,1	5,5	5,2	4,6	4,7	4,6
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	1 583 192	1 303 279	1 239 205	945 957	924 869	883 476
Potilaat • Patienter • Patients	156 791	152 600	151 658	136 096	132 949	130 745
Kirurgia • Kirurgi • Surgery						
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	345 607	344 527	362 826	371 403	370 518	368 438
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	4,2	3,6	3,4	3,0	2,9	2,9
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	1 442 042	1 250 696	1 231 280	1 101 460	1 078 092	1 051 403
Potilaat • Patienter • Patients	269 544	270 243	285 153	292 785	290 588	289 608
Neurokirurgia • Neurokirurgi • Neurosurgery						
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	9 198	9 916	10 813	12 504	12 572	12 519
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	5,6	5,0	5,0	4,1	4,1	4,0
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	51 367	49 858	53 664	51 629	51 690	50 013
Potilaat • Patienter • Patients	7 647	8 349	8 987	10 263	10 338	10 447
Naistentaudit ja synnytykset • Kvinnosjukdomar och förlossningar • Obstetrics and gynaecology						
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	149 576	136 801	128 571	114 292	112 392	107 263
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	3,4	2,9	2,9	2,8	2,7	2,7
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	510 710	400 765	368 038	315 465	305 154	291 527
Potilaat • Patienter • Patients	121 127	108 445	102 027	95 432	94 473	91 296
Lastentaudit • Barnsjukdomar • Paediatrics						
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	75 163	60 592	55 409	46 278	45 022	44 021
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	3,8	3,7	3,9	3,8	3,8	3,8
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	291 074	222 956	216 303	176 316	170 478	166 015
Potilaat • Patienter • Patients	48 542	41 383	39 579	33 438	32 461	31 324
Silmätaudit • Ögonsjukdomar • Ophthalmology						
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	45 300	52 662	52 501	57 041	53 757	55 210
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	1,5	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1
Hoitopäivät • Vårddygn • Care days	69 750	64 982	62 032	63 358	58 260	59 980
Potilaat • Patienter • Patients	39 450	44 010	41 647	46 768	44 566	46 065

80. jatk. • forts. • cont.

80. jatk. • forts. • cont.

	1997	2003	2006	2011	2012	2013
Korva-, nenä- ja kurkkutaudit • Öron-, näs- och halssjukdomar • <i>Otorhinolaryngology</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	62 118	52 854	49 822	50 132	49 229	45 337
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	1,8	1,6	1,5	1,4	1,4	1,4
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	112 855	86 114	75 951	70 497	68 564	62 813
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	55 723	47 482	44 848	45 506	44 415	41 051
Iho- ja sukupuolitaudit • Hud- och könssjukdomar • <i>Dermatology and venereology</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	9 316	6 213	4 800	3 170	3 120	2 941
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	7,0	5,6	5,8	6,0	5,8	5,7
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	64 948	34 865	27 911	19 001	17 956	16 708
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	6 665	4 328	3 523	2 380	2 394	2 257
Syöpätaudit ja sädehoito • Cancersjukdomar och strålbehandling • <i>Oncology and radiotherapy</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	17 996	23 391	18 418	16 909	16 500	15 913
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	6,1	4,1	4,5	4,5	4,2	4,2
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	109 901	96 510	83 406	75 613	69 096	67 109
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	6 609	7 795	7 842	7 675	7 406	7 308
Psykiatria • Psykiatri • <i>Psychiatry</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	46 420	50 212	47 837	41 224	39 943	38 384
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	51,5	36,7	35,5	32,5	34,0	35,5
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	2 137 080	1 867 792	1 774 304	1 397 866	1 360 451	1 262 253
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	31 212	31 637	32 030	28 522	27 734	26 557
Neurologia • Neurologi • <i>Neurology</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	40 852	44 586	45 200	47 962	47 679	48 522
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	7,4	6,4	6,3	5,6	5,6	5,3
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	298 241	283 955	281 837	276 717	263 695	258 852
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	31 564	34 974	35 985	38 014	37 735	38 333
Keuhkosairaudet • Lungsjukdomar • <i>Respiratory medicine</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	45 227	40 364	37 163	33 854	32 719	30 035
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	5,5	4,8	4,9	5,0	5,0	5,0
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	251 360	197 256	181 016	169 563	163 253	150 780
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	28 270	27 246	25 310	24 774	23 886	21 826

80. jatk. • forts. • cont.

80. jatk. • forts. • cont.

	1997	2003	2006	2011	2012	2013
Muut • Andra • <i>Others</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	20 354	20 004	18 644	17 766	19 312	24 577
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	9,7	8,2	5,4	5,3	4,6	3,7
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	161 895	163 956	103 431	95 686	94 405	96 271
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	16 643	15 954	15 669	15 212	16 279	20 720
Muut kuin psykiatria yhteensä (somaattinen) • Andra än psykiatri totalt (somatisk) • <i>Other than psychiatry (somatic), total</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	1 066 239	1 028 089	1 019 616	975 100	962 065	946 971
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	4,8	4,0	3,8	3,4	3,4	3,3
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	4 947 335	4 155 192	3 924 074	3 361 262	3 265 512	3 154 947
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	686 057	663 562	665 268	655 607	646 838	640 918

Lähde: Erikoissairaanhoito. SVT. THL. • Källa: Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • *Source: Specialised health care. OSF. THL.*

81. Erikoissairaanhoidon laitoshoidon päädiagnoosin mukaan 1997–2013
Slutenvård inom den specialiserade sjukvården efter huvuddiagnos 1997–2013
Inpatient care in specialised health care by primary diagnosis, 1997–2013

	1997	2003	2006	2011	2012	2013
Tartunta- ja loistaudit • Vissa infektionssjukdomar och parasitsjukdomar • <i>Infectious and parasitic diseases</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	23 942	26 402	28 334	24 711	24 209	25 078
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	6,2	5,4	5,3	5,7	5,7	5,6
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	146 885	143 587	152 006	141 726	140 382	138 060
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	20 586	23 223	24 751	21 199	20 658	21 508
Kasvaimet • Tumörer • <i>Neoplasms</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	109 342	112 771	108 003	97 682	96 229	91 854
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	5,5	4,5	4,4	4,2	4,1	4,1
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	596 606	512 022	482 778	407 884	392 050	374 148
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	51 250	51 460	52 217	53 330	53 397	53 238
Veren ja verta muodostavien elinten sairaudet • Sjukdomar i blod och blodbildande organ • <i>Diseases of the blood and blood-forming organs</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	8 910	8 198	7 823	7 129	6 780	6 491
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	4,7	4,1	3,9	3,6	3,9	3,7
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	42 484	34 106	31 554	25 950	25 175	23 811
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	5 804	5 199	5 230	5 087	4 928	4 823
Umpierityssairaudet, ravitsemussairaudet ja aineenvaihduntasairaudet • Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbingar och ämnesomsättningssjukdomar • <i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	17 682	14 738	14 499	14 411	14 390	14 396
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	6,6	5,5	5,0	4,1	3,9	3,8
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	111 792	79 761	72 796	59 477	59 113	54 796
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	13 885	11 807	11 917	11 918	12 175	12 078
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt • Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar • <i>Mental and behavioural disorders</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	57 912	59 326	57 484	49 659	48 417	47 153
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	43,6	31,7	30,2	27,4	28,6	29,4
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	2 204 904	1 910 604	1 805 568	1 423 521	1 373 640	1 269 248
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	39 372	38 262	39 129	34 668	33 665	32 740
Hermoston sairaudet • Sjukdomar i nervsystemet • <i>Diseases of the nervous system</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	40 510	42 010	42 115	38 771	38 528	39 592
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	5,5	4,4	4,2	3,8	3,9	3,8
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	195 729	184 645	178 077	150 738	147 730	146 543
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	29 403	31 357	32 158	30 095	29 938	31 074

81. jatk. • forts. • cont.

81. jatk. • forts. • cont.

	1997	2003	2006	2011	2012	2013
Silmän ja sen apuelinten sairaudet • Sjukdomar i ögat och närliggande organ • <i>Diseases of the eye and adnexa</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	43 347	51 871	52 037	58 514	54 479	55 563
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	1,6	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	67 601	65 596	62 222	65 987	60 788	61 120
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	38 034	43 543	41 661	48 540	45 831	47 021
Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet • Sjukdomar i örat och mastoidutskottet • <i>Diseases of the ear and the mastoid process</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	16 360	15 106	15 850	17 564	16 729	14 221
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	2,4	1,5	1,4	1,2	1,2	1,2
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	30 012	23 347	22 070	21 672	20 344	17 290
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	14 931	13 878	14 529	16 295	15 586	13 385
Verenkiertoelinten sairaudet • Cirkulationsorganens sjukdomar • <i>Diseases of the circulatory system</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	149 066	140 465	135 252	123 496	123 728	122 378
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	6,6	5,5	5,2	4,7	4,7	4,6
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	931 143	768 394	699 473	585 717	584 672	555 657
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	97 352	92 424	90 367	84 681	84 196	83 945
Hengityselinten sairaudet • Andningsorganens sjukdomar • <i>Diseases of the respiratory system</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	92 297	76 293	69 302	72 057	69 525	64 828
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	4,4	4,2	4,1	3,7	3,7	3,7
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	401 797	316 280	284 811	273 131	257 610	242 807
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	71 872	61 769	55 277	58 135	55 888	52 122
Ruuansulatuselinten sairaudet • Matsmältningsorganens sjukdomar • <i>Diseases of the digestive system</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	85 430	83 288	84 455	86 157	86 972	86 305
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	4,4	3,8	3,6	3,2	3,1	3,1
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	371 652	318 371	304 758	274 574	270 762	262 401
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	69 740	67 029	67 962	68 764	69 285	69 287
Ihon ja ihonalaiskudosten sairaudet • Hudens och underhudens sjukdomar • <i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	15 005	11 924	11 379	9 874	9 743	9 432
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	5,5	4,8	4,6	4,4	4,4	4,3
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	82 066	57 288	52 866	42 775	43 347	40 300
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	11 668	9 411	9 121	7 968	7 905	7 729

81. jatk. • forts. • cont.

81. jatk. • forts. • cont.

	1997	2003	2006	2011	2012	2013
Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudosten sairaudet • Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven • <i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	102 813	102 410	110 764	96 027	95 094	91 854
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	4,6	3,7	3,3	2,7	2,6	2,5
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	466 471	374 145	362 970	257 958	249 904	233 580
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	82 473	82 676	91 311	82 192	81 055	79 351
Virtsa- ja sukupuolielinten sairaudet • Sjukdomar i urin- och könsorganen • <i>Diseases of the genitourinary system</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	62 828	58 360	56 436	53 854	54 327	53 468
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	3,8	3,3	3,1	2,7	2,6	2,6
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	235 414	189 699	173 832	146 394	142 061	137 686
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	52 985	49 467	47 696	45 697	45 762	44 794
Raskaus, synnytys ja lapsivuoteus • Graviditet, förlossning och barnsängstid • <i>Pregnancy, childbirth and the puerperium</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	87 758	80 747	79 074	75 815	74 725	72 443
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	3,9	3,4	3,4	3,2	3,1	3,1
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	338 375	278 291	266 891	240 572	234 163	226 435
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	75 313	69 159	68 906	67 267	66 348	64 773
Eräät perinataaliaikana alkaneet tilat • Vissa perinatala tillstånd • <i>Certain conditions originating in the perinatal period</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	7 264	8 284	8 817	9 635	9 811	9 240
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	9,1	8,7	8,5	7,6	7,5	7,6
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	67 533	72 431	75 187	74 555	73 565	69 747
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	5 441	7 342	8 015	8 752	8 931	8 414
Synnynnäiset epämuodostumat ja kromosomipoikkeavuudet • Medfödda missbildningar, deformiteter och kromosomavvikelser • <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	13 424	10 680	10 470	10 361	10 169	10 098
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	4,1	4,3	4,0	3,4	3,4	3,5
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	55 300	40 949	42 474	35 708	36 730	35 162
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	8 907	7 505	7 364	7 546	7 460	7 421
Muualla luokittelemattomat oireet, sairaudenmerkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset • Symptom, sjukdomstecken och onormala kliniska fynd och laboratoriefynd som ej klassificeras annorstäd • <i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	65 747	64 841	61 057	53 230	51 533	52 365
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	3,2	3,0	2,8	2,4	2,4	2,3
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	212 267	192 294	173 647	127 424	121 979	118 565
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	56 453	55 631	52 836	46 379	44 942	45 675

81. jatk. • forts. • cont.

81. jatk. • forts. • cont.

	1997	2003	2006	2011	2012	2013
Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset • Skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker • <i>Injury and poisoning and certain other consequences of external causes</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	90 431	90 860	97 393	103 096	102 453	103 690
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	5,2	4,4	4,0	3,5	3,4	3,3
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	469 468	400 612	395 718	361 501	347 418	337 120
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	73 658	74 606	79 616	85 212	84 979	86 677
Muut syyt • Andra orsaker • <i>Other causes</i>						
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	22 394	19 701	16 837	13 791	14 093	14 487
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	2,4	2,9	3,3	3,0	2,9	3,3
Hoitopäivät • Vårddygn • <i>Care days</i>	54 430	59 094	57 098	40 759	42 576	48 930
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	20 947	17 519	14 737	12 254	12 629	12 678

Lähde: Erikoissairaanhoito. SVT. THL. • Källa: Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Source: Specialised health care. OSF. THL.

82. Tapaturmat ja väkivalta ulkoisen syyn mukaan¹⁾, vuodeosastohoito 2002–2013
Olycksfall och våld efter yttre orsak¹⁾, vård på vårdavdelning 2002–2013
Accidental injuries and violence by external cause¹⁾, inpatient care, 2002–2013

ICD -10 • ulkoinen syy • yttre orsak • external cause	2002	2006	2010	2012	2013
Tapaturmat ja väkivalta yhteensä • Olycksfall och våld totalt • <i>Accidental injuries and violence total</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	99 901	103 956	109 087	110 391	111 835
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	8,6	8,0	7,5	7,3	7,1
Liikennetapaturmat • Transportolyckor • Transport accidents					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	8 187	8 865	8 799	8 707	8 505
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	7,6	6,8	5,9	6,9	5,8
niistä • av vilka • <i>of which:</i>					
Jalankulkijan liikennetapaturmat • Transportolyckor med fotgängare • <i>Pedestrian injured in transport accident</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	875	887	946	1 057	1 067
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	12,8	11,5	9,9	7,3	9,0
Pyöräilytapaturmat • Trafikolyckor med cyklist • Pedal cyclist injured in transport accident					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	2 400	2 566	2 448	2 233	2 372
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	5,5	5,6	4,9	4,6	4,5
Muut maaliikennetapaturmat • Andra landtransportolyckor • Other land transport accidents					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	4 470	4 832	4 764	4 828	4 520
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	7,9	6,8	5,9	8,2	5,8
Muut tapaturmat • Andra olyckor • Other accidental injuries					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	73 721	74 620	82 441	89 271	88 980
Hoitojakson keskipituus • Vårdperiodens medellängd • <i>Average time of care</i>	8,7	8,6	8,4	7,9	7,7
niistä • av vilka • <i>of which:</i>					
Kaatumiset ja putoamiset • Fall • <i>Falls</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	56 874	54 914	60 392	62 275	61 058
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	10,2	10,4	10,3	10,1	10,0
niistä • av vilka • <i>of which:</i>					
Kaatumiset jää- tai lumikelillä • Fall i is- och snöföre • <i>Falls on same level involving ice and snow</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	5 464	5 349	5 002	5 169	5 462
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	4,7	3,9	4,3	5,0	4,8
Myrkytykset • Förgiftningar • Poisonings					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	1 102	1 178	1 188	1 085	1 042
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	2,3	2,4	2,3	2,7	2,2
niistä • av vilka • <i>of which:</i>					
Alkoholimyrkytys • Alkoholförgiftning • <i>Alcohol poisoning</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	248	345	286	297	267
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	2,2	2,4	1,4	1,9	1,6

82. jatk. • forts. • cont.

82. jatk. • forts. • cont.

	2002	2006	2010	2012	2013
Muut myrkytykset • Andra förgiftningar • <i>Other poisonings</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	854	833	902	788	775
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	2,3	2,4	2,6	3,1	2,4
Itsemurhayritys tai muu tahallinen itsensä vahingoittaminen • Försök till självmord eller annan avsiktlig självtillfogad skada • <i>Attempted suicide or other deliberate self-harm</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	3 181	3 266	3 739	3 756	3 328
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	2,6	3,0	2,6	2,6	2,6
Murha, tappo tai muu tahallinen pahoinpitely • Mord, dråp eller annan uppsåtlig misshandel • <i>Murder, manslaughter or other purposeful injury</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	1 909	1 877	1 663	1 433	1 285
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	3,6	5,1	6,6	4,1	4,6
Muut tai tapaturman ulkoinen syy puuttuu • Andra eller uppgifter om olycksfallets yttre orsak saknas • <i>Others, or external cause of injury missing</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	12 903	15 328	12 445	7 224	9 737
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	10,4	7,2	4,0	4,1	4,2
Lonkkamurtumat ²⁾ • Höftfrakturer ²⁾ • <i>Hip fractures²⁾</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	13 011	12 308	13 263	13 166	13 367
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	21,7	19,7	17,9	17,0	16,3

1) ICD -10

2) Lonkkamurtumista aiheutuneet hoitojaksot on poimittu ICD-10 -luokituksen koodeilla, joissa päädiagnoosi on välillä S72.0–S72.2. Hoitojaksojen määrä ei kuitenkaan kerro vuosittain ilmenevien lonkkamurtumatapausten määrää, sillä lonkkamurtuman hoito vaatii yleensä useamman kuin yhden hoitojakson. • Vårdperioder på grund av höftfrakturer har plockats med koderna för ICD-10 klassificering, där huvuddiagnosen är mellan S72.0–S72.2. Antalet vårdperioder anger emellertid inte antalet årliga fall av höftfrakturer, eftersom behandling av höftfraktur vanligen kräver fler än en vårdperiod. • *Periods of care arising from hip fractures have been selected using ICD-10 codes for which the primary diagnosis is S72.0–S72.2. The number of periods of care does not, in itself, indicate the number of hip fractures occurring annually, since a hip fracture typically requires more than one period of care.*

Lähde: Perusterveydenhuolto. THL; Erikoissairaanhoido. SVT. THL. • Källa: Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Source: Primary health care. THL; Specialised health care. OSF. THL.

83. Tapaturmat ja väkivalta, vuodeosastohoito ikäryhmittäin 2013
Olycksfall och våld, slutenvård efter åldersgrupp 2013
Accidental injuries and violence, inpatient care by age group, 2013

	Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care							
ICD -10 • ulkoinen syy yttre orsak • external cause	Yhteensä Totalt Total	Ikäryhmä • Åldersgrupp • Age group						
		0–14	15–24	25–44	45–64	65–74	75–84	85+
Tapaturmat ja väkivalta • Olycksfall och våld • Accidental injuries and violence								
Yhteensä • Totalt • Total	111 835	7 840	10 734	19 897	28 587	13 334	16 611	14 832
Miehet • Män • Men	57 775	4 651	6 994	13 730	17 071	6 347	5 611	3 371
Naiset • Kvinnor • Women	54 060	3 189	3 740	6 167	11 516	6 987	11 000	11 461
Liikennetapaturmat • Transportolyckor • Transport accidents								
Yhteensä • Totalt • Total	8 505	776	1 916	1 997	2 274	741	633	168
Miehet • Män • Men	5 555	503	1 321	1 440	1 505	394	304	88
Naiset • Kvinnor • Women	2 950	273	595	557	769	347	329	80
niistä • av vilka • of which:								
Jalankulkijan liikennetapaturmat • Transportolyckor med fotgängare • Pedestrian in transport accident								
Yhteensä • Totalt • Total	1 067	75	117	214	304	148	150	59
Miehet • Män • Men	546	35	73	137	160	68	51	22
Naiset • Kvinnor • Women	521	40	44	77	144	80	99	37
Pyöräilytapaturmat • Trafikolyckor med cyklister • Pedal cyclist injured in transport accident								
Yhteensä • Totalt • Total	2 372	417	175	464	756	263	244	53
Miehet • Män • Men	1 442	279	105	310	478	122	119	29
Naiset • Kvinnor • Women	930	138	70	154	278	141	125	24
Muut maaliikennetapaturmat • Andra landtransportolyckor • Other land transport accidents								
Yhteensä • Totalt • Total	4 520	247	1 434	1 157	1 084	314	230	54
Miehet • Män • Men	3 100	155	986	847	753	192	130	37
Naiset • Kvinnor • Women	1 420	92	448	310	331	122	100	17
Muut tapaturmat • Andra olyckor • Other accidental injuries								
Yhteensä • Totalt • Total	88 980	6 573	6 606	13 476	21 655	11 460	15 119	14 091
Miehet • Män • Men	44 023	3 901	4 454	9 390	12 820	5 374	4 976	3 108
Naiset • Kvinnor • Women	44 957	2 672	2 152	4 086	8 835	6 086	10 143	10 983
niistä • av vilka • of which:								
Kaatumiset ja putoamiset • Fall • Falls								
Yhteensä • Totalt • Total	61 058	3 666	2 760	6 049	13 214	9 062	13 245	13 062
Miehet • Män • Men	26 291	2 167	1 845	4 012	7 294	4 008	4 152	2 813
Naiset • Kvinnor • Women	34 767	1 499	915	2 037	5 920	5 054	9 093	10 249
niistä • av vilka • of which:								
Kaatumiset jää- tai lumikelillä • Fall i is- och snöföre • Falls on same level involving ice and snow								
Yhteensä • Totalt • Total	5 462	506	386	881	1 701	895	759	334
Miehet • Män • Men	2 558	345	269	507	779	309	255	94
Naiset • Kvinnor • Women	2 904	161	117	374	922	586	504	240

83. jatk. • forts. • *cont.*

83. • jatk. • forts. • cont.

	Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care							
ICD -10 • ulkoinen syy yttre orsak • external cause	Yhteensä	Ikäryhmä • Åldersgrupp • Age group						
	Totalt Total	0–14	15–24	25–44	45–64	65–74	75–84	85+
Myrkytykset • Förgiftningar • Poisonings								
Yhteensä • Totalt • Total	1 042	317	196	163	182	77	63	44
Miehet • Män • Men	509	153	77	100	102	37	24	16
Naiset • Kvinnor • Women	533	164	119	63	80	40	39	28
niistä • av vilka • of which:								
Alkoholimyrkytys • Alkoholförgiftning • Alcohol poisoning								
Yhteensä • Totalt • Total	267	118	90	26	30	2	-	1
Miehet • Män • Men	140	59	37	19	22	2	-	1
Naiset • Kvinnor • Women	127	59	53	7	8	-	-	-
Muut myrkytykset • Andra förgiftningar • Other poisonings								
Yhteensä • Totalt • Total	775	199	106	137	152	75	63	43
Miehet • Män • Men	369	94	40	81	80	35	24	15
Naiset • Kvinnor • Women	406	105	66	56	72	40	39	28
Itsemurhayritys tai muu tahallinen itsensä vahingoittaminen • Försök till självmord eller annan avsiktlig självtillfogad skada • Attempted suicide or other deliberate self-harm								
Yhteensä • Totalt • Total	3 328	59	731	1 266	1 026	152	75	19
Miehet • Män • Men	1 502	6	230	668	492	67	31	8
Naiset • Kvinnor • Women	1 826	53	501	598	534	85	44	11
Murha, tappo tai muu tahallinen pahoinpitely • Mord, dråp eller annan uppsåtlig misshandel • Murder, manslaughter or other purposeful injury								
Yhteensä • Totalt • Total	1 285	31	266	596	328	32	27	5
Miehet • Män • Men	1 032	22	218	504	254	20	12	2
Naiset • Kvinnor • Women	253	9	48	92	74	12	15	3
Muut tai tapaturman ulkoinen syy puuttuu • Andra eller uppgifter om yttre orsak saknas • Others, or external cause of injury missing								
Yhteensä • Totalt • Total	9 737	401	1 215	2 562	3 304	949	757	549
Miehet • Män • Men	5 663	219	771	1 728	2 000	492	288	165
Naiset • Kvinnor • Women	4 074	182	444	834	1 304	457	469	384
Lonkkamurtumat ¹⁾ • Höftfrakturer ¹⁾ • Hip fractures ¹⁾								
Yhteensä • Totalt • Total	13 367	18	36	155	1 301	1 989	4 697	5 171
Miehet • Män • Men	4 236	11	23	111	739	865	1 401	1 086
Naiset • Kvinnor • Women	9 131	7	13	44	562	1 124	3 296	4 085

1) Lonkkamurtumista aiheutuneet hoitojaksot on poimittu ICD-10 luokituksen koodeilla, joissa päädiagnoosi on välillä S72.0–S72.2. Hoitojaksojen määrä ei kuitenkaan kerro vuosittain ilmenevien lonkkamurtumatapausten määrää, sillä lonkkamurtuman hoito vaatii yleensä useamman kuin yhden hoitojakson. • Vårdperioder på grund av höftfrakturer har plockats med koderna för ICD-10 klassificering, där huvuddiagnosen är mellan S72.0–S72.2. Antalet vårdperioder anger emellertid inte antalet årliga fall av höftfrakturer, eftersom behandling av höftfraktur vanligen kräver fler än en vårdperiod. • Periods of care arising from hip fractures have been selected using ICD-10 codes for which the primary diagnosis is S72.0–S72.2. The number of periods of care does not, in itself, indicate the number of hip fractures occurring annually, since a hip fracture typically requires more than one period of care.

Lähde: Perusterveydenhuolto. THL; Erikoissairaanhoido. SVT. THL. • Källa: Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Source: Primary health care. THL; Specialised health care. OSF. THL.

84. Tapaturman paikka tai olosuhteet, vuodeosastohoito ikäryhmittäin ja sukupuolittain 2013
Olycksplats eller -förhållanden, slutenvård efter åldersgrupp och kön 2013
Location or circumstances of accidental injury, inpatient care by age group and sex 2013

Tapaturmatyyppi Olyckstyp Type of accident	Hoitojakso ¹⁾ • Vårdperioder ¹⁾ • Periods of care ¹⁾								
	Yhteensä Totalt Total	Ikäryhmä • Åldersgrupp • Age group							
		0–6	7–14	15–24	25–44	45–64	65–74	75–84	85+
Kotitapaturma • Olycka i hemmet • Accidental injury at home									
Yhteensä • Totalt • Total	32 329	1 661	561	424	1 287	4 914	5 051	9 022	9 409
Miehet • Män • Men	11 903	961	313	237	778	2 665	2 239	2 761	1 949
Naiset • Kvinnor • Women	20 426	700	248	187	509	2 249	2 812	6 261	7 460
Palveluasumiseen liittyvä tapaturma ²⁾ • Olycka i sammanband med serviceboende ²⁾ • Sheltered housing associated accident ²⁾									
Yhteensä • Totalt • Total	2 120	2	5	7	25	155	225	617	1 084
Miehet • Män • Men	596	1	1	4	15	77	106	187	205
Naiset • Kvinnor • Women	1 524	1	4	3	10	78	119	430	879
Urheilu- tai liikuntatapaturma • Idrotts- eller motionsrelaterad olycka • Sports and physical training injury									
Yhteensä • Totalt • Total	5 530	80	873	1 528	1 812	915	187	95	40
Miehet • Män • Men	3 843	42	567	1 112	1 396	570	95	44	17
Naiset • Kvinnor • Women	1 687	38	306	416	416	345	92	51	23
Muu vapaa-ajan tapaturma • Annan fritidsolycka • Other injury while engaged in leisure activity									
Yhteensä • Totalt • Total	23 865	744	1 456	2 061	4 255	7 232	3 623	2 929	1 565
Miehet • Män • Men	12 892	427	874	1 365	2 872	4 155	1 724	1 062	413
Naiset • Kvinnor • Women	10 973	317	582	696	1 383	3 077	1 899	1 867	1 152
Tapaturma sairaalassa tai sairaalaloihin liittyvä ulkoinen tekijä • Olycka på sjukhus eller till sjukhusförhållanden anknyttande yttre faktor • In-hospital accident or other hospital associated external cause									
Yhteensä • Totalt • Total	1 552	6	5	17	26	154	176	539	629
Miehet • Män • Men	584	3	3	14	19	101	74	204	166
Naiset • Kvinnor • Women	968	3	2	3	7	53	102	335	463
Työtapaturma tai työhön liittyvä ulkoinen tekijä • Arbetsolycka eller till arbetet anknyttande yttre faktor • Occupational accident or work-related external cause									
Yhteensä • Totalt • Total	4 144	1	3	371	1 463	2 168	126	9	3
Miehet • Män • Men	3 094	1	3	277	1 154	1 555	96	8	-
Naiset • Kvinnor • Women	1 050	-	-	94	309	613	30	1	3
Tapaturma koulussa tai päiväkodissa • Olycka i skola eller på daghem • Accident at school or day care									
Yhteensä • Totalt • Total	807	165	478	124	21	10	2	3	4
Miehet • Män • Men	478	98	302	64	9	4	-	-	1
Naiset • Kvinnor • Women	329	67	176	60	12	6	2	3	3
Muuntyyppinen tapaturma • Annan typ av olycksfall • Other type of accident									
Yhteensä • Totalt • Total	4 508	84	109	615	1 180	1 377	440	445	258
Miehet • Män • Men	2 585	44	66	416	801	815	213	153	77
Naiset • Kvinnor • Women	1 923	40	43	199	379	562	227	292	181

84. jatk. • forts. • cont

84. jatk. • forts. • cont.

Tapaturmatyyppi Olyckstyp Type of accident	Hoitojaksot ¹⁾ • Vårdperioder ¹⁾ • Periods of care ¹⁾								
	Yhteensä Totalt Total	Ikäryhmä • Åldersgrupp • Age group							
		0–6	7–14	15–24	25–44	45–64	65–74	75–84	85+
Määrittämätön tapaturmatyyppi • Ospecificerad typ av olycksfall • Unspecified type of accident									
Yhteensä • Totalt • Total	11 221	129	188	1 232	2 834	3 807	1 278	1 092	661
Miehet • Män • Men	6 515	84	96	807	1 960	2 314	654	429	171
Naiset • Kvinnor • Women	4 706	45	92	425	874	1 493	624	663	490
Ei tietoa (ei merkitty) • Uppgift saknas (inte angiven) • Not known (not classified)									
Yhteensä • Totalt • Total	2 904	10	15	229	572	941	366	399	372
Miehet • Män • Men	1 533	5	10	160	387	573	174	133	91
Naiset • Kvinnor • Women	1 371	5	5	69	185	368	192	266	281
Yhteensä • Totalt • Total	88 980	2 882	3 693	6 608	13 475	21 673	11 474	15 150	14 025
Miehet • Män • Men	44 023	1 666	2 235	4 456	9 391	12 829	5 375	4 981	3 090
Naiset • Kvinnor • Women	44 957	1 216	1 458	2 152	4 084	8 844	6 099	10 169	10 935

1) ICD-10-luokituksen hoitojaksot, joissa diagnoosi välillä S00–T78 (hoidettavana on ollut tapaturma) ja ulkoinen syy välillä W00–X59. Tapaturmatyyppi-muuttujaa ei käytetä liikennetapaturmien, väkivallan, itsensä vahingoittamisen tai lääketieteellisen hoidon komplikaatioiden yhteydessä. • Vårdperioder med diagnoserna S00–T78 (olycksrelaterade skador som behandlats) och den yttre orsaken W00–X59 enligt sjukdomsklassifikationen ICD-10. Variabeln olyckstyp används inte i samband med trafikolyckor, våld, självtillfogad skada eller komplikationer vid medicinsk vård. • Periods of care where the principal diagnosis is in the range S00–T78 (Injury, poisonings and certain other consequences of external causes) and the external cause in the range W00–X59 (Other external causes of accidental injury), in accordance with the ICD-10 code sets. The accident type variable is not used in connection with transport accidents, violence, intentional self-harm or complications of surgical and medical care.

2) Palveluasumiseen liittyvän tapaturman koodi otettu käyttöön vuonna 2010. Tieto ei ole vielä kattava • Koden för olycksfall som anknyter till serviceboende togs i bruk 2010. Uppgiften är ännu inte täckande. • A code for accidental injury in sheltered housing was introduced in 2010. The data are not yet comprehensive.

Lähde: Perusterveydenhuolto. THL; Erikoissairaanhoito. SVT. THL. • Källa: Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Source: Primary health care. THL; Specialised health care. OSF. THL.

85. Hoitojaksot toimenpideryhmittäin 2000–2013
Vårdperioder med åtgärder efter åtgärdsgrupp 2000–2013
Periods of care with procedures by category, 2000–2013

	2000	2006	2010	2012	2013
Hermoston toimenpiteet • Åtgärder på nervsystemet • Operations on the nervous system					
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	19 147	23 883	32 990	33 857	36 778
Päiväkirurgian %-osuus • Dagkirurgins procentandel • Percentage for day surgery	25,7	37,1	28,2	29,7	29,8
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	4,1	4,0	4,7	4,8	4,9
Potilaat • Patienter • Patients	17 295	21 228	29 208	29 885	32 415
Jonotusaika (keskiarvo) • Väntetid (medeltal) • Waiting time (mean)	66,9	84,0	57,6	53,2	42,0
Jonotusaika (mediaani) • Väntetid (median) • Waiting time (median)	36	51	31	26	10
Umpierityselinten toimenpiteet • Åtgärder på endokrina organ • Operations on the endocrine system					
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	2 274	2 345	2 661	2 993	2 744
Päiväkirurgian %-osuus • Dagkirurgins procentandel • Percentage for day surgery	0,1	1,5	1,7	1,3	0,9
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	3,5	2,8	2,1	1,9	1,8
Potilaat • Patienter • Patients	2 191	2 268	2 569	2 877	2 637
Jonotusaika (keskiarvo) • Väntetid (medeltal) • Waiting time (mean)	110,2	94,0	74,7	77,6	68,6
Jonotusaika (mediaani) • Väntetid (median) • Waiting time (median)	56	50	48	55	45
Silmän alueen toimenpiteet • Åtgärder i ögonregionen • Operations on the eye and adjacent structures					
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	42 323	50 499	58 558	53 569	54 717
Päiväkirurgian %-osuus • Dagkirurgins procentandel • Percentage for day surgery	68,0	83,9	88,2	89,0	88,7
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1
Potilaat • Patienter • Patients	37 254	40 968	48 057	45 252	46 535
Jonotusaika (keskiarvo) • Väntetid (medeltal) • Waiting time (mean)	202,6	113,1	102,1	84,8	77,7
Jonotusaika (mediaani) • Väntetid (median) • Waiting time (median)	159	92	86	76	54
Korvan, nenän ja kurkunpään toimenpiteet • Åtgärder på öron, näsa, hals och struphuvud • Operations on the ear, nose and larynx					
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	19 507	20 137	21 625	22 639	20 379
Päiväkirurgian %-osuus • Dagkirurgins procentandel • Percentage for day surgery	43,6	65,6	70,6	73,9	73,1
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	1,5	1,3	1,4	1,3	1,3
Potilaat • Patienter • Patients	18 381	19 112	20 419	21 497	19 490
Jonotusaika (keskiarvo) • Väntetid (medeltal) • Waiting time (mean)	145,9	80,0	63,7	64,0	56,2
Jonotusaika (mediaani) • Väntetid (median) • Waiting time (median)	56	52	35	33	25
Hampaiden, leuan, suun ja nielun toimenpiteet • Åtgärder på tänder, käkar, munhåla och svalg • Operations on the teeth, jaw, mouth and pharynx					
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	29 428	24 038	23 716	24 566	23 070
Päiväkirurgian %-osuus • Dagkirurgins procentandel • Percentage for day surgery	43,6	60,2	60,7	66,2	66,5
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	1,6	1,6	1,8	1,5	1,6
Potilaat • Patienter • Patients	28 637	23 165	22 642	23 571	21 982
Jonotusaika (keskiarvo) • Väntetid (medeltal) • Waiting time (mean)	87,4	71,0	65,8	66,1	54,7
Jonotusaika (mediaani) • Väntetid (median) • Waiting time (median)	45	49	47	42	29
Sydämen ja rintaontelon suonien toimenpiteet • Åtgärder på hjärtat och stora intratorakla kärlen • Operations on the heart and major thoracic vessels					
Hoitojaksot • Vårdperioder • Periods of care	22 309	32 456	34 943	37 613	40 607
Päiväkirurgian %-osuus • Dagkirurgins procentandel • Percentage for day surgery	2,0	3,5	5,0	5,3	5,6
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • Average length of stay	5,0	4,4	4,6	4,6	4,7
Potilaat • Patienter • Patients	16 557	26 496	29 381	31 392	34 097
Jonotusaika (keskiarvo) • Väntetid (medeltal) • Waiting time (mean)	43,5	48,5	28,7	22,5	18,2
Jonotusaika (mediaani) • Väntetid (median) • Waiting time (median)	28	27	9	1	-

85. jatk. • forts. • cont

85. jatk. • forts. • cont.

	2000	2006	2010	2012	2013
Rintaontelon seinämän ja keuhkojen toimenpiteet ¹⁾ • Åtgärder på bröstvägg och lungor ¹⁾ • <i>Operations on the chest wall and lung¹⁾</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	2 948	2 859	3 227	3 319	3 286
Päiväkirurgian %-osuus • Dagkirurgins procentandel • <i>Percentage for day surgery</i>	4,4	1,6	0,8	1,3	1,4
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	9,5	8,8	8,0	7,6	7,6
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	2 658	2 580	2 906	2 997	2 978
Jonotusaika (keskiarvo) • Väntetid (medeltal) • <i>Waiting time (mean)</i>	22,6	30,5	28,8	24,4	21,0
Jonotusaika (mediaani) • Väntetid (median) • <i>Waiting time (median)</i>	11	14	11	9	4
Rintarauhasen toimenpiteet • Åtgärder på bröst • <i>Operations on the mammary gland</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	8 059	8 668	9 836	10 420	9 875
Päiväkirurgian %-osuus • Dagkirurgins procentandel • <i>Percentage for day surgery</i>	13,0	18,1	17,6	23,2	25,6
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	3,0	2,5	2,1	1,9	1,8
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	7 402	7 955	8 995	9 561	9 121
Jonotusaika (keskiarvo) • Väntetid (medeltal) • <i>Waiting time (mean)</i>	85,5	88,3	62,3	65,3	60,5
Jonotusaika (mediaani) • Väntetid (median) • <i>Waiting time (median)</i>	15	18	22	24	21
Ruuansulatuskanavan toimenpiteet • Åtgärder på gastrointestinalkanalen • <i>Operations on the digestive system</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	52 163	52 999	64 654	69 900	70 255
Päiväkirurgian %-osuus • Dagkirurgins procentandel • <i>Percentage for day surgery</i>	12,0	20,9	18,7	19,4	19,9
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	4,5	4,2	3,9	3,8	3,8
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	49 116	49 419	57 673	61 882	62 225
Jonotusaika (keskiarvo) • Väntetid (medeltal) • <i>Waiting time (mean)</i>	115,1	93,3	61,1	50,5	39,8
Jonotusaika (mediaani) • Väntetid (median) • <i>Waiting time (median)</i>	58	51	30	20	9
Virtsateiden ja miehen sukupuolielinten toimenpiteet • Åtgärder på urinvägar och manliga genitalier • <i>Operations on the urinary system and the male genital organs</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	19 797	19 989	23 405	24 664	24 944
Päiväkirurgian %-osuus • Dagkirurgins procentandel • <i>Percentage for day surgery</i>	22,6	27,7	25,0	26,3	25,0
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	3,8	3,4	3,0	2,8	2,7
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	17 586	17 499	20 244	21 349	21 555
Jonotusaika (keskiarvo) • Väntetid (medeltal) • <i>Waiting time (mean)</i>	79,5	61,8	66,4	62,2	51,5
Jonotusaika (mediaani) • Väntetid (median) • <i>Waiting time (median)</i>	36	35	37	33	26
Naisen sukupuolielinten toimenpiteet • Åtgärder på kvinnliga genitalier • <i>Operations on the female genital organs</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	50 858	35 017	26 971	26 317	24 792
Päiväkirurgian %-osuus • Dagkirurgins procentandel • <i>Percentage for day surgery</i>	41,9	39,7	34,0	36,5	35,8
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	2,4	2,1	1,9	1,8	1,7
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	47 705	32 572	25 540	25 000	23 511
Jonotusaika (keskiarvo) • Väntetid (medeltal) • <i>Waiting time (mean)</i>	73,8	64,9	67,2	66,2	57,7
Jonotusaika (mediaani) • Väntetid (median) • <i>Waiting time (median)</i>	34	42	42	41	34
Raskauteen ja synnytykseen liittyvät toimenpiteet • Obstetriska ingrepp • <i>Obstetric procedures</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	21 156	28 342	32 186	25 932	25 396
Päiväkirurgian %-osuus • Dagkirurgins procentandel • <i>Percentage for day surgery</i>	11,8	6,3	1,8	1,9	1,7
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	4,5	3,9	3,6	3,6	3,6
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	20 329	27 016	31 268	25 260	24 713
Jonotusaika (keskiarvo) • Väntetid (medeltal) • <i>Waiting time (mean)</i>	8,3	11,6	4,9	3,3	2,7
Jonotusaika (mediaani) • Väntetid (median) • <i>Waiting time (median)</i>	3	6	1	-	-

85. jatk. • forts. • cont.

85. jatk. • forts. • cont.

	2000	2006	2010	2012	2013
Tuki- ja liikuntaelinten toimenpiteet • Åtgärder på muskuloskeletal a systemet • <i>Operations on the musculoskeletal system</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	110 566	129 450	130 275	132 784	132 790
Päiväkirurgian %-osuus • Dagkirurgins procentandel • <i>Percentage for day surgery</i>	26,5	37,0	37,9	40,0	41,8
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	3,6	3,0	2,8	2,7	2,6
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	99 984	118 124	118 731	120 888	121 239
Jonotusaika (keskiarvo) • Väntetid (medeltal) • <i>Waiting time (mean)</i>	134,6	126,6	77,3	71,4	61,9
Jonotusaika (mediaani) • Väntetid (median) • <i>Waiting time (median)</i>	73	88	50	41	26
Verisuonien toimenpiteet • Åtgärder på perifera kärl • <i>Operations on the peripheral vessels</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	15 864	16 682	18 494	20 678	21 155
Päiväkirurgian %-osuus • Dagkirurgins procentandel • <i>Percentage for day surgery</i>	26,3	29,4	21,7	24,3	25,0
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	3,4	3,5	3,4	3,2	3,1
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	14 946	15 322	16 576	18 707	19 050
Jonotusaika (keskiarvo) • Väntetid (medeltal) • <i>Waiting time (mean)</i>	187,6	111,9	62,7	53,4	44,9
Jonotusaika (mediaani) • Väntetid (median) • <i>Waiting time (median)</i>	76	40	20	17	10
Ihon ja ihonalaiskudoksen toimenpiteet • Åtgärder på hud och subkutana vävnader • <i>Operations on the skin and subcutaneous tissue</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	13 958	14 271	16 583	17 429	17 672
Päiväkirurgian %-osuus • Dagkirurgins procentandel • <i>Percentage for day surgery</i>	35,0	43,1	37,5	40,0	38,9
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	4,3	4,4	4,2	3,9	4,0
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	12 815	13 069	14 771	15 553	15 690
Jonotusaika (keskiarvo) • Väntetid (medeltal) • <i>Waiting time (mean)</i>	83,6	73,9	53,8	47,4	42,1
Jonotusaika (mediaani) • Väntetid (median) • <i>Waiting time (median)</i>	30	30	23	20	15
Pientoimenpiteet • Mindre ingrepp • <i>Minor surgical procedures</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	8 199	17 844	17 935	17 869	18 091
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	5,5	5,3	5,3	5,2	5,5
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	6 487	14 959	15 021	14 823	14 896
Jonotusaika (keskiarvo) • Väntetid (medeltal) • <i>Waiting time (mean)</i>	34,2	42,8	32,5	29,3	22,1
Jonotusaika (mediaani) • Väntetid (median) • <i>Waiting time (median)</i>	19	16	7	6	-
Tähystystoimenpiteet • Endoskopiska åtgärder • <i>Transluminal endoscopy</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	16 236	17 049	16 993	17 050	17 001
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	3,9	3,9	3,8	3,5	3,6
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	14 575	15 567	15 485	15 658	15 635
Jonotusaika (keskiarvo) • Väntetid (medeltal) • <i>Waiting time (mean)</i>	64,0	64,0	41,3	36,1	30,6
Jonotusaika (mediaani) • Väntetid (median) • <i>Waiting time (median)</i>	24	27	16	10	1
Muut toimenpiteet ¹⁾ • Andra åtgärder ¹⁾ • <i>Other procedures¹⁾</i>					
Hoitojaksot • Vårdperioder • <i>Periods of care</i>	5 159	22 810	58 781	73 975	75 514
Keskim. hoitoaika • Medelvårdtid • <i>Average length of stay</i>	3,8	3,7	5,2	4,9	4,9
Potilaat • Patienter • <i>Patients</i>	2 870	15 923	48 946	63 482	64 008
Jonotusaika (keskiarvo) • Väntetid (medeltal) • <i>Waiting time (mean)</i>	25,6	23,7	15,0	8,4	4,6
Jonotusaika (mediaani) • Väntetid (median) • <i>Waiting time (median)</i>	20	14	-	-	-

1) V. 2006 muiden toimenpiteiden ryhmään on siirretty rintaontelon seinämän ja keuhkojen toimenpiteiden ryhmästä radiologiset toimenpiteet, joissa toimenpidetiedon 3. merkki on numeerinen. • År 2006: Radiologiska åtgärder, i gruppen Åtgärder på bröstvägg och lungor har överförts till gruppen Andra åtgärder, där åtgärdskodens tredje tecken är numeriskt. • Year 2006: Radiological procedures with a numerical third character in the procedure code have been transferred from the category 'Operations on the chest wall and lung' to the category 'Other procedures'.

Lähde: Perusterveydenhuolto. THL; Erikoissairaanhoito. SVT. THL. • Källa: Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Source: Primary health care. THL; Specialised health care. OSF. THL.

86. Toimenpiteet ja toimenpiteelliset hoitojaksot 2000–2013 Åtgärder och vårdperioder med åtgärder 2000–2013 Procedures and periods of care with procedures, 2000–2013

Toimenpide • Åtgärd • Procedure	2000	2006	2009	2010	2012	2013
Toimenpiteelliset hoitojaksot yhteensä • Vårdperioder med åtgärder totalt • <i>Periods of care with procedures total</i>	474 112	543 363	578 753	621 731	645 038	648 070
joista kirurgiset toimenpiteet (leikkaukset) • av vilka kirurgiska åtgärder (operationer) • <i>of which surgical procedures (operations)</i>	414 007	424 964	420 507	429 317	427 766	423 611
joista päiväkirurgisia • av vilka dagkirurgiska • <i>of which day surgery</i>	129 067	171 349	175 971	179 513	188 409	189 382

Lähde: Perusterveydenhuolto. THL; Erikoissairaanhoito. SVT. THL. • Källa: Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Source: Primary health care. THL; Specialised health care. OSF. THL.

87 Eräät kirurgiset toimenpiteet 2000–2013 Vissa kirurgiska åtgärder 2000–2013 Certain surgical procedures, 2000–2013

Toimenpide • Åtgärd • Procedure	2000	2006	2009	2010	2012	2013
Kilpirauhasleikkaukset • Operationer på sköldkörteln • <i>Operations on the thyroid gland</i>	1 894	1 812	1 850	1 986	2 200	2 096
Sepelvaltimoiden ohitusleikkaus (ei PTCA) • Aortokoronar bypassoperation (exkl. PTCA) • <i>Coronary bypass operation (excl. PTCA)</i>	4 651	2 832	1 659	1 748	2 221	1 870
Sepelvaltimoiden laajennus (PTCA) • Dilatation av koronarartär (PTCA) • <i>Dilatation of the coronary artery (PTCA)</i>	4 490	8 120	8 097	8 278	9 275	9 286
Rinnan poisto kokonaan tai osapoisto • Total masektomi eller delsektion av bröstkörtel • <i>Partial or total mastectomy</i>	5 888	5 846	6 285	6 451	6 457	6 137
Sappirakon leikkaus • Operation på gallblåsan • <i>Operation on the gallbladder</i>	8 724	8 052	7 613	7 652	8 100	7 934
Eturauhasen höyläys • Resektion av prostata • <i>Prostatectomy, TURP</i>	3 095	2 901	2 963	2 979	2 989	2 941
Eturauhasen avoin poisto • Öppen prostatektomi • <i>Prostatectomy, open</i>	756	1 034	1 110	1 116	1 142	1 219
Kohdun poisto • Öppen hysterektomi • <i>Hysterectomy</i>	9 614	6 162	5 172	5 501	5 044	4 714
Keisarileikkaus • Kejsarsnitt • <i>Caesarean section</i>	8 807	9 188	9 019	9 030	7 550	7 578
Nikamavälilevytyrän poistot • Diskbråcksoperationer • <i>Excisions of intervertebral disc hernia</i>	4 016	3 014	2 863	2 878	2 796	2 760
Lonkan tekonivelleikkaukset • Protetiska artroplastker på höftleden • <i>Hip replacements</i>	7 730	10 070	10 098	10 676	10 936	11 206
Lonkan tekonivelten uusintaleikkaukset • Reoperationer på höftledsproteser • <i>Hip replacement reoperations</i>	1 202	1 466	1 343	1 390	1 669	1 782
Umpilisäkkeen poisto • Appendektomi • <i>Appendectomy</i>	7 573	6 381	6 336	6 374	6 409	6 475
Kaihileikkaukset • Kataraktoperationer • <i>Cataract surgery</i>	33 317	37 560	39 737	43 454	39 191	39 204
Nielu- ja kitarisaleikkaukset • Adenotonsillektomi • <i>Tonsillectomy and adenoidectomy</i>	20 295	13 660	13 082	12 516	13 277	11 617
Nivus- ja reisiyträleikkaukset • Operationer för ljumsk- och femoralbräck • <i>Operations on inguinal and femoral hernia</i>	11 792	11 795	11 197	10 851	11 352	11 275
Naisen sterilisaatioleikkaukset • Sterilisationsoperationer på kvinnor • <i>Female sterilisation</i>	7 304	3 074	1 692	1 502	1 369	1 232
Polven tähytys • Knäartroskopi • <i>Knee arthroscopy</i>	5 836	3 835	2 677	2 463	1 958	1 769
Polven nivelkierukkaleikkaukset • Operationer på knäledens menisker • <i>Arthroscopic operations of the meniscus of knee</i>	11 477	13 653	12 598	11 815	11 214	10 251

Lähde: Perusterveydenhuolto. THL; Erikoissairaanhoito. SVT. THL. • Källa: Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Source: Primary health care. THL; Specialised health care. OSF. THL.

88. Terveystienhuollon avo- ja laitoshoido maakunnittain 2013
Öppen- och slutenvård inom hälsovården efter landskap 2013
Inpatient and outpatient care by region, 2013

Maakunta Landskap Region	Hoitojaksot ¹⁾ Vårdperioder ¹⁾ Periods of care ¹⁾	Hoitopäivät ¹⁾ Vårddygn ¹⁾ Care days ¹⁾	/asukas /invånare per inhabitant	Avohoito- käynnit Besök inom öppenvården Outpatient visits	/asukas /invånare per inhabitant
Koko maa • Hela landet • <i>Whole country</i>	1 244 704	9 635 132	1,8	32 481 685	6,0
Uusimaa • Nyland	262 124	2 052 707	1,3	9 868 589	6,2
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	104 029	846 541	1,8	2 976 023	6,3
Satakunta	62 831	440 842	2,0	1 462 104	6,5
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	40 189	242 979	1,4	726 849	4,1
Pirkanmaa • Birkaland	119 519	924 189	1,8	2 822 871	5,6
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	49 147	508 641	2,5	999 548	4,9
Kymenlaakso • Kymmenedalen	42 702	299 078	1,7	1 502 654	8,3
Etelä-Karjala • Södra Karelen • <i>South Karelia</i>	29 871	267 833	2,0	737 027	5,6
Etelä-Savo • Södra Savolax	44 413	405 918	2,7	861 383	5,6
Pohjois-Savo • Norra Savolax	75 497	526 817	2,1	1 487 812	6,0
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • <i>North Karelia</i>	48 165	441 568	2,7	1 000 996	6,1
Keski-Suomi • Mellersta Finland • <i>Central Finland</i>	67 885	457 918	1,7	1 468 765	5,3
Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • <i>South Ostrobothnia</i>	49 740	405 659	2,1	1 294 509	6,7
Pohjanmaan • Österbotten • <i>Ostrobothnia</i>	42 558	378 731	2,1	1 015 597	5,6
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotnia • <i>Central Ostrobothnia</i>	17 831	116 102	1,7	425 130	6,2
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • <i>North Ostrobothnia</i>	99 505	620 939	1,5	1 920 778	4,8
Kainuu • Kajanaland	22 285	196 594	2,5	458 279	5,7
Lappi • Lappland • <i>Lapland</i>	56 521	442 467	2,4	1 144 521	6,3
Ahvenanmaa • Åland • <i>Åland Islands</i>	5 589	39 989	1,4	221 635	7,7

1) Lukuun sisältyy terveyskeskusten ja erikoissairaanhoidon laitoshoidon lisäksi valtion ja yksityisten sairaaloiden yleislääketieteen alan vuode-osastohoito • Antalet inbegriper utöver hälsovårdscentralers och specialiserad sjukvårds slutenvård också slutenvården inom allmänmedicin vid statliga och privata sjukhus. • In addition to inpatient care in health centres and inpatient specialised health care, the figure includes inpatient care in the field of general practice in state and private hospitals.

Lähde: Perusterveydenhuolto. THL; Erikoissairaanhoido. SVT. THL. • Källa: Primärvård. THL; Specialiserad sjukvård. FOS. THL. • Source: Primary health care. THL; Specialised health care. OSF. THL.

89. Yliopistosairaaloiden tuottavuuden kehitys, indeksi, 2009–2013
Utvecklingen av universitetssjukhusens produktivitet, index, 2009–2013
University hospital productivity trends, index, 2009–2013

	2009*	2010*	2011*	2012*	2013*
	2009=100				
	Painotetut episodit, indeksi • Viktade episoder, index • <i>Weighted episodes, index</i>				
Helsingin yliopistollinen sairaala • Helsingfors universitetssjukhus • <i>Helsinki University Central Hospital</i>	100	102	105	105	106
Kuopion yliopistollinen sairaala • Kuopio universitetssjukhus • <i>Kuopio University Hospital</i>	100	110	111	112	113
Oulun yliopistollinen sairaala • Uleåborgs universitetssjukhus • <i>Oulu University Hospital</i>	100	103	106	111	111
Tampereen yliopistollinen sairaala • Tammerfors universitetssjukhus • <i>Tampere University Hospital</i>	100	105	109	125	128
Turun yliopistollinen sairaala • Åbo universitetssjukhus • <i>Turku University Hospital</i>	100	103	104	103	107
Yhteensä • Totalt • Total	100	104	106	110	111
	Deflatoidut kustannukset, indeksi • Deflaterade kostnader, index • <i>Deflated costs, index</i>				
Helsingin yliopistollinen sairaala • Helsingfors universitetssjukhus • <i>Helsinki University Central Hospital</i>	100	99	101	102	102
Kuopion yliopistollinen sairaala • Kuopio universitetssjukhus • <i>Kuopio University Hospital</i>	100	103	105	110	112
Oulun yliopistollinen sairaala • Uleåborgs universitetssjukhus • <i>Oulu University Hospital</i>	100	101	105	109	110
Tampereen yliopistollinen sairaala • Tammerfors universitetssjukhus • <i>Tampere University Hospital</i>	100	105	111	111	116
Turun yliopistollinen sairaala • Åbo universitetssjukhus • <i>Turku University Hospital</i>	100	101	104	105	108
Yhteensä • Totalt • Total	100	101	104	106	107
	Episodituottavuus, indeksi • Episodproduktivitet, index • <i>Episode productivity, index</i>				
Helsingin yliopistollinen sairaala • Helsingfors universitetssjukhus • <i>Helsinki University Central Hospital</i>	100	104	104	103	104
Kuopion yliopistollinen sairaala • Kuopio universitetssjukhus • <i>Kuopio University Hospital</i>	100	107	105	102	100
Oulun yliopistollinen sairaala • Uleåborgs universitetssjukhus • <i>Oulu University Hospital</i>	100	101	100	102	101
Tampereen yliopistollinen sairaala • Tammerfors universitetssjukhus • <i>Tampere University Hospital</i>	100	100	99	113	110
Turun yliopistollinen sairaala • Åbo universitetssjukhus • <i>Turku University Hospital</i>	100	102	101	98	98
Yhteensä • Totalt • Total	100	103	102	104	103

Lähde: Sairaaloiden tuottavuus. THL • Sjukhusens produktivitet. THL • *Hospital productivity. THL*

90. Yliopistosairaaloiden suoritteiden kehitys, indeksi, 2009–2013
Utvecklingen av universitetssjukhusens prestationer, index, 2009–2013
Development of university hospital outputs, index, 2009–2013

	2009*	2010*	2011*	2012*	2013*
	2009=100				
Painotetut avo- ja laitoshoitajakset ¹⁾ • Viktade öppen- och slutenvårdperioder ¹⁾ • <i>Weighted outpatient and inpatient periods of care¹⁾</i>					
Helsingin yliopistollinen sairaala • Helsingfors universitetssjukhus • <i>Helsinki University Central Hospital</i>	100	103	105	105	107
Kuopion yliopistollinen sairaala • Kuopio universitetssjukhus • <i>Kuopio University Hospital</i>	100	112	111	112	113
Oulun yliopistollinen sairaala • Uleåborgs universitetssjukhus • <i>Oulu University Hospital</i>	100	102	105	112	111
Tampereen yliopistollinen sairaala • Tammerfors universitetssjukhus • <i>Tampere University Hospital</i>	100	106	111	125	126
Turun yliopistollinen sairaala • Åbo universitetssjukhus • <i>Turku University Hospital</i>	100	102	103	102	106
Yhteensä • Totalt • Total	100	104	106	109	111
Painotetut laitoshoitajakset • Viktade slutenvård perioder • <i>Weighted inpatient periods of care</i>					
Helsingin yliopistollinen sairaala • Helsingfors universitetssjukhus • <i>Helsinki University Central Hospital</i>	100	102	105	103	104
Kuopion yliopistollinen sairaala • Kuopio universitetssjukhus • <i>Kuopio University Hospital</i>	100	109	108	108	108
Oulun yliopistollinen sairaala • Uleåborgs universitetssjukhus • <i>Oulu University Hospital</i>	100	102	104	109	109
Tampereen yliopistollinen sairaala • Tammerfors universitetssjukhus • <i>Tampere University Hospital</i>	100	105	101	117	118
Turun yliopistollinen sairaala • Åbo universitetssjukhus • <i>Turku University Hospital</i>	100	101	102	100	95
Yhteensä • Totalt • Total	100	103	104	107	106
Painotetut päivystyskäynnit • Viktade jourbesök • <i>Weighted emergency room visits</i>					
Helsingin yliopistollinen sairaala • Helsingfors universitetssjukhus • <i>Helsinki University Central Hospital</i>	100	95	96	96	98
Kuopion yliopistollinen sairaala • Kuopio universitetssjukhus • <i>Kuopio University Hospital</i>	100	152	119	125	124
Oulun yliopistollinen sairaala • Uleåborgs universitetssjukhus • <i>Oulu University Hospital</i>	100	100	103	104	104
Tampereen yliopistollinen sairaala • Tammerfors universitetssjukhus • <i>Tampere University Hospital</i>	100	103	189	213	128
Turun yliopistollinen sairaala • Åbo universitetssjukhus • <i>Turku University Hospital</i>	100	91	91	101	214 ²⁾
Yhteensä • Totalt • Total	100	101	110	115	129
Painotetut ajanvarauskäynnit • Viktade tidsbeställda besök • <i>Weighted visits by appointment</i>					
Helsingin yliopistollinen sairaala • Helsingfors universitetssjukhus • <i>Helsinki University Central Hospital</i>	100	107	107	109	113
Kuopion yliopistollinen sairaala • Kuopio universitetssjukhus • <i>Kuopio University Hospital</i>	100	116	119	123	129
Oulun yliopistollinen sairaala • Uleåborgs universitetssjukhus • <i>Oulu University Hospital</i>	100	103	109	122	118
Tampereen yliopistollinen sairaala • Tammerfors universitetssjukhus • <i>Tampere University Hospital</i>	100	108	128	137	150
Turun yliopistollinen sairaala • Åbo universitetssjukhus • <i>Turku University Hospital</i>	100	107	108	106	108
Yhteensä • Totalt • Total	100	107	111	115	120

1) DRG-pisteet. • DRG-poäng. • *DRG points.*

2) Sisältää yhteispäivystyksen yleislääketieteen päivystyskäynnit (akuuttilääketiede) • Inkluderar allmänmedicinska jourbesök vid samjourer (akutmedicin). • *Includes emergency room visits recorded as general practice cases in joint emergency rooms (acute medicine)*

Lähde: Sairaaloiden tuottavuus. THL. • Källa: Sjukhusens produktivitet. THL. • *Source: Hospital productivity. THL.*

91. Somaattisen erikoissairaanhoidon ikä- ja sukupuolivakioitujen episodit ja laskennalliset kustannukset asukasta kohti sekä kustannusten poikkeama maan keskiarvoon sairaanhoitopiireittäin 2013
De ålders- och könsstandardiserade episoderna och kalkylmässiga kostnaderna för den specialiserade somatiska sjukvården per invånare och kostnadsavvikelsen från medelvärde för hela landet per sjukvårdsdistrikt 2013
Age- and gender-standardised episodes in somatic specialised health care as well as calculated per-capita expenditure and hospital-district-specific cost deviations from the national average 2013

Alue • District	Vakioitujen episodit/ asukas, indeksi ^{1)*} Standardiserade episo- der/invånare, index ^{1)*} Standardised episodes per capita, index ^{1)*}	Vakioitujen laskennalliset laskennalliset kustannukset/as, indeksi ^{1)*} Standardiserade kal- kylmässiga kostnader/ invånare, index ^{1)*} Standardised calculated expenditure per capita, index ^{1)*}
Helsinki ja Uusimaa ²⁾ • Helsinki and Uusimaa ²⁾		
HYKS -sairaanhoidoalue • Helsinki University Central Hospital area	90	92
Hyvinkään sairaanhoidoalue • Health care district of Hyvinkää	96	90
Lohjan sairaanhoidoalue • Health care district of Lohja	98	96
Länsi-Uudenmaan sairaanhoidoalue • Länsi-Uusimaa hospital area	99	100
Porvoon sairaanhoidoalue • Health care district of Porvoo	101	94
Varsinais-Suomi	104	108
Satakunta	100	99
Kanta-Häme	102	101
Pirkanmaa	99	100
Päijät-Häme	98	91
Kymenlaakso	109	103
Etelä-Karjala • South Karelia	102	101
Etelä-Savo	101	107
Itä-Savo	114	128
Pohjois-Karjala • North Karelia	111	88
Pohjois-Savo	115	111
Keski-Suomi • Central Finland	89	92
Etelä-Pohjanmaa • South Ostrobothnia	90	98
Vaasa • Vasa	100	113
Keski-Pohjanmaa • Central Ostrobothnia	102	106
Pohjois-Pohjanmaa • North Ostrobothnia	107	106
Kainuu • Kajanaland	113	115
Länsi-Pohja	119	116
Lappi • Lapland	103	102

1) Koko maa=100 • Hela landet=100 • Whole country = 100

2) HUS:ssa tarkastelu sairaanhoitoalueisiin kuuluvien kuntien osalta. • För HNS görs granskningen för de kommuner som tillhör sjukvårdsområdena. • In Helsinki and Uusimaa hospital area, examination covers member municipalities.

Lähde: Sairaaloiden tuottavuus. THL. • Källa: Sjukhusens produktivitet. THL. • Source: Hospital productivity THL.

Kustannusten poikkeama maan keskiarvosta* Kostnadsavvikelse från medelvärde för hela landet* <i>Cost deviation from the national average*</i>			Område
Kustannusten poikkeama yhteensä Kostnadsavvikelse totalt <i>Cost deviation, total</i>	Käytöstä johtuva kustannusten poikkeama Kostnadsavvikelse på grund av användning <i>Cost deviation due to usage</i>	Tuottavuudesta johtuva kustannusten poikkeama Kostnadsavvikelse på grund av produktivitet <i>Cost deviation due to productivity</i>	
€/ 10 000 asukasta • invånare • <i>inhabitants</i>			
			Helsingfors och Nyland ²⁾
-696 540	-846 154	149 614	Sjukvårdsområdet HUCS
-867 387	-353 790	-513 597	Hyvinge sjukvårdsområde
-377 403	-207 060	-170 344	Lojo sjukvårdsområde
-29 372	-76 327	46 955	Västra Nylands sjukvårdsområde
-550 283	110 596	-660 880	Borgå sjukvårdsområde
771 956	404 002	367 954	Egentliga Finland
-125 686	31 765	-157 450	Satakunta
67 831	237 326	-169 495	Centrala Tavastland
-9 036	-140 613	131 577	Birkaland
-953 576	-165 855	-787 721	Päijät-Häme
286 894	941 956	-655 062	Kymmenedalen
94 980	190 644	-95 664	Södra Karelen
727 574	124 332	603 241	Södra Savolax
3 008 514	1 479 585	1 528 929	Östra Savolax
-1 204 613	1 067 927	-2 272 540	Norra Karelen
1 094 237	1 472 583	-378 346	Norra Savolax
-769 775	-1 082 623	312 848	Mellesta Finland
-158 920	-992 334	833 415	Syd-Österbotten
1 316 897	-47 409	1 364 306	Vasa
625 348	190 726	434 622	Mellersta Österbotten
527 049	657 465	-130 416	Norra Österbotten
1 538 283	1 346 383	191 900	Kajanaland
1 650 480	1 941 348	-290 868	Länsi-Pohja
217 672	267 845	-50 174	Lappland

92. Erikoissairaanhoidoa yli 6 kk jonottaneet 31.12. sairaanhoitopiireittäin 2009–2013¹⁾
Antalet personer som 31.12 stått i kö till specialiserad sjukvård i mer än 6 månader 2009–2013¹⁾
Patients waiting over 6 months for access to specialised health care on 31 Dec, 2009–2013¹⁾

Sairaanhoitopiiri • Hospital district	2009		2010	
		/ 10 000 asukasta invånare inhabitants		/ 10 000 asukasta invånare inhabitants
Yhteensä • Total	3 527	6,6	1 138	2,1
Helsinki ja Uusimaa • Helsinki and Uusimaa	1 816	12,0	15	0,1
Varsinais-Suomi	166	3,6	166	3,6
Satakunta	86	3,8	133	5,8
Kanta-Häme	87	5,0	25	1,4
Pirkanmaa	238	4,9	169	3,5
Päijät-Häme	26	1,2	9	0,4
Kymenlaakso	46	2,6	231	13,2
Etelä-Karjala • South Karelia	5	0,4	30	2,3
Etelä-Savo	46	4,3	4	0,4
Itä-Savo	9	2,0	3	0,7
Pohjois-Karjala • North Karelia	35	2,1	44	2,6
Pohjois-Savo	80	3,2	47	1,9
Keski-Suomi • Central Finland	115	4,2	25	0,9
Etelä-Pohjanmaa • South Ostrobothnia	24	1,2	89	4,5
Vaasa	74	4,5	24	1,5
Keski-Pohjanmaa • Central Ostrobothnia	53	7,1	10	1,3
Pohjois-Pohjanmaa • North Ostrobothnia	576	14,6	47	1,2
Kainuu	34	4,3	23	2,9
Länsi-Pohja	1	0,2	4	0,6
Lappi • Lapland	10	0,8	40	3,4

1) Sairaanhoitopiirien sairaaloihin hoitoa odottavissa on sairaanhoitopiirin jäsenkuntien hoitoa odottavat. • I antalet patienter som väntar på vård vid sjukhusen inom sjukvårdsdistriktet ingår patienter från sjukvårdsdistriktets medlemskommuner som väntar på vård. • Data on patients waiting for admission to hospital-district hospitals include data on clients residing in the hospital district's member municipalities.

Lähde: Erikoissairaanhoidon hoitoonpääsy. THL. • Källa: Tillgången till vård inom den specialiserade sjukvården. THL. • Source: Access to services in specialised health care. THL.

2011	/ 10 000 asukasta invånare <i>inhabitants</i>	2012	/ 10 000 asukasta invånare <i>inhabitants</i>	2013	/ 10 000 asukasta invånare <i>inhabitants</i>	Sjukvårdsdistrikt
711	1,3	837	1,6	1 304	2,4	Totalt
107	0,7	401	2,6	525	3,4	Helsingfors och Nyland
40	0,9	11	0,2	113	2,4	Egentliga Finland
112	4,9	2	0,1	2	0,1	Satakunta
23	1,3	86	4,9	23	1,3	Centrala Tavastland
-	-	33	0,7	71	1,4	Birkaland
11	0,5	9	0,4	10	0,5	Päijät-Häme
6	0,3	-	-	26	1,5	Kymmenedalen
8	0,6	61	4,6	89	6,7	Södra Karelen
38	3,6	4	0,4	25	2,4	Södra Savolax
3	0,6	11	2,4	20	4,5	Östra Savolax
8	0,5	47	2,8	19	1,1	Norra Karelen
141	5,7	3	0,1	12	0,5	Norra Savolax
9	0,3	48	1,7	61	2,4	Mellesta Finland
50	2,5	2	0,1	173	8,7	Syd-Österbotten
8	0,5	4	0,2	13	0,8	Vasa
3	0,4	8	1,1	11	1,4	Mellersta Österbotten
84	2,1	11	0,3	44	1,1	Norra Österbotten
24	3,0	81	10,4	31	4,0	Kajanaland
36	5,5	15	2,3	16	2,5	Länsi-Pohja
..	..	..	..	20	1,7	Lappland

93. THL:n sairastavuusindeksi, ikävakioitu, sairaanhoitopiireittäin 2000–2011
 THL:s sjuklighetsindex, åldersstandardiserat, per sjukvårdsdistrikt 2000–2011
 THL's morbidity index, age-standardised, by hospital district 2000–2011

Yliopistosairaalan erityisvastuualue ja sairaanhoitopiiri <i>University hospital catchment area for highly specialised medical care and hospital district</i>	2000– 2002	2001– 2003	2002– 2004	2003– 2005
Koko maa • <i>Whole country</i>	105,1	103,4	102,4	101,6
Helsingin Yliopistosairaalan erityisvastuualue • <i>Helsinki University hospital special responsibility area</i>	97,0	94,8	93,1	91,6
Turun Yliopistosairaalan erityisvastuualue • <i>Turku University hospital special responsibility area</i>	99,2	98,4	97,8	97,0
Tampereen Yliopistosairaalan erityisvastuualue • <i>Tampere University hospital special responsibility area</i>	102,1	100,3	99,3	99,1
Kuopion Yliopistosairaalan erityisvastuualue • <i>Kuopio University hospital special responsibility area</i>	123,5	121,7	120,1	118,8
Oulun Yliopistosairaalan erityisvastuualue • <i>Oulu University hospital special responsibility area</i>	114,5	113,6	114,5	115,2
Helsinki ja Uusimaa • <i>Helsinki and Uusimaa</i>	94,3	92,0	90,1	88,4
Varsinais-Suomi	101,7	101,5	101,5	101,0
Satakunta	99,6	98,4	97,2	96,0
Kanta-Häme	98,0	96,2	95,0	93,5
Pirkanmaa	99,1	97,2	96,1	95,9
Päijät-Häme	102,6	100,5	100,5	103,1
Kymenlaakso	104,8	102,9	102,9	103,7
Etelä-Karjala • <i>South Karelia</i>	110,1	108,6	105,7	103,7
Etelä-Savo	117,5	117,7	117,7	117,1
Itä-Savo	112,1	110,9	110,5	111,4
Pohjois-Karjala • <i>North Karelia</i>	136,8	133,5	130,2	128,3
Pohjois-Savo	135,0	132,8	130,9	130,0
Keski-Suomi • <i>Central Finland</i>	106,6	105,2	104,3	102,2
Etelä-Pohjanmaa • <i>South Ostrobothnia</i>	111,8	110,6	109,5	107,4
Vaasa	95,2	93,5	91,6	90,5
Keski-Pohjanmaa • <i>Central Ostrobothnia</i>	106,3	106,7	107,1	103,3
Pohjois-Pohjanmaa • <i>North Ostrobothnia</i>	116,0	115,7	118,4	120,6
Kainuu	123,6	122,6	121,3	121,0
Länsi-Pohja	114,9	110,5	107,8	109,4
Lappi • <i>Lapland</i>	109,3	107,8	107,4	107,2
Ahvenanmaa	73,9	72,7	73,4	72,9

Lähde: THL:n sairastavuusindeksi. THL • Källa: THL:s sjuklighet index. THL • Source: THL's morbidity index. THL

2004– 2006	2005– 2007	2006– 2008	2007– 2009	2008– 2010	2009– 2011	Specialupptagningsområde för universitetssjukhus och sjukvårdsdistrikt
101,0	100,7	100,9	101,2	100,8	100,0	Hela landet
90,6	89,5	89,6	89,7	89,4	88,5	Specialupptagningsområdet för Helsingfors universitetssjukhus
96,3	96,7	97,4	98,5	98,3	97,7	Specialupptagningsområdet för Åbo universitetssjukhus
98,9	98,9	99,1	99,3	99,2	99,1	Specialupptagningsområdet för Tammerfors universitetssjukhus
117,9	117,2	117,5	118,1	117,4	115,7	Specialupptagningsområdet för Kuopio universitetssjukhus
115,9	116,3	116,5	116,4	115,0	114,2	Specialupptagningsområdet för Uleåborg universitetssjukhus
87,1	85,9	85,7	85,7	85,6	84,7	Helsingfors och Nyland
100,5	101,0	102,6	104,5	104,7	103,7	Egentliga Finland
94,9	95,4	96,0	96,7	96,4	96,2	Satakunta
92,9	92,4	93,1	93,7	94,1	94,3	Centrala Tavastland
95,5	95,3	95,3	96,3	96,5	97,1	Birkaland
105,1	108,4	108,7	107,6	105,6	104,5	Päijät-Häme
105,2	106,2	107,9	108,7	108,4	108,2	Kymmenedalen
102,3	101,4	102,0	102,0	101,2	99,2	Södra Karelen
115,0	113,7	111,9	111,5	110,8	109,9	Södra Savolax
110,7	108,3	107,4	105,0	105,3	106,2	Östra Savolax
126,7	126,9	128,1	127,2	121,9	115,0	Norra Karelen
129,2	128,4	128,6	128,4	127,2	124,3	Norra Savolax
102,4	102,0	103,2	106,5	109,3	111,2	Mellersta Finland
105,5	103,0	103,1	102,5	103,0	101,7	Syd-Österbotten
89,4	89,3	88,2	88,1	87,1	86,4	Vasa
101,7	102,2	105,1	106,5	106,0	105,4	Mellersta Österbotten
122,2	122,7	122,2	122,2	119,3	118,5	Norra Österbotten
120,5	119,4	116,9	112,1	111,8	111,5	Kajanaland
113,1	116,1	118,7	120,0	120,4	118,7	Länsi-Pohja
106,1	105,5	106,4	107,0	107,3	106,8	Lappland
75,0	73,2	69,4	67,8	67,4	67,2	Åland

94. THL:n sairausryhmäkohtaiset sairastavuusindeksit koko maassa, ikävakioidut ja ikävakioimattomat, 2003–2011
THL:s sjuklighetsindex för sjukdomsgrupper i hela landet, åldersstandardiserat och icke-åldersstandardiserat, 2003–2011
THL's disease-group-specific morbidity indexes in whole country, age-standardised and non-standardised, 2003–2011

	2003– 2005	2004– 2006	2005– 2007	2006– 2008	2007– 2009	2008– 2010	2009– 2011
Syöpäindeksi • Cancerindex • Cancer index							
Ikävakioitu • Åldersstandardiserat • Age-standardised	94,3	95,1	96,2	97,1	98,0	99,0	100
Ikävakioimaton • Icke-åldersstandardiserat • Not age-standardised	89,0	90,8	92,8	94,6	96,3	98,1	100
Sepelvaltimotauti-indeksi • Index för kranskärlssjukdomar • Coronary disease index							
Ikävakioitu • Åldersstandardiserat • Age-standardised	133,9	125,2	118,6	113,3	108,5	104,2	100
Ikävakioimaton • Icke-åldersstandardiserat • Not age-standardised	125,5	118,8	113,8	110,0	106,4	103,1	100
Aivoverisuonitauti-indeksi • Index för cerebrovaskulära sjukdomar • Cerebrovascular disease index							
Ikävakioitu • Åldersstandardiserat • Age-standardised	114,9	112,3	108,3	106,7	104,8	102,5	100
Ikävakioimaton • Icke-åldersstandardiserat • Not age-standardised	108,0	106,8	104,1	103,7	102,8	101,4	100
Tuki- ja liikuntaelsairausindeksi • Index för sjukdomar i muskuloskeletala systemet • Musculoskeletal disorder index							
Ikävakioitu • Åldersstandardiserat • Age-standardised	114,3	110,8	108,0	105,8	104,0	102,1	100
Ikävakioimaton • Icke-åldersstandardiserat • Not age-standardised	103,6	102,3	102,4	102,6	103,1	102,2	100
Mielenterveysindeksi • Index för mental hälsa • Mental health index							
Ikävakioitu • Åldersstandardiserat • Age-standardised	93,9	94,8	96,1	97,9	100,2	100,5	100
Ikävakioimaton • Icke-åldersstandardiserat • Not age-standardised	93,6	94,7	96,2	98,0	100,5	100,7	100
Tapaturmaindeksi • Index för olycksfall • Accidental injury index							
Ikävakioitu • Åldersstandardiserat • Age-standardised	99,0	99,5	100,3	101,2	101,5	101,1	100
Ikävakioimaton • Icke-åldersstandardiserat • Not age-standardised	95,0	96,3	97,8	99,3	100,3	100,5	100
Dementiaindeksi • Index för demens • Dementia index							
Ikävakioitu • Åldersstandardiserat • Age-standardised	..	..	69,1	78,6	87,1	94,0	100
Ikävakioimaton • Icke-åldersstandardiserat • Not age-standardised	..	..	67,5	77,7	87,1	94,3	100

Lähde: THL:n sairastavuusindeksi. THL • Källa: THL:s sjuklighet index. THL • Source: THL's morbidity index. THL

95. Syöpäsairauksien ikävakioidu ilmaantuvuus 1976–2012¹⁾
Ålderstandardiserad incidens av olika cancersjukdomar 1976–2012¹⁾
Age-adjusted incidence of cancer diseases, 1976–2012¹⁾

	1976– 1980	1981– 1985	1986– 1990	1991– 1995	1996– 2000	2001– 2005	2006– 2010	2011	2012
	100 000 asukasta kohti • Per 100 000 invånare • Per 100 000 capita								
Yhteensä • Totalt • Total									
Miehet • Män • Men	270,4	268,9	263,3	274,5	291,9	308,4	299,4	293,2	291,8
Naiset • Kvinnor • Women	185,0	194,9	211,8	224,8	239,2	244,3	253,0	260,8	257,7
Mahasyöpä • Magcancer • Cancer of the stomach									
Miehet • Män • Men	25,7	21,6	17,5	13,9	11,4	9,3	7,8	6,9	5,9
Naiset • Kvinnor • Women	13,4	11,8	9,7	7,8	6,3	5,1	4,5	3,9	3,6
Paksusuolen syöpä • Tjocktarmscancer • Cancer of the colon									
Miehet • Män • Men	9,7	11,8	12,5	13,9	14,6	15,5	15,7	16,1	16,4
Naiset • Kvinnor • Women	10,1	10,7	11,5	12,1	12,5	12,9	12,5	12,9	13,0
Peräsuolen syöpä • Ändtarmscancer • Cancer of the rectum									
Miehet • Män • Men	10,2	10,1	10,4	11,2	11,4	11,6	11,8	11,7	11,6
Naiset • Kvinnor • Women	7,0	6,6	6,6	6,8	7,4	7,4	7,1	6,9	7,2
Haimasyöpä • Cancer i bukspottskörteln • Cancer of the pancreas									
Miehet • Män • Men	10,2	10,2	9,8	9,2	9,3	9,6	10,1	8,8	9,0
Naiset • Kvinnor • Women	6,2	6,8	7,1	6,6	6,6	7,2	7,4	6,8	6,8
Keuhkojen tai henkitorven syöpä • Lungcancer eller cancer i luftstrupen • Cancer of the lung or trachea									
Miehet • Män • Men	76,9	69,1	56,6	50,1	41,9	36,3	32,5	28,9	28,2
Naiset • Kvinnor • Women	7,1	7,6	8,0	8,7	9,8	10,4	11,8	12,9	12,0
Rintasyöpä • Bröstcancer • Cancer of the breast									
Miehet • Män • Men	0,2	0,2	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5
Naiset • Kvinnor • Women	44,5	50,5	63,1	70,0	78,7	85,6	90,4	96,6	91,3
Kohdunkaulan syöpä • Cancer i livmoderhalsen • Cancer of the uterine cervix									
Naiset • Kvinnor • Women	6,0	4,9	3,6	3,7	4,2	4,0	3,9	4,6	4,3
Kohdunrungon syöpä • Cancer i livmoderkroppen • Cancer of the uterine corpus									
Naiset • Kvinnor • Women	12,0	11,7	12,4	13,7	15,1	14,5	14,1	14,4	12,9
Munasarjasyöpä • Cancer i äggstockarna • Cancer of the ovary									
Naiset • Kvinnor • Women	9,6	10,0	10,2	10,9	10,1	10,1	9,0	8,5	8,5

95. jatk. • forts. • cont.

95. jatk. • forts. • cont.

	1976– 1980	1981– 1985	1986– 1990	1991– 1995	1996– 2000	2001– 2005	2006– 2010	2011	2012
	100 000 asukasta kohti • Per 100 000 invånare • Per 100 000 capita								
Eturauhasen syöpä • Prostatacancer • <i>Cancer of the prostate</i>									
Miehet • Män • <i>Men</i>	33,7	36,4	39,4	53,5	77,7	101,8	89,1	85,7	81,2
Munuaissyöpä • Njurcancer • <i>Cancer of the kidney</i>									
Miehet • Män • <i>Men</i>	7,9	9,0	11,0	11,1	11,3	9,8	9,7	10,7	10,1
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	4,3	5,1	6,1	6,6	6,0	5,9	6,2	6,0	6,0
Virtsarakon tai -teiden syöpä ²⁾ • Cancer i urinblåsan eller -vägarna ²⁾ • <i>Cancer of the urinary bladder or tract²⁾</i>									
Miehet • Män • <i>Men</i>	14,8	14,9	16,4	17,5	16,5	15,1	15,7	15,6	16,0
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	3,4	3,0	3,5	3,9	3,7	3,5	3,5	3,4	3,4
Ihomelanooma • Hudmelanom • <i>Melanoma of the skin</i>									
Miehet • Män • <i>Men</i>	4,7	6,1	8,0	7,9	8,7	9,6	12,4	13,8	14,6
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	4,6	6,0	6,7	6,5	7,4	8,2	10,8	13,8	12,9
Non-Hodgkin-lymfooma • Non-Hodgkin-lymfom • <i>Non-Hodgkin lymphoma</i>									
Miehet • Män • <i>Men</i>	7,3	7,9	9,9	11,6	12,3	12,1	13,0	13,6	14,3
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	4,5	5,7	7,3	8,6	9,0	8,8	9,6	9,1	10,5
Leukemia • Leukemi • <i>Leukaemia</i>									
Miehet • Män • <i>Men</i>	9,3	9,8	8,7	8,6	8,5	8,7	8,9	7,1	7,4
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	6,5	6,6	6,1	6,2	6,1	6,1	6,0	5,9	4,9

1) Per 100 000, ikävakioitu maailman standardiväestöön. • Per 100 000 personer, ålderstandardiserat enligt världens standardbefolkning. •
Per 100 000, age-adjusted to the World Standard Population.

2) Sisältäen uroteelin PUNLMP sekä ca in situ tapaukset. • PUNLMP och ca in situ i urotel ingår. • *PUNLMP and ca in situ of the uroepithelium are included.*

Lähde: Suomen Syöpärekisteri, Suomen Syöpäyhdistys ry, THL. • Källa: Finlands Cancerregister, Cancerföreningen i Finland, THL. • Source: Finnish Cancer Registry, Cancer Society of Finland, THL.

96. Eräiden tartuntatautiin ilmaantuvuus sairaanhoitopiireittäin 2013
Incidensen av vissa smittsamma sjukdomar efter sjukvårdsdistrikt 2013
Incidence of certain infectious diseases by hospital district, 2013

Sairaanhoitopiiri Sjukvårdsdistrikt <i>Hospital district</i>	Borrelia <i>Borrelia</i>	Chlamydia trachomatis <i>Chlamydia</i>	Kampylo- bakteerit <i>Campylobacter</i>	Puumalavirus <i>Puumala virus</i>
	100 000 asukasta kohti • Per 100 000 invånare • <i>Per 100 000 capita</i>			
Koko maa • Hela landet • <i>Whole country</i>	32	244	75	31
Helsinki ja Uusimaa • Helsingfors och Nyland • <i>Helsinki and Uusimaa</i>	37	285	111	13
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	55	280	72	7
Satakunta	12	229	60	14
Kanta-Häme • Centrala Tavastland	1	202	75	25
Pirkanmaa • Birkaland	2	250	65	26
Päijät-Häme	12	284	51	33
Kymenlaakso • Kymmenedalen	61	217	58	18
Etelä-Karjala • Södra Karelen • <i>South Karelia</i>	39	178	70	60
Etelä-Savo • Södra Savolax	13	210	46	151
Itä-Savo • Östra Savolax	11	196	47	89
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • <i>North Karelia</i>	18	186	56	67
Pohjois-Savo • Norra Savolax	11	164	73	133
Keski-Suomi • Mellersta Finland • <i>Central Finland</i>	4	253	62	79
Etelä-Pohjanmaa • Syd-Österbotten • <i>South Ostrobothnia</i>	3	158	54	20
Vaasa • Vasa	53	130	63	11
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • <i>Central Ostrobothnia</i>	7	145	73	23
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • <i>North Ostrobothnia</i>	-	264	54	24
Kainuu • Kajanaland	-	116	31	30
Länsi-Pohja	-	277	46	11
Lappi • Lappland • <i>Lappland</i>	-	287	43	8
Ahvenanmaa • Åland	1 621	281	11	-

Lähde: Tartuntatautirekisteri. THL. • Källa: Det riksomfattande registret över smittsamma sjukdomar. THL. • Source: National Infectious Diseases Register. THL.

97. Tärkeimpien tartuntatautien tapausmäärät 2001–2013
Antalet sjukdomsfall av de viktigaste smittsamma sjukdomarna 2001–2013
Incidence of the main infectious diseases 2001–2013

	2001	2002	2003	2004	2005
Hengitystieinfektiot • Respiratory tract infections					
Chlamydia pneumoniae • <i>Chlamydia pneumoniae</i>	244	267	430	245	113
Mycoplasma pneumoniae • <i>Mycoplasma pneumoniae</i>	1 012	632	547	1 298	1 881
Legionella • <i>Legionella</i>	17	18	21	15	15
Adenovirus • <i>Adenovirus</i>	439	814	654	421	710
Influenssa A -virus • <i>Influenza A</i>	932	1 382	2 411	178	1 029
Influenssa B -virus • <i>Influenza B</i>	250	177	745	16	126
RSV (respiratory syncytial virus) • <i>RSV (respiratory syncytial virus)</i>	1 892	1 690	1 877	1 478	2 330
Bordetella pertussis (hinkuyskä) • <i>Whooping cough</i>	316	581	1 264	1 631	552
Suolistoinfektiot • Gastrointestinal infections					
Salmonella • <i>Salmonella</i>	2 919	2 356	2 290	2 276	2 503
Shigella • <i>Shigella</i>	228	87	66	111	125
Yersinia • <i>Yersinia</i>	731	695	649	686	639
Kampylobakteerit • <i>Campylobacter</i>	3 796	3 597	3 179	3 585	4 006
EHEC (Enterohemorrhaginen E. coli) • <i>EHEC (Enterohaemorrhagic E. coli)</i>	18	17	15	10	21
Rotavirus • <i>Rotavirus</i>	1 395	1 551	2 185	1 323	1 428
Norovirus • <i>Norovirus</i>	229	837 ^{a)}	381	125	326
Clostridium difficile (toksiini, 2008-) • <i>Clostridium difficile</i>	..	..	..	..	..
Hepatiitit • Hepatitides					
Hepatiitti A -virus • <i>Hepatitis A</i>	51	393	243	42	26
Hepatiitti B -virus, akuutti • <i>Hepatitis B, acute</i>	133	179	106	59	37
Hepatiitti C -virus • <i>Hepatitis C</i>	1 354	1 282	1 172	1 235	1 244
Sukupuolitaudit • Sexually transmitted diseases					
Chlamydia trachomatis • <i>Chlamydia</i>	12 144	13 668	12 866	13 378	12 744
Neisseria gonorrhoeae (tippuri) • <i>Gonorrhoea</i>	247	235	189	252	240
Treponema pallidum (kuppa) • <i>Syphilis</i>	159	129	133	111	143
Hiv • HIV	130	129	130	126	138
Mykobakteeri-infektiot • Mycobacterium infections					
Tuberkuloosi • <i>Tuberculosis</i>	502	479	415	336	372
Resistentit bakteerit • Drug-resistant bacteria					
MRSA kaikki tapaukset • <i>MRSA all cases</i>	..	..	..	1 478	1 382
Muut bakteerit • Other bacteria					
Listeria monocytogenes • <i>Listeria</i>	28	20	42	35	37
Neisseria meningitidis • <i>Meningococcus</i>	51	49	41	44	40
Borrelia • <i>Borrelia (Lyme disease)</i>	691	884	753	1 135	1 236
Francisella tularensis (jänisrutto) • <i>Tularemia</i>	29	106	823	151	62
Muut virukset • Other viruses					
Sikotautivirus • <i>Mumps</i>	2	4	1	1	6
Tuhkarokkovirus • <i>Measles</i>	1	-	-	-	1
Vihurirokkovirus • <i>Rubella</i>	-	3	-	-	-
Puumalavirus • <i>Puumala virus</i>	1 057	2 603	1 566	1 431	2 526
Tick-borne encephalitis -virus (punkkienkefaliitti) • <i>Tick-borne encephalitis</i>	33	38	16	29	16
Parasiitit • Parasites					
Plasmodium spp. (malaria) • <i>Malaria</i>	38	31	22	27	25

Lähde: Tartuntatautirekisteri. THL. - Källa: Det riksomfattande registret över smittsamma sjukdomar. THL. • Source: National Infectious Diseases Register. THL.

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
								Luftvägsinfektioner
99	135	185	93	216	400	205	285	Lungklamydia
1 480	1 436	1 077	1 248	1 945	7 807	4 666	3 026	Mykoplasma
20	46	30	43	31	11	11	15	Legionella
658	569	659	622	901	768	677	700	Adenovirus
770	1 788	1 949	12 566	417	1 900	5 960	6 061	Influenza A
416	153	1 775	769	140	3 444	462	1 692	Influenza B
1 426	1 572	1 900	1 611	2 597	1 524	2 346	1 997	RSV (respiratory syncytial virus)
536	480	511	267	343	555	536	192	Kikhosta
								Tarminfektioner
2 585	2 757	3 142	2 339	2 439	2 099	2 199	1 987	Salmonella
74	112	124	118	162	127	93	110	Shigellainfektioner
798	480	608	635	523	542	553	536	Yersinia
3 444	4 107	4 453	4 050	3 945	4 251	4 251	4 064	Campylobacter
14	12	8	29	21	27	30	98	EHEC (Enterohemorrhagisk E. coli)
2 191	973	1 337	1 092	426	292	209	282	Rotavirus
645	2 807	2 574	2 209	2 742	1 591	1 748	2 296	Norovirus
..	28	6 301	5 684	4 825	5 382	5 256	4 855	Clostridium difficile
								Hepatiter
26	15	22	22	14	14	8	41	Hepatit A
39	28	52	27	44	24	38	20	Hepatit B, akut
1 168	1 165	1 142	1 051	1 144	1 132	1 167	1 172	Hepatit C
								Sexuellt överförda sjukdomar
13 878	13 968	13 873	13 317	12 835	13 662	13 249	13 216	Klamydia
236	195	200	239	257	288	314	268	Gonorré
130	187	216	200	210	179	206	157	Syfilis
193	188	148	178	188	176	156	157	Hiv
								Mykobakterieinfektioner
299	348	345	422	326	326	275	269	Tuberkulos
								Resistenta bakterier
1 332	1 299	1 775	1 269	1 269	1 327	1 283	1 289	MRSA alla fall
								Andra bakterier
46	40	40	34	72	44	62	61	Listeria
45	43	29	33	34	34	33	20	Meningokock
1 138	1 332	1 277	1 467	1 444	1 662	1 587	1 707	Borrelia (Lyme disease)
475	403	116	405	91	75	233	15	Tularemi
								Andra virus
8	6	5	1	4	2	3	1	Pässjuka
-	-	5	2	5	27	4	2	Mässling
1	-	-	-	-	3	-	2	Röda hund
1 898	1 743	3 259	1 927	1 443	1 833	841	1 685	Puumalavirus
17	20	23	26	44	43	39	38	Fästingburen encephalit
								Parasiter
31	22	42	34	33	34	48	40	Malaria

98. Rekisteröidyt näkövammaiset 2013
Registrerade synskadade 2013
Registered visually impaired persons, 2013

Näkövamma syy ¹⁾ • Synskadans etiologi ¹⁾ • <i>Etiology of visual impairment¹⁾</i>	
Henkilöitä • Personer • <i>Persons</i>	18 388
	%
Silmänpohjan rappeuma • Makuladegeneration • <i>Macular degeneration</i>	40,7
Perinnöllinen • Nedärvd • <i>Hereditary</i>	15,0
Neurologinen • Neurologisk • <i>Neurological</i>	13,5
Synnyntäinen • Medfödd • <i>Congenital</i>	9,1
Glaukooma • Glaukom • <i>Glaucoma</i>	6,8
Diabeettinen retinopatia • Diabetisk retinopati • <i>Diabetic retinopathy</i>	5,5
Tulehdukset • Infektioner • <i>Infections</i>	2,6
Patologinen likitaittoisuus • Grav myopi • <i>Myopia maligna</i>	2,5
Onnettomuudet • Olyckshändelse • <i>Accidental</i>	1,4
Kasvaimet • Tumörer • <i>Neoplasms</i>	1,2
Muu etiologia • Annan etiologi • <i>Other etiology</i>	1,3
Tuntematon, ei ilmoitettu • Okänd, inte angiven • <i>Unknown, not reported</i>	10,9

Näkövamma diagnoosi ikäryhmittäin • Synskadediagnos efter åldersgrupp • <i>Diagnosis of visual impairment by age group</i>	
Alle 18-vuotiaat • Under 18 år • <i>Aged under 18</i>	
Henkilöitä • Personer • <i>Persons</i>	728
	%
Näköratojen viat • Skador på synbanorna • <i>Disorders of optic nerve and visual pathways</i>	35,2
Synnyntäiset epämuodostumat • Medfödda missbildningar • <i>Congenital malformations</i>	21,8
Tarkemmin määrittämätön heikkonäköisyys • Ospecificerad synsvaghet • <i>Unspecified poor vision</i>	14,3
Verkkokalvon perinnölliset rappeutumat • Ärftliga näthinne degenerationer • <i>Hereditary retinal dystrophies</i>	9,5
Keskosen verkkokalvosairaus (ROP) • Retinopati av prematuritet • <i>Retinopathy of prematurity</i>	4,1
Tarkemmin määrittämätön sokeus • Ospecificerad blindhet • <i>Unspecified visual loss</i>	2,8
Albinismi • Albinism • <i>Ocular albinism</i>	2,5
Silmävärve • Nystagmus • <i>Nystagmus</i>	2,3
Patologinen likitaittoisuus • Grav myopi • <i>Myopia maligna</i>	1,1
Näkökentän kaventumat • Begränsat synfält • <i>Visual field defects</i>	1,0
Kaikki muut diagnoosit • Alla andra diagnoser • <i>All other diagnoses</i>	5,5
Yhteensä • Totalt • <i>Total</i>	100

1) Samalla henkilöllä voi olla useampi vaihtoehto • Samma person kan ingå i flera av procenttalen •
Same person can have several alternatives.

98. jatk. • forts. • cont.

98. jatk. • forts. • cont.

18–64-vuotiaat • åringar • years-olds	
Henkilöitä • Personer • Persons	5 053
	%
Verkkokalvon perinnölliset rappeutumat • Ärftliga näthinne degenerationer • <i>Hereditary retinal dystrophies</i>	21,5
Näköraitojen viat • Skador på synbanorna • <i>Disorders of optic nerve and visual pathways</i>	19,0
Synnyinnäiset epämuodostumat • Medfödda missbildningar • <i>Congenital malformations</i>	12,3
Diabeettinen retinopatia • Diabetisk retinopati • <i>Diabetic retinopathy</i>	8,5
Tarkemmin määrittämätön heikkonäköisyys • Ospecificerad synsvaghet • <i>Unspecified poor vision</i>	6,2
Näkökentän kaventumat • Begränsat synfelt • <i>Visual field defects</i>	3,5
Patologinen likitaitteisuus • Grav myopi • <i>High myopia</i>	3,5
Keskosen verkkokalvosairaus (ROP) • Retinopati av prematuritet • <i>Retinopathy of prematurity</i>	3,4
Suonikalvon viat • Skador på åderhinnan • <i>Disorders of choroid</i>	3,1
Glaukooma • Glaukom • <i>Glaucoma</i>	2,3
Tarkemmin määrittämätön sokeus • Ospecificerad blindhet • <i>Unspecified visual loss</i>	2,3
Silmävärve • Nystagmus • <i>Nystagmus</i>	1,9
Ikääntyneiden makuladegeneraatio (AMD) • Senil makuladegeneration • <i>Age-related macular degeneration</i>	1,5
Kaikki muut diagnoosit • Alla andra diagnoser • <i>All other diagnoses</i>	10,9
Yhteensä • Totalt • Total	100
65 vuotta täyttäneet • 65 år och över • 65 years and over	
Henkilöitä • Personer • Persons	12 607
	%
Silmänpohjan rappeuma • Makuladegeneration • <i>Macular degeneration</i>	58,7
Glaukooma • Glaukom • <i>Glaucoma</i>	8,9
Verkkokalvon perinnölliset rappeutumat • Ärftliga näthinne degenerationer • <i>Hereditary retinal dystrophies</i>	4,9
Diabeettinen retinopatia • Diabetisk retinopati • <i>Diabetic retinopathy</i>	4,2
Näköraitojen viat • Skador på synbanorna • <i>Disorders of optic nerve and visual pathways</i>	3,4
Verkkokalvon reikä • Näthinnehål • <i>Macular hole</i>	3,0
Tarkemmin määrittämätön heikkonäköisyys • Ospecificerad synsvaghet • <i>Unspecified poor vision</i>	2,9
Sarveiskalvon viat • Skador på hornhinnan • <i>Disorders of cornea</i>	2,4
Patologinen likitaitteisuus • Grav myopi • <i>High myopia</i>	1,8
Verkkokalvon verisuonitukos • Blodpropp i näthinna • <i>Retinal vascular occlusion</i>	1,6
Näkökentän kaventumat • Begränsat synfelt • <i>Visual field defects</i>	1,6
Kaikki muut diagnoosit • Alla andra diagnoser • <i>All other diagnoses</i>	6,6
Yhteensä • Totalt • Total	100

Lähde: Näkövammarekisteri, Näkövammaisten Keskusliitto ry., THL • Källa: Synskaderegister, De synskadades centralförbund r.f., THL • Source: Finnish Register of Visual Impairment, Finnish Federation of the Visually Impaired, THL

99. Toimeentulotuki 1970–2012
Utkomststöd 1970–2012
Social assistance, 1970–2012

Vuosi År Year	Kotitalouksia Hushåll Households	Henkilöitä • Personer • Persons			100 asukasta kohti • Per 100 invånare • Per 100 inhabitants		
		Yhteensä Totalt Total	Täysi-ikäisiä Myndiga Aged 18 and over	Uusia asiakkaita Nya klienter New recipients	Yhteensä Totalt Total	Täysi-ikäisiä Myndiga Aged 18 and over	Uusia asiakkaita Nya klienter New recipients
1970	110 866	235 870	..	..	5,0	..	..
1975	96 458	192 006	..	..	4,1	..	..
1980	92 306	167 985	..	..	3,5	..	..
1981	89 376	162 791	..	..	3,4	..	..
1982	93 120	168 351	..	..	3,5	..	..
1983	95 785	172 185	..	..	3,5	..	..
1984 ¹⁾	..	..	..	..	..	..	..
1985	129 252	239 805	163 709	..	4,9	4,4	..
1986	153 124	283 171	194 525	..	5,7	5,1	..
1987	163 619	295 009	206 380	..	6,0	5,4	..
1988	163 163	287 729	204 577	113 673	5,8	5,4	2,3
1989	165 260	284 842	205 128	..	5,7	5,3	..
1990	181 604	314 009	225 609	143 132	6,3	5,9	2,9
1991	222 653	396 109	285 411	202 639	7,9	7,4	4,0
1992	258 864	464 635	333 911	219 419	9,2	8,6	4,3
1993	292 559	528 126	376 927	232 171	10,4	9,6	4,6
1994	329 393	577 274	421 784	234 945	11,3	10,7	4,6
1995	339 020	583 922	430 304	213 513	11,4	10,9	4,2
1996	349 591	609 636	444 478	220 358	11,9	11,2	4,3
1997	344 705	593 797	434 918	189 479	11,5	10,9	3,7
1998	313 337	534 930	391 824	155 784	10,4	9,8	3,0
1999	291 961	492 694	362 516	154 578	9,5	9,0	3,0
2000	271 686	454 353	334 673	141 398	8,8	8,3	2,7
2001	264 122	443 155	323 579	144 948	8,5	8,0	2,8
2002	262 570	429 806	314 086	138 318	8,3	7,7	2,7
2003	261 430	424 126	310 210	134 774	8,1	7,5	2,6
2004	251 017	401 031	294 827	128 163	7,7	7,1	2,4
2005	238 848	377 376	279 559	100 305 ²⁾	7,2	6,7	1,9
2006	226 617	358 369	265 107	96 313	6,8	6,3	1,8
2007	217 842	342 492	253 370	93 433	6,5	6,0	1,8
2008	215 570	339 394	249 865	98 156	6,4	5,9	1,8
2009	238 755	377 688	279 662	126 257	7,1	6,6	2,4
2010	240 257	375 152	279 867	100 402	7,0	6,5	1,9
2011	239 212	371 898	277 277	100 284	6,9	6,4	1,9
2012 ³⁾	238 726	371 007	276 111	101 746	6,8	6,3	1,9

1) Toimeentulotukea koskeva lainsäädäntö tuli voimaan vuonna 1984, eikä toimeentulotukitilastoa kerätty. • Lagstiftningen om utkomststöd trädde i kraft 1984, och ingen utkomststödssstatistik utarbetades. • Legislation on social assistance came into force in 1984 and no statistics on social assistance were collected that year.

2) Kotitalouden määritelmää muutettiin vuonna 2005. Muutos vähensi uusien asiakkaiden lukumäärää. • Definitionen av hushåll ändrades 2005. Ändringen minskade antalet nya klienter. • The definition of a household was changed in 2005. This decreased the number of new clients.

3) Korjattu tieto 31.7.2014. Vuoden 2013 vuosikirjan taulukossa luvuista puuttuivat keskisuuren kaupungin alkuvuoden 2012 tiedot. • Korrigerat data 31.7.2014. I tabellen i årsboken 2013 fattades uppgifterna för början av 2012 för en medelstor stad.statistiken. • Rectification of data 31.7.2014. Data on one medium-sized city for the first months of 2012 are missing in the table in the 2013 yearbook.

Lähde: Toimeentulotuki. SVT. THL. • Källa: Utkomststöd. FOS. THL. • Source: Social assistance. OSF. THL.

100. Toimeentulotuki maakunnittain 2012
 Utkomststöd efter landskap 2012
 Social assistance by region, 2012

Maakunta Landskap Region	Kotitalouksia Hushåll Households	Henkilöitä • Personer • Persons		100 asukasta kohti Per 100 invånare Per 100 inhabitants	
		Yhteensä Totalt Total	Uusia asiakkaita Nya klienter New recipients	Yhteensä Totalt Total	Uusia asiakkaita Nya klienter New recipients
Koko maa ¹⁾ • Hela landet ¹⁾ • Whole country ¹⁾	238 726	371 007	101 746	6,8	1,9
Uusimaa • Nyland	76 094	118 443	30 513	7,6	1,9
Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	17 112	27 018	7 284	5,8	1,6
Satakunta • Satakunta	7 908	12 045	3 543	5,3	1,6
Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	6 931	10 828	3 109	6,2	1,8
Pirkanmaa • Birkaland	22 676	34 537	9 419	7,0	1,9
Päijät-Häme ¹⁾ • Päijänne-Tavastland ¹⁾	9 563	14 107	3 883	7,0	1,9
Kymenlaakso • Kymmenedalen	8 867	13 353	4 054	7,4	2,2
Etelä-Karjala • Södra Karelen • South Karelia	5 607	8 194	2 455	6,2	1,8
Etelä-Savo • Södra Savolax	5 918	8 941	2 570	5,9	1,7
Pohjois-Savo • Norra Savolax	12 475	19 317	5 140	7,8	2,1
Pohjois-Karjala • Norra Karelen • North Karelia	9 775	14 433	3 673	8,7	2,2
Keski-Suomi • Mellersta Finland • Central Finland	13 290	20 932	5 784	7,6	2,1
Etelä-Pohjanmaa • Södra Östergötten • South Ostrobothnia	7 268	12 169	3 563	6,3	1,8
Pohjanmaa • Östergötten • Ostrobothnia	4 849	8 344	2 217	4,6	1,2
Keski-Pohjanmaa • Mellersta Östergötten • Central Ostrobothnia	2 129	3 468	1 197	5,1	1,7
Pohjois-Pohjanmaa • Norra Östergötten • North Ostrobothnia	15 066	24 741	7 699	6,2	1,9
Kainuu • Kajanaland	3 750	5 815	1 596	7,2	2,0
Lappi • Lappland • Lapland	8 988	13 602	3 808	7,4	2,1
Ahvenanmaa • Åland • Åland Islands	460	720	239	2,5	0,8

1) Korjattu tieto 31.7.2014. • Korrigerat data 31.7.2014. • Rectification of data 31.7.2014.

Lähde: Toimeentulotuki. SVT. THL. • Källa: Utkomststöd. FOS. THL. • Source: Social assistance. OSF. THL.

101 Toimeentulotuki iän mukaan 1991–2012
Utkomststöd efter ålder 1991–2012
Social assistance by age, 1991–2012

Vuosi År Year	Ikäryhmä • Åldersgrupp • Age group									Puuttuu Saknas Missing	Yhteensä Totalt Total
	–19	20–24	25–29	30–39	40–49	50–59	60–64	65–74	75+		
Viitehenkilöt • Referenspersoner • Reference persons											
1991	9 893	42 029	35 162	56 474	41 765	19 112	5 813	6 985	5 321	99	222 653
1995	21 152	73 305	48 129	74 407	68 480	30 276	6 774	9 765	6 685	47	339 020
2000	13 949	50 521	30 988	56 893	57 603	39 673	7 210	8 854	5 972	23	271 686
2001	15 071	47 867	29 815	53 913	55 592	40 059	7 694	8 360	5 739	12	264 122
2002	15 443	48 061	29 864	51 923	54 445	41 629	7 291	8 156	5 745	13	262 570
2003	15 517	48 562	30 450	49 392	53 425	42 853	7 208	8 078	5 934	11	261 430
2004	14 643	47 444	29 093	45 688	50 925	42 265	7 387	7 828	5 737	7	251 017
2005	13 808	44 521	27 846	42 311	48 197	41 464	7 846	7 278	5 570	7	238 848
2006	13 034	40 371	26 323	39 878	46 204	40 506	7 913	6 979	5 399	10	226 617
2007	12 802	36 517	25 035	38 039	44 133	40 394	8 857	6 710	5 351	4	217 842
2008	13 103	34 653	25 438	37 205	43 637	39 582	10 105	6 621	5 226	–	215 570
2009	15 578	41 292	29 767	41 057	46 493	40 828	11 447	6 984	5 307	2	238 755
2010	15 691	43 187	30 212	40 607	44 885	40 792	12 265	7 257	5 361	–	240 257
2011	15 682	42 595	29 777	41 001	43 705	40 497	12 744	7 852	5 359	–	239 212
2012 ¹⁾	15 634	43 736	29 538	41 941	42 101	39 659	12 968	8 030	5 119	–	238 726
Muut perheenjäsenet • Övriga familjemedlemmar • Other family members											
1991	112 352	8 563	9 414	15 632	8 699	3 049	900	954	396	13 497	173 456
1995	157 430	15 449	14 767	25 129	18 562	6 521	1 386	1 765	618	3 275	244 902
2000	122 181	10 098	8 346	16 618	13 663	7 260	1 364	1 568	624	945	182 667
2001	122 077	9 340	7 746	15 376	13 040	7 104	1 441	1 501	647	761	179 033
2002	118 156	9 104	7 104	12 589	10 647	6 144	1 081	1 276	504	631	167 236
2003	115 159	8 979	7 083	11 933	10 393	6 232	975	1 292	483	167	162 696
2004	107 375	8 545	6 416	10 680	8 948	5 609	908	1 114	388	31	150 014
2005	98 953	7 911	5 868	9 636	8 376	5 455	938	968	404	19	138 528
2006	94 262	7 443	5 611	9 198	7 819	5 182	996	874	376	–	131 761
2007	89 928	6 371	5 318	8 464	7 463	4 888	999	850	349	20	124 650
2008	90 140	5 943	5 188	8 273	7 266	4 764	1 110	771	369	–	123 824
2009	99 165	7 394	6 661	9 864	8 263	5 127	1 250	823	386	–	138 933
2010	96 451	7 191	6 456	9 438	7 890	4 925	1 348	856	340	–	134 895
2011	95 566	6 751	6 116	9 503	7 439	4 776	1 324	875	336	–	132 686
2012 ¹⁾	95 828	6 680	5 927	9 725	7 230	4 603	1 280	734	274	–	132 281
Yhteensä 100 asukasta kohti • Totalt per 100 invånare • Total per 100 inhabitants											
1991	9,6	15,2	11,8	9,2	6,5	4,1	2,6	2,0	2,0		7,9
1995	13,7	29,1	18,1	13,0	10,4	6,3	3,4	2,7	2,4		11,4
2000	10,7	18,5	12,8	10,1	9,1	6,4	3,3	2,4	1,9		8,8
2001	10,9	17,6	12,0	9,7	8,8	6,3	3,3	2,3	1,8		8,5
2002	10,7	17,5	11,6	9,3	8,5	6,1	3,1	2,1	1,7		8,3
2003	10,5	17,4	11,4	9,1	8,3	6,2	3,0	2,1	1,7		8,1
2004	9,9	16,8	10,7	8,5	7,9	5,9	3,0	2,0	1,6		7,7
2005	9,2	15,7	10,2	7,9	7,5	5,8	2,9	1,8	1,5		7,2
2006	8,7	14,4	9,6	7,5	7,2	5,7	2,8	1,7	1,4		6,8
2007	8,4	13,1	9,1	7,2	6,9	5,7	2,8	1,6	1,4		6,5
2008	8,4	12,5	9,0	7,0	6,8	5,7	3,0	1,6	1,3		6,4
2009	9,4	15,0	10,6	7,8	7,4	6,0	3,2	1,6	1,3		7,1
2010	9,2	15,4	10,6	7,7	7,3	6,0	3,4	1,6	1,3		7,0
2011	9,1	14,8	10,4	7,6	7,2	6,0	3,6	1,6	1,3		6,9
2012 ¹⁾	9,2	14,8	10,4	7,7	7,0	5,9	3,7	1,6	1,2		6,8

1) Korjattu tieto 31.7.2014. • Korrigerat data 31.7.2014. • Rectification of data 31.7.2014.

Lähde: Toimeentulotuki. SVT. THL. • Källa: Utkomststöd. FOS. THL. • Source: Social assistance. OSF. THL.

102. Toimeentulotuki kotitaloustyyppin mukaan 1992–2012
Utkomstöd efter hushållstyp 1992–2012
Social assistance by type of household, 1992–2012

Vuosi År Year	Yksinasuvat • Ensamboende • Singles living alone		Yksin- huoltajat Ensam försörjare Single parents	Parit • Par • Couples		Yhteensä Totalt Total
	Miehet Män Men	Naiset Kvinnor Women		Ilman lapsia Utan barn Without children	Lapsia Med barn With children	
1992	96 038	60 737	27 042	30 960	44 087	258 864
1993	107 065	68 615	32 511	34 609	49 759	292 559
1994	121 679	80 602	34 721	40 325	52 066	329 393
1995	129 220	84 214	34 302	40 882	50 402	339 020
1996	131 826	86 535	36 343	41 657	53 230	349 591
1997	130 074	88 293	36 125	40 671	49 542	344 705
1998	120 115	80 197	34 538	35 465	43 022	313 337
1999	112 585	75 539	33 282	33 109	37 446	291 961
2000	106 006	70 716	31 977	29 991	32 996	271 686
2001	103 589	68 408	32 668	27 000	32 457	264 122
2002	107 489	69 795	33 770	22 413	29 103	262 570
2003	107 942	70 403	33 231	21 731	28 123	261 430
2004	105 409	68 912	31 788	19 605	25 303	251 017
2005	101 103	66 286	29 708	18 513	23 238	238 848
2006	96 152	62 879	28 158	17 649	21 779	226 617
2007	92 554	61 401	27 382	16 321	20 184	217 842
2008	92 139	60 672	27 348	15 644	19 767	215 570
2009	103 373	65 086	28 353	18 668	23 275	238 755
2010	104 726	66 600	28 391	18 283	22 257	240 257
2011	104 802	66 977	28 441	17 276	21 716	239 212
2012 ¹⁾	105 152	66 946	28 395	16 490	21 743	238 726

100 vastaavanlaista kotitaloutta kohti • Per 100 likartat hushåll • Per 100 corresponding households

1992	15,4	8,5	27,3	4,8	8,0	9,8
1993	16,8	9,6	31,6	5,3	9,1	11,0
1994	18,7	11,1	32,0	6,1	9,7	12,3
1995	19,6	11,5	30,7	6,1	9,6	12,6
1996	19,8	11,8	31,9	6,1	10,2	12,9
1997	19,4	12,0	31,3	5,9	9,6	12,6
1998	17,7	10,8	29,5	5,1	8,5	11,4
1999	16,5	10,2	28,1	4,7	7,5	10,6
2000	15,4	9,4	27,0	4,2	6,7	9,8
2001	14,9	9,1	27,6	3,7	6,7	9,5
2002	15,3	9,2	28,6	3,0	6,1	9,4
2003	15,3	9,3	28,1	2,9	5,9	9,3
2004	14,8	9,1	26,9	2,6	5,3	8,9
2005	14,1	8,7	25,2	2,4	4,9	8,4
2006	13,3	8,2	23,9	2,3	4,6	7,9
2007	12,7	7,9	23,3	2,1	4,3	7,6
2008	12,5	7,8	23,4	2,0	4,2	7,4
2009	13,9	8,3	24,1	2,3	5,0	8,2
2010	13,9	8,4	24,1	2,3	4,8	8,2
2011	13,7	8,3	24,1	2,1	4,7	8,1
2012 ¹⁾	13,6	8,2	24,0	2,0	4,7	8,0

1) Korjattu tieto 31.7.2014. • Korrigerat data 31.7.2014. • Rectification of data 31.7.2014.

Lähde: Toimeentulotuki. SVT. THL. • Källa: Utkomstöd. FOS. THL. • Source: Social assistance. OSF. THL.

103. Toimeentulotuen kustannukset 1985–2013
 Utkomststödets kostnader 1985–2013
 Expenditure on social assistance, 1985–2013

Vuosi År Year	Käyvät hinnat • Löpande priser • Current prices			2013 hinnat • 2013 års priser • 2013 prices		
	Bruttomenot Bruttoutgifter Gross expenditure	Varsinainen toimeentulotuki Egentligt utkomststöd Primary social assistance		Bruttomenot Bruttoutgifter Gross expenditure	Varsinainen toimeentulotuki Egentligt utkomststöd Primary social assistance	
		Kotitalous Hushåll Household	Henkilö Person Person		Kotitalous Hushåll Household	Henkilö Person Person
		1 000 €	euroa/kk • euro/månad • EUR/month		1 000 €	euroa/kk • euro/månad • EUR/month
1985	100 933	141	73	194 657	272	141
1986	118 380	163	86	220 432	304	160
1987	139 828	174	94	251 212	313	169
1988	144 661	187	104	247 653	320	178
1989	161 565	213	122	259 437	342	196
1990	197 705	241	137	299 409	365	207
1991	261 842	264	146	380 678	384	212
1992	315 404	274	151	447 197	388	214
1993	372 867	272	148	517 795	378	206
1994	425 197	267	152	584 028	367	209
1995	452 142	265	154	614 783	360	209
1996	520 992	271	155	704 345	366	210
1997	548 695	279	162	732 886	373	216
1998	466 223	270	158	614 050	356	208
1999	433 526	274	163	564 300	357	212
2000	427 796	284	170	538 664	358	214
2001	462 622	304	182	568 132	373	224
2002	481 497	315	193	582 232	381	233
2003	489 205	331	204	586 301	397	244
2004	459 092	327	206	549 167	391	246
2005	439 164	330	210	520 715	391	249
2006	445 871	346	219	519 541	403	255
2007	476 094	373	238	541 407	424	271
2008	526 186	400	255	574 851	437	279
2009	615 412	442	280	672 329	483	306
2010	631 600	436	280	681 738	471	302
2011	647 878	444	287	675 767	463	299
2012 ¹⁾	703 324	478	308	713 517	485	312
2013	736 255	..	..	736 255	..	..

1) Korjattu tieto 31.7.2014. • Korrigerat data 31.7.2014. • Rectification of data 31.7.2014.

Lähteet: Toimeentulotuen menot. SVT. THL; Toimeentulotuki. SVT. THL; Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus. • Källor: Utgifter för utkomststöd. FOS. THL; Utkomststöd. FOS. THL; Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen. • Sources: Expenditure on Social Assistance. OSF. THL; Social Assistance. OSF. THL; Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland.

104. Terveys- ja sosiaalipalvelujen henkilöstö 2005–2011
Personalen inom hälso- och socialvårdstjänster 2005–2011
Personnel in the health care and social welfare, 2005–2011

Toimiala ¹⁾	2005		2007	2009	2010	2011	
Näringsgren ¹⁾	Yksityinen						Yksityinen
Activity ¹⁾	Privata						Privata
	Private						Private
	%						%
Sosiaali- ja terveyspalvelut • Sociala tjänster och hälso- och sjukvård • <i>Health and social work</i>	335 700	23,2	351 500	366 700	372 300	376 180	27,5
Terveyspalvelut • Hälso- och sjukvård • <i>Human health activities</i>	169 600	18,4	173 900	177 000	179 900	181 655	21,5
Sairaalapalvelut • Sluten sjukvård • <i>Hospital activities</i>	92 400	8,0	94 000	95 400	96 650	97 376	7,6
Muut lääkäripalvelut ²⁾ • Övrig läkarverksamhet ²⁾ • <i>Other medical practice activities²⁾</i>	66 200	19,7	67 900	67 400	68 300	67 700	25,2
Muut terveydenhuoltopalvelut • Övriga hälso- och sjukvårdstjänster • <i>Other health services</i>	11 000	99,6	12 000	14 200	15 000	16 600	88,5
Sosiaalipalvelut • Sociala tjänster • <i>Social work activities</i>	166 100	28,1	177 600	189 700	192 400	194 525	32,8
Vanhusten sosiaalipalvelut • Social vård för äldre • <i>Social services for the elderly</i>	65 600	34,5	72 900	72 000	73 500	74 183	35,2
niistä • av vilka • <i>of which:</i>							
Ikääntyneiden hoitolaitokset • Boende med sjuksköterskevärd för äldre • <i>Residential nursing care activities for the elderly</i>	20 400	14,9	22 030	24 000	23 500	22 796	17,4
Ikääntyneiden palveluasuminen • Boende med särskild service för äldre • <i>Sheltered housing activities for the elderly</i>	27 000	62,4	31 120	23 500	29 000	28 204	61,0
Kotipalvelut ikääntyneille ja vammaisille • Hemservice för äldre och funktionshindrade personer • <i>Home help services for the elderly and disabled</i>	18 200	14,9	19 750	24 500	21 000	19 800	17,3
Ikääntyneiden päivätoiminta • Dagverksamhet för äldre • <i>Day activity services for the elderly</i>	..	..	..	..	..	1 007	11,3
Muut vanhusten ja vammaisten avopalvelut • Andra öppna instanser för äldre och funktionshindrade personer • <i>Other services without accommodation for the elderly and disabled</i>	..	..	..	..	..	2 376	58,0
Lasten päivähoito • Barndagvård • <i>Child day care</i>	59 100	11,0	60 200	61 600	61 500	62 681	35,2
Kaikki muu sosiaalitoiminta • Övriga sociala tjänster • <i>Other social work activities</i>	37 400	42,6	44 400	56 100	57 300	57 661	53,2

1) Vuosi 2005 TOL-2002, vuodet 2007–2010 TOL-2008. Vuosien 2007–2010 luvuissa on pyritty mahdollisimman suureen yhteensopivuuteen aikaisemman toimialaluokituksen kanssa. • År 2005 TOL-2002, år 2007–2010 TOL-2008. I siffrorna för åren 2007–2010 har eftersträvat så hög kompatibilitet med den tidigare branschklassificeringen som möjligt. • *Year 2005 TOL-2002, years 2007–2010 TOL-2008. Regarding the figures for 2007–2010, the aim has been to ensure the highest possible level of comparability with the earlier Standard Industrial Classification*

2) Sisältää hammashoidon ja kunnalliset terveyskeskukset. • Med tandvård och kommunala hälsocentraler. • *Including dental care and municipal health centres.*

Lähde: Työssäkäyntitilasto. SVT. Tilastokeskus. • Källa: Sysselsättningsstatistiken. FOS. Statistikcentralen. • *Source: Employment statistics. OSF. Statistics Finland.*

105. Terveys- ja sosiaalipalvelujen henkilöstö maakunnittain 2011
 Personalen inom hälso- och socialvårdstjänster efter landskap 2011
 Personnel in the health care services and social welfare by region, 2011

Maakunta Region	Toimiala (TOL-2008) • Näringsgren • Activity					
	Varsinaiset sairaalapalvelut Egentiga sjukhustjänster Hospital activities proper			Terveyskeskus- ja vastaavat yleis- lääkäripalvelut ¹⁾ Allmänpraktiserande läkarverksamhet ¹⁾ General medical practice activities ¹⁾		
	Julkinen Offentliga Public	Yksityinen Privata Private	Yhteensä Totalt Total	Julkinen Offentliga Public	Yksityinen Privata Private	Yhteensä Totalt Total
Koko maa • Whole country	89 979	7 397	97 376	50 648	17 062	67 710
Uusimaa	24 704	1 793	26 497	10 897	7 091	17 988
Varsinais-Suomi	8 735	751	9 486	3 737	1 682	5 419
Satakunta	3 499	404	3 903	2 228	463	2 691
Kanta-Häme	2 503	141	2 644	1 239	435	1 674
Pirkanmaa	8 034	1 074	9 108	4 049	1 731	5 780
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	2 928	117	3 045	3 274	543	3 817
Kymenlaakso	2 259	180	2 439	1 928	374	2 302
Etelä-Karjala • South Karelia	1 861	31	1 892	934	311	1 245
Etelä-Savo	2 421	403	2 824	1 490	257	1 747
Pohjois-Savo	5 829	424	6 253	3 024	596	3 620
Pohjois-Karjala • North Karelia	2 621	180	2 801	1 773	284	2 057
Keski-Suomi • Central Finland	4 031	280	4 311	2 807	777	3 584
Etelä-Pohjanmaa • South Ostrobothnia	3 145	250	3 395	2 406	350	2 756
Pohjanmaa • Ostrobothnia	3 617	190	3 807	2 351	441	2 792
Keski-Pohjanmaa • Central Ostrobothnia	1 762	47	1 809	645	77	722
Pohjois-Pohjanmaa • North Ostrobothnia	7 002	816	7 818	4 461	1 163	5 624
Kainuu	1 104	58	1 162	1 288	116	1 404
Lappi • Lapland	2 762	258	3 020	2 117	284	2 401
Ahvenanmaa • Åland Islands	1 162	-	1 162	-	87	87
	%					
Koko maa • Whole country	92,4	7,6	100	74,8	25,2	100
Uusimaa	93,2	6,8	100	60,6	39,4	100
Varsinais-Suomi	92,1	7,9	100	69,0	31,0	100
Satakunta	89,6	10,4	100	82,8	17,2	100
Kanta-Häme	94,7	5,3	100	74,0	26,0	100
Pirkanmaa	88,2	11,8	100	70,1	29,9	100
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	96,2	3,8	100	85,8	14,2	100
Kymenlaakso	92,6	7,4	100	83,8	16,2	100
Etelä-Karjala • South Karelia	98,4	1,6	100	75,0	25,0	100
Etelä-Savo	85,7	14,3	100	85,3	14,7	100
Pohjois-Savo	93,2	6,8	100	83,5	16,5	100
Pohjois-Karjala • North Karelia	93,6	6,4	100	86,2	13,8	100
Keski-Suomi • Central Finland	93,5	6,5	100	78,3	21,7	100
Etelä-Pohjanmaa • South Ostrobothnia	92,6	7,4	100	87,3	12,7	100
Pohjanmaa • Ostrobothnia	95,0	5,0	100	84,2	15,8	100
Keski-Pohjanmaa • Central Ostrobothnia	97,4	2,6	100	89,3	10,7	100
Pohjois-Pohjanmaa • North Ostrobothnia	89,6	10,4	100	79,3	20,7	100
Kainuu	95,0	5,0	100	91,7	8,3	100
Lappi • Lapland	91,5	8,5	100	88,2	11,8	100
Ahvenanmaa • Åland Islands	100,0	-	100	-	100,0	100

1) Sisältää yksityiset lääkäripalvelut, hammashoidon ja kunnalliset terveyskeskukset • Innehåller privata läkartjänster, tandvård och kommunala hälsovårdscentraler • Comprises private practitioners, dental care and municipal health centres.

Muut terveystoiminnat yhteensä Andra hälso- och sjukvård totalt <i>Other human health activities total</i>			Terveystoiminnat palvelut yhteensä Hälsö- och sjukvård tjänster totalt <i>Health care services total</i>			Landskap
Julkinen Offentliga <i>Public</i>	Yksityinen Privata <i>Private</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Julkinen Offentliga <i>Public</i>	Yksityinen Privata <i>Private</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	
1 468	15 101	16 569	142 095	39 560	181 655	Hela landet
437	4 712	5 149	36 038	13 596	49 634	Nyland
34	1 198	1 232	12 506	3 631	16 137	Egentliga Finland
68	571	639	5 795	1 438	7 233	Satakunta
61	325	386	3 803	901	4 704	Egentliga Tavastland
40	1 873	1 913	12 123	4 678	16 801	Birkaland
11	395	406	6 213	1 055	7 268	Päijänne-Tavastland
-	389	389	4 187	943	5 130	Kymmenedalen
111	386	497	2 906	728	3 634	Södra Karelen
137	281	418	4 048	941	4 989	Södra Savolax
322	601	923	9 175	1 621	10 796	Norra Savolax
166	441	607	4 560	905	5 465	Norra Karelen
-	725	725	6 838	1 782	8 620	Mellersta Finland
62	460	522	5 613	1 060	6 673	Södra Österbotten
4	420	424	5 972	1 051	7 023	Österbotten
-	257	257	2 407	381	2 788	Mellersta Österbotten
11	1 274	1 285	11 474	3 253	14 727	Norra Österbotten
-	205	205	2 392	379	2 771	Kajanaland
4	543	547	4 883	1 085	5 968	Lappland
-	45	45	1 162	132	1 294	Åland
8,9	91,1	100	78,2	21,8	100	Hela landet
8,5	91,5	100	72,6	27,4	100	Nyland
2,8	97,2	100	77,5	22,5	100	Egentliga Finland
10,6	89,4	100	80,1	19,9	100	Satakunta
15,8	84,2	100	80,8	19,2	100	Egentliga Tavastland
2,1	97,9	100	72,2	27,8	100	Birkaland
2,7	97,3	100	85,5	14,5	100	Päijänne-Tavastland
-	100,0	100	81,6	18,4	100	Kymmenedalen
22,3	77,7	100	80,0	20,0	100	Södra Karelen
32,8	67,2	100	81,1	18,9	100	Södra Savolax
34,9	65,1	100	85,0	15,0	100	Norra Savolax
27,3	72,7	100	83,4	16,6	100	Norra Karelen
-	100,0	100	79,3	20,7	100	Mellersta Finland
11,9	88,1	100	84,1	15,9	100	Södra Österbotten
0,9	99,1	100	85,0	15,0	100	Österbotten
-	100,0	100	86,3	13,7	100	Mellersta Österbotten
0,9	99,1	100	77,9	22,1	100	Norra Österbotten
-	100,0	100	86,3	13,7	100	Kajanaland
0,7	99,3	100	81,8	18,2	100	Lappland
-	100,0	100	89,8	10,2	100	Åland

105. jatk. • forts. • cont.

105. jatk. • forts. • cont.

Maakunta Region	Toimiala (TOL-2008) • Näringsgren • Activity					
	Sosiaalihuollon laitospalvelut Vård och omsorg med boende Residential care activities			Sosiaalihuollon avopalvelut Öppna sociala insatser Social work activities without accommodation		
	Julkinen Offentliga Public	Yksityinen Privata Private	Yhteensä Totalt Total	Julkinen Offentliga Public	Yksityinen Privata Private	Yhteensä Totalt Total
Koko maa • Whole country	63 978	46 993	110 971	66 723	16 831	83 554
Uusimaa	11 841	13 175	25 016	22 211	6 771	28 982
Varsinais-Suomi	7 070	3 470	10 540	5 841	1 501	7 342
Satakunta	3 773	2 139	5 912	2 181	343	2 524
Kanta-Häme	2 407	1 667	4 074	2 136	440	2 576
Pirkanmaa	5 229	4 330	9 559	6 121	1 273	7 394
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	1 344	1 962	3 306	2 454	398	2 852
Kymenlaakso	2 608	1 831	4 439	1 728	589	2 317
Etelä-Karjala • South Karelia	1 632	1 125	2 757	1 324	396	1 720
Etelä-Savo	2 587	2 028	4 615	1 575	424	1 999
Pohjois-Savo	2 839	2 356	5 195	3 009	787	3 796
Pohjois-Karjala • North Karelia	2 223	1 807	4 030	1 728	332	2 060
Keski-Suomi • Central Finland	3 913	2 304	6 217	3 063	988	4 051
Etelä-Pohjanmaa • South Ostrobothnia	3 143	1 513	4 656	2 254	303	2 557
Pohjanmaa • Ostrobothnia	3 284	1 171	4 455	2 431	370	2 801
Keski-Pohjanmaa • Central Ostrobothnia	881	548	1 429	748	150	898
Pohjois-Pohjanmaa • North Ostrobothnia	4 728	3 313	8 041	4 440	962	5 402
Kainuu	993	775	1 768	916	210	1 126
Lappi • Lapland	2 759	1 418	4 177	2 018	538	2 556
Ahvenanmaa • Åland Islands	724	61	785	545	56	601
%						
Koko maa • Whole country	57,7	42,3	100	79,9	20,1	100
Uusimaa	47,3	52,7	100	76,6	23,4	100
Varsinais-Suomi	67,1	32,9	100	79,6	20,4	100
Satakunta	63,8	36,2	100	86,4	13,6	100
Kanta-Häme	59,1	40,9	100	82,9	17,1	100
Pirkanmaa	54,7	45,3	100	82,8	17,2	100
Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	40,7	59,3	100	86,0	14,0	100
Kymenlaakso	58,8	41,2	100	74,6	25,4	100
Etelä-Karjala • South Karelia	59,2	40,8	100	77,0	23,0	100
Etelä-Savo	56,1	43,9	100	78,8	21,2	100
Pohjois-Savo	54,6	45,4	100	79,3	20,7	100
Pohjois-Karjala • North Karelia	55,2	44,8	100	83,9	16,1	100
Keski-Suomi • Central Finland	62,9	37,1	100	75,6	24,4	100
Etelä-Pohjanmaa • South Ostrobothnia	67,5	32,5	100	88,2	11,8	100
Pohjanmaa • Ostrobothnia	73,7	26,3	100	86,8	13,2	100
Keski-Pohjanmaa • Central Ostrobothnia	61,7	38,3	100	83,3	16,7	100
Pohjois-Pohjanmaa • North Ostrobothnia	58,8	41,2	100	82,2	17,8	100
Kainuu	56,2	43,8	100	81,3	18,7	100
Lappi • Lapland	66,1	33,9	100	79,0	21,0	100
Ahvenanmaa • Åland Islands	92,2	7,8	100	90,7	9,3	100

Lähde: Työssäkäyntitilasto. SVT. Tilastokeskus. • Källa: Sysselsättningsstatistiken. FOS. Statistikcentralen. • Source: Employment statistics. OSF. Statistics Finland.

Sosiaalihuollon palvelut yhteensä Sociala tjänster totalt <i>Social services total</i>			Sosiaali- ja terveystalvet yhteensä Sociala tjänster och hälso- och sjukvård totalt <i>Social and health services total</i>			Landskap
Julkinen Offentliga <i>Public</i>	Yksityinen Privata <i>Private</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Julkinen Offentliga <i>Public</i>	Yksityinen Privata <i>Private</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	
130 701	63 824	194 525	272 796	103 384	376 180	Hela landet
34 052	19 946	53 998	70 090	33 542	103 632	Nyland
12 911	4 971	17 882	25 417	8 602	34 019	Egentliga Finland
5 954	2 482	8 436	11 749	3 920	15 669	Satakunta
4 543	2 107	6 650	8 346	3 008	11 354	Egentliga Tavastland
11 350	5 603	16 953	23 473	10 281	33 754	Birkaland
3 798	2 360	6 158	10 011	3 415	13 426	Päijänne-Tavastland
4 336	2 420	6 756	8 523	3 363	11 886	Kymmenedalen
2 956	1 521	4 477	5 862	2 249	8 111	Södra Karelen
4 162	2 452	6 614	8 210	3 393	11 603	Södra Savolax
5 848	3 143	8 991	15 023	4 764	19 787	Norra Savolax
3 951	2 139	6 090	8 511	3 044	11 555	Norra Karelen
6 976	3 292	10 268	13 814	5 074	18 888	Mellersta Finland
5 397	1 816	7 213	11 010	2 876	13 886	Södra Österbotten
5 715	1 541	7 256	11 687	2 592	14 279	Österbotten
1 629	698	2 327	4 036	1 079	5 115	Mellersta Österbotten
9 168	4 275	13 443	20 642	7 528	28 170	Norra Österbotten
1 909	985	2 894	4 301	1 364	5 665	Kajanaland
4 777	1 956	6 733	9 660	3 041	12 701	Lappland
1 269	117	1 386	2 431	249	2 680	Åland
67,2	32,8	100	72,5	27,5	100	Hela landet
63,1	36,9	100	67,6	32,4	100	Nyland
72,2	27,8	100	74,7	25,3	100	Egentliga Finland
70,6	29,4	100	75,0	25,0	100	Satakunta
68,3	31,7	100	73,5	26,5	100	Egentliga Tavastland
66,9	33,1	100	69,5	30,5	100	Birkaland
61,7	38,3	100	74,6	25,4	100	Päijänne-Tavastland
64,2	35,8	100	71,7	28,3	100	Kymmenedalen
66,0	34,0	100	72,3	27,7	100	Södra Karelen
62,9	37,1	100	70,8	29,2	100	Södra Savolax
65,0	35,0	100	75,9	24,1	100	Norra Savolax
64,9	35,1	100	73,7	26,3	100	Norra Karelen
67,9	32,1	100	73,1	26,9	100	Mellersta Finland
74,8	25,2	100	79,3	20,7	100	Södra Österbotten
78,8	21,2	100	81,8	18,2	100	Österbotten
70,0	30,0	100	78,9	21,1	100	Mellersta Österbotten
68,2	31,8	100	73,3	26,7	100	Norra Österbotten
66,0	34,0	100	75,9	24,1	100	Kajanaland
70,9	29,1	100	76,1	23,9	100	Lappland
91,6	8,4	100	90,7	9,3	100	Åland

106. Kuntien terveys- ja sosiaalipalvelujen henkilöstö toimialoittain 2013
Personalen inom kommunernas hälso- och socialvårdstjänster efter näringsgrenar 2013
Municipal personnel in the health care services and social welfare by type of service, 2013

Toimiala (TOL-2008) • Näringsgren • <i>Activity</i>		
86 Terveyspalvelut • Hälso- och sjukvård • <i>Human health activities</i>		133 046
86101 Varsinaiset sairaalapalvelut • Egentiga sjukhustjänster • <i>Hospital activities proper</i>		81 630
86102 Kuntoutuslaitokset ja sairaskodit • Rehabiliteringsinrättningar och sjukhem • <i>Rehabilitation centres and nursing homes</i>		585
86210 Terveyskeskus- ja vastaavat yleislääkäripalvelut • Allmänpraktiserande läkarverksamhet • <i>General medical practice activities</i>		41 713
86903 Kuvantamistutkimukset • Diagnostisk bildbehandling • <i>Diagnostic imaging examinations</i>		9 118
87–88 Sosiaalipalvelut • Sociala tjänster • <i>Social services</i>		124 399
87 Sosiaalihuollon laitospalvelut • Vård och omsorg med boende • <i>Residential care activities</i>		35 552
8710 Sosiaalihuollon hoitolaitokset • Boende med sjuksköterskevård • <i>Residential nursing care activities</i>		15 526
87101 Ikääntyneiden hoitolaitokset • Boende med sjuksköterskevård för äldre • <i>Residential nursing care activities for the elderly</i>		14 996
87102 Vammaisten hoitolaitokset ¹⁾ • Boende med sjuksköterskevård för funktionshindrade personer ¹⁾ • <i>Residential nursing care activities for the disabled¹⁾</i>		530
8720 Kehitysvammaisten sekä mielenterveys- ja päihdeongelmaisten asumispalvelut • Boende med särskild service för personer med utvecklingsstörning, psykiska funktionshinder eller missbruksproblem • <i>Residential care activities for mental retardation, mental health and substance abuse</i>		7 081
87201 Kehitysvammaisten laitokset ja asumispalvelut • Anstalter och boende med särskild service för personer med utvecklingsstörning • <i>Residential nursing and care activities for mental retardation</i>		6 559
87202 Mielenterveysongelmaisten asumispalvelut • Boende med särskild service för personer med psykiska funktionshinder • <i>Residential care activities for mental health</i>		115
87203 Päihdeongelmaisten laitokset • Anstalter för personer med missbruksproblem • <i>Institutions for substance abusers</i>		295
87204 Päihdeongelmaisten asumispalvelut • Boende med särskild service för personer med missbruksproblem • <i>Residential care activities for substance abuse</i>		112
8730 Vanhusten ja vammaisten asumispalvelut • Vård och omsorg i särskilda boendeformer för äldre och funktionshindrade personer • <i>Residential care activities for the elderly and disabled</i>		9 670
87301 Ikääntyneiden palveluasuminen • Boende med särskild service för äldre • <i>Sheltered housing activities for the elderly</i>		9 027
87302 Vammaisten palveluasuminen (pl. kehitysvammaisten palveluasuminen) • Boende med särskild service för funktionshindrade (exkl. boende med särskild service för personer med utvecklingsstörning) • <i>Sheltered housing activities for the disabled (excl. sheltered housing activities for mental retardation)</i>		643
8790 Muut sosiaalihuollon laitospalvelut • Andra vård och omsorg med boende • <i>Other residential care activities</i>		3 275
87901 Lasten ja nuorten laitokset ja ammatillinen perhehoito • Anstalter för barn och unga och professionell familjevård • <i>Residential and professional family care activities for children and young people</i>		2 031
87902 Ensi- ja turvakodit • Mödra- och skyddshem • <i>Mother and child homes and shelters</i>		11
87909 Muut laitokset ja asumispalvelut • Andra anstalter och annat boende med särskild service • <i>Other institutions and housing services</i>		1 233

106. jatk. • forts. • *cont.*

106. jatk. • forts. • cont.

Toimiala (TOL-2008) • Näringsgren • Activity	
88 Sosiaalihuollon avopalvelut • Öppna sociala insatser • Social work activities without accommodation	88 847
8810 Vanhusten ja vammaisten sosiaalihuollon avopalvelut • Öppna sociala insatser för äldre och funktionshindrade personer • Social work activities without accommodation for the elderly and disabled	23 119
88101 Kotipalvelut ikääntyneille ja vammaisille • Hemservice för äldre och funktionshindrade personer • Home help services for the elderly and disabled	18 029
88102 Ikääntyneiden päivätoiminta • Dagverksamhet för äldre • Day activity services for the elderly	703
88103 Vammaisten päivä- ja työtoiminta • Dag- och arbetsverksamhet för funktionshindrade personer • Day activity and sheltered work services for the disabled	2 843
88109 Muut vanhusten ja vammaisten avopalvelut • Andra öppna instanser för äldre och funktionshindrade personer • Other services without accommodation for the elderly and disabled	1 544
8891 Lasten päivähoitopalvelut • Barndagvård • Child day-care activities	55 529
88911 Lasten päiväkodit • Barndaghem • Child day-care homes	51 237
88919 Muu lasten päivähoito • Annan barndagvård • Other child day-care	4 292
8899 Muualla luokittelemattomat sosiaalihuollon avopalvelut • Övriga öppna socialainstanter • Other social work activities without accommodation n.e.c.	10 199
88991 Kotipalvelut muille kuin ikääntyneille ja vammaisille • Hemservice för andra än äldre och funktionshindrade personer • Home help services for others than the elderly and disabled	232
88992 Päivä- ja työtoiminta muille kuin ikääntyneille ja vammaisille • Dag- och arbetsverksamhet för andra än äldre och funktionshindrade personer • Day activity and sheltered work services for others than the elderly and disabled	1 381
88993 Avomuotoinen päihdekuntoutus • Öppen rehabilitering för personer med missbruksproblem • Outpatient rehabilitation for intoxicant abusers	501
88999 Muut muualla luokittelemattomat sosiaalihuollon avopalvelut • Andra öppna sociala instanser som inte klassificerats på annat håll • Other social work activities without accommodation n.e.c.	8 085
87–88 Sosiaalipalvelut ja 86 Terveyspalvelut yhteensä • Sociala tjänster och 86 Hälso- och sjukvård totalt • Social services and 86 Human health activities total	257 468
84122 Terveysdenhuollon ja sosiaaliturvan hallinto • Administration av hälsovård och socialskydd • Administration of health care and social security	7 362
87–88 Sosiaalipalvelut, 86 Terveyspalvelut ja 84122 Terveysdenhuollon ja sosiaaliturvan hallinto yhteensä • Sociala tjänster, 86 Hälso- och sjukvård och 84122 Administration av hälsovård och socialskydd totalt • Social services, 86 Human health activities and 84122 Administration of health care and social security total	264 830

1) Pl. kehitysvammaisten laitospalvelut • Exkl. anstaltsvård för personer med utvecklingsstörning • Excl. residential nursing care activities for mental retardation.

Lähde: Kuntasektorin palkat. SVT. Tilastokeskus • Källa: Löner inom kommunsektorn. FOS. Statistikcentralen. • Source: Local government sector wages and salaries. OSF. Statistics Finland.

107. Terveys- ja sosiaalipalvelujen henkilöstö ammattiryhmittäin 2011
Personalen inom hälso- och socialvårdstjänster efter yrkeskategorier 2011
Personnel in the health care services and social welfare by occupational group, 2011

Ammattiluokitus 2010 • <i>Classification of occupations 2010</i>			Miehiä Män Men
			%
1341	Lastenhoidon johtajat • <i>Child care services managers</i>	2 280	7,8
1342	Terveystenhuollon johtajat • <i>Health services managers</i>	810	47,6
1343	Vanhustenhuollon johtajat • <i>Old-age care services managers</i>	500	15,5
1344	Sosiaalihuollon johtajat • <i>Social welfare managers</i>	1 820	31,3
11xx	Muut johtajat • <i>Other managers</i>	1 130	38,5
2111	Fyysikot ja astronomit • <i>Physicists and astronomers</i>	140	64,1
2113	Kemistit • <i>Chemists</i>	170	24,3
2131	Biologit, kasvi- ja eläintieteilijät ym. erityisasiantuntijat • <i>Biologists, botanists, zoologists and related professionals</i>	170	19,0
2212	Ylilääkärit ja erikoislääkärit • <i>Specialist medical practitioners</i>	16 740	41,0
2221	Ylihoitajat ja osastonhoitajat • <i>Nursing professionals</i>	5 460	41,0
22211	Ylihoitajat • <i>Matrons</i>	400	6,5
22212	Osastonhoitajat • <i>Ward sisters</i>	5 060	6,5
2261	Hammaslääkärit • <i>Dentists</i>	3 910	29,7
2262	Proviisorit • <i>Pharmacists</i>	110	18,5
2265	Ravitsemusalan erityisasiantuntijat • <i>Dieticians and nutritionists</i>	230	3,1
2266	Kuulontutkijat ja puheterapeutit • <i>Audiologists and speech therapists</i>	1 080	1,0
2269	Muut muualla luokittelemattomat terveydenhuollon erityisasiantuntijat • <i>Health professionals not elsewhere classified</i>	690	29,0
2342	Lastentarhanopettajat • <i>Early childhood educators</i>	15 500	2,8
2634	Psykologit • <i>Psychologists</i>	3 290	13,7
2635	Sosiaalityön erityisasiantuntijat • <i>Social work and counselling professionals</i>	8 120	10,0
2xxx	Muut erityisasiantuntijat • <i>Other professionals</i>	3 490	33,3
3211	Lääketieteellisen kuvantamis- ja laitetekniikan asiantuntijat • <i>Medical imaging and therapeutic equipment technicians</i>	2 750	11,5
3212	Bioanalytikot (terveydenhuolto) • <i>Medical and pathology laboratory technicians</i>	5 360	3,8
3213	Farmaseutit • <i>Pharmaceutical technicians and assistants</i>	540	5,9
3221	Sairaanhoidajat ja terveydenhoitajat ja kätilöt • <i>Nursing and midwifery associate professionals</i>	61 700	6,1
32211	Sairaanhoidajat • <i>Nurses</i>	51 220	7,3
32212	Terveydenhoitajat • <i>Public health nurses</i>	8 280	0,5
3222	Kätilöt • <i>Midwifery associate professionals</i>	2 200	0,3
3251	Suuhygienistit • <i>Dental assistants and therapists</i>	1 540	1,9
3255	Fysioterapeutit ym. • <i>Physiotherapy technicians and assistants</i>	8 150	18,1
3258	Sairaankuljetuksen ensihoitajat • <i>Ambulance workers</i>	1 690	67,1
3259	Muut muualla luokittelemattomat terveydenhuollon asiantuntijat • <i>Health associate professionals not elsewhere classified</i>	2 300	11,1
3412	Sosiaalialan ohjaajat ja neuvojat ym. • <i>Social work associate professionals</i>	18 710	19,6
3xxx	Muut asiantuntijat • <i>Other associate professionals</i>	13 350	12,0
4xxx	Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät • <i>Clerical support workers</i>	10 590	10,6

Julkinen sektori Offentlig Public	Syntyperältään muut kuin suomalaiset <i>Utländsk bakgrund</i> <i>Foreign descent</i>	Ulkomaisten kansalaiset Utländsk medborgare <i>Foreign citizens</i>	Yrkesklassificering 2010
80,3	1,7	0,8	Chefer inom barnomsorg
37,5	2,7	1,2	Chefer inom hälso- och sjukvård
29,2	0,9	0,0	Chefer inom äldrevård
35,4	2,0	0,5	Chefer inom socialvård
29,0	1,6	0,4	Övriga chefer
96,5	2,1	0,7	Fysiker och astronomer
81,1	2,1	2,1	Kemister
67,9	6,8	4,2	Biologer, botanister, zoologer m.fl.
76,4	8,6	4,2	Örnläkare och specialistläkare
86,8	8,6	4,2	Överskötare och avdelningsskötare
82,4	0,4	0,0	Överskötare
87,1	0,7	0,1	Avdelningsskötare
55,9	5,6	2,9	Tandläkare
94,4	3,0	1,1	Provisorer
90,3	0,8	0,4	Specialister inom näringslära
65,0	1,3	0,4	Audiologer och logopeder
67,1	5,2	3,3	Övriga specialister inom hälso- och sjukvården utan annan klassificering
90,1	2,3	1,2	Barnträdgårdslärare
69,0	2,1	0,8	Psykologer
62,6	2,0	0,7	Specialister inom socialt arbete
58,1	3,0	1,1	Specialister inom övriga branscher
79,8	1,8	0,5	Experter, bilddiagnostik och medicinteknisk utrustning
76,2	2,2	0,6	Bioanalytiker (hälsovården)
97,4	2,4	0,5	Farmaceuter
85,7	3,0	1,2	Sjukskötare m.fl.
86,3	3,3	1,4	Sjukskötare
78,4	1,3	0,2	Hälsovårdare
97,5	2,4	0,4	Barnmorskor
61,3	2,4	0,4	Munhygienister
40,1	1,8	0,6	Fysioterapeuter m.fl.
46,9	1,8	0,3	Akutvårdare inom sjuktransporten
40,8	1,7	0,7	Övriga experter inom hälso- och sjukvården utan annan klassificering
61,8	3,0	0,9	Handledare och rådgivare inom socialsektorn
77,7	1,9	0,7	Övriga experter
55,2	3,0	1,2	Kontors- och kundtjänstpersonal

107. jatk. • forts. • cont.

107. jatk. • forts. • cont.

Ammattiluokitus 2010 • Classification of occupations 2010			Miehiä Män Men
			%
5311	Lastenhoitotyöntekijät • Child care workers	38 370	2,3
5312	Koulunkäyntiavustajat • Teachers' aides	520	9,4
5321	Lähihoitajat • Health care assistants	75 120	8,8
53211	Mielenterveyshoitajat • Practical mental nurses	4 210	36,0
53212	Kehitysvammaisten hoitajat • Mental handicap nurses	5 520	11,9
53213	Sosiaalialan hoitajat • Social work assistants	42 780	7,4
53219	Muut lähihoitajat • Other practical nurses	22 610	5,7
5322	Kodinhoitajat (kotipalvelutoiminta) • Home-based personal care workers	19 270	3,9
53221	Kotityöpalvelutyöntekijät • Household service workers	17 830	3,1
53222	Henkilökohtaiset avustajat, omaishoitajat ym. • Personal care workers, family carers, etc.	1 440	14,0
5329	Muut terveydenhuoltoalan työntekijät • Personal care workers in health services not elsewhere classified	9 120	9,3
53291	Hammashoitajat • Dental assistants	4 810	1,4
53292	Välinehuoltajat • Equipment maintenance assistants	2 010	4,7
53293	Apteekkien lääketyöntekijät • Pharmaceutical assistants	240	2,9
53294	Hierojat ja kuntohoitajat • Massage therapists and practical rehabilitation nurses	2 060	33,3
5xxx	Muut palvelutyöntekijät • Other service occupations	6 060	24,4
678x	Muut työntekijät tasot 6-8 • Other occupations levels 6-8	2 220	71,5
91123	Sairaala- ja laitospulaiset • Hospital and institutional helpers	20 290	8,4
91124	Päiväkotiapulaiset • Kindergarten assistants	3 570	4,1
9xxx	Muut työntekijät • Elementary occupations	6 110	24,7
Yhteensä sosiaali- ja terveyspalvelut • Social welfare and health care services total		376 180	11,6

Lähde: Työssäkäyntitilasto. SVT. Tilastokeskus. • Källa: Sysselsättningsstatistiken. FOS. Statistikcentralen. • Source: Employment statistics. OSF. Statistics Finland.

Julkinen sektori Offentlig Public	Syntyperältään muut kuin suomalaiset <i>Utländsk bakgrund</i> <i>Foreign descent</i>	Ulkomaiden kansa- laiset <i>Utländsk medborgare</i> <i>Foreign citizens</i>	Yrkesklassificering 2010
90,7	3,3	1,4	Personal inom barnomsorgen
64,8	3,8	1,3	Skolgångsbiträden
65,1	4,6	2,1	Närvårdare
68,2	1,8	0,4	Mentalhälsovårdare
68,4	4,2	1,9	Vårdare av utvecklingshämmande
53,0	5,5	2,7	Vårdare inom socialsektorn
86,6	3,7	1,4	Övriga närvårdare
82,0	3,2	1,6	Hemvårdare (hemvårdstjänster)
81,8	3,1	1,5	Hemvårdspersonal
85,4	5,0	2,6	Personliga assistenter, närståendevårdare m.fl.
63,0	3,9	1,4	Övrig personal inom hälso- och sjukvården
66,1	3,7	1,2	Tandskötare
88,8	6,4	2,1	Instrumentvårdare
96,2	3,2	0,7	Läkemedelsarbetare på apotek
26,5	3,0	1,4	Massörer och konditionsskötare
44,7	4,2	1,7	Övriga kundtjänstepersonal
64,7	4,3	2,0	Övriga personal nivå 6–8
72,7	8,0	4,9	Sjukhus- och vårdbiträden
81,8	9,2	5,2	Daghemsbiträden
60,9	7,7	4,8	Övriga arbetstagare
72,5	3,8	1,8	Socialtjänster och hälso- och sjukvård totalt

108. Suomessa laillistetut työikäiset suomalaiset terveydenhuollon ammattilaiset¹⁾ ulkomailla 2003–2013
I Finland legitimerade yrkesutbildade¹⁾ personer inom hälso- och sjukvården, 2003–2013
Health care professionals¹⁾ licensed in Finland who practice abroad, 2003–2013

Ammattiryhmä • Yrkeskategori • Occupational group	2003	2006	2009	2011	2012	2013
Ulkomailla 31.12. olleet yhteensä • Utomlands 31.12 totalt. • Abroad on 31 Dec, total						
Lääkärit • Läkare • Physicians	970	905	845	880	865	890
Sairaanhoitajat • Sjukskötare • Nurses	3 680	3 610	3 290	3 120	3 100	3 100
Muut terveydenhuollon ammatit • Andra hälso- och sjukvårdsyrken • Other health care occupations	4 310	4 010	3 600	3 370	3 300	3 300
Ulkomailla olleet sairaanhoitajat 31.12. • Sjukskötare utomlands 31.12 • Nurses abroad 31 Dec, total						
Ruotsi • Sverige • Sweden	1 780	1 640	1 395	1 345	1 250	1 240
Norja • Norge • Norway	760	630	570	535	525	535
Yhdistynyt kuningaskunta • Storbritannien • United Kingdom	355	355	355	350	345	345
Sveitsi • Schweiz • Switzerland	340	325	295	285	245	235
USA • USA	190	200	185	205	200	200
Saksa • Tyskland • Germany	275	245	195	175	155	155
Australia • Australien • Australia	45	60	65	70	70	70
Tanska • Danmark • Denmark	75	75	65	65	55	50
Kanada • Kanada • Canada	65	55	55	50	45	45
Hollanti • Nederländerna • Netherlands	40	40	40	45	40	40
Espanja • Spanien • Spain	60	55	50	45	45	45
Viro • Estland • Estonia	10	10	25	35	35	40
Itävalta • Österrike • Austria	35	35	30	30	30	30
Ranska • Frankrike • France	30	35	30	30	30	30
Italia • Italien • Italy	35	35	35	30	30	30
Muut maat yhteensä • Andra länder totalt • Other countries total	210	210	205	210	205	200
Yhteensä • Totalt • Total	4 305	4 005	3 595	3 505	3 305	3 295

1) 62-vuotiaat ja nuoremmat. • 62 år och yngre. • Aged 62 and under.

Lähde: Terveydenhuollon ammattihenkilöt. SVT. THL. • Källa: Yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. FOS. THL. • Source: Health care professionals. OSF. THL.

109. Ulkomaan kansalaisten tai syntyperältään muiden kuin suomalaisten osuuksia eräissä terveys- ja sosiaalipalvelujen ammateissa 2006–2011
Andelar utländska medborgare eller av annan härkomst än finsk i vissa yrken inom hälso- och socialvårdstjänster 2006–2011
Percentage of foreign nationals or persons originally from outside Finland in certain occupations in the health care services and social welfare, 2006–2011

Ammattiryhmä • Yrkeskategori • Occupational group		2006	2009	2010	2011	2006	2009	2010	2011
						%			
Ulkomaiden kansalaiset • Utländska medborgare • Foreign citizens									
2221	Lääkärit • Läkare • Physicians	420	565	570	695	2,8	3,6	3,5	4,2
2222	Hammaslääkärit • Tandläkare • Dentists	65	90	90	105	1,6	2,3	2,2	2,7
2332	Lastentarhanopettajat • Barnträdgårdslärare • Pre-primary education teaching professionals	95	120	145	180	0,8	0,9	1,0	1,2
2446	Sosiaalityöntekijät ja vastaavat asiantuntijat • Socialarbetare och liknande experter • Social workers and similar professionals	20	45	50	50	0,4	0,8	1,0	0,7
32311, 32312, 3232	Sairaan-, terveydenhoitajat ja kätilöt yhteensä • Sjukskötare, hälsovårdare och barnmorskor totalt • Nurses, public health nurses and midwives total	270	530	615	725	0,5	0,9	1,0	1,2
3460	Sosiaalialan ohjaajat ja kasvattajat • Handledare och socialpedagoger • Social work instructors and educators	150	220	205	190	1,0	1,1	1,0	1,0
51321	Apu-, perus- ja lähihoitajat • Primärskötare och närvårdare • Practical nurses	380	895	1 380	1 560	1,0	1,8	1,9	2,1
91321	Sairaala- ja hoitoapulaiset • Sjukhus- och vårdbiträden • Assistant nurses and hospital ward assistants	415	860	940	1 010	1,8	4,1	4,5	5,0
Yhteensä • Totalt • Total		3 385	5 635	6 060	6 825	1,0	1,5	1,7	1,8
Syntyperältään muut kuin suomalaiset • Utländsk bakgrund • Foreign descent									
2221	Lääkärit • Läkare • Physicians	910	1 180	1 240	1 410	6,1	7,5	7,6	8,4
2222	Hammaslääkärit • Tandläkare • Dentists	140	190	185	215	3,4	4,8	4,7	5,5
2332	Lastentarhanopettajat • Barnträdgårdslärare • Pre-primary education teaching professionals	200	270	320	365	1,7	1,9	2,1	2,3
2446	Sosiaalityöntekijät ja vastaavat asiantuntijat • Socialarbetare • Social workers	65	120	140	145	1,3	2,0	1,8	2,0
32311, 32312, 3232	Sairaan-, terveydenhoitajat ja kätilöt yhteensä • Sjukskötare, hälsovårdare och, barnmorskor totalt • Nurses, public health nurses and midwives total	855	1 415	1 610	1 835	1,6	2,4	2,7	3,0
3460	Sosiaalialan ohjaajat ja kasvattajat • Handledare och socialpedagoger • Social work instructors and educators	380	610	615	570	2,4	3,1	3,1	3,1
51321	Apu-, perus- ja lähihoitajat • Primärskötare och närvårdare • Practical nurses	975	2 085	3 100	3 465	2,5	4,1	4,3	4,6
91321	Sairaala- ja hoitoapulaiset • Sjukhus- och vårdbiträden • Assistant nurses and hospital ward assistants	740	1 395	1 550	1 630	3,2	6,6	7,5	8,0
Yhteensä • Totalt • Total		7 795	12 480	13 310	14 780	2,3	3,4	3,6	3,9

Lähde: Työssäkäyntitilasto. SVT. Tilastokeskus. • Källa: Sysselsättningsstatistiken. FOS. Statistikcentralen. • Source: Employment statistics. OSF. Statistics Finland.

110. Sosiaalimenot kohderyhmittäin ja asukasta kohti 1980–2012
Sociala utgifter efter funktion och per invånare 1980–2012
Social expenditure by function and per capita 1980–2012

Vuosi År Year	Sairaus ja terveys Sjukdom/ hälso- och sjukvård Sickness and health	Toiminta- rajoit- teisuus ¹⁾ Funk- tions- hinder ¹⁾ Disability ¹⁾	Vanhuus ¹⁾ Ålderdom ¹⁾ Old age ¹⁾	Leski ja muut omai- set Efter- levande Surviv- ors	Perhe ja lapset Familj och barn Family and children	Työttö- myys Arbets- löshet Unemp- loy- ment	Asumi- nen ¹⁾ Boende ¹⁾ Hou- sing ¹⁾	Muu sosiaali- turva Övrigt socialt skydd Other social protec- tion	Hallinto Adminis- tration Adminis- tration	Yhteensä Totalt Total	Asukasta kohti Per invånare Per capita
Milj. € (käyvin hinnoin) • Mn € (till löpande priser) • EUR million (at current prices)											
1980	1 808	1 049	1 957	313	622	275	69	53	188	6 334	1 323
1985	3 707	1 939	4 081	566	1 475	969	100	180	420	13 436	2 736
1990	6 075	3 312	6 312	890	2 879	1 299	161	408	765	22 101	4 422
1991	6 499	3 715	6 975	985	3 241	2 140	215	535	749	25 053	4 982
1992	6 257	4 042	7 515	1 067	3 439	3 527	313	606	758	27 525	5 445
1993	5 949	4 210	7 881	1 118	3 378	4 476	320	581	758	28 670	5 646
1994	5 864	4 303	8 099	1 130	3 942	4 523	411	591	837	29 700	5 825
1995	6 144	4 394	8 480	1 144	3 920	4 220	441	615	843	30 200	5 902
1996	6 462	4 447	9 031	1 175	3 775	4 221	387	710	952	31 161	6 072
1997	6 676	4 466	9 096	1 208	3 835	4 061	365	741	834	31 281	6 077
1998	6 943	4 427	9 379	1 217	3 918	3 683	440	671	984	31 662	6 136
1999	7 196	4 448	9 782	1 252	3 980	3 537	497	663	844	32 200	6 227
2000	7 637	4 467	10 233	1 276	4 007	3 372	467	671	1 011	33 142	6 397
2001	8 263	4 621	11 023	1 340	4 088	3 314	401	724	1 057	34 831	6 705
2002	8 880	4 800	11 793	1 388	4 169	3 509	413	785	1 174	36 910	7 089
2003	9 399	4 970	12 448	1 415	4 281	3 707	430	814	1 252	38 716	7 417
2004	10 005	5 178	13 068	1 446	4 495	3 845	436	811	1 284	40 567	7 747
2005	10 528	5 262	13 697	1 470	4 705	3 770	437	813	1 318	42 001	8 006
2006	11 139	5 369	14 531	1 507	4 848	3 622	439	950	1 397	43 802	8 316
2007	11 683	5 570	15 451	1 549	5 101	3 430	431	984	1 415	45 615	8 625
2008	12 654	5 947	16 301	1 591	5 414	3 346	778	1 054	1 485	48 572	9 140
2009	13 078	6 244	17 989	1 666	5 687	4 147	852	1 234	1 530	52 427	9 820
2010	13 468	6 419	19 116	1 724	5 845	4 370	923	1 301	1 480	54 645	10 190
2011	14 156	6 558	20 384	1 700	6 095	3 879	973	1 444	1 506	56 695	10 520
2012	14 836	6 761	22 055	1 744	6 388	4 057	1 048	1 593	1 536	60 017	11 086

1) 1.1.2008 astui voimaan uusi eläke- ja vammaisetuuslainsäädäntö, joka vaikutti myös tilastointiin. • Den 1 januari 2008 trädde den nya lagstiftningen om pensions- och handikappförmåner i kraft, vilket också påverkade statistiken. • The entry-into force of new legislation on pension and disability benefits on 1 January 2008 had some effects on the statistics.

Lähde: Sosiaalimenot. SVT. THL. • Källa: Sociala utgifter. FOS. THL. • Source: Social protection expenditure. OSF. THL.

111. Toimeentuloturvan ja palveluiden osuus sosiaalimenoista pääryhmittäin 1985–2012
Utkomstskyddets och tjänsternas andel av de sociala utgifterna efter funktion 1985–2012
Cash benefits and benefits in kind as a share of social protection expenditure by function, 1985–2012

Pääryhmä • Funktion • <i>Function</i>	1985	1990	1995	2000	2005	2009	2010	2011	2012
	%								
Sairaus ja terveys • Sjukdom/hälsö- och sjukvård • <i>Sickness and health</i>									
Toimeentuloturva • Utkomstskydd • <i>Cash benefits</i>	23,2	22,0	19,6	20,0	17,6	17,1	17,1	16,9	16,5
Palvelut • Tjänster • <i>Benefits in kind</i>	76,8	78,0	80,4	80,0	82,4	82,9	82,9	83,1	83,5
Toimintarajoitteisuus • Funktionshinder • <i>Disability</i>									
Toimeentuloturva • Utkomstskydd • <i>Cash benefits</i>	84,1	83,6	83,4	77,3	72,6	69,6	68,7	66,5	64,8
Palvelut • Tjänster • <i>Benefits in kind</i>	15,9	16,4	16,6	22,7	27,4	30,4	31,3	33,5	35,2
Vanhuus • Ålderdom • <i>Old age</i>									
Toimeentuloturva • Utkomstskydd • <i>Cash benefits</i>	89,9	89,4	90,2	89,7	89,0	88,6	89,0	89,2	89,4
Palvelut • Tjänster • <i>Benefits in kind</i>	10,1	10,6	9,8	10,3	11,0	11,4	11,0	10,8	10,6
Leski ja muut omaiset • Efterlevande • <i>Survivors</i>									
Toimeentuloturva • Utkomstskydd • <i>Cash benefits</i>	99,0	99,0	99,2	99,6	99,7	99,7	99,8	99,7	99,8
Palvelut • Tjänster • <i>Benefits in kind</i>	1,0	1,0	0,8	0,4	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2
Perhe ja lapset • Familj och barn • <i>Family and children</i>									
Toimeentuloturva • Utkomstskydd • <i>Cash benefits</i>	57,3	58,0	66,7	58,6	54,6	50,9	50,6	49,0	47,9
Palvelut • Tjänster • <i>Benefits in kind</i>	42,7	42,0	33,3	41,4	45,4	49,1	49,4	51,0	52,1
Työttömyys • Arbetslöshet • <i>Unemployment</i>									
Toimeentuloturva • Utkomstskydd • <i>Cash benefits</i>	86,3	84,9	93,8	91,0	89,9	89,2	87,8	86,0	87,4
Palvelut • Tjänster • <i>Benefits in kind</i>	13,7	15,1	6,2	9,0	10,1	10,8	12,2	14,0	12,6
Asuminen • Boende • <i>Housing</i>									
Toimeentuloturva • Utkomstskydd • <i>Cash benefits</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Palvelut • Tjänster • <i>Benefits in kind</i>	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Muu • Övrigt • <i>Other</i>									
Toimeentuloturva • Utkomstskydd • <i>Cash benefits</i>	54,0	52,6	71,5	62,8	53,9	53,6	52,1	55,0	54,9
Palvelut • Tjänster • <i>Benefits in kind</i>	46,0	47,4	28,5	37,2	46,1	46,4	47,9	45,0	45,1
Sosiaalimenot yhteensä • Sociala utgifterna totalt • <i>Social protection expenditure total</i>									
Toimeentuloturva • Utkomstskydd • <i>Cash benefits</i>	65,3	63,8	70,4	66,2	63,2	61,8	61,9	61,2	61,2
Palvelut • Tjänster • <i>Benefits in kind</i>	34,7	36,2	29,6	33,8	36,8	38,2	38,1	38,8	38,8

Lähde: Sosiaalimenot. SVT. THL. • Källa: Sociala utgifter. FOS. THL. • Source: Social protection expenditure. OSF. THL.

112. Sosiaalimenojen rahoitus 1980–2012

Finansiering av de sociala utgifterna 1980–2012

Social protection expenditure by source of finance, 1980–2012

Vuosi År Year	Valtio Staten State	Kunnat Kommunerna Municipalities	Työnantajat Arbetsgivarna Employers	Vakuutetut Försäkradet Insured	Muut tulot Övriga inkomster Other income
%					
1980	24,0	12,6	49,6	7,7	6,1
1985	26,6	15,3	42,0	8,7	7,3
1990	25,0	15,6	44,1	8,0	7,4
1991	28,8	15,3	40,9	7,2	7,8
1992	29,4	15,2	36,7	10,4	8,3
1993	30,3	15,1	34,7	12,3	7,7
1994	30,6	15,8	32,9	14,2	6,4
1995	29,1	16,7	33,6	13,7	7,0
1996	28,3	16,2	35,2	13,1	7,3
1997	26,9	17,3	35,4	13,4	6,9
1998	25,5	18,2	37,0	12,3	7,0
1999	24,7	18,7	37,4	12,5	6,7
2000	24,0	19,1	37,6	12,0	7,2
2001	23,3	19,3	38,5	11,5	7,4
2002	23,7	19,5	39,1	11,0	6,7
2003	24,7	19,5	38,8	10,8	6,2
2004	24,6	19,1	38,7	10,8	6,8
2005	24,6	19,0	38,1	11,3	7,0
2006	24,7	18,6	37,8	11,6	7,3
2007	24,1	18,7	37,6	11,7	7,9
2008	24,6	18,2	37,6	10,9	8,7
2009	26,9	18,1	37,3	11,2	6,5
2010	28,4	17,7	35,8	12,1	6,0
2011	27,6	18,4	35,4	12,0	6,6
2012	27,7	19,3	34,9	12,5	5,6

Lähde: Sosiaalimenot. SVT. THL. • Källa: Sociala utgifter. FOS. THL. • Source: Social protection expenditure. OSF. THL.

113. Terveysthuollon menot toiminnoittain 1995–2012
Hälso- och sjukvårdsutgifter efter funktion 1995–2012
Health expenditure by function, 1995–2012

Toiminnot • Funktion • Function	1995	2000	2005	2007	2010	2011	2012
	Milj. € (käyvin hinnoin) • Mn € (till löpande priser) • EUR milion (at current prices)						
Erikoissairaanhoido • Specialiserad sjukvård • Specialised health care	2 462	3 085	4 372	4 726	5 509	5 970	6 289
Perusterveydenhuolto ¹⁾ • Primärvård ¹⁾ • Primary health care ¹⁾	1 461	1 743	2 405	2 612	2 845	2 980	3 074
Suun tervetdenhuolto • Munhålsövärd • Oral health care	409	516	714	825	956	1 023	1 036
Työterveys- ja opiskeluterveydenhuolto • Företagshålsövärd och studerandehålsövärd • Occupational and student health care	231	336	498	576	699	778	819
Vanhusten laitoshoido • Institutionsvård för äldre • Institutional care for older people	480	549	699	768	798	765	733
Sairausvakuutuksen korvaama yksityinen terveydenhuolto • Privat hälso- och sjukvård som ersätts av sjukförsäkringen • Private health care reimbursed under National Health Insurance	476	621	761	859	962	1 008	1 034
Muu tervetdenhuolto • Övrig hälso- och sjukvård • Other health care	161	170	222	229	249	245	249
Lääkkeit ja muut lääkinälliset kulutustavarat • Läkemedel och andra medicinska förbrukningsartiklar • Pharmaceuticals and other medical non-durables	1 038	1 455	2 118	2 140	2 226	2 256	2 321
Hoitolaitteet ja muut lääkinälliset kestokulutustavarat • Terapeutiska hjälpmedel och andra medicinska varaktiga varor • Therapeutical appliances and other medical durables	205	264	345	392	457	475	468
Terveysthuollon hallintomenot • Administration av hälso- och sjukvård • Health administration	226	265	348	381	312	302	310
Matkat • Resor • Travels	100	133	187	221	278	305	329
Terveysthuollon bruttoinvestoinnit • Hälso- och sjukvårdens bruttoinvesteringar • Gross investment in health care	293	407	601	737	778	779	819
Terveysthuoltomenot yhteensä • Totala hälso- och sjukvårdsutgifter • Total Health Expenditure	7 541	9 543	13 270	14 464	16 068	16 885	17 480

1) Pl. työterveys-, opiskelu- ja suun tervetdenhuolto • Exkl. företagshålsövärd, studerandehålsövärd och munhålsövärd. • Excl. occupational, student and oral health care.

Lähde: Terveysthuollon menot ja rahoitus. SVT. THL. • Källa: Hälso- och sjukvårdsutgifter samt deras finansiering. FOS. THL. • Source: Health expenditure and financing. OSF. THL.

114. Terveysthuollon menot rahoittajittain 1995–2012
Hälsö- och sjukvårdsutgifter efter finansier 1995–2012
Health expenditure by source of funding, 1995–2012

Rahoittajat • Finansier • Source of funding	1995	2000	2005	2007	2010	2011	2012
	%						
Julkinen rahoitus • Offentlig sektor • General government	71,7	71,5	74,0	74,6	74,4	74,8	75,2
Yleinen julkishallinto (pl. Kela) • Offentlig sektor exkl. sociala trygghetsfonder • General government excluding social security funds	59,0	57,4	59,2	59,7	59,7	60,2	60,7
Valtio • Staten • Central government	26,5	17,8	21,5	22,5	25,4	25,1	25,1
Kunnat • Kommunala sektorer • Local/municipal government	32,5	39,6	37,8	37,2	34,3	35,1	35,6
Kela • Sociala trygghetsfonder • Social security funds	12,7	14,1	14,8	14,9	14,7	14,5	14,5
Yksityinen rahoitus • Privat sektor • Private sector	28,3	28,5	26,0	25,4	25,6	25,2	24,8
Avustuskassat • Privata socialförsäkringar • Private social insurance	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
Yksityinen vakuutus • Privata försäkringsbolag (ej för socialförsäkringar) • Private insurance enterprises (other than social insurance)	2,0	2,0	1,7	1,8	1,8	1,7	1,7
Kotitaloudet • Privata hushållsutgifter ur egen ficka • Private household out-of-pocket expenditure	22,6	22,4	20,1	19,4	19,7	19,2	18,7
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt • Hushållens icke-vinstdrivande organisationer (HIO) • Non-profit institutions serving households (other than social insurance)	1,2	1,2	1,2	1,3	1,1	1,0	1,0
Työnantajat • Bolag (ej sjukförsäkringar) • Corporations (other than health insurance)	2,0	2,4	2,5	2,6	2,8	3,0	3,0
Yhteensä • Totalt • Total	100	100	100	100	100	100	100

Lähde: Terveysthuollon menot ja rahoitus. SVT. THL • Källa: Hälsö- och sjukvårdsutgifter samt deras finansiering. FOS. THL • Source: Health expenditure and financing. OSF. THL

115. Sosiaalimenot asukasta kohti ostovoimapariteetin mukaan EU- ja ETA-maissa 2005–2011
Sociala utgifter per invånare enligt köpkraftsparitet i EU- och EES-länder 2005–2011
Social protection expenditure per capita by purchasing power parity in EU and EEA countries, 2005–2011

Maa • Land • Country	2005	2008	2009	2010	2011
€					
Suomi • Finland • Finland	6 488	7 599	7 944	8 318	8 549
Ruotsi • Sverige • Sweden	8 306	9 024	8 993	9 034	9 119
Norja • Norge • Norway	8 602	9 879	10 159	10 563	10 907
Tanska • Danmark • Denmark	7 922	9 165	9 604	10 118	10 078
Islanti • Island • Iceland	6 080	6 712	6 958	6 870	7 275
Alankomaat • Nederländerna • Netherlands	8 291	9 752	10 004	10 157	10 377
Belgia • Belgien • Belgium	7 270	8 017	8 275	8 665	8 952
Bulgaria • Bulgarien • Bulgaria	1 199	1 682	1 791	1 996	2 134
Espanja • Spanien • Spain	4 722	5 539	5 901	5 989	6 031
Irlanti • Irland • Ireland	5 488	6 481	7 295	8 130	8 639
Iso-Britania • Storbritannien • Great Britain	7 203	7 276	7 449	6 976	6 975
Italia • Italien • Italy	6 006	7 047	7 108	7 518	7 486
Itävalta • Österrike • Austria	8 099	8 864	9 040	9 492	9 556
Kreikka • Grekland • Greece	4 951	6 020	6 147	6 199	6 172
Kroatia • Kroatien • Croatia	..	2 965	3 022	3 052	3 094
Kypros • Cypren • Cyprus	3 702	4 782	4 849	5 135	5 277
Latvia • Lettland • Latvia	1 436	1 927	2 134	2 410	2 278
Liettua • Litauen • Lithuania	1 704	2 692	2 932	2 940	2 957
Luxemburg • Luxemburg • Luxembourg	11 495	12 867	13 086	13 160	13 275
Malta • Malta • Malta	3 154	3 622	3 870	4 024	4 010
Portugali • Portugal • Portugal	4 255	4 587	4 901	5 087	4 985
Puola • Polen • Poland	2 302	2 767	2 911	3 198	3 384
Ranska • Frankrike • France	7 880	8 460	8 691	9 079	9 326
Romania • Rumänien • Romania	1 054	1 731	1 953	2 156	2 066
Saksa • Tyskland • Germany	7 868	8 218	8 584	9 132	9 295
Slovakia • Slovakien • Slovakia	2 344	3 009	3 261	3 541	3 583
Slovenia • Slovenien • Slovenia	4 390	4 817	4 861	5 067	5 231
Sveitsi • Schweiz • Switzerland	7 931	8 766	9 045	9 306	9 476
Tšekki • Tjeckien • Czech Republic	3 483	3 744	4 084	4 166	4 275
Unkari • Ungern • Hungary	3 253	3 755	3 829	3 893	4 064
Viro • Estland • Estonia	1 773	2 560	2 826	2 830	2 807
EU28	..	6 676	6 933	7 152	7 260
EU27	6 077	6 705	6 964	7 184	7 292

Lähde: Eurostat, Sosiaalisen suojelun tietokanta. (ESSPROS). • Källa: Eurostat, Socialt skydd -databas. (ESSPROS). • Source: Eurostat, Database on social protection. (ESSPROS). <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

116. Sosiaalimenojen BKT-suhde EU- ja ETA-maissa 2005–2011

Sociala utgifternas andel av BNP i EU- och EES-länder 2005–2011

Social protection expenditure as a share of GDP in EU and EEA countries, 2005–2011

Maa • Land • Country	2005	2008	2009	2010	2011
	%				
Suomi • Finland • Finland	26,7	26,2	30,4	30,6	30,0
Ruotsi • Sverige • Sweden	31,1	29,5	32,0	30,4	29,6
Norja • Norge • Norway	23,7	22,2	26,0	25,6	25,2
Tanska • Danmark • Denmark	30,2	30,7	34,7	34,3	34,3
Islanti • Island • Iceland	21,7	22,0	25,4	24,5	25,0
Alankomaat • Nederländerna • Netherlands	27,9	28,5	31,6	32,1	32,3
Belgia • Belgien • Belgium	27,3	28,3	30,6	30,1	30,4
Bulgaria • Bulgarien • Bulgaria	15,1	15,5	17,2	18,1	17,7
Espanja • Spanien • Spain	20,6	22,2	25,4	25,8	26,1
Irlandi • Irland • Ireland	17,5	21,5	26,5	28,5	29,6
Iso-Britania • Storbritannien • Great Britain	25,8	25,8	28,6	27,4	27,3
Italia • Italien • Italy	26,3	27,7	29,9	29,9	29,7
Itävalta • Österrike • Austria	28,8	28,5	30,7	30,6	29,5
Kreikka • Grekland • Greece	24,9	26,2	28,0	29,1	30,2
Kroatia • Kroatien • Croatia	..	18,7	20,8	21,0	20,6
Kypros • Cypern • Cyprus	18,4	19,5	21,1	22,1	22,8
Latvia • Lettland • Latvia	12,8	12,7	16,9	17,8	15,1
Liettua • Litauen • Lithuania	13,2	16,1	21,2	19,1	17,0
Luxemburg • Luxemburg • Luxembourg	21,7	21,4	24,3	23,1	22,5
Malta • Malta • Malta	17,8	18,2	19,6	19,4	18,9
Portugali • Portugal • Portugal	24,5	24,3	26,8	26,8	26,5
Puola • Polen • Poland	19,7	18,6	19,2	19,2	19,2
Ranska • Frankrike • France	31,5	31,3	33,6	33,8	33,6
Romania • Rumänien • Romania	13,4	14,3	17,1	17,6	16,3
Saksa • Tyskland • Germany	30,1	28,0	31,5	30,6	29,4
Slovakia • Slovakien • Slovakia	16,5	16,1	18,8	18,7	18,2
Slovenia • Slovenien • Slovenia	23,0	21,4	24,2	25,0	25,0
Sveitsi • Schweiz • Switzerland	27,1	24,6	26,8	26,8	26,6
Tšekki • Tjeckien • Czech Republic	18,4	18,0	20,3	20,2	20,4
Unkari • Ungern • Hungary	21,9	22,9	24,3	23,1	23,0
Viro • Estland • Estonia	12,6	14,9	19,0	18,0	16,1
EU28	..	26,8	29,7	29,4	29,1
EU27	27,0	26,8	29,6	29,3	29,0

Lähde: Eurostat, Sosiaalisen suojelun tietokanta. (ESSPROS). • Källa: Eurostat, Socialt skydd -databas. (ESSPROS). • Source: Eurostat, Database on social protection. (ESSPROS). <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

117. Terveysthuoltomenojen BKT-suhde OECD-maissa 1995–2013
Hälsö- och sjukvårdsutgifternas andel av BNP i OECD-länder 1995–2013
Health expenditure as a share of GDP in OECD countries, 1995–2013

Maa • Land • Country	1995	2000	2005	2007	2009	2011	2012	2013
	%							
Suomi • Finland • Finland	7,8	7,2	8,4	8,0	9,2	8,9	9,1	9,4 ^e
Ruotsi • Sverige • Sweden	8,0	8,2	9,1	8,9	9,9	9,5	9,6	..
Norja • Norge • Norway	7,9	8,4	9,0	8,7	9,7	9,3	9,3	9,6 ^e
Tanska • Danmark • Denmark	8,1	8,7	9,8	10,0	11,5	10,9	11,0	..
Islanti • Island • Iceland	8,2	9,5	9,4	9,1	9,6	9,0	9,0	9,1 ^e
Alankomaat • Nederlanderna • Netherlands	8,3	8,0	10,9 ^b	10,8	11,9	12,1	..	..
Australia • Australien • Australia	7,3	8,1	8,5	8,5	9,0	9,1	..	..
Belgia • Belgien • Belgium	7,6	8,1	9,6	9,6	10,7	10,6	10,9	..
Chile • Chile • Chile	5,2	6,4	6,8	6,5	7,6	7,2	7,3	7,4
Espanja • Spanien • Spain	7,5	7,2	8,3	8,5	9,6	9,4	..	..
Irlanti • Irland • Ireland	6,6	6,2	7,6	7,9	9,9	8,7	8,9	..
Iso-Britania • Storbritannien • Great Britain	6,7	6,9	8,1	8,4	9,7	9,2	9,3	..
Israel • Israel • Israel	7,3	7,3	7,5	7,3	7,3	7,3	7,3	..
Italia • Italien • Italy	7,1	7,9	8,7	8,5	9,4	9,2	9,2	9,1
Itävalta • Österrike • Austria	9,6	10,0	10,4	10,3	11,2	10,9	11,1	..
Japani • Japan • Japan	6,8	7,6	8,2	8,2	9,5	10,1	10,3 ^e	..
Kanada • Kanada • Canada	8,9	8,7	9,6	9,8	11,1	10,9	10,9 ^e	..
Kreikka • Grekland • Greece	8,7	8,0	9,7	9,8	10,2	9,8	9,3	..
Korea • Korea • Korea	3,8	4,4	5,7	6,4	7,2	7,4	7,6	7,8 ^e
Luxemburg • Luxemburg • Luxembourg	5,6	7,5	7,9	6,7	8,1	7,3	7,1	..
Meksiko • Mexico • Mexico	5,1	5,0	5,9	5,8	6,5	5,9	6,2	..
Portugali • Portugal • Portugal	7,5	9,3	10,4	10,0	10,8	10,2	..	..
Puola • Polen • Portugal	5,5	5,5	6,2	6,3	7,2	6,9	6,8	..
Ranska • Frankrike • France	10,4	10,1	10,9	10,8	11,6	11,5	11,6	..
Saksa • Tyskland • Germany	10,1	10,4	10,8	10,5	11,8	11,2	11,3	11,3
Slovakia • Slovakien • Slovakia	..	5,5	7,0 ^b	7,8	9,2	8,0 ^b	8,1	..
Slovenia • Slovenien • Slovenia	7,5	8,3	8,5	8,0	9,4	9,1	9,4 ^e	..
Sveitsi • Schweiz • Switzerland	9,3	9,9	10,9	10,2	11,0	11,1	11,4 ^e	..
Tšekki • Tjeckien • Czech Republic	6,7	6,3	6,9	6,5	7,8	7,5	7,5	..
Turkki • Turkiet • Turkey	2,5	4,9	5,4	6,0	6,1	5,3	5,4	..
Unkari • Ungern • Hungary	7,3	7,2	8,4	7,7	7,7	8,0	8,0	..
USA • USA • USA	13,2	13,1	15,2	15,6	17,1	17,0	16,9	..
Uusi-Seelanti • Nya Zeeland • New Zealand	7,0	7,6	8,3 ^d	8,4 ^d	9,8 ^d	10,0 ^d	..	..
Viro • Estland • Estonia	..	5,3	5,0	5,2	6,9	5,8	5,9	..
OECD (34)	7,5	7,7	8,6	8,6	9,6	9,2	9,2	9,1

Lähde: OECD -tilastotietokanta. • Källa: OECD statistikdatabas. • Source: OECD StatExtracts. <http://stats.oecd.org> (29.8.2014)

118. Kaikki aterianosat kouluruoalla syövien 14–20 vuotiaiden osuus 2002–2013
Andelen 14–20-åriga som äter alla delar av måltiden vid skollunchen 2002–2013
Percentage of 14–20-year-olds who eat all the components of their school meals, 2002–2013

Koulutyyppi ja sukupuoli		2002–	2004–	2006–	2008–	2010–	2013
Skoltyp och kön		2003	2005	2007	2009	2011	
Type of school and gender	N	..	..	160 090	197 418	191 146	181 104
		%					
Peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaiset • Elever i klasserna 8 och 9 i grundskolan • Pupils in the 8th and 9th grade of secondary school		..	..	33	32	30	31
Pojat • Pojkar • Boys		..	..	33	32	31	33
Tytöt • Flickor • Girls		..	..	33	31	30	30
Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande i gymnasiet • Students in the 1st and 2nd grade of upper secondary school		..	..	40	39	37	38
Pojat • Pojkar • Boys		..	..	41	40	39	41
Tytöt • Flickor • Girls		..	..	39	38	35	35
Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalter • Students in the 1st and 2nd grade of vocational school		..	..	..	37	36	39
Pojat • Pojkar • Boys		..	..	..	37	37	42
Tytöt • Flickor • Girls		..	..	..	37	35	35

Lähde: Kouluterveyskysely. THL. • Källa: Enkäten Hälsa i skolan. THL. • Source: The School Health Promotion Study. THL.

119. Tuoreita kasviksia päivittäin syövien 15–64-vuotiaiden osuus 2002–2013
Andelen 15–64-åriga som äter färska grönsaker dagligt 2002–2013
Percentage of 15–64-year-olds who eat fresh vegetables daily, 2002–2013

Ikäryhmä ja sukupuoli		2002–	2004–	2006–	2008–	2010–	2012–
Åldersgrupp och kön		2003	2005	2007	2009	2011	2013
Age group and gender	N	6 421	6 448	6 363	6 019	5 499	5 059
		%					
15–64		35	38	40	42	43	43
Miehet • Män • Men		27	29	30	34	32	34
Naiset • Kvinnor • Women		41	46	48	48	51	50
15–24		19	24	26	26	27	29
Miehet • Män • Men		12	18	18	21	18	15
Naiset • Kvinnor • Women		24	30	32	30	33	39
25–34		29	33	37	41	41	42
Miehet • Män • Men		20	24	26	32	31	33
Naiset • Kvinnor • Women		36	41	44	47	48	48
35–44		36	38	38	41	43	47
Miehet • Män • Men		27	28	27	33	31	40
Naiset • Kvinnor • Women		43	47	47	47	53	53
45–54		43	44	46	47	48	45
Miehet • Män • Men		35	33	33	40	36	36
Naiset • Kvinnor • Women		49	53	55	52	57	53
55–64		43	48	47	50	48	46
Miehet • Män • Men		36	38	38	40	38	38
Naiset • Kvinnor • Women		49	56	55	58	56	52

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveystäyttyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL. • Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL. • Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK). THL.

120. Tuoreita kasviksia päivittäin syövien 65–84-vuotiaiden osuus 2003–2013
Andelen 65–84-åriga som äter färska grönsaker dagligt 2003–2013
Percentage of 65–84-year-olds who eat fresh vegetables daily, 2003–2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	N	2003	2005	2007	2009	2011	2013
		1 796	1 825	1 804	1 675	1 680	1 720
	%						
65–84		26	27	28	31	31	36
Miehet • Män • <i>Men</i>		25	27	25	31	29	36
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		28	27	30	30	32	37
65–69		28	32	32	37	34	39
Miehet • Män • <i>Men</i>		26	31	27	37	32	39
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		29	32	36	38	36	40
70–74		26	26	30	29	34	40
Miehet • Män • <i>Men</i>		25	26	28	27	31	38
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		27	26	31	31	36	42
75–79		26	23	23	26	25	34
Miehet • Män • <i>Men</i>		25	24	24	29	26	30
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		27	22	23	24	24	37
80–84		26	23	21	24	26	27
Miehet • Män • <i>Men</i>		24	22	16	23	24	31
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		28	25	26	25	28	22

Lähde: Eläkeikäisen väestön terveystäyttyminen ja terveys (EVTk) -tutkimus. THL. • Källa: Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (EVTk). THL. • Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Elderly -survey (EVTk). THL.

121. Ylipainoisten (BMI ≥ 25 kg/m²) 14–20-vuotiaiden osuus 2002–2013
Övervikt (BMI ≥ 25 kg/m²) 14–20-åriga 2002–2013
Overweight (BMI ≥ 25 kg/m²) 14–20-year-olds, 2002–2013

Koulutyyppi ja sukupuoli		2002–	2004–	2006–	2008–	2010–	2013
Skoltyp och kön		2003	2005	2007	2009	2011	
Type of school and gender	N	129 742	144 378	149 287	182 726	176 723	161 698
		%					
Peruskoulun 8.– ja 9.-luokkalaiset • Elever i klasserna 8 och 9 i grundskolan • Pupils in the 8th and 9th grade of secondary school		13	15	16	15	16	16
Pojat • Pojkar • Boys		17	18	20	19	19	20
Tytöt • Flickor • Girls		10	11	11	11	12	13
Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande i gymnasiet • Students in the 1st and 2nd grade of upper secondary school		12	13	14	13	14	15
Pojat • Pojkar • Boys		15	16	18	17	17	18
Tytöt • Flickor • Girls		8	9	10	10	11	11
Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets stude- rante vid yrkesläroanstalter • Students in the 1st and 2nd grade of vocational school		..	..	..	21	21	21
Pojat • Pojkar • Boys		..	..	..	26	25	26
Tytöt • Flickor • Girls		..	..	..	17	17	17

Lähde: Kouluterveyskysely. THL. • Källa: Enkäten Hälsa i skolan. THL. • Source: The School Health Promotion Study. THL.

122. Ylipainoisten (BMI ≥ 25 kg/m²) 15–64-vuotiaiden osuus 2002–2013
Övervikt (BMI ≥ 25 kg/m²) 15–64-åriga 2002–2013
Overweight (BMI ≥ 25 kg/m²) 15–64-year-olds, 2002–2013

Ikäryhmä ja sukupuoli		2002–	2004–	2006–	2008–	2010–	2012–
Åldersgrupp och kön		2003	2005	2007	2009	2011	2013
Age group and gender	N	6 485	6 552	6 397	5 982	5 507	5 043
		%					
15–64		45	47	48	49	50	50
Miehet • Män • Men		54	56	56	57	59	58
Naiset • Kvinnor • Women		37	39	42	43	43	43
15–24		18	19	19	18	22	20
Miehet • Män • Men		22	24	24	21	28	23
Naiset • Kvinnor • Women		14	15	15	16	17	18
25–34		37	40	40	38	40	39
Miehet • Män • Men		48	57	50	51	49	51
Naiset • Kvinnor • Women		28	26	33	30	35	32
35–44		46	49	51	53	54	49
Miehet • Män • Men		57	62	61	62	66	62
Naiset • Kvinnor • Women		37	39	41	47	43	39
45–54		55	54	57	58	57	57
Miehet • Män • Men		66	63	65	65	67	66
Naiset • Kvinnor • Women		44	46	50	52	50	50
55–64		63	64	63	63	63	65
Miehet • Män • Men		68	68	66	70	68	70
Naiset • Kvinnor • Women		59	61	60	57	59	61

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveystäyttyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL. • Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL. • Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK). THL.

123. Ylipainoisten (BMI ≥ 25 kg/m²) 65–84-vuotiaiden osuus 2003–2013

Övervikt (BMI ≥ 25 kg/m²) 65–84-åriga 2003–2013

Overweight (BMI ≥ 25 kg/m²) 65–84-year-olds, 2003–2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	N	2003	2005	2007	2009	2011	2013
		1 830	1 829	1 818	1 708	1 684	1 720
		%					
65–84		63	63	65	64	65	63
Miehet • Män • Men		64	62	65	66	63	65
Naiset • Kvinnor • Women		62	65	65	62	66	60
65–69		67	64	67	65	64	64
Miehet • Män • Men		67	65	70	66	66	71
Naiset • Kvinnor • Women		66	64	63	65	62	57
70–74		65	66	67	64	65	64
Miehet • Män • Men		67	61	65	69	65	63
Naiset • Kvinnor • Women		63	71	68	60	66	66
75–79		59	65	62	65	68	59
Miehet • Män • Men		58	65	62	66	63	61
Naiset • Kvinnor • Women		59	65	63	63	73	57
80–84		56	55	61	60	60	60
Miehet • Män • Men		58	53	59	60	56	58
Naiset • Kvinnor • Women		54	57	64	60	64	63

Lähde: Eläkeikäisen väestön terveystäytyminen ja terveys (EVTK) -tutkimus. THL. • Källa: Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (EVTK). THL. • Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Elderly -survey (EVTK). THL.

124. Vähän tai ei lainkaan hengästyttävää liikuntaa harrastavien 14–20-vuotiaiden osuus 2002–2013
Andelen 14–20-åriga som utövar lite eller ingen tröttande motion alls 2002–2013
Percentage of 14–20-year-olds who did little or no exercise that left them out of breath, 2002–2013

Koulutyyppi ja sukupuoli Skoltyp och kön Type of school and gender	N	2002– 2003	2004– 2005	2006– 2007	2008– 2009	2010– 2011	2013
		151 814	157 024	160 648	198 285	191 278	180 280
		%					
Peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaiset • Elever i klasserna 8 och 9 i grundskolan • Pupils in the 8th and 9th grade of secondary school		41	39	38	35	34	32
Pojat • Pojkar • Boys		36	35	35	33	33	32
Tytöt • Flickor • Girls		46	44	40	37	36	33
Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande i gymnasiet • Students in the 1st and 2nd grade of upper secondary school		35	34	32	32	31	29
Pojat • Pojkar • Boys		29	28	27	29	28	27
Tytöt • Flickor • Girls		41	39	36	36	34	30
Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalter • Students in the 1st and 2nd grade of vocational school		..	..	..	49	48	47
Pojat • Pojkar • Boys		..	..	..	44	43	44
Tytöt • Flickor • Girls		..	..	..	54	53	50

Lähde: Kouluterveyskysely. THL. • Källa: Enkäten Hälsa i skolan. THL. • Source: The School Health Promotion Study. THL.

125. Vähän tai ei lainkaan vapaa-ajan liikuntaa harrastavien 15–64-vuotiaiden osuus 2002–2013
Andelen 15–64-åriga som på sin fritid utövar lite eller ingen motion alls 2002–2013
Percentage of 15–64-year-olds who did little or no exercise, 2002–2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	N	2002– 2003	2004– 2005	2006– 2007	2008– 2009	2010– 2011	2012– 2013
		6 512	6 550	6 382	5 980	5 518	5 044
		%					
15–64		37	36	32	30	29	29
Miehet • Män • Men		40	39	35	33	32	32
Naiset • Kvinnor • Women		35	34	29	28	26	26
15–24		35	32	29	25	26	24
Miehet • Män • Men		32	30	28	24	26	27
Naiset • Kvinnor • Women		37	33	30	26	26	22
25–34		39	41	32	32	29	26
Miehet • Män • Men		43	42	34	36	31	27
Naiset • Kvinnor • Women		36	40	31	30	28	24
35–44		42	39	37	34	33	27
Miehet • Män • Men		48	46	40	40	37	33
Naiset • Kvinnor • Women		38	34	35	30	30	23
45–54		37	35	33	31	29	32
Miehet • Män • Men		41	42	40	35	36	37
Naiset • Kvinnor • Women		33	30	28	29	25	28
55–64		33	34	28	28	26	30
Miehet • Män • Men		36	36	32	32	29	32
Naiset • Kvinnor • Women		31	33	25	25	23	28

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveystäyttyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL. • Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL. • Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK). THL.

126. Vähän tai ei lainkaan liikuntaa harrastavien 65–84-vuotiaiden osuus 2003–2013

Andelen 65–84-åriga som utövar lite eller ingen motion alls 2003–2013

Percentage of 65–84-year-olds who did little or no exercise, 2003–2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	N	2003 1 825	2005 1 835	2007 1 807	2009 1 726	2011 1 699	2013 1 737
		%					
65–84		11	10	11	11	12	12
Miehet • Män • <i>Men</i>		12	11	10	12	11	12
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		11	10	11	10	12	12
65–69		8	6	7	7	11	11
Miehet • Män • <i>Men</i>		10	6	7	9	11	12
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		7	6	6	5	11	10
70–74		9	10	9	10	10	8
Miehet • Män • <i>Men</i>		11	10	8	12	10	10
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		7	9	9	8	10	6
75–79		14	11	12	12	14	14
Miehet • Män • <i>Men</i>		14	13	13	15	12	13
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		15	8	11	10	16	16
80–84		19	21	22	18	14	16
Miehet • Män • <i>Men</i>		18	20	19	17	15	12
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		20	22	26	18	13	20

Lähde: Eläkeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (EVTK) -tutkimus. THL. • Källa: Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (EVTK). THL. • Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Elderly –survey(EVTK). THL.

127. Päivittäin tupakoivien 14–20-vuotiaiden osuus 2002–2013

Andelen 14–20-åriga som röker dagligen 2002–2013

Percentage of 14–20-year-olds who smoke daily, 2002–2013

Koulutyyppi ja sukupuoli		2002–	2004–	2006–	2008–	2010–	2013
Skoltyp och kön		2003	2005	2007	2009	2011	
Type of school and gender	N	152 006	155 760	159 566	196 724	190 426	180 316
		%					
Peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaiset • Elever i klasserna 8 och 9 i grundskolan • Pupils in the 8th and 9th grade of secondary school		21	18	15	15	15	13
Pojat • Pojkar • Boys		22	18	16	17	17	15
Tytöt • Flickor • Girls		20	17	14	14	14	12
Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande i gymnasiet • Students in the 1st and 2nd grade of upper secondary school		18	15	11	10	11	8
Pojat • Pojkar • Boys		17	14	11	10	10	8
Tytöt • Flickor • Girls		19	15	12	11	11	8
Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalter • Students in the 1st and 2nd grade of vocational school		..	..	..	39	40	36
Pojat • Pojkar • Boys		..	..	..	39	40	35
Tytöt • Flickor • Girls		..	..	..	40	39	37

Lähde: Kouluterveyskysely. THL. • Källa: Enkäten Hälsa i skolan. THL. • Source: The School Health Promotion Study. THL.

128. Päivittäin tupakoivien 15–64-vuotiaiden osuus 2002–2013

Andelen 15–64-åriga som röker dagligen 2002–2013

Percentage of 15–64-year-olds who smoke daily, 2002–2013

Ikäryhmä ja sukupuoli		2002–	2004–	2006–	2008–	2010	2012–
Åldersgrupp och kön		2003	2005	2007	2009	2011	2013
Age group and gender	N	6 594	6 656	6 500	6 159	5 613	5 146
		%					
15–64		23	22	21	20	18	16
Miehet • Män • Men		27	27	25	23	23	20
Naiset • Kvinnor • Women		20	19	18	17	15	14
15–24		23	21	19	15	16	13
Miehet • Män • Men		24	21	22	16	15	16
Naiset • Kvinnor • Women		22	22	17	14	16	10
25–34		26	23	23	20	18	18
Miehet • Män • Men		32	28	29	24	22	19
Naiset • Kvinnor • Women		21	19	18	17	15	18
35–44		23	24	23	20	18	14
Miehet • Män • Men		25	32	27	25	21	18
Naiset • Kvinnor • Women		20	18	19	17	16	12
45–54		24	25	21	24	20	19
Miehet • Män • Men		28	30	23	28	26	25
Naiset • Kvinnor • Women		20	21	19	20	15	14
55–64		19	18	20	18	19	16
Miehet • Män • Men		25	22	25	21	24	20
Naiset • Kvinnor • Women		15	15	15	15	15	13

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveystäyttyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL. • Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL. • Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK). THL.

129. Päivittäin tupakoivien 65–84-vuotiaiden osuus 2003–2013
Andelen 65–84-åriga som röker dagligen 2003–2013
Percentage of 65–84-year-olds who smoke daily, 2003–2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	N	2003 1 863	2005 1 863	2007 1 847	2009 1 741	2011 1 723	2013 1 760
		%					
65–84		9	7	8	7	8	8
Miehet • Män • <i>Men</i>		12	9	11	10	10	8
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		6	4	5	5	6	7
65–69		12	9	13	12	12	12
Miehet • Män • <i>Men</i>		18	12	17	16	14	12
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		7	6	10	8	9	13
70–74		9	7	7	8	8	8
Miehet • Män • <i>Men</i>		13	11	10	9	9	8
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		5	4	5	6	7	8
75–79		8	4	4	3	5	4
Miehet • Män • <i>Men</i>		8	7	6	4	7	6
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		8	2	3	2	3	3
80–84		3	3	4	3	3	1
Miehet • Män • <i>Men</i>		3	3	5	3	4	-
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		2	3	2	2	2	1

Lähde: Eläkeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (EVTK) -tutkimus. THL. • Källa: Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (EVTK). THL. • Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Elderly -survey (EVTK). THL.

130. Humalahakuisesti alkoholia kuukausittain juovien 14–20-vuotiaiden osuus 2002–2013
Andelen 14–20-åriga som månatligen dricker alkohol i berusningssyfte 2002–2013
Percentage of 14–20-year-olds who engage in binge drinking at least once a month, 2002–2013

Koulutyyppi ja sukupuoli		2002–	2004–	2006–	2008–	2010–	2013
Skoltyp och kön		2003	2005	2007	2009	2011	
Type of school and gender	N	152 664	157 405	161 134	198 102	190 785	181 098
	%						
Peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaiset • Elever i klasserna 8 och 9 i grundskolan • Pupils in the 8th and 9th grade of secondary school		20	22	18	17	15	12
Pojat • Pojkar • Boys		21	23	18	17	15	13
Tytöt • Flickor • Girls		18	21	17	16	16	11
Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande i gymnasiet • Students in the 1st and 2nd grade of upper secondary school		23	29	26	25	25	20
Pojat • Pojkar • Boys		28	33	30	28	26	21
Tytöt • Flickor • Girls		18	24	23	23	23	18
Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalter • Students in the 1st and 2nd grade of vocational school		..	..	..	40	39	35
Pojat • Pojkar • Boys		..	..	..	43	42	37
Tytöt • Flickor • Girls		..	..	..	37	36	32

Lähde: Kouluterveyskysely. THL. • Källa: Enkäten Hälsa i skolan. THL. • Source: The School Health Promotion Study. THL.

131. Humalahakuisesti alkoholia viikoittain käyttävien 15–64-vuotiaiden osuus 2002–2013
Andelen 15–64-åriga som varje vecka dricker alkohol i berusningssyfte 2002–2013
Percentage of 15–64-year-olds who engaged in binge drinking at least once a week, 2002–2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	N	2002– 2003	2004– 2005	2006– 2007	2008– 2009	2010– 2011	2012– 2013
		%					
15–64		15	17	16	15	14	13
Miehet • Män • <i>Men</i>		24	26	26	25	24	23
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		7	8	8	8	7	6
15–24		16	15	14	15	11	10
Miehet • Män • <i>Men</i>		22	19	22	21	13	16
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		10	11	7	10	10	5
25–34		15	14	15	13	14	11
Miehet • Män • <i>Men</i>		25	25	25	22	25	23
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		6	6	8	7	6	4
35–44		14	17	16	14	13	12
Miehet • Män • <i>Men</i>		24	29	26	25	24	22
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		6	8	8	6	5	5
45–54		16	19	19	19	17	16
Miehet • Män • <i>Men</i>		26	31	31	31	29	26
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		7	9	10	10	8	8
55–64		14	16	16	15	15	14
Miehet • Män • <i>Men</i>		23	25	26	23	23	23
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		6	8	8	8	8	7

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL • Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL. • Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK). THL.

132. Terveystilansa huonoksi tai keskinkertaiseksi kokevien 14–20-vuotiaiden osuus 2002–2013
Andelen 14–20-åriga som upplever sitt hälsotillstånd dåligt eller medelmåttigt 2002–2013
Percentage of 14–20-year-olds who assess their health 'poor' or 'average', 2002–2013

Koulutyyppi ja sukupuoli Skoltyp och kön Type of school and gender	N	2002– 2003	2004– 2005	2006– 2007	2008– 2009	2010– 2011	2013
		153 160	157 406	160 795	199 231	191 616	181 767
		%					
Peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaiset • Elever i klasserna 8 och 9 i grundskolan • Pupils in the 8th and 9th grade of secondary school		18	17	17	17	16	16
Pojat • Pojkar • Boys		15	14	14	14	13	13
Tytöt • Flickor • Girls		22	20	20	20	19	19
Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande i gymnasiet • Students in the 1st and 2nd grade of upper secondary school		20	18	18	17	17	16
Pojat • Pojkar • Boys		17	16	16	15	14	14
Tytöt • Flickor • Girls		23	21	20	19	19	18
Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalter • Students in the 1st and 2nd grade of vocational school		..	..	..	22	21	22
Pojat • Pojkar • Boys		..	..	..	18	17	17
Tytöt • Flickor • Girls		..	..	..	26	26	27

Lähde: Kouluterveyskysely. THL. • Källa: Enkäten Hälsa i skolan. THL. • Source: The School Health Promotion Study. THL.

133. Terveytensä huonoksi tai keskitasoiseksi kokevien 15–64-vuotiaiden osuus 2002–2013
Andelen 15–64-åriga som upplever sitt hälsotillstånd dåligt eller medelmåttigt 2002–2013
Percentage of 15–64-year-olds who assess their health 'poor' or 'average', 2002–2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	N	2002– 2003	2004– 2005	2006– 2007	2008– 2009	2010– 2011	2012– 2013
		6 568	6 626	6 468	6 130	5 593	5 118
		%					
15–64		32	33	32	32	32	31
Miehet • Män • Men		34	35	34	32	34	32
Naiset • Kvinnor • Women		31	32	31	32	30	31
15–24		20	20	21	19	17	18
Miehet • Män • Men		17	17	19	16	17	17
Naiset • Kvinnor • Women		23	22	22	21	17	19
25–34		24	26	24	24	23	22
Miehet • Män • Men		24	28	23	23	21	21
Naiset • Kvinnor • Women		24	25	25	24	24	22
35–44		32	31	30	26	29	26
Miehet • Män • Men		33	33	31	27	29	25
Naiset • Kvinnor • Women		32	28	30	25	29	27
45–54		35	37	35	38	38	34
Miehet • Män • Men		38	41	40	38	41	37
Naiset • Kvinnor • Women		33	33	31	38	35	32
55–64		47	48	45	44	41	44
Miehet • Män • Men		51	49	46	45	45	44
Naiset • Kvinnor • Women		43	47	43	44	38	44

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL. • Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL. • Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK). THL.

134. Terveystensä huonoksi tai keskitasoisiksi kokevien 65–84-vuotiaiden osuus 2003–2013
Andelen 65–84-åriga som upplever sitt hälsotillstånd vara dåligt eller medelmåttigt 2003–2013
Percentage of 65–84-year-olds who assess their health 'poor' or 'average', 2003–2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	N	2003	2005	2007	2009	2011	2013
		1 848	1 841	1 832	1 730	1 700	1 721
		%					
65–84		55	55	54	52	49	47
Miehet • Män • <i>Men</i>		55	54	53	52	48	47
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		55	56	54	51	51	47
65–69		47	44	45	41	40	34
Miehet • Män • <i>Men</i>		46	47	47	44	41	39
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		48	41	43	39	38	29
70–74		51	55	50	51	45	48
Miehet • Män • <i>Men</i>		49	54	50	54	43	49
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		52	56	50	48	47	46
75–79		62	60	58	58	60	56
Miehet • Män • <i>Men</i>		65	57	56	57	55	55
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		59	64	60	59	65	57
80–84		70	71	74	64	64	65
Miehet • Män • <i>Men</i>		73	73	76	62	64	58
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		67	70	72	66	64	72

Lähde: Eläkeikäisen väestön terveystäytyminen ja terveys (EVTK) -tutkimus. THL. • Källa: Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (EVTK). THL. • Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Elderly –survey (EVTK). THL.

135. Vaikeuksia opiskelussa kokevien 14–20-vuotiaiden osuus 2002–2013
Andelen 14–20-åriga som upplever svårigheter i studierna 2002–2013
Percentage of 14–20-year-olds who experience difficulties with school work or studies, 2002–2013

Koulutyyppi ja sukupuoli Skoltyp och kön Type of school and gender	2002– 2003	2004 2005	2006– 2007	2008– 2009	2010– 2011	2013
N	152 004	156 674	160 499	197 824	190 846	178 463
	%					
Peruskoulun 8.– ja 9.-luokkalaiset • Elever i klasserna 8 och 9 i grundskolan • Pupils in the 8th and 9th grade of secondary school	31	31	32	33	33	34
Pojat • Pojkar • Boys	34	33	34	35	35	35
Tytöt • Flickor • Girls	27	28	30	31	32	32
Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande i gymnasiet • Students in the 1st and 2nd grade of upper secondary school	38	37	37	37	38	37
Pojat • Pojkar • Boys	41	40	41	40	40	38
Tytöt • Flickor • Girls	35	34	34	35	36	36
Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalter • Students in the 1st and 2nd grade of vocational school	..	..	..	31	30	32
Pojat • Pojkar • Boys	..	..	..	30	28	29
Tytöt • Flickor • Girls	..	..	..	33	32	35

Lähde: Kouluterveyskysely, THL. • Källa: Enkäten Hälsa i skolan, THL. • Source: The School Health Promotion Study, THL.

136. Toimintakykyä hävittävästä sairaudesta ilmoittavien 15–64-vuotiaiden osuus 2002–2013
Andelen 15–64-åriga som rapporterar att ha sjukdom som påverkar funktionsförmåga 2002–2013
Percentage of 15–64-year-olds who report having an illness that hampers ability to function 2002–2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	2002– 2003	2004– 2005	2006– 2007	2008– 2009	2010– 2011	2012– 2013
N	6 534	6 576	6 431	6 086	5 555	5 095
	%					
15–64	17	18	19	19	19	20
Miehet • Män • Men	19	19	21	20	22	21
Naiset • Kvinnor • Women	16	18	18	19	17	20
15–24	7	7	9	9	7	8
Miehet • Män • Men	8	7	8	8	9	9
Naiset • Kvinnor • Women	6	6	10	9	7	8
25–34	9	10	11	10	10	12
Miehet • Män • Men	9	12	11	10	11	12
Naiset • Kvinnor • Women	9	8	11	10	10	12
35–44	15	15	15	13	15	14
Miehet • Män • Men	16	15	19	13	16	14
Naiset • Kvinnor • Women	13	15	12	13	15	15
45–54	21	21	22	22	23	22
Miehet • Män • Men	21	21	25	24	26	22
Naiset • Kvinnor • Women	21	21	19	20	20	22
55–64	32	34	33	33	31	33
Miehet • Män • Men	36	34	35	32	33	34
Naiset • Kvinnor • Women	28	33	32	34	28	32

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveystäyttyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus, THL. • Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK), THL. • Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK), THL.

137. Ulkona liikkumisessa vaikeuksia kokevien 65–84-vuotiaiden osuus 2003–2013
Andelen 65–84-åriga som har svårt att klara av att röra sig utomhus 2003–2013
Percentage of 65–84-year-olds who have difficulties to move about outdoors, 2003–2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	N	2003 1 703	2005 1 786	2007 1 772	2009 1 671	2011 1 645	2013 1 686
		%					
65–84		13	14	13	12	11	11
Miehet • Män • <i>Men</i>		10	11	10	11	8	9
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		15	17	15	12	13	13
65–69		5	6	4	5	6	5
Miehet • Män • <i>Men</i>		3	3	4	6	5	5
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		6	8	4	5	6	6
70–74		10	10	10	10	8	6
Miehet • Män • <i>Men</i>		9	10	8	12	7	8
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		11	11	11	8	8	4
75–79		17	18	18	14	13	14
Miehet • Män • <i>Men</i>		14	17	15	13	8	11
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		19	19	21	15	18	17
80–84		29	33	29	25	22	25
Miehet • Män • <i>Men</i>		24	28	23	20	21	16
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>		34	38	35	30	24	35

Lähde: Eläkeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (EVTK) -tutkimus. THL. • Källa: Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (EVTK). THL. • Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Elderly –survey (EVTK). THL.

138. Masentuneisuutta kokevien 14–20-vuotiaiden osuus 2000–2011

Andelen 14–20-åriga som upplever depressiva symptom 2000–2011

Percentage of 14–20-year-olds who experience depression, 2000–2011

Koulutyyppi ja sukupuoli Skoltyp och kön Type of school and gender	N	2000– 2001	2002– 2003	2004– 2005	2006– 2007	2008– 2009	2010– 2011
		%					
Peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaiset • Elever i klasserna 8 och 9 i grundskolan • Pupils in the 8th and 9th grade of secondary school		13	12	13	13	13	13
Pojat • Pojkar • Boys		8	7	8	8	8	8
Tytöt • Flickor • Girls		17	16	17	18	18	18
Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets studerande i gymnasiet • Students in the 1st and 2nd grade of upper secondary school		9	10	10	10	10	10
Pojat • Pojkar • Boys		7	7	7	7	7	7
Tytöt • Flickor • Girls		12	13	13	14	13	13
Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat • Första och andra årets stude- rande vid yrkesläroanstalter • Students in the 1st and 2nd grade of vocational school		..	..	..	..	12	12
Pojat • Pojkar • Boys		..	..	..	..	8	7
Tytöt • Flickor • Girls		..	..	..	..	15	16

Lähde: Kouluterveyskysely. THL. • Källa: Enkäten Hälsa i skolan. THL. • Source: The School Health Promotion Study. THL.

139. Masennusoireita kokeneiden 15–64-vuotiaiden osuus 2002–2013

Andelen 15–64-åriga som upplever symptom av depression 2002–2013

Percentage of 15–64-year-olds who experienced symptoms of depression, 2002–2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	N	2002– 2003	2004– 2005	2006– 2007	2008– 2009	2010– 2011	2012– 2013
		%					
15–64		15	13	12	11	10	10
Miehet • Män • Men		12	10	9	9	8	9
Naiset • Kvinnor • Women		17	14	13	12	12	11
15–24		18	17	13	13	13	14
Miehet • Män • Men		10	7	8	9	8	8
Naiset • Kvinnor • Women		24	25	16	16	16	18
25–34		15	13	15	11	12	14
Miehet • Män • Men		13	13	11	8	10	11
Naiset • Kvinnor • Women		17	13	17	13	14	15
35–44		16	13	11	11	10	9
Miehet • Män • Men		15	13	10	9	9	9
Naiset • Kvinnor • Women		16	12	11	12	10	9
45–54		15	11	11	10	11	8
Miehet • Män • Men		12	11	10	8	11	8
Naiset • Kvinnor • Women		17	11	12	12	11	8
55–64		12	10	9	10	8	9
Miehet • Män • Men		12	9	8	8	6	9
Naiset • Kvinnor • Women		11	12	10	11	10	9

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveystäyttyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL. • Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL. • Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK). THL.

140. Masennusoireita kokeneiden 65–84-vuotiaiden osuus 2003–2013

Andelen 65–84-åriga som upplever depression 2003–2013

Percentage of 65–84-year-olds who experienced symptoms of depression, 2003–2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	N	2003 1 863	2005 1 863	2007 1 847	2009 1 741	2011 1 723	2013 1 760
		%					
65–84		9	10	8	8	9	7
Miehet • Män • Men		7	6	7	7	8	5
Naiset • Kvinnor • Women		10	13	10	9	11	9
65–69		6	9	8	7	9	6
Miehet • Män • Men		5	5	7	8	8	5
Naiset • Kvinnor • Women		7	13	8	7	10	7
70–74		7	10	7	7	9	7
Miehet • Män • Men		6	8	4	5	7	4
Naiset • Kvinnor • Women		8	12	9	9	11	9
75–79		10	10	9	8	10	7
Miehet • Män • Men		8	6	7	6	8	6
Naiset • Kvinnor • Women		12	15	11	11	13	8
80–84		14	10	11	8	9	9
Miehet • Män • Men		11	8	9	8	8	7
Naiset • Kvinnor • Women		18	12	13	8	11	12

Lähde: Eläkeikäisen väestön terveystäytyminen ja terveys (EVTK) -tutkimus. THL. • Källa: Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (EVTK). THL. • Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Elderly -survey (EVTK). THL.

141. Väestön mielipide sosiaaliturvan tasosta 2004–2013
Befolkningens åsikt om nivån på socialskyddet 2004–2013
Public opinion on the level of social protection, 2004–2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	Sosiaaliturvan taso on Suomessa • Nivån på socialskyddet i Finland • The level of social protection in Finland is								
	Aivan liian/jonkin verran liian korkea Alltför/en aning för hög Far too high/somewhat too high			Sopiva Lämplig Appropriate			Aivan liian/jonkin verran liian alhainen Alltför/en aning för låg Far too low/somewhat too low		
	2004	2009	2013	2004	2009	2013	2004	2009	2013
	N								
	466	265	479	2 993	851	1 947	1 377	602	1 625
	%								
18–34									
Miehet • Män • Men	15	16	16	57	53	56	26	31	28
Naiset • Kvinnor • Women	7	10	7	53	51	51	38	40	42
35–64									
Miehet • Män • Men	13	17	14	55	50	49	28	33	37
Naiset • Kvinnor • Women	11	17	10	50	48	40	35	35	50
65–79									
Miehet • Män • Men	10	15	14	51	53	53	33	32	34
Naiset • Kvinnor • Women	5	14	9	49	45	49	35	41	42

Lähde: Suomalaisten hyvinvointi ja palvelut (HYPA) -kysely. THL. • Enkäten Finländarnas välfärd och service (HYPA). THL. • Welfare and Services in Finland (HYPA). THL.

142. Väestön mielipide yksityisten sosiaalipalvelujen lisäämisestä 2004–2013
Befolkningens åsikt om en ökning av den privata sociala servicen 2004–2013
Public opinion concerning increased private social welfare services, 2004–2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	Yksityisiä sosiaalipalveluja tulisi lisätä • Den privata socialservicen borde ökas • There should be more private social welfare services					
	Täysin/jokseenkin samaa mieltä Helt/någorlunda av samma åsikt I fully agree/I agree to some extent			Täysin/jokseenkin eri mieltä Helt/någorlunda av annan åsikt I fully disagree/I disagree to some extent		
	2004	2009	2013	2004	2009	2013
	N					
	1 354	2 599	1 955	643	518	1 318
	%					
18–34						
Miehet • Män • Men	44	34	47	21	27	27
Naiset • Kvinnor • Women	48	28	49	16	21	22
35–64						
Miehet • Män • Men	44	31	44	29	36	39
Naiset • Kvinnor • Women	52	36	52	20	33	30
65–79						
Miehet • Män • Men	47	27	41	30	36	39
Naiset • Kvinnor • Women	47	32	50	18	29	32

Lähde: Suomalaisten hyvinvointi ja palvelut (HYPA) -kysely. THL. • Enkäten Finländarnas välfärd och service (HYPA). THL. • Welfare and Services in Finland (HYPA). THL.

143. Väestön mielipide yksityisen terveyden- ja sairaanhoidon lisäämisestä 2004–2013
Befolkningens åsikt om en ökning av den privata hälso- och sjukvården 2004–2013
Public opinion on increased private provision of health care services, 2004–2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	Yksityistä terveyden- ja sairaanhoitoa tulisi lisätä • Den privata hälso- och sjukvården borde ökas • <i>There should be more private health care services</i>					
	Täysin/jokseenkin samaa mieltä Helt/någorlunda av samma åsikt <i>I fully agree/I agree to some extent</i>			Täysin/jokseenkin eri mieltä Helt/någorlunda av annan åsikt <i>I fully disagree/I disagree to some extent</i>		
	2004	2009	2013	2004	2009	2013
N	1 324	532	1 767	715	549	1 617
	%					
18–34						
Miehet • Män • <i>Men</i>	44	34	48	26	33	27
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	44	32	47	21	27	29
35–64						
Miehet • Män • <i>Men</i>	43	34	39	30	36	45
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	50	33	43	24	36	41
65–79						
Miehet • Män • <i>Men</i>	49	30	40	28	33	43
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	52	31	40	19	31	41

Lähde: Suomalaisten hyvinvointi ja palvelut (HYPA) -kysely. THL. • Enkäten Finländarnas välfärd och service (HYPA). THL. • *Welfare and Services in Finland (HYPA). THL.*

144. Väestön mielipide sosiaalipalvelujen toimivuudesta 2006–2013
Befolkningens åsikt om sociala servicens funktion 2006–2013
Public opinion on the functioning of social welfare services, 2006–2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	Suomessa sosiaalipalvelut toimivat yleisesti ottaen hyvin • Den sociala servicen fungerar allmänt taget bra i Finland • <i>Social welfare services in Finland work well on the whole</i>					
	Täysin/jokseenkin samaa mieltä Helt/någorlunda av samma åsikt <i>I fully agree/I agree to some extent</i>			Täysin/jokseenkin eri mieltä Helt/någorlunda av annan åsikt <i>I fully disagree/I disagree to some extent</i>		
	2006	2009	2013	2006	2009	2013
N	3 206	2 599	2 873	861	805	832
	%					
18–34						
Miehet • Män • <i>Men</i>	82	75	72	11	15	16
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	79	70	66	16	19	23
35–64						
Miehet • Män • <i>Men</i>	76	70	74	16	19	18
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	67	63	64	25	25	26
65–79						
Miehet • Män • <i>Men</i>	69	62	78	20	19	12
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	62	48	66	24	27	19

Lähde: Suomalaisten hyvinvointi ja palvelut (HYPA) -kysely. THL. • Enkäten Finländarnas välfärd och service (HYPA). THL. • *Welfare and Services in Finland (HYPA). THL.*

145. Väestön mielipide terveystalvvelujen toimivuudesta 2013
Befolkningens åsikt om hur hälsovårdsservicen fungerade 2013
Public opinion on the functioning of health care services, 2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	Terveystalvvelut toimivat yleisesti ottaen hyvin • Hälso- och sjukvårdstjänsterna fungerar allmänt taget bra • <i>Health services work well on the whole</i>	
	Täysin/jokseenkin samaa mieltä Helt/någorlunda av samma åsikt <i>I fully agree/I agree to some extent</i>	Täysin/jokseenkin eri mieltä Helt/någorlunda av annan åsikt <i>I fully disagree/I disagree to some extent</i>
	2013 N 3 034	2013 898
	%	
18–34		
Miehet • Män • <i>Men</i>	80	14
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	71	22
35–64		
Miehet • Män • <i>Men</i>	75	19
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	67	27
65–79		
Miehet • Män • <i>Men</i>	76	17
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	66	28

Lähde: Suomalaisten hyvinvointi ja palvelut (HYPA) -kysely. THL. • Enkäten Finländarnas välfärd och service (HYPA). THL. • *Welfare and Services in Finland (HYPA). THL.*

146. Väestön mielipide verovarojen kohdentamisesta terveyden- ja sairaanhoitoon 2013
Befolkningens åsikt om att allokera skattemedel till hälso- och sjukvården 2013
Public opinion on the targeting of public funds to preventive care and health services, 2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	Verovaroja tulisi kohdentaa terveyden- ja sairaanhoitoon • Skattemedel bör allokeras till hälso- och sjukvården • <i>Public funds should be targeted to preventive care and health services</i>		
	Nykyistä enemmän Mer än för närvarande <i>More than at present</i>	Jokseenkin nykyinen määrä Ungefär samma mängd som för närvarande <i>More or less the same as at present</i>	Nykyistä vähemmän Mindre än för närvarande <i>Less than at present</i>
	2013 N 2 424	2013 1 669	2013 77
	%		
18–34			
Miehet • Män • <i>Men</i>	53	45	2
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	60	39	1
35–64			
Miehet • Män • <i>Men</i>	55	41	4
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	61	38	1
65–79			
Miehet • Män • <i>Men</i>	55	43	2
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	65	34	1

Lähde: Suomalaisten hyvinvointi ja palvelut (HYPA) -kysely. THL. • Enkäten Finländarnas välfärd och service (HYPA). THL. • *Welfare and Services in Finland (HYPA). THL.*

147. Väestön mielipide verovarojen kohdentamisesta sosiaalipalveluihin 2013
Befolkningens åsikt om att allokera skattemedel till den sociala servicen 2013
Public opinion on the targeting of public funds to social services, 2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	Verovaraja tulisi kohdentaa sosiaalipalveluihin • Skattemedel bör allokeras till den sociala servicen • <i>Public funds should be targeted to social services</i>		
	Nykyistä enemmän Mer än för närvarande <i>More than at present</i>	Jokseenkin nykyinen määrä Ungefär samma mängd som för närvarande <i>More or less the same as at present</i>	Nykyistä vähemmän Mindre än för närvarande <i>Less than at present</i>
	2013	2013	2013
N	1 916	2 045	204
	%		
18–34			
Miehet • Män • <i>Men</i>	38	55	7
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	56	42	2
35–64			
Miehet • Män • <i>Men</i>	40	53	7
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	54	43	3
65–79			
Miehet • Män • <i>Men</i>	34	61	5
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	48	49	3

Lähde: Suomalaisten hyvinvointi ja palvelut (HYPA) -kysely. THL. • Enkäten Finländarnas välfärd och service (HYPA). THL. • *Welfare and Services in Finland (HYPA). THL.*

148. Väestön mielipide verovarojen kohdentamisesta tulonsiirtoihin 2013
Befolkningens åsikt om att allokera skattemedel till inkomstöverföringen 2013
Public opinion on the targeting of public funds to income transfers, 2013

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and gender	Verovaraja tulisi kohdentaa tulonsiirtoihin • Skattemedel bör allokeras till inkomstöverföringen • <i>Public funds should be targeted to income transfers</i>		
	Nykyistä enemmän Mer än för närvarande <i>More than at present</i>	Jokseenkin nykyinen määrä Ungefär samma mängd som för närvarande <i>More or less the same as at present</i>	Nykyistä vähemmän Mindre än för närvarande <i>Less than at present</i>
	2013	2013	2013
N	1 123	2 463	476
	%		
18–34			
Miehet • Män • <i>Men</i>	26	57	17
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	34	58	8
35–64			
Miehet • Män • <i>Men</i>	24	61	15
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	31	61	8
65–79			
Miehet • Män • <i>Men</i>	24	65	11
Naiset • Kvinnor • <i>Women</i>	28	64	8

Lähde: Suomalaisten hyvinvointi ja palvelut (HYPA) -kysely. THL. • Enkäten Finländarnas välfärd och service (HYPA). THL. • *Welfare and Services in Finland (HYPA). THL.*

Sosiaali- ja terveysalan seurantaindikaattorit

Sosiaali- ja terveysalan tilastollinen vuosikirja 2014 sisältää indikaattoriosan, jossa julkaistaan kootusti sosiaali- ja terveysalan keskeisten valtakunnallisten hankkeiden ja ohjelmien seurantaindikaattoreita. Mukana ovat ohjelmat ja hankkeet, joiden seurantaindikaattorit ovat selkeästi määriteltyjä ja joista on saatavissa tietoja myös kunta- ja aluetasolla. Aluetiedot ovat saatavilla Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANetistä (www.sotkanet.fi) valitsemalla hakusivulla indikaattoriryhmäksi ”Seurantaindikaattorit”. SOTKANetin indikaattoritiedon tulkinnan avuksi indikaattoreista on saatavissa kuvailutieto (info), josta selviää muun muassa, miten indikaattori on laskettu ja mikä on sen tietolähde.

Vuosikirjassa esitellään Kaste-ohjelman, Paras-hankkeen ja Terveys 2015 -kansanterveysohjelman seurantaindikaattorit. Seurantaindikaattorit-osasta löytyvät lisäksi Hyvinvointia kuvaavat THL:n avainindikaattorit sekä alan keskeiset kansainväliset indikaattorit (ns. Eurooppa-indikaattorit).

Kaste 2012–2015 -ohjelman tavoiteindikaattorit

Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma (Kaste) on sosiaali- ja terveysministeriön lakisääteinen strateginen ohjausväline sosiaali- ja terveyspolitiikan johtamiseen. Valtioneuvoston 2.2.2012 hyväksymässä ohjelmassa määritellään Suomen vuosien 2012–2015 sosiaali- ja terveyspoliittiset tavoitteet, kehittämistoiminnan ja valvonnan painopisteet sekä niiden toteuttamista tukevat uudistus- ja lainsäädäntöhankkeet, ohjeet ja suositukset.

Ohjelman tavoitteet:

1. Hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat ja
2. Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteet ja palvelut on järjestetty asiakaslähtöisesti.

Tavoitteiden toteutumista seurataan parillakymmenellä seurantaindikaattorilla. SOTKANet-verkkopalvelun Kaste 2012–2015 -indikaattorikoosteeseen on koottu kaikki SOTKANetissä valmiina olleet, ohjelman seurantaan valitut indikaattorit. Indikaattorikoostetta täydennetään edelleen

Lisätietoa: www.stm.fi/vireilla/kehittamisohjelmat_ja_hankkeet/kaste

Paras-hankkeen indikaattorit

Kunta- ja palvelurakenneuudistuksen (Paras) tarkoituksena on kunta- ja palvelurakenteen vahvistaminen, palvelujen tuotantotapojen ja organisoiminnan uudistaminen sekä valtionosuusjärjestelmän ja palveluiden ohjauksen kehittäminen. Paras-hankkeen tavoitteena on turvata asukkailla kuntien järjestämisvastuulla olevat hyvinvointipalvelut myös tulevaisuudessa. Kunta- ja palvelurakenneuudistusta koskeva lainsäädäntö tuli voimaan 23.2.2007. Kunta- ja palvelurakenneuudistusta koskevan lainsäädännön ti- lalle laadittiin kuntarakennelaki, joka tuli voimaan 1.7.2013.

Kunta- ja palvelurakenneuudistukseen liittyen sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen Kuntaliitto ja THL ovat valinneet joukon indikaattoreita, joilla kuvataan kuntien

sosiaali- ja terveystointia. Indikaattorien tarkoituksena on auttaa kuntia toiminnan suunnittelussa tuomalla esiin tärkeitä palvelujen tarpeeseen vaikuttavia tekijöitä ja vertailutietoa siitä, miten eri tavoin tarpeeseen on vastattu.

Terveys 2015 -indikaattorit

Valtioneuvoston periaatepäätös Terveys 2015 -kansanterveysohjelmasta on pitkän aikavälin terveystoiminnan ohjelma, jonka taustana on Maailman terveysjärjestön WHO:n Terveystietä kaikille -ohjelma ja Suomen Terveystietä kaikille vuoteen 2000 mennessä -ohjelma.

Ohjelmassa esitetään kahdeksan kansanterveyttä koskevaa tavoitetta sekä useita toimintaa linjaavia kannanottoja, jotka sisältävät haasteita eri tahoille: kunnille, elinkeinoelämälle, järjestöille jne. Kaikki tavoitteet koskevat keskeisiä ongelmia, joiden korjaaminen on mahdollista vain eri tahojen yhteistyönä.

SOTKANet-verkkopalveluun on koottu Terveys 2015 -kansanterveysohjelman tavoitteiden mukaiset keskeiset seurantaindikaattorit. Indikaattorit on tehty THL:n ja Työterveyslaitoksen yhteistyönä.

Lisätietoa: www.stm.fi/vireilla/kehittamishjelmat_ja_hankkeet/terveys2015

Hyvinvointia kuvaavat THL:n avainindikaattorit

THL:n avainindikaattoriohjelmassa (INDI 2009–2012) asiantuntijat määrittivät suppean väestön terveyden, hyvinvoinnin sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen avainindikaattoreiden kokoelman. Avainindikaattorit valittiin, jotta päättäjät ja suunnittelijat löytäisivät helpommin runsaan tiedon keskeltä väestön terveyttä, hyvinvointia ja palveluja kuvaavat keskeiset, luotettavat ja vertailukelpoiset indikaattorit.

Avainindikaattorit tarjoavat yleiskuvan hyvinvoinnin ja terveyden sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen kehityksestä Suomessa. Avainindikaattorit on tarkoitettu myös kuntien, maakuntien ja sairaanhoitopiirien väestön hyvinvoinnin seurantaan esimerkiksi hyvinvointikertomustyössä.

Avainindikaattorit on julkaistu Hyvinvointikompassi.fi -verkkopalvelussa ja ne on koottu SOTKANet -verkkopalveluun omaksi indikaattoriryhmäksi. Hyvinvointikompassi esittää avainindikaattorit havainnollisesti kahta käyttäjän valitsemaa aluetta vertaillen. SOTKANet puolestaan mahdollistaa useamman alueen vertailun sekä tarjoaa nopean numerotiedon siirron excel ja csv-muodoissa.

Eurooppa-indikaattorit

SOTKANetistä löytyvät keskeiset avainluvut eurooppalaisten terveydentilasta ja sosiaali- ja terveyspalvelujen käytöstä. Tiedot on koottu pääosin Eurostatin, Euroopan komission alaisen kuluttaja-, terveys- ja elintarvikeasioiden toimeenpanoviraston (CHAFEA) ja Pohjoismaisen sosiaalilastokomitean (NOSOSCO) keräämistä sosiaali- ja terveysindikaattoreista. Lisäksi on käytetty joitakin OECD:n terveysalan tietoja (Health Data).

Vuosikirjaan on koottu Eurooppa-tietoja seuraavilta aihealueilta: väestötiedot ja sosio-ekonomiset muuttujat, terveydentila, terveyttä määrittävät tekijät, terveys- ja sosiaalipalveluiden käyttö sekä sosiaali- ja terveydenhuollon resurssit.

Uppföljningsindikatorer inom socialvården och hälso- och sjukvården

År 2014 innehåller Statistisk årsbok om socialvård och hälso- och sjukvård ett indikatoravsnitt. I avsnittet redovisas i sammanfattad form uppföljningsindikatorer för centrala landsomfattande projekt och program inom socialvården och hälso- och sjukvården. Man har inbegripit program och projekt med tydligt definierade uppföljningsindikatorer, om vilka det också finns att få uppgifter på kommun- och regionnivå. Regionala uppgifter hittas i Statistik- och indikatorbanken SOTKANet (www.sotkanet.fi) genom att på söksidan välja "Uppföljningsindikatorer" som indikatorgrupp. Till stöd för tolkningen av indikatorerna innehåller SOTKANet också bakgrundsinformation om hur varje indikator beräknats och vilken källa den har. I årsboken presenteras uppföljningsindikatorer för det nationella utvecklingsprogrammet för social- och hälsovården Kaste, kommun- och servicestrukturreformen och folkhälsoprogrammet Hälsa 2015. Under Uppföljningsindikatorer finns dessutom THL:s nyckelindikatorer som beskriver välfärd och viktiga internationella indikatorer inom olika områden (s.k. europeiska indikatorer).

Målandikatorer för det nationella utvecklingsprogrammet för social- och hälsovården 2012–2015

Det nationella utvecklingsprogrammet för social- och hälsovården (Kaste) är social och hälsovårdsministeriets lagstadgade strategiska styrmedel för ledning av social och hälsopolitiken. I programmet, som godkändes av statsrådet den 2 februari 2012, fastställs de finländska social- och hälsopolitiska målen för 2012–2015, tyngdpunkterna i utvecklingsverksamheten och tillsynen samt de reform- och lagstiftningsprojekt, anvisningar och rekommendationer som stödjer dem.

Programmål:

1. Skillnaderna i välfärd och hälsa minskar och
2. Social- och hälsovårdens strukturer och tjänster ordnas klientorienterat.

Hur målen nås följs genom ett tjugotal uppföljningsindikatorer. I sammanställningen av indikatorer för Kaste 2012–2015 i SOTKANet-tjänsten ingår alla de indikatorer som valts för uppföljningen av programmet, som redan fanns med i SOTKANet. Sammanställningen kompletteras fortfarande.

Ytterligare information: www.stm.fi/sv/under_arbete/utvecklingsprojekt/kaste

Indikatorer för kommun- och servicestrukturreformen (Paras)

Syftet med kommun- och servicestrukturreformen Paras är att stärka kommun- och servicestrukturen och att utveckla statsandelssystemet, styrningen av service och sätten att producera och organisera service. Projektet har som mål att garantera invånarna även i framtiden sådana välfärdstjänster som kommunerna är skyldiga att tillhandahålla. Lagstiftningen om kommun- och servicestrukturreformen trädde i kraft den 23 februari 2007. I stället för lagstiftningen om kommun- och servicestrukturreformen utarbetades kommunstrukturlagen, som trädde i kraft 1.7.2013.

I anslutning till kommun- och servicestrukturreformen har social- och hälsovårdsministeriet, Finlands Kommunförbund och THL valt ut ett antal indikatorer som ger en sammanfattad helhetsbild av kommunernas social- och hälsoförvaltning. Tanken är att kommunerna ska ha hjälp av indikatorerna i sin verksamhetsplanering, eftersom de dels lyfter fram viktiga faktorer som påverkar servicebehovet, dels ger benchmarkinginformation om på vilka olika sätt man svarat på behovet.

Indikatorer för Hälsa 2015

Statsrådets principbeslut om folkhälsoprogrammet Hälsa 2015 är ett hälsopolitiskt program på lång sikt. Det bygger på Världshälsoorganisationens program om hälsa för alla. Folkhälsoprogrammets tyngdpunkt ligger på hälsofrämjande och det är en fortsättning på det finländska programmet Hälsa för alla år 2000. I folkhälsoprogrammet har det uppställts åtta folkhälsomål. Det innehåller också många ställningstaganden som styr verksamheten och som innehåller utmaningar för olika parter: kommunerna, näringslivet, organisationerna osv. Alla mål rör centrala problem, som kan lösas endast genom att olika parter samarbetar. Indikatorbanken SOTKANet innehåller centrala uppföljningsindikatorer, som är i enlighet med målen för folkhälsoprogrammet Hälsa 2015. THL och Arbetshälsoinstitutet har utarbetat indikatorerna tillsammans.

Ytterligare information: www.stm.fi/sv/under_arbete/utvecklingsprojekt/halsa_2015

THL:s nyckelindikatorer som beskriver välfärd

I THL:s nyckelindikatorprogram (INDI 2009–2012) definierade experter en begränsad uppsättning nyckelindikatorer för befolkningens hälsa och välfärd samt för social- och hälsovårdstjänsterna. Nyckelindikatorerna valdes för att göra det lättare för beslutsfattare och planerare att hitta centrala, tillförlitliga och jämförbara indikatorer för befolkningens hälsa, välfärd och tjänster i det stora utbudet av information.

Nyckelindikatorerna ger en allmän bild av hur hälsan, välfärden och social- och hälsovårdstjänsterna har utvecklats i Finland. Nyckelindikatorerna är också avsedda för uppföljning av befolkningens välfärd i kommunerna, landskapen och sjukvårdsdistrikten exempelvis inom arbetet med välfärdsberättelser.

Nyckelindikatorerna har publicerats i nättjänsten Välfärdskompassen, Hyvinvointikompassi. fi, och de har också samlats i en separat indikatorgrupp i nättjänsten SOTKANet. Välfärdskompassen presenterar nyckelindikatorerna åskådligt genom en jämförelse av två områden som användaren väljer. I SOTKANet är det däremot möjligt att jämföra flera områden med varandra. I denna tjänst är det också möjligt att snabbt överföra sifferuppgifter i Excel- och csv-format.

Europeiska indikatorer

SOTKANet innehåller viktiga nyckeltal om européernas hälsotillstånd och deras konsumtion av service inom socialvård och hälso- och sjukvård. Uppgifterna bygger huvudsakligen på de sociala indikatorer och hälsoindikatorer som Eurostat, Europeiska kommissionens genomförandeorgan för konsument-, hälso- och livsmed-

elsfrågor (CHAFEA) och Nordiska socialstatistikkommittén (NOSOSKO) tagit fram. Dessutom har vissa av OECD:s uppgifter inom hälsoområdet (Health Data) använts. I årsboken finns europeiska uppgifter om följande: befolkningsdata och socioekonomiska variabler, hälsotillstånd, bestämningsfaktorer för hälsan, konsumtion av social service och av hälso- och sjukvård samt resurser i socialvården och hälso- och sjukvården.

Indicators for monitoring the field of social welfare and health

The 2014 edition of the Statistical Yearbook on Social Welfare and Health Care includes a section on indicators presenting a set of indicators for monitoring key national projects and programmes in the field of social welfare and health. The section contains programmes and projects that have clearly defined indicators and on which there is available data also at the level of municipalities and regions. Regional data are available in the SOTKANet Statistics and Indicator Bank (www.sotkanet.fi) through the search page, by selecting 'Indicators for monitoring' as indicator group. To facilitate the interpretation of indicators, SOTKANet also provides background information for each indicator (info), explaining for example how the indicator has been calculated and which sources it uses.

The yearbook describes the monitoring indicators for the national development programme for social welfare and health care (KASTE), the national project to restructure local government and services (PARAS) and the Health 2015 public health programme. The section on Indicators for monitoring also includes THL's key indicators for welfare as well as key international indicators (European indicators).

Target indicators for the KASTE 2012–2015 programme

The National Development Programme for Social Welfare and Health Care (KASTE) is a statutory strategic measure of the Ministry of Social Affairs and Health to manage social welfare and health care policy. Adopted by the Government on 2 February 2012, the programme defines the aims and focal development and supervision areas of social welfare and health care policy in Finland in 2012–2015, as well as the reforms and legislative projects, guidelines and recommendations in support of the implementation of these.

Objectives of the programme:

1. Inequalities in wellbeing and health will be reduced
2. Social welfare and health care structures and services will be organised in a client-oriented way

Target attainment is monitored with a total of some 20 indicators. The SOTKANet indicator collection for the KASTE 2012–2015 programme includes all the indicators selected for the programme follow-up that are already available in SOTKANet. The indicator collection will be supplemented later on.

More information: www.stm.fi/en/strategies_and_programmes/kaste

Indicators for the Paras project

The national project to restructure local government and services (PARAS) aims at strengthening the municipal and service structure, reforming the production and organisation of municipal services, and developing the state subsidy system and services. Another objective of the PARAS project is to ensure municipal health services for all local residents in future. The legislation on restructuring local

government and services entered into force on 23 February 2007. The Act on the Restructuring of Local Government and Services was replaced by the Municipal Structures Act which entered into force on 1 July 2013.

With regard to the restructuring project, the Ministry of Social Affairs and Health, the Association of Finnish Local and Regional Authorities, and THL have selected a set of indicators to provide an overview of the municipal health and social sector. The indicators are designed to help municipalities in their operational planning by shedding light on key factors impacting on the need for services and by providing comparative data on the different ways in which this need has been met.

Indicators for the Health 2015 public health programme

The Government resolution on the Health 2015 public health programme outlines the long-term objectives for Finland's national health policy. The foundation for the strategy is provided by the Health for All programme of the WHO and the Finnish national programme Health for All by the Year 2000.

Health 2015 presents eight targets for public health and a number of statements concerning lines of action, which focus on challenges faced by various bodies: municipalities, business and industry, organisations etc. All of the targets deal with key issues requiring concerted action by the bodies concerned.

The SOTKANet online service contains the key indicators for monitoring the targets of the Health 2015 public health programme. The indicators have been compiled jointly by experts from THL and the Finnish Institute of Occupational Health. More information: http://www.stm.fi/en/health_2015

THL's key indicators for welfare

THL's key indicator programme (INDI 2009–2012) was a project where experts defined a concise collection of key indicators for population health and welfare, and social and health services. The aim of the programme was to provide policy-makers and planners with easy access to key, reliable and comparable indicators that describe population health and welfare as well as services.

Key indicators give an overview of health and welfare trends and development of social and health services in Finland. Key indicators are also intended to support municipalities, regions and hospital districts to monitor the population's welfare through, for example, welfare reports.

The key indicators are published on the Welfare Compass website (www.hyvintointikompassi.fi). They also form a specific group of indicators in the SOTKANet Statistics and Indicator bank. The Welfare Compass allows users to compare the key indicators for two regions of their choice. SOTKANet allows users to compare several regions at once and swiftly export numerical data in Excel or CSV format.

European indicators

SOTKANet includes key figures on health and use of health and social services in European countries. The set of European-level indicators is mostly based on the social and health indicators gathered by Eurostat, the Consumers, Health and Food Executive Agency (CHAFEA) of the European Commission, and the Nordic Social-Statistical Committee NOSOSCO. OECD Health Data has been used as an additional source.

European data are available on the following themes: demographic and socio-economic factors, health status, health determinants, use of health and social services as well as social and health-care resources.

149. KASTE 2012–2015 -ohjelman seurantaindikaattorit
Uppföljningsindikatorer för programmet KASTE 2012–2015
Target indicators for the KASTE 2012–2015 project

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Riskiryhmien mahdollisuutta osallisuuteen, hyvinvointiin ja terveyteen parannetaan • Riskgruppernas möjligheter till delaktighet, välfärd och hälsa förbättras • Improving the opportunities of risk groups for inclusion, wellbeing and health						
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista • Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, % av eleverna i årskurs 8 och 9 • <i>In moderate or poor health, as % of all pupils in 8th and 9th year of comprehensive school</i> (SOTKANet ID=286)	16,9	16,9	16,4	16,4	..	15,9
Terveytensä enintään keskitasoiseksi kokevia 25–64- vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä • 25–64-åringar med medelmåttigt eller sämre hälsa enligt egen uppfattning, % av befolkningen i samma ålder • <i>Own health perceived as average or poorer by those aged 25–64, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=717)	34,6	34,5	34,6	33,6	33,1	34,0
65–84-vuotiaat, jotka kokevat terveytensä keskinkertai- seksi tai huonoksi, % vastaavanikäisestä väestöstä • 65–84-åringar som upplever sitt hälsotillstånd som medel- måttigt eller dåligt, % av befolkningen i samma ålder • <i>Own health perceived as average or poor by people aged 65–84, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=4180)	..	51,5	..	49,4	..	47,0
Elämänlaatunsa keskimäärin hyväksi tuntevien osuus (%) • Procentuell andel personer som upplever en genomsnittligt god livskvalitet • <i>Persons who rate their quality of life as good on average (%)</i> (SOTKANet ID=3127)	..	65,0	..	..	..	..
Väestön terveydentilan seuranta ja arviointi kunnan johdossa, pistemäärä • Uppföljning och bedömning av befolkningens hälsotillstånd i kommunens ledning, poäng • <i>Public health monitoring and evaluation in municipal management, score</i> (SOTKANet ID=3137)	..	..	..	53,7	..	71,4
25-vuotiaan perusasteen koulutuksen suorittaneen elinajanodote • Förväntad livslängd för 25-åringar med utbildning på grundnivå • <i>Life expectancy of 25-year-olds with basic education</i> (SOTKANet ID=201)	52,6	52,7	52,9	..	..	..
25-vuotiaan keskiasteen koulutuksen suorittaneen elinajanodote • Förväntad livslängd för 25-åringar med utbildning på mellannivå • <i>Life expectancy of 25-year-olds with upper secondary education</i> (SOTKANet ID=202)	55,6	55,7	55,8	..	..	..
25-vuotiaan korkea-asteen koulutuksen suorittaneen elinajanodote • Förväntad livslängd för 25-åringar med högre utbildning • <i>Life expectancy of 25-year-olds with higher education</i> (SOTKANet ID=203)	58,1	58,1	58,3	..	..	..
25-vuotiaan elinajanodote • Förväntad livslängd för 25-åringar • <i>Life expectancy of 25-year-olds</i> (SOTKANet ID=204)	55,6	55,7	55,9	..	..	..
Hyvinvointi- ja terveyseroja kaventavat tavoitteet kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa, pistemäärä • Mål för att minska ojämlikheten i hälsa och välfärd i kommunens plan för verksamheten och ekonomin, poäng • <i>Goals to reduce welfare and health inequalities in the municipality's action and finance plan, score</i> (SOTKANet ID=3141)	..	..	..	66,0	..	67,7

149. jatk. • forts. • cont.

149. jatk. • forts. • cont.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä • 17–24-åriga personer utanför utbildningssystemet, % av befolkningen i samma ålder • <i>Those aged 17–24 not in education or training, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=3219)	11,8	11,4	11,4	11,2	10,8	..
Ei yhtään läheistä ystävää, % 8.- ja 9.-luokan oppilaista • Inga nära vänner, % av eleverna i årskurs 8 och 9 • <i>Has no close friends, as % of all pupils in 8th and 9th year of comprehensive school</i> (SOTKANet ID=292)	9,8	9,8	9,1	9,1	..	8,4
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä • 0–17-åringar som placerats utanför hemmet, % av befolkningen i samma ålder • <i>Placements outside the home for those aged 0–17, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=191)	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4
Kunnan yleinen pienituloisuusaste • Kommunens allmänna risk för fattigdom • General at-risk-of-poverty rate for the municipality (SOTKANet ID=3099)	14,9	14,8	14,9	15,0	14,3	..
Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot • Ginikoefficient, disponibel inkomst • <i>Gini coefficient, disposable income</i> (SOTKANet ID=3126)	28,4	27,6	28,2	28,5	27,2	..
Vaikeasti työllistyvät, % 15–64-vuotiaista • Svårssysselsatta, % av 15–64-åringarna • <i>Persons who are difficult to employ, as % of persons aged 15–64</i> (SOTKANet ID=3071)	3,1	3,7	4,1	4,0	4,1	4,6
Asunnottomat yksinäiset / 1 000 asukasta • Ensamstående bostadslösa / 1 000 invånare • <i>Lone homeless persons per 1000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=2618)	1,5	1,5	1,5	1,4	1,5	1,4
Toimeentulotukea saaneet henkilöt vuoden aikana, % asukkaista • Utkomststödstagarna under året, % av invånarna • <i>Social assistance, recipient persons during year, as % of total population</i> (SOTKANet ID=493)	6,4	7,1	7,0	6,9	6,8	..
Päätösten ennakkoarvioinnissa huomioidaan erityisesti lasten hyvinvointi ja terveys, % • Vid förhandsbedömning av beslut beaktas särskilt barnens hälsa och välfärd, % • <i>Decision impact assessment focuses especially on children's well-being and health, %</i> (SOTKANet ID=3504)	..	..	..	..	..	70
Päätösten ennakkoarvioinnissa huomioidaan erityisesti työikäisten hyvinvointi ja terveys, % • Vid förhandsbedömning av beslut beaktas särskilt hälsan och välfärden hos befolkningen i arbetsför ålder, % • <i>Decision impact assessment focuses especially on well- being and health of people of working age, %</i> (SOTKANet ID=3503)	..	..	..	..	..	59

149. jatk. • forts. • cont.

149. jatk. • forts. • cont.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Päätösten ennakoarvioinnissa huomioidaan erityisesti ikääntyneiden hyvinvointi ja terveys, % • Vid förhandsbedömning av beslut beaktas särskilt de äldres hälsa och välfärd, % • <i>Decision impact assessment focuses especially on older people's well-being and health, %</i> (SOTKANet ID=3502)	..	..	..	..	..	70
Ikäihmisten palveluiden rakennetta ja sisältöä uudistetaan • Struktur och innehåll i tjänsterna för äldre förnyas • <i>Reforming the structure and content of services for older people</i>						
75–84-vuotiaat, jotka kykenevät liikkumaan yksin ulkona ilman vaikeuksia, % vastaavanikäisestä väestöstä • 75–84-åringar som kan röra sig ute på egen hand utan problem, % av befolkningen i samma ålder • <i>People aged 75–84 able to move alone outdoors without difficulty, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=3073)	..	80,8	..	82,6	..	80,3
Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä • Personer i åldrarna 75 år och över som fick regelbunden hemvård 30.11, % av befolkningen i samma ålder • <i>Regular home care, clients aged 75 and over on 30 Nov, as % of population of same age</i> (SOTKANet ID=3216)	11,0	11,3	11,8	12,2	11,9	11,9
Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä • Klienter i åldrarna 75 år och över inom serviceboende för äldre med heldygnssomsorg 31.12, % av befolkningen i samma ålder • <i>Service housing with 24-hour assistance for older people, clients aged 75 and over on 31 Dec, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=3261)	4,6	5,1	5,6	5,9	6,1	6,5
Vanhainkodeissa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa terveyskeskuksissa olevat 75 vuotta täyttäneet 31.12., % vastaavan ikäisestä väestöstä • Klienter i åldrarna 75 år och över på ålderdomshem eller i långvarig institutionsvård på hälsovårdscentraler 31.12, % av befolkningen i samma ålder • <i>Care in residential homes or long-term institutional care in health centres, clients aged 75 and over on 31 Dec, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=3367)	5,9	5,4	4,7	4,4	3,8	3,1
Palvelurakennetta ja peruspalveluja uudistetaan • Servicestrukturen och primärservicen förnyas • <i>Reforming the service structure and basic public services</i>						
Erikoissairaanhoitoa yli 6 kk jonottaneet 31.12. / 10 000 asukasta • Antalet personer som 31.12 stått i kö till specialiserad sjukvård i mer än 6 månader/10 000 invånare • <i>Patients waiting over 6 months for access to specialised health care on 31 Dec per 10 000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=3130)	2,9	6,6	2,1	1,3	1,6	..
Lasten- ja nuorisopsykiatriseen hoitoon yli 3 kk jonottaneet alle 23-vuotiaat 31.12. • Antalet personer under 23 år som 31.12 stått i kö till barn- och ungdomspsykiatrisk vård i mer än 3 månader • <i>Persons aged under 23 waiting over 3 months for access to child and adolescent psychiatry on 31 Dec</i> (SOTKANet ID=3131)	91,0	60,0	63,0	14,0	51,0	..

149. jatk. • forts. • cont.

149. jatk. • forts. • cont.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
<p>Terveydenedistämisiaktiivisuus (TEA) kunnan strategisessa johtamisessa, pistemäärä • Hälsöfrämjande verksamhet (TEA) i kommunens strategiska ledning, poäng • <i>Health promotion capacity building (TEA) in the municipality's strategic management, score</i> (SOTKAnet ID=4072)</p>	..	..	..	61,2	..	72,1
<p>Tieto ja tietojärjestelmät saatetaan asiakkaiden ja ammattilaisten tueksi • Information och informationssystem omformas till stöd för klienter och fackfolk • <i>Adjusting the information and information systems so as to support clients and professionals</i></p> <p>Sähköinen hyvinvointikertomus -työväline aktiivisessa käytössä, % • Den elektroniska välfärdsberättelsen i aktiv användning, % • <i>The Electronic Health Report tool in active use, %</i> (SOTKAnet ID=3501)</p>	..	..	..	..	..	54,0
<p>Johtamisella tuetaan palvelurakenteen uudistamista ja työhyvinvointia • Genom ledarskap stöds förnyandet av servicestrukturen och välbefinnandet i arbetet • <i>Supporting the restructuring of services and well-being at work by means of management</i></p> <p>Täyttämättömien lääkärитеhtävien (lääkäriavajе) osuus kaikista terveyskeskusten lääkärитеhtävistä, % • Andelen lediga läkartjänster vid hälsövärdscentralerna (underskott av läkare) av alla läkartjänster vid hälsövärdscentralerna, % • <i>Vacant physicians' positions at municipal health centres (shortage of doctors) as a percentage of the total number of positions for physicians at municipal health centres, %</i> (SOTKAnet ID=3892)</p>	11,0	6,8	6,0	6,5	6,3	6,1
<p>Täyttämättömien terveyskeskushammaslääkärin virkojen/toimien (hammaslääkäriavajе) osuus kaikista terveyskeskus-hammaslääkärin viroista/toimista, % • Andelen lediga tandläkartjänster vid hälsövärdscentralerna (underskott av tandläkare) av alla tandläkartjänster vid hälsövärdscentralerna, % • <i>Unfilled dentist's positions at municipal health centres (shortage of dentists) as a percentage of the total number of positions for dentists at municipal health centres, %</i> (SOTKAnet ID=3854)</p>	11,6	12,0	11,4	12,5	10,0	9,3

150. PARAS-hankkeen indikaattorit

Indikatorer för kommun- och servicestrukturreformen PARAS

Indicators for the PARAS project

	2000	2003	2006	2009	2011	2012	2013
Palvelujen tarpeeseen vaikuttavia taustatekijöitä • Bakgrundsfaktorer som påverkar servicebehovet • <i>Factors affecting the need for services</i>							
Työttömät, % työvoimasta • Arbetslösa, % av arbetskraften • <i>Unemployed people, as % of labour force</i> (SOTKANet ID=181)	12,8	11,3	9,7	10,3	9,4	9,8	11,3
Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä • Långtidsarbetslösa, % av de arbetslösa • <i>Long-term unemployed, as % of unemployed population</i> (SOTKANet ID=326)	27,7	25,1	26,0	15,7	23,4	24,2	25,1
Nuorisotyöttömät, % 18–24-vuotiaasta työvoimasta • Arbetslösa ungdomar, % av arbetskraften i åldrarna 18–24 år • <i>Unemployed young people, as % of labour force aged 18–24</i> (SOTKANet ID=189)	15,3	13,4	10,2	13,8	11,9	12,4	14,6
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä • 17–24-åriga personer utanför utbildningssystemet, % av befolkningen i samma ålder • <i>Those aged 17–24 not in education or training, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=3219)	11,8	11,8	11,4	11,4	11,2	10,8	..
Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta • Brott mot liv och hälsa som kommit till polisens känedom / 1 000 invånare • <i>Offences against life and health recorded by the police per 1000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=3113)	5,9	6,1	6,4	6,7	7,9	7,5	7,0
Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa • Försäljning av alkoholdrycker omräknad till liter 100-procentig alkohol per invånare • <i>Sale of alcoholic beverages per capita, as litres of pure alcohol</i> (SOTKANet ID=714)	7,0	7,7	8,4	8,3	8,2	7,7	7,6
Toimeentulotukea saaneet henkilöt vuoden aikana, % asukkaista • Utkomststödstagarna under året, % av invånarna • <i>Social assistance, recipient persons during year, as % of total population</i> (SOTKANet ID=493)	8,8	8,1	6,8	7,1	6,9	6,8	..
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja, % väestöstä • Personer med rätt till specialersättningsgilla läkemedel % av befolkningen • <i>Entitled to special refunds on medicines as % of total population</i> (SOTKANet ID=3223)	21,1	22,2	23,0	23,5	23,8	24,4	24,5
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin diabeteksen vuoksi oikeutettu ja 40 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä • Personer i åldrarna 40 år och över med rätt till specialersättningsgilla läkemedel på grund av diabetes, % av befolkningen i samma ålder • <i>Entitled to special refunds on medicines for diabetes in those aged 40 and over, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=683)	4,5	5,1	5,8	6,8	8,2	8,7	9,2
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saaneet, % 16–64-vuotiaista • Personer som fått invalidpension på grund av psykisk störning eller beteenderubbning, % av i åldrarna 16–64 år • <i>Disability pension for mental and behavioural disorders recipients, as % of aged 16–64</i> (SOTKANet ID=3218)	3,0	3,1	3,3	3,4	3,3	3,3	3,2

150. jatk. • forts. • cont.

150. jatk. • forts. • cont.

	2000	2003	2006	2009	2011	2012	2013
Nykyinen tilanne, kustannuksilla katsottuna • Nuläge ur kostnadsperspektiv • Current situation, by expenditure							
Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset, euroa/asukas • Social- och hälsoförvaltningens nettokostnader i euro/invånare • <i>Net expenditure of the municipal health and social sector, euro per capita</i> (SOTKAnet ID=1073)	1 822	2 193	2 567	3 061	3 272	3 445	..
Perusterveydenhuollon (mukaanlukien hammashuolto) nettokustannukset, euroa/asukas • Nettokostnaderna för primärvården (inklusive tandvården) i euro/invånare • <i>Net expenditure on primary health care (including dental care), euro per capita</i> (SOTKAnet ID=1072)	366	445	521	600	631	663	..
Erikoissairaanhoidon nettokustannukset, euroa/asukas • Nettokostnaderna för den specialiserade sjukvården i euro/ invånare • <i>Net expenditure on specialised health care, euro per capita</i> (SOTKAnet ID=1071)	564	691	810	954	1 028	1 067	..
Päihdehuollon nettokustannukset, euroa/asukas • Nettokostnaderna för missbrukarvården, euro/invånare • <i>Net expenditure on care and services for substance abusers, euro per capita</i> (SOTKAnet ID=1273)	15,1	20,0	24,4	29,9	31,2	32,9	..
Palvelujärjestelmään tai tarpeen arviointiin vaikuttavat • Påverkar servicesystemet eller behovsbedömningen •							
Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta ¹⁾ • Läkarbesök inom primärvårdens öppenvård / 1 000 invånare ¹⁾ • <i>Outpatient physician visits in primary health care per 1000 inhabitants¹⁾</i> (SOTKAnet ID=1552)	1 998	1 809	1 717	1 535	1 347	1 247	..
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit / 1 000 asukasta • Öppenvårdsbesök inom den specialiserade sjukvården / 1 000 invånare • <i>Outpatient visits in specialised health care per 1000 inhabitants</i> (SOTKAnet ID=1560)	1 196	1 253	1 306	1 395	1 518	1 536	1 559
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärin potilaat yhteensä, % väestöstä ¹⁾ • Läkarens patienter inom primärvården totalt % av befolkningen ¹⁾ • <i>Patients seen by a physician in primary health care as % of total population¹⁾</i> (SOTKAnet ID=3224)	65,5	64,8	64,2	58,8	50,0	48,5	..
Yksityislääkärikäynneistä korvausta saaneet, % väestöstä • Personer som fått ersättning för besök hos privatläkare, % av befolkningen • <i>Reimbursement for visits to private physicians, recipients as % of total population</i> (SOTKAnet ID=692)	26,9	28,8	28,9	30,1	30,1	29,7	29,5
Hammaslääkärikäynnit terveyskeskuksissa / 1 000 asukasta ¹⁾ • Tandläkarbesök på hälsovårdscentral / 1 000 invånare ¹⁾ • <i>Dentist visits in health centres per 1000 inhabitants¹⁾</i> (SOTKAnet ID=2397)	796	780	740	717	575	614	..

1) Tiedonkeruu muuttui vuonna 2011. Aikaisempien vuosien tiedot eivät ole vertailukelpoisia vuosien 2012–2013. • Datensamlingen förändrades 2011. Uppgifterna för 2011 och senare år är inte jämförbara med uppgifterna för de tidigare åren. • The data collection was revised in 2011. Data for previous years are not comparable with the data for 2012–2013.

150. jatk. • forts. • cont.

150. jatk. • forts. • cont.

	2000	2003	2006	2009	2011	2012	2013
Yksityisen hammashuollon käynnit / 1 000 asukasta • Privat tandvård besök / 1 000 invånare • <i>Visits in private dental care per 1000 inhabitants</i> (SOTKAnet ID=3217)	231,3	555,1	532,1	533,5	518,9	524,0	527,5
Perusterveydenhuollon vuodeosastohoidon hoitopäivät / 1 000 asukasta • Slutenvårdens vård dygn inom primärvården / 1 000 invånare • <i>Inpatient primary health care, care days per 1000 inhabitants</i> (SOTKAnet ID=1267)	1 461,2	1 417,0	1 400,9	1 275,2	1 068,7	1 017,7	913,1
Somaattisen erikoissairaanhoidon hoitopäivät / 1 000 asukasta • Vård dygn i specialiserad somatisk vård / 1 000 invånare • <i>Specialised somatic health care, care days per 1000 inhabitants</i> (SOTKAnet ID=1259)	818,9	777,9	725,0	636,8	608,3	589,2	566,5
Psykiatrian laitoshoidon hoitopäivät / 1 000 asukasta • Vård dygn i psykiatrisk institutionsvård / 1 000 invånare • <i>Psychiatric inpatient care, care days per 1000 inhabitants</i> (SOTKAnet ID=1263)	376,2	358,3	336,9	293,8	259,4	251,3	232,1
Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan- ikäisestä väestöstä • Personer i åldrarna 75 år och över som bor hemma, % av befolkningen i samma ålder • <i>Living at home among those aged 75 and over, as % of total population of same age</i> (SOTKAnet ID=1570)	89,8	89,7	89,4	89,4	89,5	90,0	90,3
Säännöllisen kotihoiton piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä • Personer i åldrarna 75 år och över som fick regelbunden hemvård 30.11, % av befolkningen i samma ålder • <i>Regular home care, clients aged 75 and over on 30 Nov, as % of population of same age</i> (SOTKAnet ID=3216)	..	11,0	..	11,3	12,2	11,9	11,9
Kunnan kustantamassa päivähoitossa olleet 1–6-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä • 1–6-åringar i dagvård som finansieras av kommunen, % av befolkningen i samma ålder • <i>Children aged 1–6 in municipally funded day care, as % of total population of same age</i> (SOTKAnet ID=2955)	52,9	53,3	54,3	56,1	57,2	57,4	57,4
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä • 0–17-åringar som placerats utanför hemmet, % av befolkningen i samma ålder • <i>Placements outside the home for those aged 0–17, as % of total population of same age</i> (SOTKAnet ID=191)	0,9	1,0	1,2	1,3	1,4	1,4	1,4
Lastensuojelun avohuollolisten tukitoimien piirissä 0–17-vuotiaita vuoden aikana, % vastaavan- ikäisestä väestöstä • 0–17-åringar som omfattas av stödåtgärder inom barnskyddets öppenvård, % av befolkningen i samma ålder • <i>Support in community care as part of a child welfare intervention, recipients aged 0–17 during year, as % of total population of same age</i> (SOTKAnet ID=1245)	4,0	4,7	5,0	5,8	6,7	7,2	7,3

151. Terveys 2015 -indikaattorit
Hälsa 2015 -indikatorerna
Health 2015 public health programme

	2000	2003	2006	2009	2011	2012	2013
Lapset ja nuoret • Barn och unga • Children and youth							
Lasten pienituloisuusaste • Risk för fattigdom bland barn • <i>At-risk-of-poverty-rate for children</i> (SOTKANet ID=228)	11,0	12,3	13,5	14,6	14,9	14,3	..
Huostassa olleet 0–17-vuotiaat viimeisimmän sijoitustiedon mukaan, % vastaavanikäisestä väestöstä • Omhändertagna 0–17-åringar indelade efter uppgift om enaste placeringsställe, % av befolkningen i samma ålder • <i>Children aged 0–17 years placed in care according to the last placement decision, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=1244)	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,2
Imeväiskuoolleisuus / 1 000 elävänä syntyynyttä • Spädbarnsdödlighet / 1 000 levande födda • <i>Infant mortality per 1000 live births</i> (SOTKANet ID=3100)	3,6	3,2	2,9	2,6	2,4	2,4	..
Tupakoi päivittäin, % 8.- ja 9.-luokan oppilaista • Röker dagligen, % av eleverna i klasserna 8 och 9 • <i>Daily smokers, as % of all pupils in 8th and 9th year comprehensive school</i> (SOTKANet ID=288)	23,6	20,8	14,9	15,1	15,0	..	13,1
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8.- ja 9.-luokan oppilaista • Ordentligt berusad minst en gång i månaden, % av eleverna i klasserna 8 och 9 • <i>Heavy drinking at least once a month, as % of all pupils in 8th and 9th year of comprehensive school</i> (SOTKANet ID=289)	26,0	19,5	17,5	16,5	15,5	..	12,0
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran,% 8.- ja 9.-luokan oppilaista • Prövat minst en gång på olagliga droger,% av eleverna i klasserna 8 och 9 • <i>Has experimented with illegal drugs at least once, as % of all pupils in 8th and 9th year of comprehensive school</i> (SOTKANet ID=290)	9,5	8,9	6,0	6,2	8,0	..	8,8
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8.- ja 9.-luokan oppilaista • Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, % av eleverna i årskurs 8 och 9 • <i>In moderate or poor health, as % of all pupils in 8th and 9th year of comprehensive school</i> (SOTKANet ID=286)	20,2	18,2	17,4	16,9	16,4	..	15,9
Päihdesairauksien vuodeosastohoitojaksot 15–24-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä • Vårdperioder inom slutenvård till följd av alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar i åldrarna 15–24 år / 1 000 i samma åldrar • <i>Diseases related to substance abuse in those aged 15–24, periods of inpatient care per 1000 persons of same age</i> (SOTKANet ID=1279)	3,8	3,6	3,2	3,7	3,4	3,5	3,4
Alkoholi- ja huumekuolleisuus 15–34-vuotiailla / 100 000 vastaavanikäistä • Alkohol- och narkotikadödlighet i åldrarna 15–34 år / 100 000 i samma åldrar • <i>Alcohol and drug mortality among those aged 15–34 per 100 000 persons of same age</i> (SOTKANet ID=3101)	11,3	7,9	8,9	10,2	10,9	11,5	..

151. jatk. • forts. • cont.

151. jatk. • forts. • cont.

	2000	2003	2006	2009	2011	2012	2013
Työikäiset • Personer i arbetsför ålder • Working age people							
Erittäin hyvän ruumiillisen työkyvyn omaavien osuus 25–64-vuotiaista työllisistä • Personer i åldrarna 25–64 med mycket god fysisk arbetsförmåga, % av den sysselsatta befolkningen i samma ålder • <i>Very good work ability with respect to physical demands in those aged 25–64, as % of employed population of same age</i> (SOTKANet ID=1282)	34,6	35,8	35,4	41,1	..	36,4	..
Erittäin hyvän henkisen työkyvyn omaavat 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä työllisestä väestöstä • Personer i åldrarna 25–64 år med mycket god psykisk arbetsförmåga, % av den sysselsatta i befolkningen i samma ålder • <i>Very good work ability with respect to mental demands in those aged 25–64, as % of employed population of same age</i> (SOTKANet ID=1283)	27,9	27,4	28,9	36,0	..	34,3	..
35–54-vuotiaille myönnettyjen työkyvyttömyyseläkkeiden ikävakiointi alkavuus • Åldersstandardiserad incidens av nya invalidpensioner som beviljats personer i åldern 35–54 år • <i>Age-standardised incidence of new disability pensions granted to persons aged 35–54</i> (SOTKANet ID=1566)	..	8,0	7,5	6,9	6,5	6,1	5,8
15–64-vuotiaat, jotka eivät pysty levähtämättä juoksemaan sataa metriä, % vastaavanikäisestä väestöstä • 15–64-åringar som inte klarar av att springa 100 meter utan vila, % av befolkningen i samma ålder • <i>Unable to run 100 metres without resting in those aged 15–64, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=1571)	7,3	6,4	7,5	7,9	8,1	8,1	7,5
Nykyiseen työhönsä erittäin tai melko tyytyväiset 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä työllisestä väestöstä • Personer i åldrarna 25–64 år som är mycket eller ganska nöjda med sitt nuvarande arbete, % av den sysselsatta befolkningen i samma ålder • <i>Those aged 25–64 who are rather or very satisfied with their current job, as % of employed population of same age</i> (SOTKANet ID=1284)	85,5	82,5	79,9	86,4	..	87,0	..
Erittäin tai melko paljon stressiä kokevat 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä työllisestä väestöstä • Personer i åldrarna 25–64 som utsätts för mycket eller ganska mycket stress, % av den sysselsatta befolkningen i samma ålder • <i>Experiencing a rather high or very high level of stress among those aged 25–64, as % of employed population of same age</i> (SOTKANet ID=1285)	13,1	12,6	9,7	7,6	..	8,9	..
Niiden osuus 25–64-vuotiaista työllisistä, jotka uskovat terveytensä puolesta pystyvänsä työskentelemään nykyisessä ammatissaan eläkeikään saakka • Andelen personer i åldrarna 25–64 som tror att deras hälsa kommer att tillåta dem att fortsätta i sitt nuvarande yrke fram till pensionsåldern, % av den sysselsatta befolkningen i samma ålder • <i>Those aged 25–64 who believe their health will allow them to practice their current profession until retirement, as % of employed labour force of same age</i> (SOTKANet ID=1286)	78,2	77,5	77,9	76,6	..	82,9	..

151. jatk. • forts. • cont.

151. jatk. • forts. • cont.

	2000	2003	2006	2009	2011	2012	2013
50-vuotiaan työssäoloajan odote, vuotta • Förväntad tid i arbete för en 50-åring, år • <i>Work life expectancy at age 50, year</i> (SOTKANet ID=1567)	8,1	8,7	9,4	9,9	10,3	10,4	10,4
Alkoholikuolleisuus 35–64-vuotiailla / 100 000 vastaavanikäistä • Alkoholödödlighet i åldrarna 35–64 år / 100 000 i samma åldrar • <i>Alcohol mortality among population aged 35–64 per 100 000 persons of same age</i> (SOTKANet ID=3104)	55,9	56,0	72,8	72,1	64,6	66,2	..
Itsemurhakuolleisuus 20–34-vuotiailla / 100 000 vastaavanikäistä • Dödsfall till följd av självmord i åldrarna 20–34 år / 100 000 i samma åldrar • <i>Suicide mortality among population aged 20–34 per 100 000 persons of same age</i> (SOTKANet ID=3102)	28,6	22,0	23,1	24,1	20,1	18,7	..
Tapaturmakuolleisuus 20–34-vuotiailla / 100 000 vastaavanikäistä • Dödsfall till följd av olycksfall i åldrarna 20–34 år / 100 000 samma åldrar • <i>Accidental deaths among population aged 20–34 per 100 000 persons of same age</i> (SOTKANet ID=3103)	21,8	23,8	22,8	24,4	23,2	..	..
Työ- tai toimintakykyä heikentävä sairauden esiintyvyys 20–34-vuotiailla, % vastaavanikäisestä väestöstä • Förekomst av sjukdom som försämrar arbets- eller funktions förmågan hos 20–34-åringar, % av befolkningen i samma ålder • <i>A disease that lessens work ability or functioning in those aged 20–34, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=1798)	8,7	7,5	10,6	10,8	9,8	12,4	12,0
Viimeisen kuukauden aikana pitkäaikaisesti tai toistuvasti unet- tomuutta kokeneiden osuus 25–64-vuotiaista työllisistä • Personer i åldrarna 25–64 år som lidit av långvarig eller upprepad sömnlöshet under den senaste månaden, % av den sysselsatta befolkningen i samma ålder • <i>Self-reported repeated or persistent insomnia in the previous month in those aged 25–64, as % of employed population of same age</i> (SOTKANet ID=1289)	21,8	24,0	25,0	20,9	..	21,0	..
Työterveyshuoltoaan kiitettävänä tai hyvänä pitävät 25–64- vuotiaat, % vastaavanikäisestä työllisestä väestöstä • Personer i åldrarna 25–64 år som anser att deras företags- hälsovård är utmärkt eller god, % av den sysselsatta befolkningen i samma ålder • <i>Occupational health services regarded as good or very good by those aged 25–64, as % of employed population of same age</i> (SOTKANet ID=1287)	65,7	72,8	73,9	77,3	..	85,9	..
Terveytensä enintään keskitasoisesti kokevia 25–64- vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä • 25–64-åringar med medelmåttig eller sämre hälsa enligt egen uppfattning, % av befolkningen i samma ålder • <i>Own health perceived as average or poorer by those aged 25–64, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=717)	..	..	35,0	34,5	33,6	33,1	34,0

151. jatk. • forts. • cont.

151. jatk. • forts. • cont.

	2000	2003	2006	2009	2011	2012	2013
<p>Työn aiheuttaman tai pahentaman oireen/vaivan ilmoittavien osuus 25–64-vuotiaista työllisistä • Personer i åldrarna 25–64 år som uppger ett symtom/besvär som orsakats eller förvärrats av arbetet, % av den sysselsatta befolkningen i samma ålder • <i>Self-reported symptom/condition due to or aggravated by work among those aged 25–64, as % of employed population of same age</i> (SOTKANet ID=1288)</p>	28,7	31,6	27,7	40,8	..	22,7	..
<p>Ikääntyvät • Äldre personer • Older people</p> <p>Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä • Personer i åldrarna 75 år och över som bor hemma, % av befolkningen i samma ålder • <i>Living at home among those aged 75 and over, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=1570)</p>	89,8	89,7	89,4	89,4	89,5	90,0	90,3
<p>Kotona asuvat 75–84-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä • Personer i åldrarna 75–84 år som bor hemma, % av befolkningen i samma ålder • <i>Living at home among those aged 75–84, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=1250)</p>	93,7	93,7	93,5	93,6	93,9	94,2	94,4
<p>Kotona asuvat 85 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä • Personer i åldrarna 85 år och över som bor hemma, % av befolkningen i samma ålder • <i>Living at home among those aged 85 and over, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=1251)</p>	76,6	76,2	75,9	77,0	77,8	78,9	79,6
<p>Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä • Personer i åldrarna 65 år och över med rätt till specialersättningsgilla läkemedel, % av befolkningen i samma ålder • <i>Entitled to special refunds on medicines, in those aged 65 and over, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=236)</p>	61,7	62,0	62,9	62,5	61,7	63,2	62,6
<p>Erityiskorvattaviin lääkkeisiin astman vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä • Personer i åldrarna 65 år och över med rätt till specialersättningsgilla läkemedel på grund av astma, % av befolkningen i samma ålder • <i>Entitled to special refunds on medicines for asthma in those aged 65 and over, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=1808)</p>	7,3	7,8	8,4	8,6	8,8	8,8	8,9
<p>Erityiskorvattaviin lääkkeisiin diabeteksen vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä • Personer i åldrarna 65 år och över med rätt till specialersättningsgilla läkemedel på grund av diabetes, % av befolkningen i samma ålder • <i>Entitled to special refunds on medicines for diabetes in those aged 65 and over, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=1803)</p>	8,6	9,3	10,3	11,6	13,4	14,1	14,8
<p>Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä • Personer i åldrarna 65 år och över med rätt till specialersättningsgilla läkemedel på grund av psykos, % av befolkningen i samma ålder • <i>Entitled to special refunds on medicines for psychosis in those aged 65 and over, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=408)</p>	2,8	2,9	3,0	2,9	2,9	2,8	2,8

151. jatk. • forts. • cont.

151. jatk. • forts. • cont.

	2000	2003	2006	2009	2011	2012	2013
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin sepelvaltimotaudin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä • Personer i åldrarna 65 år och över med rätt till specialersättningsgilla läkemedel på grund av kranskärlssjukdom, % av befolkningen i samma ålder • <i>Entitled to special refunds on medicines for coronary heart disease in those aged 65 and over, as % of total population of same age</i> (SOTKAnet ID=1822)	17,1	17,6	17,4	16,3	15,0	14,3	13,7
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin verenpainetaudin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä • Personer i åldrarna 65 år och över med rätt till specialersättningsgilla läkemedel på grund av blodtryckssjukdom, % av befolkningen i samma ålder • <i>Entitled to special refunds on medicines for hypertension in those aged 65 and over, as % of total population of same age</i> (SOTKAnet ID=1821)	31,4	31,9	32,3	31,5	30,6	29,8	29,0

152. Hyvinvointia kuvaavat THL:n avainindikaattorit

THL:s nyckelindikatorer som beskriver välfärd

THL's key indicators for welfare

	2000	2003	2006	2009	2011	2012	2013
Väestörakenne ja -muutokset • Befolkningsstruktur och förändringar • <i>Population structure and changes</i>							
0–6-vuotiaat, % väestöstä • 0–6 år, % av befolkningen • <i>Population aged 0–6 as % of total population</i> (SOTKAnet ID=7)	8,1	7,7	7,6	7,7	7,8	7,8	7,8
7–15-vuotiaat, % väestöstä • 7–15 år, % av befolkningen • <i>Population aged 7–15 as % of total population</i> (SOTKAnet ID=167)	11,2	11,2	10,7	10,1	9,8	9,7	9,7
16–24-vuotiaat, % väestöstä • 16–24 år, % av befolkningen • <i>Population aged 16–24 as % of total population</i> (SOTKAnet ID=168)	11,5	11,2	11,2	11,1	11,1	11,1	10,9
25–64-vuotiaat, % väestöstä • 25–64 år, % av befolkningen • <i>Population aged 25–64 as % of total population</i> (SOTKAnet ID=169)	54,2	54,3	54,0	54,1	53,2	52,6	52,2
65–74-vuotiaat, % väestöstä • 65–74 år, % av befolkningen • <i>Population aged 65–74 as % of total population</i> (SOTKAnet ID=170)	8,4	8,5	8,8	9,0	9,9	10,4	10,9
75–84-vuotiaat, % väestöstä • 75–84 år, % av befolkningen • <i>Population aged 75–84 as % of total population</i> (SOTKAnet ID=1069)	5,1	5,5	5,9	5,9	6,0	6,1	6,2
85 vuotta täyttäneet, % väestöstä • 85 år och över, % av befolkningen • <i>Population aged 85 and over as % of total population</i> (SOTKAnet ID=675)	1,5	1,6	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4
Huoltosuhte, demografinen • Demografisk försörjningskvot • <i>Demographic dependency ratio</i> (SOTKAnet ID=761)	49,4	49,7	50,5	50,6	52,9	54,3	55,7
Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta • Nettoflyttning mellan kommuner / 1 000 invånare • <i>Intermunicipal net migration 1000 inhabitants</i> (SOTKAnet ID=178)	0,5	1,1	2,0	2,7	3,1	3,2	3,3
Ruotsinkielinen väestö, % väestöstä 31.12. • Svenskspråkig befolkning % av befolkningen 31.12. • <i>Swedish-speaking population as % of total population at year end</i> (SOTKAnet ID=2343)	5,6	5,6	5,5	5,4	5,4	5,4	5,3
Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta • Annat modersmål än finska, svenska eller samiska / 1 000 invånare • <i>Native language other than Finnish, Swedish or Lappish per 1000 inhabitants</i> (SOTKAnet ID=187)	19,2	23,9	29,7	38,7	45,3	49,2	53,0
Asuntokunnat, joissa on vähintään yksi alle 18-vuotias henkilö, % kaikista asuntokunnista • Bostadshushåll med minst en person under 18 år, % av alla bostadshushåll • <i>Household dwelling-units with at least one person aged under 18, as % of all household dwelling units</i> (SOTKAnet ID=2445)	26,8	24,9	24,2	23,4	22,9	22,6	22,3

152.jatk. • forts. • cont.

152. jatk. • forts. • cont.

	2000	2003	2006	2009	2011	2012	2013
Väestörakenne ja –muutokset • Befolkningsstruktur och förändringar • <i>Population structure and changes</i>							
Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista • En persons bostadshushåll, % av bostadshushållen • <i>Household dwelling-units with one person, as % of all household dwelling-units</i> (SOTKAnet ID=324)	37,3	38,8	40,1	40,7	41,2	41,5	41,7
Yksinhuoltajaperheet, % lapsiperheistä • Familjer med bara en förälder, % av barnfamiljerna • <i>Single parent families, as % of all families with children</i> (SOTKAnet ID=74)	19,4	19,9	19,9	20,1	20,3	20,4	20,6
Koulutustasomittain • Mått för utbildningsnivå • <i>Measure of educational level</i> (SOTKAnet ID=180)	282	297	313	330	340	345	..
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiaista • Invalidpensionstagare, % av i åldrarna 16–64 år • <i>Disability pension recipients, as % of aged 16–64</i> (SOTKAnet ID=2424)	7,7	7,4	7,4	7,6	7,3	7,1	6,9
Työlliset, % väestöstä • Sysselsatta, % av befolkningen • <i>Employed, as % of total population</i> (SOTKAnet ID=2328)	43,0	43,0	43,8	42,8	43,6	43,1	..
Maatalous, metsätalous ja kalatalous, % työllisistä • Jordbruk, skogsbruk och fiske, % av de sysselsatta • <i>Agriculture, forestry and fishing, % of total active labour force</i> (SOTKAnet ID=3859)	..	..	..	3,7	3,5	3,4	..
Teollisuus, % työllisistä • Tillverkning, % av sysselsatta • <i>Manufacturing, % of total active labour force</i> (SOTKAnet ID=3862)	..	..	..	14,9	14,2	13,7	..
Kaivostoiminta ja louhinta, Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta, Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito, % työllisistä • Utvinning av mineral, Försörjning av el, gas, värme och kyla, Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering, % av de sysselsatta • <i>Mining and quarrying, Electricity, gas, steam and air conditioning supply, Water supply; sewerage, waste management and remediation activities, % of total active labour force</i> (SOTKAnet ID=3865)	..	..	..	1,2	1,2	1,2	..
Rakentaminen, % työllisistä • Byggverksamhet, % av de sysselsatta • <i>Construction, % of total active labour force</i> (SOTKAnet ID=3864)	..	..	..	6,4	6,6	6,6	..
Tukku- ja vähittäiskauppa; Kuljetus ja varastointi; Majointus- ja ravitsemistoiminta, % työllisistä • Handel; Transport och magasinering; Hotell- och restaurangverksamhet, % av de sysselsatta • <i>Wholesale and retail trade; Transportation and storage; Accommodation and food service activities, % of total active labour force</i> (SOTKAnet ID=3855)	..	..	..	21,9	21,5	21,6	..
Informaatio ja viestintä, % työllisistä • Informations- och kommunikationsverksamhet, % av de sysselsatta • <i>Information and communication, % of total active labour force</i> (SOTKAnet ID=3856)	..	..	..	3,8	3,7	3,8	..

152. jatk. • forts. • cont.

152. jatk. • forts. • cont.

	2000	2003	2006	2009	2011	2012	2013
Rahoitus- ja vakuutustoiminta, % työllisistä • Finans- och försäkringsverksamhet, % av de sysselsatta • <i>Financial and insurance activities, % of total active labour force</i> (SOTKANet ID=3857)	..	..	..	2,1	2,0	2,0	..
Kiinteistöalan toiminta, % työllisistä • Fastighetsverksamhet, % av de sysselsatta • <i>Real estate activities, % of total active labour force</i> (SOTKANet ID=3858)	..	..	..	0,9	0,9	0,9	..
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, Hallinto- ja tukipalvelutoiminta, % työllisistä • Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik, Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster, % av de sysselsatta • <i>Professional, scientific and technical activities, Administrative and support service activities, % of total active labour force</i> (SOTKANet ID=3860)	..	..	..	11,4	12,0	12,0	..
Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus, Koulutus, Terveys- ja sosiaalipalvelut, % työllisistä • Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring, Utbildning, Vård och omsorg; sociala tjänster, % av de sysselsatta • <i>Public administration and defence; compulsory social security, Education, Human health and social work activities, % of total active labour force</i> (SOTKANet ID=3861)	..	..	..	28,9	28,3	28,8	..
Muu palvelutoiminta, % työllisistä • Annan serviceverksamhet, % av de sysselsatta • <i>Other service activities, % of total active labour force</i> (SOTKANet ID=3863)	..	..	..	4,8	4,7	4,8	..
Väestön hyvinvointi ja terveydentila • Befolkningens hälsa och välfärd • Population health and welfare							
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä • 7–24-åriga personer utanför utbildningssystemet, % av befolkningen i samma ålder • <i>Those aged 17–24 not in education or training, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=3219)	11,8	11,8	11,4	11,4	11,2	10,8	..
Vaikeasti työllistyvät, % 15–64-vuotiaista • Svårsysselsatta, % av 15–64-åringarna • <i>Persons who are difficult to employ, as % of persons aged 15–64</i> (SOTKANet ID=3071)	..	..	4,2	3,7	4,0	4,1	4,6
Asunnottomat yksinäiset / 1 000 asukasta • Ensamstående bostadslösa / 1 000 invånare • <i>Lone homeless persons per 1000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=2618)	1,9	1,6	1,4	1,5	1,4	1,5	1,4
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista • Trångboddad bostadshushåll med barn, % av alla bostadshushåll med barn • <i>Household-dwelling units with children living in overcrowded conditions, as % of all households with children</i> (SOTKANet ID=190)	36,1	33,4	30,3	29,5	29,3	29,2	29,3
Kunnan yleinen pienituloisuusaste • Kommunens allmänna risk för fattigdom • <i>General at-risk-of-poverty rate for the municipality</i> (SOTKANet ID=3099)	12,1	12,9	14,5	14,8	15,0	14,3	..
Koulun fyysisissä työoloissa puutteita, % 8.- ja 9.-luokan oppilaista • Brister i skolans fysiska arbetsmiljö, % av eleverna i årskurs 8 och 9 • <i>Inadequate physical working conditions, as % of all pupils in 8th and 9th year of comprehensive school</i> (SOTKANet ID=283)	60,7	56,7	55,5	54,7	56,9	..	54,0

152. jatk. • forts. • cont.

152. jatk. • forts. • cont.

	2000	2003	2006	2009	2011	2012	2013
Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot • Ginikoefficient, disponibel inkom • <i>Gini coefficient, disposable income</i> (SOTKAnet ID=3126))	28,4	27,2	28,7	27,6	28,5	27,2	..
Ei yhtään läheistä ystävää, % 8.- ja 9.-luokan oppilaista • Inga nära vänner, % av eleverna i årskurs 8 och 9 • <i>Has no close friends, as % of all pupils in 8th and 9th year of comprehensive school</i> (SOTKAnet ID=292))	12,1	12,1	11,0	9,8	9,1	..	8,4
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokkalaista • Mobbats i skolan, % av eleverna i årskurs 8 och 9 • <i>Pupils who have been bullied at school, as % of all pupils in 8th and 9th year of comprehensive school</i> (SOTKAnet ID=1514)	6,6	6,8	7,6	8,3	7,6	..	6,9
Elämänlaatunsa keskimäärin hyväksi tuntevien osuus (%) • Procentuell andel personer som upplever en genomsnittligt god livskvalitet • <i>Persons who rate their quality of life as good on average (%)</i> (SOTKAnet ID=3127)	..	..	..	65,0	..	..	..
Asuinalueensa turvallisuuteen tyytyväisten osuus (%) • Procentuell andel personer som är nöjda med tryggheten i sitt bostadsområde • <i>Persons who are satisfied with the safety of their neighbourhood (%)</i> (SOTKAnet ID=3128)	..	..	94,0	94,0	..	..	..
Instituutioihin luottavien osuus (%) • Procentuell andel personer som har förtroende för institutioner • <i>Persons who trust institutions (%)</i> (SOTKAnet ID=3129)	..	..	..	..	..	..	..
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, % • Valdeltagande i kommunalvalen (%) • <i>Voting turnout in municipal elections, %</i> (SOTKAnet ID=3076)	55,9	..	..	..	..	58,2	..
Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista • Röker dagligen, % av eleverna i årskurs 8 och 9 • <i>Daily smokers, as % of all pupils in 8th and 9th year of comprehensive school</i> (SOTKAnet ID=288)	23,6	20,8	14,9	15,1	15,0	..	13,1
Päivittäin tupakoivia 25–64-vuotiaita, % vastaavan-ikäisestä väestöstä • 25–64-åringar som röker dagligen, % av befolkningen i samma ålder • <i>Daily smokers aged 25–64, as % of total population of same age</i> (SOTKAnet ID=719)	23,8	22,3	21,8	19,4	18,6	17,3	16,7
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaista • Ordentligt berusad minst en gång i månaden, % av eleverna i årskurs 8 och 9 • <i>Heavy drinking at least once a month, as % of all pupils in 8th and 9th year of comprehensive school</i> (SOTKAnet ID=289)	26,0	19,5	17,5	16,5	15,5	..	12,0
Alkoholijuomien kokonaiskulutus asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa • Total alkoholkonsumtion i 100-procentig alkohol per invånare, liter • <i>Total consumption of alcoholic beverages in pure alcohol per capita, litres</i> (SOTKAnet ID=3629)	8,8	9,4	10,3	10,2	10,1	9,6	9,7

152. jatk. • forts. • cont.

152. jatk. • forts. • cont.

	2000	2003	2006	2009	2011	2012	2013
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista • Övervikt, % av eleverna i årskurs 8 och 9 • <i>Overweight, as % of all pupils in 8th and 9th year of comprehensive school</i> (SOTKANet ID=3906)	12,0	13,2	15,4	14,9	15,4	..	16,4
Lihavia (BMI≥30 kg/m ²) 25–64-vuotiaita, % vastaavan-ikäisestä väestöstä • Feta (BMI≥30 kg/m ²) 25–64-åringar, % av befolkningen i samma ålder • <i>Obesity (BMI≥30 kg/m²) in those aged 25–64, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=716)	13,0	15,0	16,4	16,8	18,7	17,3	17,3
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista • Utvär motion som ger andfäddhet högst en timme per vecka under fritiden, % av eleverna i årskurs 8 och 9 • <i>Less physical exercise than one hour a week, as % of all pupils in 8th and 9th year of comprehensive school</i> (SOTKANet ID=3905)	41,2	40,6	37,3	34,7	34,0	..	31,9
Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien osuus (%) 25–64-vuotiaista • 25–64-åringar som inte rör på sig mycket eller anstränger sig fysiskt på fritiden, % av befolkningen i samma ålder • <i>People aged 25–64 who are physically inactive in their leisure time, as % of the total population of same age</i> (SOTKANet ID=3737)	32,0	30,0	28,4	29,0	28,5	26,5	25,5
Menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 0–80 vuotta / 100 000 asukasta • Förlorade levnadsår (PYLL) i åldrarna 0–80 år / 100 000 invånare • <i>Potential years of life lost (PYLL) at ages 0–80 per 100 000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=3138)	8 417	8 018	7 941	7 558	7 181	6 957	..
Itsemurhien vuoksi menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 0–80 vuotta / 100 000 asukasta • Antalet förlorade levnadsår (PYLL) till följd av självmord i åldern 0–80 år / 100 000 invånare • <i>Potential years of life lost (PYLL) due to suicide at ages 0–80 per 100 000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=3960)	..	715	647	649	..	..	..
Vastasyntyneen elinajanodote • Förväntat antal levnadsår vid födseln • <i>Life expectancy at birth</i> (SOTKANet ID=4012)	77,7	78,5	79,4	79,8	80,4	80,5	80,9
Terveytensä enintään keskitasoisesti kokevia 25–64-vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä • 25–64-åringar med medelmåttig eller sämre hälsa enligt egen uppfattning, % av befolkningen i samma ålder • <i>Own health perceived as average or poorer by those aged 25–64, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=717)	..	..	35,0	34,5	33,6	33,1	34,0
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista • Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, % av eleverna i årskurs 8 och 9 • <i>In moderate or poor health, as % of all pupils in 8th and 9th year of comprehensive school</i> (SOTKANet ID=286)	20,2	18,2	17,4	16,9	16,4	..	15,9
THL:n sairastavuusindeksi, ikävakioitu • THL:s sjuklighetsindex, åldersstandardiserat • <i>THL's morbidity index, age-standardised</i> (SOTKANet ID=243)	..	102,4	100,7	100,8	..	..	..

152. jatk. • forts. • cont.

152. jatk. • forts. • cont.

	2000	2003	2006	2009	2011	2012	2013
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta • Patienter som fått sjukhusvård till följd av skador och förgiftningar / 10 000 invånare • <i>Hospital care for injuries and poisonings, patients per 10 000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=3037)	145,3	145,1	150,3	154,3	156,7	156,1	158,4
Sepelvaltimotautitapahtumat ikäväliillä 35–79 vuotta / 100 000 vastaavanikäistä • Kranskärslssjukdomsfall i åldrarna 35–79 år / 100 000 i samma ålder • <i>Coronary disease events in people aged 35–79 per 100 000 persons of same age</i> (SOTKANet ID=1063)	696	628	527	462	431	..	..
Keskivaikkea tai vaikea masentuneisuus, % 8.- ja 9.-luokan oppilaista • Medelsvår eller svår depression, % av eleverna i årskurs 8 och 9 • <i>Moderate or severe depression, as % of all pupils in 8th and 9th year of comprehensive school</i> (SOTKANet ID=242)	12,8	11,5	13,0	13,1	12,8	..	..
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista • Måttlig eller svår ångest, % av eleverna i årskurs 8 och 9 • <i>Moderate or severe anxiety, as % of all pupils in 8th and 9th year of comprehensive school</i> (SOTKANet ID=328)	..	..	..	..	..	..	11,3
Sosiaali- ja terveyspalvelujen toimivuus • Fungerande social- och hälsovårdstjänster • Social and health services							
Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta • Läkarbesök inom primärvårdens öppenvård / 1 000 invånare • <i>Outpatient physician visits in primary health care per 1000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=1552)	1 998	1 809	1 717	1 535	1 347	1 247	..
Perusterveydenhuollon muut avohoitokäynnit (muu ammattiryhmä kuin lääkäri) / 1 000 asukasta ¹⁾ • Andra öppenvårdsbesök (hos annan personal än läkare) inom primärvården / 1 000 invånare ¹⁾ • <i>Other outpatient visits (practitioners other than physicians) in primary health care per 1000 inhabitants¹⁾</i> (SOTKANet ID=2380)	1 082	1 094	1 136	1 316	187	185	..
Perusterveydenhuollon vuodeosastohoito, keskimääräinen hoitoaika • Slutenvård inom primärvården, medelvårdtid • <i>Inpatient primary health care, average length of stay</i> (SOTKANet ID=1266)"	29,5	30,4	30,4	28,5	24,1	23,0	21,6
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärin potilaat yhteensä, % väestöstä • Läkarens patienter inom primärvården totalt % av befolkningen • <i>Patients seen by a physician in primary health care as % of total population</i> (SOTKANet ID=3224)	65,5	64,8	64,2	58,8	50,0	48,5	..
Yksityislääkärikäynneistä korvausta saaneet, % väestöstä • Personer som fått ersättning för besök hos privatläkare, % av befolkningen • <i>Reimbursement for visits to private physicians, recipients as % of total population</i> (SOTKANet ID=692)	26,9	28,8	28,9	30,1	30,1	29,7	29,5

1) Tiedonkeruu muuttui vuonna 2011. Aikaisempien vuosien tiedot eivät ole vertailukelpoisia vuosien 2012–2013 kanssa. • Databaseringen förändrades 2011. Uppgifterna för 2011 och senare år är inte jämförbara med uppgifterna för de tidigare åren. • The data collection was revised in 2012. Data for previous years are not comparable with the data for 2012–2013.

152. jatk. • forts. • cont.

152. jatk. • forts. • cont.

	2000	2003	2006	2009	2011	2012	2013
Suun terveydenhuollon palveluja terveyskeskuksissa käyttäneet 18 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä ¹⁾ • Andelen personer över 18 år som anlitat mun- och tandvårdstjänster vid hälsovårdscentralerna, % av befolkningen i samma ålder ¹⁾ • <i>Persons aged 18 and over who have used oral health services in health centres, as % of total population of same age¹⁾</i> (SOTKANet ID=3132)	20,1	23,0	25,1	26,2	21,8	24,0	..
Hammaslääkäripalveluja yksityissektorilla käyttäneet (korvauksia saaneet hlöt), % väestöstä • Andelen personer som anlitat tandläkartjänster inom privata sektorn (personer som fått ersättning), % av befolkningen • <i>Persons who have used private-sector dental services (reimbursement recipients), as % of total population</i> (SOTKANet ID=3081)	9,1	19,4	19,3	19,6	19,6	19,8	20,0
Terveydenedistämisisaktiivisuus (TEA) perusterveydenhuollossa, pistemäärä • Hälsofrämjande aktivitet (TEA) inom primärvården, poängtal • <i>Health promotion capacity building (TEA) in primary health care, score</i> (SOTKANet ID=4092)	..	..	..	..	..	60,1	..
Erikoissairaanhoidtoa yli 6 kk odottaneet 31.12. / 10 000 asukasta • Antalet personer som 31.12 väntat på specialiserad sjukvård i mer än 6 månader / 10 000 invånare • <i>Patients waiting over 6 months for access to specialised health care on 31 Dec per 10 000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=3130)	..	..	..	6,6	1,3	1,6	..
Sydäninfarktipotilaiden 30 päivän kuolleisuus, vakioitu osuus (%) • Dödligheten 30 dagar efter hjärtinfarkt, standardiserad andel (%) • <i>30-day mortality in myocardial infarction patients, standardised ratio (%)</i> (SOTKANet ID=3942)	15,6	13,6	11,9	11,1	..	..	..
Aivoinfarktipotilaiden 30 päivän kuolleisuus, vakioitu osuus (%) • Dödligheten 30 dagar efter hjärninfarkt, standardiserad andel (%) • <i>30-day mortality in stroke patients, standardised ratio (%)</i> (SOTKANet ID=3944)	11,2	10,6	9,2	8,6	..	..	..
Lonkkamurtumapotilaiden kotiutuminen 4 kk kuluessa, vakioitu osuus (%) • Utskrivning inom 4 månader efter höftfraktur, standardiserad andel (%) • <i>Discharge of hip-fracture patients within 4 months, adjusted ratio (%)</i> (SOTKANet ID=3945)	60,2	62,4	66,0	68,3	..	..	..
Lonkan tekonivelleikkauksen uusinta potilaille 2 v aikana, vakioitu osuus (%) • Omoperation av höftleds protes inom 2 år, standardiserad andel (%) • <i>Re-surgery of hip replacement patients within 2 years, adjusted ratio (%)</i> (SOTKANet ID=3946)	2,1	2,6	2,6	..	..	..	..
Aikuisten mielenterveyden avohoitokäynnit / 1 000 18 vuotta täyttäneitä • Antalet besök inom psykiatrisk öppenvård för vuxna / 1 000 personer som fyllt 18 år • <i>Mental health outpatient visits of adults per 1000 persons aged 18 and over</i> (SOTKANet ID=3075)	362	446	432	422	439	456	446

1) Tiedonkeruu muuttui vuonna 2011. Aikaisempien vuosien tiedot eivät ole vertailukelpoisia vuosien 2012–2013 kanssa. • Datainsamlingen förändrades 2011. Uppgifterna för 2011 och senare år är inte jämförbara med uppgifterna för de tidigare åren. • *The data collection was revised in 2012. Data for previous years are not comparable with the data for 2012–2013.*

152. jatk. • forts. • cont.

152. jatk. • forts. • cont.

	2000	2003	2006	2009	2011	2012	2013
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, lastenpsykiatria / 1 000 0–12-vuotiaista • Öppenvårdsbesök inom den specialiserade sjukvården, barnpsykiatri / 1 000 i åldrarna 0–12 år • <i>Outpatient visits in specialised health care, child psychiatry, per 1000 persons aged 0–12</i> (SOTKANet ID=2483)	97	130	155	198	214	222	232
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, nuorisopsykiatria / 1 000 13–17-vuotiaista • Öppenvårdsbesök inom den specialiserade sjukvården, ung- domspsykiatri / 1 000 i åldrarna 13–17 år • <i>Outpatient visits in specialised health care, adolescent psychiatry, per 1000 persons aged 13–17</i> (SOTKANet ID=2484))	285	326	411	615	762	826	877
Psykiatrian laitoshoidon hoitopäivät / 1 000 asukasta • Vårddygn i psykiatrisk institutionsvård / 1 000 invånare • <i>Psychiatric inpatient care, care days per 1000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=1263)	376,2	358,3	336,9	293,8	259,4	251,3	232,1
Yli 90 päivää yhtäjaksoisesti sairaalassa olleet psykiatrian potilaat / 1 000 asukasta • Antalet patienter inom psykiatrin som utan avbrott vårdats på sjukhus i mer än 90 dagar / 1 000 invånare • <i>Patients in psychiatric inpatient care for over 90 days without interruption per 1000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=3082)	1,0	1,0	0,9	0,8	0,7	0,6	0,6
Tahdosta riippumattomaan hoitoon määrätty 18 vuotta täyttä- neet / 1 000 vastaavanikäistä • Antalet personer över 18 år som remitterats till vård oberoende av patientens vilja / 1 000 personer i samma ålder • <i>Persons aged 18 and over subject to involuntary care (involuntary referral) per 1000 persons of same age</i> (SOTKANet ID=3083)	1,2	1,2	1,3	1,1	1,0	0,9	0,9
Psykiatrisen erikoissairaanhoidon kustannukset, euroa / asukas • Kostnader för specialiserad psykiatrisk sjukvård, euro/invånare • <i>Cost of psychiatric specialised health care, euro per inhabitant</i> (SOTKANet ID=3140)	140,4	140,4	150,9	139,0	140,4	143,5	..
Lasten- ja nuorisopsykiatriseen hoitoon yli 3 kk odottaneet alle 23-vuotiaat 31.12. • Antalet personer under 23 år som 31.12 väntat på barn- och ungdomspsykiatrisk vård i mer än 3 månader • <i>Persons aged under 23 waiting over 3 months for access to child and adolescent psychiatry on 31 Dec</i> (SOTKANet ID=3131)	..	..	..	60	14	51	..
Päihdehuollon avopalveluissa asiakkaita / 1 000 asukasta • Öppenvårdsklienter inom missbrukarvården / 1 000 invånare • <i>Community-based services for substance abusers, clients per 1000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=1271)	9,2	9,0	9,5	9,8	9,1	8,9	8,8
Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet asiakkaat / 1 000 asukasta • Klienter som vårdats på institutioner för missbrukarvård / 1 000 invånare • <i>Institutions for substance abusers, clients per 1000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=1270)	3,3	3,1	3,3	3,2	3,2	3,2	3,2
Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuode- osastoilla hoidetut potilaat / 1 000 asukasta • Patienter som vårdats inom slutenvård på sjukhus och hälsovårds- centraler på grund av alkohol och/eller andra droger / 1 000 invånare • <i>Hospital and health-centre inpatient care for substance abuse, patients per 1000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=1278)	4,0	3,8	4,0	3,9	3,4	3,4	3,2

152. jatk. • forts. • cont.

152. jatk. • forts. • cont.

	2000	2003	2006	2009	2011	2012	2013
Päihdehuollon asumispalveluissa asiakkaita / 1 000 asukasta • Klienter inom missbrukarvårdens boendeservice / 1 000 invånare • <i>Housing services for substance abusers, clients per 1000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=1272)	1,0	1,0	1,0	1,2	1,2	1,2	1,2
Sosiaalihoolto, sosiaalityöntekijöitä / 10 000 asukasta • Socialvård, socialarbetare / 10 000 invånare • <i>Social care, social workers per 10 000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=2629)	7,2	7,8	7,8	..	..	..	..
Toimeentulotukea saaneet henkilöt vuoden aikana, % asukkaista • Utkomststödstagarna under året, % av invånarna • Social assistance, recipient persons during year, as % of total population (SOTKANet ID=493)	8,8	8,1	6,8	7,1	6,9	6,8	..
Toimeentulotuki, euroa / asukas • Utkomststöd, euro / invånare • <i>Social assistance, euro per capita</i> (SOTKANet ID=451)	83,0	94,0	84,0	115,0	120,0	130,0	135,0
Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen ja taloudellisten tukitoimien menot yhteensä, euroa/asukas • Kostnaderna för tjänster och ekonomiska stödåtgärder enligt lagen om service och stöd på grund av handikapp, euro/invånare • <i>Cost of services and financial support provided pursuant to the Act on Services and Assistance for the Disabled, euro per client</i> (SOTKANet ID=1249)	27,4	36,2	46,5	62,6	76,1	86,1	..
Lasten päivähoidossa olleet 3–5-vuotiaat % vastaavanikäisestä väestöstä • Andelen 3–5-åringar i barndagvård, % av befolkningen i samma ålder • <i>Children aged 3–5 in child day care, as % of total population of same age</i> (SOTKANet ID=3085)	61,8	63,0	64,4	66,6	67,7	67,9	67,7
Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0–7-vuotiaasta ¹⁾ • Besök på barnrådgivningsbyrå inom primärvården totalt / 1 000 barn i åldrarna 0–7 år ¹⁾ • <i>Child-health-clinic visits in primary health care per 1000 persons aged 0–7¹⁾</i> (SOTKANet ID=2453)	2 771	2 741	2 696	3 169	2 812	2 914	2 983
Lastensuojelun avohuollolisten tukitoimien piirissä 0–17-vuotiaita vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL) • 0–17-åringar som omfattas av stödåtgärder inom barnskyddets öppenvård, % av befolkningen i samma ålder (THL) • <i>Support in community care as part of a child welfare intervention, recipients aged 0–17 during year, as % of total population of same age (THL)</i> (SOTKANet ID=1245)	4,0	4,7	5,0	5,8	6,7	7,2	7,3
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL) • 0–17-åringar som placerats utanför hemmet, % av befolkningen i samma ålder (THL) • <i>Placements outside the home for those aged 0–17, as % of total population of same age (THL)</i> (SOTKANet ID=191)	0,9	1,0	1,2	1,3	1,4	1,4	1,4

1) Tiedonkeruu muuttui vuonna 2011. Aikaisempien vuosien tiedot eivät ole vertailukelpoisia vuosien 2012–2013 kanssa. • Datainsamlingen förändrades 2011. Uppgifterna för 2011 och senare år är inte jämförbara med uppgifterna för de tidigare åren. • *The data collection was revised in 2011. Data for previous years are not comparable with the data for 2012–2013.*

152. jatk. • forts. • cont.

152. jatk. • forts. • cont.

	2000	2003	2006	2009	2011	2012	2013
Huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olleet 0–17-vuotiaat viimeisimmän sijoitustiedon mukaan, % vastaavan-ikäisestä väestöstä (THL) • Omhändertagna eller brådskande placerade 0– 17-åringar indelade efter uppgift om senaste placeringsställe, % av befolkningen i samma ålder (THL) • <i>Children aged 0–17 years placed in care or emergency placement according to the last placement decision, as % of total population of same age (THL)</i> (SOTKAnet ID=1244)	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,2
75 vuotta täyttäneet, % väestöstä • 75 år och över, % av befolkningen • <i>Population aged 75 and over as % of total population</i> (SOTKAnet ID=171)	6,6	7,1	7,7	8,0	8,2	8,3	8,5
Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan-ikäisestä väestöstä • Personer i åldrarna 75 år och över som bor hemma, % av befolkningen i samma ålder • <i>Living at home among those aged 75 and over, as % of total population of same age</i> (SOTKAnet ID=1570)	89,8	89,7	89,4	89,4	89,5	90,0	90,3
Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä • Personer i åldrarna 75 år och över som fick regelbunden hemvård 30.11, % av befolkningen i samma ålder • <i>Regular home care, clients aged 75 and over on 30 Nov, as % of population of same age</i> (SOTKAnet ID=3216)	..	11,0	..	11,3	12,2	11,9	11,9
Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä • Klienter i åldrarna 75 år och över som omfattats av stöd för närståendevård under året, % av befolkningen i samma ålder • <i>Support for informal care, clients aged 75 and over, during year, as % of total population of same age</i> (SOTKAnet ID=3262)	3,0	3,5	3,7	4,1	4,4	4,5	4,6
Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä • Klienter i åldrarna 75 år och över inom serviceboende för äldre med heldygnssorg 31.12, % av befolkningen i samma ålder • <i>Service housing with 24-hour assistance for older people, clients aged 75 and over on 31 Dec, as % of total population of same age</i> (SOTKAnet ID=3261)	1,7	2,8	3,9	5,1	5,9	6,1	6,5
Vanhainkodeissa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa terveyskeskuksissa olevat 75 vuotta täyttäneet 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä • Klienter i åldrarna 75 år och över på ålderdomshem eller i långvarig institutionsvård på hälsovårdscentraler 31.12, % av befolkningen i samma ålder • <i>Care in residential homes or long-term institutional care in health centres, clients aged 75 and over on 31 Dec, as % of total population of same age</i> (SOTKAnet ID=3367)	8,4	7,3	6,5	5,4	4,4	3,8	3,1
Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset, euroa / asukas • Social- och hälsoförvaltningens nettokostnader i euro / invånare • <i>Net expenditure of the municipal health and social sector, euro per capita</i> (SOTKAnet ID=1073)	1 822	2 193	2 567	3 061	3 272	3 445	..

153. Eurooppa-indikaattorit
Europeiska indikatorer
European Indicators

	2011			2012			2013		
	EU-15	EU-27	Suomi Finland	EU-15	EU-27	Suomi Finland	EU-15	EU-27	Suomi Finland
Väestötiedot ja sosioekonomiset muuttujat • Befolkningsdata och socioekonomiska variabler • <i>Demographic and socioeconomic factors</i>									
0–14-vuotiaat, % väestöstä • 0–14 år, % av befolkningen • <i>Population aged 0–14 as % of total population</i> (SOTKANet ID=10001)	..	15,6	16,5	..	15,6	16,5	..	15,6	16,4
15–24-vuotiaat, % väestöstä • 15–24 år, % av befolkningen • <i>Population aged 15–24 as % of total population</i> (SOTKANet ID=10002)	..	11,9	12,3	..	11,7	12,2	..	11,5	12,2
25–49-vuotiaat, % väestöstä • 25–49 år, % av befolkningen • <i>Population aged 25–49 as % of total population</i> (SOTKANet ID=10003)	..	35,6	32,1	..	35,4	31,9	..	35	31,6
50–64-vuotiaat, % väestöstä • 50–64 år, % av befolkningen • <i>Population aged 50–64 as % of total population</i> (SOTKANet ID=10004)	..	19,4	21,6	..	19,5	21,3	..	19,7	21,0
65–79-vuotiaat, % väestöstä • 65–79 år, % av befolkningen • <i>Population aged 65–79 as % of total population</i> (SOTKANet ID=10005)	..	12,7	12,7	..	12,9	13,3	..	13,1	13,8
80 vuotta täyttäneet, % väestöstä • 80 år och över, % av befolkningen • <i>Population aged 80 years and over as % of total population</i> (SOTKANet ID=10006)	..	4,8	4,8	..	4,9	4,9	..	5,1	5,0
65 vuotta täyttäneet, % väestöstä • 65 år och över, % av befolkningen • <i>Population aged 65 years and over as % of total population</i> (SOTKANet ID=10007)	..	17,5	17,5	..	17,8	18,1	..	18,2	18,8
Huoltosuhte • Försörjningskvot • <i>Age dependency ratio</i> (SOTKANet ID=10008)	..	49,6	51,6	..	50,2	52,9	..	51,1	54,3
Vanhushuoltosuhte • Äldreförsörjningskvot • <i>Old age dependency ratio</i> (SOTKANet ID=10009)	..	26,2	26,5	..	26,7	27,7	..	27,5	28,9
Vanhushuoltosuhte, ennuste 2020 • Äldreförsörjningskvot, prognos 2020 • <i>Projected old age dependency ratio in 2020</i> (SOTKANet ID=10010)	..	..	..	..	..	..	..	..	35,8
Kokonaishedelmällisyysluku • Summerat fruktsamhetstal • <i>Total fertility rate</i> (SOTKANet ID=10011)	..	1,6	1,8	..	1,6	1,8	..	..	..
Bruttokansantuote (BKT) asukasta kohti ostovoimapariteetin mukaan ¹⁾ • Bruttonationalprodukt (BNP) per invånare efter köpkraftsparitet ¹⁾ • <i>GDP per capita in PPS – GDP per capita in Purchasing Power Standards (PPS)</i> ¹⁾ (SOTKANet ID=10012)	..	100	116	..	100	115	..	100	112

1) Bruttokansantuotteen volyymi-indeksi • Volymindexet för BNP • *The volume index of GDP*

153. jatk. • forts. • *cont.*

153. jatk. • forts. • cont.

	2011			2012			2013		
	EU-15	EU-27	Suomi Finland	EU-15	EU-27	Suomi Finland	EU-15	EU-27	Suomi Finland
Nuorisotyöttömyysaste, 16–24-vuotiaat työttömät, % 16–24-vuotiaasta työvoimasta • Ungdomsarbetslöshetsgrad, arbetslösa ungdomar % av arbetskraften i åldrarna 16–24 år • <i>Unemployed young people, as % of labour force aged 16–24</i> (SOTKANet ID=10013)	20,7	21,4	20,1	22,3	22,8	19,0	22,9	23,3	19,9
Työttömyysaste • Arbetslöshetsgrad • <i>Unemployment rate</i> (SOTKANet ID=10014)	9,7	9,7	7,8	10,6	10,5	7,7	11	10,8	8,2
Pitkäaikaistyöttömyysaste • Långtidsarbetslöshetsgrad • <i>Long-term unemployment rate</i> (SOTKANet ID=10015)	4,1	4,1	1,7	4,7	4,6	1,6	5,2	5,1	1,7
Tuloerot (ylimmän ja alimman tuloviiden keskitulojen suhde) • Inkomstskillnader (förhållandet mellan den högsta och lägsta inkomstfemtedelens medelinkomster) • <i>Inequality of income distribution (income quintile share ratio)</i> (SOTKANet ID=10018)	5,1	5,1	3,7	5,1	5,1	3,7	..	..	3,6
Pienituloisuusaste • Risk för fattigdom • <i>At-risk-of-poverty rate after social transfers</i> (SOTKANet ID=10019)	16,7	16,9	13,7	16,8	16,9	13,2	16,5	16,6	11,8
Terveydentila • Hälsostillstånd • Health status									
Elävänä syntyneet / 1 000 asukasta • Levande födda / 1 000 invånare • <i>Live births / 1000 persons</i> (SOTKANet ID=10021)	..	10,4	11,2	..	..	11,0	..	10,0	10,7
Kuolleisuusaste, kaikki kuolemansyyt / 100 000 asukasta • Dödlighet, alla dödsorsaker / 100 000 invånare • <i>Standard death rates, all causes of death per 100 000</i> (SOTKANet ID=10022)	529 ²⁾	587,2 ²⁾	573,8 ²⁾						
Vakioitu kuolleisuus iskeemisiin sydän-sairauksiin / 100 000 asukasta • Standardiserad dödlighet i ischemisk hjärtsjukdom / 100 000 invånare • <i>Standardised death rate due to ischaemic heart diseases per 100 000 persons</i> (SOTKANet ID=10025)	60,4 ²⁾	76,2 ²⁾	120,7 ²⁾						
Vakioitu itsemurhakuolleisuus / 100 000 asukasta • Standardiserad självmordsdödlighet / 100 000 invånare • <i>Standardised death rate due to suicides per 100 000 persons</i> (SOTKANet ID=10027)	9,1 ²⁾	10,2 ²⁾	16,8 ²⁾						

2) Vuosi 2010 • År 2010 • Year 2010.

153. jatk. • forts. • cont.

153. jatk. • forts. • cont.

	2011			2012			2013		
	EU- 15	EU- 27	Suomi Finland	EU- 15	EU- 27	Suomi Finland	EU- 15	EU- 27	Suomi Finland
Vakioitu kuolleisuus krooniseen maksa-sairauteen tai maksakirroosiin / 100 000 asukasta • Standardiserad dödlighet i kronisk lever-sjukdom eller levercirros / 100 000 invånare • <i>Standardised death rate due to chronic liver disease and cirrhoses all ages per 100 000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=10028)	9,9 ²⁾	12,9 ²⁾	18,2 ²⁾	..	..	..	..	..	..
Terveyspalveluiden käyttö: Eräät sairaaloissa suoritettut kirurgiset toimenpiteet • Konsumtion av hälso- och sjukvård: Vissa kirurgiska åtgärder vid sjukhus • <i>Utilisation of health services: Main surgical operations and procedures performed</i>									
Kaihileikkaukset / 100 000 asukasta • Kataraktoperationer / 100 000 invånare • <i>Cataract surgery per 100 000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=10048)	..	..	1124,1	..	..	953,8	..	..	..
Nivustyräleikkaukset / 100 000 asukasta • Operationer för ljumsnbräck / 100 000 invånare • <i>Inguinal hernia repairs per 100 000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=10092)	..	..	207,1	..	..	211,1	..	..	..
Lonkan kokotekonivelleikkaukset / 100 000 asukasta • Total höftledsplastik / 100 000 invånare • <i>Total hip replacements per 100 000 inhabitants</i> (SOTKANet ID=10051)	..	..	225,3	..	..	237,3	..	..	..
Sosiaali- ja terveydenhuollon resurssit • Resurser i socialvården och hälso- och sjukvården • <i>Social and health care resources</i>									
Sosiaalimenot, prosenttia bruttokansantuotteesta • De sociala utgifternas procentuella andel av bruttonationalprodukten • <i>Total social protection expenditure as a share of GDP</i> (SOTKANet ID=10064)	..	29,1	30,0	..	..	..	..	..	..
Sosiaalimenot asukasta kohti ostovoimapriteetin mukaan • Sociala utgifter per invånare efter köpkraftsparitetet • <i>Total social expenditure (PPP) per capita</i> (SOTKANet ID=10065)	8 202	7 332	8 550	..	..	..	..	..	..

2) Vuosi 2010 • År 2010 • Year 2010.

Määritelmät

Väestö

Vastasyntyneen elinajanodote kuvaa elinajan pituutta, jonka verran 0-vuotias keskimäärin eläisi kuolleisuuden pysyessä ennallaan. Elinajanodote lasketaan tiettyä aikana syntyneiden henkilöiden eli syntymä-kohortin kokonaiselinaika jaettuna näiden henkilöiden määrällä.

Keskiväkiluvulla tarkoitetaan kahden peräkkäisen vuoden loppuvuoden (31.12.) väkilukujen keskiarvoa. Yleensä tilastoissa tarkasteltavana olevan vuoden (tilastovuoden) ilmiöitä kuvataan siten että laskennassa käytetään tilaston tapahtumien kohteena olevan väestön tai väestönsosan keskiväkilukua.

Väestöennusteet ovat väestön tulevaa kehitystä koskevia laskelmia. Ennusteet perustuvat käytännössä väestömuutoksen osatekijöiden eli syntyneisyyden, kuolleisuuden ja ulkoisen muuttoliikkeen tulevan kehityksen ennustamiselle.

Väestöllinen huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiaasta ja 65 vuotta täyttäneitä on sataa 15–64-vuotiaasta (työikäistä) kohti.

Lisääntymisterveys

Synnytys (syntynyt lapsi): Vähintään 22 raskausviikon ($\geq 22 + 0$ rvk) ikäisen tai vähintään 500 gramman (≥ 500 g) painoisen yhden tai useamman sikiön tai lapsen (≥ 1) alateitse tai keisarileikkauksella syntymiseen johtava tapahtuma. Elävänä syntyneen lapsen syntymä on aina synnytys. Raskauden keskeytys, joka on tehty 22.–23. raskausviikolla ($\leq 24 + 0$ rvk) Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) luvalla, ei ole synnytys. **Elävänä syntynyt** on vastasyntynyt, joka raskauden kestästä riippumatta synnyttyään hengittää tai osoittaa muita elonmerkkejä, kuten sydämenlyöntejä, napanuoran sykintää tai tahdonalaisten lihasten liikkeitä riippumatta siitä, onko istukka irtaantunut tai napanuora katkaistu. **Kuolleena syntynyt**: Sikiö tai vastasyntynyt, jolla syntyessään ei todeta elävänä syntyneen elonmerkkejä ja jonka syntymätapahtuma täyttää synnytyksen määritelmän ($\geq 22+0$ rvk tai ≥ 500 g). **Imeväiskuolleisuus**: Vuotta nuorempana kuolleet tuhatta elävänä syntyneitä kohti. **Perinataalikuolleisuus**: Kuolleena syntyneiden ja ensimmäisen elinviikon aikana (< 7 rvk) kuolleiden lasten määrä tuhatta syntyneitä kohti.

Epämuodostumatapaus on epämuodostumarekisteriin hyväksytty tapaus eli Suomessa elävänä tai kuolleena syntynyt lapsi, jolla on todettu ainakin yksi merkittävä synnynnäinen epämuodostuma ja jonka äiti on asunut synnytyksen ja pääosin myös raskauden aikana Suomessa. **Epämuodostuma** on epämuodostumatapauksella todettu merkittävä synnynnäinen rakenteellinen poikkeavuus, kromosomipoikkeavuus tai synnynnäinen kilpirauhasen vajaatoiminta. Merkittävänä epämuodostumana ei pidetä perinnöllisiä tai muita sairauksia, joihin ei liity synnynnäisiä epämuodostumia, elinten ja kudosten toiminnan häiriöitä, kehitysvammaisuutta, synnynnäisiä infektioita, vähäisiä yksittäin esiintyviä ulkonäköön liittyviä rakennepoikkeavuuksia, normaalivariaatioita eikä epämuodostumarekisterin poissulkulistalla olevia tavallisia merkitykseltään vähäisempiä epämuodostumia. **Epämuodostumatapauksien esiintyvyys**: epämuodostumatapauksien lukumäärä 10 000 vastasyntyneitä kohti.

Hedelmöityshoitoja ovat koeputkihedelmöitykset ja inseminaatiot (IUI). Koeputkihedelmöityshoidot sisältävät aloitetut IVF-kierrot (koeputkihedelmöitys), ICSI-kierrot (mikrohedelmöitys) ja pakastetun alkion siirrot (FET). Kierto viittaa munarakkulan kypsyttämisen aloitukseen, ja siirto hedelmöitetyn munasolun kohtuun siirtoon.

Raskaudenkeskeytys on toimenpiteillä käynnistetty raskauden päättymisen, joka ei ole synnytys ja joka johtaa yhden tai useamman sikiön (≥ 1) kuolemaan ja jossa sikiön ei tiedetä kuolleen kohtuun ennen keskeyttämistoimenpidettä.

Steriloimisella tarkoitetaan miehen tai naisen sukuelimiin kohdistuvaa toimenpidettä, joka johtaa pysyvään suvunjakamiskyvttömyyteen. Steriloimiseksi ei katsota sellaista sukuelimiä koskevaa toimenpidettä, joka on tarpeellinen sukuelinten tai niihin liittyvän sairauden hoitamiseksi.

Lasten ja perheiden palvelut

Lasten päivähoitolla tarkoitetaan lasten hoidon järjestämistä päiväkotihoitona, perhepäivähoitona leikkitoimintana tai muuna päivähoitotoimintana. Ryhmäperhepäivähoito lasketaan perhepäivähoidoksi. Lähinnä 6-vuotiaille tarkoitettulla **esiopetuksella** parannetaan lasten oppimisedellytyksiä ja kouluunmenovalmiuksia. Esiopetusta voidaan järjestää joko sosiaali- tai koulutoimen piirissä. Maksuton esiopetus tuli voimaan 1.8.2001 alkaen, mutta jo tätä ennen useat kunnat olivat järjestäneet esiopetuksen joko päivähoidossa tai koulussa. **Kunnallinen päivähoito** sisältää kunnan oman toiminnan ja ostopalvelut yksityisiltä. **Yksityinen päivähoito** sisältää Kelan yksityisen hoidon tuella hoidetut lapset. Päivähoidon tarjoaja voi olla yksityinen päiväkotitoiminta, yksityinen perhepäivähoitaja tai yksityinen henkilö, jonka kanssa vanhemmat ovat tehneet työsopimuksen.

Elatusavulla tarkoitetaan rahasuoritusta, jolla lapsen vanhemman on osallistuttava lapsen elatuksesta aiheutuviin kustannuksiin. Silloin, kun elatusapu puuttuu tai se on riittämätön, Kela maksaa **elatusukea**. Vanhemmat voivat sopia **lapsen huollosta** niin, että lapsen huolto on molemmilla vanhemmilla yhteisesti tai vain toisella vanhemmalla. Vanhemmat voivat sopia myös **asumisesta ja tapaamisoikeudesta**. Sopimus on esitettävä sosiaalilautakunnan tai tuomioistuimen vahvistettavaksi, jotta se on juridisesti täytäntöönpanokelpoinen.

Kodin ulkopuolelle sijoitetuilla lapsilla tarkoitetaan sosiaalilautakunnan päätöksellä kodin ulkopuolelle joko avohuollon tukitoimena, huostaanotettuna tai jälkihuollona sijoitettuja lapsia ja nuoria. **Huostaanotto** merkitsee lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä yhteiskunnan (kunnan sosiaalilautakunnan) toimesta. **Tahdonvastainen huostaanotto** tarkoittaa tapauksia, joissa 12 vuotta täyttänyt lapsi tai hänen huoltajansa vastustaa huostaanottoa. **Lapsella** tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole täyttänyt 18 vuotta ja **nuorella** henkilöä, joka ei ole täyttänyt 21 vuotta. Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset ja nuoret voivat olla perhe-, laitos- tai muussa hoidossa. **Perhehoito** järjestetään kirjallisen sopimuksen perusteella sosiaalilautakunnan tehtävään hyväksymässä, sopivassa perheessä. **Laitoshuolto** sisältää hoidon lastensuojelulaitoksissa eli esimerkiksi lastenkodeissa, nuorisokodeissa ja koulukodeissa. **Muu huolto** tarkoittaa mm. päihdehuollon laitoksia, ammattikoulun asuntoloita ja kansanopistoja. **Avohuollon tukitoimet** käsittävät lapsen tai nuoren tukiasumisen, toimeentulon, koulunkäynnin ja harrastustoiminnan turvaamisen, perheen tuen ja kuntoutuksen sekä muut tarpeen vaatimat tukitoimet.

Ikääntyneiden palvelut

Ikääntyneiden palveluihin kuuluvat sekä erityisesti ikääntyneille tarkoitettut palvelut että ikääntyneiden käyttämät yleiset palvelut. **Säännöllisen kotihoidon** asiakkaiksi on laskettu ne kotipalvelun ja kotisairaanhoidon asiakkaat, joille on tehty palvelu- ja hoitosuunnitelma tai jotka ovat saaneet kotipalvelua tai kotisairaanhoidoa vähintään kerran viikossa. **Terveyskeskusten vuodeosastohoito** sisältää terveyskeskusten yleislääketieteen alan vuodeosastohoidon. Perinteisen vanhainkotihoiton (laitoshoidon) lisäksi on olemassa erilaisia asumispalveluja, jotka ovat hallinnollisesti avohoitoa. Nämä asumispalvelut voivat olla luonteeltaan palvelutalo- tai esimerkiksi ryhmäasumista. Osassa yksiköistä on henkilökunta paikalla ympäri vuorokauden (**tehostettu palveluasuminen**) ja osassa vain päivällä (**tavallinen palveluasuminen**). **Pitkäaikaisasiakkaisiksi** on laskettu ne asiakkaat, joille on tehty päätös pitkäaikaisesta laitoshoidosta tai joiden hoito on kestänyt yli 90 vuorokautta.

Vammaispalvelut

Kehitysvammalaitoksilla tarkoitetaan pääasiassa ns. keskuslaitoksia. **Autettuun asumiseen** on laskettu sellaiset kehitysvammaisten asumispalveluyksiköt (ryhmäkodit), joissa on henkilökunta paikalla ympäri vuorokauden ja **ohjattuun asumiseen** ne, joissa on henkilökunta paikalla vain päivällä. **Pitkäaikaisasiakkaisiksi** on laskettu ne asiakkaat, joille on tehty päätös pitkäaikaisesta laitoshoidosta tai joiden hoito on kestänyt yli 90 vuorokautta.

Mielenterveyspalvelut

Mielenterveyshuollon avohoitokäynteihin luetaan käynnit psykiatrian poliklinikoilla ja mielenterveystoimistoissa. **Mielenterveydenhäiriöiden laitoshoidon** kuuluvat ne sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastohoitajaksot, joissa päädiagnoosina on mielenterveyden häiriö (ICD-10-diagnoosit F00–F99 dementiaa, muita elimellisiä aivo-oireyhtymiä sekä kehitysvammaisuutta osoittavia diagnooseja lukuun ottamatta). Perinteisen laitoshoidon lisäksi on olemassa erilaisia **mielenterveyskuntoutujille tarkoitettuja asumispalveluja**. Osassa psykiatrian asumispalveluista on henkilökunta paikalla ympäri vuorokauden ja osassa vain päivällä.

Päihteet ja riippuvuudet

Päihteiksi on laskettu alkoholi, korvikkeet ja huumeet. **Alkoholijuoma** on nautittavaksi tarkoitettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia etyyliä alkoholia. **Huume** on yleiskäsite, joka sisältää liuottimet, huumausaineet ja ne pääasiassa keskushermostoon vaikuttavat lääkeaineet, joita voidaan käyttää päihtymistarkoitukseen. **Huumausaineet** on määritelty huumausaineasetuksessa (548/2008).

Alkoholijuomien tilastoitu kulutus sisältää Alkon myymälöiden myynnin vähittäismyyntiasiakkaille sekä alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeille ja anniskeluravintoloille. **Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus** sisältää turistien tuoman alkoholin, alkoholijuomien kotivalmistuksen, laittoman alkoholijuomien valmistuksen, salakuljetuksen, korvikealkoholin sekä ulkomaan matkoilla nautitun alkoholin. Tilastoitu ja tilastoimaton kulutus yhteensä on **alkoholijuomien kokonaiskulutus**.

Väkevät juomat sisältävät tislattua alkoholilla väkevöidyt long drink -juomat. **Viinit** sisältävät käymisteitse valmistetut long drink -juomat.

Päihdepalveluja ovat sekä päihdehuollon erityispalvelut että ne sosiaali- ja terveyspalvelut, joita käytetään päihteenkäyttöön liittyvistä syistä. Päihdehuollon erityispalveluja ovat A-klinikat ja nuorisoasemat sekä niitä vastaavat avohoitoyksiköt, katkaisuhoidon asemat sekä päihdeongelmallisille tarkoitettut kuntoutusyksiköt, asumis- ja palvelut, ensisuojaus ja päivätointakeskukset.

Päihdesairauksien sairaalahoidon kuuluvat alkoholin ja huumeiden käytöstä johtuvat hoitojaksot sekä lääkemyrkytykset. Alkoholin käyttöön liittyvät hoitojaksot poimitaan tilastoihin seuraavilla ICD-10-tautiluokituksen diagnooseilla: F10, T51, K70, K85.2, K86.0, K29.2, I42.6, O35.4, Q86.0, P04.3, E24.4, E52, G31.2, G40.51, G62.1, G72.1, Z50.2, Z71.4, Z72.1 ja R78.0. Huumeiden käyttöön liittyvät hoitojaksot poimitaan tilastoihin diagnooseilla: F11–F16, F18–F19, F55, R78.1–5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1 sekä huumausainemyrkytykset: X41, X42, T40.0–9, T43.6, T50.7, T42.3–4, T42.6–7 ja T36, jotka on tarkennettu seuraavilla ATC-koodeilla: N06B, N07XA, N07XX, N01AH, N02A, M01AB, M03BC, M03BX, N07BC, N03AA, N01AF, N03AE, N05BA, N05BB, N05C, joiden syyksi ei ole kirjattu itsemurhaa tai sen yritystä. Tässä jaottelussa uni- ja rauhoittavien lääkkeiden haitallinen käyttö sisältyy huumausaineisiin, ei lääkeaineisiin. Lääkeainemyrkytykset sisältävät myrkytysdiagnoosit T36, joiden aiheuttajana on muu kuin edellä mainittu päihdekäytössä oleva lääkeaine tai lääkeainetta ei ole lainkaan tarkennettu. Lääkeainemyrkytyksiin on lisäksi sisällytetty kaikki itsemurhat ja niiden yritykset (myös edellä luokiteltujen päihdekäytössä olevien lääkeaineiden osalta). Uni- ja rauhoittavien lääkkeiden myrkytykset kuuluvat lääkeaineisiin mikäli myrkytyksen syynä on ollut itsemurha tai sen yritys.

Tupakka on tupakkakasvista valmistettu tai tupakkakasvia sisältävä nautintoaine. **Tupakkatuote** on tupakasta kokonaan tai osittain valmistettu nautittavaksi tarkoitettu tuote. Määritelmään ei sisälly savukepaperia. **Savuke** on poltettavaksi tarkoitettu, valmiiksi paperiin kääritty tai muusta aineesta valmistettuun hylsyn muotoiseen päilykseen sijoitettu tupakkakäärö, joka ei ole sikari tai pikkusikari. Savukkeen painoksi on arvioitu 0,65 g. **Sikari** on poltettavaksi tarkoitettu luonnon tupakasta valmistettu tupakkakäärö, jonka uloin kääre tai sidelehti on tupakanlehteä tai tupakanväristä rekonstruoitua tupakkaa. Sikarin painoksi on arvioitu 2 grammaa. **Pikkusikari** on sikari, joka painaa enintään kolme grammaa. **Irtotupakka** sisältää piippu- ja savuke-tupakan sekä savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan. **Nuuska- ja puru-tupakka** ovat suussa käytettäviä tupakkatuotteita. Nuuskarasian painoksi on arvioitu 50 g. **Tupakan kulutus** tilastoidaan kahdella tavalla Tullin veronkantotilastoon perustuen: 1) Tupakkatuotteiden toimitukset verolliseen kulutukseen joulumarraskuun aikana, mikä kuvaa paremmin kalenterivuoden tosiasiallista kulutusta ja 2) Tupakkatuotteiden toimitukset verolliseen kulutukseen tilastovuoden aikana (tammi–joulukuu), kuten kulutusta on seurattu vuodesta 1940 alkaen. Tupakkatuotteiden kulutus 15 vuotta täyttäneitä kohti: Laskennassa käytetään Suomen 15 vuotta täytneiden keskiarvoa tilastovuonna. **Verottomat savukkeet:** Matkailijoiden ulkomailta verovapaasti tuomat savukkeet. Verovapaisten savukkeiden tuontimäärät arvioidaan vuosittain tutkimuksen perusteella.

Perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito

Terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaan terveydenhuoltoon sisältyvät terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito.

Perusterveydenhuollolla tarkoitetaan terveydenhuoltolaissa kunnan järjestämää väestön terveydentilan seurantaa, terveyden edistämistä ja sen osana terveysneuvontaa ja terveystarkastuksia, suun terveydenhuoltoa, lääkinnällistä kuntoutusta, työterveyshuoltoa, ympäristöterveydenhuoltoa sekä päivystystä, avosairaanhoitoa, kotisairaanhoitoa, kotisairaala- ja sairaalahoitoa, mielenterveystyötä sekä päihdetyötä siltä osin kuin niitä ei järjestetä sosiaalihuollossa tai erikoissairaanhoidossa. Perusterveydenhuollosta voidaan käyttää myös nimitystä kansanterveystyö.

Kansanterveyslain mukaan kunnassa pitää olla **terveyskeskus**, joka huolehtii terveydenhuoltolain mukaisista perusterveydenhuollon tehtävistä. Terveyskeskus voi olla usean kunnan yhteinen. Kunnat voivat myös hankkia kaikki tai osan terveyskeskuspalveluista muilta julkisilta tai yksityisiltä palvelujen tuottajilta. Terveyskeskuksella voi olla useita palveluja tuottavia terveysasemia sekä vuodeosastoja. Terveyskeskuksen osana voi olla myös erikoislääkärijohtoinen sairaala. Kunnallisten terveyskeskusten lisäksi mukana on myös joitakin muita kunnallisia tai yksityisiä palveluntuottajia, jotka vastaavat terveyskeskustoiminnasta tietyllä alueella.

Terveyskeskusten avosairaanhoidon vastaanotoilla kirjatulla käyntisyyllä tarkoitetaan terveydenhuollon ammattihenkilön näkemystä asiakkaan terveysongelmasta tai asiasta, jonka vuoksi perusterveydenhuollon avohoidon palvelutapahtuma toteutuu. Käyntisyys voi olla jo määritetty diagnoosi (taudinmääritys), joka ilmaisee lääketieteelliseen tietoon perustuvan käsityksen terveysongelman syystä tai se voi olla muu ammattihenkilön näkemys asiakkaan kuvaamasta oireesta tai ongelmasta.

Potilaan diagnoosi/ongelmaluettelo kuuluu valtakunnallisesti yhdenmukaisella tavalla koodattaviin, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteisiin ydintietoihin. Perusterveydenhuollossa diagnoosin/käyntisyyntä tallennuksessa voidaan vaihtoehtoisesti käyttää ICD-10 tai ICPC-2 -luokitusta.

Kausi-influenssarokotuskattavuus kertoo sen, kuinka suuri osuus määriteltäviin ikäryhmiin kuuluvista on rokotettu kausi-influenssarokotteella.

Tämän julkaisun taulukoissa **erikoissairaanhoidon avohoittoon** on laskettu mukaan kuntien ja kuntayhtymien sekä neljän yksityisen sairaalan tuottamat erikoissairaanhoidon avohoidon palvelut. Mukana on myös terveyskeskusten erikoislääkärijohtoinen toiminta. **Erikoissairaanhoidon laitoshoidon** (mukaanlukien päiväkirurgia) sisältää muun kuin terveyskeskusten, valtion ja yksityisten sairaaloiden yleislääketieteen alan vuodeosastohoidon. Mukana on siten sekä kuntien, kuntayhtymien, valtion että yksityisten tuottama erikoissairaanhoito, mukaan lukien terveyskeskusten erikoislääkärijohtoinen vuodeosastohoidon. **Psykiatrian erikoisaloihin** on laskettu mukaan erikoisalajat 70, 74 ja 75 alaryhmineen.

Tapaturmien ja väkivallan vuodeosastohoittoon on poimittu ne hoitojaksot, joissa päädiagnoosina on ICD-10 luokituksen ryhmään XIX ”Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset” kuuluva diagnoosi lukuun ottamatta vammojen komplikaatioita tai myöhäisvaikutuksia sekä muualla luokittelemattomia kirurgisen ja muun lääketieteellisen hoidon komplikaatioita (diagnoosikoodit S00–T78). Taulukoissa nämä tapaukset on luokiteltu ulkoisen syyn mukaan. Nämä koodit löytyvät ICD-10-tautiluokituksen luvusta XX Vammojen, sairauksien ja kuoleman ulkoiset syyt.

Tapaturmatyyppi on määritelty hoitojaksoille, joissa ICD-10-luokituksen diagnoosi on välillä S00–T78 (hoidettavana on ollut tapaturma). Tapaturmatyyppi ilmaisee tapaturman paikkaa tai siihen liittyvää toimintaa. Tapaturmatyyppi -muuttujaa ei käytetä liikennetapaturmien, väkivallan, itsensä vahingoittamisen tai lääketieteellisen hoidon komplikaatioiden yhteydessä.

Toimenpiteellisissä hoitojaksoissa ovat mukana sellaiset sairaaloiden tai terveyskeskusten vuodeosastoilla (ml. päiväkirurgia) tehdyt toimenpiteet, jotka on mainittu THL:n toimenpideluokituksessa. Suurin osa tehdyistä toimenpiteistä on erilaisia leikkauksia.

Päiväkirurgialla tarkoitetaan etukäteen päiväkirurgiana suunniteltua toimenpidettä, jonka jälkeen potilas ei jää vuodeosastohoitoon.

Sairaaloiden tuottavuus

Somaattinen erikoissairaanhoito sisältää psykiatrian erikoisalvoja lukuun ottamatta muut kliiniset erikoissalat.

Episodilla tarkoitetaan potilaan koko hoitoprosessia eli kaikkia vuodeosastohoitojaksoja mukaan lukien päiväkirurgia, avohoitokäynnit, toimenpiteet ja muita suoritteita, jotka on tehty potilaan tietyn terveysongelman ratkaisemiseksi kalenterivuoden aikana. **Episodituottavuus** on toiminnan tuotoksen ja sen aikaansaamiseksi käytettyjen panosten välinen suhde. **Panoksina** on käytetty sairaalan tai sen erikoisalan hoitotoiminnasta aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Sairaalan tai erikoisalan **kokonaistuotos** käsittää hoitopisodioiden painotetun summan. **Painotetut episodit** saadaan kertomalla episodit episodipainokertoimilla. Episodin määrä muuttuu painotettuna suuremmaksi, jos episodiin kuuluvat potilaat ovat keskimääräistä vaikeahoitoisempia. Episodioiden painottamisella otetaan huomioon potilaiden vaikeusaste voimavarojen kulutuksen kannalta eri sairaaloissa. **Episodin painokerroin** on kustannuspaino. Se kuvaa kuhunkin episodiin kuuluvien NordDRG Full -hoitojaksojen keskimääräisen kustannuksen ja kaikkien episodioiden keskimääräisen kustannuksen suhdetta.

Deflatoiduilla kustannuksilla tarkoitetaan kokonaiskustannuksia, jotka on deflatoitu vuoden 2009 hinta- ja kustannustasoon Tilastokeskuksen julkaisemalla julkisten menojen kuntatalouden terveydenhuollon hintaindeksillä.

Alueellinen tarkastelu on sairaanhoitopiiri-kohtainen tai kuntakohtainen. Mukana ovat julkisten sairaaloiden tuottama somaattinen erikoissairaanhoito sekä yksityisten sairaaloiden tuottama somaattisen erikoissairaanhoidon laitoshoido ja päiväkirurgia.

Alueellisessa tarkastelussa episodiin, **alue-episodiin**, lasketaan potilaan saman sairauden vuoksi erikoissairaanhoidossa annettu koko hoito riippumatta siitä, missä sairaalassa tai sairaanhoitopiirissä hoito on annettu. Näkökulma on tällöin väestölähtöinen. Alue-episodit sisältävät myös potilaiden vuodeosastojaksot (ml. päiväkirurgia) erikoislääkärijohtoisissa terveyskeskussairaloissa sekä yksityisissä sairaaloissa. Lisäksi alue-episodeihin sisältyy erikoislääkärijohtoisten terveyskeskussyksiköiden avohoitotiedot.

Painotetut suoritteet (laitoshoitokaksot, päivystys- ja avohoitokäynnit): Painotetut hoitokaksot kuvastavat hoidon vaikeusastetta. Painotetut hoitokaksot saadaan kertomalla hoitokaksot (avo-/laitoshoido) DRG-kustannuspainoilla. Hoitokaksoiden

määrä muuttuu painotettuna suuremmaksi, jos hoitajakset ovat keskimääräistä vaikeahoitoisempia. DRG Full -painokerroin on kustannuspaino. Se kuvaa kuhunkin DRG-ryhmään kuuluvien potilaiden keskimääräisten kustannusten suhdetta kaikkien potilaiden keskimääräisiin kustannuksiin. Painotetut hoitajakset = DRG-pisteet.

Erikoissairaanhoidon hoitoonpääsy

Hoitoa odottavalla tarkoitetaan potilasta, jonka lääkäri tai muu terveydenhuollon ammattihenkilö on hoidon tarpeen arvioinnin perusteella päättänyt ottaa hoitoon ja joka on asetettu hoitojonoon tai jolle on varattu aika polikliniseen hoitoon (jonottamisen syy sairaalan resurssit tai kiireellinen hoito). Hoitoa odottaviin sisältyy a) poliklinikka- ja vuodeosastohoitoa sekä päiväkirurgista hoitoa, b) leikkausta, toimenpidettä ja muuta hoitoa odottavat sekä c) lääkinnällistä kuntoutusta odottavat. (1326/2010/29 §).

Hoitojonoon asettamispäivä on se päivä, jolloin potilas asetetaan jonoon odottamaan vuodeosasto-, päiväkirurgista tai polikliinista hoitoa, leikkausta tai toimenpidettä. Hoitojonoon asettamispäivän tulisi olla sama, jolloin lääkäri on tehnyt päätöksen hoitoon ottamisesta. Poimintaan otetaan mukaan sekä jo hoitoajan saaneet potilaat että ne potilaat, jotka eivät ole vielä saaneet hoitoaika, vaikka hoitopäätös tarvittavasta hoidosta on tehty. Poimintaan otetaan mukaan potilaat, joiden jonottamisen syyluokka on sairaalan resurssit tai kiireellinen hoito. Hoidon odotusaika on hoitojonoon asettamispäivän tai käynnin varauspäivän (jonottamisen syy sairaalan resurssi tai kiireellinen hoito) ja hoitoon odottamisen välinen aika.

Sairastavuus

Näkövammaisena pidetään henkilöä, jonka paremman silmän laseilla korjattu näöntarkkuus on alle 0,3 tai jolla on jokin muu vastaavalla tavalla toimintakykyyn vaikuttava pysyvä näkövamma.

Tartuntataudilla tarkoitetaan sellaista sairautta tai tartuntaa, jonka aiheuttavat elimistössä lisääntyvät mikrobit (mm. bakteerit, virukset) tai mikrobin tuottamat myrkylliset aineet (toksiinit).

THL:n sairastavuusindeksi on tarkoitettu sairastavuuden alueellisen vaihtelun ja yksittäisten alueiden sairastavuuskehityksen mittariksi. Indeksi koostuu seitsemästä sairausryhmästä ja neljästä sairauksien merkitystä kuvaavasta näkökulmasta. Näkökulmat ovat kuolleisuus, työkyvyttömyys, elämänlaatu ja terveydenhoidon kustannukset. Eri sairausryhmiä on painotettu kokonaisindeksissä suhteessa niiden merkitykseen näiden näkökulmien kannalta. Sairastavuustiedot ovat rekisteripohjaisia. Indeksien laskemisessa käytetyt painokertoimet on kuvattu THL:n sairastavuusindeksin verkkosivuilla www.terveytemme.fi/sairastavuusindeksi/atlas/notes/notes.htm

THL:n sairastavuusindeksissä kunkin sairausryhmän yleisyyttä painotetaan sen perusteella, mikä on ao. sairausryhmän merkitys väestön kuolleisuuden, työkyvyttömyyden, elämänlaadun ja terveydenhuollon kustannusten kannalta. **Alueen indeksi** on näiden painotettujen sairausryhmittäisten yleisyyslukujen keskiarvo. **Indeksin arvo** on sitä suurempi, mitä yleisempää sairastavuus alueella on. Koko maassa sairastavuusindeksi on 100 uusimpana päivitysvuonna.

Indeksin arvoille on laskettu myös **virhemarginaalit (luottamusvälit)**, joiden avulla on mahdollista arvioida satunnaisvaihtelun vaikutusta indeksin arvoihin. Virhemarginaalien huomiointi on välttämätöntä erityisesti pienten kuntien ja sairausrhymittäisten tulosten tulkinnassa. Kukin sairausrhyhmä sekä näkökulma on kuvattu jäljempänä erikseen. Indeksin arvo koko maassa uusimpana päivitysvuonna on 100. Aikasarjoja tarkasteltaessa on huomioitava, että indeksin arvot aiempien tarkasteluvuosien osalta muuttuvat uuden päivityksen myötä. Indeksistä tuotetaan sekä ikävakiointu, että -vakioimaton versio, joiden tulkinnot poikkeavat toisistaan. Useat sairaudet ovat voimakkaan ikäriippuvaisia, jolloin alueen ikärakenne määrittää suurelta osin sairastavuuden tasoa. **Ikävakiointu indeksi** mahdollistaa alueiden välisen vertailun ikärakenteesta riippumatta. **Vakioimaton indeksi** puolestaan kuvastaa alueelle kohdentuvaa sairastavuustaakkaa ja on olennaisempi esimerkiksi alueelle kohdentuvien sairastavuudesta johtuvien kustannusten mittari.

THL:n sairastavuusindeksin osaindeksien määritelmät:

Syöpäsairastavuuden indeksi: Indikaattori ilmaisee syövän (C00–43, C45–C60 ja C62–C96) esiintyvyyden 0–79-vuotiailla suhteutettuna vastaavanikäiseen väestöön ja edelleen koko maan tasoon (koko maa=100). Indeksi kattaa henkilöt, joiden on diagnosoitu sairastavan syöpää viiden viime vuoden aikana. Indeksissä käytetyistä syövisistä on poistettu eturauhassyöpä (C61) sekä ihon ei-melanoomat (C44).

Sepelvaltimotauti-indeksi: Indikaattori ilmaisee sairaalahoitoon tai kuolemaan johtaneiden sepelvaltimotautitapahtumien (ICD10-koodit I20–I25, I46, R96, R98) ilmaantuvuuden 35–79-vuotiailla suhteutettuna vastaavanikäiseen väestöön ja edelleen koko maan tasoon (koko maa=100).

Aivoverisuonitauti-indeksi: Indikaattori ilmaisee sairaalahoitoon tai kuolemaan johtaneiden aivoverenkiertohäiriöiden ensikohtausten (ICD10 koodit I60–I64, paitsi I63.6) ilmaantuvuuden 35–79-vuotiailla suhteutettuna vastaavanikäiseen väestöön ja edelleen koko maan tasoon (koko maa=100).

Tuki- ja liikuntaelinsairastavuuden indeksi: Indikaattori ilmaisee vuoden lopussa voimassa olevien tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudosten sairauksien (ICD10-koodit M00–M99) vuoksi myönnettyjen työkyvyttömyyseläkkeiden esiintyvyyden 16–64-vuotiailla suhteutettuna vastaavanikäiseen väestöön ja edelleen koko maan tasoon (koko maa=100).

Mielenterveysindeksi: Indikaattori on jaettu kolmeen osioon;

1. Itsemurhat: Indikaattori kuvaa itsemurhien ja sairaalahoitoon johtaneiden itsensä vahingoittamisten (ICD10-koodit X60–X84) määrää ikäryhmässä 15–79 suhteutettuna samanikäiseen väestöön.
2. Psykoosi: Indikaattori kuvaa psykoosin (Kelan sairauskoodit 112 ja 188) takia myönnettyjen lääkkeiden erityiskorvausoikeuksien esiintyvyyden suhteutettuna väkilukuun.
3. Mielenterveyssyistä johtuvat työkyvyttömyyseläkkeet:
Indikaattori ilmaisee vuoden lopussa voimassa olevien mielenterveyden ja käytätymishäiriöiden (ICD10-koodit F00–F99) vuoksi myönnettyjen työkyvyttömyyseläkkeiden esiintyvyyden ikäryhmässä 16–64-vuotiaat.

Tapaturmaindeksi: Indikaattori ilmaisee vuoden aikana vammojen ja myrkytysten (ICD10 -koodit S00–T78) vuoksi sairaalassa hoidettujen potilaiden hoitojaksojen ilmaantuvuuden ikäryhmässä 15–79-vuotiaat suhteutettuna vastaavanikäiseen väestöön ja edelleen koko maan tasoon (koko maa=100).

Dementiaindeksi: Indikaattori ilmaisee vuoden lopussa Alzheimerin taudin (Kelan korvauskoodi 307, lääkkeet donepetsiili, rivastigmiini, galantamiini tai memantiini) takia myönnettyjen lääkkeiden erityiskorvausoikeuksien esiintyvyyden 65 vuotta täyttäneiden ikäryhmässä suhteutettuna vastaavanikäiseen väestöön ja edelleen koko maan tasoon (koko maa=100).

Toimeentulotuki

Toimeentulotuella tarkoitetaan kunnan varoista suoritettua, sosiaalihuoltoon kuuluvaa viimesijaista tukea kotitaloudelle silloin, kun käytettävissä ei ole tavanomaisia tuloja tai toimeentuloa turvaavia etuuksia tai ne eivät riitä turvaamaan henkilön ja perheen ihmisarvoisen elämän kannalta vähintään välttämätöntä toimeentuloa.

Henkilöstö

Kunnallinen henkilöstö tarkoittaa kunnissa ja kuntayhtymissä työskentelevää oman tuotannon (mukana ei ole ostopalveluja) kuukausipalkkaista sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöä. **Henkilötyövuosien** laskennassa osa-aikaisten työpanos on 60 % kokoaikaisten työpanoksesta eikä mukana ole virkavapaalla olevia.

Kustannukset

Sosiaalimenoihin lasketaan EU:n sosiaaliturvan tilastointijärjestelmän (ESSPROS) mukaiset rahasuoritukset, palvelut ja tavarat sekä maksettujen kulujen korvaaminen turvan piiriin kuuluville kahdeksassa riski- ja tarveryhmässä (esimerkiksi vanhuus, sairaus ja terveys jne). **Terveydenhuoltomenot** lasketaan OECD:n terveystilinpitojärjestelmän (SHA, System of Health Accounts) käsitteiden ja luokitusten mukaisina. Kansallista raportointia varten on tuotettu terveystilinpitoon pohjautuen kansalliset erityispiirteet huomioivat kustannuserät. Terveydenhuollon kokonaismenot koostuvat seuraavista kustannuseristä: erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuolto (pl. työterveys-, opiskeluterveydenhuolto ja suun terveydenhuolto), työterveys- ja opiskeluterveydenhuolto, vanhusten laitoshoidon, sairausvakuutuksen korvaama yksityinen terveydenhuolto, muu terveydenhuolto, lääkkeet ja muut lääkinnälliset kulutustavarat, hoitolaitteet ja muut lääkinnälliset kestokulutustavarat, terveydenhuollon hallintomenot, matkat sekä terveydenhuollon bruttoinvestoinnit.

Väestön terveys ja terveyskäyttäytyminen

Ruokatottumukset: Kouluruokailussa kaikki aterianosat syöviksi määritellään Kouluterveyskyselyssä ne, jotka yleensä syövät kouluruoalla pääruokaa, salaattia, maitoa tai piimää sekä leipää.

Tuoreita kasviksia päivittäin syöviksi määritellään Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys -tutkimuksessa ne, jotka ovat käyttäneet tuoreita vihanneksia/juureksia viimeksi kuluneen viikon aikana 6–7 päivänä.

Tuoreita kasviksia päivittäin syöviksi määritellään Eläkeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen ja terveys -tutkimuksessa ne, jotka ovat syöneet vihanneksia tai juureksia (ei perunaa) viimeksi kuluneen viikon aikana 6–7 päivänä.

Ylipainoisuus: Nuorten ylipainoisuus määritellään Kouluterveyskyselyssä painoindeksin (BMI) avulla. Ylipainon raja määrittyy iän ja sukupuolen mukaan. 18-vuotiailla ja sitä vanhemmilla raja on 25 kg/m². Nuoremmilla ikäryhmillä raja on pienempi, esimerkiksi 14-vuotiailla pojilla 22,62 kg/m² ja tytöillä 23,34 kg/m². (Ks. Cole ym. Establishing a standard definition for child overweight and obesity world-wide: international survey. *BMJ* 2000;320, 1240–45.)

Aikuisväestön ylipainoisuudella tarkoitetaan AVTK- ja EVTK -tutkimuksissa painoindeksiä (BMI), joka on vähintään 25 kg/m², ja joka on laskettu kyselyyn vastaajan itse ilmoittaman pituuden ja painon perusteella.

Liikunta: Vähän tai ei lainkaan hengästyttävää liikuntaa harrastavaksi määritellään Kouluterveyskyselyssä henkilö, joka harrastaa vapaa-ajallaan hengästyttävää ja hikoiluttavaa liikuntaa viikon aikana tavallisesti noin tunnin, noin puoli tuntia tai ei yhtään.

Vähän tai ei lainkaan liikuntaa harrastavalla tarkoitetaan AVTK-tutkimuksessa henkilöä, joka harrastaa vapaa-ajan liikuntaa enintään kerran viikossa, vähintään puoli tuntia niin, että ainakin lievästi hengästyy ja hikoilee.

Kävelyä tai muuta liikuntaa vähän tai ei lainkaan harrastavaksi määritellään EVTK-tutkimuksessa henkilö, joka kävelee ulkona vähintään puoli tuntia enintään kerran viikossa ja harrastaa muuta liikuntaa kuin kävelyä (esimerkiksi hiihtoa, pyöräilyä, uintia, voimistelua, liikuntapelejä, tanssia) vähintään puoli tuntia, enintään 2–3 kertaa kuukaudessa.

Tupakointi: Päivittäin tupakoivaksi määritellään Kouluterveyskyselyssä vastaaja, joka tupakoi nykyisin kerran päivässä tai useammin.

Päivittäin tupakoivaksi määritellään AVTK- ja EVTK -tutkimuksissa vastaaja, joka on ilmoittanut tupakoineensa ainakin yhden vuoden ajan päivittäin sekä viimeksi eilen tai tänään.

Alkoholin käyttö: Humalahakuisesti alkoholia kuukausittain juovaksi määritellään Kouluterveyskyselyssä vastaaja, joka juo alk,oholia tosi humalaan asti joko noin 1–2 kertaa kuukaudessa tai kerran viikossa tai useammin.

Humalahakuisesti alkoholia viikoittain käyttäväksi määritellään AVTK-tutkimuksessa vastaaja, joka juo kerralla vähintään kuusi alkoholiannosta (alkoholiannos käsittää pullon olutta tai vastaavaa, lasin viiniä tai ravintola-annoksen väkevää alkoholijuomaa) joko kerran viikossa tai päivittäin tai lähes päivittäin.

Koettu terveys: Terveystilansa huonoksi tai keskinkertaiseksi kokeva on Kouluterveyskyselyn mukaan henkilö, joka on sitä mieltä, että hänen terveydentilansa on joko keskinkertainen tai melko tai erittäin huono.

Terveystilansa huonoksi tai keskitasoiseksi kokeva on AVTK- ja EVTK -tutkimuksien mukaan henkilö, joka on sitä mieltä, että hänen terveydentilansa on joko keskitasoinen tai melko tai erittäin huono.

Toimintakyky: Vaikeuksia opiskelussa kysytään Kouluterveyskyselyssä seuraavasti: Miten koulunkäyntisi/opiskelusi sujuu? Onko sinulla vaikeuksia seuraavissa asioissa? Kysymyksen alakohtina ovat opetuksen seuraaminen oppitunneilla, läksyen tai muiden vastaavien tehtävien tekeminen, kokeisiin valmistautuminen, itselle ni parhaiten sopivan opiskelutavan löytäminen, omatoimisuutta vaativien tehtävien aloittaminen tai valmiiksi hoitaminen, kirjoittamista vaativien tehtävien tekeminen

ja lukemista (esim. kirjasta) vaativien tehtävien tekeminen. Vaikeuksia opiskelussa kokeviksi määritellään ne vastaajat, jotka vastaavat vähintään yhteen kohtaan erittäin paljon tai vähintään kolmeen kohtaan melko paljon.

Työ- ja toimintakykyä haittaavasta sairaudesta kertoneeksi määritellään AVTK-tutkimuksessa vastaaja, joka on ilmoittanut, että hänellä on sairaus tai vamma, joka haittaa työ- ja toimintakykyä.

Ulkona liikkumisessa vaikeuksia kokeneella tarkoitetaan EVTK-tutkimuksessa henkilöä, joka ei pysty liikkumaan ulkona edes autettuna, henkilöä, joka pystyy liikkumaan ulkona, jos joku auttaa, ja henkilöä, joka pystyy liikkumaan ulkona yksin, mutta ulkona liikkuminen on hankalaa.

Masentuneisuus: Masentuneisuutta kokevalla tarkoitetaan Kouluterveyskyselyssä vastaajaa, joka kokee keskivaikeaa tai vaikeaa masentuneisuutta Raitasalons mielialakyselyn (R-BDI) 12 kysymyksellä mitattuna. Mielialakyselyyn kuuluvat kysymykset mielialasta, tulevaisuuteen suhtautumisesta, elämässä onnistumisesta, tyytyväisyyden tunteesta, itsen arvostamisesta, pettymyksen tunteista, vieraiden ihmisten tapaamisesta, päätöksenteon helppoudesta, ulkonäköön tyytyväisyydestä, nukkumisesta, uupumisesta ja ruokahalusta. Jokaisessa kysymyksessä on viisi vastausvaihtoehtoa. Kahdesta positiivisimmasta vaihtoehdosta ei saa pisteitä, kolmannelle saa yhden pisteen, neljännelle kaksi pistettä ja viidennelle kolme pistettä. Keskivaikeaa tai vaikeaa masentuneisuutta kokeviksi määritellään vähintään kahdeksan pistettä saaneet vastaajat. Mielialakysely ei ollut mukana Kouluterveyskyselyssä vuonna 2013

Masennusoireita kokeneeksi määritellään AVTK- ja EVTK -tutkimuksessa henkilö, joka on raportoinut, että hänellä on ollut viimeksi kuluneen kuukauden (30 pv) aikana masentuneisuutta.

Väestön mielipiteet sosiaaliturvasta

Mielipide sosiaaliturvan tasosta määritellään HYPA-kyselyssä vastaukseksi, jonka vastaaja antaa kysymykseen: Onko sosiaaliturvan taso mielestänne Suomessa tällä hetkellä 1) aivan liian korkea, 2) jonkin verran liian korkea, 3) sopiva, 4) jonkin verran liian alhainen, 5) vai aivan liian alhainen?

Mielipide yksityisten sosiaalipalvelujen lisäämisestä määritellään HYPA-kyselyssä vastaukseksi, jonka vastaaja antaa seuraavan kysymyksen alla olevaan väittämään: Oletteko seuraavista väittämistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, ette samaa ettekä eri mieltä, jokseenkin eri mieltä tai täysin eri mieltä: Yksityisiä sosiaalipalveluja tulisi lisätä?

Mielipide yksityisen terveyden- ja sairaanhoidon lisäämisestä määritellään HYPA-kyselyssä vastaukseksi, jonka vastaaja antaa seuraavan kysymyksen alla olevaan väittämään: Oletteko seuraavista väittämistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, ette samaa ettekä eri mieltä, jokseenkin eri mieltä tai täysin eri mieltä: Yksityistä terveyden- ja sairaanhoitoa tulisi lisätä?

Mielipide sosiaalipalvelujen toimivuudesta määritellään HYPA-kyselyssä vastaukseksi, jotka vastaaja antaa seuraavan kysymyksen alla olevaan väittämään: Esitän sosiaalipalveluja koskevia väittämiä. Vastatkaa, oletteko niistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, ette samaa ettekä eri mieltä, jokseenkin eri mieltä tai täysin eri mieltä: Suomessa sosiaalipalvelut toimivat yleisesti ottaen hyvin?

Mielipide terveystalvelujen toimivuudesta määritellään HYPA-kyselyssä vasta- uksiksi, jotka vastaaja antaa seuraavan kysymyksen alla olevaan väittämään: Esitän terveystalveluja koskevia väittämiä. Vastatkaa, oletteko niistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, ette samaa ettekä eri mieltä, jokseenkin eri mieltä tai täysin eri mieltä: Suomessa terveystalvelut toimivat yleisesti ottaen hyvin?

Mielipiteitä verovarojen kohdentamisesta terveyden ja sairaanhoitoon, sosiaalipalveluihin sekä tulonsiirtoihin määritellään HYPA-kyselyssä vastauksiksi, jotka vastaaja antaa seuraavan kysymyksen alla olevaan väittämään: Vastatkaa terveyden ja sairaanhoidon, sosiaalipalvelujen ja tulonsiirtojen osalta, missä määrin toivoisitte verovaroja käytettävän niiden rahoitukseen: tulisiko verovaroja kohdentaa nykyistä enemmän, jokseenkin nykyinen määrä vai nykyistä vähemmän.

Sosiaali- ja terveystalan seurantaindikaattorit

Koulutustasomittain: Väestön koulutusrakenne -tilastossa väestön koulutustasoa mitataan perusasteen jälkeen suoritettun korkeimman koulutuksen keskimääräisellä pituudella henkeä kohti. Esimerkiksi koulutustasoluku 246 osoittaa, että teoreettinen koulutusaika henkeä kohti on 2,5 vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen. Väestön koulutustasoa laskettaessa perusjoukkona käytetään 20 vuotta täyttäneitä väestöstä. Näin siksi että monen alle 20-vuotiaan koulutus on vielä kesken. Koulutustasomittaimen avulla voidaan helposti vertailla eri alueiden välisiä koulutustasoeroja sekä seurata ajassa tapahtuvia muutoksia. Lähde: Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestön koulutusrakenne [verkkajulkaisu]. ISSN=1799-4586. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 20.11.2014]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/vkour/>

Gini-kerroin on yleisin tuleroja kuvaava tunnusluku. Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisemmin tulot ovat jakautuneet. Gini-kertoimen suurin mahdollinen arvo on yksi. Tällöin suurituloisin tulonsaaja saa kaikki tulot. Pienin mahdollinen Gini-kertoimen arvo on 0, jolloin kaikkien tulonsaajien tulot ovat yhtä suuret. Tulonjakotilastossa Gini-kertoimet esitetään prosentteina (sadalla kerrottuna). Gini-kerroin kuvaa suhteellisia tuleroja. Gini-kerroin ei muutu, jos kaikkien tulonsaajien tulot muuttuvat prosenteissa saman verran.

Menetetty elinvuodet (PYLL = Potential Years of Life Lost) -indeksi muodostetaan laskemalla ensin kuolemistodennäköisyys jokaisessa ikäryhmässä jakamalla kuolemantapausten lukumäärä kyseisen ikäryhmän koolla. Saatu luku kerrotaan menetetettyjen elinvuosien määrällä (esim. 0-vuotiaana kuolleen arvioidaan menettävän 80 vuotta, 20-vuotiaana kuolleen 60 vuotta jne.) Näistä ikäryhmittäisistä luvuista lasketaan painotettu summa käyttäen painoina alle 80-vuotiaiden ikärakennetta koko maassa, jotta alueiden erilaiset ikärakenteet eivät vääristä vertailua. Lopuksi kerrotaan saatu luku 100 000:lla.

PYLL-indeksi on kansainvälisesti laajalti käytetty mittari, ja se mittaa ennenaikaista kuolleisuutta korostaen nuorella iällä tapahtuvien kuolemantapausten merkitystä. Tietyn alueen PYLL-indeksi kertoo, kuinka monta elinvuotta menetettäisiin ennenaikaisten kuolemien vuoksi sellaisessa kuvitteellisessa väestössä, jossa vallitsisi tarkasteltavan alueen kuolemanvaara jokaisessa ikäryhmässä ja jossa olisi 100 000 alle 80-vuotiasta jakautuneena ikäryhmiin samalla tavalla kuin koko maassa. Eri alueiden

PYLL-lukuja voidaan siis vertailla sekä keskenään että koko maan tasoon ja tarkastella muutoksia. PYLL-indeksi voidaan laskea myös kuolemansyittäin. Kuolleisuutta pidetään yhtenä luotettavimmista väestön terveydentilan osoittimista etenkin kansainvälisissä vertailuissa. PYLL-indeksissä painottuvat erityisesti sellaiset terveyden ja hyvinvoinnin ongelmat, jotka lisäävät kuoleman riskiä nuoremmassa ikäryhmissä.

Terveydenedistämisasiaktiivisuus (TEA): Terveydenedistämisasiaktiivisuus muodostuu seitsemästä eri näkökulmasta: sitoutuminen, johtaminen, terveysseuranta ja tarveanalyysi, voimavarat, yhteiset käytännöt, osallisuus sekä muut ydintoiminnat. Näiden näkökulmien avulla voidaan arvioida, miten hyvin kunta on hoitanut väestön terveyden edistämiseen liittyviä toimintoja.

Yleiset määritelmät

Alueittaiset tiedot palvelujen käytöstä perustuvat asiakkaan/potilaan kotikuntaan. Koko maan lukuihin sisältyy joissakin taulukoissa myös ulkomaalaisia tai sellaisia asiakkaita/potilaita, joiden kotikunta ei ole tiedossa.

Asiakkaat 31.12. tarkoittaa tuolloin kirjoilla olleita asiakkaita eli luku sisältää myös tilapäisesti poissa olleet.

Asiakkaita/potilaita/kotitalouksia vuoden aikana tarkoittaa eri asiakkaiden/potilaiden/kotitalouksien määrää riippumatta siitä, kuinka monta kertaa he ovat vuoden aikana palvelua käyttäneet.

Hoitojaksoilla tarkoitetaan ajanjaksoa, jolloin asiakas/potilas on kirjattuna laitoshoidon saajaksi. Hoitojakso alkaa tulokirjauksesta ja päättyy lähtökirjaukseen. Tämän julkaisun taulukoissa hoitojaksoihin on laskettu mukaan tilastovuoden aikana päättyneet hoitojaksot (ml. päiväkirurgia). Poikkeuksena ovat päihdehuollon taulukoissa olevat tiedot päihdesairauksien hoitoon käytetyistä sairaalahoitojaksoista. Niissä mukaan on laskettu sekä tilastovuoden aikana päättyneet että tilastovuoden lopussa käynnissä olleet hoitojaksot.

Hoitopäivät vuoden aikana sisältävät kalenterivuodelle osuvat hoitopäivät. Hoitopäivät saadaan lähtöpäivän (tai 31.12.) ja tulopäivän (tai 1.1.) erotuksena, joten lähtöpäivä ei tule mukaan. Jos lähtö- ja tulopäivä ovat samat, hoitopäivien lukumääräksi tulee yksi. Lasten päivähoidossa hoitopäiviin lasketaan kuitenkin vain läsnäolopäivät.

Keskimääräinen hoitoaika on tilastovuoden aikana päättyneiden hoitojaksojen (ml. päiväkirurgia) kokonaispituuksien keskiarvo. Käynnin tunnusmerkkejä ovat henkilökohtainen kontakti asiakkaan ja sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön välillä sekä kontaktin perusteella tapahtuva merkintä asiakirjoihin.

Käynniksi lasketaan sekä asiakkaan käynti sosiaali- tai terveydenhuollon yksikössä että sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön käynti yksikön ulkopuolella potilaan luona. Myös omaisten käynti ilman potilasta lasketaan käynniksi (esim. lastenpsykiatriassa).

Definitioner

Befolkning

Det förväntade antalet levnadsår för nyfödda beskriver det antal år en 0-åring skulle leva om dödligheten var oförändrad på den observerade nivån. Trots att ordet ”förväntat” används i termen, beskriver det förväntade antalet levnadsår endast dödlighetsnivån vid beräkningsögonblicket. Det förväntade antalet levnadsår är ett åldersstandardiserat nyckeltal som möjliggör en jämförbar granskning av dödlighetsnivån för olika år.

Med **medelfolkmängd** avses medeltalet av folkmängden i slutet (31.12) av två på varandra följande år. I allmänhet beskrivs fenomen under det år som granskas i statistiken (statistikåret) på så sätt att man vid beräkningen använder medelfolkmängden för den befolkning eller del av befolkningen som är objekt för händelserna i statistikgrenen.

Befolkningsprognoser är beräkningar som gäller befolkningens framtida utveckling. Prognoserna bygger på den tidigare utvecklingen av befolkningsförändringens delfaktorer, dvs. födelsetalet, dödligheten och utflyttningen. Befolkningsprognoserna anger främst vilken befolkningsutveckling skulle vara att vänta om det inte skedde några förändringar i den observerade befolkningsutvecklingen.

Den demografiska försörjningskvoten anger hur många personer under 15 år och över 65 år det finns mot hundra personer i åldern 15–64 år (arbetsför ålder).

Reproduktiv hälsa

Förlossning (ett nyfött barn): Händelse som leder till att ett eller flera foster eller barn (≥ 1) vars gestationsålder är minst 22 graviditetsveckor ($\geq 22 + 0$ graviditetsveckor) eller vars vikt är minst 500 gram (≥ 500 g) föds vaginalt eller genom kejsarsnitt. Födelsen av ett levande barn är alltid en förlossning. Inducerade aborter som med tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) utförs under graviditetsveckorna 22.–23. ($\leq 24 + 0$ graviditetsveckor) är inte förlossningar. **Levande född:** Nyfödd som oberoende av graviditetens längd efter födelsen andas eller uppvisar andra livstecken som att hjärtat slår, navelsträngen pulserar eller att musklerna rörs viljemässigt oavsett om moderkakan har lösgjort sig eller navelsträngen skurits av. **Dödfödd:** Foster eller nyfödd som vid födelsen inte uppvisar livstecken och vars födelse överensstämmer med definitionen på en förlossning ($\geq 22 + 0$ graviditetsveckor eller ≥ 500 g). **Spädbarnsdödlighet:** Antalet dödsfall bland barn under ett år i relation till 1 000 levande födda. **Perinatal dödlighet:** Antalet dödfödda och antalet levande födda barn som avlidit under den första levnadsveckan (< 7 dygn) i relation till 1 000 födda barn.

Missbildningsfall: Ett fall som uppfyller kriterierna för Finlands missbildningsregister, dvs. ett i Finland levande fött eller dödfött barn hos vilket man konstaterat minst en betydande medfödd missbildning, och vars moder bott i Finland under förlossningen och merparten av graviditeten. **Missbildning:** En betydande medfödd strukturell missbildning, en kromosomavvikelse eller en medfödd hypotyreos hos ett missbildningsfall. Som betydande missbildning betraktas inte ärftliga eller andra

sjukdomar som inte är behäftade med medfödda missbildningar, störningar i organens eller vävnadernas funktion, utvecklingsstörning, medfödda infektioner, mindre avvikelser i utseendet, normal variation eller andra mindre betydelsefulla avvikelser som finns på missbildningsregistrets lista över missbildning som utesluts. **Prevalens:** Antalet missbildningsfall per 10 000 nyfödda.

Assisterad befruktning omfattar provrörsbefruktning och insemination (IUI). Provrörsbehandling omfattar påbörjade IVF-cykler (provrörsbefruktning), ICSI-cykler (mikroinjektionsbehandling) och överföring av fryst embryo (FET). Cykel avser att bildande av mogen äggblåsa påbörjats, och överföring avser överföring av en befruktad äggcell till livmodern.

Abort (avbrytande av graviditet): Artificiellt avbrytande av graviditet som inte överensstämmer med definitionen på en förlossning, som leder till att ett eller flera foster (≥ 1) dör och där man vet att fostret inte dött intrauterint före ingreppet.

Sterilisering: Ett ingrepp i en mans eller en kvinnas könsorgan som medför bestående avsaknad av fortplantningsförmåga. Sådana ingrepp i könsorganen som är nödvändiga i behandlingen av somatiska sjukdomar betraktas inte som steriliseringar.

Tjänster för barn och familjer

Med **barndagvård** avses att vården av barn organiseras antingen som daghemsvård, familjedagvård, lekverksamhet eller annan form av dagvårdsverksamhet. Gruppfamiljedagvård betraktas som familjedagvård. **Förskoleundervisning**, som närmast är avsedd för 6-åringar, syftar till att främja och stöda barnets inlärningsförutsättningar och skapa en smidig övergång till skolan. Förskoleundervisningen kan organiseras av social- eller skolförvaltningen. Den 1 augusti 2001 infördes avgiftsfri förskoleundervisning, men redan före det hade flera kommuner organiserat förskoleundervisning antingen i skolor eller i daghem. **Kommunal dagvård** inbegriper kommunens egna tjänster och tjänster man köpt av privata serviceproducenter. **Privat dagvård** innefattar barn som vårdats med Folkpensionsanstaltens stöd för privat vård. Dagvårdsgivaren kan vara ett privat daghem, en privat familjedagvårdare eller en privat person som föräldrarna ingått ett arbetsavtal med.

Med **underhållsbidrag** avses en penningprestation med vilken ett barns förälder ska delta i de kostnader som barnets underhåll orsakar. Då underhållsbidraget fattas eller är otillräckligt, betalar FPA underhållsstöd. Föräldrarna kan komma överens om **ett barns vårdnad** så att bägge föräldrarna har gemensam vårdnad eller bara den ena föräldern har vårdnaden. Föräldrarna kan även komma överens om **boende och umgängesrätt**. Avtalet ska företes socialnämnden eller domstolen för fastställande för att det ska vara juridiskt verkställbart.

Med **barn placerade utom hemmet** avses barn och ungdomar som genom socialnämndens beslut placerats utanför hemmet som en stödgård inom öppenvården eller som en åtgärd inom eftervården, eller för att de omhändertagits. **Omhändertagande** betyder att vården och fostran av barnet sker genom samhällets (socialnämnden i kommunen) försorg. Med **omhändertagande "mot viljan"** avses sådana fall där ett barn som fyllt 12 år, eller barnets vårdnadshavare, motsätter sig omhändertagandet. Med **barn** avses en person som inte har fyllt 18 år och med **ung** en person som inte har fyllt 21 år. Barn och ungdomar som placerats utom hemmet kan vårdas i en

familj, på en institution eller på annat liknande sätt. **Familjevård** anordnas i en lämplig familj, som godkänts för uppgiften av socialnämnden, på grundval av ett skriftligt avtal. **Institutionsvård** omfattar vård på barnskyddsinrättningar, t.ex. barnhem, ungdomshem och skolhem. **Annan vård** inbegriper bl.a. institutioner för missbrukarvård, yrkesskolornas internat och folkhögskolor. **Stödåtgärder inom öppenvården** innebär att man tryggar barnets eller den ungas stödboende, uppehälle, skolgång och hobbyverksamhet, ger familjen stöd och rehabilitering samt vidtar andra stödåtgärder vid behov.

Äldreomsorg

Till servicen inom äldreomsorgen hör både tjänster som är särskilt avsedda för äldre och allmänna tjänster som utnyttjas av äldre. Som **klienter som får regelbunden hemvård** betraktas de klienter inom hemservicen och hemsjukvården för vilka det uppgjorts en service- och vårdplan eller som får hemservice eller hemsjukvård minst en gång i veckan. **Hälsovårdscentralernas slutenvård** omfattar slutenvården inom allmänmedicin på hälsovårdscentralerna. Utöver traditionell vård på ålderdomshem (institutionsvård) finns olika slag av boendeservice som administrativt hör till öppenvården. Denna service kan bestå t.ex. av boende i servicehus eller gruppboende. I en del av enheterna är personalen på plats dygnet runt (**serviceboende med heldygnssomsorg**) och i andra endast dagtid (**vanligt serviceboende**). Till **långvårds-klienterna** hör de klienter som fått beslut om långvarig institutionsvård eller vars vård varat över 90 dygn.

Handikappservice

Med **institutioner för personer med utvecklingsstörning** avses huvudsakligen s.k. centralinstitutioner. **Assisterat boende** utgörs av sådana boendeenheter för personer med utvecklingsstörning (gruppboende) där personalen är på plats dygnet runt, medan styrt boende är ett boende där personalen finns på plats endast dagtid. Till **långvårdsklienterna** hör de klienter som fått beslut om långvarig institutionsvård eller vars vård varat över 90 dygn.

Mentalvård

Öppenvårdsbesök inom mentalvården avser besök vid psykiatriska polikliniker och vid mentalvårdsbyråer. Till **psykiatrisk institutionsvård** hör sådana vårdperioder inom slutenvården på sjukhus och hälsovårdscentraler där huvuddiagnosen är psykiska sjukdomar och syndrom (ICD-10-diagnoserna F00–F99, med undantag av diagnoser som tyder på demens, andra organiska psykiska störningar samt utvecklingsstörning). Utöver traditionell institutionsvård finns det också olika former av boendeservice för personer med psykiska problem. Inom en del av **boendeservicen inom psykiatri** är personalen på plats dygnet runt, i andra enbart dagtid.

Alkohol, droger och beroende

Alkohol och andra droger inbegriper alkohol, surrogat och narkotika. **En alkohol-dryck är** en dryck vars alkoholhalt överstiger 2,8 volymprocent etylalkohol. **Narkotika** är ett allmänbegrepp som omfattar lösningsmedel, narkotiska ämnen samt de läkemedel som i huvudsak påverkar det centrala nervsystemet och som kan användas i berusningssyfte. **De narkotiska ämnena** definieras i narkotikaförordningen (548/1993).

Den registrerade alkoholkonsumtionen omfattar försäljningen till detaljhandelskunderna i Alkos butiker samt distributionen av alkoholdrycker till livsmedelsbutiker och till restauranger med serveringstillstånd. **Den oregistrerade konsumtionen** omfattar den alkohol turisterna för in i landet, hemtillverkad alkohol, olagligt tillverkad alkohol, smuggling, T-sprit och andra surrogat samt den alkohol man konsumerat under utrikesresor. Den registrerade och oregistrerade konsumtionen utgör sammantaget **den totala alkoholkonsumtionen**. **Starka drycker** inbegriper long drink med tillsatt destillerad alkohol. **Vin** inbegriper long drink som tillverkas genom jäsnings.

Tjänsterna inom missbrukarvården omfattar såväl specialtjänster som de tjänster inom socialvården och hälso- och sjukvården som utnyttjas på grund av bruk av alkohol och andra droger. Till missbrukarvårdens specialtjänster hör A-kliniker, ungdomsstationer och motsvarande öppenvårdsenheter, akutvårdsstationer samt rehabiliteringsenheter, boendeservice, skyddshärbärgen och dagcentraler för missbrukare.

Till **den sjukhusvård av missbrukssjukdomar** räknas de vårdperioder som orsakats av alkohol- och narkotikabruk samt läkemedelsförgiftningar. Alkoholrelaterade vårdperioder selekteras genom följande diagnoser i sjukdomsklassifikationen ICD-10: F10, T51, K70, K85.2, K86.0, K29.2, I42.6, O35.4, Q86.0, P04.3, E24.4, E52, G31.2, G40.51, G62.1, G72.1, Z50.2, Z71.4, Z72.1 och R78.0. Narkotikarelaterade vårdperioder selekteras med diagnoserna: F11–F16, F18–F19, F55, R78.1–5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1 samt narkotikaförgiftningar X41, X42, T40.0–9, T43.6, T50.7, T42.3–4, T42.6–7 och T36, som preciserats med följande ATC-koder N06B, N07XA, N07XX, N01AH, N02A, M01AB, M03BC, M03BX, N07BC, N03AA, N01AF, N03AE, N05BA, N05BB, N05C, för vilka självmord eller självmordsförsök inte har registrerats som orsak. I denna indelning ingår skadlig användning av sömnmedel och lugnande medel i narkotika, inte i läkemedel. Läkemedelsförgiftningarna omfattar förgiftningsdiagnoserna T36 som har en annan orsak än det ovannämnda läkemedlet som används i berusningssyfte eller för vilka läkemedlet inte har specificerats. I läkemedelsförgiftningarna ingår dessutom alla självmord och försök till självmord, även för de läkemedel som används i berusningssyfte som klassificeras ovan. Förgiftningar till följd av sömnmedel och lugnande medel tillhör läkemedel om orsaken till förgiftningen varit självmord eller försök till självmord.

Tobak är ett njutningsmedel som är tillverkat av eller innehåller tobaksplanta. **En tobaksprodukt** är produkt som helt eller delvis är tillverkad av tobak och som är avsedd att avnjutas. I definitionen ingår inte cigarettpapper. **En cigarett** är en tobaksrulle som är avsedd att rökas och som är färdigt rullad i papper eller är placerad i ett hylsformigt hölje tillverkat av annat material och som inte kan anses vara en cigarr eller en cigarill. Vikten av en cigarett uppskattas vara 0,65 g. **En cigarr** är en av naturlig tobak tillverkad tobaksrulle som är avsedd att rökas och vars yttersta skikt eller omblad består av tobaksblad eller av tobaksfärgad rekonstruerad tobak. Vikten av en

cigarr uppskattas vara 2 g. **En cigarill** är en cigarr som väger högst tre gram. **Löstobak** omfattar pip- och cigarettobak samt finskuren tobak för rullning av cigaretter. **Snus och tuggtobak** är tobaksprodukter som avnjuts i munnen. Vikten av en snusdosa uppskattas vara 50 g.

Tobakskonsumtionen statistikförs på två sätt utgående från Tullens skattestatistik: 1) Leveransen av tobaksprodukter för skattepliktig konsumtion under perioden december-november, vilket avspeglar den verkliga konsumtionen under kalenderåret och 2) Leveransen av tobaksprodukter för skattepliktig konsumtion under statistikåret (januari-december), som är den metod som använts sedan år 1940. Konsumtionen av tobaksprodukter per person som fyllt 15 år: Vid estimeringen av antalet 15 år fyllda invånare används Finlands medelfolkmängd under statistikåret. **Skattefria cigaretter:** cigaretter som förs in i landet skattefritt av resenärer. Införseln av skattefria cigaretter uppskattas årligen på basis av undersökningar.

Primärvård och specialicerad sjukvård

Enligt lagen om hälso- och sjukvård (1326/2010) omfattar hälso- och sjukvården främjande av hälsa och välfärd, primärvård och specialiserad sjukvård.

Med **primärvård** avses i lagen om hälso- och sjukvård uppföljning av befolkningens hälsotillstånd, hälsofrämjande verksamhet inklusive hälsorådgivning och hälsoundersökningar, mun- och tandvård, medicinsk rehabilitering, företagshälsovård och miljö- och hälsoskydd som kommunen ordnar samt jourverksamhet, öppen sjukvård, hemsjukvård, hemsjukhusvård och sjukhusvård, mentalvårdsarbete och alkohol- och drogärbete som kommunen ordnar, till den del de inte ordnas inom socialvården eller den specialiserade sjukvården; primärvård kan också benämnas folkhälsoarbete.

Enligt folkhälsolagen ska kommunen ha en **hälsovårdscentral** som ansvarar för uppgifter som anges i lagstiftningen. Hälsovårdscentralen kan vara gemensam för flera kommuner. Kommunerna kan också skaffa alla eller en del av hälsocentraltjänsterna från andra offentliga eller privata serviceproducenter. Hälsovårdscentralen kan vid behov ha flera hälsostationer och vårdavdelningar som producerar tjänster. I anslutning till hälsovårdscentralen kan det också finnas ett specialistlett sjukhus. Vid sidan av de kommunala hälsovårdscentralerna ingår i verksamheten också vissa andra kommunala eller privata serviceproducenter som ansvarar för hälsovårdscentralverksamheten inom ett visst område.

Med **en besöksorsak som registrerats vid hälsocentralernas mottagningar för öppenvården** avses den uppfattning en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården har om klientens hälsoproblem eller de omständigheter som gett upphov till servicehändelsen. Besöksorsaken kan vara en tidigare fastställd diagnos, som uttrycker en på medicinsk kunskap baserad uppfattning om hälsoproblemets orsak, eller någon annan uppfattning som en yrkesutbildad person har om ett symptom eller problem som beskrivs av klienten.

Förteckningen över patientdiagnoser/problem hör till de basdata som är gemensamma för primärvården och den specialiserade sjukvården och som ska kodas på ett nationellt enhetligt sätt. Vid registrering av diagnos/besöksorsak inom primärvården kan man använda sig av antingen ICD-10- eller ICPC-2-klassifikationen.

Vaccinationstäckningen för säsongsinfluensa berättar hur stor del av en viss åldersgrupp som har fått säsongsinfluensavaccin

Den specialiserade sjukvård som avses i lagen om hälso- och sjukvård omfattar hälso- och sjukvårdstjänster inom medicinska och odontologiska verksamhetsområden som hänför sig till förebyggande, undersökning, vård och behandling av sjukdomar, prehospital akutsjukvård, jour och medicinsk rehabilitering. Vid enheterna för specialiserad sjukvård ges i huvudsak vård på specialistläkarnivå. **Den öppenvård inom den specialiserade sjukvården** som redovisas i tabellerna i denna publikation har producerats av kommuner och samkommuner samt fyra privata sjukhus. Dessutom ingår specialistledd verksamhet vid hälsovårdscentralerna. **Slutenvården inom den specialiserade sjukvården (inklusive dagkirurgi)** inbegriper annan vård än slutenvård inom allmänmedicin vid hälsovårdscentraler, statliga och privata sjukhus. Sålunda ingår specialiserad sjukvård som produceras av kommuner, samkommuner, staten och privata inklusive specialistledd slutenvård vid hälsovårdscentraler. **Till de psykiatriska specialiteterna hör specialiteterna 70, 74 och 75 med undergrupper.**

Denna årsboks tabeller över **slutenvård till följd av olycksfall och våld** redovisar vårdperioder vars huvuddiagnos ingår i kapitel XIX "Skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker" i klassifikationen ICD-10, med undantag av komplikationer eller sena besvär efter skador, samt komplikationer till kirurgiska åtgärder och medicinsk vård som inte klassificeras annanstans (diagnoskoderna S00–T78). I tabellerna har dessa fall klassificerats enligt den yttre orsaken. Dessa koder finns i kapitel XX "Yttre orsaker till skador, sjukdomar och dödsfall" i klassifikationen av sjukdomar ICD-10.

En olycksfallstyp fastställs för vårdperioder med diagnoserna S00–T78 enligt ICD-10-klassificeringen (olycksrelaterade skador som behandlats). Olycksfallstypen anger var olycksfallet har skett eller vad som hänt i samband med olycksfallet. Denna variabel används inte i samband med trafikolyckor, våld, självtillfogad skada eller komplikationer vid medicinsk vård.

Vårdperioder med åtgärder omfattar sådana åtgärder som ingår i THL:s åtgärdsklassifikation och som utförts på sjukhus och hälsovårdscentralers vårdavdelningar (inklusive dagkirurgi). Största delen av åtgärderna är olika operationer.

Med **dagkirurgi** avses en åtgärd som på förhand planerats som dagkirurgi och efter vilken patienten inte behöver få vård på vårdavdelning.

Sjukhusens produktivitet

Den specialiserade somatiska sjukvården omfattar samtliga kliniska specialiteter med undantag av specialiteterna inom psykiatri.

Med **en episod** avses patientens vårdprocess som helhet, dvs. alla vårdperioder på avdelning inklusive dagkirurgi, öppenvårdsbesök, åtgärder och andra prestationer som genomförts för att åtgärda ett bestämt hälsomässigt problem hos patienten under kalenderåret. **Episodproduktivitet** avser relationen mellan verksamhetens resultat och de insatser som använts för att åstadkomma det. Som insatser används de totala kostnader som medförs av vårdverksamheten vid ett sjukhus eller inom en specialitet vid sjukhuset. **Det totala resultatet** av ett sjukhus eller en specialitet omfattar den viktade summan av vårdepisoderna. **De viktade episoderna** erhålls genom att multip-

licera episoderna med episodviktkoefficienter. När en episod är viktad, blir dess vikt större om de patienter som episoden omfattar är svårare att behandla än genomsnittet. Genom viktning av episoderna beaktas i vilken grad patienter som är svåra att behandla förbrukar resurserna vid olika sjukhus. **Viktkoefficienten för en episod** utgörs av dess kostnadsvikt. Den beskriver förhållandet mellan den genomsnittliga kostnaden för de NordDRG Full-vårdperioder som ingår i respektive episod och den genomsnittliga kostnaden för alla episoder.

Med **deflaterade kostnader** avses totalkostnader som deflaterats till pris- och kostnadsnivån år 2009 med hjälp av uppgifterna om de kommunala hälsovårdsutgifterna i prisindexet för offentliga utgifter.

En områdesspecifik granskning utförs per sjukvårdsdistrikt eller kommun. I den upptas den specialiserade somatiska sjukvården som de offentliga sjukhusen producerar samt institutionsvård och dagkirurgi inom den specialiserade somatiska sjukvården som de privata sjukhusen producerar.

Vid en områdesspecifik granskning inberäknas i episoden (**områdesspecifik episod**) inberäknas hela den vård och behandling inom den specialiserade sjukvården som patienten fått för samma sjukdom, oberoende av i vilket sjukhus eller sjukvårdsdistrikt vården och behandlingen har getts. Infallsvinkeln är i dessa fall befolkningsorienterad. De områdesspecifika episoderna omfattar även vårdperioderna på vårdavdelning (inkl. dagkirurgi) vid specialistledda hälsovårdscentralssjukhus och privata sjukhus. I de områdesspecifika episoderna ingår ytterligare uppgifter om öppenvården vid specialistledda hälsovårdscentralenheter.

Viktade prestationer (institutionsvårdperioder, jour- och öppenvårdsbesök): De viktade vårdperioderna beskriver vårdens och behandlingens svårighetsgrad. De viktade vårdperioderna erhålls genom att multiplicera vårdperioderna (öppen-/slutenvård) med DRG-kostnadsvikter. När en vårdperiod är viktad, blir dess vikt större om vårdperioderna omfattar mer krävande vård än genomsnittet. Viktkoefficienten DRG Full anger kostnadsvikten. Den beskriver förhållandet mellan de genomsnittliga kostnaderna för patienterna i respektive DRG-grupp och de genomsnittliga kostnaderna för samtliga patienter. Viktade vårdperioder = DRG-poäng.

Tillgången till vård inom den specialiserade sjukvården

Med **en person som väntar på vård och behandling** avses en patient som en läkare eller en annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården beslutat ta in för vård och som placerats i vårdkö eller för vilken en tid reserverats för poliklinisk vård (orsaken till köandet är sjukhusets resurser eller brådskande vård och behandling). Personer som väntar på vård omfattar personer som väntar på a) vård på poliklinik eller vårdavdelning eller inom dagkirurgi, b) operation, åtgärd och annan vård och behandling samt c) på medicinsk rehabilitering. (1326/2010/29 §).

Datum för placering i vårdkö avser den dag när patienten placerades i kö för vård, operation eller åtgärd på en vårdavdelning, inom dagkirurgin eller vid en poliklinik. Datumet för placering i vårdkö bör vara det datum då läkaren fattat beslut om intagning för vård. I urvalet upptas både patienter som redan fått tid för vård och behandling och de patienter som inte har fått en tid trots att vårdbeslut om den nödvändiga vården redan har fattats. I urvalet upptas patienter för vilka köandets or-

saksklass är sjukhusets resurser eller brådskande vård. Väntetiden för vård är tiden mellan datumet för placering i vårdkö eller datumet för beställning av tid för besök (orsaken till köandet är sjukhusets resurser eller brådskande vård) och datumet för intagning till vård.

Sjukfrekvens

Med **synskadad** avses en person vars synskärpa är under 0,3 på det bättre ögat närden korrigerats med glasögon, eller som har någon annan bestående synskadad som påverkar funktionsförmågan på motsvarande sätt.

Med **smittsam sjukdom** avses en sådan sjukdom eller smitta som orsakas av mikrober (bl.a. bakterier, virus) vilka förökar sig i kroppen eller giftiga ämnen (toxiner) som mikrober producerar

THL:s sjuklighetsindex är avsett som en indikator för den regionala variationen av sjukligheten och för utvecklingen av sjukligheten i enskilda områden. Indexet består av sju olika sjukdomsgrupper och fyra olika synvinklar ur vilka sjukdomarnas betydelse uppskattas. De fyra synvinklarna är dödlighet, arbetsoförmåga, nedsatt livskvalitet och direkta kostnader för hälso- och sjukvården. De olika sjukdomsgrupperna har viktats i det allmänna indexet i förhållande till deras betydelse avseende dessa synvinklar. Sjuklighetsuppgifterna är registerbaserade. De koefficienter som har använts för indexet beskrivs på THL:s webbplats för sjuklighetsindexet (på finska) www.terveytemme.fi/sairastavuusindeksi/atlas/notes/notes.htm

I THL:s sjuklighetsindex har varje sjukdomsgrupp viktats i förhållande till sjukdomsgruppens betydelse avseende befolkningens dödlighet, arbetsoförmåga, nedsatt livskvalitet och direkta kostnader för hälso- och sjukvården. Värdet på indexet för en region är ett medeltal av dessa viktade värden per sjukdomsgrupp. Värdet på indexet för en region är högre ju vanligare sjuklighet är i regionen. Sjuklighetsindexet för hela landet för det senaste uppdateringsåret är 100.

För indexets värden har även beräknats **felmarginaler (konfidensintervaller)** med vilka det är möjligt att uppskatta den slumpmässiga variationens inverkan på indexets värden. Det är nödvändigt att beakta felmarginalerna särskilt när det gäller att tolka resultaten för små kommuner och de sjukdomsgruppsspecifika resultaten. Varje sjukdomsgrupp och synvinkel beskrivs separat nedan. Indexets värde för hela landet för det senaste uppdateringsåret är 100. Vid en granskning av tidsserierna är det viktigt att beakta att indexets värden för de tidigare granskningsåren ändras i anslutning till den nya uppdateringen. Av indexet produceras en åldersstandardiserad och en icke-åldersstandardiserad version, vilkas tolkningar avviker från varandra. Flera sjukdomar är kraftigt åldersberoende, vilket innebär att områdets åldersstruktur i hög grad definierar sjuklighetsnivån. **Det åldersstandardiserade indexet** gör det möjligt att jämföra regionerna oberoende av åldersstruktur. **Det icke-standardiserade indexet** beskriver i sin tur regionens sjuklighetsbörda och är en väsentligare indikator exempelvis för kostnader som sjukligheten i regionen orsakar.

Definitioner av delindexen till THL:s sjuklighetsindex:

Index för sjuklighet i cancersjukdomar: Indikatorn anger prevalensen av cancer (C00–43, C45–C60, C62–C96) hos 0–79-åringar i förhållande till befolkningen i motsvarande ålder och vidare till nivån i hela landet (hela landet=100). Indexet omfattar

personer som fått cancerdiagnos för mindre än fem år sedan. Från de cancersjukdomar som används i indexet har prostatacancer (C61) samt icke-melanom i huden (C44) avlägsnats..

Index för kranskärtsjukdomar: Indikatorn anger förekomsten av kranskärtsjukdomsincidenter som lett till sjukhusvård eller dödsfall (ICD10-koderna I20–I25, I46, R96, R98) hos 35–79-åringar i förhållande till befolkningen i motsvarande ålder och vidare till nivån i hela landet (hela landet = 100).

Index för cerebrovaskulära sjukdomar: Indikatorn anger första förekomsten av hjärninfarktincidenter som lett till sjukhusvård eller dödsfall (ICD10-koderna I60–I64, ej I63.6) hos 35–79-åringar i förhållande till befolkningen i motsvarande ålder och vidare till nivån i hela landet (hela landet = 100).

Index för sjukdomar i muskuloskeletala systemet: Indikatorn anger andelen 16–64-åringar med invalidpension på grund av sjukdomar i muskuloskeletala systemet (ICD10-koderna M00–M99) i slutet av året i förhållande till befolkningen i motsvarande ålder och vidare till nivån i hela landet (hela landet = 100).

Index för mentala sjukdomar: Indikatorn har indelats i tre delar:

1. Själv mord: Indikatorn beskriver mängden självmord och självmordsförsök som lett till sjukhusvård (ICD10-koderna X60–X84) i åldersgruppen 15–79 år i förhållande till befolkningen i samma ålder.
2. Psykos: Indikatorn beskriver mängden rätter till läkemedelsersättningar som beviljats för behandling av psykos (FPA:s sjukdomskoder 112 och 188) i förhållande till befolkningen.
3. Invalidpensioner som orsakats av mentala orsaker;
Indikatorn anger antalet 16–64-åringar som får invalidpension på grund av psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar (ICD10-koderna F00–F99) i slutet av året.

Index för olycksfall: Indikatorn anger andelen patienter i åldersgruppen 15–79 år som fått sjukhusvård på grund av skador, förgiftning och vissa andra yttre orsaker (ICD 10: S00–T78) i förhållande till befolkningen i motsvarande ålder och vidare till nivån i hela landet (hela landet = 100)

Index för demens: Indikatorn anger mängden rätter till läkemedelsersättningar som beviljats för behandling av Alzheimers sjukdom (FPA:s sjukdomskod 307, läkemedlen donepezil, rivastigmin, galantamin eller memantin) i slutet av året i förhållande till befolkningen i motsvarande ålder och vidare till nivån i hela landet (hela landet = 100).

Utkomststöd

Med **utkomststöd** avses ett ekonomiskt stöd inom den kommunala socialvården. Stödet beviljas ett hushåll i sista hand i de fall då sedvanliga inkomster eller förmåner som tryggar utkomsten inte finns eller då de inte räcker till för att trygga minst den oundgängliga utkomst som en person och familj behöver för ett människovärdigt liv.

Personal

Med **kommunanställda** avses månadsavlönad socialvårds- och hälso- och sjukvårds-personal inom den egna produktionen (köpta tjänster är inte inberäknade) i kommuner och samkommuner. Vid beräkningen av årsverken har antagits att de deltidsanställdas arbetsinsats utgör 60 procent av de heltidsanställdas arbetsinsats. Tjänstlediga har inte inbegripits.

Kostnader

Till de **sociala utgifterna** räknas de betalningar, tjänster och varor som definieras i EU:s system för statistik över socialt skydd (ESSPROS) samt ersättningen för utgifter inom de åtta olika risk- och behovsgrupper som omfattas av det sociala skyddet (t.ex. ålderdom, sjukdom/hälso- och sjukvård etc.). **Vid beräkningen av hälso- och sjukvårdsutgifterna** används samma begrepp och indelningar som i OECD:s system för hälsoräkenskaper (SHA, System of Health Accounts). För den nationella rapporteringen fastställs på grundval av hälsoräkenskaperna utgiftsposter som tar hänsyn till de nationella särdragen. De totala hälso- och sjukvårdsutgifterna består av följande utgiftsposter: specialiserad sjukvård, primärvård (exkl. företagshälsovård, studerandehälsovård och tandvård), tandvård, företags- och studerandehälsovård, institutionsvård för äldre, privat hälso- och sjukvård som ersätts av sjukförsäkringen, övrig hälso- och sjukvård, läkemedel- och andra medicinska förbrukningsartiklar, terapeutiska hjälpmedel och andra medicinska varaktiga varor, administration av hälso- och sjukvård, resor samt offentliga bruttoinvesteringar.

Befolkningens hälsobeteende och hälsa

Matvanor: Som de som äter alla delar av måltiden vid skollunchen definieras i enkäten Hälsa i skolan de personer som vanligen äter huvudrätt, sallad, mjölk eller surmjölk samt bröd. Som de som äter färska grönsaker dagligen definieras i undersökningen.

Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa de personer som har ätit färska grönsaker/rotfrukter 6–7 dagar under den senaste veckan.

Som de som äter färska grönsaker dagligen definieras i undersökningen Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa de personer som har ätit grönsaker eller rotfrukter (inte potatis) 6–7 dagar under den senaste veckan.

Övervikt: De ungas övervikt definieras i enkäten Hälsa i skolan med hjälp av viktindexen (BMI). Gränsen för övervikt definieras efter ålder och kön. Gränsen går vid 25 kg/m² för 18 år och äldre. Bland yngre åldersgrupper är gränsen lägre, till exempel 22,62 kg/m² hos 14-åriga pojkar och 23,34 kg/m² hos 14-åriga flickor. (Se Cole m.fl. Establishing a standard definition for child overweight and obesity worldwide: international survey. BMJ 2000;320, 124–045.)

I AVTK- och EVTK -undersökningarna avses med vuxenbefolkningens övervikt ett viktindex (BMI), som är minst 25 kg/m², och som har beräknats utgående från den längd och vikt som besvararen själv har uppgett.

Motion: Som någon som utövar lite eller ingen tröttande motion definieras i enkäten Hälsa i skolan en person som på sin fritid under veckan utövar ca en timme, ca en halv time eller ingen motion som tröttar eller förorsakar svettning.

Med någon som utövar lite eller ingen motion alls avses i AVTK-undersökningen en person som på sin fritid utövar motion minst en halv timme som åtminstone tröttrar eller förorsakar lätt svettning minst en gång i veckan.

Som någon som promenerar lite eller inte alls eller utövar lite eller ingen motion definieras i EVTK-undersökningen en person som promenerar utomhus minst en halv timme högst en gång i veckan och utövar annan motion än promenad minst en halv timme (till exempel skidning, cykling, simning, gymnastik, motionsspel, dans) högst 2-3 gånger i månaden.

Rökning: Som någon som röker dagligen definieras i enkäten Hälsa i skolan en som svarar att han/hon nuförtiden röker en gång per dag eller oftare.

Som någon som röker dagligen definieras i AVTK- och EVTK -undersökningarna en person som har uppgett att han/hon dagligen har rökt åtminstone under ett år samt senast igår eller idag.

Användning av alkohol: Som någon som månatligen dricker alkohol i berusningssyfte definieras i enkäten Hälsa i skolan en person som dricker alkohol så att han/hon blir ordentligt berusad antingen 1-2 gånger i månaden eller en gång i veckan eller oftare.

Som någon som varje vecka dricker alkohol i berusningssyfte definieras i AVTK-undersökningen en person som dricker minst sex alkoholportioner per gång (en alkoholportion är en flaska öl eller motsvarande, ett glas vin eller en restaurangportion stark alkoholdryck) antingen en gång i veckan eller nästan dagligen.

Upplevd hälsa: Någon som upplever sitt hälsotillstånd dåligt eller medelmåttigt är enligt enkäten Hälsa i skolan en person som anser att hans/hennes hälsotillstånd antingen är medelmåttigt eller ganska eller mycket dåligt.

Någon som upplever sitt hälsotillstånd dåligt eller medelmåttigt är enligt AVTK ja EVTK-undersökningarna en person som anser att hans/hennes hälsotillstånd antingen är medelmåttigt eller ganska eller mycket dåligt.

Funktionsförmåga: Om svårigheter i studierna frågas i enkäten Hälsa i skolan enligt följande: Hur går det för dig i skolan? Har du svårigheter med något av följande? Sekundärfrågorna är hur man följer med under lektionerna, gör läxor eller andra liknande uppgifter, förbereder sig för prov, hittar den studieteknik som passar en bäst, kommer igång med eller slutför uppgifter som kräver egna initiativ, utför skriftliga uppgifter och utför uppgifter som kräver (t.ex. bok) läsning. Som någon som har svårigheter med studierna definieras de personer som svarar minst på en punkt mycket eller på minst tre punkter ganska mycket.

Som någon som uppger en sjukdom som förorsakar en nedsättning av arbets- och funktionsförmågan definieras i AVTK-undersökningen en person som uppgett att han/hon har en sjukdom eller skada som förorsakar en nedsättning av arbets- och funktionsförmågan.

Som någon som upplevt svårigheter med att röra sig utomhus avses i EVTK-undersökningen en person som inte ens assisterad kan röra sig utomhus, en person som assisterad kan röra sig utomhus om någon hjälper till, och en person som kan röra sig utomhus ensam men som befinner det besvärligt att röra sig utomhus.

Depression: Som någon som upplever depressiva symptom avses i enkäten Hälsa i skolan en person som upplever en medelsvår eller svår depression mätt med 12 frågor

enligt Raitasalos enkät om sinnesstämning (R-BDI). Till enkäten om sinnesstämning- ar hör frågor om sinnesstämning, hur man ser på framtiden, hur man lyckats i livet, känslan av tillfredsställelse, hur man respekterar sig själv, känslor av besvikelse, att träffa främmande människor, lätthet att fatta beslut, nöjdhet med utseendet, sömn, ut- mattnings och aptit. Varje fråga har fem svarsalternativ. De två mest positiva alternativ ger inga poäng, det tredje ger en poäng, det fjärde ger två poäng och det femte ger tre poäng. De svarare som fått minst åtta poäng definieras uppleva medelsvår eller svår depression. Enkäten om sinnesstämning var inte med i enkäten Hälsa i skolan 2013.

Som någon som upplevt depressionssymtom definieras i AVTK- och EVTK-un- dersökningen en person som rapporterat att han/hon under den senaste månaden (30 dagar) har haft depression.

Befolkningens åsikter om socialskyddet

Åsikten om nivån på socialskyddet definieras i HYPA-enkäten som responden- tens svar på frågan: Anser Ni att nivån på socialskyddet i Finland för närvarande är 1) alltför hög, 2) en aning för hög, 3) lämplig, 4) en aning för låg eller 5) alltför låg?

Åsikten om en ökning av den privata sociala servicen definieras i HYPA-enkä- ten som respondentens svar på påståendet efter följande fråga: Är Ni helt av samma åsikt, någorlunda av samma åsikt, varken av samma eller annan åsikt, någorlunda av annan åsikt eller helt av annan åsikt om följande påståenden: Det behövs mer privat social service?

Åsikten om en ökning av den privata hälso- och sjukvården definieras i HY- PA-enkäten som respondentens svar på påståendet efter följande fråga: Är Ni helt av samma åsikt, någorlunda av samma åsikt, varken av samma eller annan åsikt, någor- lunda av annan åsikt eller helt av annan åsikt om följande påståenden: Det behövs mer privat hälso- och sjukvård?

Åsikten om hur den sociala servicen fungerar definieras i HYPA-enkäten som respondentens svar på påståendet efter följande fråga: Jag framför påståenden om den sociala servicen. Var god svara om Ni är helt av samma åsikt med påståendena, någorlunda av samma åsikt, varken av samma eller annan åsikt, någorlunda av an- nan åsikt eller helt av annan åsikt: Den sociala servicen fungerar allmänt taget bra i Finland?

Åsikten om hur hälso- och sjukvårdstjänsterna fungerar definieras i HYPA-en- käten som respondentens svar på påståendet efter följande fråga: Jag framför påståen- den om hälso- och sjukvårdstjänsterna. Var god svara om Ni är helt av samma åsikt med påståendena, någorlunda av samma åsikt, varken av samma eller annan åsikt, någorlunda av annan åsikt eller helt av annan åsikt: Hälso- och sjukvårdstjänsterna fungerar allmänt taget bra i Finland?

Åsikten om att allokera skattemedel till hälso- och sjukvården, den sociala servicen samt inkomstöverföringen definieras i HYPA-enkäten som respondentens svar på påståendet efter följande fråga: Med tanke på hälso- och sjukvården, den so- ciala servicen samt inkomstöverföringen, i vilken mån önskar Ni att skattemedel ska användas till finansieringen av dessa: borde mera, ungefär samma mängd eller min- dre skattemedel än för närvarande allokeras?

Uppföljningsindikatorer inom socialvården och hälso- och sjukvården

Mått för utbildningsnivå: I statistiken över befolkningens utbildningsstruktur mäts befolkningens utbildningsnivå enligt den genomsnittliga längden per person gällande den högsta utbildning som avlagts efter grundnivån. Utbildningsnivåtalet 246 visar exempelvis att den teoretiska utbildningstiden per person är 2,5 år efter avlagd grundskola. Då befolkningens utbildningsnivå beräknas används den befolkning som fyllt 20 år som population. Detta för att många som inte fyllt 20 år ännu är på hälft med sin utbildning. Med hjälp av utbildningsnivåindikatorn kan man lätt jämföra utbildningsskillnaderna mellan olika områden och följa förändringar över tid. Källa: Finlands officiella statistik (FOS): Befolkningens utbildningsstruktur [e-publikation]. ISSN=2242-2900. Helsingfors: Statistikcentralen [hänvisat: 20.11.2014]. Åtkomstsätt: http://www.stat.fi/til/vkour/index_sv.html

Gini-koefficienten är det vanligaste nyckeltalet som beskriver inkomstskillnader. Ju högre värde Gini-koefficienten får desto ojämnare är inkomsterna fördelade. Gini-koefficientens högsta möjliga värde är ett. Då får inkomsttagaren med de största inkomsterna alla inkomster. Gini-koefficientens lägsta möjliga värde är 0, då inkomsterna för alla inkomsttagare är lika stora. I inkomstfördelningsstatistiken anges Gini-koefficienterna som procenttal (multiplicerat med 100). Gini-koefficienten beskriver relativa inkomstskillnader. Det sker inga ändringar i Gini-koefficienten, om inkomsterna för alla inkomsttagare ändras lika mycket procentuellt.

PYLL=Indexet förlorade levnadsår (Potential Years of Life Lost) bildas genom att man först beräknar sannolikheten för dödsfall i varje åldersgrupp genom att dela antalet dödsfall med storleken på den aktuella åldersgruppen. Talet man då får fram multipliceras med antalet levnadsår (t.ex. anses en person som har dött vid 0 års ålder ha förlorat 80 år, medan en person som har dött vid 20 års ålder har förlorat 60 år osv.). Utifrån dessa åldersgruppsspecifika tal beräknas den viktade summan genom att åldersstrukturen i hela landet för personer under 80 år används som vikter, så att jämförelsen inte förvrängs av regionernas olika åldersstrukturer. Till sist multipliceras det erhållna talet med 100 000.

PYLL-indexet är en mätare som används i stor omfattning på det internationella planet, och det mäter den förtida dödligheten med betoning på dödsfall i ung ålder. PYLL-indexet för en viss region anger hur många levnadsår man skulle förlora på grund av dödsfall i förtid i en tänkt befolkning där risken för dödsfall i det område som granskas råder i varje åldersgrupp och där det finns 100 000 personer under 80 år som är fördelade på åldersgrupper på samma sätt som i hela landet. Man kan alltså jämföra PYLL-talen för olika regioner både sinsemellan och med nivån i hela landet och granska förändringar. PYLL-indexet kan även beräknas enligt dödsorsak. Dödligheten anses vara en av de mest tillförlitliga indikatorerna för befolkningens hälsotillstånd i synnerhet i internationella jämförelser. I PYLL-indexet betonas i synnerhet sådana hälso- och välfärdsproblem som ökar risken för dödsfall i de yngre åldersgrupperna.

Aktivitet för hälsofrämjande (TEA). Aktiviteten för hälsofrämjande består av sju olika dimensioner: engagemang, ledning, hälsouppföljning och behovsanalys, resurser, gemensamma förfaranden, delaktighet och övriga kärnfunktioner. Med hjälp av dessa dimensioner kan man bedöma hur väl kommunen har skött funktionerna i anslutning till främjandet av kommunens invånare.

Allmänna definitioner

Områdesvisa uppgifter om utnyttjandet av tjänster grundar sig på klientens/patientens hemkommun. Uppgifterna om hela landet inbegripet i vissa tabeller även utlänningar eller sådana klienter/patienter vars hemkommun är okänd.

Klienter 31.12 avser antalet registrerade klienter vid tidpunkten i fråga, dvs. antalet inbegriper även tillfälligt frånvarande.

Klienter/patienter/hushåll under året avser antalet klienter/patienter/hushåll, oberoende av hur många gånger de utnyttjat tjänsten under året.

Vårdperiod avser den tidsperiod klienten/patienten varit inskriven som mottagare av institutions- eller slutenvård. En vårdperiod börjar vid inskrivningen och upphör vid utskrivningen. I årsbokens tabeller innefattar vårdperioderna sådana vårdperioder som upphört under statistikåret (inkl. dagkirurgi), utom när det gäller sjukhusvårdperioder orsakade av alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar i missbrukarvårdens tabeller. I dem ingår både vårdperioder som upphört under statistikåret och pågående vårdperioder i slutet av statistikåret.

Vårddygnen under året innefattar antalet vårddygn som infaller under kalenderåret. Antalet vårddygn beräknas som skillnaden mellan utskrivningsdagen (eller 31.12) och inskrivningsdagen (eller 1.1), vilket innebär att utskrivningsdagen inte inbegrips. Om utskrivningsdagen är densamma som inskrivningsdagen, är antalet vårddygn ett. Inom barndagvården beaktas dock endast närvarodagarna.

Medelvårdtiden är genomsnittet för den sammanlagda varaktigheten av de vårdperioder (inkl. dagkirurgi) som upphört under statistikåret.

Ett **besök** kännetecknas av personlig kontakt mellan klienten/patienten och social-, hälsooch sjukvårdspersonalen och av att kontakten dokumenteras. Som besök betraktas både besök som klienten/patienten gör på en social- eller hälso- och sjukvårdsenhet och besök som social-, hälso- och sjukvårdsanställda gör utanför enheten hos klienten/patienten. Även anhörigas besök utan patient betraktas som besök (t.ex. inom barnpsykiatrin).

Definitions

Population

Life expectancy at birth indicates the mean number of years that a person aged 0 years would live if subjected throughout his or her life to the current mortality conditions. Although the concept contains the word 'expectancy', life expectancy reflects only the situation at the time when the figure was calculated. Life expectancy is an age-standardised figure, which enables comparisons of mortality rates in different years.

Mean population indicates the average of the population figures at the end of the year (31 December) in two consecutive years. Normally, statistics describe the phenomena of the year under review (the statistical year) by using the mid-year population of the population or the population group under review.

Population projections are calculations describing future population trends. They are calculated by means of fertility, mortality and migration rates on the basis of population trends in the past. The population projections describe chiefly what the population trends would be if no changes took place in the observed population trends.

The **age dependency rate** indicates the number of people aged 0–14 and 65 and over in relation to one hundred working-age people (20–64 years).

Reproductive health

Birth: A process resulting in a foetus or a child of at least 22 weeks of gestation ($\geq 22 + 0$ weeks of gestation) or weighing at least 500 g (≥ 500 g) being born either with vaginal delivery or Caesarean section. Live birth is always a birth. An induced abortion performed during the 23rd or 24th week of pregnancy ($\leq 24+0$ weeks of gestation) by permission from the National Supervisory Authority for Welfare and Health (Valvira) is not regarded as a birth. **Live birth** is the birth of a child that, irrespective of the duration of the pregnancy, breathes or shows any other evidence of life, such as beating of the heart, pulsation of the umbilical cord or movement of the voluntary muscles, whether or not the placenta is attached or the umbilical cord has been cut. **Stillbirth** is the birth of a foetus or a child that shows no evidence of life typical of a live birth, but complying with the definition of a birth ($\geq 22+0$ weeks of gestation or ≥ 500 g). **Infant mortality** includes deaths during the first year of life per 1000 live births. **Perinatal mortality** includes stillbirths and deaths during the first week of life (< 7 days) per 1000 births.

Birth with congenital anomalies refers to births included into the Finnish Register of Congenital malformations, i.e. a live birth or a stillbirth in Finland with at least one detected major congenital anomaly and with a mother who has been resident in Finland at the time of the delivery and also during most of the pregnancy. **Congenital anomaly** is a major congenital structural anomaly, chromosomal defect or congenital hypothyroidism involved in a birth with congenital anomalies. Major anomalies do not include hereditary and other diseases not associated with congenital anomalies, dysfunction of organs or tissues, developmental disabilities, congenital infections, isolated minor dysmorphic features, normal variations and

common less significant congenital anomalies included in the exclusion list of the Register of Congenital Malformations. **Prevalence** refers to births with congenital anomalies per 10 000 births.

Assisted fertility treatments mean in vitro fertilisation (IVF) and artificial insemination (IUI). IVF treatments include all started IVF cycles (in vitro fertilisation), ICSI cycles (intracytoplasmic sperm injection) and transfers of frozen embryos (FET). Cycle means that the maturation of the ovarian follicle has been started. Transfer refers to the transfer of a fertilised ovum into the uterus.

Induced abortion means artificially induced termination of pregnancy which is not a birth and which results in the death of one or more foetuses (≥ 1) and in which there is no indication of intrauterine foetal death before the termination.

Sterilisation means an operation on the male or female genitals resulting in permanent inability to produce offspring. Operations performed on the genitals where the operation is regarded as necessary in the treatment of genitals or genital diseases are not regarded as sterilisations.

Services for children and families

Child day care refers to arrangements made for a child's care at a day-care centre or in family day care, or in the form of supervised play groups or other day-care activities. Family day care includes group family day care. **Pre-school education** aims to improve children's ability to learn and to prepare them for school. It is mainly intended for 6-year-olds. Pre-school education can be arranged by local social care or education authorities. As of 1 August 2001, municipalities have been obliged to arrange pre-school education free of charge. However, many municipalities have provided pre-school education in schools or day-care centres even before that date. **Municipal day care** includes the municipality's own services and services purchased from private service providers. **Private day care** refers to children receiving private day-care allowance from the Social Insurance Institution. The care provider can be a private day-care centre, a private family childminder or a person whom the parents have employed to care for the child.

Maintenance payments refer to an amount of money that a liable parent is required to pay towards the expenses arising from the maintenance of a child. In the absence of maintenance payment or if it is insufficient, **maintenance allowance** is payable by Kela, the Social Insurance Institution. In an agreement on the **custody of their child**, the parents may share the custody or the custody may be given to one parent only. The parents may also agree on the child's **residence and right of access** concerning the child. To be legally enforceable, the agreement has to be confirmed by the Social Welfare Board or by a court.

Children placed outside the home refers to children and young persons placed outside the home by a decision of the Social Welfare Board, which has been made to provide support in community care or when the child or young person has been taken into care or is in need of after-care. **Taken into care** means that authorities (the Social Welfare Board) take responsibility for the care and upbringing of the child. **Taken into care involuntarily** refers to cases where a child aged 12 and over or the child's guardian opposes the child being taken into care. **A child** refers to a person under the

age of 18 and a young person to a person under the age of 21. Children and **young persons** who have been placed outside the home may be in foster care, residential care or other care. **Foster care** is provided on the basis of a written contract in a family that has been approved by the Social Welfare Board. **Residential care** includes care provided in child welfare institutions, such as children's homes, youth residential homes and reform schools. **Other care** includes institutions for substance abusers, homes for vocational schools and folk high schools. **Support interventions in community care** include supported housing for the child or young person, income support, securing school attendance and leisure-time activities, support to the family, rehabilitation and other necessary support.

Care and services for older people

Services for older people include both services especially intended for older people and mainstream services used by older people. **Clients in regular home care** include the clients in home-help services and home nursing for whom a service and care plan has been drawn up or who have received home-help services or home nursing at least once a week. **Inpatient care in health centres** includes care in health-centre inpatient wards in the speciality of general medicine. In addition to traditional care in residential homes for older people (institutional care), there are different types of housing services that administratively form part of community-based care provision. Such housing services include e.g. sheltered housing and group homes. Some housing units have staff available 24 hours a day (sheltered housing with 24-hour assistance) while others have staff available during the daytime only (ordinary sheltered housing). **Clients in long-term care** include all clients for whom there is a decision on long-term institutional care or who have received care for over 90 days.

Services for people with disabilities

Institutions for people with intellectual disabilities mainly refers to so-called central institutions. **Housing with 24-hour** assistance includes all units providing housing services for people with intellectual disabilities (group homes) where staff are available 24 hours a day, as distinct from **housing with part-time assistance** where staff are available during the daytime only. **Clients in long-term care** include all clients for whom there is a decision on long-term institutional care or who have received care for over 90 days.

Mental health services

Outpatient visits in mental health services include visits to psychiatric outpatient clinics and to mental health clinics. **Inpatient mental health care** includes all care periods in inpatient care in hospitals and health centres in cases where the primary diagnosis is mental disorder (ICD-10-diagnoses F00-F99 except for diagnoses for dementia and other organic, including symptomatic, mental disorders, and mental retardation). In addition to traditional institutional care, there are various housing services for people with mental disorders. **Housing services for people with mental disorders** have units where staff are available 24 hours a day as well as units where they are available during the daytime only.

Alcohol, drugs and addiction

Substances include alcohol, surrogates and drugs. **Alcoholic beverage** is a drink containing more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol. **Drug** is an umbrella concept that includes solvents, narcotic drugs and psychoactive pharmaceuticals that can be used for intoxication purposes. **Narcotics substances** are defined in the Narcotics Act (548/2008).

Recorded consumption includes the retail sale of alcoholic beverages at Alko stores and the deliveries of alcoholic beverages to grocery stores and licensed restaurants. **Unrecorded consumption** includes alcohol imports by passengers, home preparation, illegal distillation, smuggling, substitutes, and alcohol consumed by Finns abroad. **Total consumption of alcoholic beverages** includes both recorded and unrecorded consumption. **Strong beverages** include long-drink beverages fortified with distilled alcohol. **Wines** include fermented long drinks.

Services for substance abusers include both specialised services for substance abusers and social and health services used for alcohol- and drug-related reasons. Specialised services for substance abusers include A-clinics and youth clinics and other similar units of community-based care, detoxification centres and rehabilitation centres for substance abusers, housing services, overnight shelters and day centres for substance abusers.

Alcohol- or drug-related hospital care includes periods of care due to the abuse of alcohol and drugs as well as medicine poisonings. Alcohol-related period of care are identified using the ICD-10 diagnoses F10, T51, K70, K85.2, K86.0, K29.2, I42.6, O35.4, Q86.0, P04.3, E24.4, E52, G31.2, G40.51, G62.1, G72.1, Z50.2, Z71.4, Z72.1 and R78.0. Drug-related periods of care are identified using the diagnoses F11–F16, F18–F19, F55, R78.1–5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1 as well as drug poisonings X41, X42, T40.0–9, T43.6, T50.7, T42.3–4, T42.6–7 and T36 that have been specified by using ATC codes N06B, N07XA, N07XX, N01AH, N02A, M01AB, M03BC, M03BX, N07BC, N03AA, N01AF, N03AE, N05BA, N05BB, N05C, where the cause is not suicide or attempted suicide. In this category, abuse of soporifics and sedatives are under narcotic drugs instead of pharmaceuticals. Medicine poisonings include poisoning diagnoses T36 where the cause is other than above-mentioned pharmaceutical used for intoxication purposes or where no pharmaceutical has been specified. Medicine poisonings also include all suicides and attempted suicides, including cases where the cause is any of the above-mentioned pharmaceuticals used for intoxication purposes. Poisonings by soporifics and sedatives are classified under medicine poisonings if the cause of poisoning is suicide or attempted suicide.

Tobacco means a stimulant manufactured from or containing tobacco plants. **Tobacco product** means a product made wholly or partly of tobacco and intended as a stimulant. This definition does not include cigarette paper. **Cigarette** means a roll of tobacco, pre-wrapped in paper or some other material, placed or intended to be placed in a tube-shaped wrap designed for smoking, which cannot be regarded as a cigar or a cigarillo. The weight of a cigarette is estimated at 0.65 grams. **Cigar** means a roll of tobacco made of natural tobacco with its outermost wrap or binder leaf made of tobacco leaf or of otherwise reconstructed tobacco-coloured tobacco. The weight of a cigar is estimated at 2 grams. **Cigarillo** means a cigar that weighs no more than

three grams. **Loose tobacco** means smoking tobacco or fine-cut tobacco for the rolling of cigarettes. **Snuff and chewing tobacco** means a tobacco product for oral use. The estimated weight of a snuff box is 50 grams.

The statistics on **consumption of tobacco** are collected in two ways based on the taxation statistics of the Customs: 1) Tobacco products delivered for taxable consumption in December–November, which describes better the real consumption during the calendar year; and 2) Tobacco products delivered for taxable consumption during the statistical year (January–December), which is the way consumption has been monitored since 1940. Consumption of tobacco products per persons aged 15 and over is calculated on the average population of persons aged 15 and over during the statistical year. **Untaxable cigarettes** mean private imports of tax-free cigarettes. The numbers of tax-free cigarettes imported by passengers are assessed annually on the basis of an interview survey.

Primary health care and specialised health care

The Health Care Act (1326/2010) defines health care services as health and welfare promotion, primary health care, and specialised health care.

In the Health Care Act, **primary health** care means public health services provided by local authorities, health promotion, and any related provision of health counselling and health checks, oral health care, medical rehabilitation, occupational health care, environmental health care, as well as emergency medical care, outpatient care, home nursing, at-home hospital care and inpatient care, mental health services, and substance abuse services where these are not covered by social services or specialised medical care; primary health care may also be referred to as public health services.

According to the Primary Health Care Act, each municipality must have a **health centre** for the purpose of performing the functions specified in the Health Care Act. Several municipalities may share the same health centre. Municipalities may also purchase part or all of their health-centre services from other public or private service providers. A health centre may have several outpatient units and inpatient wards. The health centre may also comprise a specialist-led hospital. In addition to municipal health centres, the figures include a few other municipal or private service providers responsible for health-centre activities within a specific area.

Reasons for visit recorded for outpatient treatment visits at health centres mean health care practitioners' perceptions of the client's health problem or other reason for the service event in outpatient primary health care. A reasons for visit can also be a clinical diagnosis, which means the identification of the cause of a health problem on the basis of medical knowledge or a health care practitioner's perception of the symptom or problem described by the client.

Diagnoses are key data common for both primary health care and specialised health care, and they are recorded with nationally uniform codes. In primary health care, diagnoses and reasons for visit can be recorded with either ICD-10 codes or ICPC-2 codes.

Seasonal influenza vaccination coverage describes the percentage of people in defined age groups who have been vaccinated with a seasonal influenza vaccine.

In the Health Care Act, **specialised health care** is defined as specialised medical and dental health care services pertaining to preventing, diagnosing, and treating illnesses, emergency medical service, emergency medical care, and medical rehabilitation. Units on this level provide treatment mainly on the level of medical specialists. In the tables of this publication, **specialised outpatient care** includes specialised outpatient medical care services provided by municipalities, joint municipal boards and four private hospitals. The figures also include specialist-led activities in health centres. **Specialised inpatient care (including day surgery)** refers to inpatient care other than the inpatient care given in health centres, state hospitals and private hospitals in the speciality of general practice. The figures thus include specialised health care provided by municipalities, joint municipal boards, the state, and private service providers, as well as specialist-led inpatient care in health centres. **Psychiatric specialities** here include the specialities 70, 74 and 75 with their subcategories.

In the Yearbook tables, **inpatient care due to accidental injuries and violence** includes periods of care where the primary diagnosis is classifiable to ICD-10 Chapter XIX Injuries, poisoning and certain other consequences of external causes, with the exception of complications and sequelae of injuries and complications of surgical and medical care not elsewhere classified (diagnosis codes S00–T78). In the tables these cases are classified by external cause. The codes can be found in IDC-10 Chapter XX External causes of morbidity and mortality.

Type of accident is defined for periods of care where the ICD-10 diagnosis code is in the range S00–T78 (Injury, poisonings and certain other consequences of external causes). Type of accident covers both the location of and activities related to the accident. The accident type variable is not used with transport accidents, violence, intentional self-harm or complications of surgical and medical care.

Periods of care with procedures include all procedures performed in hospitals or health-centre wards (including day surgery) that are mentioned in THL's classification of procedures. Most of the procedures performed constitute different types of operations.

Day surgery means that a procedure has been planned in advance to be performed as day surgery and that the patient is not admitted to inpatient care after the procedure.

Hospital benchmarking

Somatic specialised health care includes all clinical specialities except psychiatry. Episode means the whole treatment process, i.e., all periods of inpatient care, including day surgery, outpatient visits, procedures and other services that have been performed to treat the patient's health problem during one calendar year. **Episode productivity** describes the relationship between outputs (health care activities) and inputs (resources going into the activities). **Inputs** are the total costs for the activities of a hospital or one of its specialities. **Total outputs** of a hospital or a speciality include the weighted sum of episodes. **Weighted episodes** are calculated by multiplying the number of episodes by the episode weight coefficient. The number of episodes will be higher than the weighted episode if the patients included in the episode have higher than average level of difficulty to treat. Weighted episodes take into account the level of difficulty to treat a patient relative to the volume of resources going into the activities in different hospitals. **Episode weight coefficient** is a cost weight. It describes the relationship

between the average cost of the NordDRG Full periods of care included in one episode and the average cost of all episodes.

Deflated cost means the total costs that are deflated to the price and cost level in 2009 by using the price index of public expenditure in municipal health care services published by Statistics Finland.

Regional examination means an examination by hospital district or municipality. It includes somatic specialised health care provided by public hospitals as well as somatic specialised inpatient care and day surgery provided by private hospitals.

In regional examination, the episode, or the regional episode, includes all treatments received by a patient for the same disease in specialised health care irrespective of the hospital or hospital district that provided the treatment. The perspective is, then, population-based. **Regional episode** includes also inpatient periods of care (including day surgery) in specialist-led health centre hospitals and in private hospitals. In addition, it covers outpatient care provided by specialist-led units in health centres.

Weighted outputs (inpatient care periods, emergency room visits and outpatient visits): Weighted periods of care reflect the level of difficulty to treat a patient. Weighted periods of care are calculated by multiplying the number of periods of care (inpatient and outpatient care) by DRG cost weights. The number of periods of care will be higher than the weighted figure if the patients included in the episode have higher than average level of difficulty to treat. DRG Full coefficient is a cost weight. It describes the relationship between the average cost of patients in the DRG group and the average cost of all patients. Weighted periods of care = DRG score.

Access to services in specialised health care

Patient waiting for admission means an individual for whom a physician or other health care professional has, after an assessment of the need for treatment, made a decision to admit and who has been placed on a waiting list or for whom an outpatient appointment has been booked (on the grounds of resource availability or urgent treatment). Patients waiting for admission include those who are on a waiting list for a) outpatient care, inpatient care or day surgery; b) operation, procedure or other treatment; or c) medical rehabilitation (Health Care Act 1326/2010, section 29).

Waiting list entry date means the date on which the patient is placed on a waiting list for inpatient care, day surgery, outpatient care, operation or procedure. The waiting list entry date should be the same as the date for the decision to admit. The sampling includes both patients who have been given a date for admission and patients who, despite an existing decision to admit, have not yet been given any date for admission. Moreover, the sampling includes patients who are placed on a waiting list because of resource availability or urgent treatment. Waiting time means the period between the waiting list entry date or the date of the booked appointment (on the grounds of resource availability or urgent treatment) and the waiting list removal date.

Morbidity

A visually impaired person refers to anyone who has a corrected visual acuity of less than 0.3 in the better eye or any other permanent visual impairment similarly affecting the functional capacity.

Infectious disease refers to a disease or infection caused by microbes (bacteria, virus or similar) which reproduce in the human body or caused by toxins produced by microbes.

THL's morbidity index is designed to measure regional variations in morbidity as well as morbidity trends in individual regions. The index consists of seven disease groups and of four perspectives highlighting the significance of diseases. These perspectives are mortality, disability, quality of life and health expenditure. In the main index, disease groups receive a weight in accordance with the significance of that disease group in terms of the four perspectives. All morbidity data are retrieved from registers. The weight coefficients used to calculate the index are described on the website for THL's morbidity index at: www.terveytemme.fi/sairastavuusindeksi/atlas/notes/notes.htm

In THL's morbidity index, each disease group are weighted for prevalence according to the significance of that disease group for mortality, disability, quality of life and health expenditure. **The regional index** is the mean value of the weighted prevalence of each disease group. **Regional index** is the higher the more common morbidity is in the region. The index value for the whole country is 100 on the latest year of update.

Also a margin of **error (confidence interval)** has been calculated for each index value so that the effects of random variation on the index can be assessed. It is absolutely necessary to take the margins of error into account especially when interpreting data for small municipalities and the disease groups. Each of the disease groups and the four perspectives are described in detail below. Index value for the whole country is 100 on the latest year of update. When examining time series, it should be born in mind that new updates affect also the index values for previous years. The indexes are available both with and without age standardisation, and these two types of indexes are interpreted differently. Many diseases are strongly age-dependent, and then the regional age structure has a strong effect on the level of morbidity in that region. **Age standardised index** enables comparisons between regions independent of regional age structures. **Index without age standardisation** reflects the burden of disease on a region and is a better indicator of a region's morbidity-related costs, for example.

Definitions for the sub-indexes of THL's morbidity index:

Cancer index: The indicator gives the prevalence of cancer (C00–C43, C45–C60, and C62–C69) among people aged 0–79 years in proportion to the population of the same age and compared to the prevalence in the total population (whole country=100). The index covers people who have been diagnosed with cancer during the past five years. The index does not include the cancer types of prostate cancer (C61) and non-melanoma skin cancer (C44).

Coronary disease index: The indicator gives the prevalence of first attacks of coronary disease that resulted in hospitalisation or death (ICD-10 codes I20–I25, I46, R96, and R98) among people aged 35–79 years in proportion to the population of the same age and compared to the prevalence in the total population (whole country=100).

Cerebrovascular disease index: The indicator gives the prevalence of first attacks of cerebrovascular disease that resulted in hospitalisation or death (ICD-10 codes I60–I64, excluding I63.6) among people aged 35–79 years in proportion to the population of the same age and compared to the prevalence in the total population (whole country=100).

Musculoskeletal disorder index: The indicator gives the prevalence of disability pensions granted to people aged 16–64 on the grounds of diseases of the musculoskeletal system and connective tissue (ICD-10 codes M00–M99) in proportion to the population of the same age and compared to the prevalence in the total population (whole country=100).

Mental health index: The indicator is divided into three sections:

1. Suicides: The indicator gives the number of suicides or suicide attempts leading to hospitalisation (ICD-10 codes X60–X84) among people aged 16–79 years in proportion to the population of the same age.
2. Psychosis: The indicator gives the prevalence of granted entitlements to special refunds for medicines prescribed for treatment of psychosis (Social Insurance Institution disease codes 122 and 188) in proportion to the total population.
3. Disability pensions due to mental health issues:
The indicator gives the prevalence of disability pensions granted on the grounds of mental and behavioural disorders (ICD-10 codes F00–F99) among people aged 16–64 years.

Accidental injury index: The indicator gives the incidence of periods of hospital care due to injuries and poisonings (ICD-10 codes S00–T78) among people aged 15–79 years in proportion to the population of the same age and compared to the prevalence in the total population (whole country=100).

Dementia index: The indicator gives the prevalence of granted entitlements to special refunds for medicines prescribed for treatment of Alzheimer's disease (Social Insurance Institution disease code 307, the medicines donepezil, rivastigmine galantamine or memantine) among people aged 65 or more in proportion to the population of the same age and compared to the prevalence in the total population (whole country=100).

Social assistance

Social assistance refers to last-resort financial assistance paid under social welfare to a household from municipal funds when no ordinary sources of income or other cash benefits are available or when they are not sufficient to ensure the person or family at least the minimal living needed for a life of human dignity.

Personnel

Municipal personnel refers to social and health care staff working for municipalities and joint municipal boards on a monthly salary basis. **Man-years** are calculated assuming that the work input of part-time employees equals 60 per cent of that of fulltime employees, excluding those on leave of absence.

Expenditure

Social protection expenditure includes, according to the European System of Integrated Social Protection Statistics (ESSPROS), payments, services and goods, as well as reimbursements of expenses to those eligible for income security, in eight risk- or need-based groups (such as Old age, Illness and health etc.). **Health expenditure** is

calculated in accordance with the concepts and classifications of the OECD System of Health Accounts (SHA). For the purposes of national reporting, expenditure categories have been produced on the basis of the SHA while taking into account national special features. Health expenditure consists of the following categories: specialised health care, primary health care (excl. occupational and student health care and dental care), dental care, occupational and student health care, institutional care for older people, private health care reimbursed under the National Health Insurance, other health care, pharmaceuticals and other medical non-durables, therapeutic appliances and other medical durables, expenditure on health administration, travels and gross health investments.

Population health and health behavior

Eating habits: For the purposes of the School Health Promotion Study, pupils who eat all the components of a school meal are defined as those pupils who usually have the main course, salad, bread and milk or buttermilk.

For the purposes of the study on Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population, people who have fresh vegetables every day are defined as those people who had fresh vegetables/root vegetables on 6–7 days of the week preceding the interview.

For the purposes of the study on Health Behaviour and Health among the Finnish Retirement-Age Population, people who have fresh vegetables every day are defined as those people who had fresh vegetables/root vegetables (excluding potatoes) on 6–7 days of the week preceding the interview.

Weight: For the purposes of the School Health Promotion Study, the Body Mass Index (BMI) is used in defining overweight. The limit between normal weight and overweight takes age and gender into account. The limit for people age 18 and over is at 25 kg/m². The limit is lower for younger age groups, for example, it is 22.62 kg/m² for 14-year-old boys and 23.34 kg/m² for girls. (See Cole et al. Establishing a standard definition for child overweight and obesity worldwide: international survey. *BMJ*2000;320, 1240–45.)

For the purposes of the Studies on Health Behaviour and Health among the Finnish Adult and Retirement-Age Population, overweight is defined as a Body Mass Index (BMI) of 25 kg/m² or more, calculated on the height and weight given by the respondent for purposes of the study.

Exercise: For the purposes of the School Health Promotion Study, people who do little or no exercise that leaves them out of breath are defined as those people who, in the course of a week, usually do one hour, half an hour or no exercise at all that leaves them out of breath.

For the purposes of the study on Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population, people who do little or no exercise are defined as those who did at least half an hour of exercise that made them hot and out of breath, but no more than once a week.

For the purposes of the study on Health Behaviour and Health among the Finnish Retirement-Age Population, people who do little or no exercise or walking are defined as those who, in the course of a week, walked outdoors for no more than half an hour

and did exercise other than walking (e.g. skiing, cycling, swimming, gymnastics, team sports, dancing) no more than 23 times a month for at least half an hour.

Smoking: For the purposes of the School Health Promotion Study, people who smoke daily are defined as respondents who said they smoke one a day or more.

For the purposes of the Studies on Health Behaviour and Health among the Finnish Adult and Retirement-Age Population, people who smoke daily are defined as respondents who said they had smoked daily for at least one year and who had last smoked the same day or the day preceding the interview.

Alcohol use: For the purposes of the School Health Promotion Study, people who binge-drink once a month are defined as those who drink enough alcohol to become very drunk either 1–2 times a month or once a week or more often.

For the purposes of the study on Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population, people who binge-drink once a week are defined as those respondents who reported drinking at least six units of alcohol at one sitting, either once a week, or daily or almost daily. One unit of alcohol equals one bottle of beer or similar, one glass of wine, or one restaurant serving of a strong alcoholic beverage.

Perceived health: For the purposes of the School Health Promotion Study, people who rate their health as average or poor are respondents who rate their health as average or fairly or very poor. For the purposes of the Studies on Health Behaviour and Health among the Finnish Adult and Retirement-Age Population, people who rate their health as poor or average are respondents who rate their health as average or fairly or very poor.

Functional capacity: The School Health Promotion Study includes the following questions concerning experienced difficulties with school work or studies: “How are you doing at school? Are you experiencing difficulties in any of the following areas?” The alternatives listed are: “following teaching in class, doing homework or other school tasks, preparing for exams, finding the study method that suits me best, beginning or completing tasks that require own initiative, performing tasks that require writing, and performing tasks that require reading (e.g. from a book)”. People who experienced difficulties with school work or studies were defined as those respondents who selected ‘very much’ for at least one alternative or ‘rather much’ for at least three alternatives.

For the purposes of the study on Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population, people who reported suffering a medical condition that reduced their work ability and functional capacity are defined as those respondents who reported having such a condition.

For the purposes of the study on Health Behaviour and Health among the Finnish Retirement-Age Population, people who had difficulties moving outdoors are defined as those respondents who were either unable to go outdoors even with assistance, who were able to go outdoors with assistance, or who were able to go outdoors on their own, but with difficulty.

Depression: For the purposes of the School Health Promotion Study, people who experience depression refers to respondents who experience moderate to severe depression, as measured with the Raitasalo mood questionnaire (R-BDI, 12 questions). The mood questionnaire includes questions on mood, views on the future,

success in life, satisfaction with life, self-esteem, feelings of disappointment, ability to meet new people, ability to make decisions, views on appearance, sleep, exhaustion, and appetite. There are five reply alternatives for each question. No points are given for the two most positive alternatives, one point is given for the third alternative, two points for alternative four, and five points for alternative five. Respondents who receive at least eight points are defined as suffering moderate to severe depression. The mood questionnaire was not included in the School Health Promotion Study in 2013.

For the purposes of the Studies on Health Behaviour and Health among the Finnish Adult and Retirement-Age Population, people who experienced symptoms of depression are defined as those respondents who reported feeling depressed in the past month (30 days).

Public opinion on social protection

For the purposes of the survey on Welfare and Services in Finland, opinion on social protection derives from respondents' answers to the question: In your opinion, is the level of social protection in Finland today: 1) far too high, 2) somewhat too high, 3) appropriate, 4) somewhat too low, 5) far too low?

For the purposes of the survey on Welfare and Services in Finland, opinion on increased private provision of social services derives from respondents' answers to the question: Give your opinion on the following statements: do you fully agree, agree to some extent, do not agree or disagree, disagree to some extent, completely disagree: There should be more private social services.

For the purposes of the survey on Welfare and Services in Finland, opinion on increased private provision of preventive care and health services derives from respondents' answers to the question: Give your opinion on the following statements: do you fully agree, agree to some extent, do not agree or disagree, disagree to some extent, completely disagree: There should be more private preventive care and health services.

For the purposes of the survey on Welfare and Services in Finland, opinion on the functioning of social services derives from respondents' answers to the question: I will give several statements on the social services. Give your opinion on the statements: do you fully agree, agree to some extent, do not agree or disagree, disagree to some extent, completely disagree: Social services in Finland work well on the whole.

For the purposes of the survey on Welfare and Services in Finland, opinion on the functioning of health services derives from respondents' answers to the question: I will give several statements on the health services. Give your opinion on the statements: do you fully agree, agree to some extent, do not agree or disagree, disagree to some extent, completely disagree: Health services in Finland work well on the whole.

For the purposes of the survey on Welfare and Services in Finland, opinion on the targeting of public funds to preventive care and health services, social services, and income transfers derives from respondents' answers to the question: In your opinion, to what extent should public funds be used to finance preventive care and health services, social services, and income transfers: more than at present, more or less the same as at present, less than at present.

Indicators for monitoring the field of social welfare and health

Measure of educational level: In the statistics on the educational structure of the population, the population's level of education is measured with the average length of the highest level of completed education per capita. For example, level of education indicator 246 means that the theoretic duration of education per capita is 2.5 years after completion of comprehensive school education. The population's level of education is calculated from the population aged 20 and over. This is because many under the age of 20 have not yet completed their studies. The measure of level of education allows easy comparisons between regions in levels of education and monitoring of temporal changes. Source: Official Statistics of Finland (OSF): Educational structure of population [e-publication]. ISSN=2242-2919. Helsinki: Statistics Finland [referred: 20.11.2014]. Access method: http://www.stat.fi/til/vkour/index_en.html

The Gini coefficient is the most common indicator describing income differences. The higher value the Gini coefficient gets, the more unequally is income distributed. The biggest possible value for the Gini coefficient is one. Then the highest earning income recipient receives all the income. The smallest Gini coefficient value is 0, when the income of all income recipients is equal. In the income distribution statistics, Gini coefficients are presented as percentages (multiplied by one hundred). The Gini coefficient describes relative income differences. The Gini coefficient does not change if the incomes of all income earners change by the same percentage.

The potential years of life lost (PYLL) is formed by first calculating the probability of death by dividing the number of deaths in an age group with the number of people in that age group. Then, the figure is multiplied by the number of potential years of life lost (for example, a person who dies at the age 0 contributes 80 years of life lost, a person who dies at the age 20 contributes 60 years of life lost, etc.). Next, the sum of these age-group-specific figures are weighted by the national age structure of under 80 year-olds so that regional variations in age structure do not skew the comparison. Lastly, the figure is multiplied by 100 000.

PYLL is widely used internationally and it measures premature mortality by giving more weight to deaths at young age. The PYLL for a particular region indicates how many years would be lost due to premature deaths in an imaginary population where each age group had the same risk of death as the region as a whole and where there were 100 000 persons under the age of 80 divided into age groups in the same proportion as in the country as a whole. It is, then, possible to compare the PYLL figures for different regions with each other or with the national PYLL as well as examine any changes in the figures. PYLL can also be calculated by causes of death. Mortality is considered one of the most reliable indicators for population health especially in international comparisons. PYLL gives more weight especially to such health and welfare problems that increase the risk of death in the younger age groups.

Health promotion capacity building (TEA) The concept of health promotion capacity building has seven aspects: commitment; management; health monitoring and needs analysis; resources; common practices; participation; and other core functions. These aspects can be used to evaluate how well the municipality has managed functions relating to population health promotion.

General definitions

The service use data that are broken down by area are based on the client's/patient's municipality of residence. In some tables, the figures for the whole country include clients/patients who are not residing in Finland or whose municipality of residence is unknown.

Clients 31.12. refers to persons registered as clients on 31 December, including those temporarily absent.

Clients/patients/households during the year refers to the number of individual clients/patients/households irrespective of how many times they have used the services during the year.

Period of care refers to a period during which a client/patient is registered as a recipient of institutional care. A period of care begins with an admission entry and ends with a discharge entry. In the tables of this publication, periods of care include all periods of care completed during the statistical year (including day surgery). However, this does not apply to tables on services for substance abusers concerning periods of hospital care for the treatment of alcohol- and drug-related diseases. The figures in these tables include not only all periods of care completed during the statistical year but also all ongoing periods of care at the end of the year.

Care days during the year refers to all care days falling within the calendar year. The number of care days is obtained as a difference between the date of discharge (or 31 Dec) and the date of admission (or 1 Jan), that is, excluding the day of discharge. If the date of discharge and the date of admission are the same, the number of care days will be one. In child day care, however, care days only include attendance days. **Average length of stay** refers to the average total length of all periods of care completed during the statistical year (including day surgery).

Visit refers to a personal contact between the client and a health or social care professional and an entry made in the records on account of the contact. It refers both to a visit by a client to a health or social care unit and to a visit by a health or social care professional to a client outside the unit. A visit by family members without the patient is also considered a visit (e.g. in child psychiatry).

Luokitukset

Alueluokitus: Vuosikirjan taulukoissa käytetään aluejakoina kuntaa, maakuntaa ja sairaanhoitopiiriä. Sairaanhoitopiirejä lukuun ottamatta kaikki tilastoissa yleisesti käytettävät kuntapohjaiset alueluokitukset löytyvät Tilastokeskuksen vuosittain julkaisemasta käsikirjasta ”Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot”, Tilastokeskus, käsikirjoja 28 (katso myös kartta ja alueluokitukset kirjan lopussa). Jokaisen kunnan on kuuluttava johonkin sairaanhoitopiiriin, mutta kunta ja sairaanhoitopiiri voivat nykyisin sopia.

Ammattiluokitus: Vuosikirjan taulukoissa on käytössä Tilastokeskuksen julkaisema ammattiluokitus 2010, joka perustuu Euroopan unionin ammattiluokitukseen. Ammattiluokitus 2010, Tilastokeskus, 2011, Käsikirjoja 14.

www.tilastokeskus.fi/meta/luokitukset/ammatti/001-2010/index.html

DRG (Diagnosis Related Group) on luokitusjärjestelmä, jossa potilaan saama hoito ryhmitellään päädiagnoosin, mahdollisten hoitoon vaikuttavien sivudiagnoosien, suoritettujen toimenpiteiden, hoitoajan sekä potilaan iän ja sukupuolen ja sairaalasta poistumistilan mukaan kliinisesti mielekkäisiin ryhmiin. Kunkin ryhmän sisällä hoitojakson vaatima voimavarojen kulutus on +. NordDRG Full -ryhmät sisältävät sekä avo- että laitoshoidon (käynnit ja hoitojaksot). **Sairaalatyppejä on neljä:** yliopistosairaala, keskussairaala, muu sairaala (ent. aluesairaala) ja erikoislääkärijohtoinen terveyskeskussairaala.

Perusterveydenhuollon avohoidon käyntisyyntä/diagnoosin kirjaamisessa voidaan vaihtoehtoisesti käyttää ICD-10 -tautiluokitusta tai ICPC-2 -luokitusta.

Tautiluokitus ICD-10 ”Diagnoosi” (taudin määrittäminen) ilmaisee lääketieteelliseen tietoon perustuvan käsityksen terveysongelman syystä. Diagnoosiksi valitaan terveydenhuollon ammattihenkilön näkemys asiakkaan terveysongelmasta. Diagnoosien kirjaamiseen käytetään WHO:n ICD -tautiluokitusta, jonka ajantasainen versio on saatavilla koodistopalvelusta: www.thl.fi/koodistopalvelu (THL - Tautiluokitus ICD-10).

Perusterveydenhuollon **ICPC-luokitusta** käytetään AvoHILMOssa kuvaamaan potilaan hoitoon hakeutumisen syytä. ICPC on Maailman perhelääkäri- ja yleislääkärijärjestön (Wonca) kansainvälinen luokituskomitean (WICC) ylläpitämä perusterveydenhuollon hoitoon hakeutumisen syytä ja terveysongelmia kuvaava koodisto. Luokituksesta käytössä oleva versio ICPC-2 on saatavilla koodistopalvelusta: www.thl.fi/koodistopalvelu (Kuntaliitto - ICPC Perusterveydenhuollon luokitus).

Sosiaalimenot on tässä vuosikirjassa luokiteltu EU:n mukaisen sosiaaliturvan tilastointijärjestelmän, ESSPROS (The European System of Integrated Social Protection Statistics) mukaisesti. ESSPROS Manual, 2008 Edition. Theme: Population and social conditions, Collection: Methodologies and working papers. ISBN 978-92-79-04777-0, ISSN 1977-0375. (<http://europa.eu>).

Terveydenhuollon meno- ja rahoitustietojen tilastointi pohjautuu OECD:n terveystilinpitojärjestelmän (SHA, System of Health Accounts) mukaisiin käsitteisiin ja luokituksiin. Vuosikirjassa raportoidaan terveystilinpitojärjestelmän tietosisällöistä johdetut ja kansalliset erityispiirteet huomioivat tiedot. OECD, A System of Health Accounts. Paris 2000.

Toimenpideluokitus: THL-Toimenpideluokitus.

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-858-2>

Toimialaluokitus: Vuosikirjan taulukoissa on käytössä Tilastokeskuksen julkaisema toimialaluokitus 2002 ja 2008, jotka perustuu Euroopan unionin yhteiseen toimialaluokitukseen.

www.tilastokeskus.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/index.html

Klassifikationer

Områdesindelning: I årsbokens tabeller används områdesindelningen kommun, landskap och sjukvårdsdistrikt. Med undantag av sjukvårdsdistrikten presenteras alla kommun baserade områdesindelningar, som används i statistiken, i handboken Kommuner och kommunbaserade indelningar, Handböcker 28, (se karta och områdesindelning i slutet av boken), som Statistikcentralen ger ut varje år. Varje kommun måste höra till något sjukvårdsdistrikt, men nuförtiden kan kommunerna och sjukvårdsdistrikten sinsemellan komma överens om detta.

Yrkesklassificering:: I tabellerna används Statistikcentralens yrkesklassificering från 2010, som bygger på Europeiska unionens yrkesklassificering. Ammattiluokitus [Yrkesklassificeringen] 2010, Statistikcentralen, 2011, Handböcker 14 www.tilastokeskus.fi/meta/luokitukset/ammatti/001-2010/index_sv.html

DRG (Diagnosis Related Groups) är ett klassifikationssystem, där vården av patienten indelas i kliniskt relevanta grupper enligt huvuddiagnosen, möjliga biddiagnoser som påverkat vården, de utförda åtgärderna, vårdtiden, patientens ålder och kön samt patientens tillstånd vid utskrivning. Inom varje grupp är konsumtionen av resurser under vårdperioden i genomsnitt i samma klass. Den nordiska DRG-klassifikationen kallas NordDRG. NordDRG Full-grupperna innefattar både öppen och slutenvården (besök och vårdperioder). **Fyra sjukhustyper används:** universitetssjukhus, centralsjukhus, annat sjukhus (tidigare kretssjukhus) och specialistlett hälsovårdscentralsjukhus.

Vid registrering av diagnos/besöksorsak inom den öppna primärvården kan man använda sig av antingen ICD-10- eller ICPC-2-klassifikationen.

Sjukdomsklassifikationen ICD-10 anger en uppfattning om orsaken till hälso-problemet utgående från medicinsk information. Som diagnos väljs en inom hälso- och sjukvården yrkesutbildad persons uppfattning om klientens hälsoproblem. Vid registrering av diagnoser används WHO:s ICD-sjukdomsklassifikation, av vilken en aktuell version är tillgänglig i Kodtjänsten: www.thl.fi/sv/web/thlfi-sv/forskning-och-utveckling/tjanster/kodtjanst (THL – Sjukdomsklassificering ICD-10).

Primärvårdens **ICPC-klassifikation** används i AvoHILMO för att beskriva orsaken till att en patient uppsökt vård. ICPC är ett kodsysteem som beskriver hälso-problem och orsaker till att en patient uppsökt primärvård. Systemet administreras av den internationella klassifikationskommittén (WICC) vid världsorganisationen för familjeläkare och allmänläkare (Wonca). Den version av kodsysteem som används, ICPC-2, är tillgängligt i Kodtjänsten: www.thl.fi/koodistopalvelu (Kommunförbundet – ICPC klassifikation för primärvården).

De sociala utgifterna följer EU:s system för statistik över socialt skydd (ESSPROS European System of Integrated Social Protection Statistics). Eurostat, ESSPROS Manual, 2008 Edition. Theme: Population and social conditions, Collection: Methodologies and working papers. ISBN 978-92-79-04777-0, ISSN 1977-0375. (<http://europa.eu>).

Statistikföringen av uppgifterna om **hälso- och sjukvårdsutgifterna och deras finansiering** bygger på begreppen och indelningarna i OECD:s system för hälsoräkenskaper (SHA, System of Health Accounts). Uppgifterna i årsboken har härletts från datainnehållet i systemet för hälsoräkenskaper och tar hänsyn till de nationella särdragen. OECD, A System of Health Accounts. Paris 2000.

THL-Åtgärdsklassifikation: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-858-2>

Näringsgrensindelning: I tabellerna används Statistikcentralens näringsgrensindelning, som publicerats 2002 och 2008 som bygger på Europeiska unionens gemensamma näringsgrensindelning.

www.tilastokeskus.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/index_sv.html

Classifications

Regional classification: The tables in the yearbook use a regional classification system based on municipality, region and hospital district. A handbook published annually by Statistics Finland's, "Municipalities and regional divisions based on municipalities", Handbooks 28 (see the map and regional classifications at the end of the yearbook) describes all municipality-based regional classifications generally used in statistics, except for hospital districts. Each municipality must belong to a hospital district, but municipalities and hospital districts are allowed to decide on the matter independently.

Classification of occupations: The tables in the yearbook use Statistics Finland's classification of occupations 2010, which is based on the joint European Union classification of occupations. Classification of occupations 2010, Statistics Finland, 2011, Handbooks 14.

www.tilastokeskus.fi/meta/luokitukset/ammatti/001-2010/index_en.html

DRG (Diagnosis Related Group) is a classification system where treatment received a patient is categorised into clinically meaningful groups by primary diagnosis, secondary diagnoses that potentially affect the treatment, procedures performed, length of stay as well as the patient's age and gender and state at discharge. The level of resources going into a period of care is, on average, the same within each group. The Nordic DRG classification is called NordDRG. NordDRG Full groups include both outpatient and inpatient care (visits and periods of care). **There are four types of hospitals:** university hospital, central hospital, other hospital (previously regional hospital) and specialist led health-centre hospital.

In primary outpatient care, diagnoses and reasons for visit can be recorded with either ICD-10 codes or ICPC-2 codes.

The ICD-10 codes give the identification of the cause of a health problem on the basis of medical knowledge. A diagnosis is a health care practitioner's perception of the client's health problem. Diagnoses are recorded by using the WHO ICD classification of diseases. An up-to-date version of the classification is available in Finnish at: www.thl.fi/koodistopalvelu (THL - Tautiluokitus ICD-10).

The International Classification of Primary Care (**ICPC**) is used in the AvoHILMO Register to describe why patients are seeking treatment. ICPC is a classification method developed by the International Classification Committee (WICC) of the World Organization of Family Doctors (Wonca) to describe patients' health problems and reasons for seeking treatment. The version ICPC-2 is available in Finnish at: www.thl.fi/koodistopalvelu (Kuntaliitto - ICPC Perusterveydenhuollon luokitus).

The yearbook classifies **social protection expenditure** according to the European System of Integrated Social Protection Statistics ESSPROS. Eurostat, ESSPROS Manual, 2008 Edition. Theme: Population and social conditions, Collection: Methodologies and working papers. ISBN 978-92-79-04777-0, ISSN 1977-0375. (<http://europa.eu>).

The accounting of **health expenditure and financing** data is based on the concepts and classifications of the OECD System of Health Accounts (SHA). The yearbook reports data produced on the basis of the SHA data contents while taking into account national special features. OECD, A System of Health Accounts. Paris 2000.

Classification of surgical procedures: “THL-Toimenpideluokitus”.

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-858-2>

Classification of economic activities: The tables in the yearbook use Statistics Finland’s classification of economic activities 2010, which is based on the joint European Union classification of economic activities. TOL 2002 and 2008.

www.tilastokeskus.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/index_en.html

Lähteet

Alkoholijuomien hintaindeksit. SVT. THL.

Alkoholijuomien hintaindeksit -tilasto kuvaa alkoholijuomien kuluttajahintojen kehitystä ja kertoo, kuinka paljon hinnat ovat muuttuneet vertailuajankohtaan nähden. Tilasto sisältää tiedot alkoholijuomien reaalihintojen ja nimellishintojen kehityksestä anniskelu- ja vähittäismyynnissä. Alkoholijuomien hintaindeksien tausta-aineistona on vähittäismyynnin osalta Alko Oy:stä saadut tiedot sekä Tilastokeskuksen elintarvikeliikkeistä keräämät tiedot. Anniskelumyynnin hintatiedot saadaan THL:n ravintolakyselytutkimuksesta.

Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL.

Alkoholijuomien kulutus -tilasto sisältää sekä alkoholijuomien tilastoidun että tilastoimattoman kulutuksen. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus saadaan Alkon myymälöiden myyntitiedoista sekä tukkumyyjien toimitustiedoista anniskeluravintoloille ja korkeintaan 4,7 tilavuusprosenttisia alkoholijuomia myyville elintarvikeliikkeille, kioskeille ja huoltoasemille sekä tilaviinien ja sahdin vähittäismyymälöille.

Tilastoimaton alkoholijuomien kulutus sisältää matkustajien alkoholin tuonnin, salakuljetuksen, laillisen ja laittoman kotivalmistuksen, korvikkeet sekä suomalaisten Suomen rajojen ulkopuolella kuluttaman alkoholin. Tilastoimaton alkoholijuomien kulutus lasketaan viranomaislähteistä ja haastattelututkimuksista saatujen tietojen perusteella.

Elatustuki. Kela.

Elatustuen toimeenpanoon liittyvät tehtävät siirtyivät kunnilta Kelalle 1.4.2009. Kela on siitä alkaen tuottanut tilastot elatustuesta ja elatusavun perinnästä. Elatustukea tilastoidaan yksiköillä etuuden saajat, lapset ja maksetut etuudet. Luokittelijoina ovat täysi - tai vähennetty tuki, korvattava - tai ei-korvattava tuki sekä yleiset alue- ja demografiset luokitukset. Tilasto elatustuesta perustuu kokonaisaineistoihin Kelasta maksetuista elatustuista.

Eläkeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (EVTK) -tutkimus. THL.

Eläkeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (EVTK) -tutkimusta varten on poimittu väestörekisteristä kahden vuoden välein sukupuolen ja 5-vuotiskäryhmän mukaan ositettu 2 400 henkilön otos 65–84-vuotiaista Suomen kansalaisista. Tulokset, jotka koskevat 65–84-vuotiaita, on painotettu 5-vuotiskäryhmittäin vastaamaan vuoden 2013 väestön ikäjakaumaa. Postikyselytutkimuksen keskimääräinen vastausaktiivisuus on ollut 76 % vuosina 2001–2013, ja se on vaihdellut välillä 72–82 %. Tutkimukseen vastanneiden lukumäärä tutkimusvuosina: 2001: N=1 949, 2003: N=1 863, 2005: N=1 863, 2007: N=1 847, 2009: N=1 741, 2011: N=1723, 2013: N=1760.

Helldán A, Helakorpi S. Eläkeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen ja terveys keväällä 2013 ja niiden muutokset 1993–2013. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL), Raportti 15/2014. www.thl.fi/fi/evtk.

Erikoissairaanhoidon hoitoonpääsy. THL.

Tilasto sisältää erikoisalakohtaista tietoa kiireettömään hoitoon pääsyn odotusajoista, hoidon tarpeen arvioinnin odotusajoista sekä lähetteen käsittelyajoista sairaanhoitopiireissä ja perusterveydenhuollon erikoissairaanhoidon yksiköissä. Lisäksi tilastoreportissa on tietoja yleisimpien leikkausjonoryhmien odotusajoista.

Tiedot kerätään kolme kertaa vuodessa ja ne julkaistaan sähköisinä tietokantareporteina. Tiedot on kerätty sairaanhoitopiireistä joulukuun lopusta 2007 lähtien ja perusterveydenhuollon erikoissairaanhoidon yksiköistä joulukuun lopusta 2008 lähtien.

Erikoissairaanhoito. SVT. THL.

Erikoissairaanhoidon tilasto perustuu vuosittain terveydenhuollon toimintayksiköistä henkilötunnuksella kerättäviin hoitoilmoituksiin. Ne sisältävät tiedot palvelun tuottajasta, potilaan kotikunnasta, hoitoon tulon tiedot, hoitoon liittyvät tiedot toimenpiteeseen sekä hoidon päättymiseen liittyviä tietoja. Psykiatrian erikoisalojen potilaista ilmoitetaan näiden tietojen lisäksi psykiatrian erikoisalojen lisätiedot, jotka käsittelevät lääkehoitoa, pakkotoimia ja psyykkisen tilan arviointia. Samoin vaativista sydänpotilaista kerätään lisätietoja. Lisäksi vuoden viimeisenä päivänä sairaalassa vuodeosastoilla olevista potilaista tehdään potilaslaskenta.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos kerää vuosittain terveydenhuollon palveluntuottajilta hoitoilmoitukset (HILMO) päättyneistä hoitojaksoista ja avohoitokäynneistä. Erikoissairaanhoidon tilastoon on kerätty tietoja kaikista kuntien, kuntayhtymien ja valtion sairaaloista sekä suurimmista yksityissairaaloista. Lisäksi vuoden viimeisenä päivänä sairaalassa olevista potilaista tehdään potilaslaskenta. Nykyisenkaltaisen tiedonkeruu laitoshoidosta alkoi terveydenhuollossa vuonna 1994. Erikoissairaanhoidon avohoidosta tietoja on kerätty vuodesta 1998 alkaen, mutta vertailukelpoisia tiedot ovat vuodesta 2006 lähtien. Jo ennen tätä, vuodesta 1967 lähtien, kerättiin ns. poistoilmoitusrekisteriin tietoja sairaaloiden ja terveystieteiden vuodeosastoilta poistuneista potilaista.

Esi- ja peruskouluopetus. SVT. Tilastokeskus.

Peruskoulutilasto sisältää koulukohtaisia oppilasmäärätietoja peruskouluista, peruskouluasteen erityiskouluista sekä perus- ja lukioasteen kouluista. Kuluvaan syksyn tiedot kuvaavat tilannetta 20.9. ja päättötiedot edellistä lukuvuotta. Tiedonkeruun yhteydessä kerätään tietoja peruskoululaisten erityisopetuksesta ja ainevalinnoista.

Eurostat, Sosiaalisen suojelun tietokanta. (ESSPROS)

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

Hedelmöityshoidot. SVT. THL.

Hedelmöityshoitotilastoihin kerätään tietoja koeputkihedelmöityksistä (vuodesta 1992 lähtien) ja inseminaatioista (vuodesta 2006 lähtien). Tilasto sisältää tietoja toimenpiteiden määrästä ja hoitojen tuloksista (raskauksista, synnytyksistä ja syntyneistä lapsista). Tiedot saadaan kaikilta hedelmöityshoitoja antavilta klinikoilta. THL on kerännyt tietoja vuodesta 1994 lähtien. Helsingin yliopistollinen keskussairaala keräsi tiedot vuosina 1992–1993.

Kotihoidon laskenta 30.11. SVT. THL.

Kotihoidon asiakkaista on kerätty joka toinen vuosi asiakaskohtaisia tietoja osana sosiaalihuollon hoitoilmoitusjärjestelmää (vuodesta 2007 lähtien tiedot kerätään joka vuodelta). Mukana ovat sellaiset kotihoitoasiakkaat, joilla on laskentapäivänä voimassa oleva palvelu- ja hoitosuunnitelma tai jotka muuten saavat säännöllisesti vähintään kerran viikossa kotipalvelua, kotisairaanhoidtoa tai päiväsairaalapalveluja. Aineistossa on tietoja palveluntuottajista sekä asiakkaista ja heidän saamistaan palveluista. Tiedot ilmoittaa palvelun tuottaja.

Kouluterveyskysely. THL.

Kouluterveyskysely tehdään opettajan ohjaamana luokkakyselynä. Siihen vastaavat peruskoulussa 8. ja 9. luokkien oppilaat ja lukiossa 1. ja 2. vuoden opiskelijat. Ammatillisissa oppilaitoksissa kyselyyn osallistuvat opetussuunnitelmaperustaisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelevat 1. ja 2. vuoden opiskelijat. Kyselyllä pyritään tavoittamaan kaikki kohderyhmään kuuluvat nuoret.

Kouluterveyskyselyn aineisto kerättiin vuoteen 2011 saakka parillisina vuosina Etelä-Suomessa, Itä-Suomessa ja Lapissa ja parittomina vuosina muualla Suomessa. Koko maata kuvaavaa tietoa saadaan, kun yhdistetään peräkkäisten vuosien aineistot. Vuonna 2013 kysely tehtiin koko maassa yhtä aikaa. Vastaajat ovat pääosin 14–20-vuotiaita. Aineisto kattoi peruskoulussa 80–84 % ja lukiossa 69–76 % perusjoukosta. Ammatillisten oppilaitosten osalta kattavuutta ei pystytty luotettavasti selvittämään. Koulutyypin prosenttiosuudet on vakioitu sukupuolen ja luokka-asteen/opiskeluvuoden mukaan ja poikien ja tyttöjen prosenttiosuudet luokka-asteen/opiskeluvuoden mukaan. Tutkimukseen vastanneiden lukumäärä tutkimusvuosina: 2002–2003: N=153 530, 2004–2005: N=158 163, 2006–2007: N=161 889, 2008–2009: N=199 676, 2010–2011: N=192 414, 2013: N=182 864.

Kuntasektorin palkat. SVT. Tilastokeskus.

Kuntasektorin palkat -tilasto kuvaa kuntien ja kuntayhtymien palveluksessa olevien palkansaajien lukumääriä ja ansioita mm. alueen, toimialan, ammatin, koulutuksen, sukupuolen ja iän mukaan. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen tekemiin kuntasektorin kuukausi- ja tuntipalkkaisten tiedusteluihin, joihin kunnat ja kuntayhtymät ilmoittavat palvelussuhde- ja palkkatiedot vuosittain lokakuun 1. päivänä voimassaolevista palvelussuhteista.

Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus.

Tilastokeskus kerää vuosittain kaikilta Suomen kunnilta sekä sosiaalipalveluja tuottavilta kuntayhtymiltä tietoja kunnan kustantamista palveluista eli palveluista, jotka kunta on asukkailleen joko itse tuottanut tai ostanut muilta kunnilta, kuntayhtymiltä, valtiolta tai yksityisiltä palveluntuottajilta. Ahvenanmaan kuntien ja kuntayhtymien tiedot kerää ja käsittelee Ålands statistik- och utredningsbyrå. Tilastoa edelsi vuoteen 1993 asti sosiaali- ja terveydenhuollon kertomustietojärjestelmä (KETI), jota ylläpiti sosiaali- ja terveysministeriö.

Lapsen elatus ja huolto. SVT. THL.

Tilasto perustuu kuntien THL:lle ilmoittamiin lapsen huoltoa, tapaamisoikeutta, asumista, elatussopimuksia sekä isyyden selvittämisiä ja vahvistamisia koskeviin yhteenvetotietoihin. Tiedot on kerätty vuodesta 1985 lähtien. Vuosilta 1970–2008 tilastossa on myös elatustukea koskevat tiedot.

Lastensuojelu. SVT. THL.

Tiedot perustuvat THL:n lastensuojelurekisterissä oleviin tietoihin kodin ulkopuolelle sijoitetuista lapsista ja nuorista sekä THL:n vuosittain kunnille tekemään yhteenvetokyselyyn lastensuojelun avohuollon tukitoimien piirissä olleista lapsista ja nuorista. Lastensuojelurekisteriä on tehty nykymuodossaan vuodesta 1991 lähtien ja lastensuojelun avohuollon tilastoa vuodesta 1992 lähtien.

Näkövammarekisteri. Näkövammaisten Keskusliitto ry./THL.

Näkövammarekisteri on THL:n rekisteri, jota teknisesti ylläpitää Näkövammaisten Keskusliitto ry. Ilmoituksen rekisteriin lähettää hoitava lääkäri tai muu hoitohenkilöstöön kuuluva. Rekisterissä on tietoja WHO:n määritelmän mukaisista näkövammata-pauksista vuodesta 1983 lähtien.

OECD -tilastotietokanta.

<http://stats.oecd.org> (27.10.2013).

Perinataalilasto - synnyttäjät, synnytykset ja vastasyntyneet. SVT. THL.

Tiedot perustuvat THL:n syntymärekisteriin, johon kerätään tietoja Suomessa synnyttäneistä äideistä ja syntyneistä lapsista. Tiedot kerätään sairaaloilta ja niitä täydennetään Tilastokeskuksen kuolemansyytilaston ja Väestörekisterikeskuksen tiedoilla. Rekisterissä on tietoja vuodesta 1987 lähtien.

Perusterveydenhuolto. THL.

Perusterveydenhuollon tilasto perustuu vuosittain terveydenhuollon toimintayksiköistä henkilötunnuksella kerättäviin hoitoilmoituksiin. Valtakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusjärjestelmä on laajentunut kattamaan perusterveydenhuollon avohoidon vuonna 2011. Perusterveydenhuollon avohoidon hoitoilmoitukset sisältävät tietoja palvelutapahtuman tuottajista, asiakkaiden yhteydenotoista, hoidon tarpeen arvioinnista, ajanvaraustiedoista sekä palvelutapahtuman sisällöstä, kuten käyntisyistä ja toimenpiteistä sekä jatkohoidosta. Lisäksi perusterveydenhuollon tilastoon tulee tietoja terveystieteiden laitoshoidosta. Perusterveydenhuollon laitoshoidon hoitoilmoitukset sisältävät tiedot palvelun tuottajasta, potilaan kotikunnasta, hoitoon tulon tiedot, hoitoon liittyvät tiedot toimenpiteineen sekä hoidon päättymiseen liittyviä tietoja.

THL keräsi terveystieteiden laitosten tilastoista vuoteen 2010 asti vuosittain tiedot niiden tuottamista avohoidon palveluista Notitia-tiedonkeruulla. Terveystieteiden laitokset ilmoittivat tiedot jäsenkunnittain. Lääkärikäynnit ja muun ammattihenkilökunnan käynnit kysyttiin toiminnoittain, minkä lisäksi kysyttiin lääkärikäynnit ja lääkäriillä käyneet

potilaat ikäryhmittäin. Suun terveydenhuollon käynneistä kerättiin ikäryhmittäiset käyntitiedot hammaslääkäri-, hammashuoltaja- ja -hoitajakäynneistä, sekä ikäryhmittäiset tiedot suun terveydenhuollon potilaista. THL on kerännyt tiedot vuodesta 2002 lähtien. Suomen Kuntaliitto keräsi vastaavia tietoja vuosilta 1994–2001. Tietoja terveyskeskusten avohoidosta ei kerätä Ahvenanmaan maakunnasta.

Päihdehaittakustannukset. THL.

Tilasto sisältää tietoja alkoholin ja huumeiden käytön aiheuttamista haittakustannuksista Suomessa. Haittakustannukset lasketaan pää- ja alaluokittain.

Päihdehaittakustannusten laskentakehikkoa on päivitetty vuosien 2011 ja 2012 aikana. Päihdehaittakustannukset ovat saatavissa tilastovuodesta 2006 lähtien. Päihdehaittakustannukset lasketaan vuosittain.

Jääskeläinen Marke. Päihdehaittakustannuslaskennan menetelmät. Esimerkkinä vuoden 2010 päihdehaittakustannuslaskenta. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Luokitukset, termistöt ja tilasto-ohjeet 5/2012. Helsinki 2012.

Päihdehuollon huumeasiakkaat. THL.

Huumehoidon tietojärjestelmä on THL:n koordinoima tiedonkeruu huumeiden käytön tai lääkkeiden päihdekäytön vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista asiakkaista. Huumeiden käyttäjien hoitotietoja on kerätty vuodesta 1998 lähtien anonyymillä ja hoitoyksiköille vapaaehtoisella tiedonkeruulla. Tiedonkeruussa kerätään tietoja asiakkaiden hoitoon hakeutumisesta, sosiodemografisesta taustasta, päihteiden käytöstä ja riskikäyttäytymisestä. Lisäksi mukana on kysymyksiä opiaattiriippuvaisten läkehoidosta.

Raskaudenkeskeytykset. SVT. THL.

Tiedot perustuvat THL:n raskaudenkeskeyttämisrekisteriin, johon terveydenhuollon toimintayksiköiden on toimitettava tiedot suoritetuista raskaudenkeskeyttämisistä. Raskaudenkeskeyttämisistä on kerätty tietoja vuodesta 1950 lähtien.

Rokotusrekisteri ja kausi-influenssarokotuskattavuustietokanta. THL.

Kauteen 2009–2010 asti kunta tai kuntayhtymä on tallentanut alueellaan rokotus-suosituksen mukaisesti rokotettujen lukumäärät vuosittain Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle kausi-influenssarokotuskattavuustietokantaan. Se sisältää tiedot siitä, kuinka moni 65 vuotta täyttänyt ja 6–35 kuukauden ikäinen lapsi on saanut kausi-influenssarokotuksen suosituksen mukaisesti. Kaudesta 2010–2011 lähtien tiedonkeruujärjestelmä on muuttunut. Kaudesta 2010–2011 eteenpäin THL saa rokotustiedot suoraan terveyskeskusten potilastietojärjestelmistä osana AvoHILMO-tiedonkeruuta. Tiedon keräämiseen liittyvien muutosten takia kausien 2010–2011 ja 2011–2012 kattavuustietoja ei voida vielä esittää. Kausien 2012–2013 ja 2013–2014 kattavuustietoja esitetään niistä sairaanhoitopiiristä, joista on kerääntynyt riittävästi tietoa. Henkilö lasketaan rokotetuksi jos hän on kauden aikana saanut vähintään yhden annoksen influenssarokotetta kerättyjen tietojen perusteella.

Lisätietoja: <http://www.thl.fi/fi/web/rokottaminen/kansallinen-rokotusohjelma/rokotusrekisteri>

Sairaaloiden tuottavuus. THL.

Tilasto kuvaa sairaaloiden tuotoksen ja kokonaispanoksen volyymimuutoksia sekä niistä laskettuja kokonaistuottavuuden muutoksia. Tuotoksena käytetään kahdenlaista mittaria: episodi ja DRG -hoitajakso. Sairaaloiden välisessä vertailussa tiedot sisältävät julkisen sektorin tuottamat somaattisen erikoissairaanhoidon palvelut. Alueellisessa vertailussa mukana on myös yksityisen sektorin tuottama laitospalvelu ja päiväkirurgia. Tiedot julkaistaan alue-, tuottaja- ja erikoissalatasolla.

Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. THL.

Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut -tilasto perustuu sosiaalihuollon hoitoilmoitusrekisterin tietoihin. Vanhainkodeilta, kehitysvammalaitoksilta, päihdehuollon laitoksilta sekä ikääntyneiden ja vammaisten ympärivuorokautisista asumispalveluista kerätään asiakaskohtaiset tiedot kaikista vuoden aikana päättäneistä hoitajajaksoista sekä vuoden lopussa hoidossa olleista asiakkaista. Muista asumispalveluista päihdehuoltoa lukuun ottamatta kerätään tiedot vain vuoden lopussa hoidossa olleista asiakkaista. Nykyisen kaltainen tiedonkeruu alkoi sosiaalihuollossa vuonna 1995.

Aineistossa on tietoja palveluntuottajista sekä asiakkaista ja heidän saamistaan palveluista. Kerättäviä tietoja ovat mm. asiakkaan tunnistetiedot, ikä, sukupuoli, kotikunta, hoidossaoloaika sekä tiedot siitä, mistä asiakas on tullut ja mihin hän on lähtenyt. Tiedot ilmoittaa palvelun tuottaja.

Sosiaalimenot. SVT. THL.

Sosiaalimenolaskelman perusteena olevat tiedot kerätään useista tilastoista, toimintakertomuksista, tilinpäätöksistä ja muista vastaavista lähteistä. Tilastovuodesta 1995 lähtien on käytetty EU:n sosiaaliturvan tilastointijärjestelmää (ESSPROS, The European System of Integrated Social Protection Statistics). ESSPROS-tilastointijärjestelmä sisältää kaikki julkisen tai yksityisen sektorin toimijoiden toimenpiteet, joiden tarkoituksena on turvata kohtuullinen terveys ja toimeentulo. Tilastovuotta 1995 edeltävien vuosien tiedot laskettiin pohjoismaisen luokituksen mukaisesti.

Steriloinnit. SVT. THL.

Tiedot perustuvat THL:n sterilioimisrekisteriin, johon terveydenhuollon toimintayksiköiden on toimitettava tiedot suoritetuista steriloinneista. Steriloinneista on kerätty tietoja vuodesta 1935 lähtien.

Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL.

Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimusta varten on poimittu väestörekisteristä vuosittain 5 000 henkilön satunnaisotos 15–64-vuotiaista Suomen kansalaisista. Postikyselytutkimuksen keskimääräinen vastausaktiivisuus on ollut 61 % vuosina 2002–2013, ja se on vaihdellut välillä 51–67 %. Tutkimukseen vastanneiden lukumäärä tutkimusvuosina: 2002–2003: N=6 594, 2004–2005: N=6 656, 2006–2007: N=6 500, 2008–2009: N=6 159, 2010–2011: N=5 613, 2012–2013: N=5 146.

Helldán A, Helakorpi S, Virtanen S, Uutela A. Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys, kevät 2013. Terveysden ja hyvinvoinnin laitos (THL), Raportti 21/2013. www.thl.fi/avtk

Suomalaisten hyvinvointi ja palvelut (HYPA) -kysely. THL.

Suomalaisten hyvinvointi ja palvelut (HYPA) -kysely on osittain paneelimuotoinen kyselytutkimus, jossa yhdistetään puhelin- ja käyntihaastatteluja, postikyselyjä ja rekisteriaineistoja. HYPA -kysely toteutetaan noin joka kolmas vuosi. Vuoden 2013 kysely on järjestykseltään neljäs. Aikaisemmat HYPA -kyselyt suoritettiin vuosina 2004, 2006 ja 2009.

Tutkimuksen tavoitteena on tarjota luotettavaa ja kattavaa tutkimusaineistoa suomalaisten hyvinvoinnista ja hyvinvointipalveluiden käytöstä. Kyselyllä kerätään tietoa suomalaisten hyvinvoinnista, läheissuhteista, terveydestä, terveys- ja sosiaalipalveluiden käytöstä ja asiakaskokemuksista sekä sosiaaliturvaan liittyvistä mielipiteistä.

HYPA -tutkimuksen rungon muodostavat puhelinhaastattelut, joita täydennetään rekisteritiedoilla. Puhelinhaastattelujen kohderyhmä on 18–79-vuotiaat Manner-Suomen asukkaat. Ruotsinkielisiä vastaajia varten kyselylomakkeet on käännetty ruotsiksi. Puhelinhaastattelut on toteuttanut Tilastokeskuksen haastatteluorganisaatio. Jokaisessa HYPA -kyselyssä on puhelinhaastateltu noin 4 500 henkilöä. Vuosina 2004, 2009 ja 2013 toteutettiin lisäksi noin 400 käyntihaastattelua 80 vuotta täyttäneille. Vuoden 2006 tiedonkeruun yhteydessä toteutettiin erillinen postikysely lapsiperheille. Taulukoiden vuoden 2004 tiedot perustuvat puhelinhaastattelun ja postikyselyn tietoihin, vuoden 2006 tiedot puhelinhaastattelun tietoihin, vuoden 2009 tiedot postikyselyn tietoihin sekä vuoden 2013 tiedot puhelinhaastattelun tietoihin. Puhelinhaastattelun vastausprosentti oli vuonna 2004 82,7 prosenttia (n=4350) ja postikyselyn 56,2 prosenttia (n=2 957). Vuonna 2006 puhelinhaastattelun vastausprosentti oli 83,7 prosenttia (n=4 530), ja vuonna 2009 postikyselyn vastausprosentti oli 59 prosenttia (N=1 824). Puhelinhaastattelun vastausprosentti oli 72,3 prosenttia vuonna 2013 (N=5 842).

HYPA -kyselyjen aineistokuvaukset on saatavilla alla olevasta linkistä: www.thl.fi/hypa

Suomen Syöpärekisteri. Suomen Syöpäyhdistys ry./THL.

Syöpärekisteri on THL:n rekisteri, jota teknisesti ylläpitää Suomen Syöpäyhdistys ry. Ilmoituksia todetuista syöpätapauksista lähettävät rekisteriin lääkärit, patologian, sytologian ja hematologian laboratoriot ja Tilastokeskus (kuolintodistustiedot). Rekisteri on perustettu vuonna 1952.

Syynnäiset epämuodostumat. SVT. THL.

Tiedot perustuvat THL:n epämuodostumarekisteriin, johon kerätään tietoja elävänä tai kuolleenä syntyneillä lapsilla sekä sikiöperusteella tehdyissä raskauden keskeyttämisissä sikiöillä todetuista epämuodostumista. Tiedot kerätään sairaaloista, terveydenhuollon ammattihenkilöiltä ja sytogeneettisistä laboratorioista sekä THL:n syntymä- ja hoitoilmoitusrekistereistä, erikoissairaanhoidon avohoitotilastosta, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta (Valvira) ja Tilastokeskuksen kuolemansyytilastosta. Rekisteriä on ylläpidetty vuodesta 1963 lähtien.

Tartuntatautirekisteri. THL.

Tiedot perustuvat THL:n tartuntatautirekisteriin, johon (tartuntatauti-)ilmoituksia lähettävät kliiniset mikrobiologian laboratoriot sekä lääkärit. Kliinisen mikrobiologian laboratoriot tekevät ilmoitukset noin 70 nimetyn taudinaiheuttajamikrobin löydöksistä sekä kaikista verestä ja selkäydinnesteestä tehdyistä löydöksistä. Lääkäri ilmoittaa yleisvaarallisista ja ilmoitettavista tautitapauksista lukuun ottamatta eräitä tauteja, joissa lääkärit on vapautettu ilmoitusvelvollisuudesta. Tartuntatautirekisterin toiminta perustuu tartuntatautilakiin (583/1986) ja tartuntatautiasetukseen (935/2003). Tartuntatautirekisterissä on tietoja vuodesta 1995 lähtien.

Terveysdenhuollon ammattihenkilöt. SVT. THL.

Tilasto sisältää tietoja terveydenhuollon laillistetuista ja nimikesuojatuista ammattihenkilöistä. Laissa ja asetuksessa terveydenhuollon ammattihenkilöistä (L 559/94, A 564/94) määritellään ne ammattiryhmät, jotka Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto (Valvira) laillistaa tai rekisteröi nimikesuojattuna ammattihenkilönä ja vuosittaiset tilastot perustuvat Valviran rekisterin tilanteeseen 31.12. Rekisterissä on mm. ammatinharjoittamisoikeuden mukainen ammatti/ammattiryhmä, ammatillinen koulutus ja erikoistutkinto sekä sukupuoli, ikä ja asuinkunta.

Terveysdenhuollon menot ja rahoitus. SVT. THL.

THL on siirtynyt vuonna 2008 terveydenhuollon menoja ja rahoitusta koskevassa tilastoinnissa OECD:n terveystilinpitojärjestelmän (SHA, System of Health Accounts) mukaiseen tilastointiin, jossa tiedot kerätään toiminnoittain, tuottajittain ja rahoittajittain. Tilaston perusteena olevat tiedot kerätään valtakunnallisista rekistereistä, tilastoista, tilinpäätöksistä ja muista vastaavista lähteistä. Tiedot on tuotettu terveystilinpitojärjestelmän mukaisina tilastovuodesta 1995 alkaen.

THL:n sairastavuusindeksi. THL.

THL:n sairastavuusindeksi tuotetaan vuosittain yhdistämällä usean rekisterinpitäjän keräämiä tietoja. Sairastavuusindeksissä käytetyt aineistot tuotetaan seuraavista rekistereistä: Hoitoilmoitusrekisteri. THL; Sydän- ja verisuonitautien rekisteri. THL; Suomen Syöpärekisteri. THL; Kuolemansyyrekisteri. Tilastokeskus; Lääkekorvaus- ja lääkkeiden erityiskorvausrekisteri. Kela; Eläkerekisteri. Eläketurvakeskus.
www.terveytemme.fi/sairastavuusindeksi/atlas/notes/notes.htm

Tilasto sairaanhoitokorvauksista. SVT. Kela.

Korvattavia sairaanhoidon kustannuksia ovat korvattavien reseptilääkkeiden kustannukset, kustannukset avosairaanhoitopalvelujen käytöstä ja sairauden vuoksi tehtyjen matkojen kustannukset. Avosairaanhoitopalveluja ovat yksityislääkärin, yksityishammaslääkärin ja suuhygienistin palvelut sekä lääkärin/hammaslääkärin määräämä tutkimus ja hoito yksityisessä tutkimus- ja hoitolaitoksessa. Sairaanhoitokorvausten tilastoja käytetään lääkekustannusten kehityksen seuraamisessa ja kuvaamaan yksityisen avosairanhoidon palveluiden käyttöä. Korvausten käsittelyjärjestelmistä syntyy

henkilöpohjainen etuustietokanta, josta muodostetaan tilastointitiedostot. Sairaanhoitokorvaustilastoja päivitetään kuukausittain ja kalenterivuosittain näinä ajanjaksoina maksettujen sairaanhoitokorvausten tiedoilla.

Tilasto työterveyshuollosta. SVT. Kela.

Työterveyshuoltotilasto antaa tietoa maassamme toteutetusta Kelan korvaamasta työterveyshuollosta. Kelan työterveyshuoltotilastot tehdään työnantajien työterveyshuollon tilastointirekisteristä, joka muodostetaan työterveyshuollon käsittelyjärjestelmästä syntyvästä etuustietokannasta. Työterveyshuoltotilasto julkaistaan kerran vuodessa ja noin kahden vuoden viiveellä.

Toimeentulotuki. SVT. THL.

Toimeentulotuen vuositilaston tiedot perustuvat THL:n toimeentulotukirekisteriin, johon kerätään kunnilta tietoja toimeentulotukea saaneista kotitalouksista, tuen kestosta ja määrästä sekä kotitalouden koosta ja rakenteesta. Lisäksi kerätään poikkileikkaustietoa marraskuun asiakkaiden tulolähteistä ja pääasiallisesta toiminnasta. Rekisteriä on ylläpidetty vuodesta 1985 lähtien. Vuosien 1969–1983 osalta vastaavia tietoja on saatavissa huoltoaputilastosta.

Tupakkatilasto. SVT. THL.

Tupakkatilasto sisältää tietoja muun muassa tupakan verollisesta ja verottomasta kulutuksesta, väestön tupakoinnista, altistumisesta tupakansavulle ja tupakan hintakehityksestä.

Tiedot tupakkatuotteiden verollisesta kulutuksesta perustuvat Tullin kuukausittaiseen tulli- ja valmisteverotilastoon. Verottomien savukkeiden kulutustiedot perustuvat TNS Gallupin haastattelututkimuksen ”Tupakkatuotteiden matkustajatuontiseuranta” yhteydessä kerättäviin tietoihin ulkomaanmatkoilta tuotujen savukkeiden määristä.

Tiedot väestön tupakoinnista perustuvat Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimuksiin ”Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys” (AVTK) ja ”Eläkeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen ja terveys” (EVTK).

Tiedot tupakansavulle altistumisesta työpaikalla sekä tupakointitilojen järjestämisestä työpaikalla perustuvat Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimukseen ”Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys” (AVTK).

Työssäkäynti. SVT. Tilastokeskus.

Työssäkäyntitilastoon kerätään hallinnollisista aineistoista tietoa väestön työssäkäynnistä. Luvuissa on yksi henkilö vain kerran päätoimen mukaan. Tämän julkaisun taulukoissa aluejako perustuu työpaikan sijaintikuntaan. Työssäkäyntitilastosta saadaan yhtenäisellä tavalla kerättyä tiedot sekä julkisten palveluntuottajien, järjestöjen että yritysten henkilöstöstä.

Väestöennuste. SVT. Tilastokeskus.

Väestöennuste kuvaa tulevaa väestönkehitystä. Tilastokeskuksen väestöennusteet ovat ns. demografisia trendilaskelmia, joissa lasketaan mikä olisi alueen tuleva väestö, jos viime vuosien väestönkehitys jatkuisi samanlaisena. www.stat.fi/meta/til/vaenn.html

Väestörakenne. SVT. Tilastokeskus.

Väestörakennetilasto kuvaa vuoden vaihteessa Suomessa vakinaisesti asuvia Suomen ja ulkomaiden kansalaisia. Henkilöistä tilastoidaan mm. asuinpaikka, sukupuoli, ikä, siviilisääty, kieli, kansalaisuus ja syntymävaltio, samoin tiedot puolisoista ja kaikista lapsista ja henkilön vanhemmista. Tiedot saadaan Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmästä vuodenvaihteen tilanteen mukaan. www.stat.fi/meta/til/vaerak.html

Källor

Aborter. FOS. THL.

Uppgifterna bygger på THL:s register för aborter, dit verksamhetsenheterna inom hälso- och sjukvården ska skicka uppgifter om utförda aborter. Data om aborter har samlats in från och med 1950.

Alkoholkonsumtion. FOS. THL.

Statistiken över alkoholkonsumtion redovisar både den registrerade och oregistrerade konsumtionen. Den registrerade alkoholkonsumtionen fås från Alkobotikernas försäljningsuppgifter och från grossisternas uppgifter om leveranser till restauranger med serveringstillstånd, till livsmedelsaffärer, kiosker och bensinstationer som säljer alkoholdrycker med högst 4,7 volymprocent samt till detaljhandelsbutiker för gårdsviner och sahti.

Den oregistrerade alkoholkonsumtionen inbegriper resandeförsel av alkohol, smugglad alkohol, laglig och olaglig hemtillverkning, T-sprit och andra surrogat samt alkohol som finländarna konsumerat utanför Finlands gränser. Den oregistrerade alkoholkonsumtionen beräknas på basis av uppgifter från myndighetskällor och intervjuundersökningar.

Assisterad befruktningsbehandlingar. FOS. THL.

För statistiken över assisterad befruktning samlas det in uppgifter om provrörsbefruktning (med början från 1992) och om konstgjord befruktning, dvs. insemination (med början från 2006). Statistiken innehåller uppgifter om antal åtgärder och om behandlingsresultaten (graviditeter, förlossningar och födda barn). Uppgifter fås från alla kliniker som utför assisterad befruktning. THL har sammanställt statistiken sedan 1994. Helsingfors universitets centralsjukhus samlade in uppgifterna åren 1992 och 1993.

Barnskydd. FOS. THL.

Uppgifterna bygger på uppgifter från THL:s barnskyddsregister om barn och ungdomar som placerats utom hemmet samt på en sammanfattande enkät, som THL:s genomför årligen i kommunerna, om barn och ungdomar som omfattas av stödåtgärder inom barnskyddets öppenvård. Barnskyddsregistret har funnits i sin nuvarande form sedan 1991 och statistiken över barnskyddets öppenvård sedan 1992.

Befolkningsprognos. FOS. Statistikcentralen.

Befolkningsprognosen beskriver den framtida befolkningsutvecklingen. Statistikcentralens befolkningsprognoser är s.k. demografiska trendkalkyler. Man räknar då ut vilken den framtida befolkningen i ett område skulle vara, om de senaste årens befolkningsutveckling fortsatte oförändrad. Vid beräkning av kommunvisa prognoser produceras också en kalkyl över självförsörjning, som beskriver hurdan befolkningsutvecklingen skulle vara utan flyttningsrörelse. (http://www.stat.fi/til/vaenn/index_sv.html)

Befolkningsstruktur. FOS. Statistikcentralen.

Statistiken över befolkningsstrukturen beskriver finska och utländska medborgare, som vid årsskiftet är fast bosatta i Finland. I statistiken ingår uppgifter om befolkningens bostadsort, kön, ålder, civilstånd, språk, nationalitet och födelseland liksom uppgifter om maka/ make och samtliga barn samt föräldrar. Uppgifterna fås ur Befolkningsregistercentralens befolkningsdatasystem enligt situationen vid årsskiftet. (http://www.stat.fi/meta/til/vaerak_sv.html)

Finlands Cancerregistret. Cancerföreningen i Finland r.f./ THL.

Cancerregistret upprätthålls tekniskt av Cancerföreningen i Finland r.f., men det är ett av THL:s register. Cancerfall anmäls av läkare, patologi-, cytologi- och hematologilaboratorier och Statistikcentralen (uppgifter från dödsattester). Registret upprättades 1952.

För- och grundskoleundervisning. FOS. Statistikcentralen.

Grundskolestatistiken omfattar skolspecifika uppgifter om antalet studerande i grundskolor, specialskolor på grundskolenivå samt skolor på grund- och gymnasienivå. Uppgifterna om innevarande höst beskriver situationen den 20 september och uppgifterna om studerande som fått avgångsbetyg föregående läsår. I samband med datainsamlingen samlas uppgifter in om specialundervisning och ämnesval i grundskolorna.

Det riksomfattande register över smittsamma sjukdomar. THL.

Uppgifterna baserar sig på registret över smittsamma sjukdomar som förs av Institutet för hälsa och välfärd (THL), till vilket kliniskt mikrobiologiska laboratorier och läkare sänder anmälningar (om smittsamma sjukdomar). De kliniskt mikrobiologiska laboratorierna gör anmälningarna om fynden på de cirka 70 namngivna sjukdomsframkallande mikroberna samt om alla fynd i blodet och ryggmärgsvätskan. Läkaren gör anmälan om allmänfarliga och anmälningspliktiga sjukdomsfall med undantag av vissa sjukdomar, där läkare är befriade från anmälningsskyldigheten. Verksamheten för registret över smittsamma sjukdomar baserar sig på lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986) och förordningen om smittsamma sjukdomar (935/2003). I registret över smittsamma sjukdomar finns uppgifter ända sedan 1995.

Enkäten Finländarnas välfärd och tjänster (HYPA). THL.

Enkäten Finländarnas välfärd och tjänster (HYPA) är en enkätundersökning som delvis genomförs i panelformat, där man kombinerar telefon- och besöksintervjuer, postenkäter och registermaterial. HYPA-enkäten genomförs cirka vart tredje år. Enkäten från år 2013 är den fjärde i ordningen. Tidigare HYPA-enkäter genomfördes åren 2004, 2006 och 2009.

Målet med undersökningen är att erbjuda tillförlitlig och täckande forskningsmaterial om finländarnas välfärd och användningen av välfärdstjänster. Med hjälp av enkäten samlar man information om finländarnas välfärd, närmaste relationer, hälsa, användning av social- och hälsovårdstjänster och erfarenheter som klienter samt åsikter med anknytning till socialskyddet.

HYPA-enkäten baserar sig på telefonintervjuer som kompletteras med registermaterial. Målgruppen för telefonintervjuerna är personer i åldern 18–79 år som är bosatta i Fastlandsfinland. Frågeblanketterna har översatts till svenska för svenskspråkiga respondenter. Telefonintervjuerna har gjorts av Statistikcentralens intervjuorganisation. I varje HYPA-enkät har man intervjuat cirka 4 500 personer per telefon. Åren 2004, 2009 och 2013 gjordes dessutom cirka 400 besöksintervjuer hos personer över 80 år. I samband med datainsamlingen år 2006 genomfördes en separat postenkät för barnfamiljer. Tabellernas data för 2004 baserar sig på uppgifter som insamlats genom en telefonintervju och en postenkät, för 2006 på uppgifter som insamlats genom en telefonintervju, för 2009 på uppgifter som insamlats genom en postenkät samt för 2013 på telefonintervjuer. Svarsprocenten för telefonintervjun år 2004 var 82,7 procent (n=4 350) och för postenkäten 56,2 procent (n=2 957). År 2006 var svarsprocenten för telefonintervjun 83,7 procent (n=4 530) och svarsprocenten för postenkäten år 2009 var 59 procent (n=1 824). Svarsprocenten för telefonintervjun år 2013 var 72,3 procent (n=5 842).

Beskrivningar av materialet i HYPA-enkäterna är tillgänglig via länken nedan (på finska): www.thl.fi/hypa

Enkäten Hälsa i skolan. THL.

Enkäten Hälsa i skolan genomförs under handledning av läraren i form av en klassenkät. I enkäten deltar eleverna i klasserna 8 och 9 i grundskolan och studerande i årskurserna 1 och 2 i gymnasiet. Vid yrkesläroanstalterna deltar i enkäten eleverna i årskurserna 1 och 2 inom den läroplansbaserade grundläggande yrkesutbildningen. Genom enkäten strävar man efter att nå alla de ungdomar som tillhör målgruppen.

Materialet för enkäten Hälsa i skolan samlades fram till 2011 in vid jämna år i Södra Finland, Östra Finland och Lappland och udda år i övriga Finland. När materialet från på varandra följande år samkörs fås data som gäller hela landet. År 2013 genomfördes enkäten samtidigt i hela landet. De som svarar är huvudsakligen 14–20 gamla. Materialet omfattade i grundskolan 80–84 % och i gymnasiet 69–76 % av populationen. Man kan inte tillförlitligt utreda omfattningen gällande yrkesläroanstalter. Procentandelar enligt skoltyp har standardiserats efter kön och årskursnivå/studieår, och pojkarnas och flickornas procentandelar enligt årskursnivå/studieår. Antalet deltagare i undersökningen enligt år: 2002–2003: N=153 530, 2004–2005: N=158 163, 2006–2007: N=161 889, 2008–2009: N=199 676, 2010–2011: N=192 414, 2013: N=182 864.

Eurostat, Socialt skydd -databas. (ESSPROS)

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

Hälso- och sjukvårdsutgifter samt deras finansiering. FOS. THL.

År 2008 övergick THL i statistikföringen av hälso- och sjukvårdsutgifter och deras finansiering till statistikföring enligt OECD:s system för hälsoräkenskaper (SHA, System of Health Accounts), i vilket uppgifterna samlas in efter funktion, producent och

finansiär. De uppgifter som ligger till grund för statistiken tas från nationella register, statistik, bokslut och andra motsvarande källor. Från och med statistikår 1995 följer uppgifterna systemet för hälsoräkenskaper.

Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL.

Institutioner för missbrukarvård samt serviceboende med heldygnsomsorg för äldre och för funktionshindrade samlas klientspecifika uppgifter in om alla vårdperioder som avslutats under året och om klienter som fått vård i slutet av året. I fråga om övrig boendeservice, med undantag av missbrukarvårdens, samlar man endast in uppgifter om klienter som fått vård i slutet av året. En datainsamling som motsvarar den nuvarande påbörjades i socialvården 1995.

Materialet innehåller uppgifter om serviceproducenter samt om klienter och den service de fått. Uppgifter som samlas in är bl.a. klientens identifikationsuppgifter, ålder, kön, hemkommun och vårdtid samt uppgifter om varifrån klienten kommit och vart klienten åkt efter utskrivningen. Uppgifterna lämnas in av serviceproducenten.

Klientinventering inom hemvården 30.11. FOS. THL.

Vartannat år samlar man in klientspecifika uppgifter om klienter som får regelbunden hemvård (med början från 2007 samlas uppgifter in varje år). Datainsamlingen sker inom ramen för socialvårdens vårdanmälningssystem. Uppgifter samlas in om sådana hemvårdsklienter som på inventeringsdagen har en gällande service- eller vårdplan, eller som regelbundet, minst en gång i veckan, får hemservice, hemsjukvård eller dag-sjukhustjänster. Materialet innehåller uppgifter om serviceproducenterna samt om klienterna och den service de fått. Uppgifterna lämnas in av serviceproducenten.

Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen.

Statistikcentralen samlar årligen in uppgifter av alla kommuner i Finland och av de samkommuner som producerar sociala tjänster om de tjänster som kommunerna finansierar, dvs. de tjänster som kommunerna själva producerat, eller köpt av andra kommuner, samkommuner, staten eller privata serviceproducenter. Uppgifterna om kommunerna och samkommunerna på Åland insamlas och behandlas av Ålands statistik- och utredningsbyrå. Statistiken föregicks fram till 1993 av social- och hälsovårdens verksamhetsberättelsesystem (KETI), som upprätthölls av social- och hälsovårdsministeriet.

Löner inom kommunsektorn. FOS. Statistikcentralen.

Statistiken över löner inom kommunsektorn beskriver inkomsterna för löntagarna i kommuner och samkommuner och antalet löntagare, bl.a. efter område, näringsgren, yrke, utbildning, kön och ålder. Uppgifterna bygger på Statistikcentralens enkäter om månads- och timanställda inom kommunsektorn. Kommunerna och samkommunerna rapporterar anställnings- och löneuppgifter årligen gällande anställningsförhållanden som var i kraft den 1 oktober.

Medfödda missbildningar. FOS. THL.

Uppgifterna tas från missbildningsregistret, som innehåller uppgifter om missbildningar som har konstaterats hos dödfödda eller levande födda barn samt hos foster vid abort pga. fosterskada. Data samlas in från sjukhusen, av hälso- och sjukvårdspersonalen, från de cytogenetiska laboratorierna, från THL:s födelse- och vårdanmälningssystem och statistik över öppenvård inom den specialiserade sjukvården, samt från Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) och från Statistikcentralens dödsorsaksstatistik. Missbildningsregistret har upprätthållits sedan 1963.

Narkotikaberoende klienter inom missbrukarvården. THL.

Informationssystemet för narkomanvården är en av THL samordnad insamling av uppgifter om klienter som sökt vård på grund av narkotikabruk eller missbruk av läkemedel. Sedan 1998 har anonyma vårddata om narkotikabrukare samlats in genom en datainsamling som är frivillig för behandlingsenheterna. Man samlar in uppgifter om sökt vård, sociodemografisk bakgrund, drogbruk samt riskbeteende. Dessutom ställs frågor om läkemedelsbehandling av opioidberoende personer.

OECD statistikdatabas

<http://stats.oecd.org> (27.10.2013)

Perinatalstatistik - föderskor, förlossningar och nyfödda. FOS. THL.

Uppgifterna tas från födelseregistret, som innehåller uppgifter om mödrar som fött barn i Finland och om de födda barnen. Uppgifterna fås från sjukhusen och kompletteras med uppgifter från Statistikcentralens dödsorsaksregister och Befolkningsregistercentralen. Data för registret har samlats in från och med 1987.

Primärvård. THL.

Statistiken om primärvården bygger på vårdanmälningar med personbeteckning som samlas in årligen från verksamhetsenheterna inom hälso- och sjukvården. Det riksomfattande vårdanmälningssystemet för social- och hälsovården utvidgades år 2011 till att omfatta öppenvården inom primärvården. Vårdanmälningarna från öppenvården inom primärvården innehåller uppgifter om servicehändelsens producenter, klienternas kontakter, bedömningen av vårdbehovet, tidsbeställningsuppgifterna och servicehändelsens innehåll, såsom orsakerna till besöket, åtgärderna och den fortsatta vården. Dessutom innehåller statistiken om primärvården uppgifter om slutenvården vid hälsovårdscentralerna. Vårdanmälningarna från slutenvården inom primärvården innehåller information om serviceproducenten, patientens hemkommun, uppgifter om intagningen för vård, uppgifter om vården inklusive åtgärder samt uppgifter som anknyter till avslutandet av vården.

Fram till 2010 samlade THL in uppgifterna om de öppenvårdstjänster som hälsovårdscentralerna producerar med datainsamlingen Notitia. Hälsovårdscentralerna lämnade in uppgifterna per medlemskommun. Läkarpbesök och besök hos annan per-

sonal begärdes indelade efter verksamhetstyp, utöver vilket man begärde uppgifter efter åldersgrupp om antalet läkarbesök och patienter som besökt läkare. Uppgifter om munhälsövärdssbesök insamlades indelade efter åldersgrupp om besök hos tandläkare, tandhygienist och tandskötare. Dessutom insamlades uppgifter efter åldersgrupp om patienterna inom munhälsövärderna. THL har sammanställt statistiken sedan 2002. Finlands Kommunförbund samlade in motsvarande uppgifter 1994–2001. Uppgifter om hälsovårdscentralernas öppenvård samlas inte in från landskapet Åland.

Prisindex för alkoholdrycker. FOS. THL.

Statistiken över prisindex för alkoholdrycker visar hur konsumtionspriserna på alkohol utvecklas och anger hur mycket priserna ändrats jämfört med jämförelsetidpunkten. Statistiken innehåller uppgifter om hur realpriset och det nominella priset på alkohol utvecklas inom detaljhandeln och inom försäljningen av alkoholdrycker för servering. Bakgrundsmaterialet för prisindexet för alkoholdrycker utgörs för detaljhandelns del av uppgifter från Alko Oy samt uppgifter som Statistikcentralen samlat in från livsmedelsbutiker. När det gäller försäljning av alkoholdrycker för servering fås prisuppgifterna från THL:s restaurangenkät.

Sjukhusens produktivitet. THL.

Statistiken beskriver volymförändringar i sjukhusens resultat och totala insatser och presenterar förändringar i den totala produktiviteten som beräknats utifrån dem. Som resultat används två indikatorer: episod och DRG-vårdperiod. I en jämförelse av sjukhusen innefattar uppgifterna de tjänster inom specialiserad somatisk sjukvård som produceras inom den offentliga sektorn. I områdesspecifika jämförelser innefattar uppgifterna även slutenvården och dagkirurgin som produceras inom den privata sektorn. Uppgifterna publiceras på områdes-, producent- och specialitetsnivå.

Skadekostnader för alkohol och andra droger. THL.

Statistiken innehåller uppgifter om de skadekostnader som användningen av alkohol och droger orsakar i Finland. Skadekostnaderna beräknas per huvud- och undergrupp.

Beräkningsramen för de alkohol- och narkotikarelaterade skadekostnaderna har förnyats under 2011 och 2012. Uppgifter om de alkohol- och narkotikarelaterade skadekostnaderna finns att få från statistikåret 2006. Skadekostnaderna för alkohol och andra droger beräknas årligen.

Jääskeläinen Marke. Päihdehaittakustannuslaskennan menetelmät. Esimerkkinä vuoden 2010 päihdehaittakustannuslaskenta. Institutet för hälsa och välfärd (THL). Klassifikation, terminologier och statistikanvisningar 5/2012 Helsingfors 2012.

Sociala utgifter. FOS. THL.

De uppgifter som kalkylerna av de sociala utgifterna baserar sig på har samlats in från statistik, verksamhetsberättelser, bokslut och andra motsvarande källor. Från och med statistikår 1995 har man använt EU:s system för statistik över socialskydd (ESSPROS,

the European System of Integrated Social Protection Statistics). ESSPROS-systemet omfattar alla de åtgärder som offentliga eller privata aktörer vidtar för att trygga en rimlig hälsa och utkomst. Före statistikår 1995 beräknades uppgifterna på basis av den nordiska klassifikationen.

Specialiserad sjukvård. FOS. THL.

Statistiken om den specialiserade sjukvården bygger på vårdanmälningar med personbeteckning som samlas in årligen från verksamhetsenheterna inom hälso- och sjukvården. De innehåller information om serviceproducenten, patientens hemkommun, uppgifter om intagningen för vård, uppgifter om vården inklusive åtgärder samt uppgifter som anknyter till avslutandet av vården. Inom specialiteten psykiatri lämnas utöver dessa uppgifter även tilläggsuppgifter om specialiteterna inom psykiatri. Dessa uppgifter gäller läkemedelsbehandling, tvångsåtgärder och patientens psykiska tillstånd. Tilläggsuppgifter insamlas även om krävande hjärtpatienter. Dessutom genomförs en inventering av alla patienter som finns på sjukhusets vårdavdelning på årets sista dag.

Varje år samlar Institutet för hälsa och välfärd in vårdanmälningar (HILMO) av hälso- och sjukvårdsproducenterna. De innehåller uppgifter om avslutade vårdperioder och öppenvårdsbesök. I statistiken om specialiserad sjukvård insamlas uppgifter från alla kommuner, samkommuner och statliga sjukhus samt de största privata sjukhusen. Dessutom genomförs en inventering av alla patienter som finns på sjukhuset på årets sista dag. En datainsamling om slutenvården som motsvarar den nuvarande påbörjades i hälso- och sjukvården 1994. Uppgifter om öppenvården inom specialiserad sjukvård har insamlats sedan 1998, men uppgifterna är jämförbara från och med år 2006. Redan dessförinnan, med början år 1967, insamlades för det s.k. utskrivningsregistret uppgifter om patienter som skrivits ut från sjukhusens och hälsovårdscentralens vårdavdelningar.

Statistik över företagshälsovård. FOS. FPA.

Företagshälsovårdstatistiken ger information om den företagshälsovård som genomförs i Finland och som ersätts av FPA. FPA:s företagshälsovårdsstatistik baserar sig på statistikregistret för företagshälsovård som ordnas av arbetsgivare. Registret grundar sig på information som lagrats i förmånsdatabasen i samband med handläggningen av företagshälsovården. Företagshälsovårdsstatistiken utges en gång per år med cirka två års eftersläpning.

Statistik över sjukvård ersättningar. FOS. FPA.

Sjukvårdskostnader som kan ersättas är kostnaderna för ersättningsgilla receptbelagda läkemedel, kostnaderna för sjuk- och hälsovårdstjänster inom öppenvården samt kostnaderna för resor som gjorts på grund av sjukdom. Hälso- och sjukvårdstjänster inom öppenvården är privatläkar-, privattandläkar- och munhygienisttjänster samt läkar- eller tandläkarordinerad undersökning och behandling på privata undersöknings- och vårdinrättningar. Statistiken över sjukvård ersättningar används för att följa upp läkemedelskostnadsutvecklingen samt för att beskriva i vilken omfattning

privata sjukvårdstjänster inom öppenvården anlitas. Utifrån handläggningssystemen för ersättningarna uppkommer en individbaserad förmånsdatabas, ur vilken statistikregistren skapas. Statistiken över sjukvårdsersättningar uppdateras månadsvis, kvartalsvis och kalenderårsvis med uppgifter om sjukvårdsersättningar som utbetalats under dessa perioder.

Steriliseringar. FOS. THL.

Uppgifterna bygger på THL:s register för steriliseringar, dit verksamhetsenheterna inom hälso- och sjukvården ska skicka uppgifter om utförda steriliseringar. Data om steriliseringar har samlats in från och med 1935.

Synskaderegister. Synskadades Centraförbund r.f./ THL.

Synskaderegistret upprätthålls tekniskt av Synskadades Centraförbund r.f., men det är ett av THL:s register. En anmälan till registret görs av den synskadades läkare eller annan vårdpersonal. Registret innehåller uppgifter från och med 1983 om synskadefall som uppfyller kriterierna i WHO:s definition.

Sysselsättningsstatistiken. FOS. Statistikcentralen.

Sysselsättningsstatistiken innehåller uppgifter om befolkningens sysselsättning. Uppgifterna tas ur administrativt material. I sifferuppgifterna ingår en person endast en gång enligt huvudsysslan. I denna årsboks tabeller baserar sig områdesindelningen på den kommun där arbetsplatsen finns. Ur sysselsättningsstatistiken får man uppgifter, som samlats in på ett enhetligt sätt, om offentliga serviceproducenters, organisationers och företags personal.

THL:s sjuklighetsindex. THL.

THL:s sjuklighetsindex produceras årligen genom att kombinera data som samlats in i flera register. Materialet som används i sjuklighetsindexet kommer från följande register: Vårdanmälningsregistret. THL; Registret över hjärt- och kärlsjukdomar. THL; Finland Cancerregister. THL; Dödsorsaksregistret. Statistikcentralen; Registret över läkemedlersättningar och specialersättningar för läkemedel. FPA; Pensionsregistret. Pensionsskyddscentralen. www.terveytemme.fi/sairastavuusindeksi/atlas/notes/notes.htm.

Tillgången till vård inom den specialiserade sjukvården THL.

Statistiken innehåller specialitetsspecifika uppgifter om väntetiderna till icke-brådskande vård, väntetiderna till det första besöket och behandlingstiderna för remisser i sjukvårdsdistrikten och enheterna för specialiserad sjukvård inom primärvården. I statistikrapporten finns också uppgifter om de vanligaste operationskögruppernas kötider.

Uppgifterna samlas in tre gånger om året och de publiceras som elektroniska databasrapporter. Uppgifterna har samlats in från sjukvårdsdistrikten sedan slutet av december 2007 och från enheterna för specialiserad sjukvård inom primärvården sedan slutet av december 2008.

Tobaksstatistik. FOS. THL.

Tobaksstatistiken innehåller uppgifter om den skattebelagda och skattefria konsumtionen av tobak, befolkningens tobaksrökning och exponering för tobaksrök samt om prisutvecklingen för tobak.

Uppgifterna om tobaksprodukter som levererats för skattebelagd konsumtion bygger på Tullens månatliga tull- och accisstatistik. Uppgifterna om konsumtionen av skattefria cigaretter bygger på TNS Gallups enkätundersökning ”Resenärförseln av alkoholdrycker och tobaksprodukter 2012” och uppgifterna om antalet cigaretter införda efter utlandsresor.

Uppgifterna om finländarnas rökvanor baserar sig på THL:s undersökningar ”Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK)” och ”Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (EVTk)”.

Uppgifterna om exponering för tobaksrök på arbetsplatsen och ordnandet av rökrum på arbetsplatsen bygger på THL:s undersökning ”Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK)”.

Underhåll och vårdnad av barn. FOS. THL.

Statistiken baserar sig på de uppgifter som kommunerna skickat till THL om vårdnad av barn, umgängesrätt, boende, underhållsavtal och utredning och fastställande av faderskap. Uppgifter har samlats in sedan 1985. För år 1970–2008 innehåller statistiken också uppgifter om underhållsstöd

Underhållsstöd. FPA.

Från och med den 1 april 2009 förflyttades verkställigheten av underhållsstödet från kommunerna till Folkpensionsanstalten (FPA). Folkpensionsanstalten (FPA) har sedan dess tillhandahållit statistik över underhållsstödet och indrivningen av underhållsbidrag. Underhållsstödet statistikförs enligt enheterna förmånstagare, barn och utbetalda förmåner. Klassificeringsgrunder är fullt eller nedsatt underhållsstöd, stöd som ska ersättas eller stöd som inte ska ersättas samt allmänna regionklassificeringar och allmänna demografiska klassificeringar. Statistiken över underhållsstödet baserar sig på det totala materialet om underhållsstöd som FPA betalat ut.

Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL.

För undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK) har från befolkningsregistret årligen plockats ett slumpmässigt sampel på 5 000 finska medborgare i åldern 15–64 år. Postenkätens genomsnittliga svarsprocent har varit 61 % under åren 2002–2013, och den har varierat mellan 51–67 %. Antalet personer som svarat på undersökningen under undersökningsåren: 2002–2003: N=6 594, 2004–2005: N=6 656, 2006–2007: N=6 500, 2008–2009: N=6 159, 2010–2011: N=5 613, 2012–2013: N=5146.

Helldán A, Helakorpi S, Virtanen S, Uutela A. Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa, våren 2013. Institutet för hälsa och välfärd (THL), Rapport 21/2013. www.thl.fi/avtk

Undersökningen Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (EVTk). THL.

För undersökningen Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa har från befolkningsregistret med två års mellanrum plockats ett urval enligt kön och ålder indelade enligt 5-års åldersgrupper bland 2 400 finska medborgare i åldern 65–84 år. Resultaten som gäller 65–84-åringar, har viktats enligt 5-års åldersgrupper för att motsvara befolkningens åldersfördelning år 2013. Postenkätens genomsnittliga svarsprocent har varit 76 procent under åren 2001–2013, och den har varierat mellan 72–82 procent. Antalet personer som svarat på undersökningen under undersökningsåren: 2001: N=1 949, 2003: N=1 863, 2005: N=1 863, 2007: N=1 847, 2009: N=1 741, 2011: N=1 723, 2013: N=1 760

Helldán A, Helakorpi S. Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa våren 2013 och deras förändringar åren 1993–2013. Institutet för hälsa och välfärd (THL), Rapport 15/2014. www.thl.fi/evtk

Utkomststöd. FOS. THL.

Uppgifterna i årsstatistiken över utkomststöd bygger på THL:s register för utkomststöd, som innehåller uppgifter inlämnade av kommunerna om hushåll som fått utkomststöd, stödets varaktighet och belopp samt hushållens storlek och struktur. Det samlas också in tvärsnittsdata om vilka inkomstkällor klienterna i november har och vilken som är deras huvudsakliga arbetsverksamhet. Registret har upprätthållits sedan 1985. För åren 1969–1983 finns motsvarande uppgifter i socialhjälpstatistiken.

Yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. FOS. THL.

Statistiken innehåller uppgifter om legitimerade yrkesutbildade personer och yrkesutbildade personer med skyddad yrkesbeteckning. I lagen (559/1994) och förordningen (564/1994) om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården anges de yrkesgrupper som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) legitimerar eller registrerar som yrkesperson med skyddad yrkesbeteckning. Den årliga statistiken bygger på innehållet i Valviras register den 31 december. När det gäller rätt till yrkesutövning, anges i registret bland annat yrke/yrkesgrupp, yrkesutbildning och specialexamen samt kön, ålder och boendekommun eller boendeland.

Vaccinationsregistret och databasen för vaccinationstäckningen för säsongsinfluensa. THL.

Fram till säsongen 2009–2010 lämnade kommunen eller samkommunen årligen in uppgifter till Institutet för hälsa och välfärd om antalet personer som vaccinerats i regionen enligt rekommendationen om säsongsinfluensavaccinering. Databasen innehåller uppgifter om hur många personer som har fyllt 65 år och småbarn på 6–35 månader som har vaccinerats mot säsongsinfluensa enligt rekommendationen. Från och med säsongen 2010–2011 har systemet för insamling av uppgifter ändrats. Från och med säsongen 2010–2011 får THL vaccinationsuppgifterna direkt ur patientdatasystemen. På grund av det ändrade förfarandet är uppgifter om täckningen 2010–2011 och 2011–2012 ännu inte tillgängliga. Uppgifter om täckningen 2012–2013 och

2013–2014 presenteras för de sjukvårdsdistrikt där man har samlat in tillräckligt med data. En person betraktas som vaccinerad om han eller hon enligt de insamlade uppgifterna under en säsong har fått minst en dos influensavaccin.

Ytterligare information: <http://www.thl.fi/fi/web/rokottaminen/kansallinen-rokotus-ohjelma/rokotusrekisteri>

Sources

Access to services in specialised health care. THL.

The statistics contain data by specialty on waiting times for admission to elective treatment, waiting times for assessment of the need for treatment as well as on referral processing times in hospital districts and specialised health care units in primary health care. The statistical report has also data on waiting times for the most common groups of surgical procedures. Data are collected three times a year and published in electronic database reports. Data have been collected from hospital districts since December 2007 and from specialised health care units in primary health care since December 2008.

Alcoholic beverage consumption. OSF. THL.

The statistics cover both recorded and unrecorded consumption of alcoholic beverages. Recorded consumption of alcoholic beverages includes the sale of alcoholic beverages from Alko stores and deliveries of alcoholic beverages by wholesalers to licensed restaurants and to grocery shops, kiosks and petrol stations selling alcoholic beverages with an alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume and to stores for retail selling of fruit wine and sahti.

Unrecorded consumption includes passenger imports, smuggling, legal and illegal home preparation, surrogates and alcohol consumed by Finns outside Finland. Unrecorded consumption is calculated based on data obtained from official data sources and interview studies.

Alcoholic beverage price indexes. OSF. THL.

The statistics on alcoholic beverage price indexes describe trends in the consumer prices of alcoholic beverages, measuring price changes from a reference date. They provide information on the development of the real and nominal prices of alcoholic beverages in licensed serving and retail sales. With regard to retail sales, price indices for alcoholic beverages are based on data received from Alko Inc. and data collected by Statistics Finland from grocery stores. Price data on licensed serving sales are derived from the THL's restaurant survey.

Assisted fertility treatments. OSF. THL.

The statistics on assisted fertility treatments contain information on in vitro fertilisations (IVF) from 1992 onwards and on inseminations from 2006 onwards. The data include the number of treatments performed and treatment outcomes (pregnancies, deliveries and births). The data are obtained from all clinics giving assisted fertility treatments. THL has gathered data for the statistics since 1994. In 1992 and 1993 the data were collected by the Helsinki University Central Hospital.

Child maintenance and custody. OSF. THL.

The statistics are based on summary data that THL receives from municipalities on child custody, right of access, residence, maintenance agreements and investigation and establishment of paternity. The data have been collected since 1985. The statistics for 1970–2008 also include data on child maintenance allowance.

Child welfare. OSF. THL.

The data are based on data in the THL's Child welfare register concerning children and young persons placed outside the home and on summary data that THL receives annually from municipalities on children and young persons receiving support in community care as part of a child welfare intervention. In its current form, the Child welfare register has existed since 1991. Statistics on community care interventions have been compiled since 1992.

Congenital malformations. OSF. THL.

The data are based on the THL's Register of congenital malformations, which contains data on congenital anomalies detected in stillbirths or live births as well as in foetuses in selective terminations of pregnancy. The register receives data from hospitals, health-care professionals and cytogenetic laboratories, and data are also derived from the Medical birth register, the Care registers for social welfare and health care, and the statistics on Outpatient specialised health care, all maintained by THL. In addition, data are obtained from the National Supervisory Authority for Welfare and Health (Valvira), and the Cause of death statistics, maintained by Statistics Finland. The register has been kept since 1963.

Cost of alcohol and drug harms. THL.

The statistics contain data on the expenditure arising from alcohol- and drug-related harm in Finland. Costs are calculated by main category and sub-category.

The calculation framework for costs of alcohol and drug abuse has been updated in 2011 and 2012. The statistics on costs of alcohol and drug harm are available from 2006 onwards. Costs of alcohol and drug harm are calculated annually.

Jääskeläinen Marke. Päihdehaittakustannuslaskennan menetelmät. Esimerkkinä vuoden 2010 päihdehaittakustannuslaskenta. National Institute for Health and Welfare (THL). Classifications, Terminology and Statistics Guidelines 5/2012. Helsinki 2012.

Count of home-care clients on 30th November OSF. THL.

Client-specific data have been gathered on clients in home care every other year as part of notifications to the Care registers for social welfare and health care (from 2007 onwards, data are gathered every year). Included are home-care clients who have a valid service and care plan on the day of count or who otherwise receive home-help services, home nursing or day-hospital services regularly at least once a week. The data concern service providers and clients and services received by them. The data are reported by service providers.

Drug clients in services for substance abusers. THL.

Co-ordinated by THL, the Drug treatment information system aims to gather information on clients who have sought treatment for drug use or for the use of medicines for intoxication purposes. Data on treatment given to drug abusers have been gathered since 1998 by an anonymous data collection procedure that treatment units take part in on a voluntary basis. Information is gathered on the pattern of care seeking, and clients' socio-demographical background, substance use and risk behaviour. In addition, information is asked about the pharmacotherapy of opiate addicts.

Employment statistics. OFS. Statistics Finland.

Employment statistics contain information on the population's economic activity based on administrative data sources. Each person is included in the statistics only once based on his/her main activity. In this yearbook's tables, the regional classification is based on the domiciles of workplaces. The statistics provide uniform data on personnel in both public service providers and non-profit organisations and business enterprises.

Eurostat, Database on social protection. (ESSPROS).

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland.

Statistics Finland collects annually data from all the municipalities and joint municipal boards providing social services in Finland about the volume of social services produced by them or purchased from other municipalities, joint municipal boards, the state, or private service providers. The data from the municipalities and joint municipal boards of the Åland Islands are collected and processed by Statistics and Research Åland. A predecessor to these statistics was a report system for social welfare and health care (KETI), maintained by the Ministry of Social Affairs and Health until 1993.

Finnish Cancer Registry; Cancer Society of Finland. THL.

The Cancer register is a THL's register maintained technically by the Cancer Society of Finland. Notifications of detected cases of cancer are sent to the register by physicians, pathological, cytological and haematological laboratories and Statistics Finland (death certificate data). The register was established in 1952.

Finnish register of visual impairment. Finnish Federation of the Visually impaired/THL.

The Register of visual impairment is a THL's register maintained technically by the Finnish Federation of the Visually Impaired. Notifications to the register are sent by the treating physician or another member of the care personnel. The register contains data on cases of visual impairment as defined by the WHO from 1983 onwards.

Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey. THL.

For the study on Health behaviour and health among the Finnish adult population, a random sample of 5000 Finnish citizens aged 15–64 is drawn from the Population register each year. The average response rate for the postal questionnaire was 61% in 2002–2013, with a variation between 51–67%. Number of respondents in the survey each year: 2002–2003: N=6594, 2004–2005: N=6656, 2006–2007: N=6500, 2008–2009: N=6159, 2010–2011: N=5613, 2012–2013: N=5146.

Helldán A, Helakorpi S, Virtanen S, Uutela A. Health behaviour and health among the Finnish adult population, spring 2013. National Institute of Health and Welfare (THL) Report 21/2013. www.thl.fi/avtk

Health Behaviour and Health among the Finnish Elderly -survey. THL.

For the study on Health Behaviour and Health among the Finnish Retirement-Age Population, a sample of 2400 Finnish citizens aged 65–84 is drawn from the Population Register every two years. The sample is stratified for gender and for age according to 5-year age groups. The results for people aged 65–84 have been weighted for each 5-year age group so as to correspond to the age distribution in 2013. The average response rate for the postal questionnaire was 76 % in 2001–2013, with a variation between 72–82%. Number of respondents in the survey each year: 2001: N=1949, 2003: N=1863, 2005: N=1863, 2007: N=1847, 2009: N=1741, 2011: N=1723, 2013: N=1760.

Helldán A, Helakorpi S. Eläkeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen ja terveys keväällä 2013 ja niiden muutokset 1993–2013 [Health behaviour and health among the Finnish retirement age-population in 2013 and trends in 1993–2013]. National Institute for Health and Welfare (THL), Reports 15/2014. www.thl.fi/fi/evtk

Health care professionals. OSF. THL.

The statistics contain data on licensed health professionals and health professionals with a protected occupational title. The Act (559/1994) and Decree (564/1994) on Health care professionals specifies occupational groups to be licensed as health professionals or registered as health professionals with a protected occupational title by the National Supervisory Authority for Welfare and Health (Valvira). The annual statistics are based on data in the Valvira register at the end of the year. The register provides data on for example the occupation/occupational group for which the right to practice a profession has been granted, vocational training and specialist vocational qualifications, sex, age, and municipality/country of residence.

Health expenditure and financing. OSF. THL.

In 2008, THL brought into use a new national system of accounting health expenditure and financing that is based on the OECD System of Health Accounts (SHA). The SHA system gathers data by function, provider and source of finance. The statistics are

based on data derived from national registers, statistics, financial statements and other similar sources. The data have been produced in accordance with the SHA from the statistical year 1995 onwards.

Hospital productivity. THL.

The statistics describe changes in the volume of hospital outputs and total inputs as well as changes in the total productivity of hospitals calculated on the basis of the output and input data. Two kinds of indicators are used for the outputs: episode and DRG period of care. In hospital benchmarking, the data include somatic specialised health services provided by the public sector. The regional comparison also includes data on inpatient services and day surgery provided by the private sector. Data are published at the level of regions, providers and specialities.

Induced abortions. OSF. THL.

The data are based on THL's Register of Induced Abortions, which receives the data from the health care units performing induced abortions. Data on induced abortions have been collected since 1950.

Institutional care and housing services in social care. OSF. THL.

The statistics are based on the Care register for social welfare. Patient-specific data on all periods of care completed during the year and client census data on all clients receiving care at the year-end are gathered from residential homes for older people, institutions for people with intellectual disabilities, institutions for substance abusers, and 24-hour housing services for older people and people with disabilities. For housing services other than those targeted at substance abusers, data are only gathered on clients receiving care at the year-end. In its current form, the collection of social care data started in 1995.

The data concern service providers and clients and services received by them. Data are gathered on a number of variables, including client identification data, age, sex, municipality of residence, length of stay in care, as well as information on where clients come from and where they go after discharge. The data are reported by service providers.

Local government sector wages and salaries. OFS. Statistics Finland.

The statistics describe the numbers and earnings of personnel employed by municipalities and joint municipal boards by a number of variables, including area, activity, occupation, education, sex and age. The data derive from an inquiry of Statistics Finland concerning monthly and hourly paid local government employees to which municipalities and joint municipal boards report data annually on their employment contracts and wage and salary amounts valid on 1 October.

Maintenance allowance. The Social Insurance Institution (KELA).

Practical arrangements surrounding maintenance allowance, formerly handled by the municipalities, were transferred to KELA as of 1 April 2009. The Social Insurance Institution (KELA) has been compiling statistics on child maintenance allowance and the recovery of child maintenance payments as of that date. Statistics on maintenance allowance are kept according to recipients, children and maintenance allowance paid. The categories are full or reduced maintenance allowance, whether maintenance allowance is subject to reimbursement or not, and general regional and demographic categories. The statistics on maintenance allowance are drawn from the full data on maintenance allowance paid from KELA.

National infectious diseases register. THL.

Data are drawn from THL's Infectious diseases register. Clinical microbiology laboratories and physicians send notification of infectious diseases to the register. Clinical microbiology laboratories report findings of about 70 specific pathogens, and all findings in blood or spinal fluid. Physicians report cases of diseases classified as generally hazardous or notifiable, with the exception of certain diseases, which physicians have been relieved of the duty of notification. The Infectious Diseases register operates under the Communicable Diseases Act (583/1986) and the Communicable Diseases Decree 935/2003. The register contains data from 1995 onwards.

OECD StatExtracts.

<http://stats.oecd.org> (27.10.2013)

Perinatal statistic - Parturients, deliveries and births. OSF. THL.

The data are based on the THL's Medical birth register, which contains data on mothers given birth and children born in Finland. The data are gathered from hospitals and complemented by data obtained from the Cause of death statistics of Statistics Finland and by data from the Population Register Centre. The register contains data from 1987 onwards.

Population projection. OSF. Statistics Finland.

Population projections describe future population developments. Statistics Finland's population projections are so-called demographic trend calculations, which calculate the future population for a given area assuming that the development that has taken place in its population in recent years continues unchanged.

http://www.stat.fi/meta/til/vaenn_en.html

Population structure. OSF. Statistics Finland.

These statistics on the structure of the population describe Finnish and foreign citizens permanently resident in Finland at the turn of the year. The statistics contain data on the population's place of residence, age, native language, nationality and country of birth, as well as on the spouse, all children and parents of an individual person.

The statistics also contain data on the day a person was married or divorced. The data are obtained from the Population Register Centre's population information system. http://tilastokeskus.fi/til/vaerak/index_en.html

Pre-primary and comprehensive school education. OSF. Statistics Finland.

The statistics on comprehensive schools contain data by individual school on numbers of pupils in comprehensive schools, special schools at the basic level of education, and in schools at the basic and upper secondary general levels of education. The data on the current autumn describe the situation on 20 September and those on completions of education the previous school year. In connection with the data collection, information is also gathered about special education and subject choices of comprehensive school pupils.

Primary health care. THL.

The statistics on primary health care are based on care notifications submitted by health care units. In 2011, the national Care Registers for Social Welfare and Health Care were extended to cover also outpatient visits in primary health care. Care notifications concerning outpatient visits in primary health care contain data on service providers, clients' contacts with service providers, assessments of the need for treatment, appointments as well as content of the service event, such as procedures, further treatment, and reasons for visits. In addition, the statistics on primary health care contain data on inpatient care in health centres. Care notifications concerning inpatient care in primary health care contain data on service provider and patient's municipality of residence as well as on admission, treatment, procedures and discharge.

Until 2010, THL collected annual data on outpatient care in health centres by using the Notitia data collection. The data reported by health centres was broken down by participating municipality. Physician visits and other practitioner visits were broken down by activity, and physician visits and patients seen by physicians by age group. As for oral health care visits, data were gathered on dentist visits and dental hygienist/assistant visits by age group, and on oral health care patients by age group. THL has collected the data since 2002. Between 1994 and 2001, similar data were collected by the Association of Finnish Local and Regional Authorities. Data on health-centre outpatient care is not collected from Åland.

School Health Promotion Study. THL.

The School Health Promotion Study is carried out in the form of surveys during class at school guided by the teacher. Responses are collected from pupils in year 8 and 9 of comprehensive school and year 1 and 2 of upper secondary school. Further, students in year 1 and 2 of basic vocational education are also included in the survey. The aim is to reach the entire target group of the survey.

Until 2011, data for the School Health Promotion Study was collected from school pupils and students in Southern Finland, Eastern Finland and Lapland in even-numbered years and elsewhere in Finland in odd-numbered years. Data on the whole

country are available by combining material from consecutive years. In 2013 the survey was carried out throughout the country at the same time. Respondents are mainly between 14 and 20 years of age. The material covers 80–84 % of the statistical population in comprehensive schools and 69–76 % in upper secondary schools. Coverage cannot be reliably established for vocational schools. The percentages of each school type have been adjusted for gender and year, while the percentage of girls/boys have been adjusted for year. Number of respondents in the survey each year: 2002–2003: N=153 530, 2004–2005: N=158 163, 2006–2007: N=161 889, 2008–2009: N=199 676, 2010–2011: N=192 414, 2013: N=182 864.

Social assistance. OSF. THL.

The annual Social assistance statistics are based on the THL's Social assistance register, in which data are gathered from municipalities on recipient households and their size and structure and the duration and level of assistance. In addition, cross-sectional data are gathered on clients' income sources and primary economic activity in November. The register has been kept since 1985. Corresponding data for 1969–1983 are available in the statistics on the earlier type of public assistance.

Social protection expenditure. OSF. THL.

The social protection expenditure account is based on data derived from a number of statistics, annual reports, financial statements and other similar sources. Since the statistical year 1995, the European System of Integrated Social Protection Statistics (ESSPROS) has been used. The ESSPROS system encompasses all interventions from public or private bodies that are intended to relieve households and individuals of the burden of a defined set of risks or needs. The data for years before 1995 were calculated in accordance with the Nordic classification.

Specialised health care. OSF. THL.

The statistics on specialised health care are based on care notifications submitted by health care units. The care notifications contain data on service provider and patient's municipality of residence as well as on admission, treatment, procedures and discharge. For psychiatric patients, the data also include additional data on psychiatric specialities, including data on drug therapies, coercive measures and psychiatric evaluations. Additional data are also collected for cardiac patients. Also, a census is taken of patients in hospital inpatient care on the last day of the year.

The National Institute for Health and Welfare collects care notifications (HILMO data) from health care service providers concerning concluded treatment periods and outpatient visits. The statistics on specialised health care include data on all municipalities, joint municipal authorities, state hospitals and largest private hospitals. Also, a census is taken of patients in inpatient care on the last day of the year. In its current form, the data collection on inpatient health care started in 1994. Data on specialized outpatient care have been collected since 1998, but the figures are comparable only from 2006 onwards. Even before that, since 1967, data on patients discharged from hospital and health-centre wards were collected for a hospital discharge register.

Statistics on occupational health care. OSF. Kela.

The occupational health care statistics contain data on Finnish occupational health services for which Kela provides reimbursement. Statistics are compiled from individual-level statistical registers, which are based on benefit databases created in the course of providing compensations for occupational health costs. Occupational health care statistics are published annually about two years after the statistical reference year.

Statistics on reimbursements for medical expenses. OSF. Kela.

The expenses incurred from compensable prescription drugs, outpatient medical services and medically necessary transportation can be reimbursed. Outpatient medical services include private doctors' and dentists' services, dental hygienists' services, treatment prescribed by a doctor or dentist, and examination or treatment in a private institution. The statistics are used in monitoring trends in prescription drug expenditures and in describing the use of outpatient medical services. The processing system for the reimbursements produces an individual-level benefit database, which forms the basis for the statistical registers. Updated monthly, quarterly and once per calendar year with data on reimbursements paid out during the period in question.

Sterilisations. OSF. THL.

The data are based on THL's Register on sterilisations, which receives the data from the health care units performing sterilisations. Data on sterilisations have been collected since 1935.

The vaccination register and the database on seasonal influenza vaccination coverage. THL.

Up until the 2009–2010 season, municipalities and joint municipal boards recorded the annual number of people vaccinated according to the recommendation on influenza vaccinations and reported these numbers to the National Institute for Health and Welfare (THL) for inclusion in the database on seasonal influenza vaccination coverage. The database contains the data on the number of people who have been vaccinated against seasonal influenza according to the recommendation. The data covers three groups of people: over-65s, 3–64-year-olds and children aged 6–35 months. As of the 2010–2011 season, the system for collecting information has changed. From the 2010–2011 season onward, THL will receive data on vaccinations directly from health-centre patient record systems as part of the AvoHILMO data collection. Due to the changes in the way data are collected, coverage data for the 2010–2011 and 2011–2012 seasons are not available at present. Coverage data for the 2012–2013 and 2013–2014 seasons are presented from those hospital districts that have reported a sufficient amount of data to the register. A person is counted as vaccinated if the data available indicate that he or she has been administered at least one dose of influenza vaccine during the season.

More information in Finnish: <http://www.thl.fi/fi/web/rokottaminen/kansallinen-rokotusohjelma/rokotusrekisteri>

THL's morbidity index. THL.

THL's morbidity index is produced annually by collating data collected by several register controllers. The data used in the morbidity index are retrieved from the following registers: Care Register for Health Care, THL; Register of Cardiovascular Diseases, THL; Finnish Cancer Registry, THL; Causes of Death Register, Statistics Finland; Reimbursement Entitlements in Respect of Medicines, Social Insurance Institution of Finland; Pension Register, Finnish Centre for Pensions. www.terveytemme.fi/sairastavuusindeksi/atlas/notes/notes.htm

Tobacco statistics. OSF. THL.

The Tobacco statistics include data for example on the taxable and untaxable consumption of tobacco, the population's smoking habits and exposure to tobacco smoke, as well as tobacco price trends. The data on tobacco products delivered for taxable consumption are based on the customs and excise duty statistics produced by the Finnish Customs every month.

The data on taxable consumption of tobacco products are based on the customs and excise duty statistics produced by the Finnish Customs every month. Data on consumption of tax-free cigarettes are based on data on the number of cigarettes brought into Finland from trips abroad collected in an interview survey "Private import of tobacco products" carried out by TNS Gallup.

Data on population's smoking habits are based on the surveys "Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population" (AVTK) and "Health Behaviour and Health among the Finnish Retirement-Age Population" (EVTK) carried out by the National Institute for Health and Welfare.

The data on persons having been exposed to tobacco smoke at workplace and on arrangements made for smoking at workplace are based on the survey "Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population" (AVTK) carried out by the National Institute for Health and Welfare.

Welfare and Services in Finland survey. THL.

The survey on Welfare and Services in Finland comprises data from interviews (telephone and first-hand), postal questionnaires and register data. The survey also uses a panel format. The survey is carried out once every three years or so. The 2013 survey was the fourth of its kind. The previous surveys were conducted in 2004, 2006 and 2009.

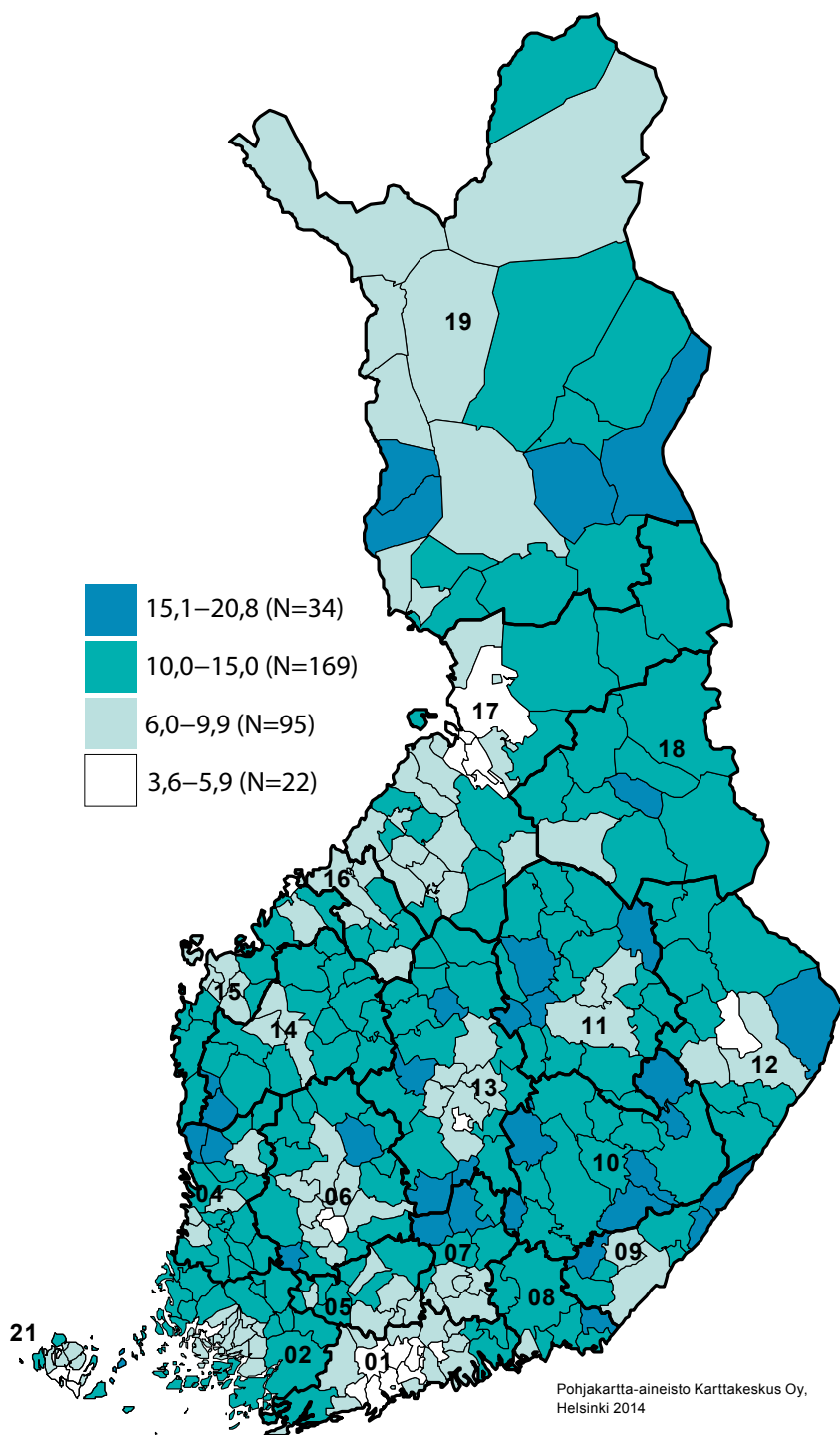
The aim of the survey is to provide reliable and comprehensive information on Finnish people's welfare and their welfare service use. The survey gathers information on matters such as Finn's welfare, social relationships, health, use of health and social services and client experiences and opinion on social security.

The backbone of the survey is made up of telephone interviews, which are supplemented with register data. The target group for the telephone interviews is residents of mainland Finland who are aged 18–79 years. The questionnaires have been translated into Swedish for Swedish-speaking respondents. The telephone interviews are carried out by interviewers from Statistics Finland. Some 4500 people have been interviewed

for each survey. In 2004, 2009 and 2013, a further 400 interviews were conducted in person with respondents over the age of 80. In connection with data collection for the 2006 survey, a separate postal questionnaire was sent to families with children. The data for 2004 in the yearbook derive from information collected through telephone interviews and a postal questionnaire, the data for 2006 from information collected through telephone interviews, the data for 2009 on information collected through a postal questionnaire, and the data for 2013 on information collected through telephone interviews. The response rate for the telephone interviews was 82.7 per cent in 2004 (n=4350) and 56.2 per cent for the postal questionnaire (n=2957); in 2006, the response rate for the telephone interviews was 83.7 per cent (n=4530), and in 2009, the response rate for the postal questionnaire was 59 per cent (n=1824). In 2013 the response rate for the telephone interviews was 72.3 per cent (n=5842).

Descriptions of survey data are available on the survey website: www.thl.fi/hypa

Kartta. 75-vuotta täyttäneet, % väestöstä kunnittain 2013
 Karta. 75 år och över, % av befolkningen kommunvis 2013
 Map. 75 years and over, % of population by municipality 2013

Alueluokitukset 2013 ja 2014
Områdesindelning 2013 och 2014
Regional classifications 2013 and 2014

Maakunnat Landskapen <i>Regions</i>		Kuntia Kommuner <i>Municipalities</i>	
		2013	2014
01	Uusimaa • Nyland	26	26
02	Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	28	28
04	Satakunta	20	20
05	Kanta-Häme • Egentliga Tavastland	11	11
06	Pirkanmaa • Birkaland	22	22
07	Päijät-Häme • Päijänne-Tavastland	11	11
08	Kymenlaakso • Kymmenedalen	7	7
09	Etelä-Karjala • Södra Karelen • <i>South Karelia</i>	9	9
10	Etelä-Savo • Södra Savolax	14	14
11	Pohjois- Savo • Norra Savolax	20	20
12	Pohjois-Karjala • Norra Karelen • <i>North Karelia</i>	13	13
13	Keski-Suomi • Mellersta Finland • <i>Central Finland</i>	23	23
14	Etelä-Pohjanmaa • Södra Österbotten • <i>South Ostrobothnia</i>	18	18
15	Pohjanmaa • Österbotten • <i>Ostrobothnia</i>	15	15
16	Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • <i>Central Ostrobothnia</i>	8	8
17	Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • <i>North Ostrobothnia</i>	29	29
18	Kainuu • Kajanaland	9	9
19	Lappi • Lappland • <i>Lapland</i>	21	21
21	Ahvenanmaa • Åland • <i>Åland Islands</i>	16	16
Yhteensä • Totalt • Total		320	320

Aluehallintovirastot (AVI) Regionförvaltningsverken (RFV) <i>Regional State Administrative Agencies (AVI)</i>		Kuntia Kommuner <i>Municipalities</i>		Maakunnat Landskapen <i>Regions</i>
		2013	2014	
1	Etelä-Suomen AVI • Södra Finlands RFV • <i>Southern Finland AVI</i>	64	64	01, 05, 07, 08, 09
2	Lounais-Suomen AVI • Sydvästra Finlands RFV • <i>Southwestern Finland AVI</i>	48	48	02, 04
3	Itä-Suomen AVI • Östra Finlands RFV • <i>Eastern Finland AVI</i>	47	47	10, 11, 12
4	Länsi- ja Sisä-Suomen AVI • Västra och Inre Finlands RFV • <i>Western and Inland Finland AVI</i>	86	86	06, 13, 14, 15, 16
5	Pohjois-Suomen AVI • Norra Finlands RFV • <i>Northern Finland AVI</i>	38	38	17, 18
6	Lapin AVI • Lapplands RFV • <i>Lapland AVI</i>	21	21	19
7	Ahvenanmaan valtionvirasto ¹⁾ • Statens ämbetsverk på Åland ¹⁾ • <i>State Department of Åland¹⁾</i>	16	16	21

1) Ahvenanmaan aluehallintoviraston tehtäviä hoitaa Ahvenanmaan valtionvirasto. • På Åland sköts regionförvaltningsverkets uppgifter av statens ämbetsverk på Åland. • *The State Department of Åland functions as the regional state administrative agency in Åland.*

jatk. • forts. • cont.

jatk. • forts. • cont.

Sairaanhoitopiirit Sjukvårdsdistrikten <i>Hospital districts</i>	Kuntia Kommuner <i>Municipalities</i>	
	2013	2014
25 Helsinki ja Uusimaa • Helsingfors och Nyland • <i>Helsinki and Uusimaa</i>	24	24
03 Varsinais-Suomi • Egentliga Finland	29	29
04 Satakunta	20	20
05 Kanta-Häme • Centrala Tavastland	11	11
06 Pirkanmaa • Birkaland	23	23
07 Päijät-Häme	14	14
08 Kymenlaakso • Kymmenedalen	6	6
09 Etelä-Karjala • Södra Karelen • <i>South Karelia</i>	9	9
10 Etelä-Savo • Södra Savolax	9	9
11 Itä-Savo • Östra Savolax	4	4
12 Pohjois-Karjala • Norra Karelen • <i>North Karelia</i>	14	14
13 Pohjois-Savo • Norra Savolax	20	20
14 Keski-Suomi • Mellersta Finland • <i>Central Finland</i>	21	21
15 Etelä-Pohjanmaa • Syd-Österbotten • <i>South Ostrobothnia</i>	19	19
16 Vaasa • Vasa	13	13
17 Keski-Pohjanmaa • Mellersta Österbotten • <i>Central Ostrobothnia</i>	10	10
18 Pohjois-Pohjanmaa • Norra Österbotten • <i>North Ostrobothnia</i>	29	29
19 Kainuu • Kajanaland	8	8
20 Länsi-Pohja	6	6
21 Lappi • Lappland • <i>Lapland</i>	15	15
22 Ahvenanmaa ¹⁾ • Åland ¹⁾	16	16
Yhteensä • Totalt • Total	320	320

1) Ahvenanmaa on oma sairaanhoitopiirinsä, joka ei ole sidoksissa sosiaali- ja terveysministeriön hallinnoiman sairaanhoitopiiriin kanssa. • Åland utgör ett eget sjukvårdsdistrikt som inte är bundet till den indelning i sjukvårdsdistrikt som administreras av social- och hälsovårdsministeriet. • Åland is a separate hospital district, unconnected with the mainland Finland hospital districts subject to the Ministry of Social Affairs and Health.

Erityistason sairaanhoidon erityisvastuualue (ERVA) Specialupptagningsområde inom den specialiserade sjukvården <i>Catchment area for highly specialised medical care</i>	Sairaanhoitopiirit Sjukvårdsdistrikten <i>Hospital districts</i>	
	2013	2014
1. Helsingin Yliopistosairaalan erityisvastuualue Specialupptagningsområdet för Helsingfors universitetssjukhus <i>Helsinki University Hospital catchment area for highly specialised medical care</i>	08, 09, 25	08, 09, 25
2. Turun Yliopistosairaalan erityisvastuualue Specialupptagningsområdet för Åbo universitetssjukhus <i>Turku University Hospital catchment area for highly specialised medical care</i>	03, 04, 16	03, 04, 16
3. Tampereen Yliopistosairaalan erityisvastuualue Specialupptagningsområdet för Tammerfors universitetssjukhus <i>Tampere University Hospital catchment area for highly specialised medical care</i>	05, 06, 07, 15	05, 06, 07, 15
4. Kuopion Yliopistosairaalan erityisvastuualue Specialupptagningsområdet för Kuopio universitetssjukhus <i>Kuopio University Hospital catchment area for highly specialised medical care</i>	10, 11, 12, 13, 14	10, 11, 12, 13, 14
5. Oulun Yliopistosairaalan erityisvastuualue Specialupptagningsområdet för Uleåborg universitetssjukhus <i>Oulu University Hospital catchment area for highly specialised medical care</i>	17, 18, 19, 20, 21	17, 18, 19, 20, 21